

Vere: Unlocked Literal Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1
Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2
Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James,
John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation,
Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Rababaaza, zeeuwa Yeeso Kweebaaz waza Dauda rəz naa Ibrahim.² Ibrahim zi daa Ishaaku rez, Ishaaku daaa Yakubu rəz, Yakubu uzi daa Yahuda rez na uri yangiya ulləi.³Yahuda uzi daa Parisa rəz naa Zaraha ii dinŋu naa Tamar. Parisa daa Hasruna rəz, Hasruna daa Arama rəz,⁴Arama uzi daaa Aminadab rəz, Aminadab daaa Nason dəz, Nason daaa Salmon,⁵Salmon uzi daaa Boaza rəz i dinŋu naa Rahab, Boaza daa Obida rəz i dinŋu naa Rah'uta, Obida dinŋə Yaasa.⁶Yaasa uzi dinŋə Dauda gwanz. Dauda uzi daa Suleimanu rəz, i dinŋu naa kiiza Uriya rəz.⁷Suleimanu uzi daaa Rahabama rəz, Rahabama daaa Abiza rəz, Abiza daaa Asa rəz.⁸Asa uzi daaa Yahushafat təz, Yahushafata daa Yuram rəz, Yuram daaa Azariya rəz.⁹Azariya daaa Yatama rəz, Yatama daaa Ahaza rəz, Ahaza uzi daaa Hezekiya rəz.¹⁰Hezekiya uzi daaa Manasa rəz, Manasa daaa Amuna rəz, Amuna daaa Yusiya rəz,¹¹Yusiya daaa Yakunya rəz, naa uriyangiya ulləi, bəlla ii tuuni rekarə Babilakrə.¹²De i tuusipu rekarə Babila, Yakunya dingə Shotilla, Shotilla daaa Zarubabila rəz.¹³Zarubabila daaa Abihuda rəz, Abihuda daaa Saduka rəz, Saduka daaa Azura rəz,¹⁴Azura uzi daaa Saduka rəz, Saduka daaa Ahima rəz, Ahima daaa Aliyuda rəz.¹⁵Aliyuda uzi daaa Aliazara rəz, Aliazara daaa Matana rəz, Matana daaa Yakubu rəz.¹⁶Yakubu daaa Yusufu ya'za Maryamu rəz, ura dinŋə Yeesoz ura i deru Kweebaaz.¹⁷Diga Ibrahim də, rekarə Dauda rə diggət pu komna na nattət, diga Dauda rə, rekarə rekarə Baabylon diggət pu komna naa nattət, diga tuukarə Babilonak zakarə Kweebaazə diggət pu komna naa nattət.¹⁸Dinkaa Yeesorək, gau ri'eri. Maiya ulləz Maryamu, Yusufu zi Ke'lu, nabo kamu oksu naa baara Rumsa Billəs.¹⁹Ya'za ulləz Yusufu, maza oomizsi ii deksu zur bansə te' paa, nək ri'ik iu faska lo'ti.²⁰Pii sundume rə, sei malaika gbəsurə ni rudummak, bongə, "Yusufu, waza Dauda rəz, ser kana kama kamkpa Maryamu rə pa, nək baara pe' eli kēetə Rumsa Billəssə zi.²¹Dink waz a də'suku riir Yeeso, kweek mariya ulləi hakkei rə."²²Netti bo'rum tele səna yi'is paka Daa Billə dook anabi rə bongə,²³"Gwenən waa nuuz pe'ek baar sə ding waz, sə də'su riir Emmanuwel" uki, "Bill pu naa aa."²⁴Yusufu wēē rumrə, sə bo'rə ni malaika dook, ree pe' kiiza ulləz.²⁵Ama meu kiiziz pa, sei de' ding wazzi sə də'su riir Yeeso.

Chapter 2

¹Bëlla i dingən Yeeso Baitalaami a Yahudiyattət, dənna Hirudus pin gwantəl, Sei mari uri iya i mēē zosii i kēētə digā di' rekarə Ursalima sə i doo bongē, ²"Ura i dinnu ezi pu ara gwanza Yahudaawairəz? Nōk e og zosiya ulləi di', ee bən è zaa nooskurə." ³De Hirudus gwanz gee ri'eri sei baar sugu haa, naa iya ipu yam Uruselimai yas. ⁴Hirudus tōōgəs firissi naa biibaiya marirəi, desi bongē, "I dingk Kweebaaza rooz ara ya?" ⁵I doosu gee, "Baitalami a Yahudiyaz, nōk pu biisinən ni anabi doonnak, ⁶'Moo, Baitalami, buta Yahidiyattə, apu topa gwaniya Yahudaawairə paa, Moorəzi gwant kēētək ura gākp neebaaza mariya Israilai rəz." ⁷Sei Hirudus der iya i mēē zosi eyi lo'ti sə ii desi bëlla zosiyyi i gbətənək. ⁸Sə tomi Baitalami, bongē, "Ri'gən i laatə waa wazzi. Ina kintu i zaa doose, nōk mii bən n zak sə n noosu." ⁹De i gee gwanz i kam bilaa iik, sei zosiya i ogti di' ei assirə mu'ka sə ree de' ara wazzi piin akrə. ¹⁰De i og zosiya eyi zok yagi go'ma. ¹¹De i tor gwaagire i oks wazzi naa maiya ulləz maryamu. I gu' dii sə i noosu, i gberə bunta iit sə i esu, zinariya naa luban naa yaluwa wenzu rət. ¹²Bil gbəsi rudumrə bongē, kaina gə Hirudussə pa, sə i ri'gə ri'gitta iit buta gwanirəttə bila ukarə. ¹³De i ri'gəpu, sei malaika gbəsə Yusufu rudumrə, doosu bongē, "Ruum paa, Pe'em wazzi naa maiya ulləz, sə i ri'gə Masar gamn arkirə sei mina doosun, nōk Hirudus laak lan wazzi sə bo laasu." ¹⁴Tuksa esirə Yusufu pe' wazzi naa maiya ulləz i rigə Masar. ¹⁵Sei gau eri haa Hirudus wər. Nōk yi'iska paka Daa Bil doo anabiya ulləz zə, "N der wazza miiz digā Masar." ¹⁶De Hirudus og mariya ai i yiisu be'ru wi, baar sugu go'ma go, sə tom ina ibdəs yanga yara mariya ipu Baitalami naa iya ipu bapsarəi digā wi' ittəi rekarə dii, ni riin bëlla mariya ei i doosunuk. ¹⁷Nōk yi'iska ina Irmia anabi doon, ¹⁸"Gwera gee zok Ramah, wəra na waggəl go'ma go', Rahila go' nōk yangiya ulləi, mu'us ka'kaa marirək, nōk yangi i piipa." ¹⁹De Hirudus wərpū, sei malaika gbəsə Yusufu rudumrə Masar doosu bongē, ²⁰"Ruum a pe' wazzi naa maiya ulləz sə i ri'gə buta Isra'ilattə, nōk mariya i laa ikkpa wazzii i wərapu." ²¹Yusufu ruu sə pe' wazzi naa maiya ulləz, sə i zaa buta isra'ilattə. ²²De' gee Arkilawus uzi kwe gwanta daaa ulləzzət Hirudus, ser kamu rekskarə arkirə. De Bil dinsu to' rudumrə. Sei kēē rekarə buta Galilittə. ²³Sə rēē gau buta Nazarattə nōk yi'iska ina anabi doon bongē, i derku maza Nazarattaz.

Chapter 3

¹Ru'a eyirə, Yohana ura bo'rə batismaaz zaa doosə mari paka Billək doora Yahudiyallə bonge, ²"Pu'un na' nōk gwanta Billət pu dera." ³Ura ezi zi Ishaya anabi doo bonge, "Gwera der su' doolo rook, 'Go'rəsum bilaa Daa Bil duukak, lēesən bilitta naa bopsat." ⁴"Yohana tə' neta naa suka gelobarət, sə dog seeg naa wok. Rekaa ullək siiri naa wōsi. ⁵sei mariya Uruseliimai naa Yahudiyai yas naa ata bapsa wōmaa Urdunnak, sə i kēetə rekarə ullə. ⁶Sə bo'si batisma wōmaa Urdunakrə, sə i doo hakkeiya ii. ⁷De' og Farisaawai naa sadukiyaawai gən ipu zakrə ora ullo batisma rekrə, doosi gee ii engbaiya ai rikak ni ai nee doosun ina nog suksa baar a zakas ya? ⁸bo'on tomtiya i yiikən gee, i pu'sa pu na'ai. ⁹kai sundo inde timte rə gee apu naa Ibrahim daa aaz, nok a doosuk Bill le'ek len keetə Ibrahim yangi bilirə te. ¹⁰Nok i gapsa pu boqtus tēttə dii, kala te'a reu wessa pak i dopsuk sə i koos ra'rə. ¹¹Ni n bo'sun batisma naa maam rekarə ra'siska hakeiya iiy re, ama ura pu zakrə miirə sa'kaz anne an gbi'kəm, koo gwera ullo tagillə n le'ek binsika pa. Uzi bo'su kun batisma naa Rumsa Billəs naa ra'a. ¹²Kampu keta gbeskarət gwanse na'rə nok n gbeska dokt naa goni i doosiki ra'a bampakrə. ¹³Sei Yeeso ruutə diga Galili rekarə Wōmaa Urdunnakrə, nok sə Yohana na bo'su batisma. ¹⁴Ama Yohana iinu ro'oknu bonge, n ii kinka batisma moorə sə gə a zaa mirə a?" ¹⁵Yeeso iisu bonge iim ri'ak, "Iim ri'ak, nok ina wessanni erə yi'iska go'num tele." Sə Yohana iisu. ¹⁶De' i bo'su batisma sei Yeeso keete maamiro ya'a, sei ora paak gbə'rum nok ur. Sei rumsa Billəs toiitə ullo paa ni goluzzak. ¹⁷Sei gwera keete diga paari bonge "Ura az Waza miirə n euwaz. N gee yaksa zok ur go'ma go."

Chapter 4

¹Sai Rumsa Billəs kam Yeeso rekarə doolo roo, nok sə setan na gwegu. ²Reg una pa ublut zu' ittə, naa tukte zu' taarə sə wodu gomu. ³Sai səər baaz zaa doosu bonge, na moo waza Billəzzi gə yərəm billa al na yerə bruodi. ⁴Yeeso bagu bonge, "Pu biisənin bonge, 'Naa burodi zi tan maz biik pa, sei naa paka keetə Billək.'" ⁵Sei Setan kamu dermiya oomii rə de'su denka gwaaga Billəkrə paari. ⁶Sei doosu bongee. Naa moo Waza Billəzzi gitəm diiri nok pu biisinən, 'Doosuk malaikaiya ulləi sə ii ina geewa, Naa gbi'kəm i kweeka iirə nattə nok kaa dəu də' billə pa.'" ⁷Yeeso doosu bonge, "Gə pu biisənin, 'Ka gwəg Daa Billa mool pa.'" ⁸Gə setan kamu naa rekarə paarik, sə yiisu gwanta dəllət ni kwe'ennak. ⁹Sə doosu bonge, "N eska neta at tele mona gu' dii sə mona nqqsə.'" ¹⁰Yeeso doosu bonge, ri'gəm ang! nok pu biisənin a nqqsək Daa Billa mool, gwan muloli a sénk.'" ¹¹De setan daau, sei malaikai i zaa sénu. ¹²De' Yeeso gee i kamsapu Yohana, sei ri'gə rekare galili. ¹³Daa Nazarat sə re gau Kafanahum, bapsa gbenaa Galilikrə reng naa buta Zaabulunat naa Naftali ¹⁴Inni bo'rum nok yi'sika paka Saariza Bilkəz Isaya dook, ¹⁵"Buta Zaabulunat naa Naftalit bapsa gbenarə ga'sa Urdunak naa Galili buta Menkirət! ¹⁶mariya i gau təgra roi i og oosa, naa iya i gau or werkrəi naa zengsa ulloi iirəi oosa keetək.'" ¹⁷Diga bəlla ellirə Yeeso ma' dooka paka Billək sə doo bonge, "Pu'un na' nqk gwanta Billət rektitə pu dera.'" ¹⁸De' pu ri'gəttə popsa bənarə Galili sə og ii uri yanga dowwi ittəke Saminu ura i deru Bitirusaz naa Andarawus ipu mang yansa iisə gbenarə nok ii kangba dukttəiyi ¹⁹Yeeso dosi gee, duutine mii nok n yeskən kanba mari. ²⁰Orkiro i de'ette yansa iis sə ii duuw. ²¹De' Yeeso pu ri'gəttə arkiro sei og yanga doowi ii ittəke, Yakubu waza Zabadirəz naa Yohana bəkrə naa daaa iiz Zabadi ipu po'ruk yansa iisə sə deri. ²²Arkirə i daatə bəarki naa Daa iiz i duutu. ²³Yeeso ree ata Galilitə kubrusən gwanirə ro'teya Billəirə, pu dook paka tingka gwanta Billəttə, sə rungbo iya naa kuntai naa iya zok iisi pai mariya eyi rə te'. ²⁴De' paka ullok yas Suriya pat, mari i kamtu iya naa kuntai, naa iya zok ma'səi, naa iya ipu naa kunuwa mairəm, naa iya zaka fo'qi naa iya naa zok bo'sunkkai sə Yeeso rungbi. ²⁵Sei bansa mari i duutu diga Galili, Dakafolis naa Uruselima, naa Yahudiya naa gəbən ga'sa Urdunnak.

Chapter 5

¹De Yeeso og bansa mariya eyi i dag, sei dæg ge'rə paa, sə gau dii Kubrubaiya ullai i zaa ullə. ²Sə gbe'rə su' sə kubrusəni bonge, ³Iya naa sə'səmaiya iya naa zaamai rumsə, nok gwanta Billət a iiti. ⁴Iya naa sə'səmaiya iya go' rikakai nok i tapskəntan timte. ⁵Iya naa sə'səmaiya iya naa tawaliui nok i kin dəl. ⁶Iya naa sə'səmaiya iya ipu geək wodurəi naa gbəngba nok go'num, baar daki. ⁷Iya sə'səmaiya iya naa yirkui nok i okskən on yirku. ⁸Iya naa sə'səmaiya iya timteya ii ooniya, nok i gwenk gwen Bil. ⁹Iya naa sə'səmaiya iya i daks zur wessai nok i derki yangiya Billəi. ¹⁰Iya naa sə'səmaiya iya i mu'sun, nok go'nummai, gwanta paarit a iiti. ¹¹Mooi iya naa sə'səmaiya mari ina də'en sə gə i bəsə baar, ipu dooruskən bonge ii engka baiyi songbrə paa nok mii. ¹²Zok na yagən, gəbən namn waag naa yaksa zok nok faasəma iim pu gbi'nən Billə paa. Mariya eyi i bo'sə anabaawaiya dokai ri. ¹³Moi iyyi zimgba dəlləz, ama zimgb na markən naa tingtuma ulləm, naa anni sə i go'kən ya? ama i bo'kunu toms mu'ka pa, sei koska mari i digdəsku. ¹⁴Moi iyyi osaa dəllək, dəlla gau paaril gau sə sums zok pa. ¹⁵Bən i gaps fitila sə i ku'suku naa teebər pa, ama i dengku teebərlə paa nok sina esə oosa iya ipu gwa'rəi. ¹⁶noka ri'ik daan oosaa iik na oos ar marirə mu'ka, nok sina og tomtiya eyi a wessai, sə ina noos Daa paariz. ¹⁷Kai og ni n zaa laksək ina Saari i doo dookairənni pa, n zaa noka n laksəniki pa ama noka n go'rəskini. ¹⁸Zəma zə' Npu dooskəndə sei paa naa dii na as pu zanga, koo munə le'ek sə argəs pa dookairə te', sei netat na yi'sapu zok. ¹⁹Noka ri'ik uza muzu na ka'as dookai sənə kubrusən uri som, uzi i derku topa gwanta Billətə, ama ura kami sə kubrusəniz, uzi i derku gbi'zəz gwanta paarittə. ²⁰N doosən eska timra iil, na arpu eska timra biibai naa Faarisaawairəl pal, bilaa ni i torkən gwanta Billətə paarit gə piipa. ²¹I gee i doosə mariya ningkai, kai na zu' maz pa, kala ura əu mazaz tospu bissə na'rə. ²²Ama npu dooskəndə ura doosə doowiwa bonge moq maza zukaz, i gapsku do'ga marirə té. Naa gə maza doo bonge moq maza zukkazaz tossapu gwaaga ra'rəkrə roo. ²³Mona pu esək esəka mookrə bagadirə mu'ka, sə a sundə doowi baar na gomu puna moo. ²⁴Daam esəkka mook, bagadii zirə mu' ruum a oks doowi zanga a mu'us geekəntə sə a getə sə a esə esəka mook. ²⁵Geekən naa maza tumaz ya, diga n reks or bissə denpa, bo'ta ura tomaz reksa na maza bisbissazzə. Sə maza bisbis ezi na kama dogba seegəi rə na'rə i koska pursinarə. ²⁶Zəma zə' N doosa ni a keetəkənək pipa sei mona tokpu waa weesa i duwaz zanga. ²⁷I gee i doosun ka'ina go'ro kima ki'pa. ²⁸Ama geen doosun maza gwen kitakiiz sə gən iika timləz, gapsa puna ur timli rə. ²⁹Gəbən nora mool na'gona rəl na toska degba de'rə ragum nolli a dongs. Aska an agau na naa nor mulo, naa zok pat tokən ra'rək. ³⁰Gəbən na'go'na naa moorok na toska ton sə a dəu de' gupsum na, a rooi aska an naa a gau naa na' muyo, naa zoka moot pat ora a torkən ra'rək. ³¹Gəə i doo géé, maza nen kiiza ullozzaz a esu rababaaz faska rəz. ³²Ama n pu doosukən də neya fas kiiza ullozzaz sina oksu yaarirətə pa tossapu laaka yarirə, gəbən maza kam kiiza fattufan az i gau kiimi pa. ³³Gəbən i doosə mariya i arrənnai kai na gba'tum songbro paapa. Ama gba'tuma iim na gau a Billəm. ³⁴Ama kai gba'tum zuk pa koo naa ara paak nok ora gwanta ullət gamnakki. ³⁵Koo naa dəl nok ara dənta ullət digənnaki, koo naa Uruselima nok dəlla gwanza gbi'zazzəlli. ³⁶Kaa gba'tum naa zura mool pa, nok akale' go'ka suk bukkuk koo wiikək pa. ³⁷Ama paka mook na gəkp oq na oq, na ewwe na gau ewwe, dooka na ara eki a keetə Setandəkki. ³⁸I gee ingə, "Nor a nolləkrə" nuur bo anulləkrə. ³⁹Ama kai dingkən naa engku ində te'ka pa, aza na bə à laktəka na' go'narək yəsmu a na' ukarək na bə. ⁴⁰Uza na iya kamkpa bissə mu' nok kweərəkən yaluwa moowak, daksmu a gbə'karəu yam. ⁴¹Ura pi'a bo ri'gə mel muzoz ri'gən meeli ittəkə. ⁴²esən ura desənaz, gə kai no'os ura laa gimr irrəz pa. ⁴³I gee i doo bonge, iim ura i gau ar mukoz, mu'sum umkeereiya mooz. ⁴⁴Ama n doosun gbaan engka bai, wəərən Bill nok iya i bəskən baarai. Sə'sən iya i kamnən su'ui, go'on go'num iya i mu'sunnai rə paa. ⁴⁵Nok sə i gau yangiya Daa Billa pazzəi, nok pi' ubla sə okum engka baazə naa ura go'numazzə, gə langtitə lan ma'am mariya i o'pairə naa iya omiyrə. ⁴⁶Sə mona gbaa iya i iyai kotto faasəma pammi a kink ya? Nok iya i kwee sookai ma i bo'rə ri' panaa? ⁴⁷gə ina de'es uriyangiya mooi tangə, i bo'rə an naa iya i seetəi ya? Ri'zi gəbən menki i bo'ro paya? ⁴⁸Noka ri'ik toq ika gau yi'sini, ni Daa irə Billə paaz gamn wessak.

Chapter 6

¹Geen gen ina go'ok tomtiya irrə go'numrəi marirə mu' noka i okənnak pa, ina bo'rə ri' i kink faasəma Daapu irrə paariz pa. ²Noka ri'ik ina esək esəka iik kai Uu! gul ni mariya i mee Billpai i bo'ro ro'tərə, naa gə billittə paa noka mari i zankinik. Zemaze npu doskən i kweespu faasəma iim. ³Ina esək esəka iik na' go'ni kai na mee ina na' ukan pu bo'runkpa rən pa. ⁴Nok esəka iik na gau ina sumsumrən: Daa pu irə ura og ina pu sumsumrən, eskən en laada. ⁵Mona weerək kaa gooni mariya í mee Billpai yak, nok i ii de'ka gwaaga Billəkrə naa billittə paa naa bilitta bapsarəttə, sə i wəərə. Noka mari i oknik, zemaze i kweesa pu laadaa íz. ⁶Ama mōō mona wəərək torum rora roorillə, sə à gbe'es sogna, sə à wəərə Daa Billa mool ura pu sumsum rə, ura og on ina pu sumsumron eska en laada mōōz. ⁷Mona pu wəərəkrə kaa gəgəs ni menki i bo'onnak pa. Í mee inge paka haa eki geekbo gen. ⁸Noka ri'ik kai goo ni í eki pa, nok Daa mōōz meesapu ina a iin mona gə desu. ⁹Noka ri'ik wəərən ri'ang, Daa eerə Billa paaz ri'ra mōōl na nōqs zok, ¹⁰Gwanta moot naa zaa, ina bo'rə dəllə roo ang ni i go'on Billə paak. ¹¹Ėsmee reka wōnkak. ¹²Ra'səsəmee hakeiya eerei, ni éma é ra'səsən iya í go'see ina go'pannak. ¹³Kaa daayé sə é tor basurə pa, ama keesəmee ɛngka baaza azzə. ¹⁴Nok mona ra'səsə mari hakeiya ii pa, Daa pu moorə Billə paaz bən ra'səskai ran. ¹⁵Ama mona ra'səsə mari hakkeiya ii pa Daa mōōz bən ra'səska hakeiya mooi pa. ¹⁶Bən wakatiya mona pu suumairəz, kaa doks muuga mook pa ni iya i mee Bil paiyak, nok i laks muuga iik, nok sə mari ina og bopu go'ok suumairə. Zəma Npu dooskəndə, í kweesapu faasəma iim. ¹⁷Ama mōō mona pu suumairə wōom waag zura mōōlə neksəm muuga mōōk. ¹⁸Nok sə kaa yiisə mari apu suumukrə pa, sei Daa mōōz ura pu sumsumrəz, nok Daaa mōōz ura og sumsumaz eska faasəma mōōm. ¹⁹Kai gbagə ina pissənnan dəllə pa, ara baar naa se'em naa rui i ruurukənnak pa. ²⁰Ama gbagən ina pissənnan Billə paa, ara baar naa se'em le'səkənnak pa. ²¹Nok ara ina mōōn pinnak roozi timra mōōl pu roo. ²²Nok uli oosaa zokrok, noka ri'ik nōra mōōl na pu oomi zoka mōōk yas gəkp naa oosa. ²³Ama nōra mōōl na okum pa zoka mōōk yam yas punaa təgra, noka ri'ik zoka mōōk napu naa təgra gə, təgra mōōk gəkp rigaya? ²⁴maza ka nōqs dangwani ittəkəz gə piipa, koo à mu'us muzo koo iik à mùzoz. Koo à winə à muzoz koo à daa à mùzoz, à le'ek nōqska Bil naa zaudi pa. ²⁵Noka ri'ik N pu dooskəndə kaa daamə naa zəngsa anjas pa, naa ina i rekkan pa. Naa ina i bo'kan naa gə zoka iik yas naa ina i te'kan. Nok zəngs ar rék paya? ²⁶Gwenən noya Billə paai i tà' dókt pa bellə p'ka. Í toogus rent werəmrə pa, naa ri'ik pat Daa esi en reka, moi ii i ar nói paya? ²⁷Neezi iirə te' noka daamunnak səka le' baka topa diga wi'à ullərə paaya? ²⁸nok an sə i daamə naa neta tegrarət ya? sundum naa buruma wo'som ni dagənnak, kinə toms pa le' go'ka yalən pa. ²⁹Ni n pu dooskəndək koo Sulemaanuu naa gbi'kəma ulləm le' sə te' yaləna oon ni neta atak pa. ³⁰Bill nale' go'rukawə'sa buttəs apu wōngka koo bo'ta as səka dōqs zok, bəllə iya i esə timr oomipai. ³¹Noka ri'ik kai daame naa ina rekarə koo bo'karən naa neta í te'ek zokrot pa. ³²Menki ma ipu laak neta ri'attə, Daa iirə billə paaz bən meemen í in yas, nok neta at pat menki i laa, sə Daaa Billəz mee ina i iin tele. ³³Noka ri'ik laan gwanta Billət naa eska timra iil zanga. Í eska neta eti yas. ³⁴Kai daamə naa bo'ta pa, bo'ta daamək naa zura gwandəl. kala ubla puna neta go'pat gwandə zullət.

Chapter 7

¹Kai zees pa nok iima i zeeskən pa. ²Nok zeeska i zeesən urik ii bən i zeeskənnən ri' naa kera i riinak uki sə riiskənnən. ³Noka an sə i gwene ina pu doowirə nollən sə à daak keesəka te' à pu mondək ya? ⁴nok an sə à doosuk doowi monge n keesa ina pu moorə nollən, sə à daatək à pu mondə nollək ya? ⁵Moo zaga maz ma'am keeska à mondə nollən zanga, sə a og ar, à kasə pu doowiya moorə nollən sə a keesusu. ⁶Kai iisə zai si ina o'mun pa kai kos lu'ulu'uiya ii yaawi rə mu' pa. Nok i digdig gwanirə dentə dii. Sei iyetə i tagəsin. ⁷Orun i eskin, laan i kink, dagbən sogna i gbə'riskən. ⁸Nok ura ooro z kweek kwen, ura laaz kingkin, ura dagbə sognaz i gbə'rusku. ⁹Ura pazzi iirəi te'ka sə waza ulloz oorusu burodi sə esku bilya? ¹⁰koo na oro duga sə esku biks ya? ¹¹i ben ii mariya i eng ai ma, i esə en yangiya iiy ina wessan, sə Daa iirə pazz esik ina wessan iya i orui rə paya? ¹²noka ri'ik ina ii mari in abo'sənnan ii ma i bo'sə kən ri'eri, nok ri'eri zi ro'oknaiya Saarirəi. ¹³Torun sognaa waikak rə, nok sognaa gbi'kak, bilaa angkakbo a rekina werkəkki. Mari geng geng i tor pu roo. ¹⁴Sognaa pu waikak, bilaa ben pu waanni, rekarə zengsək, iya i king kai ipu topa. ¹⁵Gem zura iil oomi na Saariya sogroi, iya i zaa iirə naa woka mairé, ama timla iil go'pa. ¹⁶Te' mee zok naa repkpaa yangiya ulləi rək ni iakpən rumb keptə zokrok pii pa, koo inabi vengə zə zakrə pa. ¹⁷Ri'eri te' a wessak kees yangiya wessai gebən te' a go'pak keesək yangiya i go'pai. ¹⁸Nok te' wessak rewe yangiya i go'paipa ben te' go'pak rewe yangiya wessai pa. ¹⁹Kala te' a rewe yaangiya wessai pak dopsuk zok, sə i kos rə;rə. ²⁰Nok ri'ik njh i meeki pa yangiya iirəei rə. ²¹Naa maza der ri'ra Billəl Daa Daa sə tork gwanta Billəz piipa, ama sei ina duu inaa Daa mirə paariz iin. ²²Mari geng geng i doksə ublaa ekiro, Daa Daa, a bo'ro saarəm na ri'ra mol paya. Naa ri'ra mool sə a kees mai paya, naa ri'ra mool sə é bo'ro neta mesəm ret paya? ²³sə n doosiki n mede meekən pama, ri'gən ang moi engbai. ²⁴Nok ri'ik maza gee paka miirək sə bo'ro puna maza na be'kuzaz, ura wom gwaaga ullok kai rə paak ²⁵de' maam langtə, yə'tə, zaka ruuto sə fo' gwaagirə paa, nok i wom ge'rə paa. ²⁶Kala maza gee paka miirək sə kam toms pas puni maza məzaz, ura wom gwaaga ullok waarəttə paaz. ²⁷De' maam langtə sə yi'tə sə zaka ruuto fo' gwaagi haa kas, kaskaa ullok pu gweki. ²⁸De Yeeso bams doosiki pakkirə sei məsəm kam bansa esi, kubruskənaa ullə ekirə. ²⁹Nok kubrusini ni maza naa gbi'kəmaz, ni biibai pak.

Chapter 8

¹De Yeeso tiitəge'ekirə, bansa mari duu sa'ka. ²Sai bədəz uza zaa ullə sə gu' ullə dii bonge, "Dangwanz mona ii rumgbəme." ³Yeeso yii na' ullə sə pa'u bonge, N iisapu go'sum. Ni unkəba norak bədəmaroom fasu go'os. ⁴Yeeso doosu bonge kaa doosə maz ina bo'rumman pa. Ama yiim zura mool do'ga tōzzo mu' sə à esə ina Muusa doo Ína nok meegəskəna à go'sapu. ⁵De tor Kafarnahum daa Ya'al ula zaa ullə sə oru. ⁶Sə doo bonge Dangwanz waza miiz pu geek zokro go'mago' ⁷Yeeso doosu bonge n pu zakrə sə n go'su. ⁸Daa ya'alli bagu bonge, "Dangwanz n toq ara aka torun miirə nuurək pa, ama pagəm tan waza miiz go'suk gon. ⁹Nok mii maza naa gbi'kəmazzi n pu naa dogba seegéi mində dii, mina doosə az ri'gəm ri'gək. 'Mina dər uza na zaa zak,' gəə mina doosə senza miiz bo'om an go'ok." ¹⁰De Yeeso gee pakki inni məsu, sə doosə mariya i duutúi. "Zəmazi Npu dooskəndə koo Isara'ila zi, N me'də oka maza naa eska timr ri'az pa. ¹¹Npu dooskəndə mari genja i tiitək ara diikrə naa nimzəz sə i zaa gau gbaktirə paa, naa Ibrahim naa Ishaku naa Yakubu gwanta Billəttə. ¹²Ama yangiya gwanta ye'niyai i dongski tégrarə ara í go'kun naa təbdəka nu'uk." ¹³Yeeso doosə daa ya'alli bonge, "Ri'gəm! Ni à esəm timr eki na gapsa ri'." wazzi go'os wakatiya ezirə. ¹⁴De' Yeeso zaa Biiturussə gwa sei oks mai gwa kinarə kunzuz. ¹⁵Yeeso pa' na, a ulloi sə kunuwa ewi daau, sə ruu paa ma' osiki rek. ¹⁶De nim go'rum, sei mari í kamtə Yeeso iya zam fo'oi yai, sə kəes rumsi naa pak, sə go'os íya zok ísí pai. ¹⁷Bo'rum ri'erizi nok yi'iska ina anabi Isaya dook bonge, naa zura gwandəl sə pe' kúnta áát. ¹⁸De Yeeso og bansa esi ko'su te'ka sədoo bonge, bo ga' rekarə ga'sa gbənaa Galilikrə. ¹⁹Sei biibaaz uza zaa ullə sə doosu bonge, 'Lamz, n duuka ara à rekənnakrə tele." ²⁰Yeeso bagu bonge, "Rími ipu naa dura iil, nói yas ípunaa pumsa iis. Ama Waa Maz punaa ar kina pa." ²¹Sei muzu diga Kubrubaiya ulləirə te'ka doosu bonge, "Daa, daame n ree iitə Daa miiz zanga." ²²Ama Yeeso doosu bonge, "Duutume, dààm íya i wərai ina ii zura gwanirəl." ²³De Yeeso tor barkrə roo Kubrubaiya ullə i duutu sa' sə í tor. ²⁴Sei bii ruutə gbənaa ekirə, haa maam ruuto yaan gbaska barki, ama Yeeso pu rumrə, ²⁵sei Kubrubaiya ulləi í zaa ullə sə i weəsə naa ruupaa bonge, "kweemee, Daa é wərk dər!" ²⁶Yeeso doosi bonge nok an sə í serum ya? Íi iya í esə timr pai, sei ruu paa sə bi'sə zakaaki naa gbənaaki, sə arki de'es diikadi' ²⁷Sei məsəm kam iya í geei, "Irəm maza pazzi azya, ura zaka naa maama gbənarəm geesugen pak az ya?" ²⁸De Yeeso reks buta Garsinaawai rəttə, ree sai mari uri ittikə i keetə diga gagrə te, i dúúi mu' nok ipunaa əngkət, nok koo maza səka ark bilaa ekirəz piipa. ²⁹Sə í woq su' paar Bonge, é bo'ok an naa mooya moq waza Billəz? əzaa bəskee baalə wakatə nagə bo zaaya? ³⁰Eriya gbəəga yéwirək pu eri neəurə, ara rook pu mis naa ara ii pin eki. ³¹Maiya rooi i ree mu' naa ooruka Yeeso inge, "na keetitəbo góka tōmmee gbəəga éwirəkrə." ³²Yeeso doosi bonge, "Ri'gən!" Maiya rooi i keetə sə í re tor gbəəga yéwirə ekirə; Gəbən, gwani yas ire tookən gbaksəra gbənaa ekirə, gwani yas i wər maamirə. ³³Sei neebai i nog rekarə delleə te'ka, i doo pakki pat, naa ina bo'rum naa iya maiyayan, ³⁴sei dellirə pat i keetə, sə i oks Yeeso, de' i oksu i oorū bonge na daasubo butta iit.

Chapter 9

¹Yeeso tor gbarkrə roo ga' sə zaa gwandə dällä. ²Sə i kamtu maza naa zok bo'sunkaz, kinarə gwandə gbəttillə, de' og eska timra iil, sə Yeeso doosə maza naa zok bo'sunk ezi, "Waza miiz, zok na yaga. I ra'sə sa hakkəiya mooi." ³Sei biibai i doo gwanirə timtirə bongə, maza az pu go'sukboro. ⁴Yeeso de meemen ina i sundən bongə, nok an sə i sundə neta ɛngkəttət iirə timterə ya? ⁵Anni ar arkarə í ra'səsapu hakkeiya mooi koo i doosa bən ruum à ri'gə ya? ⁶nok an sə i mee Waa Maz punaa gbi'kəma ra'səska hakeirəm dällä roo ang paya? "Sei i doosə ura naa zok bo'sunk ezi, "Ruum paa àpe' gbəttira mool à ri'gə gwa." ⁷Sei mazzi ruu sə ri'gə gwandə gwa" ⁸Bansa esi i og ina eni, sai məsi, í nqos Billa esə mari gbi'kəmal. ⁹De Yeeso pu eri sai og maz uza pu eri ura i deru mattaz ara i kween sokkakra doosu bongə, "Duutume." Ruu pukti sə dúúw. ¹⁰De Yeeso pu rək rəkarə gwanirə te'ka, sei mariya i kwee sookkai naa mariya naa hakkəiyai ipu rəkrə naa Yeeso naa Kubrubaiya ulloi. ¹¹De Farisaawai i og ri'eri sei i dooso Kubrubaiya ulləi, "Nok an sə lamza iiz reg reka naa mariya i kwee sookairə te'ka ya naa iya naa hakkəiyairə te'ka ya?" ¹²De Yeeso gee pakki doo bongə, mariya naa kunt pai í laa lami pa, sei iya naa kuntayi i laa lami. ¹³Ren i sundə sə í mee re'sa paka eki, meen N zaa nok mariya wessai pa, ama nok iya naa hakkei airə paa. ¹⁴Sei Kubrubaiya Yohanarəi í zaa ullə bongə, nok an sə ée naa Farisaawai é rii sə ii i riipaya? ¹⁵Yeeso doosi bongə, iya gwaaka kiimrəi ii gəkp naa yirku tun ípu yam naa ya'az ya? wakatə pu zakrə sə pe'siski ya'azzi, sə í go'ok suumai, ¹⁶Maza ka daks yaluwa peuwaw naa doowaw piipa, doowaw taagəska, taakaa gbəkkək sə taagisik. ¹⁷Mari i took maama inabirə pennan doomanrə pa, ina boro, yemi uak. Sə maa inabir imi kuuk benugiski, ama ina birem yema pemmarə sə gaup oomi. ¹⁸De Yeeso pu dooski nettirə, sai doonz uza zaa sə nqosu, doosu bongə wai kfiiza miiz wər pu. Ama zam á ree à ruusu seu naa bii, ¹⁹Yeeso ruu pukti sə dúúw sa' naa Kubrubaiya ulləi. ²⁰Kitakiiz uza pii ira punaa senuwa kuuska kwa'rəu, wi' komna naa ittikəu. Sə mogruto Yeeso rə sa' sə pa' yaluwa Yeeso rəu. ²¹Sə sundə gwandə timlə bongə koo mina pogo yaluwa gwandəu tan n go'suk gon. ²²Ama Yeeso yer sə gwenu, sə doosu bongə wai naa yaksa zok, nok eska timra mool go'sapu, diga wakatiya ezirə kitakfiiza ezi go'os. ²³De Yeeso zaa doonzirə gwa, sə re oks mariya i urə nettai naa bansa mari gənja ipu bongsarə. ²⁴Sə doo bongə, "Ri'gən ang nok waa kitakiizi wərpa ama rus runzi kotto." Ama i mandu nok i mee wərpu. ²⁵Se' i kees bansa mariya ipu werarə eyi, De' tor rolli rə roo sə kam na, a ulloi, sei waa kita kiiz ruuto paa. ²⁶Ina bo'ro eni pagn faks delli rtə yas. ²⁷De Yeeso pu arkirə ruri uri ittikə í dúúw sa' í doo bongə oksimee yirkurə waza Dauda rəz. ²⁸De Yeeso tor gwaagirə sai ruriya ittikə eyi í zaa ullə Yeeso dosi bongə, í essə pu timr N le'ek len go'ka ina N iin ya? í doosu bongə é le'ek Daa Bill. ²⁹Sə Yeeso pogo no'a erəi sə doo gəə na gapsən rii ni ii esən timr ak." ³⁰Sei nooa ii i gbərum sə Yeeso gopsi to wessawe' maz kana mee inan pah ³¹ama mariyei ittikə eyi i dooto ina boorum buttirəro yas ³²De mariya eyi ipu ri'gəttə, sai maz uza mu'ka ura punaa rúmsa go'pasas, i kamtu Yeesorə, ³³de rúmsa go'pa esi kee sai mukaazozí paktə. Sei bansa mari i doo bongə, ina an me'də bo'rumkpa Israilarə pa!" ³⁴Ama Farisaawai í doo bongə, "Naa gbi'kəma gwanta mairəmmi sə keesən zam." ³⁵Yeeso koolo dermiya gbi'kəyai rə naa topai, sə ree mu'ka naa kubruskəna ro'tiya Billəirə, sə doosi paka gwanta Billəttə, sə rungbo iya naa kuntai somaso'ai. ³⁶De' og bansa mariya eyi, sə ogsi yirku nok ipu gbərka baallə, i mee ar yena pa nok liplu ni məiyyak, l noi neebaaza pisipazak. ³⁷Se doosə Kubrubaiya ulləi, tomtiya go'kairə nok ipu genja, ama mariya tomsəi ipu topa. ³⁸Nok ri'zi oorun Daa Bil sənə tomtə iya tomsəi.

Chapter 10

¹Yeeso der Kubrubaiya ullə komna naa ittəkə eyi, sə esi gbi'kəma keesəka zamdəm, sə ina go'os kala kunt naa kuni somaso.²Ri'ak ritiya Kubrubaiya ulloi uyi, muzo ura i deru Siman ura i deru Biiturus az, naa Andarawus zeeza ulloz Yakubu, waza Zabadi rəz naa Yohana zeeza ulloz.³Filibus naa Batalamus, Toma naa Mata ura kwee sookaz, Yakubu waza Halfa rəz naa Tadiyos,⁴Simion Zelotes naa Yahuda Iskaroti ura yənguz.⁵Iya komna naa ittəkə eyi Yeeso tomi sə doosi bongə kaina duu ora menki í pinnakrə pa, bo kaina tor dëlla Samiriyaawai rəllə pa.⁶Sai í ree buta Isra'ilattə ara maiya ulləz pinnak ora yaa tinak.⁷Ina pu ri'gəttə bo'sun mari paka Billək doosini gwanta Billət pu zakrə.⁸Go'sən kuni, sə i ruus mariya i werpui, bəddi ina go'os, sə i nen zamn, i kwee kotto iima i esin kotto.⁹Kai tos net suttuns naa kangeeri bunarə pa.¹⁰Kaina pe' bunaa ri'gəttək pa, koo yalən ittənə koo taggi, koo bəlaa, nok tombaaza Billəz kingkin rəkaa ullək.¹¹Kala della i torunal koo gbilla to topa kinin maza wessaz sei gau sei ublaa i ruukunnakrə.¹²Ipu naa toro ini rə gwaamro, go'num na tiitə iirə paa,¹³ama ina mu'sun kweeka, go'num na gətə iirə paa.¹⁴Mariya i kween pai sə gben i moos geeka paka iik kai, ina pu ketarə gwaamrəroo kooma della rool, dagbisin kela denta iit sə kegi naa gə gwanirə paa.¹⁵Zəmazə' N pu doosukəndə ublaa bissəkkə, i keesikən dëlla Sodomal naa Gomaral naa dëllirə paa.¹⁶Rikak n tomun puni maiyak ora arairə tē, kai gau naa laakəbe pa ni biga i rompaiyak na gbəng goolik.¹⁷Ama gbəgan tok naa mari, nok i kangbən doonirə mu' naa ro'tiya Billəirə sə i fo'on.¹⁸Sə i kangbən doonirə mu'ka naa gwani nok ri'ra miil, sə i yiikən iirə mu' naa menkirəvnok sə ina mee.¹⁹Ama ina kamtən, timra iil kana ruusun paka i pakkak pa, naa ina i dook kan pa, sei Bilero i doosukun ina i doosukan.²⁰Moi i pakpa, ama rumsa iirə Daa rəssi doosukun ian i pakkan.²¹Doowiwa esək doowiwa sə i eu, naa gebən Daa esək waz. Yanggi i ruusuk do'ga mari digin sə tosi werrə.²²I musukən nok ri'ra miil, ama maza wəngs zokkaz uzi sepsək.²³Ina bəsən baar della allə nōgən rekarə dell ula rə, zemzə n pu doosukəndə bako inge bo do'os della Isra'ilal yas, sei waza Billəz na zaa.²⁴Kubrubaaaz lè sə ar lamz pa, gebən senz ar danggwanzza ulloz pa, ina der gwanz maaz i derk yangi bo rigaya.²⁵Reksapu ora kubrubaaaz koo gəbən lamz koo senz ka gau dangwanz pa, ina der dangwanz ba, alzbuba sə yangi bən i derki rigaya?²⁶Kai i serum pa nok pu bo'sunun sə bərək pəpa, gbang uni pu sumsunun sə su bərpapa.²⁷Ina n pu doosukəndə təgrarən, doon oosa rənaa gə ina wombarən, doon gbərma ro.²⁸Gəbən ser kana kamən nok iya i ik zokkai pa, ama ipu naa gbama i ikbən zəngsan pa, dikka i serum ura punaa gbama ura wo'suk zok naa zəngs pat rə kam rə'rə roo.²⁹Ani ittəkə i yingi kobo muzo paya, noka ri'ik uza muzo, naka kas butto naa meekaa Daa iizək pagə.³⁰Ama sugruma pu iirə zulləm pat pu gə'numum.³¹Ser kana kamun pa nok ara an aninin go'karə.³²kala maza yirə mariro muuz, mima n yirku Daa mirə Billəz pat zə mù'ka.³³Ama maza mūsaz mirə mùkaz, miima n mūsuku Daa miirə Billo paazo mù.³⁴Kai sundo n kamtə soonum dëllə pa n kamtə gònummi pa, ama sorraki.³⁵N zaa nok n doosukən daa naa wazak, ben waikiiz naa maiya ulloz naa yera ki' naa mai gunəriya ulloz.³⁶Maza engasa roz kattək mondo gwa.³⁷Ura ar mee iika daa naa mai, eye pa gben ura ar waz naa wai kiiz əye pa.³⁸Maza pè vaga rawwa ulloi sə duuye paz puna miipa.³⁹Ura jengsa ullos wòwon, kingkin.Maza kween az, kwəə miizi, gben maza kwəə miima kwee maza tomtə mizzi. Ura kwee Saariza Billəzzaz esək ka Saarizok naa ura kwee maza wessaz, nok pu wessa, a kink esəka maza wessaz az zak.⁴²Geben maza lè sə esə mariya i toopai ai koo na maama tamnumam topazi, nok Kubrubaaazi, zemazə n pu doosukəndə koo naa bilaa pakya sei na kinu koo gònuma ullom.

Chapter 11

¹De Ípu eri Yeeso esə Kubrubaiya ullə komna naa ittikə eyi gbi'kəm, ruu diga eri noka ree kubruskən paka Billək tinkkak dərmurək. ²Ama de Yohana pu pusunarə gèè kubruskənaa Kweebaazzək Tòm Kubrubaiya ulləi rekarə ullə, ³Í doosu bongə mōōzi ura pu zakrəz ya koo éna tos no'a ée ar ukarə somya? ⁴Yeeso iisi bongə kaa, " rən i ree doosə Yohana ina i ogan naa a i geen. ⁵Ruuri i og on ar, lendi i ri'gə rin, bədi i kinə go'oska, gbəngai i geegen tò,iya i werai i ruuto naa zengs, i dosodon bo mari paka Billək. ⁶Iya naa sèsimaiyi iya i deu dè pai nok paka book pai. ⁷Dè tombaiya eyi i kam bilaa iik, Yeeso mà pak naa bansa mariya eyi, Yohana rə paa, i ri'gə wo'səroo nok oka anya? Ara eki tele lams naa zaka? ⁸Iirə gwenk andə ya? koo ura te' yaluna moon paya? Iya te' yalən iya i tè yaluna moon pai i gau gwanirə gwa. ⁹Noka ri'ik irəə gwenk anabizi ya? o! ri'zi n pu doosukəndə, haa ri'gək Saarirə. ¹⁰Uzi ura i bii ullo paaz, gwenin n pu tomtuk paka miik rə ində nollo ura gòruskən oraz koo bilaz¹¹N pu doosukən zəmazə' iya kita kiiza azzə dingi rəi tèka ura doorusə Yohana rəz piipa. Koo noka ura pu waa finti gwanta Billəttəz aru an.¹² Diaga bəlaa Yohana bōrun bətsmal haa rikak gwanta biilət pu yaalə, marə bo ipu yaalə wonka.¹³Anabaawai naa biibai ipu dook pangndə haa, zakarə ru'a Yohana rəi rə. ¹⁴Ina iisa pu kweeka ura azzi Iliya ura zakaz.¹⁵Aza punaa tò a gəə rəz na gəə.¹⁶Ama naa an sə n kwègəska bəlla alyə? goo puni yangga yèkik ipu ar liimoroi, ipu derk doowiya iiyə.¹⁷Doo bongə, è uusun gul nok ii, i naw waag pa, è gò nok ii i bə gumpa.¹⁸Yohana zaa regə rəka pa bōpa, i doosu gəə puna zam. ¹⁹Waa maz zaa rəg rən bōbōn yam ingə gweninm rəg baaza az, iya i kwee sookai rə naa iya naa hakəiya airə, məəgəskəna bo diga yangrəmrə. ²⁰Sei mà bi'səka dermiya eyi rə, ora i go'on neta mesəmrəttə. Nok i pù na,a pa. ²¹Ina yirku rənni moo Korasini naa Baseida nok Suur ro tè, eri zi i bōro neta mesəmrət too ika pù na,a bəla basa yaləndə tè naa tam rə. ²²Noka ri'ik n pu doosukəndə ublaa bissəkrə Suur naa Basaida kink ges iirə pa. ²³Moo Kafarnahum , i noosəka haa rəkarə paaziya? a rek Hades: nok naa Sodom i bōro neta gbikən rət ai i artə bōruska nok iit, haa es pu dii haa wongka. ²⁴Nok ri'ik n pu doosukəndə gak gan zuk ublaa Sodom kingkən geska nok ii. ²⁵Bəlla eli rə Yeeso ii bongə, " i noosən, Daa,Daa Billa paal naa diil, a sumsuso iya i məəi naa iya i məəgəsənai neta at a yiisə ya yèki.²⁶Q Daa Biil nok ri'zi sə gōsa. ²⁷Anyə pat Daa Bill esə pu mində nà,arə, gəə maza meek wazziz piipa. Sei Daa Bill tan, gəə maza meek Daaziz piipa, sei waz naa gebən sei ura wazzi baəe kweesuz. ²⁸Zan miirə ini pat iya ipu gbərk baaləi, iya naa gumsai yam, mii bo n eskən ar engəska. ²⁹Pèen vaga raw ində ii məəgəskən mində, i kingk ar engəskaa zengsa issə. ³⁰Nok rawa meu mōpa neta i gummat bo a mo'otti pa.

Chapter 12

¹Ublaa engəskarə Yeeso ruu ri'gə keer popsa naa baas, Kubrubaiya ulloi wodu gomi i mà laaka nena tèt sə i regrə.
²Ama dè Bafarasə i og ina eni , i doosu bonge gwenəm Kubrubaiya moo i bōro ina too bōkarə ubla asawə rə pa.
³Ama doosi bonge i me'də zangəka ina Dauda bo'ron paya? de wodu gom u' naa doowiya ulləi de i ipu ri'gəttə,
⁴ree gwaaga Billəkrə sə rege rekaa í ro'on rekak paya? kooş dəlmiya ullə naa ri'gət sə torí tan.⁵koo i zangə rababai paya, ubla engəska Toriya buuga Billək rəi, dēes ro'oknai ubla engəskarə naa gōka koo hakəi paya? ⁶n pu doosukəndə ura ar buuga Billək pu ari.⁷Ina ka meegəskən mən, mii gə gaptə wessatti n laa iirə, màka dōnet pa, nok ika og hakəiya ura bōros pa.⁸ Nok waa maz uzi Daa ubla asawe"⁹Sei Yeeso ruu daa orki ri'gə bāreya buttirəirə.
¹⁰Maz uza pii ang naa na,a bōsənk, Sei desu i doo bonge gōgon ora aka gōsun maz ubla asawe rək rə ya? i desu noka i kangbun uk doonirə mùuk.¹¹Dosu bonge, rēsi pak neezi irə tèka naka punaa màaz naka kas ubla asawe rə, səka kamu səka keetutu paya? ¹²den rigazi mara wiiz ar màaz paya? noka ri'ik tooton gōka gōnum ubla asawe rə.
¹³Sei dooso mazzi bongə, "yəətəm na,a mooi" yəə na,a. Sei gətə wessa wè ni ura ni piizak. ¹⁴Ama Farisaawayi i keetə, i gaptə gapt gwandə paa, ni i igbunuk.¹⁵Dè Yeeso meegəs ri' ruu diga eri, sei mari gənna i duuwu sa'ka, go'si gwani pat.¹⁶ Sei bi'si bonge, kaina dooso maz pa. ¹⁷bo'rə ri' nok ina anabi Ishaya doon bonge,¹⁸Gwenən sənza miirə N teeguz! gbaanzi zaz, ura zok yag neu omiz. N tosusku Rumsa miiz, doosək menki bissa pu zakrəz.¹⁹Noos zur pa koo tég gwerāa ullok paari pà pa, koo ura geek gwera ullok bilarə paazi pa. ²⁰Tè a artə kosspuk kōsuk zok pa, fitilaa bādə rəmsəkaz i rəmsuku pa, haa gōnum rə mù. ²¹Ullo ri'iilə zi sə menki i kine gbām. ²²Sei i kamtu ruz uza ura pak paz punaa zam zokro, gōsu bo, haa ura rooz kine pak, gə kine og ar. ²³Bansa mariya eyi inni məsi, i doo bonge ura azge waza a ge a Dauda rəzzi ya?"²⁴ama dè Farisaawayi dè gee ri'eri i doo bonge, "bōro tomtoya naa gbikəma gwanza mairəz, sə kees zam marirə zokro." ²⁵Dè Yeeso meemen sunduməya iirəi, sei doosi bonge, gwanta gau naa (gaabat) rə tēt gwanta root laalan. Gwaaga bo gau naa gaaba sə markən pak bo piipa , ka gau pa bo.²⁶Setan naka keesək ken Setan, ka markən gaaba ro zi, ka bōro riga sə gwanta root sə ka gau yama? ²⁷nok na naa, gbikəma mazzəmmi n keesən zam ur yangiya iiy bo, naa gbikəma neem sə i keesən ya? nok ri'ik gwani sə i dēsək pak.²⁸Mii na, naa rumsa Billəs sə mina kee zamn nok ri'ik gwanta Billət zasən pu. ²⁹Gak riga sə maza naa gbamazə gwa sə afaks neta ullo gwa,at ya sei ina mà dogdusku gwan zanga paya? sə i kink sə i waas neta pu ullo gwa,at.³⁰ Ura puna miiz paz gōro dekəngka (gaaba) na miizi, ura dōsə tooguskarəs paz, faagəs fanzi mùka.
³¹"Nok ri'zi n pu dosukəndə i rəsəskə ran kooneya hakəiya ulloi gōpai, ama naa rumsa Billəs paa i rəsəsku pa.
³²Ura gōsə mara wiiz hakəiyaz i rəsuskui, ama mona bōsə rumsa Billəs i rəsəskai pa diga dellə haa paari."³³Koo doon tē,a gōok nena ulloi ma a wessa wēekki, tē,a na opak nena ulloi ma i gōpa. Nok tē,a wessak diga nena ulloi sə i mee. ³⁴Ii bigi i ma,ak riga sə i kè paka wessak ya, nok rigaya mariya i engsapuiyi? nok ina timr mùus uni maz doosuka. ³⁵Maza omiz diga gwandə timra gwandə wessa wēelə sə i meegəs maza omiiz, ura naa engkuz bo diga gwandə diga gwandə timra gōpa eliro sə i meegəs maza enggaz. ³⁶Paka mondokki keesəka , koo biska mon." ³⁷Paka mondokki keesəka, koo biska mon.³⁸Lamiya biibairə uri naa Farisaawai i iisu bonge lamz è ii oka in rekakikan diga mondo, i laa oka reka koo una diga gwandə, ama yiisi koo una paa assikin diga Saariza Billəz Yunana.³⁹ Sei iisi bonge, yanga Zamanui, engbai, iya i regə hakəiyai, i laa noka i kingkə (alamaa) una rəz ama rēsa uka pii sə maz rēsəki pa, sei dei rēsa Saariz Yunana.⁴⁰ Nok ni Yunana gōtun rù taarə duga rə baalə. Ri'zi waa maz gōok rù taarə tuks naa ubla butto dii.⁴¹Ublaa bissək mariya Nenevai naa mariya zamazuwazzəi sə i wōki, nok i yete nok paka Billək Yunana doosik, ura bo ar Yunana uza az.⁴²Ublaa Bissək rə kitakiiz gwanza pa,az ruutuk paa naa mariya zamanuwazzəi, nnok zaka diga bapsa dellek sə geek meegəskənaa Sulemanu rok, ura bo ar Sulemanuz uza az.⁴³Maaza wiizaz na markən naa maz, sei na duupu ata naa maam pat, nok laaka ar engəska. ⁴⁴Sei dook bonge, n gə gwaaga n keetənakrə, dè gə gwa rə oks koo maZ gwa pa, koosung kuk bēesən kik.⁴⁵ Diga eri rə tuuto mai uri bansa, i aru an engku ro, sə i tor i gau roo. Maza ezi gaptə ullo ar an a doot laakarə, ri'zi gak zamuna eng haa az gəkrə"⁴⁶Pu rekrə mu' naa pak bansa mariya eyirə, sai do'giya ulləz naa dōowiya ulləi ipu de'narə gōka, ípu laakrə bōka pag naa úr. ⁴⁷Uza doosu bonge, do'giya mōoz naa doomiya mōoi ipu de'narə gōka, í ísapu pak naa mōo.⁴⁸Sei iisə maza doosu ezi, bonge, neezi maiya booz ya, neri doomiya miiya?⁴⁹ sei yii na,a gwandə Kubrubaiya ulloi ro paa bongə, dōgutta miit naa zeiya mii uyaa ai!⁵⁰ Ura bōro ina Daa mirə paariz iin, uzi doomiya mii, uzi maiya miiz , uzi bo wəkəwiya miiz.

Chapter 13

¹Ublaa ekiro Yeeso ruu kee daa gwaagi, ree gapte popsa naa gbena. ²Bansa mari í dakən wessawè sə í zaa oksu , haa kam tos barkrə roo sə gau. Bansa mari í de U' gbənaa ekirə³Sei doorisi net bese bə naa rəsa pankn doo bonge ur uza pii ree ta'ak baak rə. ⁴Pu wo'ok dokto sei uta kasə wéérerə paa, sei noi i zaa dobdus.⁵ uta bo kas wéérerə tè ora but dakən pakrə, bala dera bu'to nok dur sur pa. ⁶Dè burka kaatə sei wòks, dè yiisi ippi omi pa sei kos.⁷uta kas keptə paa, sei kept bobdusu pat. ⁸Uta bo kasə buta omittə uta esə (riiba) haa zù gbenaarə uta zù taarə , uta bo zù naa reeta. ⁹Aza naa tokkaz na gee.¹⁰Sei Kubrubaiya ulloi i zaa, i doosu bonge "nok anni sə a doosə pak naa rəsa ya?" ¹¹Yeeso iisi bonge iigə i iisən pu ora i meekənnak ina sums zok gwanta Billəttən, nok iirə gə i iisin pu. ¹²Nok maza naa innaz i bak suku, haa daktək aza pisi paz bo koo topa, a pisun ma i kweerək. ¹³Ri'zi sə n doosun pak naa rəsa nok koo i og i oogus pa. Koo i kè tò i geegəska pa gəə i meegəskən pa.¹⁴ Zemzè paka Sarriz dook Ishaya tiiti gwanirə paa, i geek meegəskən pa ves.¹⁵Nok timteya marirəi zuksa pu, i zuk pu tongna iin, gēē i umsa pu nota iit , i geek i meegəska togn na iin pa. i meegəska pa gwanirə timle, haa i yetək mində sə n gòsi.¹⁶Səsəm gapsa ində notto nok i og on, naa togn iin bo geek gen. ¹⁷zemzè n pu doosukədə Sarri naa mariya omii i yaan oka ina i oggan ama i og pa, gēē gee ama i gee pa.¹⁸Too beska pak deu ura faa dokta paa.¹⁹Ura gee paka gwanta Billət az sə meegəs pa az, sei engbaaza az zaa gops paka i tà gwandə timlə eki. Uti dokta i tà bilarə paat.²⁰A kasə biləro tèt bo uti, uzi maza gees paka Billək sei kwee naa yaksa zok.²¹Ama bo punaa ar mənə pa, yangga rù topa bəs baar, too bəlla koo bərka baalək zaa ser kamu ni, sei deu dè kasə.²²Dokta kase keptət bo uti, a gee paka Billək, ama neta dellə pəsu zur, haa gau ina zukkan. ²³A tà ora wessak ret uti, a gee paka billə sə meegəsən omi, zemazi uzi ura gak wessaz haa gak naa səsəm, kinə (riiba) zù gbenaarə, uta zù taarə uta zù reeta.²⁴Yeeso gəə re'si paka uka doosi bonge, í re'ək gwanta Billət naa ura ta' dokta ookapat ò'kaz. ²⁵De mari i pu rumro ura mu'súz zaa ta' nen wò'os ullo dokta wessattə, ruu ri'gə ina ullən. ²⁶Dokta root bú'to sə, réu sə wò'os gbətə²⁷Sai séniya ulləi í zaa i doosu bonge, Dangwanz dokta wessatti à ta' moorə ò' panaa? nok an sə wò'os gbətə ya? ²⁸Sə doosi bonge engbaaz uzazi zaa kam tòmsa ri'as, séniya rooi i dosou bonge éna ree du'utto wò'sa roos sə éna toogusya?²⁹ama doo bonge kai i ree i mà baagəska pa, leege ika baagəs ina n baa roon yam pat.³⁰I daan na nopoo haa reks bəlaa pəka doktollo. Bəlla pəka rəllə n doosu uri ina mà baaka wò'os sə ina toogus, dogdus zog bündəni sənə doos, bəlla pəka doktollo bo ina pète ina kamtə mində werkrə.³¹kamtə rəsa pak uka, gwanta Billə puni sà'ek a maz ta gwandə okat. ³²sə a root uti yeegəm dokta seetəttə, ama na dag sei na arpu dangti nookarə, haa gak tè haa noi i zaa gak daliitta rooto.³³gəə rə pak bonge, "gwanta Billət puni yistik, ni kita kiiza doks naa zuma alkamarəm bərakik taasai taarəkə."³⁴Yesoo dosə bansa mari pagn naa rəsa, dosi koo una pa sei naa rəsa.³⁵Eni bo gak nok paka Sarriz Isaya dook, "na anya pat naa rəsa pak, n dook ina bərunkan diga məkə dəlləkrə."³⁶sei daa bansa mari, ruu tor gwa. Kubrubaiya ulloi bo i zaa ullo inge, bəssəsimee rəsa paka a rə òka ak.³⁷Dosi bonge ura wò dokt az uzi waa maz.³⁸Baaka rook uki gwanta Billət dokta òkapa eti bo uti yangiya gwanta Billəttəi, wòsa roos bo uti yangiya engbaazzəi.³⁹Engbaaza wò ezi bo uzi Setan . Bəlla kweeka rəllə bo, dəl bamnaki, iya i kweei bo tombaiya Billəi.⁴⁰Ni i toogusun wòos eki ri'zi bamnaa dəllək. ⁴¹Waa maz tomtuk tombaiya ulloi, i tooguska mariya i pi urəi sə i tom ina gòpannai, naa oya i gòro tomsa gòpasai, keesiki gwandə gwantə.⁴²I mangki rà a rimpakrə. Eri zi i gòok sə i romro sut.⁴³Erizi iya omi i okuk ni ublak gwanta Daa irəttəzzə. Pat maza naa tò a gəəkarəi na gəə.⁴⁴Gwanta Billət puni weesa i iis òkassak, ni uza kinək, sə puu iis gəbən. Nok yaksa zoka gwnadək sə ree yiggəs ina pisun pat, sə gee yəu baak uka.⁴⁵Haa wongka gwanta Billət puni maza naa nà az zak, ura laa wees, wessa wèez naa gbi'kəm. ⁴⁶Dè kinə wees omi, sei ree yingəs ina pisun pat, sirə yeu.⁴⁷Haa wonka gwanta Billət puni yansa i me' du'ros, sə kamtə dukt bəsebə. ⁴⁸Dè yə paari, sə i goptu sù dūro, sə i gau i teegəs dukta omiit, sə i tos ar to'na rə , a gòpa eti i waagəs.⁴⁹Ri'zi gak dəl bamnarə. Tombai i tiitək sə i zaa kees iya i gòpai a wessairə tèka,⁵⁰i dongsiki rà a rimə pakrə roo. Eri zi sə i gòok naa romruka sut.⁵¹I məegəs pu an pat ya?" too pat lamza Ataurat na gau waa senza gwanta billəttəz, puni Daa naa gwaagaz zak keetə naa yalina pennan naa doonan diga gwandə gwa. ⁵²Sei yeeso dosi bonge, kala biibazza gau orbaaza rekarə gwanta Billət puni daa naa gwaagaz, keetə naa yalina pennan naa doonnan diga gwnadə gwa. ⁵³Dè Yeeso bams rəsa pagna eni pat, ruu diga eri.⁵⁴Dè zaa gwanirə dəllə, kubrusən gwanirə rətiya billərə haa ina roon məsi." inge ora zi maza az kintə ləkəa riak ya, naa neta gbi'kəmrət ri angya? ⁵⁵ura azgə waza ura baarə rat azzi panaa? zeiya ulloi bo Yakubu, Yusufu naa Saminu, naa gəbən yahuda panaa?⁵⁶wat kiwitta ullot pat puna aa panaa? too orazi maza az kintə neta məsəmrət ri'ang ya?⁵⁷sei baar gomi gwandə paa. Ama Yeeso doosi bonge. "Anabi punaa gbi'kəm gwandə gwa pa." ⁵⁸Go'rə neta naa gbi'kəmman eri pa, nok mùuska eska timra iil.

Chapter 14

¹Bəlla elirə, Hirudus Mukadas gəə zakaa Yeeso rək. ²Dosə səniya ulloi uraz gə Yohana bə'rə batismaz; ruuto gagəllə: nok gbi'kəma bə'ro gwandə zokrom. ³Nok doo Hiridu kampu Yohana, sə dogu. Tosu pusuna rə nok Hiridiya kiiza dooməya ulloz Filibus. ⁴Nok Yohana dosusupu, diga bəla, too ora moo aka kamnu kiimak pa. ⁵Ii boka ipsu, nok sərə bansa marirəs, nok mari i pə'eu saariz. ⁶Sei ubla dibgka hiridus kooto, waza Hiridiya nau wəag te'ka eri, Hirudus zok. ⁷Diga rook gbə'tumsunu dōso wazzi bongə ina ullo iin pat bə esku. ⁸Do'giya wazzirəz doosu bongə, na doo bo ii zura Yohanaa ura bə'rə batisma rəzzəl. ⁹Timra gwanzəl ləə ama nok gba'tuma gba'tumsunum naa gə iya i gau ullə pourəi i bə' yam i regə yam, sei gee bo esku en. ¹⁰Pi' mari ina ree geptə zura Yohana rə eli pusuna rə. ¹¹Li na kamtu zura rool tēgrə, i esə waa kita kiizi, urbo kamsə dō'giya ulloz gwa roo. ¹²Kubrubaiya ulloi i zaa, i pə wəsəka rook, i əəs, i ri'gə i ree dōso Yeeso. ¹³Də Yeeso gee, gbarkrə roo, ri'ge ora maz pin pak rə, gwan muzo: bansa mari bo dē i gee i kee derməərə tē, i dūu səkək. ¹⁴Ruu keetə, og bansa mari gengga, oks i yərku ro, gōos iya naa kunttai. ¹⁵Də nimz gōro, Kubrubai i zaa ullo, ora ak door uli, bəl artə asapu; keesəm mariya ai gənəm noka iri'gəkən gwanirə gwaaməttə, noka i yəpsəkən koo zūtəya gwanirəi rekəttak. ¹⁶Ama Yeeso doosi bongə kai keesi gənəm ri'eri pa; ama esni rəkə. ¹⁷I doosu bongə epu naa una ang pa, sei burodi gbənaarə naa dukt ittərə. ¹⁸Dosi bongə kamtən ang mində. ¹⁹Pi' bansa mari ina gau wōsa yəəsə esi rə paa, pətə burodiya gbənaarə ezi naa dukta ettərə eti. Təg nō paa sei sə'sə sei wēgəs burodiya ezi esə Kubrubai, Kubrubaiya ulloi bo i esə bansa mari. ²⁰Gwani pat i regə sə baar dāgi, i toogus rutəya i seetəi, gbəni komna naa əttəkei paari pa. ²¹Iya i li rəgəi mū gbənaarə, banda kita ki' naa yangi. ²²Bala dera pi' Kubrubaiya ulloi ina tor gbarkrə roo, i gə' naa go'ok, nagə kees bansa mari gənəm. ²³Də kee bansa esi, ruu deg bilə paa gwan muzo, nok wēerək: dē nimz gō'ro. Pu gwan muzo. ²⁴Ama gbark pu eri tēka tē dūro, pu yaalə naa ruuka maāmərək gongong. Nok zaka pəru mūka mū: ²⁵Wēes tāasə a takssoz, naa tuks sə zaa irə, ri'gətə maām rə paa. ²⁶Də Kubrubaiya ulloi i ogu pu ri'gəttə maāmərə paa, timra iil ruugus, inge dengs usaa as, sei i təg gwera paari nok ser kamsi pu. ²⁷Ama Yeeso pagni ya, bongə kpobsun təmtiya eyrəi miizi ser kana kamun pa. ²⁸Biiturus iisu bongə Daa Bil, na moozi pi'mə n zaa mōoro naa maārə paak. ²⁹Dosu na zaa, Biturus tiitə gbarkrə roo, ruu ri'ge maāmərə paa, boka ree Yeeso rə. ³⁰Ama dē og zaka ser kamu: mə' dungkpa, təg gwera Daa Bil keesəm. ³¹Bala dera Yeeso yii na'a ulləi, sə kamu doo bongə moo waza a esə timr waa fintizzi, nok an sə a singkən mondə timlə ri'ari ya?" ³²De Yeeso naa Biturus i tor bərkirə roo, zaka de'es. ³³Iya ipu bərkirəi i noosu inge, "Zəmazə, moo Waza Billəzzi." ³⁴De i ga'gəs, i tiitə dii, buta Zanisarət. ³⁵Də mariya dəllirəi i meegusupu, i tom buta keer etirə, i kamtu kunz uza; ³⁶i oru naa iisəbo, bo ii poka yaluwa ulləi kotto, iya i pōgui i gō'os gwani yas.

Chapter 15

¹Sai Farisaawai uri diga Urusalima naa biibai i zaa Yeesorə í doo bongə,² nok an sə Kubrubaiya mooi Ii ka'as langsiya do'ga mariya rəi ya? nok i nek nat sə í reg réka pa. ³Yeeso bagi bongə ii bən nok an sə i ka'as dookaiya Billəi ya? sə í duu langsiya iirəiya?⁴Nok Bill doo bongə gbaam Daa mooz naa maiya mooz, gəə ura pagrə keeku gwandə Daarə koo mairə zema wərk rən. ⁵Ama i doo inge kooneya doosə Daa naa mái gee neta íka kine miirət essəkki Billə. ⁶Ur maza ii gbaaka Daa ulləz paz, bilaa akrə gən paka Billək ina zukannən. Nok langsiya íiyi. ⁷Ii mariya i tæg zuttai, rizi sə Ishaya bo'rə anabchi iirə paa. ⁸Ii Mariya ai i noosə mii naa sut tan, ama timtəya irəi ipu ye'niyi naa mii. ⁹I noosə kotto, nok ro'oknaya i kubrusini a mari rəi yi'. ¹⁰Sai der bansa mari sə doosi bongə ke'en to' sə i meegəs. ¹¹Neta tor su'rotti laks maz pa neta keetə su'rottoti laks maz. ¹²Sai Kubrubaiya ulləi í zaa Yeesorə, sə i doosu bongə apu naa meeka pa, Farisaawai í gee yaksa zok naa paka a doo ak pa, baar sugi sun. ¹³Yeeso bagi bongə kala dokta Daa miirə Billə ta'pat, du'ruska dun zok. ¹⁴Daan í ri'tan, nok íi ruriya i po' araiyi, nok ruz geesə doowi ruz bila pa, nok gwani yas íkarə kasə dúra mólollo¹⁵Biturus iisu bongə po'gisəmee re'sa paka ak. ¹⁶Yeeso iisi bongə ii bən haa es i meegisən paya? ¹⁷I gə wənə sə i mee paya? kala ina tor su' rəni sə tii baalən, titigəska haa di'ri sə keegəska. ¹⁸Ama neta keetə su' rən, keetə timlə zi, neta rooti laks maz. ¹⁹Nok diga timlə zi neta go' pat keetə, ikpa zur, kim ruur, de'eska songb seera pak. ²⁰neta ri'atti laks maz. Ama reka rək naa neta neks zok pat uti laks maz pa'. ²¹Yeeso ruu diga eri, ri'gə buta Tayattə naa Sidon. ²²Ora eki kitakíz uza Kan'aaniyaz bapsa dərmiirə, sə "Woo su' Paari" Sə doosu bongə ogum yirkuwa miiu moō waza Dauda rə, waza miirə kiizaz kunuwa zam rəu dogdusu pu. ²³Ama Yeeso bangnu koo pak muko pa, Kubrubaiya ulləi í zaa sə í doosu bongə wa'ak kitakiiza az na ri'gə nok pu duugukunaa wooga su'rə²⁴Yeeso íisi bongə í tómtə nok kooneya pa, ama nok maiya í yaa gwaaka Isra'ilak rəiyi tan í tómtinéi. ²⁵Ama zaa gu' Yeesorə mu' bongə Daa Po'mé. ²⁶Iisu bongə go' ora í pe'kən rekaa yangirək í esəkən yanga zaiyak pa. ²⁷Doo bongə, "Ri'zi Dangwanz, ama yanga zai bən i rege diga ruteya í kadətə Dangwaniya iirə teebəlləirə." ²⁸Sə Yeeso bagu bongə, kitakiiz eska timra moōl pu waipa, na gapsa ri' ni gwan à esən timr ekik. sei wai kiiza ulləz go'os diga zoōra elirə. ²⁹Yeeso ruu daa orki rigə bapsa gbenaa Gaalilik sə gau geērə pa'. ³⁰Bansa mari i zaa ullə i kamtu lendi, ruri, mukai lendi, naa ii uri iyanaa kuntai gwani pat i kamti Yeeso rə mu' sə rumgbi. ³¹De bansa mari inni məsi de i og bingai ipu pakrə, naa lendi i go'os, iya i le' rigət pai i ruu rigəttə, naa ruri i og ar. sə i noos Billa Israilal. ³²Yeeso der Kubrubaiya ulləi sə doosi bongə, "N oksə on bansa mariya ai yirkurə, nok epu yam ru' taarə i reg una pa. N ii wa'ka ri'eri naa busum pa bo'ta irə me'səm bilarə." ³³Kubrubaiya ullə i doosu bongə, ara zi à kink buroodi gbi'zəz sə daksək bansa mariya aiya?" ³⁴Yeeso doosi bongə, "Ipunaa buroodi rigaziya?" i doo bongə, "Buroodi gbansa naa dukt topa." ³⁵Yeeso pi' bansa mariya eyi ina gau dii buttə. ³⁶Pe' buroodiya gbansa ezi naa dukti, sa'a kaa rə də ii useiko sə wə'gəs buroodi ezi sə esu kubrubaiya ulləi kubrubaiy ullə boo i esə bansa mari. ³⁷Mariya eyi yas i reg sə bar daksi, i toogəs rekaa worə ru'ti eki gheni yi'sin gbansa. ³⁸Mari ya i regə rəkkai yara mari mu' narə baanda ki kiitaki' naa yangiwai. ³⁹Sei Yeeso wa' bansa mari ha rigə, sə tor bark rə roo sə rigə buta Magadan dəttə.

Chapter 16

¹De Farisaawai naa Sadukaawai i zaa ullə noka i gweknuk, sə i desu bonge, na yiisəbo ni gwanta Billət ni pinnak.
²Sə iisi bonge, kaa naa zur nimz i doo inge dəll okənkpa pa, nok ora paak pu bəkp bək.³Gəə naa nit i doo inge ara wənkak okək pa, nok ara paak bipsapu haa bəmspu ár i meegəsən ni zamanuwaz az bəmkənnak pa.⁴Enkabaiya zamanuwazzəi i laa boka mee ama i yiisiki una pa, assəkin re'saa Yunana rək pa. Sei Yeeso ruu ri'gə daaiyi.⁵De Kubrubaiya ulləi i gbətə naa kana uka rə ama timr zinsi naa pe'tika burodirə.⁶Yeeso doosi bonge, gbagə tók sə i zo' zur nok yistiya Farisaawai naa Sadukaawai rəz.⁷De Kubrubai i sundo gwanirə te, sei doo bonge, nok é pe'tə buroodi pa,⁸Yeeso meegəsapu sundumeya ii, sə doosi bonge, mooii mariya eska timr daksən pai, nok an sə i gau naa sundume ində te'ka enge bo zaa naa burodi paya?⁹Gwan ri'ak ii megəsin buroodi gbanarə azzi sə kamgə mari mu' gbanrə paya, ruteya i seyi bəni rigazi sə i togisi ya.¹⁰Gəbən buroodii gbansa nok mari mu' nare', na riik bəni riga sə i pe'ti ya.¹¹Nok an sə ii megəsən paya? n doosən pakka buroodii rəkki pa, nokka ri'ik gbagən tok naa yiisti a Faarisawai naa saadukawai rəs.¹²Ri'erizi sə ii megəsən, nok doosubo gbakka tok nok yiisti a buroodii rəzzi pa, ama bona gbagə tok nokka kubruskəna Faarisawai naa saadukiyawai.¹³De Yeeso zaa buta Kaisariya Filibittə sə des Kubrubaiya ulləi bonge, "Mari i doo bonge Waa Maz neeziya?"¹⁴I doosu bonge, uri i doo bonge, Yohana ura bo'rə batismaz, úri í doo bonge, Iliya, úri bo Irmia, leegə pu anabawairə te'.¹⁵Sə desi bonge moi ii gə inge mii neeziya?¹⁶Siman Biiturus iisu bonge, "Moozi Kweebaaz, Waza Billə naa zəngs az."¹⁷Yeeso iisu bonge moo ana səsəm azzi Simaan waza Yunanaa rəs, nok kwaal naa gala yiisa ina an pa ama Daa miirə pu pa'a ris.¹⁸Npu doos karə mozi Bitrus, n pu dooskarə n wonk gwaga Billək billərə pa', suknutta haades bən leek sə boonu una pa.¹⁹N eska ina gbə'rəka gwanta Billəttən, ina a doks dəllən pu doksənən Billə paa, naa gəbən ina a bins dəllən Billə paa yak pu binsənnən.²⁰Yeeso pi'íi sə doosi bonge, kaina doosə maz koo boozii Kweebaaz pa.²¹Diga arkirə Yeeso ma' dooska Kubrubaiya ullə N rek Urusalima sə n bərk baar dōonirə nattə, do'ga tori naa Biibai í ikbē, sə N ruuk ublaa taatəkrə naa zəngs.²²Sai Biiturus kamu kanarə sə əngsu doosu gee, Dangwanz ina an bo'rumkpa naa mooppa.²³Yeeso yerə sə doosə Biiturus bonge, ruum miirə popsarə, setan mozi billa miirə dəkba de'rəl nok à esə tinm tómsa Billəssəpa, sai neta dəllət.²⁴Sei Yeeso doosə kubrubaiya ulləi, maza ii dookes muusək zura gwandəl sə peek vaga rauwa ullou sə duye.²⁵Maza ii zəngsa ulləs zaz kink pa, naa gəbən ura markən naa zəngsa ulləs nok mii kink.²⁶Anni keesək maz naa kins del təllə, sə markən naa zəngsa ulləs ya? Anni maz esək sə iigəsən zəngsa ulləs ya?²⁷Waa Maz zak naa gbikəmma ullə Daa rəm naa malaikai ulləi tok kooneeya ni bo'rən tomsa ulləs ak.
²⁸Zema n pu dooskən də uri ipu iirə te de'narə ari ii wərk pa sei inaa ogpu Waa Maz zakrə gwanta ullət təm.

Chapter 17

¹Ublut bamrə sei Yeeso pe' Biturus naa Yaakubu naa Yahaya so'za ulləz sə kammi yiigrə pa', Gwani muyo.² sei yessi rə muu, zok naa muuga ullək gau ni ublak, yallena ullən Oo ni ra'ak.³ Arkirə sai Muusa naa Iliya i gbəsirə sə í pag naa úr. ⁴Biiturus bagu bongé Yeeso go'gon aka gau ari mona iise, n go'tuk nu'tə taarə ari, mulo a mondəl, mulo a Muusa rə naa gəbən à Iliya rəl.⁵ De ipu pakrə sei koliya buriyai i gbəsi, sei i gee gwera uka kolirə te, bongé ura azzi Waza miirə N iinu paz, ura zok yagnəuwaz ke'sunu tò' ⁶De Kubrubaiya ulləi i gee pakki sei kasé naa muuma iim nok ser kamikan go'ma go. ⁷Sei Yeeso zaa sə təgi sə doosi bongé, "Ruun paa ser kana kamən pa." ⁸Ama de' i ruu i gwenə ar i og maz pa, sei Yeeso gwan muzo. ⁹De ipu tiitkrə ge'ekirə sai Yeeso pi'i kaina doosə, "Koo neeya ina bo'rumman pa, sei Waa Maz naa ruutə pu diga roobaamrə. ¹⁰Kubrubaiya ulləi i desu bongé, "Sə bo'rə ga biibai i doo bongé, Iliya zi ma'tək zaka ya?" ¹¹Yeeso doosi bongé, zəmazi Iliya zak sə gətən yas. ¹²Npu dooskəndə Iliya rektəpu i meeu pazi noka ri'ik i bo'su ina baar kweesən, gwan Bilaa mukkokki waa maz bərk baar gwanirə nattə." ¹³Arkirəzi sə Kubrubaiya ulləi i meegəsən, paksi Yohana ura bo'rə batismazzə paa. ¹⁴De ipu bansa mariya eyirə maz uza pii zaa sə gu' gwandə mu' sə gee, ¹⁵Daa ogum yirkuwa waza miizəu nok kunuwa bulmuzzəu pu ribdukuro, nok koo bənaya na ruuto mangsu ra'rə koo məamrə, ¹⁶N kamtu Kubrubaiya mooirə ama i le'sə i go'su pa. ¹⁷Yeeso bagu bongé, "Mooi ii mariya i wəng zulləi sə i esə timr pai, haa bəna sə n gəkp naa iiya? haa bənazi n gbak tók iirə ya? kamtunu ang. ¹⁸Yeeso bi'su sə zammi kee sə daa wazzi zoora elirə. ¹⁹Sei Kubrubaiya i zaa lo'ti sə i doo bongé, "Nok an sə é le' keeska paya?" ²⁰Yeeso doosi bongé, "Nok eska timra iil pu topa. Zəma zə' n pu dooskəndə, ina ka esə timra iil ni rentillak ika doosə yiiga ak na ruu səna bəə ari, sai ka bəəs zura gwandəl, una ka pi səka le'en bo'karə pa. ²¹Irəm zama ri'ak am kee zuk pa sei naa wəərək naa riika maam. ²²De lipu gamnarə Galiili, sai Yeeso doosə Kubrubaiya ulləi bongé, i esək waa maz marirə nattə. ²³Sə i ikbu sə ruutuk ubluta taatəkrə, sei Kubrubaiya ullə i gau naa suksa baar go'mago' ²⁴De i zaa Kafarnahum, sei mariya i kwee sookai i zaa oks Biiturus, sei i desu bongé, "Lamza iiz gə essə pu sookya? ²⁵Sei doosu bongé, "Oo." De Biiturus gəə gwa' roo, sei Yeeso desu bongé, Saminu moo à sundo rigazi gwaniya dəlləirəya i kwee sook yangiya dəlləirə ya koo maraginirə ya?" ²⁶Biiturus iisu bongé, maraginirə Sai Yeeso doosu bongé na ri'zi gə i pi'sə pu yangiya dəlləi toks. ²⁷Ama ka ena tog mariya i kwee sookai hakeirei pa, rem gbənarə sə à me' galum, dúgáa na ma' kang kpák à dā' su'a ullək à oksuk wees roo sə à pe' sə à essə mariya i kwee sookai, à tog à miik naa mook.

Chapter 18

¹Zoora elirə kunrubai i zaa Yeesorə sə i desu bongə neezi gbi'zəz gwanta Billəttə ya? ²Yeeso der waizəz sə gapsu gwandə pourə. ³N pu dooskəndə zemazi, i na pu' na' sə ina gauni yanga wai ak pa I tork gwanta Billəttə pa. ⁴Ura yes zura ulləs waani ni yangiwai ak, uzi maaza gbizaz gwanta Billəttə. ⁵ko neya kwee waz waani muzo riira miilə kwe'ye miizi, ⁶Ama ura toz muzo yangiya i timr miirəi sə bo'rə hakkeiyat asku an ina maasu billə naaləl dukrə sə ika donsu gbonarə. ⁷Gapk naa yirku nok del, noknrta hakkeirət, doole zi ii kinkkin neta tosək mari sə ii bə'rə hakkeiyat. Ama gapk naa yirku ur3a netti zaa nok urak. ⁸Na' a mook ko də'a mook naa toska hakkeirə dəəsəm a koz, aska an sə a tor gwanta Billət naa na' muko, ko də muko, naa ara ii dōnsukuna ra'rək naa na' ittiikə naa də ittiikə. Nqra mol naa toska hakkeirə wektum sə a dons, aska an sə a tor gwanta Billəttə naa nor mulo, naa ara i dōnsukuna ra'rək naa nq ittai. ¹⁰Ogən kai bəəs uzamuzo yangiwaiya airə te' pa n pu dooskən də tómbaya ii ipu pa'ari ko bənaya ipu sink mu'ga Daa miirə paz'zək. ¹¹Nok Waa Maz zaa nok kweeka ina yaan. ¹²I sundo riga uza napu naa mái zu' gbənaarə sə à muzoz na yaa, daatək zu' narkə naa komna naa piti muzopa eyi gída ge'rə sə laak a yaaz paya? ¹³Na kintupu zema n pu dooskəndə zok yagu nok à muzo ezi, ark an à Í seetə zu' narkə naa komna naa piti muzo paeyi, a í me'də yaakapa eyi. ¹⁴Ri'eri iikaa Daa iirə paazəkki pa muzo yangi wai airə te sə ina wo'pa¹⁵Dowiya moz a boosa aibei, rem a doosu aibeiya ulləi mo naa ur iin muyo. Naa geesa a gətənpu dowiya moz. ¹⁶Ama na geesa pa dərəm maz muzo ko ittai seidə nak, nok kala pak gapk ri'eri. Naa musapu geeka doosəm mairya gwaga Billək rəi, gəbən na musapu geesəka mariya gwaga Billək rəi, yesmu ni menkəz zak naa maza kwee sook sa. ¹⁸Zəma zi N pu dooskən də ina i doks zok dellə roon pu doksənən Billə pa' in a ii bindis dellərən pu binsənən Billə pa' ¹⁹Gəbən n pu dooskən də, ina mari ittiikəi iirə te' paka iik naa rəpu muko dellə rə, ina i oorən də Daa miirə Billə pa' boosəkən. ²⁰Nok ara mari ittai ko tarəi i dakən nok riira miil n pu iirə te'. ²¹Sai Biiturus zaa Yeesorə sə desu bongə, Daa rigazi sə doowiya miiz na go'sə aibə sə n ra'səskúí ya? den gbansa ya? ²²Yeeso doosu bongə den gbansa kotto pa ama den gbansa rekarə zu' bamrə naa komnai²³Noka ri'ik i riigəska gwanta Billət naa gwanz ii bongə i ge'es zaudiya boorə nattəz sénirə. ²⁴De i ma' go'ka ri' sei i kamtu sénza uza ura pu duuku taalenti zur komnai. ²⁵De le'eu pu tokarə sai Dangwanza ulləz doo bongə, ina yingu naa kiiza ulləz naa yangiya ullə naa ina marən yas. Sə ina togən wəesi²⁶Sei sénza ezi guu' ullə dii, sə ɔru, dangwanz bəssime bar n tɔka tɔn pat. ²⁷De dangwanza ezi oksə sénza zi yirku, sə faasu sə dásu gimra etti. ²⁸Ama sénza ezi kee sə oks doowi sénz ura pu duuku gimra dinari zu' gbənarəllə sə kamu dukro, doosu gee tógmé ina n pu duukarən, ²⁹sai doowi sénz gu' dii bongə oksimé yirku n tóka ton. ³⁰Sei sénza maakarə ezi mu'us, sə pee'u sə gbetu pursina rə, sei na tɔksapu gimra etti. ³¹Sei dowi səniya ii, i og ina boorum an, sə bar sugii maasin, sə i rə i dotə dangwanza iiz ina boorum an pat. ³²Sai Dangwanza sénza ezirəz deru, sə doosu gee moq keekiza az mii n daasa gimra n pu duuka rəl noka à oorine. ³³a see go' ora à oksəkən doowi sénza moqz yirku paya? ³⁴Dangwanza ulləs bar sugu, sə pee'u sə esu iya i gbiisku boneirən haa sə naa tog gimra ipu duuku rət. ³⁵Ri'erizi ma Daa aarə Billə paaz bo'səkən ina ra'asə mari laatera iilpa.

Chapter 19

¹De Yeeso bamsapu pakki, sei datə buta Galilit, sə za Yaahudiya bapsa gbəna urdunak rə.² Bansa mari gənga i du'u sə rumgbi.³Sei Farisaawai i zaa ullə i gwegu, i doosu gee, go'gon maz na fas kiiza ullə kala aibərə ya?"⁴Yeeso iisi sə doosi bongə, i zangə paya ura go'riz ma'karə go'ti ya'az naa kiiz paya?"Sə doosi bongə, ura go'tiz ma bongə, 'Maz daatək daa naa maiya ulləz sə gəkp naa kiiza ullə ii ittikə i gəkp zok muko paya?"⁶Noka ri'ik ipu ittikə pa, i gapsapu zok muko, ina Bill dakssan maz kana mar pa."⁷Sei i doosu bongə, "Nok an sə Muusa doose ena esə rababaaza faska kiimrəz, səna ri'gə ya?"⁸Sei doosi bongə, "Nok wemka timteya ii sə Muusa iisən ina fas ki'ya iiy, ama pu ri'pa diga ma'karə."⁹N pu dooskəndə ura fas kiiza ulləzaz nok aibeya zinarəz pa gəə na kam uza go'rə pu zina. Gəbən ura kam kitakiiza i fasuz urma pu go'ok zinarəzi."¹⁰Sei Kubrubai i doosə Yeeso bongə, "Maz naa Kiiza ulləz gə, go'gon maz kana kam kiiza pa."¹¹Sei Yeeso doosi bongə, "Kala mazzi meegəskən kubruskənaak pa sei maza i iinüz."¹²Nok gallii i pii iya i dingii gallii diga maiya iirə baalə, uri bo i pii iya mari i yesi gallii, uri boo i pii iya i yes zura iil gallii nək gwanta Billət. Maza le'ek kweeka paka akaz na kweek na kwee."¹³Sei kamtu yangi nok səna pa'si na' naa na wərisi ama Kubrubaiya ullə i ro'ni."¹⁴Yeeso doo bongə, "Daan yanga yé'kiyai ina zaa miirə kai ro'ni pa, nok gwanta Billət à gwanirətti."¹⁵Sə gbaksi na'rə sə ri'gə."¹⁶Sai maz uza zaa Yeesorə sə doo gee, "Kubrubaaaz n bo'ok na sə n kinə zəngsa bampas ya?"¹⁷Yeeso doosu bongə no an sə à desé ina wessan ya? ura go'oz muzoz mona ii kinka zəng à duuk doka."¹⁸Sai mazzi doosu gee dookaiya paiya?"¹⁹Yeeso doosu bongə, kaa iw maz pa, kaa bo'rə zina pa, kaa ruuro pa, kaa seedəsən songb pa."¹⁹Esəm Daa mooz naa maiya mooz gbi'kəm, gəbən iim doowiya mooz ni zura moolak"²⁰Waa ghamzi doosu gee n duusapu netti yas, anni bən seetə ya?"²¹Yeeso doosu bongə mona ii gəkp maza wessaz, rem à yingəs neta à marə yas, sə à esə iya pisi pai. A kink zaudi Billə paa sə à duutə."²²De ghamzi gee ina Yeeso doon ri'gə naa suksa baar, nok ur gwana mazzi."²³Sei Yeeso doosə kubrubaiya ulləi, zəma zi n pu dooskən də, gomkp gon sə maza naa zaudis tork gwanta Billəttə."²⁴Gəbən n pu dooskən də asək an geloba na tor dura zila rəl naa ara maza naa zaudis torkən gwanta Billəttək."²⁵De Kubrubai i gee ri'eri sei mesəm kami, "Sə i doo bongə neezi seek ya?"²⁶Yeeso doosi bongə marirə gə ka bo'rum pa, ama Billə gə koo anya ka bo'rum."²⁷Sə Biiturus iisu bongə, "É daatə pu koo anya sə é duuta; é kink anya?"²⁸Yeeso doosi bongə, "Zəma zə', Npu dooskəndə iya i duye miy, dingkaa pekkakrə, waa maz na gau tengsa ullə gbi'kəm rəs i gəkp tengtiya komna naa ittikəi, sə bisək me'teya komna naa ittikəi Israilai rəi."²⁹Kala ura datə gwag, ko dowiko watkiwi, ko daa, ko maai, ko yangi, ko ba'ak nokriira miil, kik inni dən zur komna, naa zəngsa bampas."³⁰Ama uri gənga iya ma'ka rəi i gətək sa', uri gənga iya sa'ai i gətək maaka rə.

Chapter 20

¹Gwanta Billət punni maza naa bāākas ura wəə naa dimta nit sə laatə mariya tomseiya ullə baakrəiyak, ²De ii gekənsapu naa mariya tomsei ei, wees pene muzo ubla rə. ³De keetə wees taaseə sai oks tómbai uri de'narə popsa luumarə kotto. ⁴Doosi bongə ii bən ren mində baakrə ina toon uni n eskən, sə i ri'gə tómsirə ⁵Gəbən kee góka wees bamrə naa gəbən wees piti muzo pa, sə bo'rə nio keesin eki. ⁶De gəə kee nimzəz oks uri de'timkparə kotto sə doosi gee, sə desi bongə nok an sə i de'tim kotto ya? ⁷Í iisu bongə maz pe'é tómsopa. sə doosi bongə ii bən ren baakirə. ⁸De ubla wiis sei ura naa baakiz doosə waa gbamza ullə ezi bongə na der tómbaiya eyi sei na ma'i tóka iya i ma' zaka sa'kai, na gə tóg iya ma'karəi. ⁹De tómbaiya i pe'ei ubla nimzəzeyi i zaa togí peeni muzo. ¹⁰De tómbaiya i ma'i pé'kai i zaa i mee bongə i tokí ark an à esi ama i ma' tokí pení muzo. ¹¹De i togi sei i ma' gootimə ura naa oogazzə pa, ¹²Í doo gee tómbaiya i kam tóms topai, à togee wees muso naa éya é kam tóms ubla bimmai. ¹³Sai maza naa baakaz bagi bongə, dooei n go'sa aibe pa, nok n toga ina à doks naa mooni koo ri'paya? ¹⁴Kweem ina too nka togan à ri'gə, ni gosé minakki sə n tok iya n pe'ei sa'kai ni n tognən iik. ¹⁵Asee n puna gbi'kəma nbo'kən ina baar kweesenak paya? koo baar suggasuu go'numa mimrə ya? ¹⁶Nokrik iya sa'kai i gətək iya seēniyai gəbən iya seēniyai gətək iya sa'kai. ¹⁷De Yeeso pu ri'gəttə rekarə Urusalima, Sei pe' Kubrubaiya ullə komna naa ittikə eyi, de ipu ri'gəttə doosi bongə. ¹⁸Ogən à pu rəkrə Urusalima, sə i assək Waa Maz firissiya gbi'kiyairə naa biibairə na'rə, sə i zēesusuku bisa wərkəz. ¹⁹Í esku menki sə i bəsku sə i dā'kú sə gəbən i baaku vaga raurə, ama ublaa taatəkrə ruutuk. ²⁰Sai Maiya yangiya Zabadi rəzzəi, zaa Yeeso rə na yangiya ulləi sə gu' dii gwandə mu'ka sə ooru uan. ²¹Yeeso desu bongə a ii anya? Iim yangiya miirə ittikə ai Ina gau muzo moorə na' go'narə, muzo bo moorə na' ú'karə gwanta mootə. ²²Yeeso doosu bongə a mee ina apu oorukron pa, i le'eklen bo'ka naa kəra N bo'kunnak ya? Iisu bongə n i le'eklen. ²³Doosi bongə N mee i le'eklen bo'ka naa kəra miik, ama gamn miirə na' gomnarə naa na' ú'karə a miiki sə N esək pa. Ama sei iya Daa miiz iiniy. ²⁴De Kubrubaiya komna eyi i gee pakki sai baar sugi, uriyangiya ittikə eyirə. ²⁵Yeeso deri gwandə mu' sə doosi bongə, i meemen gwani i yii gwant naa gəbən gwaniya dəlləi i yiisi gbi'kəm. ²⁶Ama noka ri'ik gəkp ri' iirə te'pa. ²⁷Nok ura ii gamna gbizəzzaz, na yər zula ulləl sénz. ²⁸Ni Waa Maz zannak noka i noosukənuk pa, ama nok úr nooskən marík, sə esə zəngsa ulləs nok keesəka mari genja. ²⁹De Yeeso keetə diga Jeriko, bamsa mari gənja i duutu. ³⁰Ama rui uri ittəkə ipu gamnarə bilərə paa, de i gee Yeeso pu arkrə, i wəə su' "Dangwanz Waza Dauda rəz, oksəmee yirkurə." ³¹Ama bansa mariya eyi i bi'si bongə ina rəəs. Ama i bag teka gwera paari gee, "Dangwanz Waza Dauda rəz, ogum yirkuwa eeu." ³²Yeeso de' sə deri bongə, "Mina bo'sun anya?" ³³Í iisu bongə, "Dangwanz é ii oka ar." ³⁴Yeeso og yirkuwa iiu sə pog no'a ii, sə go'si, ni ungkpa norak i og ar sə i dúú.

Chapter 21

¹Yeeso naa Kubrubaiya ullə ipu popsa naa Urusalima sə i ree Betafaazi, yiiga zaitunnakrə, sai Yeeso tom Kubrubaiya ulləi ittikə. ²Doosi bongə ren dəlla mu'ka elirə, reksəkaa iik i oksək Gumbaaz pu maanarə eri naa waza ulləz eri, bintən waa Gumbaaza ezi i kamtu. ³Uza na doosun una, doosunu inge, 'Dangwanzi iiwu,' maza rooz etkunnu naa gbaku. ⁴'Sei doosi bongə ina i doo anabirəzzənni yi'səka ri'ak. ⁵'Doosun nuuza Sihiyoonaz, 'Ogum, gwanza mooz pu zakrə moorə, punaa kamska zur vomde rə paa. ⁶'Sei kubrubai i bo'rə ni Yeesu doosinik. ⁷I kamtə waa gumbaazi, sə i ummə yallən gumbaazirə paa, sə Yeeso dək, sə gau paa. ⁸Bansa mariya eyi gənga i umrə yalləna in bilarə paa ullə mu'ka, uri boo idoptə dansa gbonyi sə i gbakri ullə mu'ka sənə digdi. ⁹Sai bansa mari i assə Yeesorə mu'ka wəggə sūt" "Gee Hosana waza Dauda rəz! ura naa se'səmmazi ura pu zakrə naa ri'ra Daa rəz! Hosana Billə paa!" ¹⁰De Yeeso ree Urusalima mariya dəllirəi i saklə yas, sə i doo bongə, "Neezi az ya?" ¹¹Sei iisi bongə, "Yeeso anabiya Urusalima azzi, buta Galilittə." ¹²Sei Yeeso ree gwaaga Billək rə, re oks mari yingurə gwaaga Billəkrə sə nənə. Sə waagəs gbatə iya ipu yingəkrət, naa gəbə boksiya i yingini golii. ¹³Sə doo bongə gwaaga miik gəkp gwaaga wəərəkək, ama i gwaaga miik ar wəonaa ruirək. ¹⁴Sei ruri naa bədi, i zaa gwaaga Billəkrə, se go'si. ¹⁵Ama firissiya gbi'kiyai naa biibai, de i og neta mesəmrət sə i gee yangi i wəogo sut gee "Hosana Waza Dauda rəzza," sei baar sugi. ¹⁶Í doosu bongə, "A gee gen ina mariya ai i doon ya?" Yeeso doosi bongə, "Oo! Ri'ak mooi ii i me'də zangəka paya? waa yangiya woomrəirə su'rozi nooskaa wessak paya?" ¹⁷Ruu daayi ri'gə dəlla Bitaniyalə sə ree kitə ru' taarə. ¹⁸Ubla gbo'təkarə gə dəllirə sai wodu gomu. Sai oktə rumb sə ree roo, ¹⁹oks rumbi reu pa dangti kotto. Sai doosə te' rumbi gee kaa reu gəbən pa, ni eki sai rumbi kos mu'ka. ²⁰De Kubrubai i og inni sei mesəm kami, sə i doo bongə, "Go'rə riga sə rumba au kos ri'ak mu'ka ya?" ²¹Yeeso bagi bongə, "zəma zə' Npu dooskəndə ina punaa eska timr, sə tím ina sinkənsəna pa, i bo'ok ina N bo'sə te' rumba au kotto pa, ama I le'ek len dooska yiig, 'Naa ruu sənəradə ar bo'narə,' bo'ruk ri. ²²Koo anya ina oorə wəərək rə roo i kinkən. ²³De Yeeso tor rora Billəllə pu kubruskəndə, sai do'ga mari naa firissiya gbi'kiyai zaa Ullə sə i desu bongə, "Naa gbi'kəma pammi sə bo'ro neta ri'at ya? neezi eta bilaa rook ya?" ²⁴Yeeso doosi bongə, "Mii bən N deskən den des muso, ina Iisə pu sə n doosun bilaa miirə kubruskəna rək. ²⁵Batismaa Yohana rəz gə keetə oraya? keetə Billə ya koo marirə ya? Í wi'gəs gwanrə te'ka engə, ana angə keetə marirə dooska bongə nok an sə à esə timr ullə paya? ²⁶Ama ana doo angə keetə marirə, ser kamnaa mariyi nok Í meemen Yohana Saarəzi. ²⁷Í doosə é meepa, úr bo doosi bongə mii bo n dooskə bilaa n bo'run neta ri'at pa. ²⁸Í og rigaya? maz uza ounaa yangi ittikə, sai ree doosə ura dəonaz gee rem a kamtə təms ó'ka, ²⁹sai wazzi bagu gee n rek pa ama sa'kaa roozo sundo sə ree. ³⁰Sai Daa ezi ree waza muzozzo, doosu paka mukok, wazzi iisu gee n rekren Daa, sa'kaa roozə. ree pa. ³¹Waza pazzi yangiya ittikə airə te' sə Í duu paka Daarək ya? Í doosu gee séénza ezi. Yeeso doosi bongə zemazi npu dooskəndə mariya Í kwee sookai naa kima'ki, Í artəkən amn rakarə Gwanta Billəttə. ³²De Yohana zaa iirə I naa Bilaa oomək i kweəu pa, de mariya I kwee sookai naa kima yaari. Yas naa ri'ik i kweəu sə i essə timr ullə pa. ³³Ke'en to' re'sa pak ukarə, maz uza pii sə də'rə teta innabi rət, sə daasə baabai uri ina gwensəbo, urboo ri'gə genum but utarə ar ye'na sə lo'te haa. Də bəlla akpa nənə te'tirəi. ³⁴Gə tomtə sənza ulləz mariya eirə nok iina etu nen inaabiya ii oosa pui. ³⁵Ama baabaiyi ii pe' seniya ulləi ii dū' uza, ii eu uza, sə ii toogə urri. ³⁶Gəbən mazza naa baakaz tomtə sənə urri ii ar an sənəiya maakai, baabaiyi ii goosi ni i goosə sənəiyəi, ³⁷Saaka roozə mazzi tomtə wazza gwandəz gwanirə, bongə, leegə i esku gbikəm. ³⁸Ama dē baabaiyi ii og wazza gwandəz ii doo gwanirə te' ura peek bint az uza az, zan a eu sə bint naa seesa an. ³⁹Ii peu , ii kossu baakirə saaka sə eu. ⁴⁰Ri'ak gə maza naa baak ezi naa zaagə bo'ok baabaiya ai rigaya? ⁴¹Mariya eyi Í doo gee zak sə bəsək mariya eyi baar sə ibdisi, sə asə baa uri iya i kamtuku. ⁴²Yeeso doosi bongə, Moi ii I me'də zangəka rababai paya? 'Billa wombai i mu'sal uli billa gau wessal we'el womlə te'kan təmsa Billəssə. Mo iirə bo ina messəmrənəi. ⁴³Noka riik n pu dooskən də, gwanta Billət peesək zok iirə sə ii bəsək menki uri, iya i kamtuku rentei. ⁴⁴Mazza kasə billirə paaz kagəsək wekilwee, ama mazza billi kasu rəz namsuku ni zummak. ⁴⁵De firissiya gbi'kiyai naa Farisaawai i gee re'sa pakki i meegəsən pu pakrə iirə paarə zi. ⁴⁶Ama ina yaa boka kamu, sei i serum bansa mari nok i pe'əu ni anabizak.

Chapter 22

¹Yeeso iisi sə doosi re'sa pak uka bongé, ²Gwanta Billət puni gwanz uza ura go'sə waza ulləz naasa Kimrəs. ³Sai tom séniya ulləi gee, ina detə mariya i gbə' zok naasa kiimrəs səi, ama i zaapa. ⁴Gəbən Gwamzi tom séni uri gee, doosi n deri eyi, N kwe'gəs pu reka pat. N dé'rəsapu negi naa galət uta pat, N kweesapu net tele, zan naasa kiim rəssə. ⁵Ama mariyei ii pee derka ki oomi pa, uri i rigə oomutta iit'tə, uri boo i gə ar yingu rə. ⁶Uri boo ii vobdə seniya gwanzə ei, sə i bəsi bar dəksa zur si ii iuwi. ⁷Sei gwanzi bar gommu sə tomtə soojaiya ulləi, inna ibdəsə ibdəbaya ei ina gabs dəlla iil. ⁸Sə doosə seniya ulləi naasesi goosa pu, ama mariya a derrii ii tōō pa. ⁹Nokka riik ren billaa gəkakrə, sə i detə mari ni i oksinik ina zaa naassa kiimi rəssə. ¹⁰Seniya ei i ree billi gbikak rə si ii togətə mariya i ogii, mariya oomii naa a oomi pai, ar kiimi yiis naa mara ginni. ¹¹Ama de gwanzi zaa koosuk mara ginaya eyirə, sai oks uza ura te' yaluwa naasəu pau. ¹²Gwanzi desu bongé doowi nok an sə à te'te yaluwa naasə paya? sai mazzi bagu pa. ¹³Sai gwanzi doosə séniya ullə gee, dogdən maza az dent naa nat, sə kosu goka ara tegra rəkkə, ara go'kun wora naa tebdəka bu'ukrə. ¹⁴Nok i derk mari genja ama i teegiki topa. ¹⁵Sai Farisaawai i kee i dokto ni i kangbən Yeeso paka ullə doo ekirə paa, ¹⁶sei i tomtu Kubrubaiya iirəi naa Hiridussəi, sə i doosə Yeeso bongé, "Lamz é meemen moo maza oomizzi, gəbən à kubrusunkun pak Billək oomi. A zēē mari pa, nok apunaa bə'sum pa. ¹⁷Doosumee moo a sundo rigaya? Go'gon ena tog sooka eek Kaisallə ya? Koo go'paya?" ¹⁸Ama se Yeeso meegəsapu əngkuwa iiu sə doo bongé, "Mooi ii zaga mariya ai nok an sə i ii gwekə miia? ¹⁹Yiisine weesa sokro esi, sə í kamtu dinari. ²⁰Sei Yeeso doosi bongé, "Muuga neeki naa riira neeli ya?" ²¹I doosu bongé, "Kaisar." Sei Yeeso doosi bongé, "Esən Kaisar ina Kaisaran, Bill bo ina Billən." ²²De i gee pakki sei zok məsi. ²³Gwan ublaa ekirə Sadukaawai i zaa oksu, iya i doo gee ruuka roobaamrək piipa sə i desu, ²⁴bongé "Lamz, Muusa doo bongé, maz na wər, səna punaa wazpa, so'ozə ulləz gəəsək Kiiza ulləs sə dingsu yangi. ²⁵Ungwani ipii gbansa, ura sēē kam kiiziz wər, waz piipa, sə so'oz gəəs kiizi. So'oz i urma wər dā wazpa, ²⁶sei so'ozza taazəz kamu reekarə ii gbansa . ²⁷Sa'kaa roozə sei kitta kiizi zaa wər. ²⁸Ri'ak ruukaa roobaam rəkrə gə' kiizi enkən neezi iya gbansa airə tə'ya? de ii yas i kamsupu gə. ²⁹Sai Yeeso bagi bomge i mee ina ipu dookron pa, nok i meegəsən rabarai naa gbi'kəmaq Billəm pa. ³⁰Nok ruuka roobaamrək kiim piipa. Gəbən kankpa ki piipa. Nok i pag ni malaikaiya billə paarik. ³¹Ama nok ruuka roobaamrək i zangə ina Bill doosənnan paya, bongé, ³²miizi Billa Ibrahimrəl, miizi Billa Ishakurəl, miizi Billa Yakuburəl Bill uli Billa wərək pal. Ama Billa naa zəngsal. ³³Mariya eyi i gee pakki, sai kubruskənaa eki məsi. ³⁴Ama de Farisaawai i gee, le'sapu Sakuwaai sai í tookən ar muko. ³⁵Uza muzu irə te'ka ura mees bissaz, desu nok səbo gweknuk, ³⁶"Lamz, dookaa pazzi gbi'zəz dookaiyarə te' ya?" ³⁷Yeeso doosu bongé à iik Daa Billəz ni iin timra moolak, naa zəngsa moos yas naa sundumiya mooi. ³⁸Uzi dookaa gbi'za naa i seetəirə te'ka. ³⁹Dookaiya ittikə i doo bongé, 'Iim doomiya mooz ni a iin zura moolak.' ⁴⁰dookaiya ittikə airə te'ka pazzi sə i de'es dooka naa kubruskənaa anabawarək ya. ⁴¹De Farisaawai i tookən ar muko sə Yeeso desi des usa. ⁴²Bongé, Moo ii i sundo anni Yeesorə paaya? Waza neez ya? I doosu bongé, "Waza Dauda rəz. ⁴³Yeeso doosi bongé nok an sə Rums doosə Dauda na derə Dangwanz ya? Bongé ⁴⁴Danwanz doosə Dangwanz miiz, "Gam miirə na' go'narə sai mina yespu umkeerəiya mooi mondə dəntə di" ⁴⁵Dauda na der kweebaaz Dangwanz bə'ok riga? sə Ii deru waza dauda rəz ya? ⁴⁶koo maz muzu, sə pagu pa, naa gəbən maza sundə desku unaz piipa.

Chapter 23

¹Sei Yeeso pagən bansa mariya eyi naa Kubrubaiya ulləi bonge, ²Lamiya biibairəi naa Farisaawairəi i gau ar gapta Muusa gamnattə. ³Noka ri'ik mina doosun una bo'ruka rən bo'run, nok doodon zi tan kotto kamn tōms pa. ⁴I doksə mari gumsa mo'onsas sə i de 'esi bigarə ama gwani i le' yiika nendəz koo topa sə i pe'pa. ⁵Tomteya li rəi i bō'ri nok sə mari ina ogbo sə i bō'rə dugruma irə yaləndem, sə yalənni na gou dii. ⁶I ii ar gapta gbi'tat ar naasə, naa gəbən ar gapta gbi'tat rora Billəllə. ⁷Naa gəbən iika de'eska maz ar luumarə, naa gəbən i ii ina derbo lamz. ⁸Ama moo iigə i derkən lamz pa ama kubrubaaaza iiz pu muzo iya i seetəi boo doowiya. ⁹I derk maz uza dəllə Daa pa, ipuna Daa muzo uzi pu Billə paa. ¹⁰Kaina serən lamz pa, nok lamz pii muzo uzi kweebaaz. ¹¹Ama ura gbi'za irə te'ez uzi gəkp senza iiz. ¹²ura noos zura ulləllaz, i genkənu dii ura tiiz zura ulləllaz boo i noosuku. ¹³Ina yirkurənni mooi ii lami, naa Farisaawai, dangkaamei, i gusapu gwanta Billət marirə mu'ka, in boo i torkpa, gəbən i daasə iya i torkai sə i torpa. ¹⁴Ina yirku rənni moo ii biibai naa Farisaawai, dankaaamei! nok i kweerə ina tuukuzzən, gwaamut, sə gə i weerə ye'enzəz. Nokka ri'ik i kweek wo'oskaa gbi'kak. ¹⁵Ina yirku rənni moo ii biibai naa Farisaawai, dankaaamei! i kor gbəna naa dərme nok keeka kubrubaaaz muzo. Na gau muzo i gapsuki ittəi waza ra'rəz haa sə arkə moi. ¹⁶Ina yirkurənni mooi ii ruri, sə i doo inge konaya gba'təm naa rora Billəl unani pa, ama ura gba'təm naa zinariya rora Billəzəl gba'tuma ullom sai na kamupu. ¹⁷ti ruriya naa mə'əmai, a panni ar gbi'nin ya? koo kangeeriya oos gwaaga Billəz ya? ¹⁸Ri'eri zi bən ura gba'təm naa ara net ma'antəkas unani pa, ama maza gbba'təm naa essek pu paakas gba'temmi kamku kan. ¹⁹Moi ruri, apanni gbi'ninya, essə ya koo ar ma'ka neta oos essəkkat ya? ²⁰Ri'erizi ura gba'təm naa net ma'antas gba'təm puna arki naa neta pu paat yas. ²¹Gəbən ura gba'təm naa buugas, gba'təmpu naa ura pu gamnarə rooz yas. ²²Ri'erizi bən ura gba'təm naa ara paakas, gba'təm pu naa teng gwansa Billəz, naa ura gaptə paaz. ²³Ina yirkurənni mooi biibai naa Farisaawai, dankaaamei iya i esə essəka gu'meya soma so'oirəz, i kosapu neta tōq ika bo'rət ni rababaaza musa rəz doonak, eska timr naa go'num naa kweeka. Neta at uti tōq ika bo'rə, ika tos koo una munə tə'pa. ²⁴Moi mara rurii, i tu'us woos sə i tum gelloba. ²⁵Kak moi biibai naa farisaawai, dankaaamei, i neks kuta kəttət naa dendirət sə i dāq ara te'ek naa səərəu naa diks. ²⁶Moo farisaawaaz ruz, seem neksəka baara dendirəl naa kəttəl zanga sə ara sa'ak nagau naa oosa. ²⁷Ina yirkurənni mooi biibai naa Farisaawai naa dankaaamei, i gookən gon naa gagga pəriya i taks zokkai, i oq gwenkarə goka ama ara te'ek puna zokrəma marirə bumsapum naa nen. ²⁸Ri'erizi bən ii mariya naa go'num nolləiyi ama ipuna keeku naa dankaaam timlə. ²⁹Ina yirkurənni mooi ii biibai naa Farisaawai naa dangkaamei, i wom gagga anabawairəi sə gə i go'rəz iya i bo'ro gu'numai rəi. ³⁰Sə i doo bonge, ena kapunaa billa do'ga mariya eirə eka doosi kuuska kwaala anabaawairəi pa. ³¹Ri'zi sə i doo naa zura indəl inge ii yangiya iya i iu anabaawai rəiyi. ³²Sə i yiis laatəra do'ga mariya ii rəi. ³³Moi bigi, moi yanga kome, i bo'ok riga sə gbisə bisss ra'rəssə ya? ³⁴Noka ri'ik, N tomtən anabawai naa mariya i mee sə i meegəsənnai naa biibai. Uri i baaki sə i iwi, uri boo i da'ki endə buumrə sə i neni reekarə dermiya gbi'kiyairə sə i gbəsi baar. ³⁵Nok aibeiya kwaalla iya naa go'numai rə kuus zok delləl. naa gə ində zu'tirə, ma'karə kwaalla biibai rəllə rekarə kwaalla Zakariya waza Berikiyaz zəllə, ura i iwu buug naa ar ma'na nettə te'es. ³⁶Zəmazi npu doosəkəndə, neta at yas bo'rum naa mariya bəlla alləl. ³⁷Urusalima, moi ii mariya Urusalimai i ibdə anabawai, gə iya i tomti iirəi i to'gi naa bile, den rigazi keez daksək yangiya ulləi gwandə dentə diiya? ama i mu'us. ³⁸Gwenən i daasən pu gwaaga iirə dōqak. ³⁹Npu doosəkəndə, i oke gəbən pa, sai ublaa i doon se'səm pu ura zak naa ri'ra Billəllaz.

Chapter 24

¹Yeeso keetə Gwaaga Billə ekirə pu ri'gəttə, sai Kubrubaiya ulləi i zaa í yiisu ni womn gwaagək. ²Ama i iisu bonge i og neta at ya? zemazə npu dooskəndə billa seek domerə paal sə gbansək pal piipa. ³Pu gamnarə billa Zaitunallə paa, sai Kubrubaiya ulləi í zaa ullə gwani muyo sə i doosu bonge, doosəmee benazi neta zt bo'ringkpa ya? anni yiitək zok getkaa mookrə naa kpamkpaa dəllək ya? ⁴Sai Yeeso iisi bonge maz geegen maz kana yaasən pa, ⁵nok mari genja i zak naa ri'ra miil, sə í doo bonge "Boozí Kweebaaz" Sə í yes mari genja. ⁶I geerək gen ya'am; Naa pang na ya'am rən noka riik timteya ii kai na ruupa, nok sei na boorum pu ri'eri ama gbapsa za dən pa. ⁷Delme i rukənka, woodu zak naa buut gbamrək at soma so. ⁸Ama neta eti yas ma'kaa bər baaləkki. ⁹Sə bən i bəskən baar sə i ibdən. Mari yas i mu'uskən nok riira miil. ¹⁰Sə mari gənga dək də' sə i reg amana a doomei rəz, sə gə i muus doomei. ¹¹Anabawaya songbrəi i keetək sə yaas mari gənja. ¹²Tomteya i go'pai i baktək zok, sə gbakaa mari rək gənga tapsək. ¹³Ama ura dees zok har rekarə gbapsa rəz kink kweeka. ¹⁴Paka tingk kak gwantək dook zok dəlla yas, nok seidiskəna iya i es timr Billə pai, sə bapsa zak. ¹⁵Noka riik ina og neta goopat i doo sərurət, ni saariz Daaniyel doon ak, i dees ara okapa rums sək rə (Ura zangəs na meegəsən), ¹⁶Too iya ipum buta Yaahudiyat təi ina nog ina gbə yiim rə. ¹⁷Ura pu rollə paariz kana tiitə nok sə boo pe'tə una gwaaro pa. ¹⁸Ura pu ookaz bən kana gətə gwaa nok pēeka yallu a gbəkarəu pa. ¹⁹Ina yirkurənni iya ipunaa yangii naa iya ip aaməsək yangirəi ublaa ekirə! ²⁰Wēerin nok nomma im kana za naa niig ko ubla əngəskəna rə pa. ²¹Bəlla elirə gbərka baar ulla zak, a medə borumkpa pal diga maaka dəl har zakarə ri'ak, gəbən meetək borumkpa pa har dəl gbamna. ²²Ina ka ya'rə ru' a ai pa, waa maza ka gbiisəs piipa; Ama nok iya i teegi ai, sə ru'a ai i ya'rik zok. ²³Ri'erizi uza na doosun bonge Kweebaaza az, koo Kweebaaz aa ezi kái kweepa, ²⁴nok Kweebáiya songbrəi i ruutuk besebé, naa anabawaiya songbrəi i zak sə í yiisən neta mesəm ret besebe nok səbo yaas mari naa iya í teegi, na bo'runkpa gə. ²⁵N artə n doosunpu neta at nagə bo'rum. ²⁶Gəbən ina doosun inge Kweebaaz pu dəllə roo, kai kee sə i ree dəllirəpa, koo Ina doosun gee ogun pu rora roorillə, kai kweepa. ²⁷Ni oosa gbetən dibla Billə sə okəmn paak ri'erizi get kaa waa mazzək zak ri'eri. ²⁸Ara ina wəran pinnak a ok dogbaai roo. ²⁹Ama bərka baara al na bəm i təksək ubla, sə' rasa ookək pa, zossi i kaditək diga paari, sə gbiikəma Billəm lamtək. ³⁰Sə Waa Maz gbətək ɔsarə paari, sə mətəya dəlləi yas i gberik guum. sə i ok Waa Maz pu zakrə kollirə te' naa gbam naa gbiikəm. ³¹Gə tomtək malaikaiya ulləi i uutuk pəra sə i daksək iya i teegii diga gbapsa dəllə rekarə gbapsa dəlləi. ³²Kubrun naa tē rumb, ina og neta eti, meen wumsa rektapu. ³³Riizi bən ina og neta eti, meen mən rektəpu sugogna rə. ³⁴Zəma zi n pu dooskəndə bəlla al ark pa, sei ina yiisapu neta at yas.v ³⁵Ara parik naa diik kpang kpan amoa paka miik kpang pa. ³⁶Ama ubla naa bəlla neta attəl Maza meez piipa ko tombaya paarik, ko Waz sei gwan Daa kotto. ³⁷Ni boorunən bəlla Nuhu rəllək ri'eri bə gətkaa Waa Mazzək. ³⁸Ni ru'a maama tufanam rək rə ipu bookrə, ipu kamrik kiirə, ipu kesək yangirə kiimrə, haa rekarə ublaa Nuhu to'rən gbark rək. ³⁹Naa meeka iik pa haa maama tufanarəm za wəosi i yas, gətkaa Waa Wazzək zak ri'eri. ⁴⁰Ri'eri zi i oksək mari ettiikə ba'ak rə i pēek muzo, i daak muzo. ⁴¹Kitakii ettikə ipu nallə i pēeku muzo i daak a muzoz. ⁴²Noka ri'ik, gamn naa zooka nok i meē ubla dangwanzza iz gətəkənək pa. ⁴³I bən meen ina an, daa naa gwaagaz naka meemen bəlla ruuz zakən naa tukz al , ka gau zookrə bo'ta ika toru gwag. ⁴⁴Noka riik, gamn naa gbaksa tok, nok Waa Maz zak bəlla i tammən pallə. ⁴⁵Senza pazzi pu wessa, be'enziz, sə dangwanzza ulləz ka esu kamkpa gwaaga ullə səka esi rek bəlla i inallə ya? ⁴⁶Senza naa sə'səmazzi ura dangwanzza ulləz naa zaa oksək pu go'ok ri'eri. ⁴⁷Zəma zə Npu doosəkəndə dangwanza ulləz de'esku ina pisuttə paa yas. ⁴⁸Ama sénza naa kēekuz na sundo gwandə timlə, sə doo gee Danwanza miiz naa lo'topu. ⁴⁹Səna ma' duuka doomiya ulləi tōmsoi, sə ire bo'rutə neta go'pat. ⁵⁰Dangwanza ulləz gətək ubla meen bonge gətəkən pakrə, zoora gbamzi meen pallə. ⁵¹Dangwanza ullə oksuku su də'au, sə esku faasəma ullom naa dangkaamei, erizi sə go'ok naa tebdəka nu'

Chapter 25

¹Ri'erizi gwanta Billət ri'gəska naa yang nui komna iya i pe' fitilai, a i nok reeka ura kamkp kiiz pezzaz. ²Uri gbenarə, iya gbenarə ai bo iya i gbe aiyi. ³Yang nui a i mee i ai bəlla pe'en fitilal ai a ii al, a sə e tutto waag roo pa. ⁴Ama yang nui a i ipu gbenarə eyi i totun waag kolumbairə naa fitilayi ii. ⁵De' ura kankp kiiz pezzaz ezi lo'tə, gwani yas i gbengə rum sə i rus yas. ⁶Teteegrə roo sə i gee derka, gəə ura kankp kiiz pezzaz ezi keetən i reu. ⁷Yang kita ki'eyi yas i ruuto sə i go'rəs fitilayi ii. ⁸İya mə'niyai ina ka'tubo waa wáág topa, fitlaiya iirəirəi, nok fitilayi booi i rimsək dera wáág bamsubo pu. ⁹İya be'niya eyi i doosi bonge, dakskaa ee naa ii pa. noka ri'ik ren i yiptə a iik iya i yingəirə. ¹⁰De i ri'gə ar yimnarə sai ura naa kiiz pezza ezi rektitə, iya ipu zo'okrəi i tos, naa ura kam kiiz pezza ezi, sə i gbe'es sogna. ¹¹De Yang nuiyi i getə i doo bonge, 'Dangwanz, dangwanz gbe'rəsə mee. ¹²Ama i iisi bonge, 'Zəma zə' Npu dooskəndə N meen pa. ¹³Noka ri'ik gamn naa zo'kaa mok i mee ubla naa zoora zakənnal pa. ¹⁴Goo puni maza rek but uta rəz, sə der seniya ulləi sə esi gbaaka zaudi a ulləz. ¹⁵esə uza talent gbanaarə, uza bo ettəko, ura muzoz bo talenti muzo, koonəya ni gbama ulləm ni pinnak sə ri'gə. ¹⁶Ura kwee talatin gbanaarə ezi lo'pa sei ri'gə, yiu sə yingə sə kin baksi talatin gbanaarə. ¹⁷Ri'eri zi ura kwee talenti ettəkə ezi kintə baksi ittəkə. ¹⁸Ama seenzaz kwee talent muzo ezi ree ze' dur buttə dii sə iis, wessa dangwanza ulləz za ullə səs. ¹⁹İpu era haa lo'pa sai Dangwanza saniya eyi rəi zappu, sə des koonəya ina esun. ²⁰Ura kwee taalent gbanaarəz zaa kamntə uri gbanaarə sə doosu bonge, 'Dngwanz talentiya esei gbanaarə eyi n kintə uri bən gbanaarə. ²¹Dangwanza ullə ezi doosu bonge Useeko sénza wessaz naa go'nummaz à bo'rusapu go'num, ina waa topandə n de'eska ina gbi'ndandə paa. ²²sénza kwee talenti ezi zaa sə doo bonge, "Dangwanz taalent talenti ittikə zi à esei, gwenum n baktə uri paa ittikə. ²³Dangwanza ulləz doosu bonge usuko sénza wessaz naa go'nummaz a go'rupu go'num neta waa topattə n de'eska neta gbi'tat, zam a gee tingtəm naa Dangwanza mooz. ²⁴senza kwee talent muzo ezi zaa doo gee, Dangwanz n mee moo maza a gbəə mari baarazzi, a le'len de'eska ara a ta'akrə, bən a toogus ton ara a faan pakrə, ²⁵Mii ser kame nrə sums talenta mooz butto dii. Gwenəm ina moon kweem. ²⁶Dangwanza ulləz doosu bonge moo senza a worazzi naa kəkəküz. A meemen mii maza n de'es ara mn ta'pakrəzzi sə n toogus ara n faan pakrəzi. ²⁷Pii aka esə ura gbəu wessaz n getən ak nka kwee ina miin naa baksi. ²⁸Noka riik kweerən talenti a ulləz, sə ii baksi ura puna talentii komnaz. Ura una pisu paz ko a pisu waa finti eni i kweerək. ²⁹Noka ri'ik ura punaa in gbi'niz i baksuku ama ura puna in topas i kwerək sə i baksə ura naa in gbi'niz. ³⁰Mangsən kəkəka senza ezi goka təgrarə, eri zi sə go'ok naa təkpa nu'. ³¹Bəlla Waa Maz zakən naa gbi'kəma ulləm am naa tombaiya ulləi, sə gəkp tengwanza ullə gbikəm rəz sə. ³²Gwandə mu' mari tele, i təkəkənka, sə massək mari gwanirə te', ni neebaaz massən mai naa bui ak. ³³De'sək mai na' go'nirə, ama bui na' u'karə. ³⁴Sə gwanz doosuk iya na'narə gee 'Zan iya Daa miiz sə'sənnai pe'en binta Daamirə nok moi iit diga ma'ka gamnaa dəllək. ³⁵Wodu gome i ese rek, bəngbā kame i ese ina bo'karən n zaa ginzəz i kweeyə. ³⁶Npu kandəzəz i tə'se, Npu kunzuz i gwene, Npu pursinarə i zaa miirə. ³⁷Iya naa go'nuñ eyi i iisku bonge, Dangwanz benazi e oga naa wodu sə e esa rekaya, koo naa bəngbā sə e esa ina a bo'kanya? ³⁸gəbən benazi e oga ginzəz sə e tiisaya? koo zok kotto sə e te'saya? bən benazi e oga kunzəz koo pusunarə ³⁹sə e zaa moorəya? ⁴⁰Gwanz iisiki sə doosi gee, zemazi npu dooskəndə, de i bo'so uza muzo uriyangiya miirə airə te'ka. Koo iya ipu waa topai iirə te'ei miizi i bo'se ⁴¹Ri'eri zi sə doosək iya ipu ullə na' uki rəi, ' Daan ara n piin ak, i mariya zuk ai, torən ra'a dōo gbamkpa pipak rə, ara i go'rə nok seetan naa malaikaiya ulləi ak, ⁴²nok wodu gome i ese rek pa; gbəngbā bo're i ese ina bokarən pa; ⁴³N za mara ginzəz i kweye pa; Npu kandizəz i ese yalupa; N kun sə i gbaye, i dēese pa ⁴⁴Sə ii bən i iisku gee, "Dangwanz benazi e oga naa wodu koo naa bəngbā koo mara ginzəz, koo kandəzəz koo apu kunzuz, koo pusunarə sə e gbaa paya? ⁴⁵Iisi ki sə dozi gee, zəma zə Npu dooskəndə, i bo'sə koo uza muzo iya yangiya ye'kiya airə te'pa ai, miizi i bo'se pa. ⁴⁶Iya aiyi i tork bərka baara bamkpa piipallə.

Chapter 26

¹De Yeeso bams dooka pangni tele, sei doosə kubrubaiya ullai; ²"I meemen naasa ga'ka rəs seitə pu ruu itta, i kamkp Waa Maz sə i baau vaga raurə." ³Do'ga tori naa dooniya marirəi i tookən firissa gbi'zazzə gwa' ura i eru Kayafaz. ⁴"I daks sū' naazəz səbo kam Yeeso naa bə'kú, sə bo iwu. ⁵Ama i doo bonge, "Zoorə naasəllə pa, bo'ta mari i ruutə pangn soma so' marirə te." ⁶Zoorə Yeeso pin Baitanyal ura i deru Saminu bədəzzəz azzə gwa. ⁷Kita kiiz uza zaa ullo naa waaga wessa we'ek gomkənkarak deengkək, siisu zullə pin rekən rekrək. ⁸De Kubrubaiya ullai i og ri'eri, baar sugi sə i doo bonge, "Anni kamtə laaska waaga ri'akya? ⁹tqoo ika yingəs naa weesa gbi'sas sə ika esə iya zaamai." ¹⁰De Yeeso meemen sundume a ii sə doosi nok an sə i moos kita kiiza az ya? boosə pu tomsa oomis. ¹¹Koo bənaya ipunaa iya naa zaam ai ama ipunaa mii koo bənaya pa. ¹²Waaga kuu mirə zokrə eki, ku nok goorəska iika wərka miik. Npu dooskəndə. ¹³Zəma zə' Npu dooskəndə, kala ara i dook paka tingka ak dəllə yas, ina kita kiiza az bo'rən dook zok ko araya nok sunduka naa ur." ¹⁴Uza muzo iya komna naa ittikə airə te, i deru Yahuda Iskaroti, ree firissa gbi'zazzəz ¹⁵Se doo bonge, "I eska rigaya mina eskənnuu ya?" Sə i ge' wees zur naa komanai sə i esu. ¹⁶Diga eri sə laa ni eskəniu wak. ¹⁷Ublaa seenkak ru'a burodiya yisti piipazzə, Kubrubai i zaa Yeesorə i doo bonge, "Arazi a ii ena orus ar nok naasa reka rəl ya?" ¹⁸Doosi bonge ren umarə dəllə te, i doosu inge Lamz bonge, "Zoorə miil rektə pu mis, n rek rekaa naasək mooro gwa naa Kubrubaiya mii." ¹⁹Kubrubaiyi i bo'ro ni Yeeso doosinik, sə i go'rə rekaa naasa ga'karəssək. ²⁰De nimz bo'rum sə zaa gau naa Kubrubaiya ullə komna naa ittikə eyi nok reka rek. ²¹Ipu rek rekarə sə doo bonge, "Zəma zə' N dooskəndə uza muzo irə te yingəke." ²²Baar sugi wessa we' sə muzo mu' iirə te' i desu gee, "Lamz koo miizi ya?" ²³Iisi bonge ura e tos na' muzo naa mii kəlləz uzi yiikə marirə mu. ²⁴Waa maz ark ni pu biisənən ullo paak. Ama ina yirku rənni ura i esə waa maz ullo na'rəz! ura ezi tqo ara ika dingnuk pama." ²⁵Yahuda ura yinguz doo bonge, "Koo miizi ya, Lamz?" ²⁶Doosu bonge, "A doosapu naa zura mondəl." ²⁷Ipu rekrə Yeeso pe' burodi sai ii useeko uwe'gusu sə esu Kubrubai sə doo bonge, "Kween, sə i regə. Zoka miiki." ²⁸Gə pe' kər sə ii useeko, esi sə doo bonge, bo'on ii yas. ²⁹Kwaala miil aa al, dooka rəl, a i kuus nok mari genə nok ra'aska hakeiya iiyak, ³⁰Npu dooskəndə mu'ari n gək sə n bo' maama yangiya inabi rəi pa. Rekarə ublaa N bo'kun a pemmam naa moi ii gwanta minde Daa rəttə. ³¹De i zin gəl, i kee i ri'gə yiiga zaitunakrə. ³²Sai Yeeso doosi bonge, ii yas i dekp de' nok mii tuksa assə nok mii, nok pu biisənən bonge, "N vok neebaaz sə máiya i gbə'i arkirəi i faksək. ³³Ama sa'kaa roozo Mina ruuto, N artəkən an rekskarə Urusalima. ³⁴Sə biiturus doosu bonge, "Koo gwani yas ina kas miigə n kasək pa ves." ³⁵Yeeso doosu bonge zəma zə' Npu dooskarə ko tuksa assə, kəəz na gə kwii à sinkənə meeke den taanə." ³⁶Biiturus doosu bonge koo ina ikpe naa moo n sinkən meeka pa." Kubrubaiya i seetei ii bən i doo ri'. ³⁷Sai Yeeso ree ar ukarə i der arki Gesimani. Sə doosə Kubrubaiyi bonge gamn ang Nrə weerətə weerək, ³⁸sai pe' Biiturus naa yangiya Zabadirə ittikə, sə ma' suksa baar naa mooska wessa we' ³⁹Sə doosi bonge, "Zəngsa miis pu bərk baalə wessa we', haa ni N wərk wənnak. Zo'on ang gamn naa gbaksa tok naa mii." ⁴⁰De sə mu' topa sai kas naa muug, sə wəərə sə doo bonge "Daa miiz na bo'runkpa bo'om, daam bərka baara al na assisə, ama dei iika miiki dook zok pa, sai a mook. Gə zaa oks Kubrubaiya ullai Ipu rumro." ⁴¹Sə doosə Biiturus bonge "Koo zoor mulo i le'ek sə i zo'é paa? Gamn naa gbaksa tok sə i wəərə, nok sə ⁴²kai tor basuro pa. Rums ii in ama zok wəng pa. ⁴³Ruu ri'gə den ittinaa roozo, wəərə Bill sə doo bonge, "Daa miiz na assək pa, sai mina tor pu basuwa auro na gau na à iik." ⁴⁴Gə gətə zaa oks ipu rumro nok no'a ii i mo'sapu. ⁴⁵Gə daayi ruu ri'gə weerəkrə den taanə də gə pu dook ina see dookrən." ⁴⁶Yeeso gətə Kubrubaiya ullai doosi bonge, "Haa es ipu rumro ipu əngəskarə ya? Gwenən zoor rektepu, i essə pu waa maz mariya naa hakeiya yairə na'rə. ⁴⁷Ruutun à ri'gə, ogun ura essə waa mazaz sətə pu mis." ⁴⁸Haa es pu pakrə, sai Yahuda ura komna naa ittikə eyirə te'ka, naa bansa mari genə i zaa naa fongkai naa gbalət, diga do'ga tori naa dooniya marirəi. ⁴⁹Ri'ak ura yəngək Yeesoz doosipu gee, "Ura n ree sə n kuwəz gwanzi." ⁵⁰Ni ungkpa norak sai zaa Yeesorə sə doosu gee, "N də'sa Lamz!" sə kuwu. ⁵¹Yeeso doosu bonge, "Ungwanz, bo'om ina a zaa bo'okron" sə i kamu. ⁵²Sai uza muzo iya ipu naa Yeeso eiyrə, yii na' sə du'to fongkaaza ulləz, sə dops toka lamza gbi'zazzək. ⁵³Sai Yeeso doosu bonge, gennəm fongkaaza moo gwandə samrə, nok maza pe' fongkaazaz i bəsku baar naa fongkaaz. ⁵⁴I mee inge n puna gbi'kəma nka derən Daa miizak paya? səka tomtə Malaikai gbəəm komna naa ittikəi paya? ⁵⁵Ina rababai i doon i yi'ik rigaya? sai neta at na bo'rumpu. ⁵⁶Zoorə elirə Yeeso doosə bansa mari eyi bonge, i keetə naa fonkai naa gbalət ni i kamkp ruuzak ya? ko benya N gau naa i ro'tiya Billəirə roo, npu kubruskənnində, ama i kame pa. ⁵⁷Neta eti yas bo'runkpa nok yi'is rababaiya Saarirəi, eri Kubrubaiya yas i faks i ri'gə. ⁵⁸Sei iya i kam Yeesoi i ri'gənu kayaafa Firissə gwa' ara lami naa dooniya dooka rəi i dakənnakrə. ⁵⁹Ama Bitrus duy i sa'ka aari haa rekarə firissa gbi'zazzə gwa', tor sə gau naa seniya gwanzəi, sə bo og ina bo'rumkan. ⁶⁰Firissiya gbi'kiyai naa mariya i doosə gwanz bisai, ipu laak sedaakoma zagəmrəm Yeeso rə paa nok sə bo iwu. ⁶¹Ama i kin una pa, nok i pagrə pan pagrəma songb genə, ama sa'kaa roozo uri i ittikə i zaa. ⁶²I doo gee maza azgə bopu naa gbi'kəma boka waagəsə gwaaga Billə ookapa ak sə boka wom ru' taarə rə. ⁶³Domda toz uza ruu paa sə doosu gee, apu naa ina dookarən ya? sə anni ipu dookro

mooro lullo anya? ⁶³Yeeso bagnu koo una pa. Domda tozzi doosu bonge n daksa pu naa Billa naa Zəngsal koo moo Kweebaaz waza Billəzzi ya? ⁶⁴Yeeso iisu bonge, a doopu wessa, npu dooskəndə mu'ka ang, i ok waa maz gamnarə na'gonaa gbi'kəm rəkrə. Gəə pu zakrə koliya paarirəirə te. ⁶⁵Sai Domda tozzi taagəs yaluwa ulləu sə gee, "Doosapu səəra pak, sə gəə á laan an ullo paaya?" Gwenin i geesapu səəra paka dook. ⁶⁶Í sundo an ullə paaya? í iisu gee úr tooton Ikpa. ⁶⁷Í tu'rusu tutto muugro naa gə í be'ru' naa nata iit. ⁶⁸Í doosu gee moozi Kweebaaz ya "Doosmee anni bo'rum ya neezi be'a ya?" ⁶⁹Biiturus pu gamnarə goka, sə senza kiizaz zaa ullo sə doosu bonge, moo yam ipunaa Yeeso a Galiliz. ⁷⁰Ama sin gwanirə mu'ka yas bonge, n mee ina a pu dookron pa. ⁷¹Gəə keetə sognaa gbi'ka ekirə, waa sai senza kiizaz uza zaa ogu, sə doosə iya ipu arkirəi gee, maza az úr bən punaa Yeeso nok maza Nazaratazzi, ⁷²Gəbən sin haa naa gba'tum bonge, n mee maza az pa. ⁷³Sa'ka roozo de' lo' topa iya i de popsarəi i zaa doosə Biiturus bonge, zəmazi moo yam apu irə te'ka nok meela mooli gbətə. ⁷⁴Sə ma' de'es naa gba'tungkpa gee, N mee maza azpa ni ungkpa mora kəəz kwiitə. ⁷⁵Biiturs sundo naa paka Yeeso doosu bonge, diga kəəz kwii denpa, à sinkine meeke den taanə, sai kee goka sə ree go'to wessa we.'

Chapter 27

¹De ar oo, sei do'ga tori naa dooniya mariræi i doks su' naazi Yeeseo ræ paa, sæ bo ipsu. ²Sei i dogu sæ i ri'gunu, i kamu Bilaatussæ gwanza gbi'zaz delliræzzæ. ³Sei Yahuda ura yinguz de og zeespu Yeeseo bisssa wærkræz, sæ gæn weesa sugtunsa kweetæ firissa gbi'sas naa dooniræ esi. ⁴Sæ doo bonge, "N bo'ræpu aibe zoka n esæn ura punaa aibe paz ina iu." Ama i doosu bonge, an kasse ya? mon gwenum naa zura mool." ⁵Sæ mangs weesa sugtunsa esi gwaga Billækræ, sæ kee ree aggæ zura gwandæl naa gwera. ⁶Firissa gbi'zaz indæ weesa sugtunsa esi sæ doo bonge, "Too ara eka gbagæn weesa as ar gbakna weesæk pa, nok weesa i kuusæn kwaalassi." ⁷Sæ i wi'gæs gwaniræ te'ka weesiræ paa, sæ i yiu ar gaggi nok iika mari giniræ. ⁸Noka ri'ikki sæ i der ara eki, "Ar kwaal" haa wonka. ⁹Ina annabi Irmia doon yi'ispu zok, bonge, i pe' weesa sugtunsa zur naa komnai ei a mariya Israilai i geekännallæ, ¹⁰sæ i esæ nok yikkpa ara gaggællæk, ni Daa Bil doosnek. "Sei Yeeseo ruu de' gwanza gbi'zazzæ mu', sæ gwanza gbi'zaz desu, "Moozi gwanza Yahudaawairæz ya?" Yeeseo iisu bonge, "Ni doonak ri'zi." Ama zoka firissiya gbi'kiyai naa dooni i tuumu doo koo una pa. Bilaatus doosu bonge, "A gee pagræma ipu dookræ mooræ paa am paya?" Ama a doo koo una munæ pa, mæsæm kam gwanza gbi'zaz wessa we'. ¹⁵Ama bælla naasællæ ko bænaya gwanza gbi'zaz doksapu fassækee fan maz muzo a mari i teegæs iya i dogdiræiræ te'ka. ¹⁶Zoora eliræ keeka maz uza pii gbe'naræ, i deru Barnabas. ¹⁷De i tookæn ar mukæ gwani yas, sæ Bilaatus doosi bonge, i ii mina fattæn ura paz ya? Barnabas ya, koo Yeeseo a i deru Kweebaazaz ya?" ¹⁸Nok meemen i esæ Yeeseo ullæ nok keekuwi. ¹⁹Pu gamnaræ tensa bissæssæ paa sei kiiza ullæz tomte su' bonge, "Keem bilaa maza naa go'numazzæk nok rudumræ te' n bær baar haa nok ur." ²⁰Sei firissiya gbi'kiyai naa dooni i sugræ bansa mariya eyi ina daa Barnabas, ina iu Yeeseo. ²¹Gwanza gbi'zaz desi bonge, iya ittækæ airæ te' i ii mina fattæn ura pazya?" I doo bonge, "Barnabas." ²²Bilaatus doosi bonge, "Mina bo'sæ Yeeseo ura i deru Kweebaazaz anyæ?" Gwani yas i iisu bonge, "Banu." Sæ doosi bonge, "Nok anyæ, anni bo'ræ enkuræ ya?" Ama i bag tæka gwera paari, "Banu." Zoka Bilaatus ogæn i kwesu pakpa, haa bansa mari i ma'tæ woogæka sut, pe' maam, sæ neks nata ullæt bansa mariræ mu', sæ doo bonge, "Na'a mii ipu maza naa go'nummazzæ paa pa. seesæn in." ²⁵Mariya eyi yas i doo bonge, "Hakkeiya ullæ kwa'ræi ina gau eræ paa na yangiya eei." ²⁶Sæ fassisii Barnabas, sæ daa Yeeseo ina bawu. ²⁷Sei soozaiya gwanzai i kam Yeeseo daka gwanzækræ, sæ i daks soozai yas gwandæ. ²⁸Sæ tusu i tæ'su yaluwa biuwa gwantæu. ²⁹I bobsu meetuwolla kæptæz sæ i ku'suu zullæ, sæ i esu gwalaa gwaani naa dooniræk, sæ i gau gondæ mu' sæ i bæ'su, "Bil na zo'a gwanza yahudaawai ræz." ³⁰I tu'su tuttæ, sæ i pe' gbalaa sæ i zomnu zullæ. ³¹De i bæ'su, i tus yaluwa ewi sæ i tæ'su a gwandæu sæ i ri'gunu baaka. ³²I pu keetækræ sei i sar naa maza Bakuraanis uza i deru saminu, uzi i piu na duutæbo nok sæ na gum vaga rau. ³³De i reks ara i der golgotækræ' wato "Ara kungba zu'teræk. ³⁴I esu maama inabiræm i fee naa zogum nok sæ bo' ama de gwegæ, sei mu'us bo'ka. ³⁵e i bau sei wog woogæz sæ i mas yallæna ullæn goniræ te'ka. ³⁶Sei gau eri sæ i zo'ou. ³⁷Gwandæ zullæ paa, i bii biit ina bænundæ gee, "Ura azzi Yeeseo, gwanza Yahudaawairæz." ³⁸I bau naa rui uri ittæi, ura muzæz na' go'naræ ura muzæz boo na'ukaræ. ³⁹Iya i ar arkiræi i doosu særa pak sæ i rikæ zur. ⁴⁰Sæ i doo gee mowa a le'ek wa'aska rora Billæi sæ a wom ublæt taatæz, kweem zura mondæl, na moo waza Billæzzi gæ' tiitæm vaga rauwa ewi ræ paa. ⁴¹Ri'eri gæbæn lamiya gbi'kiyai i doosu saari pak, naa biibai naa dooni i doo bonge. ⁴²Kwee uri ama le' kweeka zura gondæl pa. Na gwanza Israilai ræzzi na tiitæ vaga rauwiræ sæ è esæ timr ullæ. ⁴³Esæ timr Billæ, Bil naa kweeu r'iaak mæ, Bil na kweeu mæ naa iwu in gæ. Nok ur bæn doo bonge, 'Boo Waza Billæzzi.'" ⁴⁴Gæ ruiya i bæayi yamai ii bæn i doosu iræm paka eki. ⁴⁵Diga bælla bamrællæ sæ tægra gbe'es dæl yas haa rekaræ bælla piti muzollæ. ⁴⁶Bælla piti muzollæ Yeeseo wøj naa gwera gbi'kak sæ doo bonge, "Eli, Eli, Lama sabaktani?" uki, Billa miil, Billa miil, nok an sæ kose ya?" ⁴⁷Uri iya ipu de'naræ arkiræi de i gee, i doo bonge, "Pu derk Iliya ræ." ⁴⁸Naa gbaku uza noktæ iiræ te' pe'tæ nee, pu yi'sænzæz maam yaanæm sæ aktæ rau yisæ sæ esu na bo'. ⁴⁹Uri a i seetæi i doo bonge, "Daanu gwan muzo. A og koo Iliya naa zaa kweeku kwen gæ." ⁵⁰Sei Yeeseo gæ wøj su' naa gwera gbi'kak sæ fas zængsa ullæz. ⁵¹sei yaluwa gwaaga Billækræ roo taagæs ittækæ diga paari haa diiri, sæ but lamræ sæ bille i uwa'gæs. ⁵²sæ gaggi i gbe'ræm, zong na iya i ræs rumsæiræz i ruu. ⁵³I keerætæ gaggiræ, de ruutæ rumsæ, tor della ookapa eliræ sæ gbæsæ mari gænja. ⁵⁴Soojai naa iya ipu zo'ok Yeeseo rooi i og ara but lamrænæk naa neta bo'rum at, ii yas ser kami go'ma go' sæ i doo bonge, "Zæma zæ' ura az Waza Billæzzi." ⁵⁵Kita ki' uri iya i duutæ Yeeseo diga Galilii nok sæ bo gbaau ai ipu eri de'tæ ar ye'na sæ i gwenæ. ⁵⁶Iiræ te' iiyi Maryamu Magdaliya, Maryamu maiya Yakubu naa Yusufu ræz, naa maiya yangiya Zabadiræi. ⁵⁷De' nimz bo'rum, Maza naa zaudiz uza zaa diga Arimatiya, i deru Yusufu, urbæn Kubru baaza Yeeseo ræzzi. ⁵⁸Ree Bilatussæ sæ oræ ina etubo zoka Yeeseo ræk, sei Bilatus doosi ina esu. ⁵⁹Yusufu pe' zokki sæ bundus yaluwa okapau liilin deuræ. ⁶⁰Sei tos zokki gagæra a pælla go'sæ gonallæ, ara bilerækræ sæ giitætæ billa gbi'la eli sogna gaggælliræ sæ ri'gæ. ⁶¹Maryamu naa Magdaliya naa Maryamu a muzoz ipu gamnaræ gaggælliræ mu'. ⁶²Ublaa gbo'tækræ, ublaa go'ræka zokræs ar, firissii a gbi'kiyai naa Farisaawai i dakæn naa Bilatus. ⁶³I doo bonge, "Moowa naa gbi'kæmas, e sundæ ina sæærbæaza az doon zoora punaa zængs as, doo bonge, 'Ru' ina ar taarækæ bo ruutæk diga roobaamræ.' ⁶⁴Noka ri'ik doom ina geu gaggælli haa rekaræ ru' taarækæ, nok bo'ta sæ kubrubaiya ullæi i zaa ruuru sæ i doosæ mari bonge, 'Ruupu diga

roobaairə te', səərəmeɣa ʃapsarəi i ark an a seenzaz."⁶⁵Bilatus doosi bongə, "Pe'en soojai. Sə ina ree geu arki ni i le'kənk."⁶⁶Sə i ree i geu gaggəlli, i bi' na' billirə paa sə se'es soojai ina zo' arki.

Chapter 28

¹Ubla ɛngəskənaa Yahudaawai rək as nittə dii, ublaa seenkak luumarək sei Maryamu Magdaliya naa Maryamuwa muzoz i rəə gwenk gagəllirə. ²De' buta gbam gbi'tat nok tombaaza kweebazzəzaz uzazi ttitə diga paari sə zaa giia billi sə gau paa. ³Gōosa gbətkaa ullək sekəm ni Oosak, yaluwa ulləu bunnin ni talwi. ⁴Iya i zo' gagəlli i ninks ser kami i yer ni i wərapuk. ⁵Ama malaikaazi doosə kitaki'a eyi bongə, ser kana kamun pa, n meemen ipu laak Yeesorə zi ura i ɓaau az. ⁶Pu ari pa, ni doosənin zan i gwenə ara i gbopsunuk. Ri' bən ɓala ya' i doosə kubrubaiya ulləi, "Ruupu roobaamrə, gwenən pu ində mu' artikən an rekarə buta Galilittə." ⁷Aa eri zi i sə i oku. Gwenən n doosən pu. ⁸i ruutə naa ɓaku ar gagəllirə naa ser naa yaksa zok wesawe, i npg noka irə doosukən kubrubai ina bo'rumman. ⁹Sei i sar na a Yeeso, sə dosi gəə, "N de'sən" iza, i kəu denta ullət sə i noosu. ¹⁰sei Yeeso dosi gəə, "Ser kana kamən pa, ri'gən i dosə uriyangi a mii ina ree galili aa erizi i okə. ¹¹De kita ki' ei ipu rigəkrə, sei uri iya i zo' arkii i tor dəllə te' sə i doosə firissa gbi'zaz neta bo'rum at tele. ¹²Se firissii i dakən naa dōoni sə i zeēs pakki gwanirə te', sə i esə soojai wees gbi'səs, ¹³sə i doosi bongə, "Doosən mari bongə, kubrubaiya 'Yeesorəi' i zaa naa tuks sə i ruur zoka ullək ipu rumrə." ¹⁴Paka ak na reks gwanza gbi'zazNazarattazə tokrəparuku sə e keesən gberka baalə. ¹⁵De' sozai i kwee wesi i bo'rə ni i doosinik. Paka eki faks Yahudaawairə te' haa zakarə wongka. ¹⁶Kubrubaiya ulləi komna naa muzoz ai i ri'gə buta Galiliittə, sə i ree yiiga Yeeso doosi rək. ¹⁷De i ugu i noosu ama uri i sinkən. ¹⁸Sei Yeeso sətə mis iirə sə doosi bongə, "I esepu gbi'kəma paarəm naa a diirəm yas. ¹⁹Noka ri'ik ren i kubrusən mariya dərmerəi yas. I bo'si batisma naa riira Daa, naa Wazzəllə, naa Rumsa Billəssəl. ²⁰Geesini, ina duu neta N kubrusənən at yas. Gwenən, N punaa ii koo bənya, rekarə ɓamkpaa dəlləkrə."

Mark

Chapter 1

¹Seəkaa paka tingka Yeeso kweebaaz waza Billəzzək. ²Ni pu biisənən rababaaza Ishaya Annabiya Billəzzək, "Ogum, N tomsapu tómbaaza miiz na asə mu', ura gō'ruska bilaz, ³"Gweraa der su' doolo rook, gō'rəsən sə i leerəs bilaa Daa Billək." ⁴Yohana zaa, bō'rə batisma doolo roo sə gə bō'rə wa'aziya batismaa pu'ka na' nok kinka ra'səskaa hakkeirək. ⁵Mariya buta Yahuudiya naa a dəlla Urushalimai yas i ree ullə. Bō'si batisma womaa urdunnakrə, de i doo hakkeiya ii. ⁶Yohana tə' yaluwa i siu naa gəpta geloobarət sə pa' wok ullə seegrə, reka regəg uki zaasi naa wōsi. ⁷Doo bongə, "Ura arəz pu zakrə miirə sa' n reks ara n ka gu'un ullə dii sə n ka binsən taga ullə dəntəiyak pa. ⁸N bō'sən batisma naa maam, ama ur bō'səkunuu naa Rumsa Billəs." ⁹Bō'rum ru'a eyiro Yeeso keetə diga Nazarat buta Galilittə, sə Yohana bō'su batisma womaa Urdunnakrə. ¹⁰De Yeeso keetə maamirə te', ara paak gbe'rum sə Rumsa Billəs tiitə ni goluzak ullə paa, ¹¹gə gwera do'tə billə paa bongə, "Mōqzi waza miirə n iiwaz. n gee tingnum naa mōq wessawe." ¹²Sei Rumsa Billəs kamu doolo roo. ¹³Gau doolirə roo ru' zu' ittəi sə seetan gwegu. Gau ar mukə naa dō'neta wō'sət sə malaikaiya Billəi i bō'su ina iin yas. ¹⁴De i kam Yohanaa bō'rə batismaz Yeeso zaa Galiili sə doo paka tingka Billək, ¹⁵bongə. "Zōq gō'sapu Gwanta Billət sətəpu mis. Pu'un na' sə i esə timr paka tingka Billəkrə." ¹⁶Pu arkrə gbōnaa Galiilikrə og Siman naa zəəza ulləz Andaraawus me'ək yansso gbōnarə, nok ii kamba duktəiyi. ¹⁷Yeeso doosi bongə, "Zan, Duune n yerken kamba mari." ¹⁸Naa le'ka sine pa i dāq yansa iis sə duwu. ¹⁹De Yeeso səə mu' topa, og Yaakubu waza Zabadirəz naa Yohana zəəza ulləz ɓarkrə te' ipu gō'rəsək yansa iisə. ²⁰Sei deri i dāa daa a iiz Zabadi ɓarkrə te' naa tōmbaiya pe'iyai, ii i duu Yeeso. ²¹Sei i ree Kafarnaahum, Ubla ɛngəskaa Yahudaawai rəkrə tor rora Billəllə sə kubrusən. ²²Məsəm kami naa kubruskənaa ullək, nōk kubrusən ni ura naa gbi'kəmaz goo Biibaiya ii pa. ²³Arkirə maz uza pii na zam. Wōqtə su', ²⁴"A bō'qk an naa ee ya Yeeso maza Nazarattaz? A zaa wō'qskerəya? N meēmən koo mōq nēeziya. Mōqzi maza wessa Billəzi!" ²⁵Yeeso bi'sə määzi bongə, "Rəəsəm, keetəm ullə zokro!" ²⁶De zammi ɓa'su dii, zamaroom wōq su' paari sə kəətə ullə zokro. ²⁷Mari yas məsəm kami, i deskənkən gwanirə te' bongə, "Anni ri'ariya? Kubruskənaa pəkkak naa gbi'kəm! Bi'sə zam sə duu ina doon." ²⁸Ni umkpa norak dooma ullə paam yas ar koo araya buta Galiili naa kēerattə. ²⁹Keetəkaa iirə rora Billəlləkki gom sei i ri'gə naa Yaakubu naa Yohana Siman naa Andaraawus iirə gwa. ³⁰Mai guneriya Simandəz pu kinarə kunzəz, wōsu bō'su. De i dooso Yeeso paka ullək. ³¹Ree, kamu na'rə sə ruusu, wōsuwi fasu sə ma qski kiisum. ³²De nimz bō'tə, ubla pu də'əkrə, i kamtə mariya na kunt somaso'i naa iya zam kamii. ³³Mariya dəllirəi yas i tookən sugognarə. ³⁴Rumgbo iya naa kunt somaso'i (ɓesəɓe'i) sə kees mai. Ama dāq mǝiyi sə i pag pa nōk i me'əu mən. ³⁵Wēq dāmta nittə, ri'gə ara maz pin pakrə sə wēqər Bil. ³⁶Siman naa iya ipu yammai i laagu. ³⁷I kinu, i doosu gee, "Kone'eya pu laagekarə." ³⁸Doosi gee, "A ri'gə ar ukarə dərmeya kēq kē'iirə nōka riiki sēə n zan ari." ³⁹Kōqlə ata Galiilittə sə doo paka Billək iirə ro'a Billəllə sə kees mai. ⁴⁰Bədəz uza zaa ullə sə gu' dii sə ooru gee, "Mona iigə rumgbume." ⁴¹Yeeso oksu yirku, sei yii na' a ullək sə pa'u sə doo gee, "Go'səm, n iisapu." ⁴²Ni umkpa norak

bəðəmmi daau, gə'ʔs.⁴³ Yeeso dinsu to' sə wa'u. ⁴⁴Yeeso doosu bongə, "Kaa doosə uza koo una pa, ama rem a yii zura mɔɔl Firissə, sə a esə ina dɔɔkaiya Muusa rəi i doo gə'ʔskarə paan səna gau sedaakum a gə'sapu."⁴⁵ Ama mazzi ri'gə sə ma' doosəka koo nəɣya. Faks dooma Yeeso rəm haa Yeeso le' sə kin zakaa ri'gəttə dəl ularə pa: Sei ri'gə doolo roo ara sei mari ina laanukrə.

Chapter 2

¹Ru' topa de Yeeso gətə diga Kafarnaahum, mariya arkirəi i gee ge pu gwa. ²Mari gənnga i tookən gwaagirə haa ar yi'is sugognarə. Yeeso kubrusəni paka Billək. ³Mari uri narko i gumtə maza naa zok bo'sənkaz sə i kamtu Yeeso rə. ⁴De i kin rektukunu ullə pa nək bansa mariyi, sei i gbe'rə rora pin roo eli naa paak sə i tiitə maza naa zok bo'sənk ezi. ⁵Yeeso og eska timra iil, sei dooso maza naa zok bo'sənk ezi, "Waz, i ra'səssapu hakkeiya mōqi." ⁶Ama lamiya Muusarə rə'oknairəi uri a ipu gamnarə rooi i doo gwanirə timterə, ⁷"Nok an sə maza az doo rii ya? Doosapu səəra pak Billə! Nēē ka le' ra'səska hakkeiya? Sei Bil kotto!" ⁸De Yeeso mēēgəs ina ipu sumdukrə gwanirə temterən, sei doosi gee, "Nək an sə i sundo ina gə'panya? ⁹Anni gom dooska maza naa zok bo'sənkaz, 'I ra'səssapu hakkeiya mōqi yi gom baar ya koo dooka 'pe'em gbettərə mōql a ri'gə ya?" ¹⁰Ama nək sə i mēē Waa Maz punaa gbi'kəma ra'səska hakkeirəm dəllə." Sei doosə maza naa zok bo'sənk ezi, ¹¹"Ruum, pe'em gbettərə mōql a ri'gə gwa." ¹²Ni umkpa norak mazzi ruu sə pe' gbettərə ulləl sə ar gwanirə pourə sə kee gwaagirə. Ii yas inni məsi, i nōqs Bil sə i doo gee, E meedə oka una ri'ari pa." ¹³Kee gəbən sə ree pou gbonarə, bansa mari yas i zaa ullə sə kubrusəni. ¹⁴De ipu arkrə, og Laawi waza Alfarəz gamnarə ar kweeka sookrə, sei doosu gee, "Duutume" ruu sə duwu. ¹⁵De Yeesp pu reg rekrə Laawirə gwa, kweeba sookei gənnga naa mariya naa hakkeiyai i reg rek naa Yeesona kubrubaiya ulləi nək gənnga i duwu. ¹⁶de Biibaiya rə'oknaiya Muusarəi iya gəbən Farisaawaiyi i og Yeeso reg rekrə naa mariya naa hakkeiyai naa kweeba sookei, i des kubrubaiya ulləi gee, "Nək an sə reg rek naa kweeba sookei na mariya naa hakkeiyai ya?" ¹⁷Yeesu gēē ina i doon sei doosi gee, "Mariya ipu kasaka'i i ii rumbaaz pa; sei kuni. N zaa nək derka iya wessai pa, ama mariya naa hakkeiyai." ¹⁸kubrubaiya Yohana rəi naa Farisaawai rəi i pe'pen riiwa reka rekəu. I zaa Yeeso rə sə i deşu gee, "Nək an sə kubrubaiya Yohana rəi naa a Farissawai rəi i pe'pen riiwa reka rekrəu sə a mōqi i pe' pa ya?" ¹⁹Yeeso doosi gee, Iya i gau naa maza kam kiiz pəzzaz i riirin rek ina pu baiya? Ina pu bai i rii pa. ²⁰Ama dən pu zakrə ina pe'sapu ura ya'zaz i riik reka rek. ²¹Maza boro yaluwa dōqowau naa pouwaz pii pa, nək ar bonaaki ka bag taaska a dōqkak, taaska rook ka arən gham. ²²Maza tō' maama inaabiya pəmmam bunuta dōqtattəz pii pa, na bō'rə rii maama inaabiya pəmma emi pu'sək bunuta root sə laa, goptərə rii, i tō' maama inaabiya pəmmam bunuta pəttattə." ²³Ubla əngəskaa Yahudaawai rək uka Yeeso pu arkrə baasəm uma rə, kubrubaiya ulləi boo i ma' wo'rəka renteya rooi sə i təwi. ²⁴Sei Farisaawai i doosu gee, "Gwenum, nək an sə i bō'ro ina rə'oknai i rə'ōn ubla əngəskaa Yahudaawai rək rəya?" ²⁵Sei doosi gee, "I mēēdā zangəka ina Dauda bō'rə de busum gomu ur naa mariya ipu baiyai pa ya?" ²⁶Ni ren Gwaaga Billəkrə sə pe'en buroodiya i rə'nurōn mariz sai toriya Billəi kotto sə regu sə esnu iya ipu baiyak. ²⁷Yeeso doosi gee, "I bō'rə ubla əngəskaa Yahudaawai rək nək maz. ²⁸Rii gə Waa Maz uzi dangwanz ubla əngəskaa Yahudaawai rəkrə paa."

Chapter 3

¹Geben Yeeso ruu ri'ge rora Billälle, maz ura naa na'bo'sink az pu ro. ²I dee i gwenu ko rungbu ku run ya ubla eng'giskaa yahudawarek i ii boka gwene ko bō'o tuk bon ina hakeiren ya. ³Yeeso dosə maza naa na'a b̥,osink ezə, ruutum a de'e marire te'e ang. ⁴Des mari bongə go'ogon, gō'oka go'onum ubla engəskaa yahudaawarek ya? koo go'opaya"? Naa kwee zengs ya ko na ips zok ya? ama ii rees. ⁵Yer no'o gweni naa suksa baaraa timte a i wengsing pui, sei doso mazzi leesim na.a m̥oi. Lees na,a ulloi sə Yeeso rungbu, ⁶sei Farisaawai ii kee ire daks sū naa Hirudawai sə ii dog ni ii igbbunuk. ⁷Sei Yeeso ruu ri'ge naa kubr'baiya ulloi Boonaro. Bans sa mari gengga ii keete diga Galili naa Yahudiya, ⁸diga Urusalima, Iddo'omiya naa haa Urdun dō m̥ūk keer naa Tayak naa Sidon. Bansa g̥bi'sa esə ii gee ina p̥ go'ok ron, yas sə ii zaa ullo. ⁹Doo sə kubr'baiya ulloi ina kinte bark nok bansa mariya,eyi ii daga pu, nok bōta ii rée ru. ¹⁰Rungbo uri gengga, uri bo gengga, iya naa kunt tai i ii boka pogu. ¹¹Mariya naa zamn zokroi koo benaya ina ugu i kade ullo m̥ū, sə i woggo sut. Doo gee "moo" waza Billəzzi. ¹²Doosə bongə k̄a ina d̥orubo pa¹³ruu deg ḡere, sə der iya ur ii yay, sə i zaa ulloiu. ¹⁴Teege mari komna nna ittikei (iya deri kubr'baiyay). Sə noka i gakk̄bin yammak naa sə tongbi nok dooka paka Billək. ¹⁵Sə ina kine bama i keesəkən mai-yam, ¹⁶tee gi komna naa ittəkei. Ese Simam ri'ir Biturus¹⁷Yakubu waza, Zabadi rez, naa Yohana zeeza Yakubu rez, (ura esu ri'ir Buwarzis waa too yanggiya pipsəz̄ei)¹⁸naa ḡe Andarawus, Filimon, Batalomus, Matta, Toma, Yakubu waza Alfa rez, Tadaawos naa Siman ura naa keeris saz gwande buttos, ¹⁹naa Yahuda Iskaroti ura ying'gu kuz²⁰dée ree gwā, sei bansa mari geben i tookən, haa i kine bella i rekən rekai pa. ²¹Dée zeewa ulloi i og ri' eri, ii reebo nok ii mee bongə pu' gwande hakkilloropa. ²²Biibai ya i zaa diga Urusalima i d̥oq gee puna Ba'alzabuba naa ḡbikəma gwanza mairezzem, nok umi sə kesən zamn. ²³Yeeso deri sə rée sə pak gee, Setan ka lēe-len kesəka Setan ya? ²⁴gwant na markən, gwanta r̥oq ka gau pa. ²⁵Gwaag na makrən, gwaga r̥oq ka kəne səka gau pa. ²⁶Setan na gwaa zura gwandel ka lēe səka déepa. Gwanta ullot ka zaa banmnare, ²⁷ama maza ka lēe torka maza naa bammazze gwa səka ruuruto neta ullo gwa'at piipa. Sei naka doks maza naa 'bam ezi zangga səka kin pée ka neta ullo gwa'at. ²⁸Zemazi n pu doosəkənde,i ra'səske ran yang mari hakkeiya naa seera pakai, ²⁹ama ura doo seera pak rumisa Billəse paas, ra'asəsku pa nok bōosapu hakkeiya bamka piipai, ³⁰Yeeso doo ri'i nok i doo ge, "puna zam". ³¹Maiya ulloz naa zeewi a ulloi i zaa i dée goka. I tom sū ullo sə ina d̄etu. Pu³²gamnare bansa marire téé, sei i doosu gee " maiya mooz naa zeewi a , moi ipu góoka, i ii oka. ³³Iisi gee, " Neezi maiya b̥oq na zeewiya b̥oqi ya?"³⁴Yer n̄o' sə gwenə iya i gau sə i k̄o'su eiya sə doo bongə ,"Gwennin, iya aiya mai naa zeewiya miiy, ³⁵maza bo'oro ina Bill iin uzi mai naa zewwiya miiy.

Chapter 4

¹Geben mā, kubruskuna popsa gʃbenaro, bansa mari i ko'su te' sə tor barkroroo sə su' ma' gʃbena bans sa mariyi dɔɔs mama gʃbena rem re te'² sə kubrusini net naa re'sa pak, gee³ke'en to' baabaz uza, ree ta'ak dokto⁴ uta kase bilare paa, sə noi i dobdu, ⁵uta kas we'rero paa, wa but pii wesssa pa, na dag kos⁶nok puna yiise omipa,⁷ uta kase kepte te',¹¹ kepti zakusu doktkti puus omi pa ubla na ma'te wɔks sə kos nok yiise i tor dii pa.⁸ Dokt uta kase buta omitte, sə bu'us okapa, uta zur naa komnat, uta zu' ⁹tarrei, uta zu' gʃbenaro, ni' ta'an zokak . Doo gee, maza puna to' a geekaz na gee.¹⁰ De' Yeeso keegis gwan muzo, sə kubrubai naa mariya ii see ullo puwroi ii desu re'sa paka dook ro.¹¹ Dosə gee, ni ii ak ge, ii esin pu megiskəna gwanta Billot indo natte. ¹²Ama uri sei naa re'sa pak nik ii gwene gwen, ama ii og pa i gegen ama i gegis pa nok bɔta sə i pu' na' sə ra'sisə hakeiya ii.¹³ Do gee, ina meegis re'sa paka ak pa i bo'ok riga sə i megis re'sa paka mu'uk ya?¹⁴ babaazi, ta' paka Billək, ¹⁵dokta kase bilaro paat, uti iya i gee paka Billk, ama Setan gʃbake kwerikare¹⁶dokta kase werere paa uti iya ii gee paka Billək sə ii kwee naa yaksa zok ai.¹⁷ De' yissi ii pisi omipa, ii bes baar toppa, de' berka barr zaa, naa geka boone, i lo'o kaskare pa¹⁸a kase kepte, uti ii iya i ge pakkii nok iika, ¹⁹nok ika neta dellet naa ika zaudi zaa tor iire timle sə kwere pakki sə i gau na baka pa.²⁰ A kase bitta ommitte uti iya ii geei pakkii, sə kwee sə esə riibai. Uri zur naa komnai, uri zu' gʃbenare ni i ta'annak²¹Yeeso dosi gee, ii kamtik kan fitila sə ii ku'su benzo dii ya? ko ii biis ku tebille dii ya? mona totnu a de'suku gʃberpa, ²²ina sums zok, sə gʃberen pan pii pa, apu gʃbo'raren, se kette ossan ron pan pii pa. ²³Ura punaa to' a geekarei na ge²⁴dosə gee, ke'en to' ina ii geen de, too na kera i riisunuk az, uzi ii riisukunu, lege ar ma ura pisuz, ²⁵i kwerik wa a pisun yam²⁶Yeeso doo gee , gwanta Billot puna maza ta' dokta ullot buttozak, ²⁷ruus wee tuks naa ubla, haa dokt button, ama mee ni bo'tenak pa.²⁸ But kees reka naa gwan, māa naa gʃbems, sə bo'rum, sə rente i gʃbete ²⁹net naa oos i kwas gansiz. Nok git osapu³⁰doo gee, naa an sə a ringgiska gwanta Billot ya? naa re' sapaka pakki sə a po'giskin ya?³¹ puni dokta yagʃbero kak, waa to dokta tette pattat' te'³² na; bu'to ar an tetta set dakaro. Me gʃbetat, noi ii bo'ro pumso roo.³³ Naa re'sa pag'rəma mim sə doosə pak, sə ina geegis doosə pak pa sei³⁴ naa re'sa pa, ina le'gus gwani muyo sə pugusən kub'rbaiya ulloi pakki.³⁵ Ublaikiro nimzizm, doose gee, aree ar ukaroo. ³⁶I date bans kubrbaiya ulooi ii pe' Yeeso, i ri'gunu, de' ipu yam barkre roo. Ipu naa barum uma³⁷ sə zaka wi'ka rutto, mam ruuto gongbunnogo sə ka' bark re roo, ni' dumsəkik.³⁸ Yeeso pu rumro barkiroroo bapsaro, ii weesu gee lamz, à meɛ monge á werk dera paya? ³⁹wɛɛ pa, sei bi' se zaka. sə dooso bona de'səm. sə zaka de'es, sə arki de'es tan.⁴⁰ Doosə gee, nok an sə i serim ya? ii ese timr paya? ⁴¹ser kami go'ma go', sei ii deskən gwaniro tɛɛ, ur nee sə zaka naa bona gee su pakri az ya?.

Chapter 5

¹Ii zaa bapsa mà ma'a bonarekre, buta Garisinawai rette, ²keetika kaa Yeeso ro bark re roo zi gom. Sei maza naa rumisa go'pa saz, zaa keete ar gagre, sə zaa oksu, ³mazzi gau ar gaggre, ⁴den gengga, ii dogdu naa sargai dente, da'rus sargai yii, sə faksi ura puna gbama sə bi'tukən maazin piipa. ⁵Tuks naa ubla woogo su' sə gbamro zoka gwandek naa bileya i pellimai ar gagre naa timro te'. ⁶De og Yeeso ar ye'na, nòg sə ree ullo sə noosu. ⁷Woo su' naa gbam, n bó'ok an naa mọ́ọ́ya Yesso waza Daa Biiləz, n ora Billo kaa kbese baar pa⁸Yeeso doosu géé keetum!! daam mazzi mòò rumisa go'pas. ⁹Desu gee i dera rigara? bagu gee i dere gengga. ¹⁰Sei ooruu haa kana nennbo orakre pa. ¹¹Gbeema Yewirom ipu neəuro gbagsilləre, ¹²fi ooruu gee daa mee e' tork Yewire to'. ¹³Esi bila ina tor, rumisa go'pa esi date mazzi, sə tor Yewiro te, fi tor rekare ma' gbenaro to'. Yewiya roi mul itte¹⁴Neebaiyi fi nog sə fi re dosə mari ina bo'rum man, delle te' mari gengga fi keete nok gwenka ina bo'rum man, ¹⁵fi zaa Yeeso re de' oks maza fi deru gengga ezi gamna re wessa naa yalin zokro, ser kamu go'ma'go¹⁶Iya i og ina bo'rum eni naa maza fi kesusu zam ezi, fi dooso iya fi zai ina bo'rum man, naa ina bo'rum naa Yewin, ¹⁷mariya fi zaa arkirei fi qoro Yeeso na dassubo buta boqt¹⁸Maza zam yedu ezi zaa oro Yesso, na tor bark ro bo duku, Yeeso lisu ara ur dukinik pa, ¹⁹Yesso dosu gee, geem a doso mariya moi ina Bil bo'san, ²⁰sə mazzi sire faks ina Yeeso bo'sun Dikafolis san. fi pat inni məsi²¹De' Yeeso ga',ga'sa bena naa bark, bamsa mari li toonu, pu de'et, te bapsa benaro, ²²uza muzo diga dooniya rora Billele te' i deru Yayirus, sə og Yesso oka ogun sei kas ullo mu', ²³sə ooruu, bongwe waza miire kiizaz werk dera, zaa bi'su na' leege kine go'səka, ²⁴Yeeso de' sə bansa mari ko'su teka²⁵kitakiz uza ber baar naa kuruka kwa' haa wi' komna naa ittekei ²⁶bo' bone haa sə yaps do'ka lamire. Woos wesa pisis pat ama go'ospa es, ²⁷geete paka Yesso rok sə li zengbutu bansa marii ro te' sə pa' yaluwa ullo²⁸do nee gee koo n pa' yaluwa ullow ma, n go' suk gon. ²⁹De' pa' Yesso kwa' i de'es, sei megis bo' markin puna ina mo'os bon. ³⁰Yeeso des bansa mari nee pa'boya? nokmee gbam kee pu ullo zokro, ³¹kubrbaiya li doosu gee a og bansa mari, sə des mongem nee pa'boya nee?³²ama Yeeso gwende ara pou rek sə og maza pau waz³³De' kitakizzi meegis ina bo'rum naa uran, nigs sə zaa Yeeso ro naa ser, ə doosə gongga³⁴doosə gee, wai kiiz rem wessa, eska timra mil a go'sa pu³⁵pu pakkin kitakiziro, mari i keete, doonza gwaga Billokreze gwa, wai kiiza ulloz wo'pu, kana moos lamz zuk pa. ³⁶Yeeso ke' to' fi re pa, doso donza gwaaga Bilookrez gee ser kana kama pa esim tir Billəe. ³⁷fi sə ka'ina duubo pa, sei pe' Biturus naa Yakubu naa Yohana zeeza Yakubu roz. ³⁸De' fi zaa gwaaga donza, gwaaga Billokrozzo Yeeso oks mari gengga weeraro sə fi woogo su' naa yirku. ³⁹De' tor gwaaggiro, su baar sugu sə doo gee, fi go'on an sə fi woogo sutya, wazzi rus run zi werpa. ⁴⁰fi mandu naa besum, sə kees mari pat goka, sə der do'gamriya wazzirei naa mariya renni yammai sə fi tor rora wazzi pinnallo. ⁴¹Kam wazzi na'ro sə dooge Talita kumi, ni dookak waikiz ruum paa. ⁴²Wazzi ruupa naa gbaku sə ri'go, puna wi' komna naa ittekei, inni məs mariyi naa yaks zok. ⁴³Ina esu rek na rego, ama ka'ina doso mari ina bo'rim man pa.

Chapter 6

¹Yeeso keeto eri sə ree gwande dello kubrbai íi duwu sa ².De' ubla enggiskinaa Yahudawai rek kete kubrisini rora Billəlo iya íi gewwai zok məsi. "Íi dōō gee kinte kubruskinak ara ya?" ³"Irim məsəm ma pam a bo'ro ri'am ya?" Urazzi kaapinta waza Maryamu rez, zēēza Yakubu, naa Yahuda, naa Yusufu, naa Yahuda naa Siman rez pa naa? wat kiwiya ulloi a aipanaa? sei íi esu aibe⁴Yeeso dosi gee, saariz kin noosika pa sei gwando dello naa mariya ulloi, ⁵le' bo'ka ina məsim ronpa, sei na rungbo kuni.⁶Ree kubrurskin delmiya íire yas, eska timra íll məsu.⁷Der kubrbaiya ulloi komna naa itteke eyi, sə tomi itteke i' sə esi gbikkima zama go'pamrem paa, ⁸dōōse gee ka'inba pe' una rōōpa, kōō rek kōō wēēs ziboropa. sei gbala ⁹ina te' tag kaina te' yalin ittene pa.¹⁰dōōsə gee kala gwaaga íittonnak gamn roo haa ubla ruukaro. ¹¹Kala ara ina kwenin pak koo íi geeniin pak ina daatik arki dagbisən kēēga ire dentek səna gau sedakom¹²ikee íi doosə mari ina pu'na' aibeiya íire. ¹³I kees zam, i woosə kuni waag i rungbbi. ¹⁴Hiridus gwanz gee innan ri'ra Yeeso rel yas ar. Uri íi dōō Yohana zə ruuto robamro, sə bo'oro neta məsəm ret, ¹⁵uri íi dōō gee Iliya, uri gebən íi dōō saarizzi, sariya doii re te'.¹⁶Hiridus dōō gee "Yohana a n ngebsu zur azzí ruuto zok ya?" ¹⁷Nok Hiridus baaw nok Hiridiya kiza gwande zēēzzez Filibus, Hiridus kamu kiim¹⁸Yohana dōōsu gee tōō ara ka kamn kizza zēēzzak pa, ¹⁹Hiridus kam Yohana timle haa íi igbbu, ama kine bila pa. ²⁰Nok Hiridus serum sen Yohana ur maza íi se'suzzi, sə íi gbaaku, na gee Yohana napu kubruskinde baar sugu ben íi in geeku²¹Bəl zaa ara Hirirdiya tiisikkin gwanta baara ullol ak, Hiridus bo'sə gwani naa sōōzai naa dōōniya Galilii nasa i dingnuz. ²²Waikiza Hiridiyarez zaa naw waag, zok yag Hiridus naa mariya uloi gwanzi dosə wazzi gee "Qorume ina a iin yas n gbo'sika." ²³"Gba'tumsu gee kala ina inn miiren n eska ko reta gwanta miit"²⁴ wazzi kēē rēē oks maiya ulloz" doosu "N, Qoruk anya"? mai dōōsu gee zura Yohana bo'ro batisma", ²⁵géé naa gbaku gwanze" Qoru na "etubo zura Yohana bo'ro batisma tengroro"²⁶Gwanz, zok tapsu ama íi gbaska dokkaa bo'suk pa. ²⁷Gwanz tom soza nare kamte zura Yohana rəl senzzi re gəpte zur, Ara íi baanuk rə, ²⁸kamtə zura rəl tēngre sə wazzi esə maiya ulloz, ²⁹kubrubaiya Yohana rei de' íi gee, iza pe' we'sika rōōk i iis. ³⁰Tombaiya roi íi dakkin Yesso ro íi doosu ina i bo'ton naa i kubrutin nan. ³¹Doosə gee zan ess a engis topa, mari gengga ipu zakro ipu ri'gigre, bel pii rekarekre pa. ³²Íi tor bark íi ri'ge gwani muyo ara maz pin pakre. ³³Mari genga íi ogi ri'gitte íi meegisi íi nog naa dent diga delmiro sə íi arti rekskare, ³⁴de' Yesso tiite oōg bansa mari, oksi yirkuro, ipu ni maya neebazz piipayak, sə ma' kubriskini net gengga³⁵de' ar wii kurubaiya ulloi íi zaa ullo íi doosu gee, ara ak mari íi piipa ubla wiisapu, ³⁶faksimi ina ri'ge delmeya gbiikiyay naa a to'pa tō'oro ina yipso zu'te'ya gwanirei rekka íi rekak. ³⁷Yeeso íi sə gee, "mōōi esni ina íi rekkan me, íi doosu gee"Ena re yipte burodi rigaya?³⁸ dōōsə gee íi gee ipu naa burodi rigaya? ren íi gwentí, de' íi gwenté, íi dōō gee, burodi gbenare" naa dukt ittire". ³⁹Dōōso bansa mariyyi ina gaudii, wo'sa yiisasse paa, ⁴⁰íi gau dii rise ri', riseya zu' gbennoi naa riseya zu' ittei naa komna ko'oi⁴¹ pēē burodiya gbenaro ay naa dukta ittere etti, tég no', Billə paa se'es burodi ina esə bansa mari. Gee pe' dukta ittere eti masi yas, ⁴²Gwani yas íi rege, baar dag⁴³i íi inde buridiya seez naa dukta seet beni komna naa ittəkei. ⁴⁴Mariya íi rege rek kei mu' gbenaaro⁴⁵Lo' pa tos kubrubaiya ulloi barkroroo ina ase mu', rekaero Basaida, gwan faksik bansa mari zangga, ⁴⁶de' faksi, sei deg yiigro nok wēērək⁴⁷ naa zur nimz barki pu benaro te' Yesso pu baksille paa. ⁴⁸De' ogi ipu yaalo nok zaka anni pu gham, wees nasse, rigetto gbenaro paa bo'ro ni arkik, ⁴⁹De' íi ogu ri'gitto gbenaro paa, mee bongé dēngs íi wōō su', ⁵⁰de' íi ogu sər kami pangni kai serum pa minzi⁵¹Sei tor barkiro roo sə zaka eki de'es sei zok məsi. ⁵²Nok íi meegisin paka burodizirek paa temteya íi i mo'sapu. ⁵³De' íi ga'gis go'ri íi zaa buta zanisarata, íi dogs barki ga'sa womarə. ⁵⁴De' íi kēēte barki ro lo'pa sei mari íi meegis Yeeso zi. ⁵⁵Íi do'os ata naa nom sə íi tegde kuna gbette sə íi kamti ullo kala ara íi geen pu rekəndek. ⁵⁶Kala ara torunnak delmiya gbikiya naa ye'kiyay íi gbage kuni billitte paa, íi Qoru na daa kunni ina pa'su yaluwa ullo, mariya íi pa'awai íi go'os

Chapter 7

¹Farisawai Ii toókən Yesso naa biibai ya í díga Uruselima.²De' í og kubrubaiya ulloi í rege reka í nees nat pa.³ Nok langsəzza Farisawai ii naa Yahudawai rez í rege reka pa, sei ina nees pu na' wessawe'.⁴Farisawai ina keete luumaro, í rege koo una pa sei ina neemopu mam zangga. ro'oknaya, í duui yay ipu gengga, ni neksika ketta maamro tak, naa yəəm, naa sabdi, naa to'nut.⁵Farisawai naa biibai í des Yesso nok an sə kubrubaiya moqi í duu langsiya dōo'ga mari rei paya, sə í rege rek naa na' diks ya?⁶Doosi gee Ishaya dōo wessazi í dangkaamei, ni pin biisənnin, gee' mariya í⁷ nōose naa su' kotto tmteya iirei ipu miire pa, í nōose kotto, í kubrusun langsiya mari reiyi yas; í mee inge kubruskəna paka Billək.⁸Í dongs ro'oknaya Billəi sə í kam langsəya marirei.⁹Dosə gee í dongs ro'oknaya Billəi sam sə í duu langsəza iizz!¹⁰Musa dōogee mona esə daa naa mai gbikəm pa a wərk.¹¹nok í í dōo maz na dosə mai naa dāa hei po'kaa ullok miiro pu zuk.¹²kai daw səna bo'sə mai naa dāa naa mai, kōo una¹³ pa ri'eri sə í mu'us ro'oknaya Billəi nok langsiya irei í duuyi yay. Naa neta go'rit sə í bo'ro.¹⁴Der bansa mariya ai sə dosə ke'səne to', í yas sə í mēgis¹⁵ ina tor baalənni séés mazpa, ina kee baalənni séés maz,¹⁶de' Yesso bansa mariya, tor gwa kubrubai ulloi í desu re'sapaka eki¹⁸ Yesso dosə gee í bən ipu naa megiskapaya? í ipuna meegiska paya in tor díga mazzen gookan seesupa,¹⁹nok tor timle pa, tor ba'te rōo sə ar. Naa dōoma emi Yesso neks kala rek.²⁰Dosə gee ina keette dígsa mazzə baalen ni seesu²¹ nok díga mazze timlozzi, sundume a í go'paiyi í kete, paka zukak, kimmaki', rō'or, igba zur,²² ningsa, engku, songb, keerus, gbi'kim, mə'em,²³ engkətta at keete mazzi timle yas sə seesu.²⁴De' ruu díga eri sə ri'ge buta Tayatte naa Sidon sə ree tor gwa, í ara kōo maz meekənak pa, ama sums zok pa, sei²⁵ kittakiiz uza puna waza kiizəz naa zammaz. kitakiiza ezi sə zāa kas Yeeso ro dente paa,²⁶kittakizzi maza Heleniyaz, meella Surofiniyattə Ooru na keez zam kitakizzire²⁷ dosə kitakizzi gee yanggi ina see reka zangga ge go', ama ara í pe'kkin rekaa yanggirek sə í esən zayak ge go'pa,²⁸ ama lisu gee ri'eri bən dangwanz na rek, zai, í zo' ruteya ullo eyi zangga,²⁹ dosu gee nok a doosun pu ri'ik, ri'gəm zammi keegissapu moro wazze.³⁰Gəe gwa' ree oks wazzi kitte ge'lepaa. Wazzi zammi keegissapu,³¹ gebən ri'ge ree buta Tayatte sə zaa Sidon rekare gbənaa Galilikre rekare buta Dokapolissatte,³² í kamtu ura gee to' paz sə le' pak wessa paz í Ooro Yeeso na bag na' ullo paa³³ se pe'ew keesu bansa marire te' sə kamu naaziz, sə tos nendi ullo to'ro. De' tu'tut se pog meela ullol, ³⁴sə tég no' Billə paa. Sə gwəne, sə dōo gee efhata uki dōd (gbéérum) ³⁵Yeeso go'rus to'a ulloi, sə de' armukoro ina kam meela ullol eni pe'sum, sə pag ookapa³⁶ Dōosə gee ka'ina dōoso kōo mazpa, ama ni dōosəni bongə ka'ina dōon pà'eki, ri'zi sə pak bagzok. ³⁷Mesəm kami wessa we' sə í dōo gee bo'sapu ko anya wessa. Haa kamte iya í geepai, í gee, naa iya íya í pagpaai sə í pag.

Chapter 8

¹Ru'a eyi rə bansa mari ipu genja, ipu naa ina i rekan pa. Yeeso der kubrubaiya ullai sə doosi bongé, ²"N og yirkuwa bansəu nok ipu naa mii koo bənnaya ru' taarə ina i rekan pii pa, ³mina wa'ai sə ina kinə rek pa Ì kasəkkən bilarə, mari uri Ì kéétə ar ye'na." ⁴Kubrubaiya ulloi Ì Iisu bongé, "A kink buroodi araya? Irəm doqra ri' allə sə mariya ai baar daki ya?" ⁵Desi bongé ipu naa buroodi rigaya? Ì doosu bongé, gbansa, ⁶doosi bongé ina gau buttə, sə pe' buroodiya gbansa ezi, de Ì usuko uə'gəs buroodiya ezi sə esi kubrubaiya ullai ina massi bansa mariyi. ⁷I punaa yanga dukt de Ì usuko sə doosə kubrubaiya ulloi ina esə mari gebən. ⁸Ì reg sə baar dagi, Ì toogus re'kaa seek diga rekaa Ì mar ekirə, bəni bansa yə'niya ye'ei, ⁹yara mari mu' narezi Yeeso faasi sə i reepu, ¹⁰naa lo'ka pa tor bark naa kubrubaiya ullai i ri'gə buta Dalmanutattə, ¹¹Sei Farisiyaawai i keetə sə i dēdusu, i ii oka alaama diga billə paa səbo gwegu. ¹²Gəə rumsa ullosə diiri sə doo bongé, nok anni sə mariya bellallai i ii oka alaama ya? Zemazi n pu dooskəndə, alaama uza pii sə i riiskunuu pa. ¹³Sei ruu sə daai sə tor barkrə gəbən, sə ree ga'sa ukarə. ¹⁴Kubrubaiya ulloi i zinsapu i pe'te burodi na'rə pa, ipu naa burodiya ar muzoz barkrə roo pa. ¹⁵Dinsə to' bongé ina gau naa gbaka naa zo'ka deu pagrima Farisaawai rəm naa gə pagrəma Hirudussəm. ¹⁶kubrubaiya ulloi Ì wi'gəs gwanire te' koo nok apu naa burodi pakya? ¹⁷Yesso memen sə doosi géé nok an sə ipu wi'gəskindeya noka ipu naa burodi pakya? nok an sə temra lil wengs ya? ¹⁸ipu naa no' ama Ì og paya? ipu naa to' Ì geeni paya? ¹⁹de' n wə'gəs burodiya ezi mariya mu' bənarə eyi rə te' bəni yə'seniyə naa ruteya burodi Ì seeyya? Ì doosu bongé Ì see komna naa ittekei ²⁰de n wə'gəs burodiya bansa eai mariyamū' nare eyirə te' bəni riga yə'senyə si Ì pitiya? Ì doosu bansa, ²¹doosi gee haa ri'ak Ì meegis paya? ²²De' Ì zaa Basaida mariya Ì kamtui ruz sə Ì orə Yeeso na pru ²³Yesso kam na' ulloi sə kéésu kur dellə, De tuttut ullo na'rə sə bag na' ullə no'ro se desu gee a og'on arya? koo a ok unaya? ²⁴de' teg muug paa sə doo gee n og yaramari n ogi Ì goo ni rattak ri'gikrə. ²⁵Sə bag na', no'a ulloi rə paa gəbən, sei yara mazzi bə're no'a ulloi, no'a uloi Ì bə'rəm sə og ar wessawə. ²⁶Yesso wa'au na reepu gwa' sə doosu bongé kana tor delle te'pa. ²⁷Yesso kee naa kubrubaiya ulloi dermiya Kaisariya naa Filibiyarə de' ipu ri'gəttə bbilare paa, sei des kubrubaiya ulloi gee. Mari Ì doo bbongé mii neeziya? ²⁸Ì Iisu géé Yohana bo'ro batismazzi uri bongé Iliya uri bongé saariza Billəz. ²⁹Géé desi ligə Ì doo mii neeziya? Biturus Iisu bongé moozi dangwanz ³⁰Yesso bi'sə bongé ka'ina doosə koo mazpa ³¹sei ma' kubruskəeni neta wessat genga do'ga mari Ì mu'sukun naa do'ga tori naa biibai Ì ikbə ama ruuk ublut taatte. ³²Doo netti sumsan piipa. Sei Biturus seesu naaziz sə ma' bi'ruku ³³Ama yesso yer no' sə gwene kubrubaiya ulloi sə bi'rə Biturus géé esəm miire pourə moo setan a sunde naa neta Billət pa, ama a sunde naa neta mariret ³⁴sei der bansa mari naa kubrubaiya ulloi sə doosə bongé kooneya Ii duuke miiz na mu'us zura ullol na pe' vaga rawaulou səna duubo. ³⁵kooneya ura Ii in zengsa ullosas yasək, géé ura yadək zengsa ullos nok miiz na nok paka Billək sumsa pu zengs miirə. ³⁶Anni bagsik mazya səna kine del tele ana səna kink zengsa ullos paya? ³⁷anni mazz esə nok zengsa ullosya? ³⁸kooneya a zur degu miirez naa paka miikak bella laatərem naa hakeirəm waa maz bən zur deku den ullo na zaa naa gbi'kəma ullo daarəm naa tombaiya ulloi naa rumsa Oomis.

Chapter 9

¹Yeeso dōosi, zemazi n pu dōos'kənde uri ipu ari de'ete iirə te' iya Ī werk pai sei ina ogapu gwanta Billət zakre naa gbi'kəm, ²Ublut bamro ar, Yeeso pe', Biiturus naa Yaakubu naa Yohana sə i dēg ge'rə paari muyo. Sei az muga ullok iire mu'ka³Yaləna ullən sekəm sə yere bunnun, burkaa ullok haa ar kōo anyə burkarə dəllərōō.⁴Sei Iliya naa Muusa i gbəsirə mu' ipu pakre naa Yeeso, ⁵Biiturus doosə Yeeso bonge, "Dangwanz, go'gon ni a pin anjak, a go'ro nu'te taaree, a go'ro mulo nok mōo, mulo nok Musa, Mulo nok Iliya."⁶Nok Biiturus mēe ina dōokan pa kubrubaiya rooi yas ser kamsi.⁷Sei koli i tiitə sə i gbə'si, sei i gee gwera, kēetə kollizzərə te'ka "Waza miinde n iinupazzi, kēsunu to'."⁸Ni umkpa norak ara i pin ekirə i og kōo maz naa iipa sei Yeeso gwan muzo naa ii⁹De' ipu tiitəkre ge'a ekirə dōosi bonge kə ina dōosə kōo maz ina i ogan pa. Sei ublaa i ogən wāa maz ruutən robaamrək. ¹⁰Sei i dāa paka rook gwanirə temterə sə i wi'gəs gwanirə te'ka anni ruukaa robaamrək ya!¹¹I de'su "Nok an sə biibai i dōo bonge sei Iliya na ma'te zaka ya?"¹²Sei doosi bonge, "Zəmazi Iliya zi ma'ak zaka sə leerəska koo anyə: Sə noj an pu biisənən bonge Waa Maz bərk baar gəmbəngə sə i oku ni ur unanik payə?"¹³Ama n pu dōoskəndə, Iliya zaa Ī bo'rə ina goosin ullə paa, ni paka rababaaz doo ullə paak."¹⁴De i gətə ara kubrubai uri i pinnakrə, i og bansa mari i ko'sipu, biibai ipu sinkənkarə naa ii.¹⁵De bansa mariya eyi i og Yeeso mesəm kami; i nog i ree ullə sə i də'su.¹⁶Sei dēs kubrubaiya ulləi i sinkən naa ii ande paa ya?¹⁷Sei muzo bansire te' iisu bonge, "Lamz n kamtə waza miiz punaa zama le'nu pakam, ¹⁸ara ruusunukrə sei basu buttə, sə kees pokti su'rə, sə təw nu' sə bən kos. N ooro kubrubaiya mōoi ina kēesusu, ama i le' pa. ¹⁹Sə iisu bonge ii mariya dānnandəi eska temte i pisən pai, haa bəna sə n gəkp naa ii ya? Haa bəna sə n wənsək timr naa ii ya? Kamtunu miirə."²⁰Sei i kamtu wazzi. De zama room og Yeeso, ni umkpa no'rak zammi ba'su. Sei wazzi kasə buttə sə pokti i keetə su'rə. ²¹Yeeso dēs daa ulləz bənnazi sə ina an ma'au ya? "Daa rooz doosu bonge diga dingkaa ulləkrə. ²²Ubla ukaro mē'musu ri'eri ra'rə roo na maarə. Mona le'eklən sə mona bo'rək una, ogum yirku saa po 'e."²³Yeeso doosu bonge "Mina le'ek lengə nē? kōo anyə bo'rumka bon ura esə timrazzə."²⁴Ni umkpa norak daa waazirəz gə sə doo, "N essəpu timr po'me le'ka eska timr pa miilə."²⁵De Yeeso og bansa mari ipu noktəkrə firə, sei bi'sə zammi bonge, "Mōo zama à le'en pakpam, n bi'sa kēetəm ullo kaa gəə a tor ullo zokrə pa."²⁶Zammi kwii sei ba'as wazzi wessawe' sə keegəs. Mazzi goo ura wəraz, haa mari genja i doo bonge wərapu. ²⁷Ama Yeeso kamu na'rə sə ruusu, sə wazzi ruuto paa. ²⁸De Yeeso tor gwa', kubrubaiya ulləi i dēs bo'rərə nok anni sə 'e le' keesəka pa ya?²⁹"Sei doosi bonge "Nəta ri'at kee zuk pa sei naa wēerəka Bil."³⁰De i ruu eri, i ri'gə i kōo naa Galiilik. Yeeso ii koo maz kanaa mēe ara bō pinnak pa, ³¹nok pu kubruskən kubrubaiya ulləirə doosi bonge "I esək Waa Maz marirə na'rə, sə i iu. Ina ipsupu, ublut taatə, i ruusku"³²ama i mēegəs paka rook pa gə ser kamikan dēskarə. ³³I zaa kafarnaahum de pu gwa' sei dēs kubrubaiya ulləi bonge, "Ī sinkənən an ində te' bilarə paa ya?"³⁴"Ī kaapa, nok i sinkən gwanirə te'ka billarə, nēezi gbi'zəz iire te' ya?"³⁵Sei gau dii sə der iya komna naa ittəke eyi sə doosi bonge, "Koo nēeya na' ii gakkpa waza sēenzəz sei na gən pu zura ulləl sa'ka seniyairə yas,"³⁶Sei pe' waa waz sə de'su gwanirə te' sə pe'eu na'rə, sə doosi ³⁷koo nēeya na kwee waza az na ri'ra miil ur bən kwesə pu mii, gə koo nēeyaa kweye miiz, kweye mii kotto pa, ama ura tomtəz."³⁸Yohana doosu bonge, "Lamz" e og uza kēesək zamrə naa ri'ra mōol sə e ro'nu nok duyee pa.³⁹Ama Yeeso doosu bonge, "Kai ro'nu pa nok nēeya bo'rə ina məsəmrəm naa ri'ra miilal pag zam miirə paa pa,"⁴⁰nok koo nēeya gwaa keerəs naa aa paz punaa aa, ⁴¹nēeya esən maam ina bo' nok ii mariya ura Bil tēeguzzəi zəmazə' n pu dooskənde, punaa faasima ulləm paa.⁴²Nēeya bo'sə yangiya ye'kiya i esə timr miire ai, sə ina kasəi, ar an ina doksu billa naarəl dukrə sə ina kosu gbonarə. ⁴³Na'a mōoi ina toska sə mona bo'rək hakkei, dē'səmi, aska an ara a torkən gwanta Billəttə naa na' mukok, naa ara a torkən ra' a bamka piipakrə naa nat ittərək. ⁴⁴Də' a mōok na toska sə a bo'rə hakkei, dē'səm, aska an ara a torkən ra'rə naa də' mukə, naa ara a torkən ra'a bamna pii pakrə naa dənta mōot ittərək.⁴⁵də' a mook na kangbakan sə a dēw dē'səm aska an ara a torkən gwanta Billət na de' mukko, naa ara a torkən ra'rək, rāa bangba piipak naa denta mōot itterit.⁴⁶⁴⁷Nora mōol na toskaton sə mona bo'rə hakkei kēesəm, aska an ara a torkən gwanta Billəttə naa nor mulək naa ara a torkən ra' a rimska pii pakrə naa no' a mōoi ittəkik.⁴⁸Ara gariya i Ī wərən pakrə gə ra'a iik boo rimkp pak.⁴⁹I sēnk koo nēeya ni zing mandak.⁵⁰Manda ina wessanni, ama na markən pu naa tingtəma ulləm a bo'ok riga sə gəə wessaya? Gamn ni mandak inde te' sə i gbaakən ində te'ka.

Chapter 10

¹Yeeso daa arki sə ri'gə buta Yahudaawairəttə, ga'sa womaa Urdunnakrə bansa mari i zaa ullo gəbən sə kubrusəni ni kəəsənnak, ²Farisiyaawai i zaa ullə səbo gwegu i dəsu "Gə'gən maz na fas kiiza ulləzzak ya? ³Sei iisə gbone "Muusa gə doosən anya?" ⁴İ doosu bonge "Muusa iisapu maz na biisə kiiz saatifiketa faksəka kiimrəz səna wa'u." ⁵Yeeso doosi bonge "Nok wengka timteya ii sə Muusa biisən dookaa ezi ⁶ ama diga ma'ka go'rəka dəllə Bil go'rə yaara maz naa kitakiiz ⁷ nok ri'ik maz daak daa ulləz naa maiya ulləz sə mapsə kiiza ulləzzə, ⁸ iya ittekə eyi i gəkp zok mukə ⁹ nok ri'ik ina Bil daksapun maz kanaa mar pa." ¹⁰De ipu gwaagirə sei kubrubaiya ulloi i dəsu paka ekirə, ¹¹ doosi bonge koo neəya fas kiiza ulləz sə kam kiiz uzaz bo'rə zinazi naa ur. ¹² Koo kita kiiz na daa ya'za ulləz səna bəə ya'az uza bo'rə zinazi naa ur. ¹³ mari İ kamtə yangiya ye'kiyai nok səna po'gi ama kubrubaiya ulləi İ bi'si, ¹⁴De Yeeso og ri' baar sugu iirə sə doosi bonge, "Daan yangiya ye'kiyai ina zaa miirə kai ro'ni pa nok gwanta Billət a iirettə ¹⁵ Zəmazi n doosən neəya kwee gwanta Billət ni yangiya ye'kiyai paz torək gwanta Billəttə pa." ¹⁶ Sei pe' yangiya eyi gwandə na'rə sə saasi nat sə sə'si. ¹⁷De ma' ri'gəttə ullət, sei maz uza noktə sə za gu' ullə mu' sə dəsu bonge, "Lamza wessaz n bo'rək an sə n kinə zəngsa bəmpas ya ya? ¹⁸Yeeso doosu bonge "Nok an sə a dərə maza wessaz ya? Neəya wessaz pii pa sei Bil gwan muzə. ¹⁹ A meə dookai bonge, 'kaa iu maz pa, kaa bo'rə zina pa, kaa ruuro pa, kaa bo'rə sedaakumma songbrəm uza rə paa pa, kaa zambə uza pa, noosəm daa mooz naa maiya mooz'. ²⁰ Mazzi doo bonge, "Lamz netti yas n bo'russapu diga n pu wəzzəz. ²¹Yeeso gwenu naa no'a gbəaakarəi sə doosu una piti munə saa kine p. Yingəsəm ina pisan yas sə a za duuye, ²² ama de gee pakki sei zok wəssu sə ri'gə naa gomta baar nok ur gwana mazzi. ²³Yeeso gwendi sə doosə kubrubaiya ulloi bonge "Gəmgən baar ara gwana maz torkən gwanta Billəttəkrə sei ²⁴ mesəm kam kubrubaiya ulləi paka ekirə ama gəbən Yeeso doosi bonge, yangi ina gombaaranni torkaa gwanta Billəttəkrə ²⁵ Na riizi gə Gelooba torkton dura zillərək naa ara gwana maz torkən gwanta Billəttək ²⁶ Sei məsəm kami i doo gwanirə te' bonge sə neə gbisək ya? ²⁷Yeeso gweni sə doo bonge "Marirə gə! gəmgən baar, ama Billə mu' koo anya ina bo'rəmkanni. ²⁸ Biiturus pag naa ur doosu bonge e daatə koo anya sə e duuta. ²⁹Yeeso doo bonge zəmazi n pu dooskəndə koo neəya ura daate gwaagaz, naa zəi, naa watkiwi, koo mai, koo daa, yangi, koo but, nok mii naa paka tingkak, ³⁰ sə kink baka zu' gbanarə zamanuwa azzə: gwaak naa zəi naa watkiwi naa mai naa yangi naa but naa bərka baar ru'a ipu zakrə airə kinkkin zəngsa bəmpas, ³¹ ama gənəya iya seəniyai i gəək sa'ka, a sa'kai i gəək seəniyi. ³² Ipu ri'gittə rekarə Urusaliima Yeeso pu iirə mu'ka məsəm kam kubrubaiya uləi. Iya i duuti sa'kai ser kami sei Yeeso es iya komna naa ittəkei eyi sə ma' dooski ne'ta bo'rəmka naa urat, ³³ sei doo bonge apu ri'gəttə Urusliima i essək Waa Maz firissiya gbi'kiyai naa biibairə na'rə. İ zəəsuku bisa wəkrəs sə esku iya i meə Bil pairə na'rə. ³⁴ İ bəndəsku sə i tu'rusu tuttə sə i dā'au sə gə i ipkpu ama ru' taree ina ar ruuk ³⁵ Yaakubu naa Yohana yangiya Zabadi rəi İ zaa ullə sə i doo bonge, "E ii enge aka bo'see ina e ooran yas, ³⁶ doosi bonge mina bo'sən anya? ³⁷ İ iisu bonge aka iisee eka gau uza na' rəgnəa mookrə, uza na' ukeya moqirə gbi'kima moom rə. ³⁸ Ama Yeeso iisə bonge "İ meə ina i orukan pa, i le'eklen bo'ka naa kərə mirə n bo'kənəkya? koo i le'eklen bəska baar naa irəm batismaa miirə i bo'səkeuwəz ya? ³⁹ İ doosu bonge e le'eklen .Yeeso doosi bonge koppa n bo'kuz ii bən i bo'kunbon gə batismaa miirə i bo'sewwəz ii bən i bo'sukənnu, ⁴⁰ ama gamnaa miirə na' go'na rəz koo na' ukarəz a miini sə n esək pa ama sei iya i go'rə nok ii. ⁴¹ De kubrubaiya komna i seei i gee ri' baar sugu Yaakubu naa Yohanarə paa, ⁴² Yeeso dərī gwandə popsarə sə doosi i meəmen gwaniya iya i meə Bil pai ii gə dooniya iirə gbi'kiyi i yiisi gbam, ⁴³ ama gəkp ri' iire te' pa, koo neəya ii gəkp gbi'zəz iire te'kaz gəkp sənza iiz, ⁴⁴ gə ura ii gəkp sənəz iire te'kaz, gəkp sənza iiz yas. ⁴⁵ Nok Waa Maz nok sə İ sənəkunuk pa, ama ur sənəkun urik, esək zəəgsa ulləs ina kweeka mariren gənə. ⁴⁶ İ zaa zeriko, de i daatə zeriko naa kubrubaiya ulləi naa bansa mariiyi, uza pii i dərū Batimaawus waza Timaawussəz gau bəpsa bilarə, ⁴⁷ de gee bonge Yeeso maza Nazarəttəzi pu arkrə sei te' gwera sə doo bonge, Yeseo waza Daudarəz, ogəm yirkuwa miiu. ⁴⁸ Uri gənə İ bi'sə ruzzi İ doosu bonge na rəs, ama bəge təkə gwera bonge waza Dauda rəz ogum yirkuwa miiu. ⁴⁹ Yeeso de' sə doosi bonge ina dətū. Sei i dətū sə i doosu bonge ruutum, zok na yaga pu dərkarə ⁵⁰ sei kos yaluwa ullə gbi'wau, təəgəm sə zaa Yeesorə. ⁵¹ Yeeso dəsu bonge a ii mina bo'sa anya? Ruzzi doosu bonge lamz n ii oka ar. ⁵² Yeeso doosu bonge eska timra moql go'sapu ni umkpa norak, sei kinə oka ar sə duu Yeeso sə i ri'gə.

Chapter 11

¹De i zaa ursaliima, ipu pou Betfaazi naa Bettani yiiga naa teta zaitunnakrə, Yeeso tɔm kubrubaiya ullai ittəkə ²sə doosi bongə, "Ren waa dälla aarə mu' allə. Ina tor i oksək waa gumbaaza uza i ma'au dəkupaz, bintuttunu i kamteu. ³Uza na dəsən bongə "Nɔk an sə i binsu ya?" doon inge "Daa Yeeso iu in lo'ok pa gətkunu." ⁴I ri'gə i oks waa gumbaaz maanarə goka kaaka allə, sei i bintu. ⁵Mari uri ipu de'narə arkirə i dəsə bongə, "Nɔk an sə ipu binsək waa gumbaazirə ya?" ⁶I doosi ni Yeeso doosini ina doonak, sei mariiyi yi daai i ri'gə. ⁷Kubrubaiya ittəkə eyi i kamtə waa gumbaazi Yeesorə sə i um yaləna iin paa sə Yeeso na gau paa. ⁸Mari gənɲa i um yaləna iin bilarə paa, uri i um daləta i baatət. ⁹Iya i ar mu' naa a i gəə sa'ai i wɔɔgə sut, Hoosaana! Maza na sə'səmazzi ura zaa riira Daa Billəlaz. ¹⁰Ina Sə'səm rənni na gwantā daa a az Daudarə zakat! Hoosaana billə paa!" ¹¹Yeeso tor ursaliima sə ree Gwaaga Billəkrə sə gwendə at. De ar ku'tə ri'gə Betaaniya ur naa iya komna naa iitəkkə eyi. ¹²Ublaa buutəkrə de i gətə diga Betaaniya, busum ma' gɔmkpu. ¹³Og tɛ' rumb ar ye'na naa dangs ookapa, re gwen koo bo kink a rewou. De ree oks una pa sei dangs kotto nɔk zoora ullə repkpa rəlli pa. ¹⁴Doosə tɛ' rumbi bongə, "Uza gəək səgə reg nənə mɔɔirə pa." Kubrubaiya ullai i geegen ina doo eni. ¹⁵I zaa Urshaliima sə i tor Gwaaga Billkrə sə ma' nənka mariya i yiu naa a i yingə net Gwaagi rəi. Vegrəs teeburiya iya i gii wɛəsazzai naa ar gapta iya i yingə golirəi. ¹⁶Daa koo maz uza sə torən unaa yingurən arkirə pa. ¹⁷Kubrusəni sə doosi géé, "Pu biisənən bongə, 'Gwaaga miik gəkp gwaaga wɛɛrəka Billək nɔk mari yas' pa ya? Ama i yerpu an wɔɔnaa ruirək wi." ¹⁸Firissiya gbi'kiyai naa lamiya Muusarə dookairəi i gee ina doon, sei i yaanu ipkpa nɔk sər kamikan ullə nɔk bansa mari yas gee tingka naa kubruskənaa ullək. ¹⁹Nimz yas i daa dälla gbi'lal. ²⁰De ipu arkrə naa nit, i og tɛ' rumbi wɔks haa yiiserə. ²¹Biiturus sunde sə doo bongə, "Dangwanz, gwenum tɛ' a à kamnu su' ak woksapu." ²²Yeeso iisi bongə, "Esən timr Billə." ²³Zəmazi n pu dooskəndə, nɛɛya doosək ge' ak, ' Bil na buga na kɔsa gbonarəz', na doo naa sinəm ullə timlə pa ama esə time géé ina bo doon bɔ'rumka bon, Bil bɔ'osku. ²⁴Nɔk riik n doosən, Kala ina i ooro iirə wɛɛrəkrən, esən timr inge bo kinikkin, gəkp a iin. ²⁵Mona wɛɛrək Bil, doole a ra'səssək koo nɛɛya ina a kamnu timlən nɔk daa a mɔɔrə billə paaz sənə ra'səssa aibeiyā mɔɔi. ²⁶Ama ina ra'səsə mari aibeiyā ii pa, Daa a iirə billə paaz ra'səskən à iiz pa. ²⁷De i gətə Ursaliima gəbən, Yeeso pu ri'gəttə Gwaaga Billəkrə tɛ', Firissiya gbi'kiyai naa Lamiya Muusarə dookairəi i zaa ullə. ²⁸I dəsə bongə, Naa gbi'kəma pammi a bɔ'ɔn neta at ya, gə nɛɛ esa gbi'kəma bɔ'karən ya?" ²⁹Yeeso doosi bongə, "N dəsən dəs muso. Doosne mii bən n dooskən gbi'kəma n bɔ'ɔn nettim. ³⁰Batismāa Yohanarəz gə keetə diga Billəya koo marirə ya. Bag ne." ³¹I dəsən sə i sinkən gwanirə tɛ' bongə, "Ana doo ange 'keetə paari', dook bongə nɔk an sə i esən timr paa paya?" ³²Ama ana ange 'keetə marirə', nɔk i serumsen mari, nɔk i kwesapu Yohana saaza Billəzzi. ³³Sei i bag Yeeso bongə, " E mɛɛ pa". Yeeso doosi bongə, "Mii bən n dooskən koo naa gbi'kəma pammi n bɔ'ɔn nettiz pa."

Chapter 12

¹Yeeso ma' kubruskəni naa re'sa pak. Doo bongē, "Maz uza baa inaabi sə ko'su sə zə' dura bo'ka innabizirəl. Wom ar oou sə esə baabai uri baaka eki ina geu. Sei ree ginum ar ukarə. ²De zoora apkpa nen tettirəi go'tə, tomtə senza ulləz baabaiyirə naa kweētə nen tetti. ³I du'u i nenu gəə na' kotto. ⁴Gəbən tomtə senz uza, i bəsu zullə sə i nenu naa dəgsa zur. ⁵Gə gəə tomtə uza, ezi i ipsu. I du' uri gənna, i iu uri gənna. ⁶Pii na maz uza muzə gəbən sə tomkpūs, waza ullə iuwaz. Uzi ura tomsiu bamsənarəz. Doo bongē, "Ləəgə i esku gbi'kəm." ⁷Ama baabaiyi i dookən gwanirə te', "Ura pe'ek bintaz aa az, a ipsu sə binta root na seesaa." ⁸I kamu i ipsu sə i keesu ba' a ekirə sə i kosu. ⁹Ri'ekigə ura naa baakaz bo'ok anyə? Zak sə za wo'os baabaiyi sə esə uri baaka rook. ¹⁰I zangə ina rababai doon paya? 'Billa wombai i mu'us al uli gau kookəzzə. ¹¹An keetə Daa Billə, ama pu wessa aarə mu'." ¹²I fi kamkpa Yeeso ama i serum bansa mari, nək i meemen pag re'sa pakki iirə paazi. I faks i daau. ¹³Sei i tomtə Farisaawai na Hiriduyaawai uri ina ruusu tərāa sarkən pakak. ¹⁴De i zaa, i desu géé, "Lamz, e meemen moq una kassa naa paka mazzək pa, gə a yii be'səm marirə te' pa. A kubrusən paka Billə zəmak. Toqoton ara e eskən sook Kaisarrəya koo toq paya? Ena tog ya koo enaa tog paya?" ¹⁵Ama Yeeso meegəsapu dangkaama iim, doosi géé, "nək an sə i gwege ya? Ettəne dinaari n gwentu." ¹⁶I kamtə Yeeso dinaariya rooz. Doosi bongē, "Muug naa goosa neerəssaa as ya?" I doo bongē, A kaisarrəs." ¹⁷Yeeso doosi bongē, "Esən Kaiser ina ullən, Bil boo a ullən." Məssəm kami naa ur. ¹⁸Sei Sadukiyaawai iya i doo bongē ruukaa robaamrək pii pai i zaa ullə. I desu bongē, ¹⁹"Lamz, Muusa biisee bongē 'zəəza mazzəz na wər sənā dāā kiiz, amaa na ding waz pa so'ozā ulləz naa gəəs kiizi sənā kinsə zəəza ulləz waz. ²⁰Uri i pii i gbansa, ura seenzaz kam ki' wər i ding waz pa. ²¹Sei ura gbo'uwaz gəəsu, wər dāā waz pa. Ura taazaz bən rii. ²²fi gbansa yas, i ding yangi pa. Sa'kaa roozə kitakiizi gə wər. ²³Ubla ruuka robaamrə ina ruutə, gəkp kiiza neerəzzi ya? Nək ii gbansa yas i kamsupu kiim. ²⁴Yeeso doosi bongē, "Nək anni sə i yaa, nək i meē pangna rababai koo gbama Billəm pa?" ²⁵Ina ruu robaamrə kamkpa kiiz koo rekaa kiimrək pii pa, ama ipu ni malaikaiya biilə paa yak. ²⁶Ama ruukaa robaamrək rə paa gə i zangə paka Muusa bii rabaaza ulləzzə pa ya, ni Bil pagən sə doo bongē 'Miizi Biila Ibraahim rəl, naa Billa Ishaaku rəl, naa Billa Yaakuburəl?" ²⁷Ur Billa wərkirəlli pa, ama a iya naa zəngsai rəi. I yaapu bila. ²⁸Muzə Lamiya Muusarə dookairəi zaa sə gee ipu pakrən, og Yeeso bagi wessa. Des Yeeso, "Dookaa pazzi ar a yasai ya?" ²⁹Yeeso iisu bongē, "A araz uzi, Geen Israilaawai, Daa Billa aal pu mulə. ³⁰fin Daa Billa moql naa timra moql, naa zəngsa moqs na sundumeya moqi naa gbama moom yas." ³¹Ittəza rooz uzi, 'iim doowiya moqz ni a fin zura mōndəllak. ' dookaa ar eyiz pii pa. ³²Lamza Muusarə dookairə ezi doosu bongē, "Lamza wessaz! A doopi zəma ge Bil pu muzə, gə uzāa goouwaz pii pa. ³³Maz na fiu naa timr, naa meēka, naa gham yas sənā fi doowiya ulləz ni zura gwandəllak ar an eska hadaaya." ³⁴De Yeeso og ni bagən pakki na be'kuk doosu géé, "Apu aari na gwanta Billət pa." Diga ekirə koo uza sundə deska Yeeso pa. ³⁵Yeeso pu kubruskəndə gwaaga Billəkrə sə iisi doo bongē, "Nək an sə Lamiya Muusarə dookairəi i doo bongē Kweebaaz waza Daudarəzziya? ³⁶Dauda naa zura gwandəl, yi' naa Rumsa Billəs doo bongē ' Daa Bil doosə daa a miiz, gam na' go'naa miikrə sei mina wo'sapu umkeereiya moqi zannga'. ³⁷Dauda na zura gwandəl deru 'Kweebaaz', bo'rə ga sə gau waza Daudarəz ya? Bansa mariyi i kə' to' naa yaksa zok ullə. ³⁸Yeeso geəsi kubruskənaa ulləkrə doosi bongē, "Geengen Lamiya Muusarə dookairəi iya i fi koqləka naa yaləna gbi'nan naa də'əska ar luumorə te'ek, ³⁹naa gə Firissiya gb'kiyai i fi gamna təntəya gbi'kiyairə Rora Billəllə naa ar naasəi. ⁴⁰Gə i zambo tuuki, i fi weerəka Bil naa ye'eska pak nək mari sənā okbo. I kink wo'oskaa gbi'kak. ⁴¹Sei Yeeso gau popsa ar esəkrə Gwaaga Billəkrə sə gwen mari ni ipu me'kən weēsək. Gwana mari gənna i me' weēs gbi'səs. ⁴²Sei tuukəz uzāa naa zaamaz zaa sə me' aninii ittəkkə. ⁴³Yeeso der kubrubaiya ulləi ar mukə sə doosi bongē, "Zəmazi n pu dooskəndə, tuukuzza az essəpu ina ar a koonēn iya i me weēs in me'narən airə. ⁴⁴fi yas i kaa a pisi gənnəgandə sə i esə, ama ur naa zaama ulləm esə weēsə pisu gamna dəllən yas."

Chapter 13

¹De Yeeso pu keetäkrä Gwaaga Billäkrä, muzä kubrubaiya ulläirä te' doosu bongé, "Lamz, gwenum womra naa bile mäs at." ²Doosu bongé "A og pu womra gbi'ta at ya? I daak bil molä a i veksäk pal ularä paa pa." ³De i rektä ge'a teta zaitundä gäekän naa Gwaaga Billäkrä, Yeeso gau dii sei Biiturus, Yaakubu naa Yohana naa Andaraawus i dësu bo'rarä. ⁴"Doosmee, bännazi sē netti bō'rumka ya? Anni yiik bēlla netti pu bō'rumkändän ya?" ⁵Yeeso ma' dooski bongé, "Geengen uza kanaa sēarän pa. ⁶Mari gənña i zak naa ri'ra miil sē i doo 'miizi Yesu' sē i yaas uri gənña. ⁷Ina gee ya'am naa dooräka su' a ya'amdäk, kai gbee baar pa, netti doole bō'rämka, ama bamna zaa den pa. ⁸Nök däl ula ruukän däl ula, gwant ruukän gwant. But lamrämka at besebe naa busum. Eni sēēkaa bërka baalækki. ⁹Gamn naa gbaksa tok. I kamkpän ar bissä sē i du'un Ro'a Biiläirä. I de'ek gomnai naa gwanirä mu' nök eska sedaakuma miim iirä. ¹⁰Ama paka tingka Billäk seek dooka zok dərmerä yas zanña. ¹¹Ina kamän sē ina esän ar bissä kai gbee baar pa. Nök bällirä i geeskän ina i dookan, iiyi i pak pa, ama Rumsa Billässi. ¹²Doowi esäk doowi sē i iwu,rii daa naa waza ulläz. Yangi i ruukän dō'ga mariya fi nök i ikkpinik. ¹³Koo neeya mu'uskän nök ri'ra miil. Ama ura wēngs zokaz kink gbiska. ¹⁴Ina og sēara nēt laks tomsa Billäs na ma'tä (Ura zangəz na mēē), iya ipu Yahuudiyai ina nog gettē, ¹⁵ura pu roolo paaz kana tiitē gwa'roo, koo na pe' una roo pa, ¹⁶gə ura pu wə'səz kana gətə pe'ek yalurä pa. ¹⁷Ama ina yirkuränni naa iya ipu naa yangii naa iya ipu aməska yangiya leriyaairä! ¹⁸Weerän Bil naa gau zoora niikrällä pa. ¹⁹Nök bërka baara gbi'lal pii a mē'dä zok pa diga zoora Bil womän dälläkrä haa ri'ak, gə bō'rämka bən pa. ²⁰Sinaa Bil na ya'rə ru'ii pa, maza keekaz pii pa, ama nök iya i tēēgii, ya'rəpu gē'ma ru'uyirəm. ²¹Nök riik uza na doosa bongé, 'Gwenum, kweebaazi' koo 'Gwenum, aa az!' kaa esä timr pa. ²²anabaawaiya songbräi naa Kweebaiya songbräi i gbätäk sē i bō'rə neta mässəmdät səbo sēarä ina i tēēgii. ²³Gbagän to' n doosənpu neeti bala. ²⁴ama bërka baari na assapu ru'irä, təgra kamsäk ubla, se'raasa okäk pa, ²⁵zosi i katäk diga billä paa, gbi'kəma pu billä paam lamrək. ²⁶Erizi sē i og Waa Maz tiitäkrä kolirä te' na gbam naa gbi'kəm. ²⁷Roozi sē tomtäk malaikaaiya ulläi sē i toogəs iya i tēēgii diga kō'kiya narkä dälläirä naa ara däl naa billa paal kəsənäkrä yas. ²⁸Kubrun una tē' rumbrä. Ina og na ma'tä dangsni, i mēēmən inge wumsa rektəpu. ²⁹Rii gəbən ina og neta n doosənät bō'rumkarä, mēēn inge pu dera pou sugognarä. ³⁰Zəmazi n pu dooskändä, bāāsa as ark pa sei neta at yas na bō'rum. ³¹Ara paak naa diik assäk an, ama paka miik ark pa. ³²Ubla na zoora paa boo ura mēēz pii pa, koo malaikaiya billä paai, koo Waa maz sei gwan Daa kotto. ³³Gbagän tok, gemn! nök i mēē zoora rool pa (Biita doot doo géé: Gbagän tok! Zo'on sē i Weerä Bil nök...) ³⁴Pii ni maza ree ginummazak, daa gwaaga ulläk sē tos sēniya ulläi ina gbāa gwaagi, kooneeya naa tomsa ulläs. Doosə oobaza gwa'az kana rus pa. ³⁵Nök riik zo'on! Nök i mēē bēlla dangwanza naa gwaagaz gətkənək pa, koo naa nimz, koo naa teteeg, koo kááz na kwiitə, koo naa nit. ³⁶Na gətə na gbakəs, kaa ii sēna oksa rumrə pa. ³⁷Ina n doosən an n doosən kooneeya: Zo'on!"

Chapter 14

¹Seetə ublēt ittərə sə paska naa naasa reka buroodiya yist pii paz nabo rektə. Firissiya gbi'kiyai naa dōṇiya marirəi naa Lamiya Muusarə dookairəi i gwen biləta i le'kən sə i kamən Yeeseo naa mēḗkaa marirək pak sə bo ipnuk. ²Nōk i doo bongē, "Bəlla naasəllə pa nok bō'ta mari i ruutə gwaar." ³De Yeeseo pii Bettani Siman bədəzzə gwa, pu gamnarə arkirə, kitakiiz uza zaa ullə kamtə waaga dək sə gom yipkparək. ua'as ina i tō'en waagin sə kuu waagi ullə zullə. ⁴Ama uri baar gōmi, i pag gwanirə te' sə i doo bongē, "Nōk an sə laasən waagi riin ya?" ⁵Ika yingəyin ina ka ar dinarii zu' komna naa gbanaarəi, sə ika masə iya naa zaamai wēḗsi." sei i wiirə pak ullə paa. ⁶Ama Yeeseo doosi gee, Keen bilaa ulləkrə. Nōk an sə i ɛ'u ya? Bō'rəsapu ina wessa nōk miin. ⁷Koobanaya ipu yam naa iya ipu naa zaamai, gə ina íf bō'səki gō'num i kinki kin, ama i kinke mii pa. ⁸Bō'rəsapu ina le'ek bō'kan: wōṣepu zoka miik waaga i iikənek. ⁹Zəmazi n pu dooskəndə, koo araya ara i dookən paka tingka Billək dəllə te'ek, i dook ina kitakiiza az bō'rən nōk sunduka naa ur. ¹⁰Sei Yahuuda Iskariyooti, muzə iya komna naa ittəkəi airə ree firissiya gbi'kiya sə i dog ni eskini Yeeseok. ¹¹Zok yag firissiya gbi'kiya eyi de i gee pakki, i dog bo esku wēḗs. Diga roozi sə ma' laaka bilaa eskəni Yeeseok. ¹²Ublaa sēḗnka buroodiya yist pii pazzə bəlla i bō'rən hadayaa ma'za paskarəz, kubrubaiya Yeeseo rəi i dəsū bongē, "A ii ena re gō'rə ina a rek paskarən araya?" ¹³Tom ittəkə kubrubaiya ulləirə bongē, "Ren dəllə te', maz uza naa sabdərə maamdəl okskən, duunu. ¹⁴Gwaaga re torənnak duunu sa' sə i doosə dangwanza naa gwaagaz, 'Lamz bongē "Rora maraginirə n rekən reka buroodiya yist pii paz na kubrubaiya miyai pu araya?" ¹⁵Gēḗskən ror ola gbi'ləl gō'rusapu zok, gō'rən rekki roo. ¹⁶Kubrubaiyi i ruu i ri'gə dəllə te', i oks koo anya ni doosnik sə i gō'rə reka ubla paskarək. ¹⁷Naa nimz, zaa iya komna naa ittəkə eyirə. ¹⁸De i gapsapu ar reka rekrə, ipu reg rekrə, Yeeseo doo gee, "Zəmazi n pu dooskəndə, uza iirə te' ura pu reg rekrə naa miiz yingəke." ¹⁹Fi yas baar gbeeni inni, koo nēḗya dəsū bongē, "Miizi ya?" ²⁰Yeeseo iisi bongē, muzə iirə te' zi ura e ig na' yam kər mukəz. ²¹Waa Maz wərk ni rababai i doo ullə paak. Ama ina yirkurənni naa ura yingukuz! Ar an inaka dingtu pa. ²²De ipu reg rekrə, Yeeseo pe' buroodi sə sà'su sə uɛ'gəsū sə esiu sə doo gee, "Kween an, zoka miikaa ak." ²³Pe' koppa maama inaabirəm, ii useeko sə esiu sə i bo' íi yas. ²⁴Doosi bongē, kwaala miirə alkawalləu aa al, kwaala i kuusək nōk mari gənnək. ²⁵Zəmazi n pu dooskəndə, n bo'ok maama nēna inaabirəm gəbən pa sei ublaa n bo'kən pəkkək gwanta Billəttək. ²⁶De i zin gel, i kee i ri'gə ge'a tēta zaitundəkrə. ²⁷Yeeseo doosi bongē, "Ti yas i nōk sə i daye, nōk pu bisənən 'N vokp nēḗbaz sə mai i faks. ²⁸Ama ina ruutepu gagəllə, n asək mu' rekarə Galiili. ²⁹Biiturus doosu bongē, "Koo íi yas ina kasək, mii n kasək pa." ³⁰Yeeseo doosu bongē, "Zəmazi n pu dooskarə, tuksa wōnka assə kəəz nabo kwii dən ittənəya, a sinkən mēḗke dən taanə." ³¹Ama Biiturus bagu bongē, "Koo ina ikkpe naa mōṓ n sinkən mēḗka pa." íi yas i bō'rə alkawa rii. ³²I zaa ara i dər Gersamaanikrə, sei Yeeseo doosə kubrubaiya ulləi, "Gamn ari n wēḗrətə Bil." ³³Pe' Biiturus, Yaakubu naa Yohana, sei ma geeka gomba gwandə timle. ³⁴Doosi bongē, "Zəngsa miis mo'sapu naa gombaa ni n wərkak, gawun ari sə i zo'." ³⁵Yeeseo səḗ mu' topa, kas buttə, wēḗrə Bil gee, na bō'rumka pe'səse bərka baara al. ³⁶Doo bongē, "Daa aka le'len bō'ka koo anya, pe'səse bərka baara al, ama nōk iikaa miik pa, ama iikaa mōṓk. ³⁷Gətə oksi ipu rumrə, sei doosə Biiturus, "Siman apu rumrə ya? A le' zo'ka koo awa muzə pa ya? ³⁸Gamn naa gbaksa tok sə a wēḗrə Bil nōk kaa tor ɓasurə pa. Rums gə ii in, ama zok mo'sapu." ³⁹Gə gəḗ sə wēḗrə Bil, doo panja ni piin. ⁴⁰Gəbən gətə za oksi i piipin rumrə nōk nō'a ii íi mō'sapu naa rum í mēḗ ina í dookun pa. ⁴¹Gətə taaza roozə sə doosi gee, "I piipin rumrə əngəskarə ya? daksapu rii! Bəl gō'sapu, gwenən! I essəpu waa Maz iya naa hakkeiyairə na'rə. ⁴²Ruutən a ri'gə, ogən ura eskez rektəpu mis. ⁴³Piipin pakrə sei Yahuuda, muzə iya komna naa ittəkə airə rektə naa bansa mariya ipu naa fonkai naa dəgde nattəi; diga firissiya gbi'kiyai naa lamiya Muusarə dookairəi, naa dōṇiya marirəi. ⁴⁴Ura esku ezi sēḗ doosipu bongē, "Ura i og n kuwuz, gwanzi, kamnu i ri'gununu." ⁴⁵De Yahuuda Iskariyooti rektə, ree Yeeseorə sə doo bongē, Lamz" sə kuwu." ⁴⁶Sei i kamu. ⁴⁷Ama muzə iya de' iirə rou fonkaa sə ɓaan sənza forossa gbi'zazzəz tokrə. ⁴⁸Yeeseo dəsī bongē, "I zaa naa dəgdə naa fonkai kamkperə ni mii ruuzak ya? ⁴⁹N pin naa ii koobonaya Gwaaga Billəkrə sə n kubrusənək i kame pa. Ama an bō'rəm rii nōk yi'iska ina rababi doon. ⁵⁰Iya ipu naa Yeeseoi yas i nōg. ⁵¹Gbamz uza duwu sa' , tə' yaluwa liinin dəu. i kamu ama seps ⁵²dəḗ yaluwi iirə na'rə sə nōg kandəzəz. ⁵³I kam Yeeseo Domda Tozza Billəzza gwa ara Dō'ga Toriya Billəi naa dōṇiya marirəi, naa Lamiya Muusarə Rō'oknairəi i tookənnək. ⁵⁴Biiturus boo duwu sa'kasa' ar ye'na ha rekarə kaaka ara Domda Tozza Billəzza gwa sə gau ara gyeḗba gwaagei ipu əkən ra'rəkrə. ⁵⁵Dō'ga Toriya Billəi naa iya ipu ɓaiyai i laa sedaakum Yeeseorə paa nōk səbo iu. Ama i kinu pa. ⁵⁶Mari gennga i esə sedaakuma songbrəm ullə paa, ama sedaakummi duu bila pa. ⁵⁷Uri i ruu sə i esə sedaakuma songbrəm ullə paa gee, ⁵⁸"E geeu dookrə gee boka wa'gəs Gwaaga Billə ak sə boka wōm uka ru' taarerə." ⁵⁹Naa riik sedaakuma iim duu bila pa. ⁶⁰Domda tozza Billəz ruu paa sə dəs Yeeseo, "Ina mariya ai i doo mōṓro paa an, apu naa ina a dookan pa ya?" ⁶¹Ama rəs kaa su' pa. Gəbən Domda Tozza Billəz dəsū gee, "Moozi kweebaaz, waza ura naa sə'səmazə ya?" ⁶²Yeeseo iisu gee, "Minzi. I og Waa Maz tiitəkrə kolirə te' naa gbi'kəma gamnarə na' go'narəm." ⁶³Sei Domda Tozza Billəz taas yaluwa ulləu sə dəs gee, "Rikak a laak sedaakum uma gəbən ya? ⁶⁴I geesapu səḗra papa

dook, i doopu gaya?" Íi yas doo gee tōō na wār.⁶⁵ Uri i ma' tu'suku tuttə sə i bos muuga ullək sə i bē'ru sə i doosu gee, "Dootəm ina bō'rəmkan!" Dōōniya soojairəi i pe'u sə i fū'u.⁶⁶ De Biiturus pu gaptə kaaka ara gwa'akrə, waa kitakiiza gwaagirəz uza zaa ullə.⁶⁷ Og Biiturus ək ra'rə, səətə ullə mis sə doosu gee, "Mōō bən apu naa Yeeso maza Nazarattaz."⁶⁸ Ama sin sə doosu gee, "N mēē ina a yaan dookan pa."⁶⁹ Senza kiiza arkirəz ugo sə gəbən ma' dooska iya ipu arkirəi, "Maza az pu íirə te"⁷⁰ Ama gəbən sin pakki. Lo' topa iya ipu arkirəi i doosə Biiturus, "Zəmazi apu iirə te' nōk mōō maza Galiilizzi."⁷¹ Ama ma' gba'təmka naa də'əs gee, "N mēē maza az koo ina ipu dookrəndə pa."⁷² Sei kəəz puutə kwiika. Biiturus sundo naa paka Yeesu doosuk gee, "Wōnka kəəz nabo kwii dən ittənəya a sinkən mēēke dən taanə." Zok tapsu sə go'.

Chapter 15

¹Naa dāmta nit dōōniya marirēi na Dō'ga Firissi, naa lamiya Muusarē dookairēi naa majaliisaa Yahudaawairēi i dog Yeeso sē i asu mu' o kamu Bilaatussē mu'. ²Bilaatus dēsu bongē, "Mōōzi gwanza Yahudaawai rēz ya?" Iisu bongē, "A doosapu." ³Firissiya gbi'kiyai i dogdēn Yeeso pangn. ⁴Gəbən Bilaatus dēsu, "A bag naa una pa ya?" Geem pangna ipu dogdəkənārē am. ⁵Ama Yeeso bag es pa, inni mēs Bilaatus. ⁶Bəlla naasəllə Bilaatus kēesapu fassiki pursunaaza i tēeguzzə. ⁷Mariya i ruus gwaar sē i iu zur sē i gbe'i pursunarēirē te' uza pii i dēru Barabbas. ⁸Bansa Mari i zaa Bilaatussē sē i doosu na bō'səbo ina kēes bō'səkuborən. ⁹Bilaatus dēsi bongē, "I ii mina fattən gwanza Yahudaawai rēz ya?" ¹⁰Nōk mēemēn Firissiya gbi'kiyai i kamtə Yeeso ullə nōk keerəssi. ¹¹Ama Firissiya gbi'kiyai i sugrə mari ina doo bongē bo ii ina fattəbo Barabbazzi. ¹²Bilaatus gə doosi bongē. "Mina bō'rə an naa gwanza Yahudaawairēz ya?" ¹³I wōō sut bongē. "Baanu!" ¹⁴Bilaatus dēsi bongē, "Laks anyā?" Ama i bagə wōoka sut paari, "Baanu." ¹⁵De Bilaatus i gbopsiki timr, sei fassi Barabbas. Da' Yeeso sē esiu ina baau. ¹⁶Soojai i ri'gunu gwanirē ar bissə sē i tōōkən ii yas. ¹⁷I tə'sə Yeeso ruktan, sē i siu mēetuwolla kəptəz sē i ku'su. ¹⁸Sei i təksu na' sē i doo bongē, "E də'sa Gwanza Yahudaawairēz!" ¹⁹I vowu zullə naa gbala sē i tu'rusu tuttə. I gu' dii sē i də'su. ²⁰De i fāmsapu bāndəsku, i tussu ruktanzzi sē i assu yaləna gwandən, sē i keenu rekarə ar bāanarə. ²¹I pi' Simana sairinnaz Daa a Alekszanda na Rufussəz keetə waa dəl ularə na gum vaga rauwa Yeeso rəu. ²²Soojaiyi i kam Yeeso ara i dēr Golgootakrə (waato ara i dēr kēēwa zullek). ²³I esu maama inaabirə i fəəgəs naa miirram, ama mu'us bō'ka. ²⁴I baau sē i mas yaləna ullən na billa wōka wōgəzzək səbo og ina koo nēēya kinkan. ²⁵I bāan Yeeso ak wēes piti muzə pazi. ²⁶Ullə zullə paa i baa biita bə'səmrət bongē, "Gwanza Yahudaawairēz." ²⁷I baa rui ittəkə na Yeeso, muzəz na' gō'narə, a muzəz boo na' ukarə. ²⁸Nok yi'iska ina rababai doon bongē "I gē'ku iya i duupairə te'." ²⁹Iya ipu arkrēi i rikə zur sē i doo bongē, "Somo, mōōwa aka ua'as Gwaaga Billək sē aka wom ru' taareez, ³⁰gbisəm zura mōōl sē a tiitə vaga rauwirē!" ³¹Rii gə Firissiyaawaiya gbi'kiyai naa Lamiya Muusarē dookairēi i bāndəs bongē, "Gbis uri, ama le' gbiska zura gwandəl pa. ³²Kweebaaz, gwanza Israilaawai rēz na tiitə vaga rauwirē mē, sē a og sē a esə timr." Iya i bāai yammai bən i iirəsu leekrə. ³³Diga wēes komna naa ittəsə, təgra gbə'əs ar haa rakarə wēes taasə. ³⁴Yeeso təg gwera paari bongē, "Eloi, Eloi, laama sabaktaani?" uni, "Daa Billa miil, Daa Billa miil, nōk an sē a wiye ya?" ³⁵Uri iya de' pourēi i geeu sē i doo bongē, "Kē'en to' pu dērək Iliyarə." ³⁶Uza nōg sē' igtə sooso maama yaanəmrə sē wē' gbalārə sē yiisu na bō'. Mazzi doo bongē, "A zo' Iliya na za tiisku gə." ³⁷Sei Yeeso təg gwera paari sē wər. ³⁸Laabuleya gwaaga Billəkrəz sēs ittəzə diga paari haa diiri. ³⁹Soojaa de' sē yer muug Yeesorəz og ni wərənək doo bongē, "Zəmazi maza az Waza Billəzzi." ⁴⁰Kitaki uri i pii i de' ar ye'na sē i gwen. Iirə te' iiyi, Maryaamu Magdaaliya, Maryaamu maiya Yaakubu rēz naa Soloomi. ⁴¹I pin Galiili ak i duu sē i gbaau. Kitaki uri gənna gə i za oksu Urshaliima. ⁴²De nimz gō'tə, nōk ublaa gō'ka zokrə nōk ublaa əngəskaa yahudaawairəkki. ⁴³Yusufu maza Arimaatiyaz zaa roo, ur maza i nōqsuzzi, pu muzə dōōniya marirə pu bəlla gwanta Biilət zakənəkrə. Kee kaakarə sē ree Bilaatussē sē ooro wo'səka Yeesorək. ⁴⁴Wərkaa Yeesorə ya'ak mēs Bilaatus, dēr sooja uza sē dēsu Yeeso na wərpu Zəmagə. ⁴⁵De gee sooja ezirə ge zəma wərapu, esə Yusufu wo'səka Yeeso rook. Yusufu yiu yaluwa linin dāu. ⁴⁶Tiis Wo'səka Yeesorək diga vaga raurə sē bündus naa yaluwa linində ewi sē iitu gagəra i kē diga biiləllə. Sei giis lakkpa bil su' gagəllirə. ⁴⁷Maryaamu magdaaliya naa Matyaamu maiya Yoosi rēz i og ara i iin Yeesok.

Chapter 16

¹De ublaa əngəskənarək ar, Maryaamu Madaaliya naa Maryaamu maiya Yaakubu rez, naa Soloomi, i yiu urdiya dəənzaz, íi zaa woosikən wə'esəkka Yeeso rək. ²Naa nit ii ree gaggillə ublaa i ma'an ge'ka ru'a bənsakairə, ii reks gaggillə zoora ubla gbətənakrə. ³Ipu pakrə gwanirə te'ka, bonge neezi giisəkaa takpəza su' gaggəllə az ya? ⁴Ina gə tək no', a ii i oks uza giisapu takpəzzi nok pu gbi'zəz. ⁵I tor gaggəllirə roo, i og waa bəmz uza gapsa pu na' go'onarə, naa yaluwa buwwau zokrə. ⁶Doosi bonge, "Kai serum pa, i laa Yeeso zi ura keetə Nazarat sə i gbagu az. Ruu pu, pu ang pa. Gwen ara i gbagnuk aa àk. ⁷Ama ii gəən i doosə kubu; baiya ulləi naa Biiturus. Aa ində mu'ez, pu rekrə Galiili. I oksuku roo ni dossənənnak. ⁸I keetə gaggəllirə roo naa nom, inni məsi i doosə koo maz pa, nok ser kamikan. ⁹Naa nit ubla Altinerə de ruu robaamrə, sē gbəska Maryaamu Magdaaliya ura i keesusu mai gbənsas. ¹⁰Ree su doosə iya ipu yammai, zoora ipu weləkkinn naa wəra. ¹¹i gee ruutopu robaamrə sēgə bo ogu ama i esə timr ina doosin də pa. ¹²Sa'kaa roozo gbese mari uri ittəkə iya ipu ri'gəttəi mu' naa goos osa. ¹³Ire doosə kubrubai ya i seettəi, ama i kwee pa. ¹⁴Yeeso gə gbese iya kamna muzoz ai, de' ipu rek rekrə sə bi'si wəngkaa timr naa ara i esən timr iya ii ogui rə pak. Sa'ka ruutun robaamrək ¹⁵doosi bonge, "Ren dəllə te', doon paka Billək marirə yas, ura esə timraz sə i bo'su bətsima kink keesəka, ¹⁶ura esə timr paz i wə'suku. ¹⁷I meəkən iya i esə timr miirəi naa bo'ka neta at. I keesik mai naa ri'ra mill, i pak naa me'te a soma so'i ¹⁸i kamrək komi naa nata iit, gə ina bo' una naa ims te'en bo'kəni una pa. I rumgbuk kuni, i go'sək. ¹⁹De daa Yeeso bəms pak naa ii, i pe'su billə paari sə gau na' go'naa Billəkrə. ²⁰Kubrubaiyi i faks sə i doo paka Billək koo araya, gwan Daa Bil kam toms naa ii sə wəngrəs paka i dook naa neta məsəmrə i bo' rət.

Luke

Chapter 1

¹Mari gənna i yaan biika netta pu yi'sintət ande te'et. ²Ni i esənəa puk diga ma'karə iya i og naa norai rə naa gəbən, seeniyai i kamtə pakkəi. ³Okaa mikrə gə de' n wi'gəttəpu netti gbo'sirə gbo' diga ma'karə, go'gon n ka bisaa ni bo'rummunak, doonza miiz Tiyofoles, ⁴Sə a mee zəmaa neta i kubrusəna etirə. ⁵Ru'a Hiridus pun gwantə yahudiyattə, Frissa Billəz uza pii i deru Zakariya ura pu gbaara toriya Billəi Abiza rəirə, kiiza ullə Alisabatu, keetə zeewa tozza Billəz Haruna rəurə. ⁶Ii ittəko yas i puna aibe Billə mu'pa, i duu dookaiya Billəi yas naa ina Bil doo bonge, na bo'rə zokan. ⁷Ama i puna waspa, nok Alisabatu ku'mulli, gəbən gwani yas ido'gəsapu. ⁸Ubla ukarə Zakariya pu tomsa ullə Firissəm rə nok baara iili naa toms. ⁹I təəgu naa billaa wooka woogəzzək, ni langsiya Firissei billə rəz pinnak, na tor gwaaga Billəkrə sənə du'tə urdii. ¹⁰Bansa mariya ei yas ipu goka, ipu weerək Billə bəlla pun du'kən urdirəllə. ¹¹Sei malaika Billəz gbəsura, de'narə pou naa ara i du'un urdiyak. ¹²De Zakariya ogu, zəngs keesu sə sər kamu. ¹³Ama malaika Billəz, doosu bonge, "Sər kana kama pa Zakariya, Bil geesa pu weerəka mook, kiiza mooz Alisabatu dinsəka waz ya'aziz, i derku Yohaana. ¹⁴A geek tingtum naa yaksa zok haa, gəbən mari gənna i geek tintum naa dinkaa ullək. ¹⁵Noka ri'ik wazzi gəkp maza gbi'zaz Daa Billə mu', i yi'suku naa Rumsa ookapas Billəz diga gwandə mairə baalə, kana bo' maama inabirə koo ina ta'as sə bo'rukunpa. ¹⁶Uzi yetək mariya israilai gənna Daa Billa illə, ¹⁷uzi assək Daa rə mu', kamkp toms naa Rumsa gbi'kəma pissə Iliyas. Kamtək gamnaa wessak dai naa yangirə te', yetək mari gənna iya i gee to' pai sə i yerə mariya wessai. Ri'erizi sə goptək mari sə i gau naa zo'ka nok Bil. kiiza miiz bən do'gəsapu. ¹⁸Zakariya des tombaazi gee, bo'ok riga sə n mee minge ina an bo'rumkpa ri'ya? mii n do'gəsapu, kiiza miiz bən do'gəsapu. ¹⁹Tombaazi iisu gee, miizi Zibiril'lu ura də' Billə mu'uz, sə Bil tomte mina zaa pak naa moo sə mina doosa dooma tingnumam. ²⁰Noka ri'ik de a esə timr paka n doosa ekirə paa pa, a rəsək, a le'ek pakpa sei ublaa neta n doo at bo'rumunnak bəlla Bil təəgənnullə. ²¹Mari ipu zo'ok Zakariyarə. Inni məsi nok lo'tən gwaaga Billəkrək. ²²De keetə le'pak naa iipa, yiirisi net naa na' sə i mee bonge Bil yiitupu una gwaaga gwandəkrə, sei yiigisi naa nat kotto le'pakpa. ²³De ublaa ullə tomsək bəm sei gəə gwa. ²⁴De ru'a ei i ar, kiiza ulləz Alisabatu pe' baara wazzel, sums zura gwandəl seer gbanaaraə kee goo pa. Alisabatu doo bonge, ²⁵"Gwenən ina Daa Bil bo'rən po'epu ri'ak, sə ogse yirkuu sə pe'ese dəkəsa zur, marirə mu'." ²⁶Seera bamrattə Bil tom malaika Zibirilə dəlla i der Nazerattəllə buta Galilitə. ²⁷Rekarə waa nuuza mee yaari pazzə, Mariyaamu ura Yusufu ke'luz, Yusufu keetə zeeuwa Dauda rəurə. ²⁸Malaikazi zaa Mariyaamurə sə doosu gee, n de'sa moo a naa səsəm Billə mu'uz, Daa Bil puna moo. ²⁹Paka malaikazirək gbə' Mariyaamu baar, nok mee de'əkəa eki pa. ³⁰Ama malaikazi doosu bonge, "Kaa sərəm pa, Mariyamu Bil gē pu tingnum naa moo. ³¹Gwenum a pe'ek baara wazzəl sə a dingə waz ya'zəz, i də'əsku riir 'Yeeso.' ³²Gəkp maza gbi'zaz, gəə i derku Waza Billəz ar koo neeya gbi'kəmrəz, Daa Bil esku teng gwansa domdaa ulləz Dauda rəz. ³³Gəkp gwanta bəmka piipət, yangiya Yaakubu rəirə paa. Gə gwanta ullət bəmka pa. ³⁴Mariyamu doosə malaikazi bonge, ina a doo eni

bo'rumkpa rigaya? N meen yaara mazpa ak?" ³⁵Malaikaazi iisu bongé, "Rumsa Billas tiitak mooré, gə gbi'kəma Daa Billa paaləm ko'suka, nok ri'ik wazza a dingkuz i derku maza punaa aibe paz, Waza Billəz." ³⁶Gwenum Alisabatu zeeuwəza mooz do'gəma ulləmrə ma puna baar ser bamrə, ura i deru ku'muraz. ³⁷Nok ina le' Bil bo'karən piipa. ³⁸Mariyamu doosu bongé, mii senza kiizaz Daa Billəzzi, ina a doon na bo'rum ri' naa mii. Sei malaikaaz ezi ri'gə sə daau. ³⁹Dennirə, Mariyamu bo'rə genum, sə ri'gə naa gbaku dəl ularə yiima Yahudaawai rəmrə, ⁴⁰Ree tor Zakariyarə gwa' sə də'əs Alisabatu. ⁴¹De Alisabatu gēe də'səkaa Mariyamu rək, sei waza ullə baaləz lamə sə Rumsa Billəz tor ullə timlə. ⁴²Sei tэг gwera paari sə doo bongé, moo kita kiiza naa sə'səmazzi, kita ki'rə te', gə Bil sə'sapu waza moorə baaləz. ⁴³Nok an sə maiya Daa Billa miiləz zaa miirə ya? ⁴⁴Gwenum de n gēe də'səkaa mook sei waza miirə baaləz lamə nok yaksa zok. ⁴⁵Bən ura naa sə'səmazzi, ura esə timr bongé, ina Bil doon bo'rumkpan. ⁴⁶Mariyamu doo bongé, "Zəngsa miiz pu noosək Billə, ⁴⁷gəbən rumsa miis puna yaksa zok, naa Bil Kweebaaza miiz. ⁴⁸Nok sundə naa mii senza n kwén unapaz, diga ri'ak mari pat, i derke mii ura naa sə'səmaz. ⁴⁹Nok ura naa noosəkazzi ura bo'sə neta gbi'tat. Nok riira ulləl pu noosəndəl. ⁵⁰Ur Billa naa yirkulli iya i sərmuirə paa, diga ma'karə rekarə bamkarə, iya i noosəirə paa ⁵¹Bo'rəsapu ina məsəmrən, faksapu iya i tэг zurai naa sundumiya iiyai. ⁵²Tiisapu gwani təngwansa iisə. Ama sə tək mariya i tiis zurai. ⁵³Esəpu iya naa zaamai neta wessat, ama nen iya naa na'ai na'kotto. ⁵⁴Esəpu senza ulləz Israi'la, sə ina sundə sə ina yii yirku. ⁵⁵(ni doosən do'ga mariya aarei yak bongé) ni gwan dossən Daa aaz Ibraahimrə naa yangiya ulləirə haa rekarə bəpsarə. ⁵⁶Mariyamu gau naa Alisabatu seer taatə, sə gəe gwandə gwa'. ⁵⁷De zoora Alisabatu dingkən wazal rektə sei dingə waza ya'zaz. ⁵⁸Mariya i gau ar mukəi naa zeeuwiya ulləi i gēe ni Daa Bil bo'sunu go'numak i dɔ'su yaksa zokrə. ⁵⁹De wazzi reks ublut samsaara, mariya i zaa nakburəi gēe, bo de'su riir "Zakariya," ni Daa gwandəzzak. ⁶⁰Ama maiya ulləz mu'us gēe bo'rumkpa ri'pa, i derku Yohaana." ⁶¹I doosu bongé, "Uza pii iirə zeeurə naa riili pa." ⁶²Sə i riisə Daa ulləz naa na' səbo mēe riira i de'sək wazzil. ⁶³Doosi bongé ina etubo ina bo biiskini paan, biisi riira ulləl Yohaana inni məs mari tele. ⁶⁴Ni umkpa norak, sei su'a ullək gbe'rəm meela ulləl bins zok, sə ma'pak, pu noosək Billə. ⁶⁵Ser zasə mariya ipu yammai, naa məsəm gə koo araya yiimma Yahudawai rəmrə, mari i doorə pagn nettirə paa. ⁶⁶Iya i gēe pakki i kam gwanirə timterə, i dedəs gēe waza az gə na nootə gook rigaya, nok na'a Billəi ipu ullə paa. ⁶⁷Daa ulləz Zakariya yi'is naa Rumsa Billəz sə ma' dooka ina bo'rumkpan bongé. ⁶⁸Daa Billa Israilairəu na nɔɔs zok, nok zaa kɔɔs mariya ulləi sə keesi. ⁶⁹Təktəpu gulla kweekaal Kweebaazəl diga zeeuwa Dauda rəurə. ⁷⁰Ni gwan doon anabawaiya ulləi rə su'rək iya ipu ookapai, diga dɔɔ dook. ⁷¹Gə keeskaa umkeereiya aarə diga gbama iya i iyaa pairə na'rə yas. ⁷²Doo bongé n bo'rəri sə n yii yirkuwa do'ga mariya aarəu, səna sundə naa doksəkaa ullək naa aibe pak. ⁷³Ni gba'təmsən Daa aaz Ibrahim ak. ⁷⁴Gēe bo keeskaa nata umkeereiya aarəttə sə na noosbo naa serpa. ⁷⁵Ana gau ookapa naa gəbən mariya na'a í puna hakkei pai, sə a bo'rə net ni Bil iinak dellə te' yas. ⁷⁶Yer wazzirə sə doosu bongé, waza miiz, moo boo i derka anabi a ura naa Gbi'kəmaz, nok a gəkp ura assək Daarə mu'uz sə a go'rəs billutta ullət. ⁷⁷N essək meeka, naa kinka keeska naa ra'səskaa hakkeiya írək. ⁷⁸Bo'rumkpa ri' nok daka yirkuwa aarə Daarəu, oosaa ar oonarək diga paari okək aarə pa sə po'aa, ⁷⁹sə okek mariya i gau təgrarəi naa zennəya wəkrəi sə geesaa bilaa a gəkpən wessa naa Billak." ⁸⁰wazzi noo zokrə sə gau naa ghamma Rumsəm. Gau doolə roo haa sei de zoora ullə ma'an toms kaaka allə Israilallə.

Chapter 2

¹Doo ru'a gwanza gbi'zaz Rommaz, Kaisar Agostus pun gwantəz, esə dooka ina bii mariya buttirə yas. ²Ge'ema emi umi ge'ma seenumam, ru'a Kiriniwus pun gomnaa Suriyak rək. ³Koo neeya na gəə gwandə dellə nok biika riira ulləl. ⁴Yusufu bən ruu diga dëlla Nazerettallə buta Galilitə, rekarə della Beitalaamillə buta Yahudiyattə, ara i dingən Daudakrə nok ur bən zeeuwa Dauda rəuwi. ⁵I kee nok biika riir naa Mariyamu kiiza ullə ke'luz pu naa baara wazzəl. ⁶De i pu arkirə zoora ullə dinka wazzəl bo'rum. ⁷Ding waza ullə seenzaz ya'zəz, bundusu naa yalləna i bundusun yangin sə bopsu barka i esən negi rekak rə te' nok i kinə ar tiina pa. ⁸Buttirə neebai uri ipii i kisə kaaka allə, pou Beitalaamirə, sə i zo' negiya iyyi naa tuks. ⁹Malaika Billəz gbə'sirə, gbi'kəma Daa Billəzzəm okkəs ara i kissən ekirə haa ser kami. ¹⁰Malaikazi doosi bongə, ser kana kamən pa, n kamtən pu paka tingkak yaksa zokrak marirə yas. ¹¹Wonka della Dauda rəllə i dingsən pu Kweebaaz, ura Daa Bil təəguz Dangwanzaz. ¹²Ni i meekənək aa ak, i oksək waza lezzaz kinarə barkrə roo i bundusu pu naa yallən. ¹³Ni umkpa norak Malaikai uri gənna i tiitə sə i zaa dakən sə i noos Bil bongə. ¹⁴Nooskaa na gau Billə ura naa gbi'kəmas, dellə te'bo gabta wessat naa mariya Bil gēē tingtum iirə. ¹⁵De Malaikaiya eyi i gəə paari, sei neebaiyi i dakən gwanirə te' gee' zan a ree Beitalami a ree gwentə ina bo'rum sə Daa Bil doosa an. ¹⁶I ruu naa gbaku i ree oks Mariyamu naa Yusufu, naa wazzi pu kinarə te' ¹⁷De neebaiyi i oksu, sei i doo ina Malaika doosi wazzirə paan. ¹⁸Iya i gēēi məsəm kami ina neebaiyi i doosi. ¹⁹Ama Mariyamu kam netti timlə sə gən sundume paa. ²⁰Neebaiyi i ri'gə ipu noosək Billə nok ina i gēēn naa ina i ogan puni malaika doosinik. ²¹De ublut samsaara bo'rəm i nau wazzi i də'su riir Yeeso, riira Malaika esu ina gə pe' baara wazzirəl. ²²De' dena Mariyamu naa Yusufu i bo'rəkən ina dokaa Bil esu Musaz keeka wenzu rəu, do'ga mariya Yeeso rəi i pe'u rekarə Ursaliima noka i yiikkunu Billə mu'uk'. ²³Ni pun biisənən dokaiaya Bil esi Musa rəirə, keeka wenzurə gee, kita kiiz na dingk waza ullə seenzaz i esku Billə mu'. ²⁴I de'ez do'net sə i kuus kwaala goliya gwa'ai ittəko koo goliya woossəi ittəko. ²⁵Maz uza pii Ursalima i deru Saaminu, ura duu Bil naa timr muloz pu zo'ok ublaa i keesəkən Israilakrə Rumsa Billəz puna ur. ²⁶Rumsa bBilləz yiisu pu gee wərək pa, sei na oksapu Dangwanz, Kweebaaz ura Daa Bil teeguz sə tomtukuz. ²⁷Ublaa ekirə Rumsa Billəs tiitə ullə paa, zaa gwaaga Billəkrə. De do'ga mariya Yeeso rəi i kamtu sə i bo'rə ina dokaiya Bil esu Musai i doon. ²⁸Saaminu puroo, ruu sə kwee wazzi sə noos Bil bongə, ²⁹Daa Bil, ri'ak gə daam senza mooz na ree oomi, ni a doonək. ³⁰N okəsapu ura a tomtu nok keesəka mariz. ³¹Ura mon atəəgusu mari mu'uz. ³²Uzi kamtək oosa rekarə iya i mēē Bil pairə, naa gbi'kəm rekarə mariya moi Israilairə. ³³Paka Saaminu doo wazzirə paa eki məs Daa naa Maiya wazzi rəi. ³⁴Saaminu sə'si, sə doosə Mariyamu maiya ulləz gee, ke'en to wessawe' " Wazza az, i gəkp nok kaska naa ruukaa marirək gənna Israila, mari i pagrək net gənna ullə paa. ³⁵Ri'zi sə ina sums zok iirə timtirən gbətək kaaka allə, moo boo a geek gomba moorə timlə ni fonkaazi bagag. ³⁶Kita kiiz uza pii Anabiyazi, riira ulləl Hanatu ur waza Faanuyelləzzi, zeeuwa Aasha rəurə, do'gəsapu pu gwaaga Billəkrə. Ur tukuzzi ya'azza ulləz wərapu, diga i gamn kiim wi' gbansak. ³⁷Gapsapu tuukəm wi' zu'nare naa komna naa narei, gbas zaka noosəka Billə pa tuks naa ubla noos Bil naa mu'uska reka rek naa weerəka Bil. ³⁸Bəlla elirə ur bən ree ora Mariyamu naa Yusufu iirəkrə sə pak Yeeso rə paa naa iya ipu zo'ok ubla i keesəkən Israilaiyakrə yas. Yusufu naa Mariyamu i gəə gwanirə gwa' della Nazerettallə. ³⁹Yusufu naa Mariyamu i gbams koo anya neta dookaiya Bil esu Muusai ina duun, i gəə Galili rekarə Nazarat della gwanirəllə. ⁴⁰Arkirə wazzi noo naa gham yi'is naa meeka, go'numa Billəm pu ullə paa. ⁴¹Willəwi' do'ga mariya Yeesu rəi i ree Urusalima, nok naasa sunduka ublaa Bil keetini Masarak. ⁴²De' Yeeso puna wi' komna naa ettikəi ree naasə ni i kéésənək. ⁴³De' naas bam i keetə bilaa gəəkarə gwa'ak Nazaratak, ama Yeeso de'tə sa' Urusalima, do'ga mariya ulləi i mēēpa. ⁴⁴I og ni pu marirə te'ek, i ri'gə ubla muko i ogupa i ma' laaku zeewi naa uriyangirə te' ⁴⁵De i ogupa, i gəə Ursalima sə i laau. ⁴⁶Ublut taatə ar sə i kinu gwaaga Billəkrə te' ganmnarə naa lamiya gbi'kiyai, ke'si to' sə dedisi. ⁴⁷Iya i geeuwai yas inni məsi nok mēēkaa ullək naa ni baggənək. ⁴⁸Do'ga mariya ulləi i ogu, məsəm kami i mēē ina i dookan pa. Sei maiya ulləz doosu bongə, "Waz nok an sə a bo'see ri'ari ya? Mii naa Daa mooz epu laakarə." ⁴⁹Iisi bongə, "Nok an sə i laye ya? I mēē ara tōō N gagkpən mində Daarə gwa'ak paya?" ⁵⁰Ama i meegəs ina doosin pa. ⁵¹I gəə Nazeret yam, koo bənaya duu ina i doosun ama maiya ulləz kam neta eti timlə. ⁵²Yeeso noo naa meeka naa daksər, kin kweeka Billə naa marirə.

Chapter 3

¹Wi'a Tibaariyas reksən wi' komna naa gbonaarek gwanta buta gbi'ta Roomattət, Bilaatus Babuntus pun gwantə buta Yahudiyattə, Hiridus pun gwantə buta Glilitə, zeewəza ulləz Filibus pun gwantə buta Itturiya naa Tarakumitis attə, Lisana boo pun gwantə buta Abiliyattə. ²Hananiya naa Kayaafa iyyi do'ga Firissiya Billəi, ru'a eiyyirə paka Billək zaa Yohaana waza Zakariya rəzzə Doolo roo. ³Koolə atta bapsa womaa Urdun natrə, sə doosə mari paka Batisma a pu'ka na'rəz zək, naa a ra'səka hakkeirəzzək, gee ina kwee Batisma sənə yii i pu'sapu na' hakkeiya iirə i bo'rīrə, i sətəpu mis Billə pourə. ⁴Neta eti bo'rum ni biin zok rababaaza anabi Ishayarəz doo bonge, "Gweraa uzarək dersu' Doolo roo, 'Sə doo bonge, go'rəsən billəta Daa Bil duukənat. ⁵Yi'sən yirkət, waagəsən yīim naa gbakse yas, leesən bilitta kə'os yasat, go'rəsən biləta oopat nayer ookapa. ⁶Mari yas i og keeskaa Billək." ⁷Yohaana doosə mariya i keetə nok sənə bo'səbo Batisma eyi gee, "Ii enka baiya ri'ai ni komiyak, nee doosən ina nog hissa Billə pu zakrə as ya? ⁸Bo'rən tomtiya i yīik gee i pu'sapu na'ai, kai sundə timtirə gee Ibrahim eezzi pa, nok koo billiya airə te' Bil ka le'len eska Ibrahim yangi. ⁹Nok i gapsapu bootus təkətə naa diik, təkə reu sə buruma wessa pam tele i dopsək sə i kos ra'rə. ¹⁰Sei bansa mariya eyi i desu gee, sə ri'eki é bo'ok anya? ¹¹Sei Yohaana iisi gee, ko neya puna yallən ittənəz naa kaasə ura pisu paz, ura puna rekaz ur bən na bo'rə ri' ¹²Iya i kwee sookai uri i zaa, nok sənə bo'səbo Bstismai i desu gee, lamz eegə ena bo'rə anya? ¹³Iisi gee, kai kwee na ar ina i doosənan pa. ¹⁴Soozai i desu bonge, eegə e bo'ok anya? Ii gee kai kweerə wees koo neta marirət songb rə paa pa, pe'en bəska baar naa faasəma iim. ¹⁵Koo neeya pu zo'ok zaka ura Bil tæguz sə Bil tomtukuzzə, sei i pu sundukrə gwanirə timtirə gee, koo ləgə uza Kweebazza rooz ya? ¹⁶Iisi bonge, "N bo'sən Batisma naa maam, ama ura arez pu zakrə, ura N kwe' sə Nka bins gwetta ullə tagrət paz, bo'səkən Batisma naa Rumsa Billəs naa ra' . ¹⁷Kamsapu kəta gbə'karət gwandə na'rə, nok gbəska dokt naa goni, dokta wessat to'ok werəkrə goni boo i dooski ra'a gbampakrə. ¹⁸Naa pagrəma emi sə Yohaana doosə mari paka tingkak. ¹⁹De' Yohaana bi'sə Hiridus nok kamn Hiridiya kiiza doowirəzzək, naa gə neta enku bo'rot. ²⁰Sei Hiridus gbə' Yohana pursinarə naa ri'ik sə bagə hakkei a doqirə paa. ²¹De' pu bo'sək mari gənna Batisma rə sei bo'sə Yeeso Batisma, de' pu wəerəkrə sei ara paarik gbe'rumtə. Sə Rumsa Billəz tiitə ullə paa ni goluzak, ²²sei gwéra paktə diga paari gee, moozi waza miirə N Iiuwaz N gēe yaksa zok naa moo wessawe. ²³Yeeso puna wi' zur naa komnai, wakatiya ma'an tomsa ulləsallə. Mari i pe' gee, ur waza Yusufu rəzzi, Yusufu waza Heli rəz. ²⁴Heli waza Matat təz, Matat waza Leevi rəz, Leevi waza Malashi rəz, Malashi waza Zannai rəz, Zannai waza Yusufu rəz. ²⁵Yusufu uzi waza Matiyas səz, Matiyas Amos səz, Amos waza Nahum dəz, Nahum waza Esli rəz, urbən waza Naggai rəz. ²⁶Waza Mata rəz, waza matiyas səz, waza simiyon dəz, waza Yuseka rəz, waza Yoda rəz. ²⁷waza Yohana rəz, waza Zarubabila rəz, waza Shiyaltiyi rəz, waza Wiri rəz, ²⁸Waza Malik rəz, waza Addi rəz, waza Kosaama rəz, waza Almadarma rəz, waza Er rəz. ²⁹Waza Yosi rəz, waza Aliyema, waza Yorima, waza Matat təz, waza Laawi rez. ³⁰Waza Saminu rəz, waza Yahuda rəz, waza Yusufu rəz, waza Yohaana rəz, Aliyakima rəz. ³¹Waza malaya rəz, waza mainana rəz, waza Matata rəz, waza Natan dəz, waza Dauda rəz. ³²Waza Yaasa rəz, waza Obida rəz, waza Buwaza rəz, waza Salmuna rəz. ³³Waza Aminadab rəz, waza Adini rəz, waza Arama rəz, Hasruna rəz, waza Farisa rəz, waza Yahuda rəz. ³⁴Waza Yakubu rəz, waza Isaku rəz, waza Ibrahim rəz, waza Tera rəz; waza Nahor rəz. Waza Seruk rəz, waza Reyu rəz, waza Feleg rəz, waza Abiru, waza Seelas səz. ³⁵Waza Kainana rəz, waza Aifaksada rəz, waza Seem rəz, waza Nuhu rəz, waza Lamek rəz. ³⁶Waza Metusela rəz, waza Anuhu rəz, waza Yaret təz, ³⁷waza Meshalel ləz, waza Kainana rəz. ³⁸Waza Enos səz, waza Stiitu rəz, waza Adamu rəz, Adamu boo waza billəz zi.

Chapter 4

¹Yeeso yi'is zok naa Rums, ni gätän womaa Urdunakrə, sei Rums neu rekarə doolo roo. ²Ru' zu' ittə, Setan gwegu. Ru'a eirə regə ko unapa bo' koo unapa, busum kamsupu. ³Seetan doosu bonge, "Na moo Waza Billəzzi gə, doosəm billa al nayerə Buroodi." ⁴Yeeso iisu bonge "Pu biisinən, naa buroodi zi kotto sə maz kink zəngs pa." ⁵Gə seetan kamu yiig ukarə ar ye'na sə yiisu neta delləz naa gbi'kəma ulləm yas. ⁶Sə seitan doosu gee, n eska neta at naa gwanta naa gbi'kəmnaa ulləm yas, n bo'rəri nok i essessepu bila mina gau gwanta root, nka le'len eska ura gosez. ⁷Nok ri'ik mona gu' dii sə mona nqose, yas yerəpu a moon." ⁸Ama Yeeso iisu bonge, "pu biisinən, a noosək Daa Billa mool, gon muzozə sə a esku gbi'kəm. ⁹Sei seetan ren Yeeso Ursalima rora gbi'la i wommallə, sə doosu bonge, "Na moo waza Billəzzi gitəm digə eri. ¹⁰Nok pu biisinnin gee, tomtək malaikaiya ulləi sə ina kweesa. ¹¹I təkə paari gwanirə nattə nok bo'ta sə a kasə billə paa." ¹²Yeeso iisu bonge, 'A gwek Daa Billa mool pa.'" ¹³De' Seetan bams gweka Yeeso, sei duu rekarə mu'ka topa. ¹⁴sei yeeso gə Galiili yi'sənzəz naa Rums, dooma ulləm yas at yanga dermiya eirə. ¹⁵Sə kubrusən gwaaga Billəkrə, sə mari gənna i zanu. ¹⁶Ubla ukarə zaa ara dagənakrə ni kèəsən go'karək, tor rollə ubla əngəskənarə, ruupaa nok bo zangək. ¹⁷I esu rababaaza Ishaya rəz gbə'rə rababaazi sei og ara i biin gee. ¹⁸Rumsa Billəz pu miirə paa neksəpu mina doosə mari paka go'ok, mina doo paka mariya i diktiirək gberəka no' mina kees mariya ipu basuu rei. ¹⁹Mina doo ublaa Daa Bil bo'kən go'numak. ²⁰Sei gbə'es rababaazi sə esu tombaiya rollirəi sə gau dii, mariya ipu rollirəi i tossu no'rə. ²¹Sei ma'pak sə doo bonge, "paka ak yi'sapu iirə to'rə." ²²Iya ipu eri mäsəm kami nok paka ullə doo wessa eki, sə i dooka gee waza Yusufu rez aa az paa?" ²³Sei Yeeso doosi bonge, i re'səkeren pak zəma. "Moo lamz go'səm mon, ina a bo'tə Kafarnahum an, bo'təmee moondə dellə ang yam." ²⁴Puu doosi bonge, "Zəmazə N pu doosəkəndə anabi nqos zok gwandə dellə pa." ²⁵Zəmazə' N pu doosəkəndə, doo ru'a Saarəza Billəz Iliya rəirə, tuuki gənna Israila, ru'a maam lanjənna wi' taarei naa seer bamrəirə, sə busum gomən wessawe buttirə. ²⁶Naa ri'ik i tom Iliya uzarə pa, sei tuukuza gau Zarifat popsa naa Sidonnaz. ²⁷Bədi bəlla Iliya rəllə, ama i go'os uzapa sei Na'aman a Suuriyaz gwan muzo. ²⁸Mariya rollirəi baar suggi, de i gēē ri'eri. ²⁹I ruu i keesu dellə sa', i renu gida yiigrə, iyaanu veksku yirkarə. ³⁰Ama kee gwanirə te'ka sə ri'gə ri'gəttə ullət. ³¹De ree Kafarnahum buta Halilitə ubla əngəskənarə, sə tor rora Billəllə sə kubrusən mari. ³²Sei kubrusənnaa ullək məsi nok i gēē paka ullək puna gbam. ³³Uza puroo naa rumsa mairəz, woosu' paari gee, ³⁴An kasseə naa moya Yeeso a Nazeretas? a zaa wo'sekeerə ziya? N meyamen koo moo neeziya moozi Waza Billəz!" ³⁵Yeeso bi'sə maaz ezi gee "Gbə'səm ri'ak, keem ullə zokrə " sei maaza ezi me'su dii marirə te'ka ama bəssu pa. ³⁶Mari yas inni məsi sə i doo gonirə te'ka gee, irim maza pazzi har sə bi'sə rumsa maairə naa gbi'kəm naa gbam ya? ina kee sə i kee ya?" ³⁷Nqk riizi ii maa doom a ulləm dəlmə a pourəi rə. ³⁸Sei kēē sei tor rollə Simon də gwa. Simon boo guneriya ulləz pu yaa lə naa wqosu, sə oorə nok ur. ³⁹Sə re də gwandə paa, sə yengsə wqosuwa ewi, sə markən naa ur, lq'pa sei tor tomsə. ⁴⁰Də ubla witə, mari i kamtə Yeeso mariya naa kunt bəse be'ei. sə yii na' a ulləi, sə go'si i tele. ⁴¹Mai i kēē marirə gənna. sə i doo bonge, "Moozi Waza Billəz!" Yeeso yəngsə! maiyii sə gəə ro'ni pak, nok i mēegəsa pu uzi Kweebaaz. ⁴²De ar oo laa ara mari piin pak sə rə gaptə. mari gəngəng i laagu sə i kinu, iyaa boka ro'nu kana dabo pa. ⁴³Ama doosi gee gapsapu sei mina bo'rə paka Billək dəlmə gənggəng uki i tomtine ak." ⁴⁴Sei ree mu' naa dooska mari paka Billək dəlməya Yahudiya tairə yas.

Chapter 5

¹Ri'ak bo'rə sapu də mari i dakən Yeeso rə pourə ipu geək paka Billək rə, pu də'narə popsa badəra Zanisaratəllə.
²Og bəram ittəmə də'narə popsa badəllirə. Mariya i kam duktai i keegəs, ipu neksək yansa iirə kamkpa duktəssə.
³Yeeso tor barka mu'kəkrə barka Biturus sək, sə oorū na bagə səsəka barki maamrə te' topa, sə gau te' sə
kubrusən mari gbarki rə te'ka.⁴De' bams pak sei doosə Siman bongə, "Keetə təm barka mook ara sur ak rə, sə a
me' yansa mook,"⁵Siman iisu, sə doo bongə, "Dangwanz, e kam tomz tuks bo'or ama e kam una pa, ama de a doo
pu gə' n faksək yansa miis.⁶"De i bo'rə ri'eri sei i kamtə dukt haa sə lə ei, yansa iis ni taasək tannak.⁷Sə i der iya
ipu gwani rə pourə bark uka rə, sə ina za dō'su borə. I zaa sə i yi'is bəram mii yas, haa ni i dumsək dii.⁸Siman
Biturus de og rii kasə Yeeso rə mu sə doo bongə "Ri'gəm ari nok mii maza naa aibeszi Dangwanz."⁹Nok zok meesu
pu, naa iya ipu yam ai yas, naa gə iya ipu yam wooma ekirə roo i pe'tii.¹⁰Yakubu naa Yohana, waza Zabadii rəz,
kura gwageya Siman daz. sə Yeeso doosə Siman bongə, ser kana kama pa, nok diga wonka rekarə mu' a kamkp
mari."¹¹De i kamtə barka iik kaaka allə sei i daa eri yas sə i duu.¹²Sə reks haa ara rən dəl ullakrə, ur uza puna
kunu a bədəmrəu eri. De' og Yeeso sei kas gwandə mu' sə sə oorū doo bongə, "Bil, moonə Ii gə, neksəme ooka pa."
¹³Sə Yeeso yii na'a ulləi sə pa'u sə doo bongə, "N iisapu gō'səm, "lo'pa sei bədəmmi ra'səm.¹⁴Sə doosu bongə, kana
doosə ko maz pa, doosu ri'eri, "Ri'gəm rigəttə moot, a ree yii zura mool tozzə, sə a esə hadaya nok go'oska mook ni
Musa doon ak. Nok sənə yi'is dooka eki."¹⁵Ama ina bo'rəm eni yas dəl, sə bansa mari i zaa sə boo gee ina
kubrusənnan, naa sə boo go'os kuntə.¹⁶Sə kee naazəz ara uza pinpakrə sə weerə.¹⁷Rəkte təpu ubla uka a kubrus
kəndəkrə, ama Farisaawai ipu roo naa lamiya bisəi iya i keetə dəlme soma-so'oi, buta Galilitə naa Yahudiya, naa
gə iya i keetə dəlməya Urselima airəi. "Gbi'kəma Dangwanz zəm puna ur haa sə i gō'sək.¹⁸Sə yar mari uri i zaa
ullə, naa gbətə naa uza ura pu boosən zəz zəz, sə i laa bilāa i torkunuk sə gbou Yeeso rə mu'.¹⁹I kin bila i
trorkunuk pa, nok bansa mari aa ai i dag, sei i gbər rollə paa, sə i zu'ttə mazzi gbətətra ulləllə, mariya eyi rə te'
Yeeso rə mu'²⁰De Yeeso meemen sunduməya ii, iisi sə doosi bongə, "Nok an sə i sinkən ində timterə ya?"²¹Dooka
pakki ar ya, aibei a mooi i ra'səai pu, ko dooka gee ruum a ri'gə?' Sə ina mee Waa Maz punaa gbi'kəm dəllə sə
ra'sək hakkei ai, N doosa ruum, a pe' gbəttira mool a ri'gə gwa"²²De Yeeso meemen sunduməya ii, iisi sə doosi
bongə, " Nok an sə i sinkən ində timterə ya?"²³Dooka pakki ar ya, aibei a mooi i rasəai pu, ko dooka gee ruum a
ri'gə?'²⁴Sə ina mee Waa Maz punaa gbi'kəm dəllə sə ra'sək hakei, N doosa 'Ruum, a pe' gbəttira mool a ri'gə
gwa."²⁵Lo'pa sei ruu paa gwani rə mu' sə pe' gbəttira ulləl kissən eli sə ri'gə gwandə gwa," Sə nqos Bill.²⁶Koo
bənaya zok məsū sə i nqos Bil. Ser kamu sə doo bongə, "N og pu neta ar, neta məsum rət wonka."²⁷De neta eti
bo'rəms, sei Yeeso kee goo sə og ura "Kwee sookaz uza i deru Laawi pu gamna rə ror iimma sookrəm rə sə doo
bongə, duutəme."²⁸Sei Laawi ruu dāa netti yas.²⁹Sei Laawi bo'rə naasa gbi'sas nok Yeeso. Iya i kwee sookai uri ipu
roo gənə naa mari uri ipu rek reka rə ara i regən rek ak rə.³⁰Ama Farisawai naa biibaiya eyi ipu doosək
kubrubaiya ulləirə gee, nok an sə a reg sə a bo' naa mariya i kwee sookai naa bən iya naa hakei yai ya?"³¹Yeeso iisi
gee, mariya ipu wessai una kassi naa lamz pa sei ko iya ipu naa kunui.³²N zaa nokka iya i puna goonəmai, sə ina
pu' na' pa, ama nok derka iya naa hakei sə ina pu' na'³³Sə i doosu gee, "Kubrubaiya Yohana rəi, i riirin riiwa bo'ka
maam rəl sə weerə, naa gə kubrubaiya farisawai rəi, i bən i bo'rə rii. Ama kubrubaiya mooi i regə sə i bo'.³⁴Yeeso
doosi bongə, nezi irə te'ka sə ka kam kiiz, sə daks doowiya ya'azəi sə ina rii riiwa rek rəw wak'kateya ya'aza kam
kiiz ezi piin erə te'əzzə ya?"³⁵Bəl ulla pu zakrə i pe'sək pen ura kam kiiz az doowirə te', ru'a eirə zi sə riik riiu.
³⁶Yeeso doosi re'sa pak. "Ko uza muzu sə taaz yaluwa pouwaw sə borən yaluwa dowaw ya, nok yaluwa doowa ewi
ka taaz tan səka daa a pouwaw."³⁷Maza to' maama inabirən pəmmam yəga dōkak rəz piipa. Nok maama inabirə
pəmma emi ka da'titə yəga dooka eki səka kuus buttə.³⁸Ama maama inabi rə pəmmam to'zok yəma pəmmam
rə.³⁹Ura ka bo' maama inabi rə dōmmam sə ka la' a pəmmamaz piipa nok dook gee, maama inabirən dōoma emi
ar an.

Chapter 6

¹De bo'rum, ubla engəskənarə, Yeeso bassə te'ka, sei kubrubaiya ullə i abdə renta Alkama sə i təu, sə i təwi mu'ka mu'.² Ama Farisawai uri i doo bongə, nok an sə i bo'rə ina go'pan ubla engəskənarə ya?³Yeeso doosi gee, i zangə ina Dauda bo'rən bəlla busum gomlullə paya? Ur naa mariya ipu yammai. ⁴Ree gwaaga Billəkrə, sə pe' burodiya ogsus, sə regu, sə esu mariya ullə i ri'gə yammai ina regu, nok burodiya ezi riirin, sei firissii iregu kotto. ⁵Sə doosi bongə, "Waa Maz uzi Dangwanza ubla egəskənarəz. ⁶Ubla engəska uka tottə, sei tor gwaaga Billəkrə sə kubrusən mari. Sei maz uza naa zok bo'sənk na'ukarə. ⁷De biibai naa farisaawai i gweni oomi o' nok i ii meeka, koo ləgə go'sək gon mazzi ubla engəskənarə ya? Səbo kinə bilaa bo də'kunuk. ⁸Ama meegəsən pu ina i sundən, sə doosi bongə, ura naa na' bo'sənk ezi, "Na ruutə sə na de' te'eri." sə mazzi ruu de' iirə te'ka. ⁹Yeeso doosi gee, n pu deskəndə go'gon ubla engəskənarə, a bo'rə tomsa oomiz ya? koo a bo'rə ina go'pan ya? ¹⁰Sei ko'sini nor gwani yas, sə doosə mazzi na yiitə na'a ullək' de yii sei gəə oomi. ¹¹Sei baar sugi gwnai yas. sə i pag gwanirə te' i doo bongə, a bo'ok riga naa maza az ya?¹²Ru'a eirə sei dək ge'rəpaa, sə weerə gon muzə, weerə Bil haa ar oosu roo. De ar oosapu, sei der mariya ulləi ina zaa. ¹³Roozi sə təgə tombaiya komna naa ittəkəi, sə deri tombai. ¹⁴Ri'tiya kubrubairəi uyi, siman ura i deru Biturus saz, so'za ulləz Andrawus, Yakubu' naa so'za ulləz Yahaya, Filibus, Batalamawus. ¹⁵Mata, Tooma, Yakubu waza Halfa rəz, Siman ura i deru Zalotis, ¹⁶Yahuza waza Yakubu rəz. Naa Yahuza ura yinguz. ¹⁷Yeeso tiitə naa ii yiigirə, sə i de' yamma gberma allə naa bansa mari diga Yahudiya naa Urusalima, naa gəbən bəpsa gbənaa Taya naa Sidonak rə. ¹⁸I zaa geekurə naa gəbən na go'osbo kunttə somaso, haa naa zama go'pam. ¹⁹Ko neya bansa mariya eiyrə te'ka, yaanu, ama go'si yas sə i go'os. ²⁰De gwenə kubrubaiya ulləi sə doo bongə, iya naa sə'səmaiyyi iya una pisipai, gwanta Billət a iiti. ²¹Iya naa sə'səmaiyyi iya woduu gomii i eski rek, i kink, iya naa sə'səmaiyyi iya ipu wərarəi nok kink yaksa zok. ²²Iya naa sə'səmaiyyi mari ina mu'sən sə ina yiisən be'səm naa enkuu nok waa maz. ²³Zok na yagən nok ipu naa baksiya gbi'zaz billə paa, nok domdaiya iimaa i bo'sə anabawaiya dooi ri'eri. ²⁴Ina yirkurə ii mariya naa na'ai nok i geesapu tintuma iim, ²⁵Ina yirkurənni iya baar dagənai nok woduugonkən, ina yirkurənni iya ipu mandəkrək ri'ak ai nok i go'ok wəra naa wagər. ²⁶Ina yirkurənni iya mari i zanənai, nok do'ga mariya ii i bo'sə anabawaya songbrəi rii. ²⁷Ama Npu doosəkəndə iya ipu ke'ek to'rəi winən maza mu'sənnaz sə i bo'su ina oomin. ²⁸Sə'sən iya i mu'sənai sə i weerəsə iya i bəsən baarai Bil. ²⁹N pu doosəkəndə, maz na be'a laktəka na' ukarekrə yesmu a na' go'narək bən, gəbən maz na pe'sa yallu a moou daksumu naa borgoa mooz yam. ³⁰Maz na oora una esmu, maz na pe'es una iirə kai doo bongə, na gətnən pa. ³¹Ina a ii monge ina bo'səbo eni, moo maa bo'səm mari ri'eri. ³²Ina bo'sə mariya i bo'sən go'numaiyyi, go'num kotto an baksəkən ya? Ko mariya naa hakkeiyai maa i bo'rəbon rii. ³³Ina yii go'num naa mariya i bo'rə go'numai tangə, kinək baksi andə ya? Koo mariya naa hakeiyai maa i bo'rə bon ri. ³⁴Ina esə gimr nok mariya i gənkənai kotto gə, i kinək anya? koo mariya naa hakkeiyai maa i bo'rə ri'eri paya?³⁵Ama iin mariya i iin pai, sə i bo'si ina oomin, esni gimr naa gənkəna pa' moi i kink faasəm gbi'mim. ³⁶Gamn naa go'num nok Daa iiz maa puna go'num. ³⁷Kai zeesə mari bispa, nok ii maa i zeesəkən pa. Kai bə'əz mari pa, moi maa i bə'əskən pa. Ra'səsən mari laatəra iil, moi maa i ra'səkən. ³⁸Essən mari, moi maa i eskən gənja. I riisəkən naa ker go'na haa sə kuurə dii. nok naa kəra i riisə urikki sə i riisəkənən. ³⁹Sei gə esi re'sa pak uka gee, Ruz le'eklen sə gèèsə doowi ruz uza bila ya? Na bo'rum ri' gə, gwani yas i kassək dullə. ⁴⁰Kubribaa ar lamza ulləz pa, ama na kubrə sənə le'oomi le'elen sə gau ni lamza ulləzzak. ⁴¹Nok an sə a gwenə laatəra doowirəl ya? Ama a og laatəra mondəl paya? Nok an sə a doosək ungwanza mooz monge, də'am n pe'səssa waa silla morə nollə ya? ⁴²Ama ale' pe'səka te'a mondə nollək paya? Moo Dankame, pe'səm te'a pu mondə nollək zanga sə no' ina taasa wessa sə a og ar, sə a le' keesəka waa silla ungwanza moozə nolləl. ⁴³Nok te'a oomik le'ek sə reu bumbi pa. Gəbən te'a go'pak le'ek rekkpa yangiya oomii pa. ⁴⁴Nokarik, i le'eklen sə i mee te'a oomik yangiya ulləi rə. Nok mari i au mangoro kəptə paapa. ⁴⁵Maza wessas bo'rə ina oomin, nok sudumiya wessai ipu ullə timlə, ama kobənaya enka baaz bo'rə ina go'pan, nok sudumiya i go'paiyi ipu gondə timlə. ⁴⁶Nok an sə i dərə dangwaz, dangwanz sə i bo'rə ina n doosənən paya? ⁴⁷N pu dosəkəndə maza zaa miirə sə gee paka miik, sə kamn toms wessas. ⁴⁸Mazzi puni wombaaza ze' ar kurka gwaag ullək ka'rə paak, wuugum zaa dū' gwaagi, ama kasəpa nok i womsapa oomi. ⁴⁹Am ura ke'to paka miikrə sə bo'rə ina n doon pas. kwə'kənkwe naa wo'rirə paa kur wessa pas. wu'gum ruutə, zaka gwaatə dū' gwaagi kasə yas go' gwenka pa.

Chapter 7

¹Sa'kaa Yeeso gbamsən pu dooka ko anya yas matirə te'ka, ri'gə sə ree tor Kafarnahum.²Senza do'ga ya'al ullarəz iinupas pu kunzuz, ni wərək dərək. ³De do'ga ya'ali gee paka Yeeso rək si tomsu dooniya Yahudaawai rəi, ina doosu na zaa go'su. ⁴De i zaa Yeeso rə pourə sə oorū wessawe gee, "ura az tɔɔ tɔn aka bo'su ri'eri. ⁵Nok ura ii buta eettazzi, gəbən gwanzi womsee rora Billəl." ⁶Se yeeso pu rigəttə na ii reksək gwaagirə dərə, sei do'ga ya'ali tom ungwani ina doosu bonge' Daa Bil kaa bəs zura mool baar pa, nok n kwē' ara a zakən miirə gwa'ak pa. ⁷Gwanki bo'rə sə N og N kwē' ora N zakkən moorək pa, ama doom pak tan senza miiz go'sək gon. ⁸Nok mii yam mii maza gbi'zazzi, N puna soozai miirə dii, le'len sə n doosə uza minge zam sə zaa, gə n doosə senza miiz bo'rəm ina ri'an sə bo'rə. ⁹De Yeeso gee ri' sei mazzi məsu, sə yerə bansa mariya i duutu eirə sə doosi gee, koo Israila n kinə maza esə timr ri'an az pa. ¹⁰Sei iya i tomtii i gəə gwa' ire oks senza ezi go'sapu. ¹¹Sa'kaa roozə Yeeso pu reekrə della i der Niyel allə, kubrubaiya ulləi i puna ur naa gə bansa mari gənga. ¹²De pu reksəkrə sugokna dellirə, sei i sarə naa maz uza i gəmtupu wərəkək, maiya ullə dingə gon muzo gəbən tuukuzzi, mari gənga ipu gaptə naa ur. ¹³De Daa Bil ogu sə ogsu yirkurə sə doosu gee. kaa go'pa. ¹⁴Sei po'gə gbəta wərka eki sə iya i gumtui i de', doosə waa ghamzi gee," ruum paa." ¹⁵Ura wər ezi ruu paa sə ma'pak, sə gəsnu maiya ulləz. ¹⁶Sei sər kami yas, sə i ma' noosəka Bil gee," I ruututə pu tombaaz uza aarə te'ka gəbən Bil gwenə mariya ulləi. ¹⁷Paka Yeeso rəkn yasapu buta Yahudiyat naa dermiya keerai. ¹⁸Kubrubaiya Yohaana rəi i doosu neta eti yas. ¹⁹Gəbən Yohaana der tombaiya ulləi ittəko, sə tomi Dangwanə ina doosu gee," moozi ura zakkas ya, koo ena zo' uza ya? ²⁰De mariya ei i zaa Yeeso rə pourə i doo gee, Yohaana ura bo'rə Batismaz zi tomtē moorə bonge ena detta, "Moozi ura pu zakkrəz ya, koo ena zo' uza ya?" ²¹Bəlla elirə go'os mari gəŋŋa kunta ittə naa mariya rumsa mairə tosirəz, ruri gənga i okə ar. ²²Yeesu iisi gee, gəən i ree doosə Yohaana, ina i oggan naa ina i geen. Ruri i okkəsapu ar, lendi ipu ri'gəttə, ipu go'sək bədirə. Gbingai ipu geek to'rə, ipu weesək mariya i wərairə, ipu doosək mariya naa zaamai paka tinkakrə. ²³Ura naa səsəmazzi ura esə timr ina miirə N bo'rəndəz naa sinum pas. ²⁴De mariya Yohana tomtii i reepu, sei yeeso ma' doosəka mariya ei pak Yohaana rə paa gee. ²⁵I ree gwənək andə dooloroo ya? woossa zaka lamsas ya? Ama i ree gwənə andə ya? maza tə'yalu ookapas ya? mariya i tə'yalən ookapai gə, ipu gaptə gwanirə mu'ka naa tingtəm. ²⁶Ama i ree gwənə andə ya? saarəz ya? Nn n pu doosəkəndə ar an saarəz. ²⁷Ura az uzi i biitə ullə paa gee, " gwenəm npu tomtək tombaaza miizə, moorə mu'ka ura go'rəska bila moorə mu'uz. ²⁸Npu doosəkəndə mariya kita ki' i dingəi rətə' yas, maza ar Yohaanas piipa. Nariik tele ura pu waani gwanta Billəttəz aru an. ²⁹De mari yas i gee ri'eri, naa gə iya i kwee sookai i esə timr. Bil pu iya Yohana bo'si Batismairə tə. ³⁰Ama Tori naa biibaiya Yahudaawairəi, sə gwan bo'si Batisma pai i waagəs go'numa Billəm naa zuta gwanirət. ³¹Sə n riigəska mariya dənndəi naa anya? ³²I gookəngo naa yagiya ipu beerəkrəi, ipu pakənkə gwanirə tə' kai gee, e uusən gul i nau nau pa, e gau wagər i go'pa. ³³Ri'eri Yohaana zaa regə guraasa pa bə' maama inabarəm pa, inge puna zam. ³⁴Waa maz zaa pu rekrə, pu bo'okrə, gə i mu'su ipu dookrə inge, gwenən maza naa sutumbaaraz ura bo' maamma inabirəm kettaz. umgwanz iya i kwee sookai rəz, naa iya naa hakkeiyairəz. ³⁵Ama meekaa Billək pu yi'sək yangiya ulləirə yas. ³⁶Ubla ukarə Farisaawaaz uza oorə Yeeso na retə rek naa bo' boorə gwa. Sa'kaa Yeeso tossən pu Farisaawaaza ezirə gwa'az, gau teebullə nok reka rek. ³⁷Kita kiiza naa hakkeiyaz uza keetə dellirə. De gee bonge Yeeso pu Farisaawaaza ezirə gwa' nok reka rek. ³⁸Pe' malla waaga albastarət dənəkək. Ree de' Yeesorə pourə, pu go'okrə ma' nuusəka denta ullət naa meema ulləm. Sə ra'as naa suka gwandək zullək, kugbusu dəntə sə woosu waag dəntə. ³⁹De Farisaawaaza detə Yeeso ezi og ri'eri sei sundə gwandə timlə bnge, maza az naka tombaazi ka meegəsmēen kita kiiza pu pokrəkuro az, ura naa hakkeiyazzi." ⁴⁰Yeeso iisu bonge, Simon N doosəka una. Bonge lamz doom"⁴¹Yeeso doosu bonge, " Maz uza ura esə gimras duu mari uri ittəko wēes, duu ura muzəz sulei zu' gbonaarə, ura muzəz boo duu sulei zu'ittei naa komnai. ⁴²De i puna wēessa i tokkənas pa, sei daasi gwani ittəkə, iya ittəkə eirə te'ka, neezi ark iika mazzirə ya? ⁴³Simon iisu bonge, N pu sundəkrə mində timlə minge ura i daasu wees gbi'səs saz," Yeeso iisu bonge, "A doo pu wessa." ⁴⁴Yeeso yerə kita kiiza ezirə sə doosə Simon bonge, "A og kita kiiza az. N totə moorə gwa' a ese maama neksəka dəntəm pa, ama ur ese, neks dənta miit naa meema ulləm, gəbən ra'as naa suka ullə zullək. ⁴⁵Moo a kuwe pa, ama ur diga zoora N totən allə dāa kubdəka dənta miit pa. ⁴⁶Moo a woose waag zullə pa, ama ur woose dənta miit urdi. ⁴⁷Noka ri'ik ura puna hakkei gəŋŋa sə i ra'səsui yas ar an gbaakarə, ura naa gbaaka gbi'kiz ra'susu gbi'ni, ura naa gbaaka topaz boo i ra'susu topa. ⁴⁸Sei doosə kita kiizi onge, "I ra'səsapu hakkeiya mooi." ⁴⁹Iya ipu gabtə yam naa urai, i ma'pagn gwanirə te' bonge, "Neezi ura ra'az hakkei az ya?" ⁵⁰Sei Yeeso doosə kita kiiza ezi bonge, "Eska timra mool kēesapu ri'gəm naa gapta wessat."

Chapter 8

¹Lo' wessa pa , Yeeso zii dərmiyai gbi'kiyai naa ye'kiyai, sə doosə mari paka Billə tinka gwanta Billəttək. Kubrubaiya ullə komna naa ittəi ai yam. ²Naa kitaki' uri iya i keesi mai sə i go'si kunta iittai iirə te'ka, uza pii i deru Maryamu Magdaliya ura i keesusu mai gbansa gwandə zokrəi. ³Naa Zuwana kiiza Kuuza rəz Tombaaza gbi'zaz Hiridus gwanzəz, naa Suzaana, naa kitaki' uri gənja. Iya i ri'gə yammai, kitakiya ei i po' Yeeso naa kubrubaiya ullə naa neta pissit. ⁴De mari ipu tookənkəra gənja, dərmiya somasə oirə ipu zakrə Yeeso rə, sei Yeeso re'si paka ak bonge. ⁵Babaaz uza ree faak doktə, depu faak doktirə, sei dokt uta kasə bilarə paa, sə dīkdəz zok sə noi i dopdəs. ⁶Uta kasə buta ka'rə paattə sə bu' zo'ora bu'unal kinə yiir pa, sei kos nok puna yiise pa. ⁷Uta kasə kəptə te' i noo yam haa kəpti zaa le'nu daksər. ⁸Uta kas buta wessattə, nō' pu'us sə kees renti i ar a i ta'nii, uta dən zu'gbonaarə, uta zu'taare, uta zur naa komnai." De Yeeso bams dooka neta eti sei tæg gwera paari sə doo bonge, ura puna toka geekarəkkaz na gē. ⁹"Sei kubrubaiya ulləi i desu ina re'sa pakki doon. ¹⁰Yeeso doosi bonge, i essən pu meeka neta gwanta Billə tən, ama mariya i seetəi N doosi naa re'sa pak. Nok koo ina og i meegəska pa, ina gē boo i geegəska pa. ¹¹Tə ina pakki doon aa an, dokta eti utti paka Billək. ¹²Dokta kasə bilarə paat uti, mariya i gē paka Billəkai, ama sa'kaa roozə Setan zaa pe'es pakki gwanirə timtirə, nok bo'ta sə i esə timr sə i gbissə. ¹³A kasə buta ka'rə paatət uti mariya ina gē paka Billək, i kwee naa yaksa zokkai, ama i wəngs timr pa, i esə timr zo'or zo'to topa, gwəka na zaa sei i kasə sə i gəə sa'ka. ¹⁴A kasə kəptə te'et uti mariya i kwee paka Billək sə i kam tomsai, ama de i ree mu'ka sei gapta dellət naa neta na'rət naa tingtuma delləm ani gbam, haa I le' keesəka renti pa. ¹⁵Dokta kasə buta wessattət uti, mariya i gē pakki sə i kwee naa timr muləi, sə wəngs timr sə i dīnjə yangi gənjai. ¹⁶Maza gaps fitila sə ku'su bənəz diiz koo tosu ar kittə diiz piipa, nōk ri'ik gapsuku sə dənja in de'esnarə paa, nok mariya i totək gwaagirəi sə ina og oosa. ¹⁷Nōk ina pu sums zok sə keesək zok pan piipa, gəbən apu gbesənnin sə gbe'rək zok pan piipa. ¹⁸Geengen ni i gēen paka iya i esə zur geeka paka miikrəi yak, i baksəki meeka. Ama iya i ke'to' miirə pai, i sundə bonge bo meemen nan bən i pe'sək. ¹⁹Sei maiya Yeeso rəi naa so'kiya ulləi, i ree ullə ama i le' reksəka ullə pa nok ora mari i dagənək. ²⁰Sei uza ree doosu bonge, "Maiya mooz naa so'kiya mooi ipu de'narə gokka, i iisapu okka." ²¹Yeeso doosə mariya eyi bonge, maiya miiz naa so'kiya mii iyi mariya i gē paka Billək sə i bo'rə ina bil iin ai. ²²Ubla ukarə Yeeso naa kubrubaiya ullə i tor bərkə, doosi gē, aga' ga'saa go'akrə sei i ruu. ²³De ipu ga'akrə sei rum pe'u, zaka wiika ruutə gbona ekirə haa maam ma' yi'ka bərkirə te' sə bərkii dumsəka sə i yirkum wessawə. ²⁴I ree i weesu gē, "dangwanz, dangwanz a wo'ok dera . Ruu sə bi'sə zaka wiika naa ya'tiya gbonarəi ar de'es kəs. ²⁵Sei Yeeso des kubrubaiya ullə gē, eska timra iil aa palya? sei inni məsi sə sər kami, i deskən gonirə te'ka gē, nee aa az sə bi'sə zaka wiika naa zəm haa sə i duu doon ya? ²⁶Ur naa kubrubaiya ulləi i reks buta Garsinaawai rəttə, ga'saa po'musa Galilirəz. ²⁷De Yeeso keetə bərkirə sei maza naa zam az zaa ullə diga dəllirə, lo'sapu kandəzzəz te' yallən pa, gəbən gau gwa'pa sei ar gagirə. ²⁸De og Yeeso, sei woo su' sə kasə dii ullə mu'ka, sə tek gwera gē an kassa naa miya Yeeso waza Billə gbi'zas, n oora kaa bəssee baarpa. ²⁹Sei Yeeso bi'sə zammi nakee nadaa mazzi' nok dən gənga ina dokdu naa sarkai sə ina gbe'su, də'rəz sarkaiya eyi nok zama go'pam emi nengu sə kamu doolo roo. ³⁰Sei Yeeso desu gē "riira mool neeya? " sə iisu gē " Gənga nok e dakdan" ri'erizi nok zam gənga sə tor mazzirə zokrə. ³¹Zammi oorə Yeeso gē kana tozbo dura surkapallə pa. ³²Gbo'a yawirək pii gbi'ki arkirə, sə i oorə Yeeso na daabo, bo torək yawiya eirə te' sə ur boo iisi. ³³Zammi dāa mazzi sə tor gboəga yawiya eirə de i tor, sei yawiya rooi i vekkən sə i ree tor gbona rə sə dums. ³⁴De mariya i neebaiya i nee yawi eyi i og ina bo'rəm eni, sei i nog, sə ree doo ina bo'rəman dellirə naa iya kerrairə. ³⁵De mari i də'gə, i ree sə boo og ina bo'rəman. I zaa ara Yeeso pinnakrə sə i og maza zam kee ullə zokrə ezi te'sapu yallu pu gwaaga Billək, sei sər kami. ³⁶Mariya i og ina bo'rəman eyi i doosə uri, ni i keesən mazzi zam sə go'sənək. ³⁷Sei mariya ipu Garinaawairə buttəi naa iya pourəi i oorə Yeeso na ri'gə nadaa buta boot nok sər kami wessa, diga rik Yeeso naa kubrubaiya ulləi i tor bərkə sə i ri'gə. ³⁸Maza zam kee ullə zokrəz ezi oorə Yeeso gē, Daa mii nri'gək naa moo, ama Yeeso doosu gē. ³⁹Gəəm mondə gwa sə a doo gbi'na Daa Bil bo'san. Mazzi ri'gə pu noosə billə, sə doosə mariya dellirə ina Yeeso bo'sun yas. ⁴⁰De Yeeso gətə mari i kweu, nok ipu zo'kurə. ⁴¹Sei maz uza muzə diga dooniya gwaaga Billək rəirən i deru Yahirus, zaa Yeeso pourə sei gu'dii gon sə oorə na zaa boorə gwa'. ⁴²Nok waza wi' komna naa ittəi pu wərkə na'rə, gon muzəzi waza ulləz kotto. Ama de Yeeso pu ri'gəttə bansa mari gənga i moosu. ⁴³Kita kiiz uza pii arkirə, ura pu kuusək kwa'irəz haa wi' komna naa ittəko i ibs weesa ulləz yas ar laka tettə not sə ina go'osbo, ama koo uza le' sə go'supa. ⁴⁴Sei duutə Yeeso rə sa'ka sə pogə yaluwa ulləu, de po'gu sei kuuska kwalla ulləl də'əs. ⁴⁵Yeesu doo bonge'e, nee pa'e ya? Sei iya i ko'sui koo neeya doo bonge n pa'apa, Bitrus bagu bonge, Dangwanz bansa mari gənja i ko'saapu ipu zakrə moorə pourə." ⁴⁶Ama Yeesu doosu bonge, "N meē uza pa'epu nok gbam keepu miirə." ⁴⁷De kita kiizi meegəsapu le'ek wooka pa sei zaa ullə naa ser, sei gu' dii Yeesorə mu'ka bansa mariya eyirə te'ka tele sə doo ina bo'ru sə pok Yeeson naa gəbən ni go'sənək. ⁴⁸Ama Yeeso doosu gē, waz eska timra mool go'sapu rem oomi. ⁵⁰De pu dook pakkirə, sei uza diga gwaag doonza gwaaga

Billək rəirə zaa doosə doonzi gee, waza wərpu kaa moos lamz pa.⁴⁹ Ama de Yeeso geu rii, sə doosu gee kaa sərəm pa, esəm timr ruutək.⁵¹De zaa gwaagirə, dāā koo uza sə tor gwaagirə pa, sei Bitrus naa Yahaya naa Yakubu naa maiya wazzirəz naa Daa ullə.⁵² Mariya arkirəi yas ipu wərarə nok yirkuwa waza wər ezi. Ama Yeeso doo bongə, ina daa wəra, wərwənzi pa rəsənzi kotto.⁵³Mari i mandu mutum,nok i meemen wazzi wərapu.⁵⁴ Ama kam na'a ullək sə deru bongə, "Waz, minge Ruutum!"⁵⁵Sei zəngsa ulləz gətə, sei ruutə law hi umkpa norak.⁵⁶Do'ga mariya ulləi inni məsi, ama Yeeso doosi gee kaina doosə ko neya ina bo'rəmman pa.

Chapter 9

¹Sei der kubrubaiya komna naa ittəkə eyi, sə esi gbama keesəka zamrəm, sə gəen ina go'os kala kunu apu marirəu.² Sə tomi ina doo paka Billək, sə gəbən ina go'os mariya zok iisi pai.³Sə doosi gee, kai pe' una nok ri'gəttə at pa, koo burodi koo wees kai pe' yaluwa i te'kau pa.⁴Kala gwaaga i torunak, gamn roo sei bəlaa ina ri'gənnal.⁵Pat iya i kweetən pai, bəlla ina ruutəkən eli dagbisen keega irə dentək, nok si ina mee nok sə ina mee seida zi iirə.⁶De' i daa arki, i tor dəllə te'ka naa gəbəm dərmiya keerr airə, sə i doo paka Billək sə i go'os mari koo araya.⁷Ipu eri Hiridus Gwanzi, de' gee neta bo'rum eti sə mesəm kamu, nok mari uri i doogee, Yohana ura bo'rə batismazzi gətə naa zengs.⁸Uri boo i doo bonge, anabi Iliya zi gə gbətə, uri bo gəbən i doo bonge, diga malaikairə te'kazi sə gətə naa zengs.⁹Hiridus doo bonge, Yohana zipa, nok n gepsapu zura ulləl, too neezi ura i dagunu net gbi'tit ullə paa azya? diga eri sə ree, mu'naa laak, səbo og Yeeso.¹⁰De' i gətə i doosu ina i bo'ton pat, sə gə ii ruu naa ur sə i ri'gə yam, dəlla i der Batsaidallə.¹¹Ama de' bansa mari i gee ara yeeso rennak, sə i duu eri, sə kweei sə doosi pak gwanta Billəttək, gəbən rungbo mariya li rungbukai.¹²De' ri'ak zur nimz bədə pu gorunkpa, sei kubrubaiya komna naa ittəkəi i zaa ullo sə i doosu gee, monaka iisəkee gə aka wa' bansa mariya ai, nok sə ina tor dərmerə te'ka, naa popsa baasəmərə, nok sə ina keni reka, ara i kiskənnakrə, də' ara a pin ak maz pu roopa.¹³ Ama sə doosi gee, esni ina i rekkan, I iisu pat ina piseen uni, burodi topa gbanaarə naa dukt ittərə, e le'ek sə e yiptə reka sə daksək mariya ai pat pa.¹⁴Yara mari ipu mu' gbanaarə, doosə kuburbaiya ulləi ina doosi ina gau dii, ina gau zu' gbanaarə gba'.¹⁵Sei kubrubai i bo'rə ri'eri, mariya eyi pat i gau dii.¹⁶Sei pe' burodi gbenaarə naa dukta ittərə eti sə gwen ara paarik, sə bo'rə se'səm, sə we'gasi topa to' sə esə kubrubaiya ulləi nok sə ina masə mariya eyi pat.¹⁷Ii pat i rəgə sə dagi, i rəg sə kubrubai i toogə a seen, yi' gbeni komna naa ittəkəi.¹⁸Ublaa ekirə Yeeso pu weerək werəkrə gwan muzo, kubrubaiya ulləi ipu yam naa ur. Sei desi bonge, "Mari i doo bonge mii neeziya?"¹⁹I iisu bonge, uri i doo bonge Yohana ura bo'rə batismazzi. Uri bo i doo bonge moo anabi Iliyazi, uri bo i doo bonge anabawaiya dōqirə te'zi sə gətə naa zəngs."²⁰Sei doosi bonge, "Íf gə i doo mii neeziya?" Biturus iisu bonge, "Moozi Kweebaaz ura Bil tomtuz."²¹Yeeso dosi pak naa gbm bonge kai na doosə koo neeya pa.²²Sei doosi bonge, "Waa Maz berk baar nettə gənja, do'ga mari i mu'suku naa firissii naa biibai sə i ikkpu. Ublut taatə sə ruutuk naa zəngs."²³Sei doosi íf yas, kooneya duukəz na pe' vaga rauwa gwandəu koo benaya sənə duuye.²⁴Ura i sumsuka zəngsaz, yaasək, ama ura i yaasəka zəngsaz nok miiz, seek seen.²⁵Anni sə maz kink dəllə sə yaasə zəngs ya?²⁶koo neeya zur na dəgu nok paka miik, Waa Maz bən zur dəku, zoora gətən gwandə gbi'kəmrəl naa Daarəl naa malaikaiya ooməi.²⁷Ama N pu doosəkəndə, zəma uri ipu ari de'etə, i werkpa sei ina oksapu gwanta Billət zanga.²⁸Ublutta samsaararə eti de' doosapu paka eki, sei pe' Biturus naa Yohana naa Yakubu, sə i dæg ge'rə paa nok sə i weerək weerəkək.²⁹De' ipu weerəkrə sei muuga ullək aszok, Yaluna ullən bo sə sekum, naa osaa de'ku de'ek.³⁰Ni umkpa norak, mari ittəkə ipu pakrə naa ur Muusa naa Iliya.³¹I yii gbi'kəma ko'səm, sə i pag naa Yeeso nok rekapu a ullək lo'ok pa Urushelimak.³²Biturus naa kubrubaiya ipu yamma eyi, ruma gbi'mam pe'si, de' i wee rumrə sei i og gbi'kəma Yeeso rəm, sə gəə i og mari ittəkə de'ettə naa ur.³³De Muusa naa Iliya ipu daak ara Yesso pin eki rə, sei Biturus doo bonge, "Dangwanz tooton ara a pin ak, eka go'rə nu'tə taarə, mulo nok moo mulo nok Iliya mulo nok Muusa." Ama bo zəmazə', mee ina ur pu dookrəndə pa.³⁴De'pu dook pakkirə sei koliya paarəi i tiitə, sə i gbe'si.³⁵Sei gwera uka keetə diga kolirə te'ka doo bonge, ura az Waza mindəzzi ura N teeguz, ke'sunu to.³⁶Zoora gwera ekirəl bamsən pakal, sei Yeeso pu eri gwan muzo, i gau kotto i le' dooka una pa, ina i ogandə zoora elirə.³⁷De' ar oos i tiitə ge'ekirə paa, sei mari genja i zaa ullə.³⁸Arkirə maz uza diga bansa mariya eyi rə tə' pag naa gbm, lamz bo'rum una sə a po' waza miiz, gwanzi muzo miirə piisez.³⁹Zama go'pam kangbusupu sə dogdusupu, zama room yegu naa gbm arkukarə haa pokti i keetə su'ro. Zammi daau yapa sam haa kamtu kan gombaa waanik pa gə daau bala pa sam.⁴⁰N orə kubrubaiya mooi ina doosə zama go'pa emi na keegəs ullə zokrə, ama i le'pa.⁴¹Yeeso iisi sə doo bonge, íf mariya i esə timrpa zamanuwazzə ai, haa bəna sə N gəkp naa iya? kamtun waza moorə ezi ang.⁴²De' wazzi i kamtu sei zama ullə zokrə emi me'es wazzi buttə dii yegu go'suma. Ama Yeeso bi'sə zama go'pa emi, sə rungbo waza ezi, sə yii wazzi do'ga mariya ulləirə.⁴³Ii pat mesəm kami go'suma, sə i noos gbi'kəma Billəm. Ama de' ipu mesəmdə naa neta naa neta məsəmərə bo'rum eti, sə doosə kubrubaiya ullə.⁴⁴Ina ke' to' oomi ina bo doosi ki andə lo'ok pa i esək en waa maz marirə nattə.⁴⁵Ama kubrubaiya i meegəsən ina ullə pu dookrən pa, nok kaina mee ar nutton pa, ser kami ara i deskunuk rə.⁴⁶Ubla uka kubrubai i ma' sənəm gwanirə te, bonge neezi ar gbi'kəm gwanirə'taya?⁴⁷De' Yeeso meegəs ipu go'ok sənəm gwanirə timtərə pe'to waz uza waa finti, sə de'su gwandə pourə,⁴⁸ sə doosi bonge, kooneya kwee waa waz ni ri'ra miilaz, kwee minzi, naa gəbən maza kwee miiz, kwee ura tomtəzzi. Ura famde iirə te'ez uzi ark dakarə.⁴⁹Yohana iisu bonge, dangwanz, uza doosə kees zama go'pam naa ri'ra mool, sə e doosu enge na daa go'ka nok pu eerə te'pa.⁵⁰Yeeso iisu gee, kai ro'nu pa, maza go'rə keeriz naa moo paz, too a moozzi.⁵¹Bo'rumsa pu ri'eri, nok bəl rektitəpu ni ri'gəgəkən paaril, iisa pu bo rek Urushelima.⁵²Səi tom tombai uri. Sə i tor dəlla Samariyal noka sə i go'os kunuk arak.⁵³Ama mari aa ai i kweeu pa de' pu ri'gəkrə

urushelima.⁵⁴De' inni bo'rumsapu ri'eri, Kubrubaiya ullai, Yakubu naa Yohana sə i doosu bongə, a ii ra' na tiitə digə billə paari na wo'si ya? ⁵⁵Ama yer sə okxi yirku rə. ⁵⁶Sei i ri'gə dəl ula rə som. ⁵⁸De' ipu ri'gəttə bilarə paa, sei maz uza doosu gee n ii duuka ara a rekənnakrə pat. ⁵⁷Yeeso iisu gee, "Gbema zai ipu naa du'tə, naa gəbən noya billə paai ipu naa pums a i torkənnas, ama waa maz punaa ar kina pa."⁵⁹Yeeso dosə maz uza na duutub, ama mazzi doosu gee, dwangwanz daamə n rətə gwa n ree iitə daa miiz. ⁶⁰Ama Yeeso dosu gee daam iya i wer pui ina ii iya i werai, ama moo rem arə doo gwanta Billə koo araya.⁶¹Uza gə zaa bongə dangwanz n ri'gək naa moo, ama daame n retə gwa, n rətə gwa n ree wa'tə mariya miirə ipu gwa'ai. ⁶²Yeeso iisu gee kooneya ma'sapu ruusuka ba'ak too ara ka yerken no'ok sa'ak pa, ri'eri zi gwanta Billət.

Chapter 10

¹De' neta eti bo'rumspu, dangwanzzə teegi, zu' taarə naa komnai, sə tomi ittikə i', dərmiya rekənəinak. ²Sə doosi bongə pe'ka tomsa o'os pu tektapa, gə tombai i dak pa. Noka ri'ik ina weerə go'suma Dangwanz pe'ka tomsə o'oz, səna tomtə tombai gwandə o'ka. ³Ri'gən gwenən n tomun puni yanga maiyak marirə te'ka. ⁴Kai pe' bunaa weesək koo bunaa ri'gəttək koo tag kai de'es koo maz bilərə pa. ⁵Kala gwaaga i torunak, i ma' dooka, oosa na gau gwaagakrə. ⁶Urbo maza na punaa osaz bo na gau ullə paa, ama oosa na piipa iik na gətə ində. ⁷Gəbən gwaagirə regən sə i bo' ina i essənan. Nok tombaaz loton faasika, kai duu gwaagak pa. ⁸Kala dälla i torən sə i kweenən nal, i ri'gən ina i asə iirə mu'un. ⁹Rungbuka kuni a irə te'kai, doosini gwanta Billət rektitəpu. ¹⁰Ama kala dälla i torunal, sə ina kween pa, ri'gən bilit ittə sə i duu. ¹¹Koo keeg dällirəu na laksən dent, dagbisin na gau seedaakum, ama ina mee gwanta Billəttə pa. ¹²I doosunpu ublaa zeesikarək Sodom ark dälla al kinka yirkurə. ¹³Iina yirkurənni naa ii mariya Kaisiinu! ina yirkurənni ii mariya Basaidai! neta məs zok sə i bo'rə moo irə dəlmərə at, naka bo'rə zok dəlmiya Taya naa Sidonairə ika pu'sapu na' bala ika te' yaləna rəuron sə ika kuu tam zullo. ¹⁴Ina yirkurənni moo Taya naa Sidonairə ubla bisəkrə. ¹⁵Moo Kafarnahum apunaa meeka arək haa billə paariya? ewe i tiitka diiri naa Hadesak. ¹⁶Neeya ke' to' moorəz ke'i miirəzi, gə ura mu'saz mu'se miizi, gəbən ura mu'ses mu'us ura tomtazzi. ¹⁷Iya zu'taarə naa komna i gətə naa yaksa zok, I doo bongə, "Daa am zam bəi bən i duu ina a doon riira moolo." ¹⁸Sei, Yeeso doosi bongə, "N og seetan katə billə paa naa oosa. ¹⁹N esən pu gbi'kəma dika big naa ta'si naa gbma umkeere seetan le'ek bo'kənən una pa. ²⁰Ama noka ri'ik zoka kana yagən nok zam duun nok ina i doonak pa. Ama zok na yagən nok ri'təya ii ipu biisəni paari. ²¹Zoora elirə yi' naa yaksa zok Rumsa Billəsə sə doo bongə, "Npu nooskarə Daa, Daa billa paaz naa diiz nok a sums tomtəya moo iya i bə' naa iya i le'ei rə, sə a yiisi mariya i mee una pai, Daa a bo'rə ri nok go'numa moom. ²²"Koo anya tele Daa miiz essəsəpu, neya ,mee wazəz pii sei gwan Daa, bən neya mee Daa ziz piipa sei gwan waz. Sei waz gwan iisa pu geeku Daazi. ²³Sei yerə kubrubaiya ulləirə sə doosi gwani muyo, "Iya naa səsəmai iya i og ina i ogan. ²⁴N doosən neta i og at anabawai i ii oka ina i ogan ama i kin sə i og pa, gəə i ii geeku ina i geen ama i gee pa. ²⁵Sei lamza dookaya Yahudaawairəz zaa ullə noka bo gweknuk, sə doo bongə, "Lamz, n bo'ok an sə n kin zəngsa bəmpas ya?" ²⁶Yeeso iisu bongə, anni pu biisənən dookairə ya? a zangə dookai rigaya?" ²⁷Sə iisu bongə "Iim Daa Bila mool naa timra mool, naa gbama moom, naa sundəme ya? a tele, gəbən iim ura i gau ar muko yamaz ni a ii timra moolak." ²⁸Yeeso doosu bongə, "A iipu wessa, rem a ree bo'rə ri'eri, a kink zəngsa bəmpas. ²⁹Ama lamza rooz i boka yii nibo meemen ina bopu dookrə, sə des Yeeso bongə, neezi ura e gau ar mukoz ya?" ³⁰Yeeso re'su pak gee, maz uza pii pu ri'gətə keetina Urushelimak pu rekrə naa Jerikok, sei tor rui ro na'rə. I tudusu sə i kwee neta pisu ullət yas, sə i vobdu i daau arkirə zəngs Billə na'rə. ³¹Sei firist uza pu duuk bilaa ekirə de' ogu kinarə, sei ar ullə pourə ri'gə ina ullən daau eri. ³²Ri'eri bən Levi, urma de ogu sei keegəs kanarə sə ar. ³³Ama mara ginza Samriyaz pu rekrə gənim rə sei duu bilaa ekirə, de' zaa oks mazzi ni pinnak de' og mazzi sei yirku kamu. ³⁴Zaa ara pinnakrə, rəə ullə sə negrusu nogruma ulləm naa maama inabi rəm, woosu waag sə dogdusu nogrummi, sə gapsu gwandə gumbaazə paa, sə kamu ara tiinakrə, sə baau. ³⁵De' ar oo, pe wees dinarəi ittəkə sə esi maza zo' arkiz, mina gətə sə n toga. ³⁶Iya taarəke airə gə, nezi gau armuko naa ura tor ruiro na'rə ezi ya? ³⁷Sei mazzi doosu gee, ura oksu yirku rəz, Yeeso iis gee, mooma rəm arəə bo'ro ri'eri. ³⁸De' i pe'bila ipu ri'gəkrə, i zaa dəl ula rə, sei kitakiiz uza i deru Marta kwei gawndə gwa. ³⁹Punaa doowi i deru Maryamu, ura gau Yeeso rə mu'uz sə ke'to' ina Daa bil doonrə. ⁴⁰Marta bo tomsa kiisəm rəs pe'su hakilo, sə zaa Yeeso rə doo ge Dangwanz, Daa Bil una kasa naa doowiya miiz paya, daaye min muzo sə n kam toms, doosumu na do'serə. ⁴¹Ama Dangwnz Iisu sə doosu gee, Marta, Marta, hakilo a mooz ruu sə a gber baar naa net gengga. ⁴²In munoni ii zok, Maryamu teegəsəpu ina wessan, neeya kweerəkaz piipa.

Chapter 11

¹Bo'rum de' Yeeso pu weerək Billə ar ukarə sei muzo diga kubrubaiya ulləirə te'ka dooge, Daa Bil kubrusəmee weerək ni Yohana kubrusən tombaiya ulləiyak.²Ina pu weerəkrə doon inge Daa ri'ra mool na noos zok, gwanta moot na zaa.³Esmeə ina e rek wonkan na koo benaya.⁴Ra'səsmee hakkeiya eerəi, nok ee bən e ra'səsə ran iya i go'see ina go'pamam. Ka daaye sə tor ʔasurə pa.⁵Yeeso doosi bongə, neezi iirə te' na punaa doowi, səna ree ullə gwa naa teeteeg səna doosu bongə ungowanz ese buroodi taarəkə.⁶Nok ri'ak ungowanza miiz zaa pu ginziz miirə gwa, nok n punaa ina n esku sə rəgən piipa.⁷Ungwanzi bo naa iisu rollə roo gee, ka' e'e pa! e kisəsəpu dii e gbesapu sogna, N le'ek sə n esa unapa.⁸N doosun koo na ruutə na eska buroodi nok ungowanz ulləzak pa, ama nok naaskaam mook ruukrun sə esa ina a iin nok keekken dəksa zullə.⁹Mii bo N doosun oorən i eskən laan i kink, dagbən i gbe'rəskən.¹⁰Nok ura oorəz tele kweek, gə ura laaz kink, gə ura dagbəz i gbe'rusku.¹¹Aza Daa irə te' sə waz na orə duga sə esku biks ya?¹²Koo na desu bal səesku ta'səz ya, bo'rumpa.¹³Nok ii engka bai i le'ek len eska yangiya ii neta wessat, an le'ek Daa Billə paaz eska Rumsa Billəs iya i orui rəya?¹⁴Ubla uka de' Yesso kees zama le'en uza pakam, de' zammi kee sei mazzi paktə inni məs bansa pu arkərəs,¹⁵Ama uri diga erə te' i doo bongə, naa gbi'kəma gwanza Ba'alzabuba rəmmi sə kees zamn marirə zokrə.¹⁶I mari uri nok i iin gwenka Yeeso gə'na bo'tubo eta mesəmrət sə yiik ur keetə diga Billə.¹⁷Ama de' Yeeso meegəsapu sundəmiya ii, sei dosi gwanta merkək gwandə te'et geekənka piipa waagəska,¹⁸Seetan na markən gwandə te'ka, gwanta ullət rek mu'rigaya? N doosunən ak nok inge seetan zin esə gbi'kəma Ba'alzabuba rəmmi n keesən zamam.¹⁹Mii mina keesək zam naa ri'ra Ba'alzabuba sə i iya i duunai gə i kees zam naa gbi'kəma andəm ya? Nok ri'ik ini i gəkp iya i zeesək bissai.²⁰Ama mina kees zam naa ri'ra Billəl gə gwanta Billət rektitə pu ində te'ka.²¹maza weng naa neta ya'am na'rət zo' gwaaga ullək koo una pok pa.²²Ama maz uza naa na arnu gham, pe'sək neta pu ullə gwa'at sə ree mar naa mariya ulləi.²³Mariya ungowaniya miirə pai, umkeereiya, ura po' toogəska mari Billə paz, faksi fanzi.²⁴Rumsa go'pas na keepu mazzə zokrə, koollo dolo ara maam pin pakrə laa ar engəska na kin pa sei doo bongə, N geek mində gwa ara n daatəkrə.²⁵Na getə oka mazzi ni gwaaga i koosakak, sə i go'rus okapa ara uza gəkpinnəkrə.²⁶Sei ree pe'tə zamn una gbansa iya i aru engkurəi, sə ii yas i tor mazzi rə sə i gau roo. zama mazzirəm ark an ni ninkak.²⁷Sei gəkp naa dena pu dookən netirə, kita kiiz uza ura pu marirə te'ez teg gwera sə doosə Yeeso gee, "Bil na sə' maiya aməsaz sə noosaz."²⁸Sei urbo dosu gee iya naa sə'səmaiya iya i gee paka Billək sə i duu ina bo doo.²⁹Dena bansa mariya eyi rə i ma' dakənka, doosi gee, ii mariya ri'kak ai, ii engkabai gə, i ii oka ina məsan, n yiiskən ina məsan muno kotto, a Yunana rəm.³⁰Ni gwan Yunana gamn ina məsan mariya Ninevah rə, ri'zi gə Waa Maz gəkp mariya ri'kakai rə.³¹Gwanza kiizaz, ninka gau gwanta Shebat, de'ek zoora Bil zeesəkən mari bisan sə le'sən, nok zaa diga ar ye'na noka geekə paka Suleimanu dook, sə gə na og, ura ar Suleimanu gbi'kəm az aa az.³²Mariya Ninevai i de'ek sə i gok bis naa mariya zamnuwəzzəi, nok ipunaa dena Yunana doosini paka Billəkak pa' ri'ak bo ura ar Yunanaz gbi'kəmaz aa az.³³Maza gəpsək fitila sə ku'su naa gbenzaz piipa. Sei dei dengku ar de'na rə noka mariya i tork ar gwəgərəi sə i okən oosak.³⁴No'a iik iyyi fitila zokrəz. Ama no'a ii ina laapu, zoka iik yi'ik naa tegrə. Gəgən gən bo'ta oosaa iik yer tegrə.³⁵Oosaa Billək napu irə sə ar uka naa see tegrarə pa,³⁶oosaa iik okək ar tele ni ra'a fitilarə okənnak.³⁷De' gbams pangni, sei Farsaawaz uza deru gwandə gwa, na zaa reg reka na bo' sə Yeeso tor sə ree gau dii.³⁸Farisaawazi haklənən og Yeeso ma' nekska na' zanga sə reg reka pa, sei inni məsu.³⁹Ama sei Daa Bil doosu gee, moi ii Farisaawai i neks ara gokak tan, ama timtəya ii i yi' naa engku naa sutum baar.⁴⁰Moi ii mariya ipu naa sundəmei pai, ura go'rə ara go'kak uzi gəə, go'rə ara rook paya?⁴¹Ama esən iya naa zaamai ina pu kəllə te'en, Bil geek tingtum naa ii.⁴²Ina yirku ronni ii Farisaawai, nok i esən sookai dannga gusse, ama i mu'us bo'ka bisa wessas naa gə i ii Bil pa. Neta ettiti ika bo'rə naa zinska una pa.⁴³Ina yirkurənni ii Farisaawai, nək i ii gəpt ata wessa mu'utə ro'təya Yahudaawai dakənkənal Billəmdə, gəbən i ii mari ina esən gbi'kəm ina de'sən ar yingurə.⁴⁴Ina yirkurənni naa ii nək i goopu gaga i gber pa sə mari i mee pa i duu pai.⁴⁵Gəbən lamz uza diga bisə Yahudaawai rez iisu gee, ina a doon sugəə sun baar eema.⁴⁶Sei Yeeso dosi gee "Ti lamiya i mee ro'oknaiya, ii bən ina yirlurənni naa i nok ni geesə mari ina i le'ek an pa inge ina bo'rə naa gham, ii naa zuta iit boo koo topa po'i ara i bo'kən ina i geesənnan pa.⁴⁷Ina yirkurənni naa i go'rus gwaaga anabawairək, iya do'ga mariya ii i iwii.⁴⁸Sə bo'kaa ri'ik sə yii tungtuma do'ga mari i bo'rən.⁴⁹Nok inanni meeka Billək doon N tomtək manzaani naa anabaawai, iirə te' gə i yiisəkən bərka baar haa ma i wiikən uri iirə te.⁵⁰Wi'a airə i pe'ek hakkeiya kwaala anabawaiya i iwii diga ma'ka dəlləi.⁵¹Diga kwaala Habilallə haa zakarə Zakariyallə, ura i iwu ar noosəka Billəkrə oomi rə. N pu doosəkəndə i laak kwaala iyyi airə zoora allə.⁵²Ina yirkurənni dooniya bissə Yahudawairəi, nok i zuksa pu mari bilaa meeəka Billək, ii naa zuta iit i torpa, gə i ro'on uri torka."⁵³De' Yeeso daa arki, Biibai naa Farisaawai, baar gomi sə i ma' e'kəna Yeeso naa des somaso.⁵⁴I yaa səna satə pak səbo kamu.

Chapter 12

¹De' mari genga i dakən digdəkənkəke gwanirə te' Yeeso ma' pak naa kubrubaiya ulləi gee, "Geen gen zuta iit yisti Farisaawairəzza, nok dangkaam."²Ina sums zok sə gbetək an piipa, koo a sums zok sə i meek pan piipa. ³Ina i doo tegra rən i geek naa ubla, naa gə ina i womso doowin tikron rollo roon i wook rollo paa däl yas sə geek.⁴N pu doosəkəndə, uriyangiya mii, kai serəm iya i ik zok tan ama sa'ka roozo ikp zengs pai pa. ⁵Ama n geesən ura i serəngbuz: serumum Bil ura naa ipsa zok punaa gbama kosəkənən ra'a gbampak rə, n pu doosəkəndə serummu.⁶I yingə not sisiit gbanaaro sulei ittəkə pa ya? Naa riik a Bil zins koo muzo irə te'ez piipa. ⁷I boo koo suka bu'tə zuttə rək tele pu ge'sənkək, nok riik ser kana kamən pa I Yeeso iisi gee a bo'rə pu wessa, rem arəə bo'rə ri'eri, a kink zegsa bampas. an sisiiti gənga.⁸"N pu doosəkəndə kala ura doye marirə mu' boo a miiziz, waa maz kweeku tombaiaya Billəirə mu' ⁹Ama ura sinnə marirə mu'uz, mii Waa maz n mu'usku tombaiya Billəi mu'. ¹⁰Gə ura pagrə neta go'pat Waa mazzə paan, i ra'susku, ama ura pak sərə pak rumsa Billəssə paaz i ra'susku pa.¹¹Ina kamən ro'ra Billəssə, naa gwani naa iya naa gbikəm ai, kai gbee baar naa ina i dook nok sə i keesən zuran pa, ko ina ii dook an, ¹²Nok rumsa Billəs geeskən ina i dook bəllirən.¹³Sei uza bansa mariya ei rə te', doosu gee, "lamz, doosum dowiya miiz na mar hinta daa daaseetnaa mii" ¹⁴Yeeso iisu gee, "maz, nee esə tōmsa zeeska bissəz, koo marka hintə iirə te'es ya? ¹⁵Sei doosə bansi yas, "Geen gen! kai gau naa sutum baar pa, nok toogəska neta dəllət uni zəngs pa."¹⁶Sei Yeeso riisi rəsa paka ak, gee, "Gwana maz uza pii sə baa baak, willirə kin ina baan haa. ¹⁷Sei doo gwandə timlə gee, 'N book anya? N pu naa ara n de'esken ina n baan an pa,' ¹⁸Sei doo bongə, n meemən ina n bo'kan. N wa'gəsəka werəma pise an sə n wōm a gbinam sə n de'es neta miirə n baat roo. ¹⁹N doosək zəngsa miiz, A pu naa rek naa ina kamkpa wi' na wi'in əngəm, regəm, bo'om, geem tingtun."²⁰Ama bil doosu gee, moq məsa as! wonka tuksassə n pe'sek zəngsa moqs neta a toogəs at gəkp a neet ya? ²¹Riizi bo'rumka na ura toogəs neta dəllət ama timra ulləl pu gwanta Billət paa pa."²²Sei Yeeso yer kubrubaiya ulləi rə sə doosi gee, n pu dooskəndə, kai gbee baar zəngsa iisə naa ina rekan, koo zokruma iim na a i te'kan pa. ²³Nok zəngs ar an kinka rek, zok ar an kinka yalən. ²⁴Gwenən goli: I baa pa, i toogəs p, ama Bil esi ina rekan. ²⁵Moq ii i ar an noi! Zeezi iirə te' bag dənə gəkkpən naa zəngsam dəllə nək gbeeka baar ya? ²⁶Ina le'ek bo'ka ina topan poa nok an sə i gbee baar a gbinandə ya? ²⁷Gwenən ni burum nook, i kam tōms nək kinka yaləna təkən pa. Naa riik n doosən koo Suleimanu naa gwant, naa kima ulləm tele reks ni koo muzo iirə te'ek pa. ²⁸Bil na esə buruma bu' wōnka bo'ta wəərəm ootum, eskən ii ina ar a iin pa ya? Moq ii mariya eska timr dag pai!²⁹Kai gbeer baar naa ina i rek koo ina i bo'kan pa, Mariya i mee Bil pai iiya i gbeer baar ³⁰kinka irəm nettirə, ama Daa iiz meemən i ii in netti. ³¹Ama laan gwanta ullət, eskən en neta eti gəbən. ³²Kai serum pa ii gbo'a topak, nok Daa iirə paariz pu naa yaksa zoka eskən gwanta ulləttak. ³³Yingəsən ina pisən nan sə i esə iya naa zaamai naa riik i toogəsək zaudiya bampaz Billə paa. Ara ya'rəkən pakrə, ara ruuz rurukən pak, koo mo'or laksəkən pak. ³⁴Nək ara i de'sən zaudiya iiz zak, timteya ii i gəkp roo. ³⁵Dogən seeg pitilaiya ii ipu okəkrə, ³⁶Ni seniya i zo dangwanza iiz na gətə naasa kiim rəssə, na gətə naa də'əs su' i gbe'rusku naa lakska bəl pa. ³⁷Seniya i geek tingtum dangwanza iizə na oksii ipu zo'okrə. N doosən zəmazi, tək yaləna tomsən, gapski dii sə esi rek. ³⁸Noosən koo na gətə naa te'teeg koo ar oonarə seniyyi i geek tingtum naa oksii ina pu zo'krə. ³⁹Ama meen an ura naa gwaagaz naa meemən bəlla ruuz zakənaz ka daa səka wa'su gwaak sə ru'u una pa. ⁴⁰Ii bən gawun naa gbaksa tok, nok Waa Maz gətək zoora i tammunu paazə. ⁴¹Biturus doosu gee, "Daa a rii paka ak nok ee ya koo nok mari Yasso?" ⁴²Sei Daa iisu gee, "senza pazi pu wessa naa be'ru ya? Uzi ura dangwanza ulləz esək koo anaya ullə na'rə sənə kam gwaagi sə esi rek bəlla go'ozzə. ⁴³Senzi geek tingtum dangwanza ulləz naa gətə sənə ogsu bo'ruk ina doosundə wessa. ⁴⁴N doosən zəmazi, gapsək senzi neta ulləttə paa sə gbaa. ⁴⁵Ama senza rooz naa doo gwandə timlə gee, 'Dangwaza miiz gətək ya' pa', sənə ma' duka seniya yariyai naa kii'yai yas sənə reg na bo' haa na kamu, ⁴⁶Dangwanza ulləz gətək ubla a tammun pak gəbən bəlla mee paz zək. ⁴⁷"Senza meemən ina Dangwanza ulləz ii na bo'rə ama de'es zok sə bo'rə pa ezi kink dā'at wessawe. ⁴⁸Ama senza mee ina Dangwanza ulləz ii na bo'rə pan sə ina toq da'kan kink dā'at topa, ura i esu gəngas, i iik gənga ullə, ura i esu dag haaz i laak gbinən ullə"⁴⁹Doosi gee mariya eyi gee, "Zakaa miirə dəllə te'ka nok n kamtikən ra'ak, ika miik ika gapsapu ra'a eki. ⁵⁰N punaa batisma gombaar n kweekuz, gəbən eki. ⁵¹N inge n zaa nok kamtəka gamna wessak dəllə te'ya? sam n doosən n kamtən markəbka ki. ⁵²Diga ri'ak mari gbenaaarə gwaaga mu'kəkrə te' i markənka i geekənka pa. Mari i taarəkə i bo'ok keerəs naa mari ittəkə, mari ittə kə bo i bo'ok keerə naa mari taarəkə. ⁵³Daa naa waz i mu'səkənka, mai naa wai kiizaz i ruuskən mai gunurə i mu'skənka naa yara ki"⁵⁴Yeeso dossə bansi: "Ina og koli na ma'tə dibla Billə, i doo inge, maam langtək, boo langə." ⁵⁵Zaka na keetə diga aari ar ma'ak, bo'rum ri'eri. ⁵⁶Ina naa bangəmmaiyyi i gwenkən ara paak naa dii sei i doosə mari ina bo'runkpan, nok an sə i mee ni i diikən neta bo'rum ri'kak at paya? ⁵⁷Nok ansə i mee ina toq ika bo'rən paya? ⁵⁸Muna pu rek rekarə ar bissə naa umkeeriya mooz yamma ioks bilarə ina bo reks naaa ri pa kankpa ura zeesəska bissəzza, urbo eska ura dog marirəzza, sə gbe'a ara i gbe'en marikrə. ⁵⁹N doosən i keek pa, sei ina teegəsapu wessa i laaz koo kobo seetək pa.

Chapter 13

¹Bëlla roollo mari gënga ipu roo sà i daoosë Yeeso mariya Galiläi rë paa ni Bilatus tom mari ni i immnën de' ipu ma'kën neta Billät. ²Yeeso iisi gee, i sundë Galilii yawai i iwi ai, i ara an Galiliilaawai i seetëi hakeirë paya? ³Ri'pa ii bën ina punaa pa i weeräkën yas. ⁴Koo ni mari komna naa samsaara i werai bëlla gwaaga noo paari siluwamak kasën sà iwi telek. I sundë i ar mariya i seetë Urushelima hakeirë ya? ⁵Ri' pa ii bën ina pu'na' pa i werkrën. ⁶Sei Yeeso re'si pak gee, maz uza pii ura rug'të rumb gwandë ba'rë, gëdämtë kinë nen te'a ekirë pa. ⁷Sei doosë tombaaaza ullë ba'rë, "Gwenum, wi' taarëkë ri'ak n zaa akp nen te'ak rë ama n kinë pa dopsën nok an sà kweeräk ar zuk ya?" ⁸Tombaaaza baa arkirëz doosë ura naa baakiz gee, dangwanz, daam rekarë wira zakallë, n pe'suku, but gë n kusuku saks wirallë. ⁹Na rewo wira zakallë, wessam; na rewo pa sëna dops zok. ¹⁰Ubla esmgëska ukarë Yeeso pu kubruskën mari rora Yahudaawai i dakën allë. ¹¹Sei kitakiiz uza pu roo ura pe' wi' komna naa samsaarai kunu konsu, koo topa le' leekaa paak pa. ¹²De' Yeeso ogu sei deru naa zaa mu'ka sà doosu "Kitakiiz n binsa pu kunuwa moourë." ¹³Sei pa'au naa na'a ullëi, ni unkpa norak sei lees paa sà ma' noosëka Bil. ¹⁴Baar sug doonza gbi'za roli rëz nök Yeeso ara rungbun kitakiizi ubla engëska räk, sei doosë mari gee, "Ublut pu bamrëzi kankpa tomsos, nok riik zan ina rungbun ubluta etirë ama kai zaa ubla engëska rë pa." ¹⁵Daa Bil iisu gee, ii dangkaameya ai, neezi irë te; kees gumbaaza koo zegëza ullëz diga ar maanarë sà kamu ar maamrë ubla engëskarë paya? ¹⁶Kita kiizza az urbën waza Ibrahim rëzzi sà seetan dogdu wi' komna naa samsaara, aibëzi pa ina rungbu kunuwa ullëurë ubla engëskarëk. ¹⁷De' Yeeso doo paka eki, sei keeriya ullëi i gee dekza zur, ama mariya i seei zok yagi naa neta mäsäm'rë bo'rë eti. ¹⁸Sei Yeeso doo bongë, gwanta Billät gookën naa anya? i kwe'guskunu naa anya? ¹⁹Gwanta Billät puni dokta mustattët uza rë ta'at, ullë baakrët, noo, dag sà noi i zaa bo'rëz dalita ullëtë. ²⁰Sei Yeeso gebën doo bongë, "N ringëska gwanta Billät naa anya? ²¹Puni yistiya kitakiiz uza de'ëu sà fëu naa zuma alkamarëm taasai taarë haa zummu puutë yasak." ²²De' Yeeso pu rekrë Urushelima duu dälmiya gbi'këyai na tompairë sà kubrusën paka Billäk. ²³Uza desu gee, "Dangwanz, iya i kweu gë i gäkp pu topa?" Yeeso dosu gee, ²⁴Yaanën torka sognaa aapakrë nök n pu dooskëndämari gënga i laak torka ama i le'ek pa. ²⁵Nok Daa naa gwaagaz na gbe'es sogna i de'ek goka sà i oorë Daa naa gwaagaz, gbe'rësämee sogna; ama iisäk gee, N mee ara i keetännak pa. ²⁶Ri'eri i iisuku gee, e' reg sà e' bo' naa moo, sà e' kubrusën ro'toya Billë rë. Ama gë bagën gee, ²⁷N mee ara i keetännak pa, ri'gën ari moi ii engka baiya ai. ²⁸I go'ok naa tebdika nu' zoora i ogën Ubrahim naa Ishaku, naa Yakubu, naa anabawai telë, gwanta Billëtë, íi bën i koskën goka. ²⁹I zak diga di', naa nimz, naa aa, naa pa' rekrë tebullë gwanta Billëtë. ³⁰Meëmen, iya sa'kai i gäkp iya seeniyai, iya seeniyai i gäkp iya sa'kai. ³¹Ni umkpa norak Farisaawaiyi uri i zaa ullë, i doosu bongë, "Ri'gëm ang nök Hiridus iya kankpa. ³²Yeeso doosi bongë, "Ren sà i doosë dangkaameza ezi, i keesäk zam sà N rungbo mari wönka naa bō'ta, gëbën, ublaa taatë N gbaksäk tōmsa miis. ³³Koo rigaya, N rekrën mu'ka naa ri'gät wönka naa bō'ta naa nakwanzë, nok tōō ara i kweekën anabi ar ye'na naa Urushelimak pa. ³⁴Urusaliima, Urusaliima moowa a iu anabawai, sà a to'gë iya i tomtai, dën rigazi sà a toogëska yangiya mooi ni këez daksken yangiya ullëi gwandë bentirë duk ya? Ama i íi ri'pa. ³⁵Gwenën i mu'sapu gwaaga mook, N pu dooskëndë, i oke gëbën pa, sei ublaa i dookën bongë, sësäm na gau naa ura pu zakrë naa riira Daarëllë.

Chapter 14

¹Bo'rum ri' ublaa engəskəskəna ukarə, de' tor gwaaga doonza Farisaawai rəzzə uzarə, nok reka burodi, sei pi'su no'rə mis. ²Gwandə mu'ka boo, maz uza pii dent naa nat puurusapu. ³Yeeso des biibai naa Farisaawai gee, go'gon ina bo'rə ringbukuka ublaa engəskarə ya, koo go'pa ya? ⁴Ama i rees, sei Yeeso kamu sə go'su, sə faasu. ⁵Sə doosi gee, iirə te'ka puna naa gumba gumsə koo woz sə naka kasə dullə ubla engəskarə səka keesu paya? ⁶Ama i le' sə i bagu pakki rə paapa. ⁷Sei Yeeso gweni ni iya i dooti naasai ni i teegən ar gapta gbi'ta tak, sei riisi pak gee. ⁸Maz naa doosa naasa kiimrəs, ka gau naa ara daamrəkrə pa, nok leegə dooto pu ura naa diimaz. ⁹Ura dootən in ittəkəz yasaz na rəktə, doosəka mona daasə urzi ar gapt moorə eti, sə geek ar gapt topattə naa deksa zur. ¹⁰Ama ina doosən naas, rəm a gau ar gapta topattə, nok ura doosaz na zaa, leegə doosuka gee vere rəm a gau ar gapta gbi'tattə. Sə mariya i gau ar gaptə yammai yas i nooska. ¹¹Nok koo neya noos zura gwandəl i gengkunu diiri, ama ura gən, zura gwandəl diiriz i noosku. ¹²Yeeso dosə maza dootu naasaz gee, derkən maz reka koo mona derk gini kaa der vereya mooi, koo ungwaniya nooi, koo zeewiya mooi, kura gwaagəiya moorə naa na'ai pa; nok iima noka i derkənək pa, nok gəkp ni i toksa puk. ¹³Ama mona derk mara gini derəm mariya naa zaamai naa iya i bərəi, naa lendi naa ruri. ¹⁴I kink kən sə'səm de' ipu naa bilaa i toknak pa, noka riik i toka ton ubla dəl bamnarə. ¹⁵De' muzo iya ipu gamnarə naa Yeeso tengtirə naa Yeesoirə te' gee neta eti, sei doosi gee, sə'səm gapsapu ura ri'gək gwanta Billət təzzə. ¹⁶Ama Yeeso doosi gee, maz uzazi bo'rə naasa gbi'sas, sə doosə mari gənga. ¹⁷Də' wakatiya naasəlləz rektə, sei tom seniya ulləi ina dootə mariya bo doosi naasai ina zaa, nok i gapsapu koo anya. ¹⁸Sei gwani yas, i ma'tə kamrəka pakrəm. A seenzaz doo bongə, n kee yipk allə n rek sə n ree gaentə, useni doosum dangwanz kinsəkə reka naasərə pa. ¹⁹Se maza muzəzboo doo bongə, n yapsapu nəgiya baakrəi nq' gbanaarə n ree gwenkirə kinsəkə reka naasirə pa. ²⁰Uza boo doo bongə, " keek kamkp kiizə n le'ek zaka naasirə pa. " ²¹De' senza ezi zaa dosə Dangwanz ullə netti, sei baar sug Dangwanzzi sə doosə sənza ulləz gee, rem dera dərmiya gbi'kiyairə naa ye'niyai rə naa billəttə paa, a kam iya ipu naa gbam pai, naa bədi, naa ruri, naa lendi. ²²Sei senzi doo bongə, 'Dangwanz n bamsapu ina a doosən, ama haa ri'ak ar pii. ²³Sei Dangwanzzi doosə sənza ulləz gee, rem bimittə bi' naa dərmiya ye'kiyairə, billəttə, a pa'rəttə mari ina toto nok sə gwaag na yi' ²⁴N pu dooskəndə, mariya n sɛɛ dərki airə te'sə i ləllek rekki pa koo topa. ²⁵Ri'ak bansa mari ipu gənga ipu ri'gəttə, naa ur, sei yere sə doosi gee, ²⁶koo neya miirə sə mu'us Daa ulləz, naa kiiza ulləz, naa yangiya ulləi, naa a' ki'ai pat, haa naa zengsa ulləs pat le'ek kankpa kubrubaaaza miiz pa. ²⁷Koo neya pe' vaga rau sə duutə paz le'ek kankpa kubrubaaaza miiz pa. ²⁸Neezi iirə te'ka sə iisapu womkpa gwaak sə gagbəs wessa wo'səkaas diga ma'karə, koo le'ek len gbamsəkəs paya? ²⁹Nok na ma'sapu womr sənə gbams pa, kooneya og womriz loduku lon. ³⁰I dook gee, maza az ma'sapu womr ama gbamsəka le'eu pu gbamskarə. ³¹Gəbən koo pe' gwanz uza rek ya'amrə naa gwanz uza. Diga ma'karə gəkp sə wi'gəs koo ur naa soojai mu'komna le'ek len sə gwaa umkeeriya ullə pu kamtək ya'amrə naa soojai mu'zuraz ya? ³²Na meemen na le'ek pa, diga ura ezi piti ar ye'na rektitə denpa. Sənə tom tombaaz na rəə laatə bila geekənkarək. ³³Ri'eri bən kooneyamarkən naa ina pisun pat le'ek sə gau kubrubaaaza miiz pa. ³⁴Zing manda go'gon tingtum ulləm naa pii gə, ama tingtuma room na kee pu, ni bə'kən sə goon zingbak pii ya? ³⁵Punaa tomspa, koo topa go'ok nok but pa, gə'ok səkəsə pa, noka riik kuusuk zok. Mari kamkpən tomsa una pa, kuusuk zok sə mari sə digdəs. Ura na punaa to'a geekarə na gee.

Chapter 15

¹Mariya i kweeu sa'kai naa mariya naa hakeiya ai i zaa Yeeso rə i geeu. ²Farisaawai biibai, i wiirə pak gee, maza az bo'rə gwans naa mariya hakei rəi haa sə gə reg reka naa ii. ³Yeeso dosi re'sa pak gee. ⁴Uza muzo iirə te' naka punaa mai zu' gbanaarə sə muzo naa yaa, daatək iya zu'narkə naa pittimuzo pai neero səgə laatə ma'za yaaz haa sei na kintu a muzo ezi paya? ⁵Na kintu ko'guttku bigarə naa yaksa zok. ⁶Na zappu gwa, toogusuk doowiya ulləi naa iya ipu ullə pouroi, sə doosi gee; do'sinə yaksa zokrə, n kintə pu ma'za miirə yaa ezi! ⁷N pu dooskəndə ri'eri zi bo'ok yaksa zok paari, nok maza naa hakei az muzo na pu'na' ar an mariya zu'naa komnai naa pitti muzopai, a i ii pu'ka na' pai. ⁸Nee kitakiizi, naka punaa wessa suktunsas, sə muso naka yaasu, ka gaps fitila sə ka koo gwaag, səka laagu haa sei naka kinsu pu zanga pana? ⁹Na kinsupu derk ungwaniya ulləi naa iya i gau ar mukoi, sə doosi nee do'osnə yaksa zokrə, nok weesa miirə yaas n kinsapu. ¹⁰Ri'erizi n pu dooskəndə, ina yaksa zokrənni tombaiya Billəirə mu' maza na naa hakeiyaz na pu' na. ¹¹Yeeso doosi gee, maz uza pii ura punaa yanga yaara mari ittəkə. ¹²Ura waiyaz doosə Daa gee, matəm bint, a esə mii n ka kinən zaudi a moozə te. ¹³Ura waiyaz ezi, de' ru' i ar topa daks neta ullət, ri'gənəm but uta rə ar ye'na, aa eri wo'oto weesa ulləs, yibdin neta toopat naa bo'on ina wessan pa. ¹⁴De' gbanz pu neta pisut yas, sə wodu keetə buttirəwessawe, una pisu pa. ¹⁵Ree laatə toms maza buttirəzzə, sə i esu eska yewi rek. ¹⁶Wodi annu gban haa ii boka rege rekaa yewi rək i regək nok uza esu unaa rekan pa. ¹⁷De zəngs getu di' sə doo bongə, səniya miirə Daa rəi rigazi ipu naa rek wessawe', ama mii aa n pu wəkrə na'rə wodu ro az. ¹⁸N ruuk sə n gee mində Daa rə gwa, sə n doosu Daa n bə'sə pu ura paariz hakəi gə n sa'pu. ¹⁹N too ara i derkənə waza mooz bən akpa. Ama yermə muzo diga səniya mooi r tə. ²⁰Ruutə, zappu gwandə Daa rə, diga piti ar ye'na sei Daa ulləz ogu, sei yirku kamu sei nog rekarə ullə sə ree kuwu. ²¹Waz doosə Daa ulləz gee, Daa n bo'sə pu ura paaz hakei, gə n sa'pu, n too ara i derkənə waza moozak pa. ²²Ama Daa ulləz doosə səniya ulləi gee, ina kamtə yaluwa ar ookapa ewi, ina te'su naa gbaku, gə ina te'su ma'az na'rə naa tag dentə. ²³Sə ina kamtə negəza n maau gwa sə i suu az ina de'su, ina bo'rə naas. ²⁴Nok doo werapu ri'ak getəpu naa zengs, gəbən yaapu sə kin zok. Sei i ma' yaksa zok. ²⁵Wakatiya ezirə, zəəzaz piti o'ka tomso, pu zakapurə sə gee do'kaa bigrimrək naa waag. ²⁶Sei der sənza gwaagirəz muzo sə desu gee, anni pu bo'runkparə ya? ²⁷Sənza rooz doosu gee, doowiya moozi zappu gwa, sə Daa mooz de'susu negəza a nee zok gwa'rooz noka zannpu wessak. ²⁸Ama waza rooz mu'us torka, gwa'roo nok suksa baar, Daa ulləz keetə sə oorū. ²⁹Sə waza ullə gbi'za ezi doo bongə, gwenəm wi'a n bo'ri gənna naa mooi. N kam toms ni sənzak, a doosə una sə n mu'us bo'ka pa, naa riik koo de' muko a mede eskə koo waa berk sə n bo'on naas naa uri yangiya mii pa. ³⁰Ama gwenəm waza mooz wo'oto wessa moos tarabantairə, zaa a de'susu negəza a neeu gwa'az. ³¹Sə Daa doosu gee, waz a punaa mii koo benaya, ina miin a mondənni. ³²Ama a tooton ara aka bo'on yaksa zok naa tingtəm ak, nok doomiya moorə az wer, sə ri'ak punaa zengs, yaa ama kinsa pu zok.

Chapter 16

¹Yeeso doosə kubrubaiya ulləi gee, maza naa na'az uza pii puna tombaaza ulləz, sə i doosə mazzi gee tombaaza ulləz pu laasku neta zukattə. ²Sei maza naa na' ezi deru sə desu gee, anni N gee morə paa ri'anya? doosə me ni' a kamkpin neta miitak, Nok a gəkp tombaaza miiz gəbən pa. ³Sei tombaazazi doosə zura gwandə gee, n bo'ok rigaya, de' Dangwanza miiz kees ke ken tomsə paa. N punaa gbama pakrəm pa, zur bo degə dən oorukurə. ⁴N meemen ina n bo'rukkan, nok ina keesə pu tomsa assə, mari i kweekə kwen gwanirə gwaamittə. ⁵Sei tombaaza der mariya dangwanza ulləz pu duuki giməli yas, sə des ura seenzaz gee dangwanz pu duukarə rigaya? ⁶Doosu gee waaga zaitun dekki zu' gbenaarə. Sə gee, gamdii, kween rababaaz a bii zu'tə naa komnai. ⁷Gəbən doosə uza gee, i duuwa rigaya? gee alakama zu'gbenaarə. Sei tombaazi doosu gee kween rababaaza mooz a bii zu' narə. ⁸Dangwanzi zan tombaaza go'pa ezi nok be'kuwa ulləu, ri'erizi yangiya yangiya ri'kakkai i arin an yangiya oosarə be'ku. ⁹N pu dooskəndə kamən toms naa ina pissin dəllən nək po'ka mari. Nək naa weesa roos sənə tomo, Bil sənə kween gwanta ulləttə. ¹⁰Kooneya puna go'os kampka neta toppattə paa, le'ek bo'ka toms neta gənpattə pa. ¹¹Ina go'ro go'numneta go'pattə paa pa, nee iisəkən neta wessattə paa ya? ¹²Gəbə ina bo'rə go'num wessa uza rəzzə paapa, nee eskən weesa indəs ya? ¹³Koo neya le'ek nooska dangwani ittə yas gə piipa, koo mu'suk a muzoz sə gbaa ura muzoz, koo mu'suk uza sə be'es uza. ¹⁴De Farisaawaiyi iya i íi wessai i doo bongə, neta eti yas, sə i lodi. ¹⁵Sei doosi bongə, i íi nekska zu'təya ii marirə mu'ka, ama Bil meemen timtəya ii. ¹⁶Dooka naa anabaawai ipu tomsə haa zaka Yohana rəkrə, diga zoora elirə ipu dook paka gwanta Billəttəkrə, íi boo ipu yaakən torkarə roo. ¹⁷Noka ri'ik ar an kinkarə, ara paak naa dəllək le'ek len bəmkpa, ama paka miik koo muko kassək buttə pa. ¹⁸Koo neeya na fas kiiza ulləz sə kam kiiz uza som, bo'rusapu zina, gə maza kam kiiza i fasuz, ur bən bo'rəpu zina. ¹⁹Maza naa na'az uza pii, te' yaləna gbi'kəmrəm sə gee tingnum koobenaya naa neta pisut. ²⁰Gə ura naa zaamaz pii i deru Liyazarus gau ullə sogna gwaagrə koo benaya sə oorə oruk, nogrəm yasapu zoka ullək tele. ²¹Yaan reka rutəya i kadəi, ura naa na'azzə teebulləi, haa sə zai teelə nogruma ullə zokrəm. ²²I pu ri'eri sei oor baaza ezi wer, sə tombaiaya Billə i pe'eu i kamu Ibrahimrə, maza naa na'az bən zaa wer i iisu. ²³Pu gberk baalə ra'rə te' sei teg muug sə og Ibrahim ar ye'na naa Liyazarus ullə mu'ka. ²⁴Sə deru gee Daa Ibrahim oksə me yirkuwa miiu, a tomtə Liyazarus na dūmo nendəza ullə maamrə sənə dēksə se meelə, nok n pu gberk baalə ra'ak rə te'ka. ²⁵Ama Ibrahim desu gee, waz, sundum ru'a a pinni naa zəngsai, apuna neta wessat a iit tele, ama Liyazarus bo bətə baar. ²⁶Ama ri'ak bo pu geek tignumrə ari moo bo apu bərka baalə te.' Koo naka ri'pa ma, dura surka pal pii arə te' nok iya i íi ga'tika iirəi kaina le'pa, iya eerə bo ikana le' ga'tika iirə pa. ²⁷Sei ura naa na'az doo bongə, n pu oorukarə Daa Ibrahim, tom Daa miizə gwa! ²⁸Nok n punaa ungwani yaramari gbenaarə, na ree na dinsi to' nok kaina zaa tor bərka baara allə pa. ²⁹Ama Ibrahim doosu bongə, ipunaa Musa naa anabawai, ina ke'si to' pa. ³⁰Sei ura naa na'az iisu bongə, ri'pa Daa Ibrahim, uza naka ruutə roobaaamrə, sə naka ree iirə, ika pu' pu na; ³¹Ama Ibrahim doosu bongə, ina geesə Musa naa anabawai pa, koo maz naka ruutə roobaaamrə ika geesupa.

Chapter 17

¹Sei Yeeso doosə kubrubaiya ulləi, "N meemen net uta pii sə tosa hakeirə, kak irəm maza ezi neta eti bo'runkpa ulləz! ²Tooton ika maasu naar dukru sə ika mangsu gbenarə, nok bo'ta sə kubrusən iya ye'kiyai sə ina deu de' ³Gwenən zu'tiya indəi. Ur waza mooz na bo'sa ina go'pan, bi'sumu, na meegəs ra'səmui. ⁴Na bo'sa aibe haa sənə reks dən gbansa ubla rə, sə na oorə dən gbansa, sə naa doogə, "N bo'sa pu aibe," dolezi ra'səsəmui." ⁵Kubrubai a ulləsi i doosə Dangwanz, "Baks mee de'eska timr." ⁶Dangwanz doo bonge, "Ina ka punaa eska timr ni dokta mustatək, ika doosə te' na səə, sə te'a eki ka buks, sə see womarə roo, ka geen gen." ⁷Ama neya, naka punaa senza baasu baak koo neesu maiyaz səka doosu bonge zam bala a rek reka ya? ⁸Koo ka doosu gee, bo'sə me tomsa as na ri'pa n d'a'ka n eska reka pa sei mona bamspu, sə a reg reka sə bə' maam. ⁹Iisək sənza ullə ezi useiko noka bo'rum tomsa too ka bo'ros ya? ¹⁰Ri'zi bən Ii, ina bo'rəsa pu ina i doosən ina bo'sen, i doon inge boo, seeniyi. Ii bo'ok ina i doosən. ¹¹Pu re'gəgr Uruselima, sə reks bapsa naa Samariyawai rə naa mariya Galili. ¹²De' tor dəl ilarə erizi sə i sar naa mariya komnaiya ipuna beedəmai, i detə uri i setə ullə pourə rə. ¹³Ama i wootə su' i doo bonge, "Yeeso Dangwanz, oksəmee yirkurə." ¹⁴De' ogi, sə doosi bonge, "Ren i yii zura iil Firissə," De' i ri'gə sei i og i neesəə pu zongna gwanirən ookapa. ¹⁵Uza muzo de' og gwan goosapu okapa, yer gee sa' sə gee noosən Bil. ¹⁶Sə zaa tangs zura gwandəl Yeeso rə dentə dii, sə Iisu usuko. Ur maza keetə Samariyazzi. ¹⁷Sə Yeeso doo bonge, "N go'sən ii komna paya? iya pitti muzo pa ai ipu araya? ¹⁸Maza gətə sə noos Billaz pii paya. Sei mara ginza az ya?" ¹⁹Sə doosu bonge, "Ruum, a ri'gə. Eska timra mool go'sa pu wessa." ²⁰Farisaawai i des gee, ri'eki gə gwanta Billət zak benaya? Sə Yeeso iisi sə doosi gee, "Gwanta Billət zak ni neta i gwen atak pa." ²¹Nok i dooskən bonge, "Gwenən aa at' koo aa aa'eti; gwenən, gwanta Billət pu ində te'." ²²Sə doosə Kubrubaiya ulləi bonge, "Ublut pu zakrə ara i iikən oka ubla muko a Waa Mazzək ama i okpa. ²³Sə i dooskən bonge, "Gwenən aa ezi, gwenən aa az! kai ree pa, kai duuyi pa. ²⁴Ni oosa okən wessak ina veklitə kwalirə paari sə okəm ara diik koo paa ak, ri'eri zi bən Waza Mazzəz zak ubla ukarə. ²⁵Ma'karə dooləzi gberka baar somaso, zanga, haa mariya zamanuwazzəi i mu'uskun. ²⁶Ni bo'rum naa Ru'a Nuhu rəi rək, Ri'erizi bo'runba ru'a waa maz zakni rə. ²⁷I pu rekrə, i pu bo'ok rə, ipu kamrək ki' rə, ipu keesək yangirə kiimrə, ni ublaa rə toosən bark rək, sə maam langtə laks net yas. ²⁸Ri'eri zi, ni bo'rum ru'a Lootui rəi rə, ipu rekrə, ipu bo'ok rə ipu woomrəkrə. ²⁹Na gə bo'rum na ru'a Lootui keen Sodom sə ra' keetə billə paa sə zaa doos dəl sə laks net yas. ³⁰Ri'erizi sə bo'runba ru'a waa maz zakni rə. ³¹Ublaa ekirə ura pu rora paarilləz kana tiitə sə bo de'ettə net gwaro pa, ri'zi bo ura pu O'kaz kana zappu pa. ³²Sundun naa Kiiza Lootu rəz. ³³Ura ii zura gwandəl az, kink pa, ama ura mu'us zura gwandəl az kink kin. ³⁴N pu dooskəndə, tuksa neta eti bo'rungbunas, mari ittikə i kisik kit at muto, i pe'ek uza i daak uza. ³⁵Kitaki iitikə ipu nank naalə yam i pe'ek muzo i daak uza, ³⁶Sei kubrubaiya ulləi i desu gee, "Ina eni bo'rungba araya?" ³⁷Yeeso doosi bonge, ara ina weran pinnak erizi dogbai i tookən.

Chapter 18

¹Sə doosi re'sa pak, ni i weerəkən weerikak, kai na gau naa teka zur pa. ²Gee, alkali uza pii dəl ularə ura serəm Bil koos mari paz. ³Gə tuukuz uza pii dällirə, sə gedəmtə ullə, gee, "Po'me a zeesəsə bis naa dommeya miiz. ⁴"Nok lo' i po'ku pa, ama sa'kaa roozo topa doosə zura gwndəl gee, koo noka n seerəmən Bil koo n esən maz gbi'kəm pak, ⁵Ess, noka kita kiiza az besnə baarak, "N po'ku n masuku bissi, nok səkana noosə naa gədətika ullək pa." ⁶Dangwanz gee, "Geen ina alkali a punaa go'num paz doon. ⁷Ri'eri gə Bil ka bo'rə go'num yangiya ullə teegəi sə i gosu wera tuks naa ubla airə paya? lo'ok lon geekirə ya? ⁸Npu dooskəndə, kamtək kan go'num iirə naa gbaku, koo naa riik, Waa maz naa zaa oksək on eska timr dəllə ya. ⁹Gə doorusu paka akki iya i yii ni boo bopu omi sə i see mari uri. ¹⁰Mari ittəkə irəwə gwaaga Billəkrə nok weerək ura muzoz Farisaawazi, ura muzoz bo ura kwee sookazzi. ¹¹Farisaawazi de' sə weerə neta gwandəttə paa, gee, "Bil n iisa useiko nok n puni mariya i seetəi, rui iya i bo'rə neta go'pat ai, iya i ruuro ki' koo yaariya mari rə, koo ni ura kwee sookaz pa. ¹²N rii rek den ittənə luumarə, n esə zaka kala ina n kinəndə yas. ¹³Ama ura kwee sookaz, de' ar ye'na, koo no' bən tegi Billə paa pa, be' gumb sə do gee, Bil gamn naa yirku, mii maza naa hakeiyazzi. ¹⁴N doosən maza ezi ree pu gwaaga okapaa ar an ura muzoz, nok ura noos zura gwandəl az i tiisku, ura tiis zura gwandəl az boo i noosku. ¹⁵Mariya eyi i kamritə yangi nok sənə pa' na' irə paa, ama de' kubrubaiya ulləi i og ri'eri, i bi'ri. ¹⁶Ama Yeeso deri gwandə sə doosi "Daan yangiya ye'kiyai ina zaa miirə, kai ro'ni pa. Nok gwanta Billət a iyai retti. ¹⁷Zəma zə' Npu dooskəndə ura gen zura ulləl ni waz waiyak pa kink sə tor gwanta Billəttə pa." ¹⁸Gwanz uza desu gee, "Lamza wessaz, N bo'ok an sə na kinə gwanta Billət ya?" ¹⁹Yeeso doosu gee, "Nok an sə a derə wessa ya? ura pu wessaz piipa sei Bil gwan mulo. ²⁰A meemen ro'oknai, kaa ruuro ki' pa, ka iu maz pa, kaa ruuro pa, kaa esə seedakum songb rə pa, noosum Daa mooz naa maiya mooz." ²¹Gwanz gee, "Neta eti yas n duusapu diga waktiya n piin wazzizal." ²²De' Yeeso gee ri'eri, doosu bongə, "Una piti muno bes aa duun pan, yingəsəm ina pisan yas, sə a masə iya pisi pai, ri'erizi sə a kink faasəma Billəm paa. Sə a zaa duuye." ²³Ama de' gwana mazzi gee neta eti zok tapsəsə seem, nok ur maza naa zaudizzi. ²⁴De' Yeeso og mazi sei zok tapsusu sə doo bongee, "Gom gon ara gwana maz torkən gwanta Billəttə! ²⁵Gapsək gan geeloba naa koidum torkarə dura zilarəllə naa ara gwana maz torkən gwanta Billəttə." ²⁶Iya i gee pakkii doo bongə, naa ri'erizi gə, "Nee biik ya?" ²⁷Yeeso doosi bongə, "Neta maz le'ek bo'ka pat Bil bo'ruk bon." ²⁸Biturus gee, "Ri'ak a daatə pu kala anya a een, sə e zaa duuwa." ²⁹Sə Yeeso doosi bongə, "Zəma zə' Npu dooskəndə ura daatə gwaag, koo kiiz, koo zei naa so'ki, koo do'ga mari, koo yangi nok gwanta Billət pa. ³⁰Sə kink gbi'nən dəllə roo ang, koo dəlla zak mu'ka allə, ublaa bo'takrə bo kink zebgsa bampas." ³¹De' toogus iya komna naa ittikə eyi gwandə, sə doosi gee, "Gwenən apu ri'gəkrə rakrə Ursaalima, sə neta anabaawai i bii Waa Mazzə paat bo'rumkpa. ³²Nok esək zok mariya i esə timr Billəi pai rə na'rə, i be'esku, sə i bo'su neta deg zurat, sə i tu'su tuttə. ³³Ina dā'au i ikpu, ublaa taatə akrə ruutuk gəbən." ³⁴Koo una i meegəs ina enirə pa, nok paka ullək pu sumsənkək iirə, gwanki i meegəsən ina ur doon pa. ³⁵Zaa ri'eri, de' Yeeso pu bəkrə Jeriko, ruz uza pii gamnarə pou bilarə sə oorə ooruk. ³⁶De' gee bansa mari arkrə sə des gee anni pu bo'runkpa rəya? ³⁷I doosu gee Yeeso a Nazaratazzi pu arkrə. ³⁸Sei ruza ezi woo su' sə doo bongə, "Yeeso Waza Dauda rəz oksme yirku." ³⁹Mariya i asə mu'kai i bi'sə ruzzi, i doosu bongə na rəəs, ama bag wooka su', "Waza Daudarəz, oksme yirkurə" ⁴⁰Yeeso de'es sə doosi ina kamtə mazzi bondə. De' ruzzi pi mis Yeeso desu, ⁴¹"A ii mina bo'sa anya?" Iisu bongə "Dangwanz n ii oka ar." ⁴²Yeeso doosu bongə, "Kinəm oka ar, eska timra mool go'sa pu" ⁴³Ni unkpa norak ruzzi kin og ar sə duu Yeeso, pu noosə Bollə, De' mari i og inni i noos Bil.

Chapter 19

¹Yeeso tor Jeriko sə pu arkrä. ²Eri maz uza pii i deru Zakka, uzi doonza iya i kwee sookairəz, gəə punaa zaudi wessawe. ³Yaa i boka og koo neezi Yeeso ya, ama kin oku pa nok bansa mari, gəbən ur maza ye'pazzi. ⁴Nok riik də'an no mariya eyi rə te'ka, sə ree deg te'rə paa sə bo ohu, nok Yeeso ark erizi. ⁵De' Yeeso zaa arkirə, teg no' paa sə doosu gee, "Zakka tiitəm ya'ya nok wonka n tiik mondə gwa." ⁶Tiitə naa gbaku sə kweeu naa yaksa zok. ⁷De' mariya erii i og inni, i pag i doo bonge, "Reepu de'sək maza naa hakeiyazzə." ⁸Zakka ruu paa sə doo bonge, gwenəm Dangwanz n masək neta pisət te'te' sə n esə iya una pisi pai, sə gəə mina kweere uza una, na geskunu haa den nannə. ⁹Yeeso doosu gee, "wonka kweeka totopu gwaaga akrə, nok urbən waza Ibrahimrəzzi. ¹⁰Waa maz zaa nok laaka naa kweeka mariya iiyai rə. ¹¹I gee pagn gee, ree mu' naa pak sə doosi re'sa pak, nok pu miss naa Urusalima, haa sə i mee gee gwanta Billət be'tik bənyage. ¹²Sə doo gee naa riik, maz uza ree but utarə ar ye'na nok kweeka gwant sə bo getə sə bo getə. ¹³Der seniya ullai sə esi weesa i der minasas sə doosi gee, bo'rum neta yingurət mina gə gəttə. ¹⁴Ama mariya ullə dəllai i yu pa i tom su' sa'ka, "E ii ara maza az gəkpın arik pa. ¹⁵Bo'rum de' getə zaa kwee gwanti rə, tom su' ina detubo seniya komna esi wees ai ina ina zaa. Sə boo mee bagzi a koo neeya kintə ar yingurə naa weesəz. ¹⁶Ura seenzaz zaa gwandə mu' sə doo bonge, Dangwanz minasi a esəu az kintə bagsi minasi uri komna. ¹⁷Dangwanzi doosu bonge "Usuko senza wessaz, noka a bo'rum go'num ina wessandək n gapska gwanta dəlmiya komna ai rə paa. ¹⁸Ura bəszaz zaa gee, n kin minasi gbanaarə a esəu muzu azzə paa. ¹⁹Mazzi doo bonge, moo gamn wessa senza oomiiz, 'Moo a gəkp gwanza dəlmeya gbanaarə airə paa. ²⁰Ur uza zaa gee, Daa minasi a moorə a esəu az n bəpsu yalində te' okapai. ²¹Nok ser mame kan nok moo maza a gom azzi, a pe' ina a gbops pan, sə a də' ina a ta' pan. ²²Mazzi doosu bonge, n bi'iska naa paka keetə mondə su'rokki sən moo senza a engnəz, a meemen mii maza n gomazzi n pa ina n gbops pan, sei n kwaas ina n ta' pan. ²³Sə ri'eki an bo'rə sə a bəps weesa miis banki rə paya, nok mina getə n kaa zaa pe' wessa miis naa bagsi paya? ²⁴Mazi doosi gee i de' pourə, kweerin minas a ullə ezi, sə i esu ura naa minas komna ezi. ²⁵I doosu bonge, Daa puna minasi komna ²⁶"N doosun ura puna unaz i bagsku una, ama ura pisupaz koo a pisu waa topaz eni bən i kweerək. ²⁷Ama unkeeriya miirə ai, i ii ara n gəkpın gwant irə paa pa, kamtini sə e iwi mində mu'ka ang. ²⁸De' bəms dooka paka eki, kam bila deg rekarə Urusalima. ²⁹Ipu ri'eri de' zaa dəlla mis i der Betafaji naa betanil iya ipu pou na ge'a teta zaitindək rəttək, sei Yeeso tom kubrubaiya ullai ittəkə, ³⁰doosi bonge. Ren waa dəlla dera allə npu torkrə, i oksək waa gumbaaz a i mede deku paz, bintunu sə i kamtu. ³¹Uza na desin bone nok an sə ipu binsukurə ya? "Doon sunu inge Daa Bil iuu in." ³²Iya i tomi eyirə i oks waa gəme ni Yeeso doosinik. ³³De' ipu binsuku rə, sei ura naa wa gumbaaz ezi desi bonge, "Nok an sə ipu binsuku rə ya?" ³⁴I doo bonge, Daa Bi iuu in. ³⁵I kamtu Yeeso rə sə i umo yaləna iin waa gumbaazirə paa sə i gaps Yeeso paa. ³⁶De' pu ri'gəttə i umrə yalən bilarə paa. ³⁷Ipu reksik rə mis ara ge'a zaitun pin krə, bansa mariya ipu yam eri, i ma' wooguka sut naa yaksa zok ipu noosək Billə nok neta məssəmrə i ogat. ³⁸I doo bonge, "Gwanza naa sə'səmmazi ura zaa naa riira Billəl az! Gapta wessat billə paari baa gbi'kəm paari!" ³⁹Farisaawai uri bansa mariya eyirə ta'ka, i doosu gee "Lamz bi'sum kubrubaiya mooi ina ree." ⁴⁰Yeeso iisi gee "N doosən, iya ai inaka rees bileya aima ika wogo won sut." ⁴¹De' Yeeso reksək dera sə og dəlli, go' nok dəlla rool. ⁴²Bonge ina ka meemen dənə andə, ina kamtə gapta wessat an, ri'akgə pu sumsunən iirə notto. ⁴³Nok ubla pu zakrə umkeeriya ii i kə'əskənən keer naa ya'am sə sojai i kə'sən te'ar keeka pii pak. ⁴⁴I wooskən naa mariya ii tele. I daak bil ula ularə paa pa ngk i sundo naa dənə Bil zan iirən pa." ⁴⁵Yeeso tor gwaaga Billəkrə, sə ma' nenka iya i yingə net rooi. ⁴⁶Doosi bonge, "Pu biisənən, "Gwaaga miik gəkp ara noosəka Billək, sə yer ar wooka ruirə." ⁴⁷Yeeso pu kubruskəndə koo bənaya gwaaga Billəkrə, firissii naa biibai naa dooniya marirəi i iuu ikkpa. ⁴⁸Ama i kinə bila pa. Nok mari yas ipu ke'esku to'rə.

Chapter 20

¹Ubla ukarə Yeeso pu kubruskən paka tingkak gwaaga Billəkrə, firissii naa biibai naa dooniya marirəi i zaa ullə. ²I desu bongə, "Doosme naa gbi'kəma pammi sə a bo'rə neta atya? koo gə neezi esa gbi'kəma room ya?"³Ii doosi gee, mii bən n deskən des doosne. ⁴Batisma Yohana rə bo'ru azge keetə pariya koo marirə ya?"⁵I deskən gwanirə te' bongə, "Ana doo, 'Keetə billə paa,' dook bongə, 'Nok an sə a esə timr paya? ⁶Ama ana doo ange, 'Marirə' mari yas i to'gəkaa nok i meesapu Yohana anabizi." ⁷Noka ri'ik i doo bongə, bo meə ara keetən akpa. ⁸Yeeso doosi bongə, "Mii bən n dooskən koo naa gbi'kəma pammi n bo'on nettam pa." ⁹Doosə mari re'sa paka ak gee, "Maz uza pii sə de'rə te'ta inbi rət, sə doosə iya i bo maama inabirəm ai, sə ri'gə but uta rə ar ye'na sə lo'to. ¹⁰Sə tomtə senza ulləz baabairə nok sə ina etu nen rata inbirət, ama baabaiyi i dū'u sə i nenu nat kotto. ¹¹Sə gə tom uza urbən gə i dū'tu, sei i doksū zur, i nenu gəə na' kotto. ¹²Gəə tom senza taazaz ezi urbən gə i dū'tu sə i fə'su, i dongsu goka. ¹⁴Sei Dangwanza naa baak ezi gee, anni n bo'ok naa tombaiya aiyā? n tongb waza mində n iuwaz, leegə i noosuku. ¹³Ama de' baabai i ogu, i dogo su' gwanirə te' gee ura pe'ek bintaz uza az, nok riik zan a ipsu sə binta root na seesaa an. ¹⁵Sei i keesu baaka ekirə, sə i ipsu, ura naa baak ezi bo'ok baabaiya eyi rigaya? ¹⁶Zak sə wo'os baabaiya eyi, sə esə uri baaka eki, De' i gee ri' i doo bongə, "Bil na ro'on." ¹⁷Yeeso gweni, sə doo bongə, "Anni ina pu biisənin gee bila wombā i mu'us al ulli ark go'ka rəya? ¹⁸Kala maza kasə bilirə paaz ka ka'gəs, ama kala ura kasu rə paaz namsək. ¹⁹Biibai naa firissii i íi biika na gwandə paa wakatiya ezirə nok, i meemen re'si íiyi pakki, ama ser kami kin mariya eyi rə. ²⁰I gyebedu naa muuz sə i tòm umkeerei iya i yes zui ni mariya wessai ak sə ina dēdusu. I íi sə bo kam Yeeso na doo ina go'pan gə se bo kamu gōmnaa Roomannaz rəmu." ²¹I desu bongə, "Lamz e meemen a doo sə a kubrusən ina wessan, sə gə una kassa naa goosa mazəsapa, ama a kubrusən ina Billə zeman. ²²Tooton ara eka esəm sook Kaisarə ya koo topaya?" ²³Ama Yeeso meegəs pu sundumiya iirəi, sə doosi gee, ²⁴"Yiitən weesa roos, muuga neeki naa riira neeli paya? i doo bongə Kaisar." ²⁵Sə doosi gee, "Sook esəsən Kaisar ina Kaisar esən Bil, Bil bo ina Billən." ²⁶I kinnu aibe una deu paka pag mariya eirə mu'ka pa, nok riik i rees i ri'gə naa dekə zur. ²⁷Saduyiyaawai uri i zaa ullə iya doo bongə ruukaa roobaamrək piipa. ²⁸I desu bongə, "Lamz" Musa biisə ge maz na kam kiiz sənā wər na daa kiizii dingpa, uza kank kiizi sə dingsə umdoom wazya? ²⁹Uri yangi ipu gbansa, ³⁰ura seenzaz kam kiiz, wer daa waz pa. ³¹Ura taazaz, ur bən ri'eri daa waz pa, haa gwani gbansa yas i wer i daa yangi pa. ³²Sa'kaa roozo bən kitakiizi zaa wer. ³³Ubla ruukaa roobaamrək, gə ur gəkp kiizza neezā ya? ³⁴Yeeso doosi gee, "Yanmariya dəlləi i kamrə ki' sə gə uri i ree kiimrə." ³⁵Ama iya i de'si ookapai bo nok kweeka roobaam a iya i werai rəm, i rek kiimrə gə i kampki kiim pa. ³⁶Werk bən i wer pa es, nok kweekən kwen naa tombaiya Billəi, naa yangiya Billəi i ruusi roobaamrəi. ³⁷Ruuka roobaamrək Musa bən yii pu, wo'oso roo, ara derən Daa Billa Ibrahim rəl, naa Biila Ishaku rəl, naa Billa Yakubu rəl. ³⁸Ur Billa iya i wer airəlli pa, ama iya ipu naa zəngsai rəlli, nok ii yas ipu naa ur. ³⁹Biibaiyi i iisu bongə, "Lamz a doopu wessa." ⁴⁰I gəə i desnu una gəbə pa. ⁴¹Yeeso doosi gee, "Ii i doon kweebaaz waza Dauda rəz aggə i doo riga aiyā?" ⁴²N'ok Dauda naa zura gwandəl bən doo rababaaza neta dū'karəttə Zabura gee Daa doosə Daa miiz gamn na' go'na rə. ⁴³Sei mina getəpu umkeerəi ya mooi, ar de'es naa de'a mook. ⁴⁴Dauda naa zura gwandəl der kweebaaz "Daa sə gazi Ura Bil tēguz sə yerik waza ulləz ya?" ⁴⁵Mari yas ipu geekurə sə doosə kubrubaiya ulləi. ⁴⁶Gēen gēn biibai, iya i ii te'ka yalina gbi'na bi'in, sə ina de'es bo ar luumairə, naa gəkpā tentiya gbi'kiyai rə ara naasəkrə. ⁴⁷I kweerə gwaama tuukirəm, sə i weerə werik a lo'ok sə i yaasən goossa iis, i kink bisa gomas.

Chapter 21

¹De' Yeeso teg no' sə og maza naa zaudiz pu esək esəkrə ara i esənnakrə. ²Sə og kita kiiza pu tuukuzəz zaz una pisu paz, esə penei ittəkə. ³Sə doo bongə, "Zemazi N doosən, tuukuza punaa una pa az, esə pu ina ar an kooyarə esən yas. ⁴Gwani yas i esə ina pisin de te. Ama kita kiiza az esə ina pisun yas. ⁵Ni uri i ipu pakrə ootum naa ni i wəmn Gwaaga Billək naa bilək naa gə neta ootumrə i bo'rə te'et, ama doosi gee, ⁶"Naka neta a oga at, wakatə pu zakrə i daak koo bil ularə paa pa, sə i tiisəka paal piipa." ⁷I desu gee, "Lamz neta eti gə bo'rungba benaya? anni bo'rungba neeti nabo rektitə ya?" ⁸Yeeso iisi gee, "De'sən zok nok ser kana kamən pa uri gənga i za naa ri'ra miil," i dook gee "Miizi ur, nok riik wakatə pu mis kai duui pa." ⁹Ina gee ya'am naa gwaar ruukunka ində te' ser kana kamən pa. Netta eti bo'runkpa zanga ama gbamba dəl rektitə denpa. ¹⁰Sə doosi gee, Dəl ula ruukun ya'am dəlularə gwant ruukən gwant uta. ¹¹Ublaa ekirə but gbamtik gbi'tit sə dəl lame, dəlme uya bo wodu a rekrəu, uri bo neta mesəm rət. Neta mesəmrə gbi'ta gbi'it bo'rungba, naa net uta gbi'ta gbi'it diga Billə. ¹²Ama neta eti yas nagə bo'rum, i saasəkən nattə paa sə i gbesən baar, i baakən pusunarə i keetit kən ro'riya Billəira, sə i sənin nok ri'ra miil. ¹³Wakatiya ezirə sə i kink bilaa i dooskən paka tinka miirək. ¹⁴Nok ri'ik zəngs kana keesən pa, go'rusən wakatiya ezi nagə rektitə. ¹⁵N eskən en ina dooka rən naa meegəskarən, umkeeriya iirə airə, nok sə kaina le'sən naa sənəm pakoo moirə te' ¹⁶Keesə kaa diga, do'ga mari, zəi naa so'ki, zəəu naa ungwani i doorukən, haa i ipk uri iirə te' ¹⁷Kooneeya mu'uskən nok ri'ra miil. ¹⁸Ama koo suka iirə iirə zullo muko sə gberk baar pa. ¹⁹Ina wengs zok i kink zəngsa bampas. ²⁰Ina og Ursaliima ko'ospu zok naa soojai, meem wo'oska ullək rektəpu. ²¹Mariya ipu Yahudiiyal ina nog yiimrə, iya ipu dəllə te'ei bo gamn ama kai daa iya kanarəi sə ina totopa. ²²Nok ru'a ai, a gəskarəiyi nok sə neta pu biisənən at na yi'is zok ni gwan i biin ak. ²³Ina yirkurənni mooi íi iya ipu 'naa ba'tei, ubla ekirə naa iya ipunaa yangi nattəi! nok gberka baar piik dəllirə ubla ekiro. Noka riik dosən urinyagi. ²⁴I ikpən naa fonkai sə i kamun senurə dərmerə yas, menki wo'sək Ursaliima, haa sei zoora menkirəl na yi'ispu zok. ²⁵"Neta məs zokat gbetək ubal, se'raasa naa zosirə te'. Dəllə te' bo mariya somaso' i geek timgtum pa, i gapk naa ser noka dooka maam naa yaasa ghenarəs. ²⁶Ri'erizi bən mari nok i riiki sə i kadə, nok ser naa neta gə i sundukat gbe'se be' a borungbat dəllət. Nok gbi'kəma Billəm lamtək. ²⁷I ok waa maz tiitkrə kolirə te' naa gbi'kəm naa yaksa zoka gbi'kak. ²⁸Ama neta eti yas nagə ma' bo'rungba, ruun sə i teg zur sə i gwenə ara paak, nok kweeka iirək rektitə pu mis. ²⁹Yeeso ma riisi pak gee, "Gwenən neta pu bo'rungbarət naa te' rumb naa teta seetət yas. ³⁰Ina ma' suktuka dangs i meegəs ingə wumsa rektitə pu mis. ³¹Ri'erizi bən ina og neta at yas na pu bo'rungbarə, meemen gwanta Billət pu mis. ³²Zəmazə', N doosən, wakatiya az ark pa sei neta at tele na bo'rumsapu zanga. ³³Ara paarik naa diik assək an, ama paka miik assək pa. ³⁴Noka ri'ik de'sən zoka iik naa zu'tiya indəi, nok sə timtiya íi kaina gbe'sən baar nok neta i bo'ok sə kam at, naa neta i kink zəngsət, sə ubla eki naa zaa na oksən ipu ni tərak. ³⁵Nok zak zan koo neerəya ura napu dəllə rooz. ³⁶Ama gamn naa meegəskəna wakatiya koo andəz ya, weerən nok wakatiya aa ezi na zaa, na oksən naa gham wessawe, sə i gbiisə gberka baara apu zakrə allə, sə i kin de'ka Waa Mazzə mu'." ³⁷Ublaa yas pu kubruskəndə Gwaaga Billəkrə nimz yas kee Uruselima sə ri'gə gbaksəra i der Zaitunakrə. ³⁸Mari yas i zaa ullə, nittə dii nok geeka ina pu dookrən Gwaaga Billəkrən.

Chapter 22

¹Naasa i rækən buroodi naa yisti pak rektitəpu mis, naasa i der paskas. ²Firissii gbi'kiyai naa biibai i daks su' ni i kamkpən Yeeso, nok ser kami kan marirə. ³Sei seetan tor timra Yahuza rəllə ura i deru Iskarayoti, pu muzo iya komna naa ittəkə eyi rə te'. ⁴Yahuza ree sə i daks su' naa firissii naa soojai ni ur eskən Yeesok. ⁵Zok yagi haa i doks bo esku wees tomsa esirə. ⁶Sei ii, sei laa ara kinkən, ara eskunuk, ara mari i tookən pak. ⁷De ubla naasa burodiya yisti piipa rektitə, ublaa i maam ma'za i kamtu ubla paska rəzak. ⁸Yeeso tom Biturus naa Yohana sə doosi "Ren i kintə neta e rek paskarət. ⁹I desu gee, "A ii ena go'rə netti araya?" ¹⁰Isi bonge "Ina tor dəllə te' i sark naa maza gumtə sabdira maamrəl. Duunu gwaaga torunakrə, ¹¹sə i doosə ura naa gwaagaz, lamz gee rora bo rekin rekəl paska rəl naa kubrubaiya booiyal palya?" ¹²Re yiisikin yin rora gbi'lal, i kink ina i iin roo yas, eri zi i kwe'səkaa ina a rekan. ¹³I ruu i ri'gə dəllə te' i ree oks koo anya pat ni Yeeso doosinik, sei kwergəs neta i rek paska rət. ¹⁴De' wakatiya rooz bo'rums, Yeeso dakən naa kubrubaiya nok reka rek. ¹⁵N ii reka paska az naa ii minagə ɸer baar. ¹⁶Ama n doosən i rek rekki pa sei ina yi'sapu gwanta Billət. ¹⁷Sei Yeeso pe' koppa maama inabi rəm sə iisə Bil usuko, sə doo bonge, kween i mar ində te' ¹⁸Nok Npu dooskəndə n bo'ok maama inabirəm pa, sei Gwanta Billət naa zaa pu zanga. ¹⁹Sei pe' burdi sə iisə Bil useiko sə we'gəsiu sə esiu, sə doo kween sə i bo' ində te'. Sə doo bonge an zoka mii rə n esən nok iiki, dingən bo'ka ri'eri nok sunduka naa mii. De esi zoka ullə ekki pat, ²⁰pe' koopa maama inabi rəm sə doo bonge, "Maama inabi rəm am yii dooka pe'ka Bil go'rə naa mariya ulləi kwaala miirə, n kuusiki nək iilə. ²¹Nok waa maz ri'gək rin, ni artə bo'rusən puk, ama ina yirkurənni naa ura esku iya iya i iiu pairə na'rəz. ²²Waa maz werk ni Bil doonak, ²³Sei kubrubaiya ulləi i ma' dediska gwanirə te, koo neezi bo'ok irəm tomsa ri'as ya?" ²⁴Gə i sinkin gwanirə te' gee neezi ar gbi'kəmrə ya? ²⁵Yeeso doosi gee gwaniya dəlləi i yiisə mari senu naa gham naa riik i ii mari ina derbo boo abo pu' mariz. ²⁶Ama kai i gau ni iik pa, goptur a eki gbi'za iirə te'ez na gau waizəz, doonz na gau ura kam tomsaz. ²⁷Neezi ar gbi'kəmrə ya ura regə rekaz ya, koo ura esə mari rekaz ya, ura gau ar rekrəz ya. Ama n gau iirə te' ni ura sənən azak. ²⁸Iya i ii gamna naa mii wakatiya n torun gberka balaa. ²⁹Gapskə gwani ni Daa miiz esə bila mina gau gwanta, ³⁰i rek i bok naa mii gwanta miitə sə i gau teng gwansə sə i zeesə me'tiya komnaa iitikə Israi'la ai bis. ³¹Sei Yeeso doosə Biturus bonge, Siman, Siman geem seetan oorupapu bila sə bo gwegə. ³²Ama N weerəsapu Bil nok eska timra mool, kana kasə pa, mona getə miirə po'om doomeiya mooi. ³³Ama Biturus iisu bonge, "Daa Bil n iispu koo pusunarə a rek yam koo na kam wer bən." ³⁴Yeeso iisu bonge, "N pu dooskarə wonka kəəz nagə kwii ya a sinkinə dən taanə monge bo meeye pa. ³⁵Yeeso doosə kubrubaiya ulləi, "Ninka N tomən go'ka wa'azirə naa pe'ka bunaa weesək pa, naa buna naa tag, una le'an ya?" I iisu bonge, "Ouwo." ³⁶Sə doosi bonge, "Ama ri'ak gə ina punaa wees naa buna, pe'en gəbən ina punaa fongkaaz pa yingusən yaluwa mooi iiu sə i yiu muzo. ³⁷Npu dooskəndə, ina pu biisənən miirə paan yi'sək yin zok, 'I ge'u pu mariya engairə te'. Ina i doo miirə paan eki bo'rumkpa naa mii." ³⁸Kubrubaiya ulləi i doo bonge, "Dangwanz, gwenəm! Epunaa fonkaai ittikə." Doosi bonge, "Daksapu ri." ³⁹De i ɸams reka jiibi, Yeeso kee ni keesənək sə ri'gə yiiga Zaitundək, kubrubaiya ulləi i duu sa'. ⁴⁰De i reks arkirə, sei doosi bonge, "Weerən Bil nok kai tor ɸasurə pa. ⁴¹Yeeso seɸ mu' naa biliya eyi rə topa sə weerə Bil gee, ⁴²"Daa mona iik gə pe'səsimə ɸerka baala al, kaa duu ina n iin pa, ama bo'rum ina a iin." ⁴³Sei malaika diga billə pàà gbəsūrə nok sə po'u nok sənə de'es zok, noka pu geekən gombarə wessawe'ek. ⁴⁴Ree mu' naa weerəka Bil naa gham haa ar ma'ra ullək dektə buttə dii ni kwaalak. ⁴⁵De ɸams weerəka Bil sə gəə kubrubaiya ulləi 'rə, oksi yas rumrə nok gomta baara baaləu, ⁴⁶sei desi bonge, "Nok an sə i rugo ya? ruun paa i weerə Bil bo'ta i kasə ɸasurə." ⁴⁷Yeeso piipin pakrə sei bansa mari i rektitə, ura atiimu'uz uzi maza i deru Yahudaz, pu muzo diga iya komna nna ittikə eyi rə te' ree sə bo kuu, ⁴⁸Yeeso desu gee Yahuda a esik waa maz naa so'muka lajtə ya? ⁴⁹De' iya i duu Yeeso i og ina bo'rumman, i doo bonge, "Daa Yeeso ena gwaa naa fonkai ya?" ⁵⁰sei uza iirə te' ɸaa senza firissa gbi'zazzəz haa de'su toka na' go'narək. ⁵¹Ama Yeeso doosi bonge, "Dáán gwaar!" pok toka mazzi rək sə rungbu. ⁵²Sei Yeeso doosə firissiya gbi'kiyai naa dooniya marirəi i zaa kamkperə naa gbalit naa fokai ni mii ruuzak ya? ⁵³Koo benaya n gau naa ii Gwaaga Billərə, i kamə. Ama nok wakatiya iizi ara gwanta tegra rət kampkən tomsak. ⁵⁴Sei i kamu i ri'gunu, i rennu firissa gbi'zazzə gwa. Biturus duui sa'ka sa' ar ye'na. ⁵⁵De' i kwees ra' gwa' roo kaka allə mari i gau ar muko. Biturus bən zaa gau naa ii. ⁵⁶Waa kitakiiza kam toms gwaagirəz ogu gamnarə pourə desu gee, maza az pu naa Yeeso. ⁵⁷Ama Biturus sin doo bonge, "Kita kiiz n meeu pa." ⁵⁸I gau topa uza ogu sə meeu, sə doo bonge, "Moo yam apu naa iirə te'." Biturus iisu bonge, n pu iirə te'pa. ⁵⁹I gau ni awa muzok topa, maz uza de' naa gham sə doo bonge, zəma maza az punaa Yeeso nok maza Galilizzi. ⁶⁰Biturus iisu bonge, n mee ina apu dookrən pa, sei kəəs kwii. ⁶²Daa Yeeso yer sə gwen Biturus. Sei Biturus sundu ina Yeeso doosun gee, "wɸonka kamin keez nabo kwii ya a sinkinə meeka den taanə." ⁶¹Biturus kee goka sə go'to wesawe'. ⁶³Mariya i geu Yeesoi i ma' du'ku sə i iirusu leem. ⁶⁴I doks muug, sə desu neezy vowa ya? ⁶⁵Iree mu' naa doorusku pagn na go'pam. ⁶⁶Ar oonarə dooniya marirəi naa firissiya gbi'kiyai naa biibai, i tookən sə kam Yeeso gwanirə mu. ⁶⁷I doosə Yeeso bonge, "Na moozi Ura Bil teeguz, doosimee." Yeeso iisi bonge, koo mina

doosun ma i kweek pa. ⁶⁸Gə mina desən i iisikə pa. ⁶⁹Ama ri'ak rekarə mu' waa maz gəkp naa go'na a Billəkrə mu'.
⁷⁰Sei ii yas i desu gee, "Moo waza billəzzi ya?" iisi gee, "I doopu wessa." ⁷¹Sei i doo bongə, "A laan an seedaakum
uma ya? A geesapu diga gwandə Su'ro.

Chapter 23

¹Sei bansa mariya eyi pat, i kamtə Yeeso Bilatussə mu. ²Sei ma'au dogdukunu naa pagn gee, "É oks maza az laksik mariya eeirə, doosi bonge kaina esə sook Kaisar pa, gəbən doo bonge, boozi Kweebaaz. ³Bilatus desu bonge, moozi gwana Yahudaawai rəz ya? sei Yesso iisu bonge, "Ni gwan a doo ri'eki." ⁴Bilatus doosə firissiya gbi'kiyai naa bansa mariya eyi bonge, bo oks maza az naa aibəi unarəz pa. ⁵Ama i ree mu' naa dooka bonge, pu ruusuk timtiya marirəirə. Koo araya buta Yahudiyat naa kubruskənaa ullək, Ma'tə Galili haa zan ang." ⁶De Bilatus meegəspu, sə des bonge ur maza Galilizzi ya. ⁷De gee bonge Yeeso keetə ara Hiridus pin gwantəkrə, sei tom ina kamu Hiridussə. Nok zoora elirə Hiridus pu gwantə. ⁸De Hiridus og Yeeso zok yagu, wessawe, nək diga məsəm rə bə'kan. ⁹Sei Hiridus dedusu ama Yeeso kaa sunu su' pa. ¹⁰Doga Toriya Billəi naa biibai i seetə mu' sə i ma'nu dokdukunu pagn. ¹¹Sei Hiridus naa soojai i ribdu sə i bandusu, i te'su yaluwa gwantəu sə i gennu Bilatusə mu. ¹²Hiridus naa Bilatus umkeereiyi ama ublaa rookrəzi í gau doowuns. ¹³Bilatus daks firissiya gbi'kiyai naa mari yas, ¹⁴sə doosi bonge, "I kamtə maza az inge pu ru'guska marirə. N dedusu ində mu' n kinu naa aibə neta i doo ullə paa etirə pa." ¹⁵Ri' bən Hiridus kintu naa ina too ka iwun zok pa gwanti sə getnu arrək. ¹⁶Nək riik n tosuk ina dā'au sə n fasku. ¹⁷Doolezi Bilatus fassəki pursunaaz uza naasa paskarəssə. ¹⁸Bansa mariya eyi i wəu su' wookaa mukok gee, "Ipsəm maza az! A keetee Barnabas!" ¹⁹I gbe' Barnbas pusunarə nok ruuka hakilo a marirəz haa sə ikpa maz uza Urushelima. ²⁰Bilatus gə doosi pak nok ii faska Yeeso. Ama i mee wooguka sut gee, ²¹"Baanu, baanu." ²²Sə gə doosi taaza roozo bonge, "Nok anya? Aibeya pazzi maza az go'ruz ya? N oksu naa abeiya i reks ara ika ipnukrə pa. nok ri'ik n dingsuku to' sə n fasu." ²³Ama i na'as sə i de'su muko, gee sei ina baa Yeeso. Wooguka suta iit arin gham, ²⁴sei Bilatus de'sisi bisa iis. ²⁵Fassi maza ii iuu na fasuz, waato ura i gbe'eu pusunarə nok ru'ka hakilo a marirəz, haa kamtə ikpa maz uza. Bilatus esí Yeeso ina bə'rə ina í ífn. ²⁶De' soojai ipu ri'gəkən Yeeso rə, sei i sarə naa maza Sarinazaz riira ullə Saminu keetə waa dəl ularə, i kamu sə i gbaksu vaga rau na duun Yeeso sa'. ²⁷Bansa mariya gənga i duu sa' eyirə te'. kitaki' uri i pii i go' sə i weerə su' nok ur. ²⁸Yeeso yere iirə sə doosi gee, "Kitaki a Uruseliamei, kai go' nok mii ama go'on nok zu'tiya ii na yangiya ii. ²⁹Nok wakatə pu zakrə ara mari i dook gee, "Ina yaksa zokronni naa ku'mi, kitaki' a i mede' dingt koo aməska yangi pai! ³⁰"Wakatiya ezirə mari i doosək yiim, "gbe' mee sə i iwee!" Sə i doosə gbaksə, "Iisimee." ³¹Nək mari ina kame mii n pu ni te' a yiikak kak ri'ang, i kank iya ipu ni te' a kontunkak rigaya!" ³²Soojai i kam mari uri iitikə naa Yeeso nək ikpa. ³³De' i reks ara i der nenga zurak, i baa Yeeso vaga raurə, i gə i baa iya ittikə eyi naa aibei ai vaga rattə a muzoz na' go'naa Yeeso rekrə, am muzoz na' ukaa Yeeso rekrə. ³⁴Yeeso doo bonge, "Daa ra'səsmi nok i mee ina ipu bo'okran pa." Soojoiya eyi i mas yaluna ullən te' naa bilaa wəka wəgəzzəz. ³⁵Mari i de' ipu gwenku rə dooni bo ipu doosku səra pakrə. I doo bonge, "Kwee uri; na kwee zura gwandəl mē na ur Kweebaaz Ura Bil tomtuzzi gə." ³⁶Sojei bən i səə mis sə i doosu seera pak. I yiisu maama inabirəm yaanimam. ³⁷Sei doo bonge, "Na moo Gwanza Yahudaawai rəzzi gə kweem zura mondol mē." ³⁸Naa ullə zullək i bii gee, "Gwanza Yahudaawairəz aa az." ³⁹Muzo iya i baai yam airə te' doosu seera pak gee: "Moo ura Bil teeguzzi paya, kweem zura mool naa ee mē!" ⁴⁰Ama ura muzoz yengsu gee, "Moo a serum Bil paya, de' moo naa ur i zeəsən bisa musos gə? ⁴¹Aa gə, bo'saa pu wessa, nok apu kink ina too tomtiya a bo'riiirə. Ama ur bo'rə aibe pa." ⁴²Sei doo bonge, "Yeeso sundum naa mii mona deg moorə gwantə." ⁴³eeso iisu gee zemazi n pu dooskarə wonka a gapk naa mii ara okapakrə. ⁴⁴De' ubla zaa te'kate' sei tegra gbe'es but ha rekarə awai bamro, ⁴⁵nok ubla daa okuka, labule a gwaaga Billəkrə ses ittizə. ⁴⁶Yeeso teg gwera naa gham sə doo bonge, "Daa N pu esək Rumsa miis moorə nattə." De' doo ei'eri sei wər. ⁴⁷De' doonza sooja Romaz og ina bo'rumman sei noos Bil bonge, zəmazi, maza az maza naa aibezzi pa. ⁴⁸De' mariya i tookən arki rəi nok gwensa i og ina bo'rummani i gee gwa naa gomta baar. ⁴⁹Mariya i meeu ai yas naa kitaki a i duutu diga buta Galiilit, i de' ar ye'na sə i gwen neta bo'rummat. ⁵⁰maz uza pii i deru Yusufu keetə dəl ularə i der Artimatiya buta Yahudiyattə. Ur maza punaa aibezzi pa, pu zo'ok zakaa gwanta Billətək. Pu dooniya i zeəs bisa Yahudaawai rəssə te'. ⁵¹Ama ii ina dooniya Yahudaawai rei i dogən pa. ⁵²Ree Bilatussə sə ootə werka Yesso rəkl. ⁵³Sei tiis zoka Yeeso rək sə bundusu naa yadiya liilindəz, sə tos gagəra i rag naa billə i mede bo'kba koo uza roo pakrə. ⁵⁴Ubla rook ubla go'ka zokkirekki, waato jumbaarə. Ubla engəskaa yahudaawai rək seetə pu topa. ⁵⁴Kitaki' uri a i duuto Yeeso diga Galiili i duu Yusufu sə i oktə gagəlli naa ni i gbagən zoka Yeeso rəkak. ⁵⁵Sei i gə sə i go'tə urdi naa waaga dək. Ama i əngətə ubal Asawe rə ni ro'oknaaz doon ina bo'runnak.

Chapter 24

¹Na dimta nit ubla seenka ge'emrækræ kitaki'a ei i pe' waaga dæak i goræz sæ ri'gæn ar gagræ. ²I ree oks i giisapu billa su' gagallæ eli gbopsaræ. ³Ama de i tor roo i oks zoka Yeesoræk roo pa. ⁴I de' naa sundumeræ inniræ paa, sei i og mari ittæko naa yalæn bunun sæ sekæ ni oosak de'naræ goniræ pouræ. ⁵Sær kam kitaki a ei, i tangs zu'tiya ii dii, sæ mariya ei i doosi gee, nok an sæ i laa maza naa zænngsaz mariya i wærapuire te'ka ya? ⁶Pu ari pa, ruu pu, i sundæ ina doosæn bælla i pun yamma Galililæ paya? ⁷Doosæn gee, waa maz essæk zok mariya naa hakkeiyairæ na'ræ sæ i igkpu, sæ ruusæk zok ubla taatækræ gæbæn. ⁸Sei iya ei i sundæ naa ina Yeeso doosin. ⁹De i gætæ gagalliræ sei i doosæ iya i seetæ komna naa muzæz ei, naa iya ipu yammai yas ina bo'ruman. ¹⁰Mariyamu naa Magdaliya naa Yuwana naa Mariyamu maiya Yakubu ræz, mari uri iya i pu yammai, ii i doosæ tombai ina bo'ru,mmæn. ¹¹Ama pakki goosi paka zukkak nok i kweepa, gabsi ni sææzak. ¹²Nokkarik Bitrus ruu paa sæ nok rekaræ gaggælli ræ, tong dii sæ tuu, oks yallæna i bundusunun gbæunaræ, sei gææ gwa' pu sundumiræ gee an bo'rum ya? ¹³Kubrubaiya Yeeso ræi uri ittæko i ruu gon ublaa ekiræ ipun reekræ della i der Imawuusallæ, diga Ursaliima rekaræ roo melli gbansa zi. ¹⁴De ipu pakræ goniræ te'ka, neta bo'rum attæ paa yas. ¹⁵De ipu pakæ sæ i dedæskæn goniræ te'ka, sei Yeeso gbosiræ gonniiræ te'ka sæ i toggæ yamma. ¹⁶Ama no'a ii i le'u oogæska sæ i meegusunu pa. ¹⁷Yeeso doosi gee anni moi mariya ittæko ai i pakræ bilaræ paa ipu rigættæ ya? ¹⁸Uza muzæ iiræ te' i deru Kiliyobas, desu gee moo mara ginzi Ursalima sæ amee ina bo'ruman paya? ¹⁹Yeesu doosi bongæ, "An bo'rum ya?" I iisu bongæ, neta bo'rum naa Yeeso a Nazerettas tele. Ur anabi. Punaa gbi'kam pakræ naa tomteya ullæiræ, Billæ mu' na mariræ mu'ka tele. ²⁰Naa ni firissiya gbi'kiyai naa dooniya eeræi ræk, i esku sæ i agu vaga rauræ sæ imnuk. ²¹Ama e essæpu timr uzi kweek mariya Israilai, sæ ri'ak kee pu ru' taarei, ni inni bo'rumunnak. ²²Am kitakiya ipu yammai i zaa ina mæz zokkan gee, e ree gaggallæ naa nita at. ²³De e oks zoka ullæk pa, sei e og tombaiya Billæi ittæko, i doosee gee, Yeeso ruupu puna zængs, sæ e gætæ e zaa doosæ tombai. ²⁴Mari uri eeræ te' i ree ar gaggallæ, sæ i oks ni kitakiya eyi i doonak ama gon gæ i ogtu pa. ²⁵Yeeso doosi bongæ, kai mooi mariya i mæ'æi, sundumiya iiræ eska timlæ ipu topa, i mææ ina anabaawai i pagan paya? ²⁶Ina go'onni Kweebaaz ærk baar nok netat tele sæ tor go'numa Billæm ræ. ²⁷Ma'karæ diga Musa ræ haa rekaræ anabaawai tele Yeeso po'gæsini, pakræma rabaabai i doo ullæ paam biisinnæn. ²⁸De i reksæk delliræ dæra, sei Yeeso ruu maa gbakuu sæ ar iiræ mu'. ²⁹Ama i ooru na kæsæ naa boo eri, nok tuks ku'sapu, sei i ri'gæ yam naa Yeeso. ³⁰Bo'rum ri'eri, de ree gau naa ii ar rekræ nok reka rek. Re gau dii naa ii sæ ma' reka rent, sei pe' buroodi sæ sæ'su sæ ka'gæsu sæ essiu. ³¹Sei no' i gbe'ræm, sæ meegæs gee uzi Yeeso, sei yaasi arkiræ. ³²Sei i dookæn gwaniræ te'ka bongæ, "Eska timra aal po'sapu, zoora pu pakændellæ haa doosaa pak rababaazæ roo paya?" ³³Sei i ruu i gææ ursalima bælla eliræ sæ ree oks kubrubaiya komna naa muzæz eyi ar muko, naa uri yam yas. ³⁴I ree doosi gee, zæmazi Dangwanz ruu pu, gæbæn gbosæ Simon dæ mu'. ³⁵Sei i ma' dooka ina bo'rum naa ii billaræ paan, ni no'a ii gbe'ræmænæk naa ni kwe'gæsini buroodi. ³⁶De ipu dook pakræmmi ræ gbosiræ, pu de'naræ goniræ te'ka, sæ doosi gee, "N zaa roo." ³⁷Sei i pi'gæ sæ ser kami, roobaazi. ³⁸Sei Yeeso doosi bongæ, nok an sæ i særæm ya? Nok an sæ sinum ruutæ indæ te'ka ya? ³⁹Ogæn natta miit naa dænta miit, minzi naa zura miil. Pogne nok roobaaz puna neng naa gala ni i ognek pa. ⁴⁰De doosi pakki sei yiisi natta ullæt naa dænta ullæt yas. ⁴¹De ipu geek tinturæ naa yaksa zok wesswe sæ gæbæn inni mæsi, sei Yeeso doosi bongæ, uza puna ina rekaræn ya? ⁴²Sei i esu dugga a boksapu zokkak. ⁴³Sei kwee dugga rook sæ tæu goniræ te'ka. ⁴⁴Se doosi bongæ, "Zoora a pii yam allæ, N doosæn don minge ina pu biisinnæn dookaiya Muusa ræiræn, naa ina anabaawai doon yi'sæk zok tele." ⁴⁵Sei gbe'ræsi timtiya íi sæ i meegæs ina rababaaz doon. ⁴⁶Doosi pu biisinnæn Kweebaaz ærak baar sæ wær, ama ruutæk naa zænz ublaa taatækræ. ⁴⁷Sæ paka ra'sæka hakkeiræk paggæk zok naa riira ullæ ko araya dellæ yas, i ma'ak diga Ursaliima. ⁴⁸Moo íi i gækp seedaakuiya neta attæiyi yas. ⁴⁹Ogæn N pu tomkændæ ni Daa miiz doosnek, ama zo'on dællæ te'ka zanga sei mina tomtæn pu Rums diga paari. ⁵⁰Sei Yeeso ar iiræ mu'ka sæ i ri'gæ yamma haa ma' reksæka Betanya, sei na'a ullæi sæ sæ'si. ⁵¹De pu sæ'sækiræ sei i pe'su billæ paari sæ dayi. ⁵²Sei i noosu sæ l gætæ Ursaliima naa yaksa zok wessa we'. ⁵³I dakkæn ar muko gwaaga Billækræ roo sæ i noos Bil.

John

Chapter 1

¹Sæekaræ pak pii, pakki boo punaa Bil, pakki boo Billi. ²Paka mukæ eki pu naa Bil diga sæekaræ. ³I bo'ræ koo anya yas naa ullæk, ina bo'ræ zok naa ur pan koomunæ pii neta i bo'rættæ pa. ⁴Ullæzi zængs, zængsa roos boo uki oosaa mari yasæræk. ⁵Oosaa rook okæ tægræræk, tægra le' gbæ'sæka pa. ⁶Maz uza pii sæ Bil tomtu, ri'ra ullæl Yohana. ⁷Zaa nok eska sedaakum oosaakiræ paa nok si mari yas ina esæ timr. ⁸Yohana oosaa rooki pa, ama zaa nok eska sedaakum oosaakiræ paa. ⁹Oosaa rook uki a zæma zaa dællæ te' sæ okæska mari yassak. ¹⁰Pu dællæ roo, i go'ræ dæl naa

ur, ama däl meëu pa.¹¹ Zaa mariya ulläirä, ama mariya ulläi i kweu pa.¹² Ama iya gänga i kweuwai, iya i esä timr ri'ra ullälläi, essipu bila ina gau yangiya Billä.¹³ Iya i dingi kwaanä roo pai, koo naa iika zokräk pa, koo gäbän iika mazzäk pa, ama naa iikaa Billäk.¹⁴ Pakki yerä maz sä za gau aarä te'. A okusapu gbi'këma ulläm; gbi'këma gwandä mumä ura keetä Daarəzzäm, yi'ispa naa go'numa zämam.¹⁵ Yohana espu sedaakum ullä paa, tæg gwéra sä doo géé, "Ura azzi n doosän géé, 'Ura pu zagrä miirä sa'az, are an mii nõk uzi miirä mu'uz.'" ¹⁶Nõk pun yi'sənzəzzak sä a kinä go'num, go'numrä paa.¹⁷ Nõk ro'oknai i eti Muusarä, go'num naa gongaakum zaa naa a Yeeso Kweebaazäk.¹⁸ Maza meëdo oka Bil bëllirəz pii pa. Sei gwan muzä, ura Billiz, ura pu Daa Billä gumbrəz, uzi bo'rä sä i meëu.¹⁹ Sedakumma Yohana esä de Yahudaawai tomtän toriya Billäi naa Laawiyaawai ullä diga Ursaliima ina dëttu géé, "Moo neëziya?" ²⁰Sums koo sin pa, iisi gee, "Mii Kweebaazi pa." Sei gä i dësu, "Sä moo neëziya? Mõõ Iliyazi ya?" Doosi dee, "Mi uzi pa." ²¹Sei i doo géé, "Mõõ Saariza Billä azzi ya?" Iisi géé, Riizi pa.²² Sei i dësu bongé, "Sä mõõ neëziya? Nõk sä e kin ina e doosäk iya i tomtëe. A doo anni mondä paa ya?" ²³Doosi bongé, "Mii gweraa n dër su' doolo rooki: 'Leerəsən biləta Daa Billət, ni annabiya Billəz Ishaya doonak.'" ²⁴Uri iya Farisaawai tomtii ipu roo.²⁵ I dës Yohana géé, "Nõk an sä a bo'rä batisma ya na mõõ kweebaazi pa ko Iliya, koo saarəza Billä ezi pa gä?" ²⁶Yohana iisi géé, N bo'sən batisma naa maa.²⁷ Ama ura pu de'narä iirä te' i meëu pa zak miirä sa'az, n reks ara n binsäkən koo gweta ullä tagrät pa.²⁸ Neta eti bo'rum Baitanya bapsa dëlla Yahuudiyallä ara Yohana pu bo'kən batismaräk.²⁹ Ublaa buutäkrä Yohana og Yeeso pu zakrä ullä sä doo géé, "Gwenum waa ma'za Billäz ura pe'es hakkeiya dëlläiyaz!" ³⁰Uzi ura n doowazai ura pu zakrä miirä sa' are an miiz.³¹ N meëu pa, ama nõk i yiiskunu mariya Israilairäkki sä n zaa n pu bo'ok batismarä naa maa."³² Yohana esä sedaakum géé, "N og Rumsa tiikrä ni goluzak diga billä paa sä de' gwandä paa.³³ N meëu pa, ama ura tomte mina bo'rä batismaz doose géé, "ura a og Rums pu tiitäkrä ullä paaz, uzi ura bo'räk mari batisma naa Rumsa Billässaz!" ³⁴N okusapu yas, n seedəsapu ura az waza Billəzzi."³⁶ Gəbən ublaa buutäkrä, Yohana pu de'narä naa kubrubaiya ullä ittəkə,³⁵ I og Yeeso pu attäkrä, sei Yohana doo géé, "Gwenən waa ma'za Billəz!"³⁷ Kubrubaiya ullä ittəkə i gee dookrä rii, i duu Yeeso.³⁸ Sei Yeeso yer, og ipu duukurä, sei doosi géé, "I ii anya?" ³⁹I iisu géé, Rabbi (Lamz) a gau araya?" Sei doosi géé, "Zan i gwen." I ree i og ara gamnak sä i gau yam ublaa ekirä nõk wees komna bo'rəmsapu.⁴⁰ Muzä iya ittəkə i gee paka Yohanaräk sä i duu Yeesoi i dëru Andraawus, ur waza Simandəz. Seë kin Siman ur waza ulləz Biiturus.⁴¹ Seenkak oks ur waza ulləz Siman sä doosu gee, "A kintəpu Dangwanz " (Ura i deru Kwebaaz az) ⁴²Sə kamtu Yeeso rə, Yeeso gwenu sä doo gee, "moozi Siman waza Yohana rəz i derka Kefas " (ma'ana ros Biturus).⁴³ Ubla butək rə Yeeso ispu rekrä Galili, oks Filibus sä doosu gee, "Duutə me."⁴⁴ Ama Filibus maza Baisaidaz zi, dëlla Andrawus naa Biturus səs.⁴⁵ Filibus kamtə Natana'ilu sä doosu gee, "Ura Musa bii ro'onairä, naa saari rə, e kintu pu: Yeeso waza Yufusu rəz diga Nazarat."⁴⁶ Natana'ilu doosu gee, "Ina weesan keetək ken nazarat ya?" Filibus doosu gee, "Zam a gwenə" ⁴⁷Yeeso og Natana'ilu pu zakrä ullä, sä doo pak ullä pa, "Gwenən Israilaza zəmaz songb pu ullä pa."⁴⁸ Natana'ilu doosu gee, "A meye riga ya?" Yeeso iisu sä doosu geem, " Filibus nagə deta', wakkateya apu te' rumrə dii, n oga oon."⁴⁹ Natana'ilu iisu, "Lamz, moo Waza Billəz zi! moo Gwanza Israilaz zi!" ⁵⁰Yeeso iisu sä doosu gee, "Noka N doosuna N oga ɔn te' rum rə dii; sä a esä timr ya? A og ɔn neta gbita məsərət ar a at yam."⁵¹ Sä doosi gee, zəma zi N pu doosən , i og ara Billa paak gbərəm ka , sə tómbaiya Billäi, i ruuk paari, sə i tiitə Waa Maz zə pa.

Chapter 2

¹Ruu ta'rə i setə, i book kiim dälla Kana Galili allə mai a Yeeso rəz pu ro', ²Yeeso naa kubrubaiya ulləi i doosi pu kiimi. ³De maama inabirən mbam, sei mai aYeeso rəz doosu gee, " Maama inabirən bampu. ⁴Yeeso doosu gee, kita kiiz an bo'rə sə a za miirə ya? bəlla miil bo'rəm dəna pa. ⁵Maiya ulləz doosə tombai gee, bo'on ina doosən an tele. ⁶boom uma pu bamrə, ara Yahudawai i bəon langsəzza iirə bukuska rək rəz boog mukə pēe-pen durom muzə. ⁷Sə Yeeso doosi gee, yi'sən boom mi naa maam , sei i yi'is boom memi paari pa. ⁸Sə doosə tombaiya eyi , kəmn i kamsə ura naa naaz. Sei i bo'rə ri'eri. ⁹Doonza naasa ezi gwegə maama yerə maama inabirən emi, ama mee ara keetən ak pa. (ama tombaiya i kamtə maama emi i meemen) . Sei der ura kam kiiz az. ¹⁰ "Koneya mar maama inabirə tingnə'mam zanga sə mar a ting pam sa'ka. Ama moo a de'ez a tingnə'mam sei ri'ak " ¹¹A anni Yeeso ma' yiiska mari Kana a Galiliz zə, gə yii gbikəma ulləm, kubrubaiya ulləi i es timr ullə. ¹²Sa'ka roozə zi, Yeeso naa maiya ulləz, naa uriyangiya ulləi naa kubrubaiya ulləi i rigə Kafarnahum i gau eri ruurə te'. ¹³Nok naasa ga'karə Yahudawairəz rektapu, Yeeso boo arpu rekarə Uruselima. ¹⁴Oks iya i yingə negi naa mai, naa bui, naa goli, iya i iigəsə wēesai ipu gbabtə arki rə. ¹⁵Sei go'rə fobta naa gwet sə neni diga gwaga Billəkrə yas naa mai naa negi ei sə waagəs suleiya i iigəs wēesai rəi sə ru'gəs teburia ei. ¹⁶Doosə iya i yingə golii keesən netat ara akrə. Daan yeska gwaga Miirə Daa rək ara yingəka net ak. ¹⁷Kubrubaiya ulləi i sundə pu biisənən, "Yaara moorə a yaa nok gwaga mook at rege ren timlə. ¹⁸Sei dooniya Yahudawai rəi i doo bongə, a riiske riga sə e meya ya? de apu go'ok neta ri'eti gə. " ¹⁹Yeeso doosi gee, N ua'gəsək gwaga Billək, sə n wom ru' taarə. ²⁰Sei dooniya Yahudawairəi i doosu gee, i pe' wii zu' itte naa bamrəi ina gə bamz womkpa gwaga Billə eki, a pēek ru' taarə tan womkpa rə ta a? ²¹Ama doosi gwaga Billək gwandə zok rəkki. ²²Sa'kaa i ruutunu robamrək , sei kubrubaiya ulləi i sundə doosapu rii, sə i esə timr naa paka Yeeso dook. ²⁴De pu Urselima naasa ga'karəssə, bəlla naasa esi rəllə, mari gənga i esə timr riira ulləllə, i og neta bo'rət. ²³Ama Yeeso yerdə naa ii pa nok megisini pu. ²⁵Ii ara i dosukunu goosa mazzəz sak pa, nokj megəsapu ina pu tēen.

Chapter 3

²Farisawaz uza pii i deru Nikodimus, doonza Yahudawai rə. ¹Mazzi za Yeeso naa tuks sə doosu, "Lamz e mepu moo lamza gbizaz zi a kɛɛtə Billə, nok maza bo'rək ina məsəm rək ni mook ak piipa sei ura Bil pu na ur az. ³Yeeso iisi gee, "Zəma zəma zi ina ding maz gəbən pa, kink gwanta Billət pa. ⁴"Nikodimus iisu gee, maz naa do'gəspu i ding rigaya? Gəək gwandə mairə baalə dən ittənə sə i ding yə?" ⁵Yeeso iisu gee, "zəma, zəma, ina dingə maz naa maam naa rums pa, tork gwanta Billət pa. ⁶Maza i ding zokrəz, zokki, ura i ding rumsə rumsi. ⁷Məsəm kana kama pa Npu dooskarə, ' Sei ina dingə pu gəbən, 'Zaka gwa ara iin ak rə. a gee gen dɔɔka ullək, ama a mee ara keetən ak pa, naa gə ara rekən ak pa. Ri'eri zi bən ura i gingu rumsəs. ⁸Nikodimus i sə doosu gee, "neta at bo'rəmkpa rigaya?" ⁹Yeeso i sə doosu gee, moo lamza Israilarəz haa es a megəs netat paya? ¹⁰Zəma, zəma e pag ina e meen, sə e esə seidakum ina e og andə haa ri'ak ii mari i kwee dooka ak pa. ¹¹Mina doosə mari neta dəllət ina es timr pa, sə mina doosən neta Billə paat ya? ¹²Ura medə dəka Billə paak piipa, sei ura kɛɛtə Billə paak, Waa Maz. ¹³Ni Musa ruuz biks doolə roo, ri'erizi bən i ruusək Waa Maz paa. ¹⁴Nok koneya ura esə timr ulləz na kinə zəngsa bampas. ¹⁵Nok Bil gbaa dəl, sə esə Waza gwandə muzəz, nok ura esə timr ulləz kana wər pa ama na kinə zəngsa bampas. ¹⁶Bil tomte Waza ulləz dəllə nok sənə zɛɛz dəl pa, ama nok dəl na kinə kweeka ullə. ¹⁷Ura esə timr ullə i zɛɛsku pa, ama ura esə timr paz i zɛɛsupu nok esə timr riiri Waza billə muzəz pa. ¹⁸Gwanki ina kamtə biis, oosa tɔtɔpu dəllə, ama mari i ii təgra naa oosa nok tomtəya ii a enku rəu wi. ¹⁹Nok koneya ura bo'rə enkuz i oosa pa boo zak oosa rə pa, nok tomtəya irə gbika enkurək kana og zok pa. ²⁰Ama iya i kamə tomsa wessa i i zaa zan oosa rə nok sə koneya naa og ka'karə ni tomtəya i bo'rə zok Billə mu' ²¹Sa'ka roozə zi, Yeeso naa kubrubai i rɛ buta Yahudiyat a'erizi i gau waa topa sə boosi sə bo'rə batisma, ²²Yohana pu bo'rək batismarə Ainon popsa naa Salim nok maam pu arkirə gənga. Mari ipu zakrə ullə pu bo'oski batismarə. ²³Nok bəlla roolə i tos Yohana pursinarə pa. ²⁴Sei sənəm ruutə kubrubaiya Yohanarəz naa a Yahudawai rəz naasa neksəka rəz. ²⁵I ree Yohana rə i doosu gee, "Lamz ura pu naa moo ga'sa wooma urdun akrə, ura a esə seidakum ullə paas, gwenəm pu bo'rək batisma rə mari yas i ree pu ullə. ²⁶Yohana iisi gee, "Maz kink una sei ina esu diga paari. ²⁷Ii naa zura il i meɛmen n doosən minge, 'Mi Kwebaazi pa' 'Ama n doosə gee, ama i tomtə bako ur. ²⁸Ura kam kiiza pəzzaz ya'za pəzzaz zi. Ama dowiya ya'zai iya ipu de'tə geekrəi, yaksa zokka gbikak kami nok nok gwera ya'zək, noka ri'ik, yaksa zoka miik yi'sapu. ²⁹Dolezi ur rek mu' ama mi n ya'rəmkpa. ³⁰Ura kɛɛtə Billə paaz ar an koneya, ura pu dəllə ro' a dəlləz zi, pak paka dəllək. ura kɛɛtə Billə paa pu arə paa yas. ³¹Esə seidakum ina og an naa ina geen, ama ko maz kwee pa, ³²Ura kwee seidakuma ulləm az isapu Bil zəma zi. ³³Nok ura Bil tomtuz pak pagna Billəm. nok esə rumz naa gweeka pa, ³⁴Daa pu iik Wazzə, esə ko anya ullə nattə. ³⁵Nok ura esə timr Wazzəi kink zəngsa bampaz, ama ura mu'us nooka Waz kink zəngs pa. Ama suksa baara Billəl pu ullə pa.

Chapter 4

¹De yeeso meegesapu gee Farisawai i geespu ina pu bo'okran naa ara bo'san mari kubrubai genga se an Yohanak.
²(Ko nokka Yeeso bo'si batisma naa zura gwandel pa, ama kubrubaiya ullaiyi i bo'ru) ³Da'te Yahudiya se gae sa' gaban rekr Galili. ⁴Go'gon ara ka duun Samariya seka are ak. ⁵Zaa dlla Samariyal ara i der Sikal, pou ara Yakubu esae waza ullaz Yusufuk. ⁶Dur maama Yakubu ram pu arkira, de' Yeeso yapte rigette za gau dur maami re poura, bella bamralla. ⁷kita kiiza Samariyaz uza zaa kkep maamra, se Yeeso doosu gee, "Ete maam N bo'ok" ⁸Kubrubaiya ullai i riga pu dlla ro' nok yikba rek. ¹⁰Sei kita kiiza Samariyawai ezi doosu gee, bo'ra ga se mo maza yahudawai raz se apu desk, miya Samariyawaiziz maama bo'karam ya?" Nok una daks Yahudawai naa Samariyawai pa.
⁹Yeeso iisu gee, mona ka meemen esaka Billak, naa ga ura pu dooskarae ete maam az, aka desupu," Se ka esa maama zangs sam. ¹¹kita kiizi iisu gee, "Lamz apu naa ina kkepba ran ya nok dur maami surasun. Se ara zi a kink maama zangs emi ya? ¹²Moo a ar daa a eez Yakubu pa, ko a aru anya, ura esae dur maamiz gwan ban bo' ro', naa yangiya ullai naa do'net a ullat. ¹³Yeeso iisu gee, "Ura bo' maama am az bangba kamgku kan ban. ¹⁴Ama ura bo' maama N esak am bangba bo'ruku gaban pa, riik, maama N esakum gakk maama sagam ullae saek rekr zangs se. ¹⁶Kita kiizi doosu gee, "Lamz , esae maami se bangba kana kame espa se ka ina gate ang n kau maam pa.
¹⁵Yeeso doosu gee, rem a date ya'za mooz se i zaa yam. ¹⁷Kita kiizi iisu gee, n pu naa ya'az pa, Yeeso doosu gee, a doo pu wessa monge bopuna ya'az pa. ¹⁸Nok yaari gbaanare i kama pu kiim, a i pu bai ri'ak az ya'za mooz zi pa. A doo pu wessa. ¹⁹Kita kiizi doosu gee, "Lamz , n og moo saarazzi. ²⁰Daaiya eii i noos Bil yiiga akra, ama mooi inge Urusalima zi toq ara mari ika noosan Bllak. ²¹Yeeso doosu gee, kita kiiz esam timr mira, bal pu zakra ara i nooskan Daa yiiga akra ko Urusalima pak. ²²Ii i noos ina ii mee panni, ee boo e noos ina e meen, nok kweeka zak diga Yahudawair zi. ²³Bal pu zakra, haa rekte pu, ara iya i noos Bil naa zamai, noosak Daa rumsae zama. Nok iya ri'ei yi Daa i ina gau mariya i noosak boi. ²⁴Bil rums si, mariya i noosui dolezi i noosku rumsae naa eska timr. ²⁶Kita kiizi doosu gee, n mee Daa Bil pu zakra ura i deru Kwebaaz az, naa zaa geeske net yas. ²⁵Yeeso doosu gee, "Minzi ura pu paknr az. ²⁷Bella roolla zi se kubrubaiya ullai i gate, inni masi ara i oksnu pakan kita kiizak "Ko maza desu, anni i ya pipa." Ko "Nok an" ²⁸Sei kita kiizi riga daa sapdir a ullae maam ral, gae dlla roo. Se doosae mari. ²⁹Zan i gwen maza doosae neta bo'rat yas. Ura a gakk uzi Kwebaaz paa, ko riga? ³⁰I daate del se i zaa ullae. ³¹Bella roola, kubrubaiyi ullai ipu pa'ruku re, gee, "Lamz regam rek." ³²Ama doosi gee, "N pu rek a N rek ak a i mee pak"
³³Kubrubaiyi ullai i dookan gwani re te' "Uza kamtu ina rekan pa ko riga ya?" ³⁴Yeeso doosi ge, rek a miik uki bo'ka toms a ura tomtazzaz, se N baams. ³⁵Kai doo inge, se'er netta zi se peka net a o'kat zak paya? N pu dooskande , tagan no' pa se i gwen netta okat, nok go'sapu pe'kar. ³⁶Ura pe' netta o'kat punaa faasam se toogas rek nok zangs a bampas, nok se ura ta'az naa ura pe'ez ina bo'ra yaksa zok yam. ³⁷Nok dooka a gee, uza ta' uza boo pe', zama zi. ³⁸N toman nok pe'ka ina i kamn to,z paa pan, uri yi i kam toms se i ira faasamra. ³⁹De Samariyawai ipu bansi ira dlla, se ii kwee pakka ullak, nok pakka kita kiizi dook nok ina ogan se doo tele, se doose tele inna n bo'ran. ⁴⁰Sei samariyawai i zaa ullae, ii dessu naa gau naa bog, se gab ro' ublat ittara. ⁴¹Bansi ii esae timr nok paka ullak. ⁴²Ii doosae kita kiizi ri akgae, "E essapu timr, nok inna a doon tan pa, nok e maa e degassapu naa zuttae a ei, ura az Kwebaazza dlla zi. ⁴³Sa'ka ublat ittara, sei ruu riga buta Galilita. ⁴⁴Nok Yeeso doosa pu gee, saaris kwee zok gwandae dlla pa. ⁴⁵De reks butta Galilita, sei Galiliyawai ii kwe'u, nok ii og inna bo'te Urusalima an denna naasan , nok iima irepu naasira. ⁴⁶Sei ga riga butta Kan'ana a Galilita ara yerin maam, ni maam anabin ram ak, uza pi gbizi, Kakarnahum waza ullaz zok iisu pa. ⁴⁷De gee Yeeso ketae butta Kan'ana a Galilita se ree Yeeso re se ooruu gee, rem a rumgbo waza miz, nok pu werk re. ⁴⁸Yeeso doosu gee, inna og nedta masam rat pa ii kwee pa. ⁴⁹Tombaazi doosu gee, " Lamz tiitam a bako waza miiz naa wer. ⁵⁰Yeeso doosu gee, rem waza moz go'sapu, sei mazzi kwee pakka Yeeso doosu eki, sei rigga. ⁵¹De pu tiitike sei seniya ullai ii oksu se i doo gee, waza moz puna zangs. ⁵²Se deesi bella ma'an geke zok wessal ii iisu gee, ninka ublara wees gbansa se zok ma'sankak daau. ⁵³Sei daa ullaz megas bella eli se Yeeso doo gee, "Rigam waza mooz puna zangs," nok ni riik ur naa gwaga ullak i esae timr. ⁵⁴A anni ittaze Yeeso yii ina masan ran se date Yahudiya rekr Galili.

Chapter 5

¹Sa'ka rozzæ iidi a Yahudawairæz sæ Yeeseo re' Urusalima. ²O'ra Urusalimak pu popsa naa sugogna a mairæk dura maamræl pi, ura i der Baitasda naa meela Ibraniyawairæl puna yekka gbanaaræ. ³Bansa mari gænga i ya naa kuntai naa ru'ri naa iya zok bo'sunkak naa lendi ipu kittæ arkiræ (ipu zo'okrä inna rugættæ maama emi). ⁴Ama tombazza Daa Billæz titæ maama emiræ sæ rugæs, ura ma' pa'ka maama emiz sei go'os, nok kala kunu a kinæ maz yas go'sæk gon. ⁵Maz uza pu kittæ popsa dur maamaræ nok pu kunziz, haa wii zu, zur naa komna naa samsarai, ⁶De Yeeseo ogu pu kittæ arkiræ, sei meë losapu eri, sei doosu gee, a i in go'sæka ya? ⁷Sei kunza ezi iisu gee, "Lamz n pu naa maz sæ tosæ maami naa lamæ pa, mina yalæ sæ n tor, uza gæpsæ. ⁸Yeeseo doosu gee, rum a pæe ar kittæ moot a riigæ. ⁹Arkiræ mazzi go'os sæ pæe ar kittæ ullæt sæ riigæ, ubla eki ubla ængæska ki. ¹⁰Sei Yahudawai i doosæ ura i rumgbu ezi ai wonka ubla ængæska ki too avra aka pe'en ar kittæ moot pa." ¹¹Sei iisi gee, "Ura go'ses gwanzi doose, 'Pe'em ar kittæ moot a riigæ." ¹²Li deesu bongæ, nezi maza doosa mona pæe ar kittæ moot mona riigæ ya? ¹³Sei urra i rumgbu ezi, me koo nezi rumgbu pa, nok Yeeseo daa pu arki riigæ wøkawi arkiræ bansa ipu gænga. ¹⁴Sa'ka roozæ, Yeeseo ogsu gwaga Billæk ræ sæ doosu gee, ogum, i go'sapu, ka metæ bo'ka aibei pa, nok bo'ta gæbæn inna haa ar a kinan gæbæn. ¹⁵Sei mazzi ræ doosæ Yahundawai gee, Yeeseo zi rumgbu, ¹⁶Ri'eri sæ Yahudawai i maa bæsek Yeeseo baar nok neta bo'ræ ubla ængæskaræ. ¹⁷Yeeseo iisi géé Daa a miiz pu tomsæ ri'ak, Mii yam, n pu tomsæ." ¹⁸Nokka riiki, Yahudawai ii maau laaka sæ boka iuu, nok ka'as pu ro'oknaiya ubla ængæskaræk tan pa ama nok doo ge Bil Daa boozi nok daks zura gwandæl pu mulæ Bil. ¹⁹Yeeseo issi, doosi gee, zæma zi npu dooskændæ, waz bo'ræ unna nok zura gwandæl, sei inna og Daa bo'ræn. ²⁰Nok Daa i in Wazza ullæz, si gæbæn geesu inna gwan bo'ræn tele, gæbæn sæ geesuku neta haa ar an at, nok sæ mæsæm na kamæn. ²¹Ama ni Daa ru'sæn iya i weeræ yak, ri'erizi sæ waz boo esæk zængs ura iu az. ²²Ama Daa zesæk koneya pa, ama Daa essapu bis tele Wazzæ, ²³Nok sæ Waz naa kinæ nooska ni Daa ak. ²⁴Zæma zi ura gee paka miik as, sæ na esæ timr ura tomtæzzæ puna zængsa bampaz. Ama assapu ara wærkræs rekaræ zængs. ²⁵Zæma zi npu dooskændæ wakate pu zakræ, haa zaa pu ara roobai i ii geekæn gwera Wazza Billæz, iya i gee ai boo i kinæk zængs. ²⁶Ni Daa puna zængsak, rizi boq esæ Wazza ullæs sæ na gau naa zængsa gwandæs. ²⁷Daa bæn essapu Waz gbikæm, sæ ma'ak biska bias nok gwanzi Waza Mazzæz. ²⁸Kai gau naa mæsæm andæ pa, wakkate pu zakræ ara koq neeya ura pu gagallæ rooz ma geek gwera eki. ²⁹Pu keetækræ iya i kamæ tomsa oomis sei, i ruuk naa zængs, gæbæn iya i kamæ tomsa goopaz i ruuk bissæ muu. ³⁰N læk bo'ka una naa zura mindæl pa, ni N geen nak, rizi boo n bisæk bis, bisa mis boo n pu wessa, nõk n bisæk naa zura mindæl pa ama n duu inna mazza tomtæz zæn. ³¹Mina bo'ok seidakuum mindæ paa, seidakuum a miim gækp wessa pa. ³²Uza pii sæ esæk seidakuum mindæ pa, N meëmen seidakuum a esæ miræ paam pu wessa. ³³A tomtæ Yohaana sæ za doo seidakuum wessak. ³⁴Ama seidaakuuma N kweetæ keetæ mazzæ pa N doosænæn neta ak nõk sæ i kinæ keeka. ³⁵Yohaana puni pitilaa dookræz sæ ookus, mooi i gækp naa yaksa zok nõk oosa ullæk pu topa. ³⁶Riizi boo seidakuum a pissæn ar an a Yohaana ræk nõk tomtæya miræ Daa essei nõk sæ mina bæn, tomtæya N bo'rii, i esæ seidakuum Daa zi tomtæ. ³⁷Gwan Daa miræ tomtæ essapu seidakuum miræ pa. I medæ geeka gwera ullæk pa naa gæbæn ii meë ni goonak pa koo dæ mukæ. ³⁸Paka ak kinæ torka iræ temtiræ pa nõk i esæ timr ura tomtæzzæ pa. ³⁹Ii meëgæsæn rababai nõk ii meë bongæ i kink zængsa bampas, rababaiya eiya bæn i esæ seidakuum miræ. ⁴⁰Ama moi i ii zaka miræ sæ boka kinæ zængs pa. ⁴¹Mi N kwee nooska mariræ pa. ⁴²Ama N mesapu i puna ika Bil iræ temtiræ pa. ⁴³N zaa nõk ri'ra miræ Daa ræl, ama i kwee pa, uza na za naa rira ullæl i kweeku. ⁴⁴I esæk timr rigaya, moiya ipu kweek nooska mariræk, ama moi i ii nooska ketæ Billæk pa. ⁴⁵Kai sundæ ingæ mii N dækæn Daa ræ muu pa, maza dækæn az uzi Musa ura i bou zængsa iis ullæz. ⁴⁶Ina esæ timr Musa ræ, i esæk timr miræ, nõk uzi bii, biit miræ paa. ⁴⁷Ina esæ timr ina ur biindæ pa, i book riga sæ i esæ timr paka miik ræ ya?"

Chapter 6

¹De neta at assə Yeeso rigə ar ukarə pou gbonaa Galilik gə i der arki gbona Tibariyas. ²Bansa mari ipu dukurə nɔk i og neta pu yiikrə iya naa kunui rə paa, ³Yeeso rigə yigrə pa sə gau dii naa kubrubaiya ulləi. ⁴(Ri'ak naasa paskaa Yahudawairək rəktapu.) ⁵De Yeeso tæg muuk sə og bansa mari zakrə, doosə Filibus gee, "E yik buroodi ara sə iya ai i rek ya?" ⁶(Yeeso doo rii nɔk sə boo gwegə Filibus, nɔk ur naa zura gwandə meemen ina bo'ok an.) ⁷Filibus isu gee, "Buroodi a dinari zu' komnaaz daksək koo neeya sə kinə topa pa." ⁸Kubrubaz uza Andarawus dowiya Siman Biturus rəz doosə Yeeso, ⁹"Waz uza pii naa buroodi gbanaarə naa dukt ittəkə, ama dak mariya ai ya?" ¹⁰Yeeso doo gee, "Doosən mari ina gau dii" (nɔk arki wo'os pii haa.) Sə yara mari i gau dii, mari mu' zu' gbanaarə. ¹¹Sei yeeso pɛɛ buroodi sə i useiko, sə esə iya ipu gamnarə naa dukt ni i iik. ¹²De mari baar dagi, sə doosə kubrubaiya ulləi, "Daksən rukteya i seetəi nɔk una kana laa pa. ¹³Sə i daks bəəndi komnaa i ittəkəi naa ruktə a buroodi rəi naa dukt a i seetəi. ¹⁴De mari i og neta bo'rət, i doo gee, "Zəma zi ura as saariz zi ura za dəlləz." ¹⁵De Yeeso megəsapu i ii sə boka kamu naa gbm sə boo ka gabsu gwanz, sə kɛɛz zura gwandəl sə rigə yiig rə. ¹⁶De nimz bo'rə, kubrubaiya ulləi i zaa gbonarə. ¹⁷I tor bark, i rigə gbonarə rekarə Kafarnahum. (Dennirə tuks kuusapu ama yeeso pi naa ii pa.) ¹⁸Zaka gbikak ruutə gwaakrə naa gbm, har maam ru' naa daan gongon gong gbonarə. ¹⁹De ipu rigəttə melli zur naa gbanaarəi zakarə zur naa komnai sei i og Yeeso pu rigəttə gbonarə pa zakrə popsa barkrə, sə ser kami. ²⁰Se doosi gee, "Miizi ser kana kamən pa." ²¹Sə i kwe'u barkirə, ipu rii ya' ya' sei bark reks pou ga'sarə buta i rekən ak ²²Ublaa gbotəkrə, bansa mariya ipu də'tə pou gbonarə ei i og bark uka sɛ pa sei a mukə, Yeeso boo rigə naa kubrubaiya ulləi pa, ama i rigə gwani muyo. ²³Ama bəram uma zaa diga Tibariya popsa naa ara i regən buroodi denna Dangwanz iin useikoz. ²⁴De bansa mari i meegəs Yeeso ko kubrubaiya ulləi ipu ro pa, i rigə naa zura gwanirəl rekarə Kafarnahum laək Yeeso rə. ²⁵De i kinu ga'saa gbonarək, i doosu gee, "Lamz, a za bonnə an bənnaya?" ²⁶Yeeso iisi gee, "Zəma zi ipu laakerə, nɔk i og inna məsəm rən pa ama nɔk i rek pu buroodi baar daagən pu. ²⁷Kai kamə tomz nɔk reka la' ak pa, ama regən reka gəkp rekarə zəngsa bəmpaz, a Waa Maz eskən nɔk Daa Bil desapu hatimi ullə. ²⁸Sə i doosu gee, "E bɔɔk anya, sə a bo'rə tomsa Billəz ya?" ²⁹Yeeso iisi sə doo gee, "A anni tomsa Billəz sə i esə timr ura i tomtuz." ³⁰I doosu gee, "A yiiske anya, sə e og sə e esə timr morə ya? A bo'ok anya?" ³¹Doga mariya ai i regə manna dooloro', ni pu bisənən, 'Esi buroodi diga paa sə i regə.'" ³²Sə Yeeso iisi gee, zəma, zəma Musa zi esən buroodi diga paa pa, ama Daa miiz ura esən buroodi a wessas diga Billə paa. ³³Nɔk buroodi a Billəz titə diga paa sə esə dəl zəngs." ³⁴Sə i doosu gee, "Dangwanz, esmɛɛ buroodi az koo bənaya." ³⁵Yeeso doosi gee, Miizi buroodi a zəngsəs ura zaa mirəs geek wodu pa, ura gə esə timr mirəz geek gbənga pa. ³⁶Ama N doosən i oge pu ama ii esə timr pa. ³⁷Iya Daa esəi i zak miirə, ura gə zaa mirəz N nenku pa ³⁸Nɔk N titə diga Billə paa nɔk boka ina mində zullən pa, ama nɔk boka ina ura tomtəz zən. ³⁹A anni ina ura tomtəz zən ka mina daa ko muzu iya boo esəi rə te' ina laa pa, ama mina ruusi ubla dəl bəmnarək. ⁴⁰Nɔk a anni ina Daa miz iin an, kala ura gə og Waz sə esə timr ullə king zəngsa bəmpas; gə N ruusku ublaa dəl bəmnarək. ⁴¹Sai Yahuawai i goom nɔk ur, nɔk ina doon, "Miizi buroodi keetə diga Billə paaz." ⁴²I doo gee, "Ura azzi Yeeso paa, waza Yusufu rəz, ura e mɛɛ daa ulləz na maiya ulləz paya? nɔk an sə dook gee, boo keetə Diga Billə paa ya?" ⁴³Yeeso iisi gee, "Daan goomka irə te'. ⁴⁴Ura zak mirəz pipa ama sei Daa a tomtəz gobtu mirə, gə N ruusku ubla dəl bəmnarək. ⁴⁵Pu biisənən saari rə 'Billi kubruskini' ura gə sə kubrə Daa rə zak mirə. ⁴⁶Ura mede oka Daaz pipa, sei ura titə diga Billə, uzi og Daa. ⁴⁷Zəma, zəma, ura esə timr as puna zənbgsa bəmpas. ⁴⁸Miizi buroodi zəngsəs. ⁴⁹Dogga mariya ii i regə manna dooloro roo, ama i wər pu. ⁵⁰Buroodi as uzi keetə diga Billə paa, maza regus sə kana wər pa. ⁵¹Miizi buroodi a naa zəngs as a tiitə diga Billə paaz. Ura regə buroodi as gəkp haa ting ting. Buroodi a N eskus zoka miiki, nɔk zəngsa dəlləz." ⁵²Yahudawai baar sugi gwanirə te' sə i ma' sinəm, gee, " boorumkpa riga sə maza as eskee zoka ullək sə a regə ya?" ⁵³Sei Yeeso doosi gee, "Zəmazi, zəmazi, ina regə zoka Wa Mazzək pa, sə i bo' kwaala ulləl, ipuna zəngs irə pa. ⁵⁴Ura regə zoka miik sə gə bo' kwaala mil puna zəngsa bəmpas. Sə N ruusku ublaa dəl bəmnarək. ⁵⁵zoka miik reka zəmak ki gə kwaala mil ina bo'kaa wessak ki. ⁵⁶Ura rek zoka miik as sə gə bo' kwaala mil gəkp mirə mii boo N gəkp ullə. ⁵⁷Ni Daa a naa zəngs as tomtəz, sə N gau nɔk Daa, ura reges, gəkp nɔk mii. ⁵⁸A azzi burrodi a tiitə diga Billə paariz. Ni dogga mariya ii i regə sə i wər. Ura regə buroodi as gəkkp haa ting ting." ⁵⁹Yeeso doo netat buugrə depu kubruskundə Kafarnahum. ⁶⁰Kubrubaiya ulləi gənga de i gee inan doon zok, "Kubruskuna ak puna bone, Ne kweek ya?" ⁶¹De Yeeso meemen gwandə timlə kubrubaiya ulləi ipu goomukrə neta attə, sə doosi gee, "Ina an go'sən paya?" ⁶²Sə rigaya ina og Wa Maz pu dəgrə ara keetən akrə gə? ⁶³Rumsi esə zəngs. Ama zok kinə una pa, paka Npu dookrə ak Rumsi, gə zəngsi. ⁶⁴Haa ri'ak uri ipu irə te' i esə timr pa." Yeeso meemen diga ma'karə iya i esək timr pai naa gə ura yingukus. ⁶⁵Doo gee, "Nɔkka ri'ikki sə N doosən ura zak mirəz pipa sei ura Daa esus." ⁶⁶Neta attə sa'ka, kubrubaiya ulləi gənga i gə sa'ka i rigə yam naa ur pa. ⁶⁷Sei Yeeso doosə komna naa ittəkə eii, "Ii yam i rigək paya, koo ri' paya?" ⁶⁸Saminu Biturus iisu gee, "Dangwanz e rek neerə ya? apuna paka zəngsa bəmpas sək, ⁶⁹e esəpu timr sə gə e mɛɛ moozi ura wessas Billə." ⁷⁰Yeeso doosi gee, "Miizi N teegən paya, komna naa ittəkə, muzu

irə te' seitan zi?" ⁷¹Ri'ak pu dookrə Yuhuda waza Saminu Iskarayoti rəzzə pa, nɔk uzi, komna naa ittəkəi rə te' ura yingək Yeeso.

Chapter 7

¹Neta etirə sa' Yeeso koolə dəlla Galilil nək i torka Yahudiya pa, nək Yahudaawai i in ikpu. ²Ri'ak naasa Yahudaawai rektapu naasa ror piiləz. ³Sai uriyangiya ulləi i doosu gee, ruum a rigə Yahudiya nək sə kubrubaiya mooi ina og tomtəya a bo'rii. ⁴Ura bəq in bo'ra rəz pipa, i bonge koo neəya na mee boo. De a bo'rə bən neta at gə yiim zura mool kaakarə dəllə. ⁵Nok urinyangiya ulləi yam, i esə timr ullə pa. ⁶Yeeso doosi gee, dənna miil bo'rəm dən pa, ama koo bənaya bəlla iili. ⁷Dəl lək sə mu'sən pa, ama mu'sə pu, nək n doo minge tomtəya ulləi i goo pa. ⁸Moo i rən naasa esi rə, mi N rek naasa esi rə pa, nək bəlla mil bo'rəm dən pa. ⁹De doosi neta eti, kəsə Galili. ¹⁰De uriyangiya ulləi i rigən naasa esi rək, ur yam rigə, ama bo'ra rə ka'karə pa. ¹¹Nok uriyangi ipu laaku rə ar naasa esi rə, ipu dookrə gee, "A paz ya?" ¹²Pagrəm gənga pu ullə pa bansa mariya ei'rə. Uri bonge ur maza wessas zi, uri bonge a'a "gbagəs gban hakkilo a mari rəs" ¹³Na ri'eri, maza kee kaakarə sə doo paka ak ullə pa pipa nək i serəm sen Yahudawai. ¹⁴De i tossapu naasə te' sei Yeeso tor looti ma' kubruskəna . ¹⁵Inni məsə Yahudawai bonge, maza az kinə meəkə ak ara ri'ang ya? Ur boo zangə pa. ¹⁶Yeeso iisi gee, kubruskəna miik a mindək kipa, ama a ura tomtes rək ki. ¹⁷Ura sundə bo'ka ina Bil iin as, meək men kubruskəna ak ketə Billə ya ko N pag nək naa zura mindəl ya. ¹⁸Ura pag nək zura gwandəl ak laa gbikəma gwandəm mi, ama ura laa gbikəma ura tomtus zəm, maza ezi puna gonga, gəbən dangkaam pu ullə pa. ¹⁹Musa esən ro'oknai paya? haa ri'ak koo uza kam ro'oknaiyei pa. Nək an sə ii ikpe ya? ²⁰Bansa mariya ei i iisu gee, apu naa zam. ne i ikpa ya? ²¹Yeeso ii sə doosi gee, N bo'rə tomz musə sə məsən ii tele. ²²Musa esən nakpa, (Nək ketə Musa rə zi pa, ama ketə daiya ii rə), sə ubla əngəska i nau maz. ²³Maz naa kwee nakpa ubla əngəska rə nək ro'oknaya Musa rəi ka ina ka'as pa. Nək an sə baar sugən miirə nokka N rumgbən maz ubla əngəska rək ya? ²⁴Kai zees nək oka nör pa ama zeesən nok goonum. ²⁵Uri a i ketə Ursalimai i doo gee, ura azzi i i'u ikpa paa? ²⁶Gwenən, pak kakarə ama i doosu ko una pa i meəsəre ingee doniya dəlləi i mee ura az Kwebaazzi pa, paya? ²⁷A Meemen ara maza az keetə ak, ama Kwebaaz naa zaa uza meək ara keetən ak pa. ²⁸Yeeso tæg kwera gwaga Billək rə sə kubrusən sə doo gee, "I meeye men, i meemen ara N keetən ak, Nza nək zura mil pa, ama ura zəmas zi tomtə, i bən ii meewu pa. ²⁹Mii gə N meewu meen nək N keetə ullə, nək gwanzi tomtə" ³⁰I yaa sə booka kamu, ama ko uza pogu pa, nək dənna ulləl zaa dən pa. ³¹Naa riik uri gəngən bansa mari eirə te', i esə timr ullə i doo gee, " Ama Kwebaaz naa za bəq bən ina məsən rək sə ar a mazaz zəm ya?" ³²Farisaawai i gee bansa mari ei ipu womrək netti Yeeso rə paa, sei lamiya gbikiyai naa Farisaawai i tom mari ina kamtu. ³³Sə Yeeso doosi gee, "Topa ang npu naa ii sə N riigək ura tomtəzzə. ³⁴I laake i kinke pa, ara N rekən ak ii lək rəka pa." ³⁵Yahudaawai i doo gwani rə te', maza az rək ara zi sə a lək kingku paya? ləgə rigəg Helinaawaiya i faks airə sə kubrusən Helinaawai ya? ³⁶Paka pakki doo ri'eri ya, i laake ama i kingke pa ara N rən ak i lək reka pa. ³⁷Ama ubla bamsəna rə ubla naasa gbisassə, Yeeso ruu pak naa gbam gee, "Ura gbəngba bo'ruz naa za miirə. ³⁸Ura esə timr miirəs ni ridir doon ak, womutta maama zəngsəm rət səktək ullə" ³⁹Ama doo ri'eri rumsa iya essapu timr ulləi kweək assə, i esə rumsi dən pa nək i noss Yeeso dən pa. ⁴⁰Bansa mari ei de i gee pakki, "Ura as saariz zi," ⁴¹Ama uri i doo gee, ura az Kwebaaz zi." "Ama uri i doo gee, Kwebaaz keetək Galili ya? ⁴²Risir bonge Kwebaaz keetək Baitilami Daudarə zəurə paya? Dəlla Dauda keetən allə. ⁴³Sei i kinə markənka bansa esi rə nək ur. ⁴⁴Uri ika kamu kan, ama ura pugəs pipa. ⁴⁵Soozai yei i gətə dogga torri rə naa Farisaawai, iya i doosi gee, "Nək an sə i kamtu paya?" ⁴⁶soozai yei i ii bonge, "Maza meedə paka ri'eriz pipa." ⁴⁷Farisaawai i iisi gee, gə i gbagəsən pu ya? ⁴⁸Ko iya i zəəs biis airə te'ka uza essəpu timr ullə ya, ko Farisaawai te' ya? ⁴⁹Ama bansa mee bis pa az, i kamni pu su" ⁵⁰Nikodimus doosi gee, "Ura zaa Yeeso rə dəkəs keetə Farisaawairə te'. ⁵¹"Ko biisa az na zəəska maz pa, sei ina gee gwandə su' rə sə meəina i bəqskən paa? ⁵²I iisu bonge, "Moo yam a keetə Galili ya? Wiigəsəm sə a gwenə saarəza keetək Galiliz pipa." ⁵³Diga eri koo neəya reepu gwandə gwa.

Chapter 8

¹Yeeso rə gə'a Zaitun nakrə. ²Naa nit zaa gwaaga Billək rə, mari yas ii zaa ullə; sə kubrusəni. ³Sei bibai naa Farisawai i kamtu kita kiiz uza i kamu kittə naa yara maz. I də'su te'. ⁴Sei i doo gee, "Lamz ,i kam kita kiza az pu kittə naa yara maz. ⁵Ro'oknaiya Musa rəi i doose əna to'gə irim mariya ai, moo a doo an ullə ya?" ⁶I doo ri' sə boo gwəgu sə boo kin ina boo dook ullo paan, ama Yeeso ta'as zur dii sə bii biit naa nendəs buttə. ⁷De i ree mu' naa desku sə ruu paa sə doosi gee, " ura pu naa hakkei pa irə te'es, naa ma'u to'ka naa bil." ⁸Sə gə ta'as zur dii sə ma' biit naa nendəs buttə. ⁹De i gee ri' sei ma' keeka muzə-muzə diga doonza iiz. I daa Yeeso gwan muzə naa kita kiizi ura pu irə te'kas. ¹⁰Yeeso ruu pa sə doosu gee, "Kita kiiz, iya i tuumai a paiya? Ura i'waz pipa ya?" ¹¹Doo gee, "Pipa Dangwanz" Yeeso doo gee, "Mima n ikpa pa. Rigəm rigəttə moot, diga wonka kaa metə bo'ka hakkei pa." ¹²Yeeso gə pak naa mariyei gee, "Miizi oosa dəllək, ura dutez, rigək təgra rə pa, ama kink o'saa zəngsək. ¹³Farisawai i doosu gee, "A esə seidakuum mondə paa a, seidakuma moom zəma zi pa." ¹⁴Yeeso isi sə doo gee, "Ko mina esə seidakum mində pa, seidakum a miim zəma zi, n meəmen ara n keetən ak naa gə ara n rekən ak, ama ii i meə ara n ketən nak pa, naa gə ara n rekən ak pa. ¹⁵Ipu zeesək bissə naa ika zur, ama mi n zees zura mil pa. ¹⁶Ko mina zees bis, bissa miz zəma zi nək min naa zura mili pa, ama npu yam naa Daa ura tomtəz. ¹⁷Irə ro'oknairə pu bisənən gee, seidakuma mari ittəkəz zəma zi. ¹⁸Mizi npu esək seidakumrə mində pa, Daa boo ura tomtəz pu seideke rə. ¹⁹I doosu gee, "Daa mooz pu araya?" Yeeso iisi gee, "I meye pa sə ika meə Daa miz ya, inaka meye pu ika meəmen Daa miz." ²⁰Doo paka ak popsa ar de'səkrə de pu kubruskəndə gwaga Billək rə, boo ko uza kamu pa nək dənna ullol za dən pa. ²¹Sə bagə doosiki gee, "N rigək, ii laake ama i kinke pa, i wərk ində hakkei rə pa. Ara N rekən ak boo, ii le'ek rekarə pa." ²²Yahudawai i doo gee, "Ikp zura gwandəl ya, sə doon gee ara rekənək è le'ek reka páá?" ²³Yeeso doosi gee, "Mooi ii diga butə zi, mii bən diga paari. Ii a dəlləi yi, Mi boo a dəlləzzi pa. ²⁴Uni N doosən ii wərk inde hakkei rə te'. Ina esə timr Mirə Pa, ii wərk ində hakkeirə. ²⁵sei i doosu gee, "Moo neya?" Yeeso doosi gee, "N doosən anya tun ma'karə. ²⁶Npu naa net gənga a n doosəkən ak, N zeeskən boo pa. Naa ri'ik, ura tomtəz a zəmaz zi neta n geetə ullət, neta atti npu doosə dəllə. ²⁷I meə pa pu dooski paka Daa rək. ²⁸Yeeso doosi gee, "dənna i ruusək Wa Maz paak sə i meek Miizi, nək N bo'rə koo una nək min pa ama ni Daa kubrusinek, riizi sə N doo neta eti. ²⁹Ura tomtəz, puna mi daake min muzə pa, nək koo bənaya N bo'rə ina yaksu zokkan." ³⁰De Yeeso pu dook neta attə uri gənga i esə timr ullə. ³¹Yeeso doosə Yahudawaiya i esə timr ullə, "Ina də paka miikrə iiyi kubrubaiya mii a zəmai, ³²ge i meək zəma, zəma boo kweekən kwen." ³³I iisu gee, n "É zewa Ibrahim rəiyi é meedə senu uri rə pa, nək an sə a doo gee, i kweeke ya?" ³⁴Yeeso doosi gee, "Zəma, zəma, npu dooskəndə, ura tomə hakkeiyas senza hakkeirəzzi. ³⁵Senz boo gau gwagrə koo bənaya pa, ama waz gau gan koo bənaya. ³⁶Nəkka ri'ik Waz naa keesən ii gaupu keesənzəz. ³⁷N meəmen ii zewa Ibrahim rəi yi, ii iye ikpe nək paka miik puna ar gamna irə pa. ³⁸N doo ina N og mirə Daa rən, i boo i bo'rə ina i geetə irə daa rə." ³⁹Ii iisu gee, "Ibrahim uzi daa az" Yeeso doosi gee, na ii yangiya Ibrahim rəi yi ika bo'rə tomsa Ibrahim bo'rəz. ⁴⁰Ama, ri'ak i iye ikpa, maza doosən gonga a geetə diga Billəz. Ibrahim bo'rə ri' pa. ⁴¹I bo'rə tomsa ində daa rəz. i doosu gee, "É i dinye zinarə pa, epu naa Daa muzə: Bil." ⁴²Yeeso doosi gee, "Na Bil Daa izi, ika iye pu, nək n keetə Billə npu ang boo, nək n zaa nək zura miil pa, Uzi tomtə. ⁴³Nək an sə i meegəs paka miik paya? Nək i le'ek geeka paka miik pa. ⁴⁴Ii a daa izeiyi, seitən zi, ii i bo'ka tomsa irə daa rəz. Ur maza i'u zur azzi tun ma'karə, boo deese zəma pa, nək zəma pu ullə pa. Na pu dook songb rə, pu dook goosa ulləz sə zi nək ur songbazi naa daa a songb rəz. ⁴⁵De Npu dook zəmarə ii esə timr miirə pa. ⁴⁶Neezi irə te' kame hakkeirə ya? Mina doo zəma nək an sə i esə timr miirə paya? ⁴⁷Ura Billəz geegen paka Billək nək ii a Billəi ya pa, ⁴⁸Yahudawai i iisu gee, "É doo zəma zi paya? De é doo moo maza Samariyas zi boo apu naa zam" ⁴⁹Yeeso iisi gee, "Mii Npu naa zam pa, Npu noosək Daa miirəz, i boo i noosə pa." ⁵⁰N laa nooska mində zullək pa, ura pu laakrə pi boo uzi zeesək. ⁵¹Zəma, zəma, Npu dooskəndə, kala ura de'es paka miik az, o'gək wərk pa." ⁵²Sei Yahudawai i doosu gee, é meesapu apu naa zam. Ibrahim naa saari i wər pu; Ama moo a doo gee, "Ura de'es paka mook as o'gək wərk pa." ⁵³A ar daa az Ibrahim gbikəm pa ura wər as, ko a aru an ya? Saari bən i wər pu. A yes zura mool nezi ya?" ⁵⁴Yeeso iisi gee, "Mina noos zura mil nooska miik pu zuk; Daa miizi nooskə ura i doo inge Billa iil. ⁵⁵I boo i meu pa, ama N meu men. Mina ka dook, 'N meu pa, 'N yerpu ni ii ak, songbai. Naa ri'ik N meu meən boo N de'esden paka ullək. ⁵⁶Daa iiz Ibrahim i bo'ka og ubla miik; Og sə yaksə zok kamu. ⁵⁷Yahudawai i doosu gee, "a reks wi' zu' ittəkə naa komna pa, sə a og Ibrahim ya?" ⁵⁸Yeeso doosi gee, "Zəma, zəma, npu dooskəndə, bako Ibrahim, Miizi." ⁵⁹Sə i pee billə inge bo'ka to'gu, ama Yeeso sumz zura ullol keetə gwaga Billək rə.

Chapter 9

¹De Yeeso pu arkræ, sæ og ura i dingru ruzzæz az. ²Kubrubaiya ullæi i desu gee, "Lamz, ura pazzi bo'ræ hakkei ya, sæ i dingn ura az ruzzæz ak, gwan ya koo dōga mariya ullæi ya?" ³Yeeso iisi gee, koo topa, "Ur ap gæ dōga mariya ullæi pa, ama nōk tomsa Billæz sæ yii zok ullæ. ⁴Doolezi a kamkp tomsa ura tomtæz zæk, naa ubla, tuks pu zakræ ara maz le'kæn toms pa. ⁵N piin dællæk, miizi oosa dællæk." ⁶De Yeeso bams dooka pangn naa an, sæ tu' tut buttæ, sæ fææ tutti naa but, sæ woosu butti no'ræ. ⁷Sæ doosu gee, "Rem, a uttæ no'a mooi badæra Siliwom allæ (A i der tomsænæn ak)." sei mazi rigæ, utti sæ gætæ naa no'a ullæi i og on. ⁸Ui yangiya mazzi ræi naa iya koo bænaya ipu ogruku ræ ar ooruk ræi, ipu dook ræ ge, maza az uzi kees gamnaræ ooræ ooruk paa?" ⁹Uri i doo gee, "Gwanzi" uri i doo gee, uzi pa, "I gookæn gonzi." Sæ gwan doosi gee, "Minzi." ¹⁰I desu gee, "Sæ riga zi no'a mooi i gbæ'rum ya?" ¹¹Iisi gee, "Maza i deru Yeesos uzi fææ but sæ woosæ no'ræ sæ doosæ gee mina ree utti, sæ i gbæ'ræm. ¹²I desu gee, "Mazzi aa paz ya? iisi gee, "N mæe pa." ¹³I pe'te maza i ogu ruzzæz zi i kamtu Farisawai ræ. ¹⁴Ubla ængæskaræk ki sæ Yeeso fææn but sæ gbæ'ræn no'a mazzi ræi ak. ¹⁵Gæbæn Farisawai i desu ni no'a ullæi i gbæ'rænum ak, sæ doosi gee, "Peese but no'ræ, n neks, sæ n og ar." ¹⁶Farisawai i doo gee, "Mazza keetæ Billæ zi pa nōk duu ubla ængæska " uri i doo gee, maza naa hakkei az ka le' bo'ræka neta mæsæm ri'at ya?" eri sinæm gau gwaniræ te'. ¹⁷II gææ i des ruzzi gæbæn, gee, "A doo an ullæ pa ya, de gbæ'ræsapu no'a mooi ya?" ruzzi doo gee, "Ur saariz zi" ¹⁸Haa es Yahudawai i meegis zæma ura az ruzzi pa, naa oka ar a ullæk pa, sei de i der gōga mariya ura no' i gbæ'rumsu ezi ræ. ¹⁹I des dōga mariya ullæi gee, "Ura azzi waza iræ i doo i dingru ruzzæz az ya? riga zi sæ og ar es ya?" ²⁰Dōga mariya ullæi iisi gee, "È meemen waza ezi az, ding zok ruzzi. ²¹Ni ogun ar es ak è mæe pa, ura gæ gbæ'rusu no'z è meu pa desnu gwan, daksapu pak pan naa zura gwandæl." ²²Dōga mariya ullæi i doo neta eti nōk i serum sen Yahudawai. Nōk Yahudawai i arte i doosapu gee, ura doo bongæ Yeeso Kwebaazzi, i keesku buugræ. ²³Nōkka ri'ik ki sæ dōga mariya ullæi i doon gee, "Gwan daksapu desnu." ²⁴Dæn ittænæ i gæ i der mazza ruzzi ezi i doosu gee, "Noosæm Bil. È meemen maza az ura naa hakkei az zi." ²⁵Maza ezi iisi gee, na puna hakkeiya n mæe pa, mi gæ ina n meen uni, dōo mi ruzzi, ri'ak boo n og on no'." ²⁶Sæ i doosu gee, "Bo'sa anya? bo'ræ ga sæ gbæ'ræ no'a mooi ya?" ²⁷Iisi gee, n arte n doosæn pu, ama i ke' to' pa, nōk an sæ i ii geeka gæbæn ya? Ko i ii gækpa kubrubaiya ullæi paa, i ii in ya? ²⁸I bi'ru gee, "Moo kubrubaza ullæzzi ama è gæ kubrubaiya Musa ræi yi. ²⁹È meemen Bil pagæn Musa, ama ura az gæ è ara keetæn ak pa." ³⁰Mazzi i sæ doosi gee, ina wessanni naa ara i meen ara keetæn ak pa, haa es sæ gbæ'ræsæ no'a mii. ³¹È meemen Bil ke'sæ mariya naa hakkei ai to' pa, ama Bil ke'sæ ken ura pu noss Bil sæ bo'ræ neta ullæ iit az. ³²Diga ma'ka gamna dællæ è medæ geeka maza gbæ'ræ no' a maza i dingru rurræz azzæ pa. ³³Maza az naka keetæ Billæ pa, ka le' bo'ka una pa" ³⁴I iisu sæ i doo gee, "I dingæn yam hakkeiræ, sæ apu kubræskænæ ræ ya?" Sæ i nenu gooka buugræ. ³⁵Yeeso gee ge, i nentupu buug ræ sæ zaa oksu sæ doosu gee, "A esæ en timr Wa mazzæ ya?" ³⁶Iisu, sæ doo gee, "Dangwanz, neezi ya ura nka esæ timr ullæ ezi ya?" ³⁷Yeeso doosu gee, "A oksapu, uzzi pu pakræ naa moo ri'ak az." ³⁸Mazzi doo gee, "Dangwanz n esæ pu timr." Sæ noosu. ³⁹Yeeso doo gee, "Nōk bissi sæ N zaa dællæ nōk iya i og pai ina og, iya i og ai ina gau ruri." ⁴⁰Farisawai iya ipu arkiræ yam ai i gee neta doo eki sæ i desu. "È bæn éé rurii ya?" ⁴¹Yeeso doosi gee, "Ina kapu rurii yi, ikapu naa hakkei pa, ama ri'ak i doo gee, 'È og on,' nōkka ri'ikhakkeiya ii ipu indæ paa.

Chapter 10

¹"Zəma, zəma Npu dooskəndə, ura tor gbə'ga mai rək sugogna rə pa, sə kotə bila uka rə som az maza az ruuzi.
²Ura totə sugogna rə, uzi neebaaza mai rəs. ³Zo'baaza sugognarəs gbe'rusku. mai i gee gen gwera ullok, der maiya ulləi, naa ri'teya ei, sə keesi goo. ⁴Na keesi goo, rigə irə mu' sə maya ulloi i du'u nɔk i meemen gwera ullok. ⁵I duuk mara gins pa, ama i noku nɔk i mee gwera mara gini rək pa." ⁶Yeeso doosi pak naa re'sa paka ak, ama i meegəs neta pu doosikirə eti pa. ⁷Sə Yeeso doosi gəbən, "Zəma, zəma, Npu dooskəndə miizi sugogna mai rək. ⁸Iya i atə mirə mu'ui ruiyi, nɔk mai me'u pa. ⁹Mizi sugogna, koo nezi totə mirə ya, kingkin kweeka, tork sə kee sə gə kinə ara neeu rək. ¹⁰Ruuz zaa pa sei nɔk ruur, ikpa, naa wogəska. N zaa nɔkka i kingkin zəngs ak, sə ina kinə gənga. ¹¹Mizi Nebaaza wessas. Nebaaza wessas esə en zəngsa ulləs nɔk maya ulloi. ¹²Ura i tomu ton as boo nebaazi pa, ura uzi naa mai pas, na og gbəma zaaz na pu zakrə fas mai sə nogə. Sei gbəma peesi sə faksi. ¹³Nogə, nɔk kam tomsa wessas si nɔk una kassu naa maya ei pa. ¹⁴Mizi nebaaza wessas, gə N meemen a mii a mii bən i meye men. ¹⁵Daa meye men, mi bən N meemen Daa N gə N essapu zəngsa miiz nɔk maiyi. ¹⁶Npu naa mai uri iya ipu gbəga akrə pai. Iya ai gəbən dolezi N kamtiki i bən i geek gen gwera miik nɔk i gəkp gbəga mukok naa nebaaz muzo. ¹⁷Nɔk a eki Daa iine N esəpu zəngsa miiz sə N kinə gəbən. ¹⁸Maza peesək zəngsa miiz az pipa, ama n esək naa zura mindəl. Npu naa gbikəma gə N pe'səkən nam, N kweetə paka ak Daa mizə. ¹⁹Sinəm ruutə yahudawai rə te' nɔk pagrəma emi. ²⁰Uri gən gən irə te' i doo gee, "Puna zam naa gə ya'si. Nɔk an sə i ke'su to' ya?" ²¹Uri i doo gee, "Pagrəma am a ura naa zam az rəmmi pa. Ko ura naa zam az ka gbə'rə gben no'a ruzzəi ya?" ²²Sei dənna naasa nekska hakkei rək Ursalima rektə. ²³Bəlla niig rəllə zi, Yeeso pu rigəttə shirayi gwaga Billək Suleimanu rək rə. ²⁴Sei Yahudawai i ko'su te' sə i doosu gee, haa bənnə zi sə a daake təgra rə te' ya? Na mozi Kwebaaz, doosume me. ²⁵Yeeso iisi gee, "N doosən pu, ama i kwee pa. Tomteya N bo'rəi, ri'ra Daa mirəzzə roi, i yi seidakuma miim. ²⁶Na riik pat i esə timr pa nɔk i maya miiyi pa. ²⁷Nɔk maya mii i gee gen gwera miik, N meeyi men gə duye dun. ²⁸N essipu zəngsa bəmpaz az; i meeək wərka pa, ura kweriki mirə na'rə pipa. ²⁹Daa mirə esei az ar an koo neya gbikəm rə, gəbən maza le'ek kwerik Daa rə na' rəz pipa. ³⁰Mi naa Daa epu muyo." ³¹Sei Yahudawai i pe' biile nɔk sə bo'ka to'gu. ³²Yeeso iisi gee, "N yiisən tomte gənga keetə mində Daa rə. Nɔk tomsa passi sə i iye to'guka ya?" ³³Sei Yahudawai i iisu gee, "Nɔk tomsa usa wessas sə é iya to'guka pa, ama nɔk səəra pak, moo mazzi sə a yes zura mol Bil." ³⁴Yeeso iisi gee, "Pu biisənən irə ro'oknairə paya, 'N doo, "I mai yi ya""? ³⁵Naa deri mai, ii iya, paka Billək keetə gwanirə (Bən ka'sək rise pa), ³⁶Ii doosə ura Bil te'gus, sə tomtu dəllə roo, 'Səəra pak ya,' nɔkka N doon, 'Mi Waza Billəz ya?' ³⁷Mina bo'rə tomsa mindəllə pa, kai esə timr mirə pa. ³⁸Ama mina bo'rə, ko ina esə timr mirə pa, esən nɔk tomsə nɔk sə i mee, sə i meegəs, Daa pu mirə, mi bən Npu Daa rə." ³⁹I yaa sə boka kamu ama gbisə gwanirə na' rə sə rigə. ⁴⁰Rigə rigəttə ullot woma Urdun nakrə mu', ara Yohana bo'rə batismaz doka, za sə gau arkirə. ⁴¹Mari gənga i zaa ullə i doo gee, "Yohana Yii ina mə'səm rən pa, ama ina doo mazaz zən də paa yas zəma zi" ⁴²Mari gənga i esə timr ullə arki rə.

Chapter 11

¹Maz uza pii i deru Li'azarus pu kunzuz. Ur maza Baitanyaz zi dëlla Maryamu naa wat kiwi a ulləz Marta.

²Maryamu ura woosək Dangwanz urdi a i der alabastak sə ra'as dənta ullət naa suka ullo zullək, ura ur waza ulləz Li'azarus pu kunzuz. ³Sei wat kiwi a ulləi tom su' Yeeso rə gee, "Dangwanz, ogum, ura a iinu paz pu kuunzuz." ⁴De Yeeso gee rii, sə doo gee, kunu aw a wərk rənni pa, ama nək nooska Bil sə gə Waza Billəz na noos zok. ⁵Ri'ak Yeeso gbaa gban Marta naa wat kiwi a ulləz naa Li'azarus. ⁶De gee Li'azarus pu kunzuz, Yeeso gəbtə ru' ittəkə ara piin akrə. ⁷Nettattə sa'ka, sei doosə kubrubai, "A rigə Yahudiya gəbən." ⁸Kubrubai i doosu gee, "Lamz a meəmen Yahudawai ipu yakəna to'guka rə apu iik gəka rə bən ya?" ⁹Yeeso iisi gee, "Bəl pu komna naa ittəkə oosa ublaa rək paya? Uza na pu rigəttə naa ubla warəmkpa pa, nək pu ogrə naa ubla." ¹⁰Gəbən napu rigəttə naa tuks warəmkpa nək oosa pu ullə pa." ¹¹Yeeso doo neta eti, neta etirə sa'ka, sə doosi gee, "Dowi a az Li'azarus pu rumrə, ama Npu rekrə nək sə N weesu rumrə." ¹²Kubrubai i doosu gee, "Dangwanz, na pu rumrə gə week wen." ¹³Ama Yeeso paksi wərka Li'azarus sək, ama i gə i meə bongə pag paka ruma əngəska rəlli. ¹⁴Sei Yeeo doosi kaka allə, "Li'azarus wərapu." ¹⁵Npu naa yaksa zok nək ii, nək Npu akirə pa nək sə i esə timr. A rigə ullo." ¹⁶Toma ura i deru wa komazaz doosə dowi kubrubai, "Aa bən a rigə sə a wər naa Yeeso." ¹⁷De Yeeso zaa, oks Li'azarus pu gagəllə ublət nazzə. ¹⁸Baitanya pu popsa naa Ursalima, kee ken mil komna naa gbanaarə. ¹⁹Yahudawai gənga i zaa Marta naa Maryamu rə sə i gau wagər nək ur waza iiz. ²⁰De Marta ge Yeeso pu zakrə, kee sə ogsu, ama Maryamu pu gamnarə gwaa roo. ²¹Marta doosə Yeeso, "Dangwnz mona pu nag dowi a miiz ka wər pa. ²²Ko ri'ak n meə ko anni a oorə Daa rə eska en." ²³Yeeso doosu gee, "Ur waza mooz ruuk run bən." ²⁴Marta doosu gee, "N meəmen ruuk ruuka roobamrək ubla bəmna dəllək." ²⁵Yeeso doosu gee, "Miizi ruuka roobamrək naa zəngs; Ura esə timr mirəz na wər yam ruuk run. ²⁶Ura puna zəngs gə esə timr mirə, wərk pa haa ting ting. a esə pu timr andə ya?" ²⁷Iisu gee, "Dangwanz n esə pu timr moozi Kwebaaz Waza Billəz ura pu zakrə dəlləz." ²⁸De doo ri'eri sə rigə ree detə wat kiwi a ulləz sə doo gee, "Lamz pu derka rə." ²⁹De Maryamu gee rii, sə ruu paa baala sə ree Yeeso rə. ³⁰Yeeso reks dəlli rə dən pa piti ara Marta daatunuk rə. ³¹Yahudawaiya ipu yam naa ur gwagi rə, iya ipu gabsuku wagəlləi, de i og Maryamu ruu baala sə kee, i duutu i meə bongə pu rekrə ar gagəllə sə go'. ³²De Maryamu reks ara Yeeso piin akrə de ogu, sə kasə gwandə, sə doosu gee, "Dangwanz mona pu an dowi a miiz ka wər pa." ³³De Yeeso ogu pu go'okrə, naa Yahudawai a i zaa ulləi yam ipu go'okrə. Sei baar sugu gwandə rumsə sə timr ma'su; ³⁴Doo gee, "I deəsə araya?" I doosu gee, "Dangwanz zam a gwenə." ³⁵Yeeso go'. ³⁶Yahudawai i doo gee, "Gwenən ni iin Li'azarus ak!" ³⁷Ama uri i doo gee, "Ura azzi gbə'rə no'a ruzzəi pāā, puna gbama ruuska maza az wərk rə ya?" ³⁸Yeeso ree gagəllə, naa baar sugunda gwandə timlən, gagəlli boo kogəlli billə te' pu gbə'eskawi naa bil, ³⁹Yeeso doo gee, "Peəsən billi." Marta wat kiwi a Li'azarus səs ura wər as, doosu Yeeso gee, "Dangwanz, ri'ak gə zokka ullək pu bunkrə, nək ru'a ulləi nazzə zi naa wərka." ⁴⁰Yeeso doosu gee, "N doosa paya, mona esə timr a og gbikəma Billəm pāā?" ⁴¹Sei i pe'es billi, Yeeso tæg nora ulləl paa sə doo gee, "Daa N iisa useiko nək a keese to'. ⁴²N meəmen koo bənaya a geye gen, ama nək bansa mariya ipu də'tə ari sə N doo neta at sə ina meə moozi a tomte." ⁴³De bəms dooka ri', sei der naa gwera gbikak, "Li'azarus, keetəm!" ⁴⁴Ura wər ezi ruutə nat naa dənta ullət doksənə naa yaluwa wərk rən, muga ullək bən pu doksənən naa adiko. Yeeso doosi ina bindusu na rigə." ⁴⁵Mari gənga Yahudawai rə te' iya i za Maryamu rəi i og ina bo'rən, i esə timr ullə. ⁴⁶Ama uri irə te' i ree Farisawai rə sə i doosi neta Yeeso bo'rət. ⁴⁷Sei dogga torri naa Farisaawai daks baar ar mukə i doo gee, "A book anya? maza az pu bo'rək neta məsəmrək gənga. ⁴⁸Ana dau ri mari yas i esək timr ullə, Romawai i zak sə i kwee buta at naa mariya ai yas." ⁴⁹Ama uza irə te' Kayafa domda tozza gbizaz willi rə doosi bongə, "I meə ko una pa. ⁵⁰I meəgəs paya tooton ara maz muzə ka wərən nək mari, nək sə mari yas ikana laa pa." ⁵¹Doo pakki naa iika ullək pa, nək ur domda tozzi willi rə bo'rə saarəm, bone Yeeso wərk nək mari yas; ⁵²Ama dərme kotto pa, ama daagsək yangiya Billəi iya i faks pui ina gau ar mukə. ⁵³Diga ubla ekirə i maa laaka bilaa i ikpən Yeeso. ⁵⁴Diga arkirə Yeeso rigə kaka allə Yahudawai rə p. Ama sei gəə kana uka babsa doolo roo dəl ula i der Ifraimu gau eri naa kubrubaiya ulləi. ⁵⁵Naasa paska rə Yahudawai rəs rektapu mari gənga dəllə roi i zaa Ursalima diga dəlla iirəllə bako paska nək nekska zu'teya ii. ⁵⁶I tir laak Yeeso rə ipu pagrə gwanirə te' ara ipu de'tə gwaga Billək rə, ipu dook rə, "I vegə anya? zaak naasa assə ya?" ⁵⁷Dogga torri naa Farisawai i artə i doosapu ora i ogun Yeesok ina zaa doo nək sə boo kamu.

Chapter 12

¹Ublut bamrə bako naasa paska rəz, Yeeso zaa Baitanya, ara Li'azarus pinnak rə. Ura Yeeso ruusu diga wərk rəz. ²Sei i bogsu rek arkirə, Marta pu eskirə, Li'azarus boo pu irə te' iya ipu tabullə pa naa Yeeso. ³Sei Maryamu pēē urdi a dāntat a i go'ru naa nard az sə woosə Yeeso dāntə, sə ra'as dānta ullət naa suka ullə zullək. Sei gwagi yi'is naa dāetəma urdirəm. ⁴Yahuda Iskariyoti, muzə kubrubairə te' ura yingus doo gee, ⁵"Nøk an sə yingək urdi as dinrii zu' taazə naa komna sə ika iya naa zaam am paya?" ⁶Doo rii, nøk daamə naa iya naa zaam am pa, ama nøk ur ruuzi: Nøk uzi naa bunaa weesək pēēsək ina i tos roon naa zura gwandəl. ⁷Yeeso doo gee, "Damu naa de'es ina pisun nøk wərka miik. ⁸Apu naa iya naa zaam ai koo bənaya; Ama ipu naa mii koo bənaya pa." ⁹Bansa mariya Yahudawai i mēesapu Yeeso pu arkirə sei i za nøk Yeeso tan pa ama nøk sə ina og Li'azarus ura Yeeso ruusu diga wərk rəz. ¹⁰Sei dogga torri dogdə su' ara i ikpən Li'azarus. ¹¹Nøk uzi Yahudawai gənga i esə timr Yeeso rə. ¹²Ublaa gbə'tək rə bansa mari gənga a zaa naase. De i gee bongə Yeeso pu zakrə Ursalima, ¹³sei i pēē dansa dibino rəz sə i kēē i oksu sə i tæg gwera i doo gee, "Hosana! ura naa səsəm az zi pu zakrə ri'ra Daa Billəz sə, gwanza Israilas." ¹⁴Yeeso kin wa vomdə, sə gau pa, ni pu biisənən ak, ¹⁵"Ser kana kaməm pa, moo Sihiyona; gwenəm, gwanza mooz pu zakrə, gabtə wa vomde rə paa." ¹⁶Kubrubaiya ullə i mēēgəs neta eti seekak rə pa, ama de i noos Yeeso, sə i sundə gee neta eti pu biisənən ullə pa, gee ei bo'su neta eti. ¹⁷Sei bansa mariya i esə seidakum dānna ipu yam naa Yeeso ara ruusən Li'azarus gaggəllə, sə gə ruusu diga wərk rə. ¹⁸Nøk rii zi sə bansa mari ei i kee sə boo sar naa ur, nøk i gee yii neta məsəm rət. ¹⁹Nøkka ri'ik Farisawai i doo gwanirə te' "Gwenən, i book ko una pa; Nøk dəl yas ipu duukurə." ²⁰Helinawai uri i pi sə rēē nooska rə naasə. ²¹Iya aiyi i rēē Filibus sə, maza Batsaida a Galiliz, i doosu gee, "Lamz è ii oka Yeeso." ²²Filibus rēē sə doosə Andrawus, Andrawus na Filibus i zaa i doosə Yeeso. ²³Yeeso iisi, sə doo, bəl zaa pu ara nooskən Wa Mazək. ²⁴Zəma, zəma Npu dooskəndə, sei dokta alkarət na kasəpu buttə sə na wər pa, gəkp gwan muzo. Ama wər esək yangi gənga. ²⁵Ura i zəngsa ulləz az yaasku, ama ura mu'us zənwgsa ulləz dəllə roo kamkp zəngsa ulləz rekrə zəngsa bəmpas. ²⁶Uza na senke, naa za duye, ara n pinnak senza miiz gəkp roo, kala maza senez Daa miiz esku gbikəm. ²⁷Ri'ak zəngsa miiz pu bəərək baalə. N dook anya? 'Daa, keesəme bəlla allə.' Ama nøkka goosa assi sə N za. ²⁸Daa noosəm ri'ra mool, "Sei gwera uka keetə paari sə doo, "N artə n noosapu, gə n gəə noosək." ²⁹Sei bansa mariya ipu dənərə pourəi i gee gwera i mēē bongə papsəs zi, uri i doo bongə, "Tómbaaza Billəz zi pu pagnurə." ³⁰Yeeso ii sə doo gee, "Gwera ak, zaa nøk mii pa ama nøk ii. ³¹Bissa dəlləz pu zakrə ri'ak, ri'ak i keesək gwanza dəlləz. ³²Mii boo ina ruusə dəllə, N gobtək mari zakarə miirə." ³³Doo neta eti nøk riika irim wərka ullə wərkən ak. ³⁴Bansi iisu sə i doo, "É ge ro'onaiya Musa rəirə gee, Kwebaaz gəkp haa ting ting, nøk an sə a doo monge i tək Wa Maz ya? Neezi Wa Maz ya?" ³⁵Yeeso doosi gee, "Oosa pu irə zanga, lo'ok pa rigən tun ipu naa oosa, nøk təgra kana oksən. Ura rigə təgra rəs mēē ara reekən ak pa. ³⁶Diga ipu naa oosa esən timr oosa rə, nøk sə i gau yangiya oosa rəi. Paka akki Yeeso doo sə rigə, sə yosi. ³⁷Ko naa ri'ik Yeeso bo'rə neta məsəm rət gənga iirə mu' haa naa ri'ik i esə timr ullə pa ³⁸nøk paka saariz Ishaya doon ak naa yi'is zok; A doon gee, "Daa Bil neezi esə timr seidakuma aarəz ya? Neezi bən netta Billət gbə'rə ya?" ³⁹Nøkka ri'ki i lēē sə i esə timr pa, nøk Ishaya doosapu gəbən, ⁴⁰"Ama gbe'es no'a ii, sə wengs timteya ii; Nøk kaina og naa no'a ii sə pp, sə ina mēēgəs naa timteya ii, sə ina yetə sə n rumghi." ⁴¹Ishaya doo neta eti nøk og gbikəma Yeeso rən sə doo pagn ullə paa. ⁴²Ama na ri'ik pat dooni gənga i esə timr Yeeso rə, ama nøk sera Farisawai rəl i kees kaka allə pa nøk ikana keesi buugrə pa. ⁴³Ama i ii nooska mari rək, naa a ika kinə nooska Billək. ⁴⁴Yeeso tæg gwera paari sə doo ura esə timr miirəz, esə timr miirə zi pa, ama esə timr ura tomtez zə. ⁴⁵Ura pu gwenez, pu gwenək ura tomtezzə. ⁴⁶N zaa naa oosa si dəllə nøk ura esə timr miirəz kana gau təgra rə pa. ⁴⁷Ama ura gee paka miik sə esə timr pa, mizi N zeesku pa, N zaa nøk zeeska dəl p, ama nøk kweeka dəl. ⁴⁸Ura muusəs, naa gə ura mu'us paka miik puna ura zeesku, paka N dook uki zeesku ublaa dəl bəmnarək. ⁴⁹Nøk N pag paka mindək ki pa, ama Daa zi tomte ura esə ina N dookan naa ina N pakan. ⁵⁰Nøk N mēēmen dokaa ak zəngsa bəmpas si; Nøk neta N doo at ni Daa doosənek riizi sə N doo."

Chapter 13

¹Bako naas ga'karəs de Yeeso mesapu ruuk diga dällä rekarə Daa rə, gbaa iya ipu yam ai dällä, gbaayi haa bamnarə. ²Setan tor timra Yahuza waza Iskarayoti rəl waza Saminu rəs na yingə Yeeso. ³Yeeso meemen Daa essapu koo anya ullə na'rə, zaa diga Billə, boo gæk Billə. ⁴Ruutə diga reka rek rə sei tudus neta ullət sə pēē yalu sə gbe'es zoka ullək naa ur. ⁵Sei kuu maam sabdillə, ma' neksəka danta kubrubaiya ulləi rət, sə ra'si naa yaluwa gbesən zoka ullək rəu. ⁶Sə zaa Biturus Saminu rə, sə Biturus doosu gee, "Dangwanz a neksike dant ya?" ⁷Yeeso iisu doo gee, "Ina N bo'rən rikak an a meək ri'ak pa, ama sa'ka roozo a meək." ⁸Biturus doosu gee, "A neksək danta miit pa." yeeso iisu, sə doosu gee, "Mina neksa dant pa apuna koo una naa mii pa." ⁹Biturus doosu gee, "Dangwanz, danta miit tan pa, ama haa nata miit naa zur." ¹⁰Yeeso doosu gee, "Ura goō maam as puna iika una pa sei nekska danta ullət, nək pu ookapa; ipu ookapa, ama ii pat pa." ¹¹Nək Yeeso meemen ura yingukus, uki sə doo, "Ii pat pa ipu ooka pa pa" ¹²De Yeeso bams nekska danta iit, sei pēē neta ullət sə gau dii, sə doosi gee, "I meemen ina N bo'sun an ya?" ¹³Ii dere, 'Lamz' naa 'Dangwanz' i doo pu wessa Npu rii. ¹⁴Na mii Dangwanzi naa gə Lams, N nekskən danta iit, go'gon iima ika nekssə zu'teya ii dant. ¹⁵Nək N riisən pu nək sə i bo'rə rii, ni N bo'sən nak. ¹⁶Zəma, zəma, Npu dooskəndə, senz ar dangwanz ulləz gbikəm pa; tómbaaz ar ura tomtuz gbikəm pa. ¹⁷Ina me neta at tele, iya naa səsəm ai yi ina kamən toms gə. ¹⁸Npu dookrə nək ii yas pa, N meemen iya N tegii. Ama nək rise na yi'is zok: "Ura rek buroodi uzi ruuse." ¹⁹Npu dooskən neta attə bako neta at bo'rum nək na bo'rum, sə i meē miizi. ²⁰Zəma, zəma, Npu dooskəndə, ura kwee ura N tomtus kweeye miizi, ura gə kweeye kwee ura tomtəz zi. ²¹De Yeeso doo ri sə moos zəngsə, sə bo'rə seida sə doo gee, zəma zə, Npu dooskəndə muzo iirə te' yingike." ²²Kubrubai i gwenkənkə gwanirə te', i sundə pag neerə pa ya. ²³Muzo diga kubrubairə te' ura Yeeso iinu paz pu tebullə gbennarə Yeeso rə gumrə. ²⁴Siman Biturus doosə kubrubaaazi, "Doosume pag neerə paa zi ya?" ²⁵Sei kubrubaaazi gə gbeng Yeeso rə gumrə, sə doosu gee, "Dangwanz, neezi ya?" ²⁶Sei Yeeso iisu gee, "Uzi N esku longere buroodis," De ka pēē longere buroodis sə esə Yahuza waza Siman Iskaroyoti rəz. ²⁷De esu buroodi ezi sei setan toru, sə Yeeso doosu gee, "Ina a i bo'ka an bo'rəm baala." ²⁸Uri bonge, ləgə nək Yahuza uzi kam bunaa weesək sə Yeeso doosu gee, "Yiim ina é iin nək naas," ko boo na esə iya naa zaam ai una. ²⁹De Yahuza kwee buroodi sə kee baala nək tuks si. ³⁰De Yahuza rigə, Yeeso doo gee, "Ri'ak Wa Maz noosapu zok, Bil boo noosək zok nək ur. ³¹Bil noosku naa gwan gə noosku baal ba. ³²Yangiya yekiyai Npu naa ii bəl topa. I laake, ni N doosən Yahudawai ak, 'Ara N rekənnak, i le'ek reeka pa.' Ri'ak N doosən pu ii bən. ³³Npu eskən ro'oknaiya pəzzaz zəi, gbaan zuteya ii; Ni N gbaanən ak gbaan zuteya ii rii. ³⁴Naa riiki mari yas i meək iyi kubrubaiya mii ina pu iik zuteya irəi rə. ³⁵Siman Biturus doosu gee, "Dangwanz a reek araya?" Yeeso iisu, " ara N reekən ak, a le'ek sə a duute pa, ama a duutke ubla ukarə." ³⁶Biturus doosu gee, "Dangwanz nək an sə n duutuka wonka paya? n esək zəngsa miiz nək moo." ³⁷Yeeso iisu gee, "A esək zəngsa mooz nək ya? Zəma, zəma, Npu dooskarə kəz naa boo kwii a sinkən meēke dən taanə."

Chapter 14

¹"Kai moos pa, esən timr Billə, gəbən esən timr miirə. ²Miirə Daa rə gwaa ar gəbt pi gəng gən. naka ri'pa, Nka doosun pu, nək N rigək N rək bo'oskən allə. ³Mina re bo'tən a, sə N gətək sə N zaa N kamun ara mindəkrə, nək ara N pinnak uki ara ii rekən nak. ⁴Ara N rekən nak boo, ii meemen bila," ⁵Sei Toma doosu gee, Daa am, è mee ara a rekən nak pa, è meek bilaa rook rigaya?" ⁶Yeeso doosu gee, "Miizi bila, miizi zəma, miizi zəngs; Ura rek Daa rəz pipa, sei dei naa kotə miirə. ⁷Ina ka meye, ika meemen Daa miiz yam ama ri'ak ii meesupu i gə i oksupu. ⁸Sei Filibus doosu gee, Daa am géése Daa morə ezi, zəngs naa kisee. ⁹Yeeso doosi gee, N loosapu naa ii haa ri'ak ii mee paya, Filibus? Ai maza oogez, oksapu Daa, nok an sə a doo, monge geese Daa ya?" ¹⁰A es timr Npu Daa rə, Daa boo pu miirə paya? Paka N doo sunnak keetə mində pa, Daazi pu miirə bo'ok tomtəya ulləirə. ¹¹Esən timr miirə Npu Daarə, Daa boo pu miirə, ko esən timr nok tomtəya ulləi. ¹²Zəma zi, Npu dooskəndə maza esə timr miirəz tomtəya N bo'rii sə ur ma bo'ki, haa sə bo'ok a ar a mirəi nək N gəək Daa rə. ¹³Ina i oorən pat, naa ri'ra miil, N bo'oskən nək sə ina noos Daa Wazzə. ¹⁴Ko anni ina ii oorə naa ri'ra miil n bo'ok. ¹⁵Ina iye iin i duuk ro'oknaiya mii, ¹⁶mii bən N oorək Daa, sə tomtən po'baaz ura gəkp naa iiz haa ting ting, ¹⁷Rumsa zəmas, a dəl kinupa nək ogu pa, gəbən me'u pa, ii gə i me'u men, nək pu naa ii gəkp boo irə temtirə. ¹⁸N daakən wərbaayi pa, N zak zan irə. ¹⁹Seete pu topa, dəl oke pa ama ii i oke on. Nək Npu naa zəngs ii bən i gəkp naa zəngs. ²⁰Ublaa reekrə sə i meək Npu Daa rə, ii boo ipu miirə, Mii boo Npu iirə. ²¹Ura gēē paka miik, sə gə duu az uzi maza gbaayez, maza gbaayez boo, Daa miiz gbaaku gban mii boo N gbaaku gban, N yiik zura miil ullo." Sei Yahuda (Iskariyoti pa) doosu Yeeso, ²²"Dangwanz an bo'rə sə a yiik zura mool ara ya, sə a yiik dəllə paya?" ²³Yeeso ii bagu gee, "Maza gbaayez duuk dun paka miik, Daa miiz boo gbaaku gban, N zak ullə sə è gau naa ur. ²⁴Maza gbaaye pa, sə duu paka miik paz. Paka i gee ak a miiki pa, a Daa rək ki uza tomtəz. ²⁵An pat N doosən diga apu yam. ²⁶Ama po'baaz, Rumsa wessas, ura Daa tomtək nək ri'ra miil, kubruskənən koo anya, sə gə sudusən naa ina N doosən an yas. N daan oomi Npu eskən gabta miirə oomittə. ²⁷N eskən ni dəl esən ak pa, kai moos pa ser boo kana kamən pa. ²⁸Ii geegen minge N rigək sə N gətə iirə. Ina ka gbaaye gban zok kaa yagən yan,, nək N rigək Daa rə nək Daa rə ar an. ²⁹Ri'ak N doosən tun bo'rum dən pa, nək na bo'rum sə ii esə timr. ³⁰N dook pak uka gən-gən naa ii pa, nək gwanza dəlləz pu zakrə, puna gbikəm miirə paa pa, ³¹Ama nək dəl naa mee Npu gbaak Daa Daa rə, ni Daa esə gbikəm as N bo'rə ri'. A ruu a rigə."

Chapter 15

¹"Miizi te'a innabi ræk, Daa miizzi baabaz. ²Dobsæk dalætta pu miirə sə reu pat, dalætta pu miirə sə re at boo, ba'ræk haa ar a piit. ³Ko ri'ak maa ii mariya neksənii ai yi nòk N doosənən ak. ⁴Gamn miirə mii boo N gəkp iirə, ni dala le' rekpa retəm nòk gwan pa, ama sei na gau naa te'a ullok, ii bən i le'ek pa sei ina gau naa mii ⁵Miizi gida te', iiyi dalət,ura gau miirəz, Mii ullo, ura azzi rewo gənga, nòk naa miirə pa i le'ek rekpa pa. ⁶Ura pu mirə paz, gau puni dala i dobs sə i togəs sə koso ra'rə roo, sə do' zak. ⁷Ina pu miirə, paka miik boo pu irə ina o'rə koo anya ii kink. ⁸Eri zi Daa miiz noosək zok, sə ii gəkp teta rewo haa at, sə i gəkp kubrubaiya mii. ⁹Ni Daa miiz gbaanek, miima N gbaan rii, nòkka ri'ik ii maa gamn naa gbaakənka. ¹⁰Ina kampu ro'oknaiya mii ii gəkp miirə gbaaka rə, ni N kamən ro'oknaiya mində Daa rəi sə N gamn gbaaka ullok rə ak. ¹¹N doosən neta at nòk yaksa zok miik naa gau iirə, sə yaksa zoka iik naa gau yi'sənkak. ¹²Ro'oknaiya miiyi eyi, gbaan yanga doowi ni N gbaanən nak. ¹³Ama ura puna gbaaka ri'ak pipa, ura ka esə zəngsa ulloz nòk doowi. ¹⁴Ii doowiya miiyi, ina duu ro'oknaiya N doosən ak. ¹⁵N derkən seni pa, nòk seni i mēē ina dangwanz bo'rən pa, N derən doowi, nòk N doosənpu net yas a N geetə Daa rə. ¹⁶Iyi i teege pa, ama miizi N teegən minge ren ii esə yangi, yangiya ii boo ina gau naa gbam, nòkka ri'ik ina ii oorə Daa rən naa ri'ra miil i kink. ¹⁷N doosən neta at gbaakən kən. ¹⁸Dəl naa muusən pu, mēēn muusəpu zanga. ¹⁹Ii naka a dəllei yi dəl ka iin in ni a gwandəl ak ama nòk N teegən pu dəl, uki sə dəl mu'sənən ak. ²⁰Sundən naa ina i doosənən an, senz ar dangwanz pa, ina bəsə baar ii maa i bəskən baar, ina gee paka miik ii bən i geeskən. ²¹Ii bo'oskən neta eti pat, nòk mii, nòk i mēē maza tomtəz pa. ²²Mina ka zaa doosi neta at pa, ika puna hakkei pa, ama ri'ak ipu naa dooka una irə hakkei rə paa pa. ²³Maza muusə puz mu'sapu Daa miiz, ²⁴mina ka bo'rə tomtəya məsəm rət a uza me'də bo'ka iirə te' pa, ikapu naa hakkei pa, ama i og on sə i mu'usə naa Daa miiz. ²⁵Ama inni pu yi'sənən bilarə, nòk paka pu bisənkək dookai rə te', ii muusək kotto tan. ²⁶Wakateya N tomtəkən ura ra'sikən memrəs diga Daa rə, uzi rumsa wessas, usi keetə diga Daa rə, sə zaa esək seidaakum miirə paa. ²⁷Mooi ma ii essapu seidaakum nòk apu yam diga ma'karə.

Chapter 16

¹N doosənən neta ri'at bo'ta sə i fo'sum. ²I keeskən buugrə roo, ama wakate pu zakrə, ara ura ikpən ak dook gee boo pu kamək tomsa Billəz sə. ³I book rii nək i meə Daa koo mii pa. N doosənən neta ri'at ak nək sə napu bo'rumka rə sə i sundu naa ina N doosən nan, ⁴N doosən neta at ma'karə pa nək Npu yam naa ii⁵Ri'ak N gəək maza tomtəz zə. pat naa ri'ik maza deese irə te' N rek arayaz pipa? ⁶Ama nək N doosənpu neta ri'at, sugsa baar yi'sən pu. ⁷Zəma zi N doosən, askən an mina rigə, nək mina rigə pa, maza ra'səkən memaz zak pa. Ama mina rigə N tomtukun ton. ⁸Na zaa sə dook pat ina go'pandə paa, naa hakkeirə paa, naa ina wessan də paa, naa bissə paa. ⁹Hakkeirə paa, nək ii estimr naa mii pa, ¹⁰Ina wessan də pa, nək N rek Daa rə, ii meetək sə ii oge pa. ¹¹Bissə pa, nək gwanza dəlləz arte bissapu zok. ¹²Npu naa neta nka doosən at, ama ika meə ri'ak pa. ¹³Nəkka ri'ik, dənna Rumsa Zəmaz zakənnak, neekən nən bilaa zəmak rə, dooskən ina gwandə zullən pa, sei geetə mirə sə dooskən ina bo'rumkpa mu'un. ¹⁴Nooske non, nok peetək in miirə sə dooskən. ¹⁵Koo anya a Daa rən, a miini, gwanki sə N doosən minge peetək in miirə sə doosən. ¹⁶Bəl topa an ii oke pa, bəl topa ang boo ii oke. ¹⁷Sei kubrubaiya ulləi, i pakən gwani te', "Gee, irəm paka pak sə a paksə ak ya? bəl topa i oke pa gə bəl topa i oke on, nək N rek Daa rə ya?" I doo gee, ¹⁸"Anni pu dookrə ya, 'Bəl topa rə ya? È meə ina pu dookrən pa"¹⁹Sei Yeeso og i i'wu deska sei doosi gee, "I deskən ində te' 'Nək N doo minge wakate to'pa i okepa wakkate to'pa boo i oke on ya?" ²⁰Zəma, zəma ,Npu dooskəndə, i go'og sə i gau wagər, naa ri'ik dəl zok yaku; baar sukən ama baar sukənda iil gətək yaksa zokki. ²¹Kita kiiz gee gomba bəlla baar pu yeknu dingkarən, ama na dingkə waz gə sundə gomba eki pa, nək zok yaknu wazza ezi. ²²Ri'ak iipu suksa baalə, ama mu' ang boo maza kwerek yaksa zoka iirəz pipa. ²³Ublaa rookkə i orike unapa, zəma, zəma, npu dooskəndə, koo anya ina o'rə Daa rə naa ri'ra mil eskən. ²⁴Ama ri'ak i des koo una ri'ra milə paa pa; o'rən i eskən nək yaksa zoka iik naa yi'is zok²⁵Neta at yas n doosən naa re'sa pak, ama bəl pu zakrə ara N dooskən re'sa pak pa, ama N dooskən paka Daa rək kaaka allə. ²⁶Ublaa ekirə i desək ri'ra milə ama N doosən N weerək Daa nək ii pa, ²⁷nək Daa bən gbaan gban nək i gbaaye pu, boo essapu timr N keetə Daa rə. ²⁸N keetə Daa rə, sə N zaa dəllə. Gə N daak dan dəl N rigək Daa rə. ²⁹Kubrubaiya ulləi i doo gee, "Gwenəm a pu pakrə kaaka allə, a pak naa re'sa pak pa. ³⁰Ri'ak è mesapu a meəmen koo anya, gə a i maz na desa una pa. Nək a an, e espu timr a keetə Daa rə. ³¹Yeeso iisi gee, "Ii essapu timr ri'ak ya?" ³²Gwenən, bəl pu zakrə, zəma, rektapu ara i faksəkən, koo neya rekarə gwandə mari rə, i dake min muzə, ama min muzə zi pa nək Daa pu yam naa mi. ³³N doosən neta at nək sə i kinə gabta wessat mirə. Dəllə roo boo bərka baar: Ama zok na yagən nək le'esəkə dəl.

Chapter 17

¹De Yeeso doo netti sei tæg no' paa sə doo gee, "Daa am bəl rektəpu, noosəm Waza mooz nɔk sə Wazzi boo na noosa. ²Ni a esnu gbikəm mari rə paak, monge na esə zəngs ura esus zə. ³Zəngsa bəmpaz: Nɔk sə ina meya, Billa muzə zəmal, naa ura a tomtus, Yeeso Kwebaaz. ⁴N noosapu dəllə roo tomsa a eses, bəmpu. ⁵Ri'ak Daa Bill noos me naa mon naa nooska epun yam naa mook bako ma'ka dəl⁶N yaspu ri'ra mool marirə iya a esei dəllə roo ai. Iiya moo i yi, sə a esei sə i duu paka mook. ⁷Ri'ak ii meemen kala ina a esen keetə mondə, ⁸N doosi pu paka a doosək i kweesapu sə i esə timr moozi a tomte. ⁹N weerə nɔk ii. N weerə nɔk dəl pa ama nɔk iya a esei ai, nɔk a moo i yi. ¹⁰Ina miirə a mooni, a mool boo a miini sə i nooske nɔk ii. ¹¹Mi Npu dəllə roo es pa, ama mariya ai ipu dəllə roo, Npu zakrə morə. Daa a wessas, gamn naa ii ri'ra moolə a ese nɔk sə ina gau muyo, nii a pu muyok. ¹²Bəlla Npu yam naa ii al, N kami naa ri'ra mol a a esel. Gbaayi ko, uza muzo irə te' laa pa, sei waza latər rəz nɔk yi'iska rise. ¹³Ri'ak Npu zakrə moorə; Npu dooskən neta attə dəllə roo, nɔk sə yaksa zoka iik naa yi'is zok. ¹⁴N essipu paka mook; ama dəl mu'sipu nɔk ii a dəlləyi pa, ni mina a dəlləz zi pa. ¹⁵N weerə nɔk sə a peesi dəllə pa ama sə keesi enku baazə. ¹⁶Kɔk ii a dəlləyi pa, Ni mii a dəlləz zi pa ak. ¹⁷Yim zura mool iirə naa zəma, paka mook zəma zi. ¹⁸A tomtə dəllə roo, Mi bən N tomi dəllə roo, ¹⁹N yi' zura mil moorə nɔk ii, nɔk i bən sə ina yi' zura iirəl moorə naa zəma. ²⁰Nɔk iya ai yi tan sə N weerə pa, ama haa naa iya i esək timr nɔk paka iik. ²¹Nɔk gwani yas ina gau muyo, ni moo Daa a gaun miirək, Mii boo moorə, sə ii boo ina gau arə, sə dəl naa meɛ moozi a tomte. ²²Go'numma moorə a esən, N essipu, nɔk sə ina gau muyo, ni apu muyok. ²³Mii Npu iirə, moo boo apu miirə, nɔk sə ina gau naa dakska zura omil, nɔk sə dəl naa meɛ moozi a tomte, nɔk apu iikirə ni a iinek. ²⁴Daa N ii, iya a esei ai ina gau naa mii ara N piin akrə, sə ina og gbikəma mim a'a esən, nɔk a iye pu tun diga ma'ka dəl. ²⁵Daa a naa zəngs az, dəl meya pa, ama mi N meya men: Ii meemen moozi a tomte. ²⁶N meegəsini pu ri'ra mool, N meegəskini nɔk sə gbaaka moorə a gbaanek naa gau iirə, sə N gə gakp iirə.

Chapter 18

¹De Yeeso bamz doka paka eki, ur naa kubrubaiya ullai i kee i rigə womaa Kidron akrə, ara i ko'os ak pu arkirə ur naa kubrubaiya ullai i tor roo. ²Yahuda, ura yingukuz, ur bəən meəmen arki, nɔk Yeeso keesapu rekarə roo naa kubrubaiya ullai. ³Sei Yahuda zan soojai naa do'ga tori naa Farisawai naa dooni uri i zaa roo naa ra' sissək, naa a neta ya'am rət. ⁴Yeeso ura meəmen neta bo'rumkpan naa ur az, ree mu' sə desi i laa neya?" ⁵I iisu gee, "Yeeso maza Naazarat az" sə Yeeso doosi gee" minzi." Yahuda, ura yinguz ur bən pu dənərə naa soojai yi. ⁶De doosi ge, "Minzi" I gəə sa' sə i kasə buttə. ⁷Sə gəə desi bən ii laa neya?" gəbən i doo gee, Yeeso a Nazarat az" ⁸Yeeso iisi gee, N doosən minge, "minzi" nɔka ri'ik ina laya miizi gə daan iya ai ina rigə." ⁹Gau ri'zi nɔk yi'iska ina i doo an, "Iya a esei rə te', "Uza muzə Yaa pa" ¹⁰Sə siman Biturus, ura puna fonkaaz na' rəz, keesu sə dops toka senza tozza gbizaz na' go'narək, senza rooz i deru Malkus. ¹¹Yeeso doosə Biturus gee, "Gənnum fonkaaza mooz. ¹²De bansa mari a soojai rəi naa doonza irəz, naa soojaiya Yahudawairəi i kam Yeeso sə i dogu. ¹³Ma'ka rookrə i kamu Hanana rə nɔk gwanzi daa gunəzza Kayafa rəz, gwanzi tozza gbizaz wira eli rə. ¹⁴Ama Kayafa gwanzi doosə Yahudawai gee, ina tɔɔ bo'karan uni maz muzə ka wər nɔk mari yas. ¹⁵Ura i deru Siman Biturus az duu Yeeso sa, ri'erizi bən kubrubaiya ullai uri i duu, iya meəniya domda tozzəi uri, sə i tooz Yeeso roori gwaga tozza gbizaz zəkrə. ¹⁶Ama Biturus pu de'te' sugogna a gookrə. Sə kubrubaiya ullai, iya tozza gbizaz meyi ai i kee goo sə i doosə kita kiiza pu zo'og sugognai sə kamtə Biturus roo ri. ¹⁷Sei senza kiizaz, apu zook sugognaz doosə Biturus gee, "Moo bai apu kubrubaiya ura az zəirə te' paa?" Sə doo gee, "Npu roo pa." ¹⁸Seeni naa soojai ipu dənərə ara ipu əək ra'rə i kwee yente rək, sə yente a ai i rims sə ipu ma'sək zonggn na gwanirən də. Ipu naa Biturus bai. Ara ekirə əək ra'rə. ¹⁹Sei doma tozza gbizaz dees Yeeso ina kubrusən kubrubai a ulloi andə. ²⁰Yeeso iisu gee, "N pag paka ak pu kaka allə nɔk dəl. Gə N kubrusən koo bənaya buugrə naa gwaga Billək rə ara Yahudawai yas i dakənkən ak rə. Una pii sə N sums pa. ²¹Nɔk an sə a deese ya? Deesəm iya i gee ina N doon ai. I meəmen ina N doo an." ²²De Yeeso doo ri'eri, sei soozə uza pu dənərə ara eki rəz be'u gee, "Ina too aka doosə domda tozz anni ya?" ²³Yeeso iisu gee, "Mina pag oomizi pa doom ina baar kweesan pakkirə, ama mina pag oomizi nɔk an sə a be'e ya?" ²⁴Hanana kamu doksənzəz domda tozzə Kayafas rə. ²⁵Siman Biturus boo pu də'tə eri pu əək ra'rə. "Sei i doosu gee ko moo ma apu kubrubaiya ullai rə te' ya?" Sən sə doo gee, "Npu roo pa" ²⁶Sei senz uza muzo a domda tozzəz, ura zeewiza ura Biturus dopsu tok az zəz, gee, "N okta on ara i baang net akrə paya?" ²⁷Biturus sən gəbən, loopa sei kəz kwiitə. ²⁸Sə i kam Yeeso Kayafa rə Firatoriyon də baala. Naa niit, ama ii naa zura gwanirə i tor Firatiriyon də pa nɔk səərū, nɔk i ii reka paska. ²⁹Sei Bilatus keetə sə za iirə sə doo gee, "Bəlla palli sə i kamtən maza az ya?" ³⁰Sə i ii, i doosu gee, "Mazz az naka ur maza səərə mari zi pa, eka kamtu moorə pa." ³¹Sə Bilatus doosi gee, "In naa zutə a indəi bisnu ni bisa indəs go'on ak." Sei Yahudawai i doosu gee, "Ikpa maz ina oomin ni erə" ³²I doo pagn eni nɔk sə paka Yeeso dook naa yi'is zok, a doo sə na yii irim wərka wərka. ³³Sei Bilatus tor Firatoriyon də sə der Yeeso sə doosu gee, "Moozi gwanza Yahudawai rəz ya?" ³⁴Yeeso iisu gee, a des ina an nɔk mon ya ko ura i doosa mona dese ya?" ³⁵Bilatus iisu gee, "Mi Yahudawaz zi pa, ko rigaya? Mariya mooi naa domda torri i kamta miirə; A bo'rə anya?" ³⁶Yeeso iisu gee, gwanta miit a dəllət root tipa. "Gwanta miit naka dəllət ti, gəə mariya miirəi ika gwaa gwan nɔk sə ika ese Yahudawai rə na'rə pa. Gwanta miit pu ang pa." ³⁷Bilatus doosu gee, "Moo gwanzi ya?" Yeeso iisu, a doosapu Mi gwanzi. Noka ri'ikki sə i dinge, nɔk eki ki sə gə N za dəllə, nɔk sə N essək seidakum ina zəman də, Koo neya ura pu bilaa wessak rə naa kee to' gwera miik rə. ³⁸Se Bilatus doosu gee, "Anni zəma ya?" doosu ri'eri, sei kee goo bən yahudawai re doosi gee, "N kam maza az naa aibe uza pa." ³⁹Ama ipuna al'ada N fattəkən maz muzo bəlla paska rəllə. I ii mina fattətən gwanza yahudawai rəz ya?" ⁴⁰I woogə su' bən gee, "Maza az pa, ama Barabbas." Barabbas boo ruuzi.

Chapter 19

¹Sei Bilatus kam Yeeso sə da'u. ²Sei soozai i siu meetawol a kəptəz sə i bobsə Yeeso zullə. ³I zaa ullə sə i doosu gee, "E dəəsə gwanza Yahudawai rəz!" sə u be'u naa nata iit. ⁴Sei Bilatus keetə goo bən sə doosigee, "Npu kamtu kunu rə goo nək sə i mēē mii n oksu naa aibe a una rəz pa." ⁵Yeeso keetə goo; puna naa bulə a kəptəz naa yaluwa gwantəz. Sei Bilatus doosi gee, "Mazzi uza az!" ⁶De dogga torri naa soozai i og Yeeso sei i woogə su; i doo gee, "baanu, baanu!" Sei Bilatus doosi gee, "Kamnu naa zura iil sə i baatu nək n oksu naa aibe uza pa." ⁷Yahudawai i iisu gee, "Epu naa ro'oknai naa ro'oknaya ai too pu wərk nək doo gee boo Waza Billəz zi." ⁸De Bilatus gee pagn na eni, sei ser kamu oomi oo. ⁹Sə tor Firatoriyān bən sə doosə Yeeso gee, "A keetə araya?" am, a Yeeso doosu ko una pa. ¹⁰Gəbən Bilatus doosu gee, 'A pakne paya? a mēē monge n puna gbikəmma nka keesnam paya? naa gbikəma nka baanam paya?" ¹¹Yeeso iisu gee, "A puna gbikəm ko una rəm mirə paa pa sei dei gbikəma i esan dən diga paari. Nəkkə" ¹²Naa iika iisunu eki, sei Bilatus yaa sə booka keesu, ama Yahudawai i woogə su' gee, "Mona keetə maza az, moo dowi a Kaisar ləzzi pa. Nək koo araya ura yii zura gwandəl boo gwanzai pagrə pan Kaisar lə paa." ¹³De Bilatus gee pagnna eni, keetə tə Yeeso goo sə gau tengsa bissəs sə a i der pavement as naa meela Ibraniyawai rəl boo Gabbata. ¹⁴Ri'ak bəlla goorəka paska rəlli, wees bamrə zi, sei Bilatus doosə Yahudawai, gee, "Gwenən, gwanza iz a az!" ¹⁵Sei i woogə su' gee, "Rigunu, rigunu; Baanu!" Bilatus doosi gee, mina baa gwanza iz ya? I iisu gee, epuna gwanz pa sei Kaisar. ¹⁶Sei Bilatus esi Yeeso gee ina baau. ¹⁷Se i pēē Yeeso sə i keenu goo sə goom vaga rau naa zura gwandəl, haa ara i der gee, ara "Bənga zullək, ama naa Yahudanci i der gee, Golgotha. ¹⁸I baa Yeeso ara eki rə, naa yara uri ittəkə, uza na' ukarə uza boo na' gwandə naa go'narə Yeeso boo pu te" ¹⁹Sei Bilatus bi biit sə baa gwandə zullə paa vaga raurə. Ina biin gee: YEESO A NAZARAT AZ, GWANZA YAHUDAWAI RƏZ. ²⁰Yahudawai uri gənga i zangə biita eti, nək ara i baan Yeesok pu popsa naa dəl mis ina i bii naa meela Yahudawaai rəl, naa Romawai rəl naa Helinawai rəl. ²¹Sei dogga torri a Yahudawai rəl i doosə Bilatus gee, "Kaa bii, 'Gwanza Yahudawai rəz pa,' ama doo gee, 'Miizi gwanza Yahudawai rəz.'" ²²Bilatus iisi gee, "Ina n biis an n biisapu." ²³De soozai i baa Yeeso, sə i massə yaluwa ullən, sə i massə yaluwa ewi narkə sə koo neya pēē, yaluwa ullə ewi yag-yan zi pa, i taa diga paari haa diiri. ²⁴Sə i doo gwanirə te', "Ka a taas pa ama a woog woogəz sə a mēē ko nezi na kink ya gə." Neta eti borum nək sə rababaz na yi'is zok a doo gee, "I massə yaluwa miirəu gwanirə te', sə i woog woogəz yaluwa miiu rə." ²⁵Ina soozai i bo'rənni maiya Yeeso rən, naa wat kiwi a maiya ulləz, naa Maryamu kiiza Kilofas zəz, naa gə Maryamu magdaliya. Kita kii a ai ipu de'tə popsa naa vaga rawa Yeeso rəw. ²⁶De Yeeso og maiya ulləi naa kubrubaaza inu paz pu de'narə pourə, sei doosə maiya ulləz gee, "Kita kiiz, gwenəm, waza mooz!" ²⁷Sə doosə kubrubaaza ulləz, "Gwenəm, maiya mooz a az!" Diga bəlla elirə kubrubaaazi pēēu gwandə gwa. ²⁸Sa'kaa roozə Yeeso, de mēesapu koo anya yas bəmpu. Nək yi'iska rababaz, doo gee, "Bənga bo're bon." ²⁹Sabder pu yi'iskawi naa maama inabirəm yaa am arkirə, sə i ig nees naa tee maamirə, sə i təg gwandə su' rə. ³⁰De Yeeso bo' maami, sə doo gee, "Ri'ak gə bəmpu" Sei tiiz zura gwandəl sə fas zəngsa ulləz. ³¹Ublaa go'rəka rək, nək sə ka ina daa zogn vaga rau rə paa pa ubla əngəska rə (nək ublaa əngəska rə ak puna nafu), Sei Yaudawai i oorə bilatus nək sə ina ka'gəs dənta iirət sə ina tiisi dii. ³²Sei soozai i za i ka'gəs dənta maza seenzaz zət naa ura gbətə a i baayi naa Yeeso. ³³De i rektə Yeeso rə, sei i ogs artə wərapu, i ka'gəs dənta ullət pa. ³⁴Naa ri'ik, sei soozu uza muzu bagu naa soora, ni umkpa norak sei kwaa naa maam i keetə. ³⁵Ura og neta borum at gau pu seida, seidakuma ulləm boo zəma zi. Mēēmen ina doo an zəma zi nək sə i esə timr. ³⁶Neta borum nək sə ina pu biisənən rababazə na yi'is zok, gee, "Nenga miik ko mukə ka'az zok pa." ³⁷Gəbən rababaz uza doo gee, "I oku on ura i baguz." ³⁸De neta eti as Yusufu a Aritimayas dee ur bən pu kubrubaaza Yeeso rəz zi, ama boora rə, nək sera Yahudawai rəl, oks Bilatus gee bona pēē zoka Yeeso rək. Bilatus doosu gee, na pēē. Sei zaa pēē zokki. ³⁹Nikodimas bən za, ura seenza za Yeeso rə naa tuks az. kamtə myrrh naa aloes daksənzi mooka rook rəks ren pound zu' gbaanarə. ⁴⁰Sə i pēē zoka Yeeso rək si bundus naa yaluwa bunnan naa ina dəə at, ni langsəza Yahudawai rəz i iin wər rəz. ⁴¹Ara i baanuk ekirə baaka reesənkak pu pourə: Baaka eki gaggəra pəllal pu roo, dən i tos maz pa. ⁴²Nək ublaa go'rəka rəkki a yahudawai rək, nək gaggəlli pu mis sə i tos Yeeso roo.

Chapter 20

¹Ublaa sennka rə niitə dii, or ookəm dən pa, sei Maryamu magdaliya i zaa gaggəllə; i og billi gissapu zok naazəz. ²Sə noktə za Siman Biturus sə naa gəbən kubrubaa za Yeeso iinu paz, sə doosi gee, "I pēesapu zoka Dangwanzək gaggəlli rə, é mēē ara i bəəsən ak pa" ³Sei Biturus naa kubrubaa z uza i kēē, sə i gaggəlli rə. ⁴Gwani yas i nog yam; sei kubrubaa assə Biturus rekska ar gaggəlli rə. ⁵Də sə og yaluwa i bundusunəu ara ekirə ama tor roo pa. ⁶Siman Biturus ree sa'ka, sə tor gaggəlli rə. sə og yaluwa i bundusunui kottə. ⁷Naa yaluwa gwandə zullə pau, bəəs zok bees pu yam naa yaluwa bunnan pa ama pu ar bees. ⁸Sə gə kubrubai uri i ree bən, ura seenkak ma' rekska gaggəlli rə. Og sə esə timr. ⁹Bəlla elirə haa es i mēēgəsən ina rababaz doo Yeeso ruuk run roobairə te' pa. ¹⁰Sei kubrubai i reepu gwa gəbən. ¹¹Ama Maryamu pu deenarə sugognaa gaggəlli rə sə go', de pu wo'ra rə, sə rəəs sə gwenə gaggəlli. ¹²Sə og tómbai ettəkə gaptə naa neta bunnan. Ura muzəz zullə pa, ura muzəz dantə dii ara i gbagən Yeeso rə. ¹³Sə doosu gee, "Kita kiiz nək sə a go' ya?" sə doosi gee, "I pēesapu Dangwanzza miiz, n mēē ara i gbaak nuk pa." ¹⁴De doo ri'eri, yer gwandə kanarə sei og Yeeso pu deenarə gwandə popsarə ama mēē bongə Yeeso zi pa. ¹⁵Sei Yeeso doosu gee, "Kita kiiz, nək an sə a go' ya? apu laagag neerə ya?" mēē bongə ura na baak az zi, sə doo gee, "Lamz, mona pēesupu, doosəmē ora a de'esnuk, sə n pēēu." ¹⁶Yeeso doosu gee, "Maryamu." Yer sə iisu sə doo gee, "Rabboni," wato "Lamz." ¹⁷Yeeso doo gee, "Ka pa'e pa, nək haa es dən n reks paari Daa rə pa; Ama reem uri yangiya miirəi sə a doosi N rigək paari Daa miizə naa Daa izzə, Billa miil naa Billa iil." ¹⁸Sei Maryamu Magdaliya za doosə kubrubai, "N ogpu Dangwanz," Doosə neta at bə. ¹⁹De nimz bo'rum, ublaa ekirə ublaa seenka lumma rək, suggog natta kubrubai rət pu gbəsənkək nək sera Yahudawai rəl, Yeeso za sə də gwanirə te', sə doosi gee, "Gamna wessak naa ii." ²⁰De doo ri'eri, sei yiisi nata ullət naa kar rek, de kubrubai i og Dangwanz zok yagi. ²¹Yeeso gəbən doosi gee, "Gaptə wessat naa gau naa ii. Ni Daa tomtənek, ri'eri zi bən Npu tomtəndə." ²²De Yeeso doo ri'eri, sei pipsəsi pips, sə doosi gee, "Kween Rumsa Billəz." ²³Ura i ra'susu hakkei yaz, i ra'susupu; Ama ura i kam hakkeiya ulləi az i kamsapu zok. ²⁴Toma, ura muzə komna naa ittəkə ai rə te' ura i deru wa komaz, pu ire te' pa bəlla Yeeso zan elirə. ²⁵Sei kubrubaiya i seetəi i doosu gee, "È okpu Dangwanz." Sə doosi gee, "Sei mina og na'a ulləi a i baanu naa kusai, naa gə mina tos nendəza miiz duri i baanu naa kusai ak zanga, sə n kweek." ²⁶Ru' samsara i as gəbən kubrubai ipu ara i tokən akrə, Toma pu yam i ii. Yeeso zaa dənna sugognut pu gbe'eskawī, sə də gwanirə te', sə doo gee, "Gabta wessat naa ii." ²⁷Sə doosə Toma gee, "Səətəm ari naa nendəza mooz sə a gwenə nata miit. Səətəm ari naa na'a mooi sə a tos miirə kana rə; Ka gau naa eska timr pa, ama esəm timr." ²⁸Toma iisu gee, "Dangwanz za miiz naa Billa mil." ²⁹Yeeso doo gee, "Nəka a ognək sə a esə timr ya, iya sə'səm aiyi iya i og pai ama i esə timr ai." ³⁰Sə Yeeso bo'rə neta mə'səm rət kubrubaiya ai rə mu', neta bo'rə eti pu biisənən rababaza azə pa; ³¹Ama bii neta atti nək sə i esə timr Yeeso Kwebaazzi, Waza Billəz, nək sə i esə timr, sə i kinə zəngs ri'ra ulləl lə.

Chapter 21

¹De neta eti bo'rəm, Yeeso yii zura gwandəl kubrubaiya ullai rə ɓapsa gbənaa Tibariyak , ri'eri zi sə yii zura gwandəl: ²Ipu yam naa Siman Biturus, naa Toma ura i deru wa komaz, Natanailu a Kana Galiliz, yangiya Zabidirai, naa kubrubaiya Yeeso rai ittai. ³Saminu Biturus doosu gee, "N reek kamkpa duktə." I doosu gee, "E reek naa moo." Sə i ree, i tor ɓark rə, ama tuksirə yas i kam ko una pa.⁴De ar ootə, Yeeso də ga'sa rə, ama kubrubaiya ullai i meɛ bongə Yeeso zi pa. ⁵Sei Yeeso doosi gee, "Yanga gbami i puna ina i rek an ya?" I iisu gee, "Pipa" ⁶Sə doosi gee, "me'en yansa iis na' go'naa ɓarka iirək rə." Sei i me' yansa iis ama i lee gopka pa, nɔk dukt gənga. ⁷Sei kubrubaaza Yeeso iinu paz doosə Biturus, "Dangwanzi" De Siman Biturus gee Dangwanzi sə gbe'es zoka ullək naa yalu (nɔk pu kandizi), sə kassə gbənarə. ⁸Sei kubrubai uri i totə ɓarka waikak rə (Nɔk ipu popsa buttə, ni melli zu komna) goptək yansa duktəs. ⁹De rektə ga'sa rə, sei i oks yentiya ra' rai naa dukt paa naa buroodi arkirə. ¹⁰Yeeso doosi gee, "Kamtən uri dukta i kamti airə te' ri'ak." ¹¹Sei Siman Biturus dæg, sə goptə yansa esi ga'sarə, yi'sapu na dukta gbitat zu' gbanaarə naa zu' ittə naa komna naa tarukai 153 Ama naa dakka dukti rət yas yansi taas pa. ¹²Yeeso doosi gee, "Zan io wees baar " Kubrubaiya eirə te' ura kinə gham sə desus pipa, "Ko ur nezi ya?" nɔk i meɛsapu Dangwanzi. ¹³Yeeso pɛɛ buroodi naa dukt sə esiu. ¹⁴Dənna taanənlə Yeeso ruutən gaggəllə sə yii zura gwandəl kubrubairə. ¹⁵De i wees baar, Yeeso doosə Saminu Biturus, "Biturus waza Yohana rəz a iye iin sə ar iya ai ya?" Biturus iisu gee, "Dangwanz, a meɛmen n iya iin." Yeeso doosu gee, " su'um yanga maya mii." ¹⁶Puu doosu dənna ittinən də Siman waza Yohana rəz, a iye in ya?" Biturus iisu gee, a meɛmen Dangwanz n iya iin." Yeeso doosu gee, "Gbaagəm tok maya miirai rə" ¹⁷Gə doosu dənna taanəndə, "Biturus waza Yohana rəz, iye iin Ya? Sei Biturus gee tingtum pa nɔk Yeeso desu dən taanə, "A iye iin ya." Sei doosu gee, "Dangwanz a meɛmen koo anya tele, a meɛmen n iya iin." Yeeso doosu gee, "Su'um maya mii. ¹⁸Zəma zə, Npu dooskarə bəlla a pin naa gham al a ne' maam sə a dogə seeg, sə a rigə ara a iinnak. Ama mona doogəs, a yiik na' sə uza dogsəka seeg sə kama ara iin pak." ¹⁹Yeeso doo ri'eri nɔk sə boka yii ni Biturus wərkən ak nɔk nooska Bil. De doo ri'eri, sə doosə Biturus duutume. ²⁰Biturus yerə sə og kubrubaaza Yeeso iinu paz; ura mapsə Yeeso bəlla reka jibi rəl sə doo gee, "Dangwanz neezi yingəka ya?" ²¹De Biturus ogu, doosə Yeeso, "Dangwanz maza az book anya?" ²²Yeeso doosu gee, "Mina minge na gau sei mina gətə gə an kassa ya? duutume." ²³Paka ak faks uri yangi rə, gee kubrubaaza az wərk pa, boo Yeeso doosə Biturus kubrubaaza az wərk pa pa, na ii na gau sei mina gətə an kassa ya?" ²⁴Ura az uzi kubrubaaza bo'rə seidakum neta attə, sə biitə neta at boo a meɛmen seidakuma ulləm a zəmam ni. ²⁵Net uta pi gənga sə Yeeso bo'rə ina ka inge i biik ko a pasya ka keetə musə mu, npu dooskəndə ko dəl ka pɛɛ rababaiya i biik neta eti pa.

Acts

Chapter 1

¹Rababaaza dɔɔ n biuwaz, Tiyoofilus, dɔɔ neta Yeeso ɓɔ'rə sə kubrusənas, ²zoora i kweenu paarində, sa'kaa esən manzaniya ullai paka Rumsa Billəsək manzaniya tɛɛgiirə. ³Ura yii zura ulləl naa zəngs sa'kaa ɓərən baarazzə. Ru' zu' ittəkə pi yiik zura gwandəllə iirə, sə doosi pak gwanta Billəttə paa. ⁴De pu iirə te' doosi bongə kaina daa Ursaliima pa, ama ina zo' alkawala Daarək, ina doo bongə, "I gee diga miirə ⁵gée yohana ura ɓɔ'rə batisma na maan ama ii i ɓɔ'ɔskunuu naa Rumsa Billəs ru'a í zakairə." ⁶De i tookənpu ar mukə í dɛsu géé, "Dangwanz, zoora alləzi sə a gətkən Israilaawai gwanta iit ya?" ⁷Doosi bongə, " Meɛka zoor naa dənə Bil shiryon a iini pa a gwandənni. ⁸Ama i kink gham, Rumsa Billəs na tiitə iirə paa, i gakp sedaakuiya mii diga Urshaliima na Yahuudiya, naa samaariya rekarə ara dəl kəsənnakrə." ⁹De daa Yeeso doosapu neta eti, ipu gwenk ara paakrə, i pe'su paarisə koləz gbə'su su i ogu pa. ¹⁰I pii pin gwenk ni ri'gən paarikrə, ni umkpa norak mari ittəkkə i de' iirə pourə na yaləna bunnan sə. ¹¹I doosi bongə, ii mariya Galiili nɔk an sə i de' ang sə i gwen ara paarik ya? Yeesowa i pe'su paari az gətək gən ni i ognu dəkəndə billə paari ak." ¹²Sei i gəə Ursaliima diga ge'a teta zaitundəkrə pou urshaliima, ri'gəta luma muzo. ¹³De i reks, i tor gwa ara i gawunakrə. İiyi Biiturus, Yohana, Yaakubu, Andaraawus, Filibus, Tooma, batilomaawus, Matta, Yaakubu waza Alfarəz, Siman naa Yahuuda waza Yaakuburəz. ¹⁴İi yas i daks zur mulə sə i ree mu'ka naa wəərəka Bil. İirə te' kitaki' i pii, Maryaamu maiya Yeesorəz na zeewiya ullai. ¹⁵Ru'a eirə Biiturus ruu sə de' uri yangirə te' mari ipu zu' bamrə bansirə sə doo bongə, ¹⁶"Uriyangi zəmazi gɔ'gɔn ara paka rababairək yi'iskən zokak, ni Rumsa Biləs doon dɔɔdɔ su'a Daudarəkrə Yahuudarə ura gɛɛs iya i kam Yeesoi bilakrə paak." ¹⁷Nɔk ur dɔɔ pu aarə te' ama kweesapu wɛ'gəra ullə tɔmsəl." ¹⁸(Ri'ak mazzi yipsapu ar naa wɛɛsa tɔmsa ullə gɔ'passə. Kas zur dii, sə baara ulləl pu'us haa ba'ta ullət sups goo. ¹⁹Mariya urshaliimai yas i meɛmen inni, haa i dɛr arki naa meɛla iil "Akeldaama," uki, "Ara kwaalək.")" ²⁰Nɔk pu biisənən rababaaza

gessəzzə géé, Ara ullək na see kotto, maz uza naa gau roo pa, uza na kwee gbi'kəma ulləm.²¹Nɔk ri'ik tɔɔtɔn mariya aarə te' apu yam diga zoora Daa Yeeso pun tɔmsə aarə te'ek,²²ma'karə diga batismaa Yohanarəzzə rekarə ublaa i pe'sunu paarikrə, iya i gau seedaakui naa aa ruuka robaama ulləmdək.²³I kees mari ittəkkə, Yusufu ura i dɛru barnabasaz gə i də'su riir Yustusaz naa Maatiyas.²⁴I wɛɛrə Bil i doo bongɛ, Mɔɔ Daa Bil, a mɛɛmɛn timteya marirəi yas, mariya ittəkkə airə gɛɛsmee ura a tɛɛguz²⁵səna gəəs ar tɔmsa Yahuuda laasas səna yi'is ara ullək."²⁶I zopsi zogəz, zogəz kas Maatiyassə, sei i tosu manzaaniya komna naa muzəz airə te'.

Chapter 2

¹De ublaa Pentikossəz zaa, ipu ar mukə ii yas. ²Sei i gee vonsa diga biilə paari ni zaka wiitak sə yi'is gwaaga i pinnak. ³Sei me'te uri ni ra'ak i gbətə sə i tii kooneerə paa ya. ⁴I yi'is naa Rumsa Billəs yas sə i ma' paka naa me'te uri ni Rums esni ina pagag. ⁵Arkirə yahudaawai uri i pii i gau urshaliima, mariya i serum Billai, diga dərme somaso'. ⁶De i gee vongsə eki, bansa mariyi i tookən ar mukə ei inni mə'si wessawe nək kooneeya geei ipu pakrə naa mééla gwandəl. ⁷Məssəm kami wessawe; i doo bonge, "Zəmazi, iya ai yas iya i pag naa meéla Galiilimmai yi paya?" ⁸Nək an sə e geei pakrə naa mééla eerə dəlləl ya? ⁹Faristiyaawai, naa Madayaawai naa Elamaawai, naa iya Bagadaazai naa Yahuudiya naa kafaddokiyaa Fantas na Asiyaz, ¹⁰Firziyaawai naa Bamfiliya, naa Masar naa ata Libiyaa Siiriyaz, naa iya i keetə Rommai, ¹¹Yahudaawai naa iya i tor Yahudaawamrəi, Karitaawai naa Larabaawai yas, e geei dook pakrə endə me'terə tomteya gbi'kiya Billəirə paa. ¹²Məsəm kami íi yas sə i doo bonge, "Anni ri'ariya?" ¹³Ama uri i bəsi gadəmi bonge, "I puutən wakki." ¹⁴Ama Biiturus naa iya komna naa muzəz ai i ruu, tэг gwerə sə i doosi bonge, "Mariya Yahuudiyai naa iya i gau Urshaliimai yas, gamn naa meeka: ke'en to' paka miikrə. ¹⁵Nək mariya ai wakki bə'ri ni i sundunak pa, nək ri'ak wees piti muzazi kotto. ¹⁶Ama ina doo zok su'a Joyel anabirəzənni: ¹⁷Bil doo bonge ru'a bəmnarəirə, n kuutuk Rumsa miis marirə yas, yanga yaramari naa kitaki' a íi i dook ina bə'rumka mu'un, gə yanga gbami naa yanga nuiya íi i rudək rudum. ¹⁸Gə zoora elirə tombaiya miirə yariyai naa a ki'kiyairə N kuutək Rumsa miis sə i doo ina bə'rəmkpa mu'un. ¹⁹N yiik neta məsəmdət billə paa naa dəllə te', kwaal, ra', naa rusa yeemrəm. ²⁰Ubla yerək təgra sə se' raasa yerək kwaal, ublaa gbi'ka Bil kaasak nabo zaa. ²¹Bə'rumkpa kala ura dər ri'ra Daa Billəl gbiik. ²²mariya Israilai geen paka ak: Yeese maza Nazarat, maza Bil essu gbi'kəm tomteya Bil bə'ri naa a ulləkrə ində te' ni i meenak, ²³nək ina Bil digtə ullə paan naa meeka gwandək i esu, ii boo nək i mariya i engnaiyi, i baau sə i ipsu; ²⁴sə Bil ruutu, de pe'supu gombaa ullə wəkrək nək wərk le' sə kamu pa. ²⁵Dauda doo ullə paa bonge, 'N og Daa miiz koobənnaya mində mu', nək pu popsa na' gə'naa miikrə nək bə'ta una lamse. ²⁶Nək rik timra miil punaa yaksa zok gə meéla miil gee tingnum. Gəbən zoka miik gau naa gbam. ²⁷Nək a daak zəngsa miis gagəllə pa, koo a daak ura moorə Oomis sə bum pa. ²⁸A yiisepu biləta zəngsək; a yi'iske naa yaksa zok mondə mu'. ²⁹Uriyangi, n dooskən pak domda Daudarə paa, wər sə i iuu, gagəra ulləl pu andə te' haa wənka. ³⁰Ur anabizi, meemən Bil gba'təmsəpu bonge ulləzi sə keetək ura gəkp gwantaz. ³¹Og eni bala sə doo ruuka robaama Kweebaazəmdə, "I daatu gagəllə koo zoka ullək bum pa." ³²Gwan Yeese zi, Bil ruusu, ee yas seedaakuiyi. ³³De i təgu paari na' gə'naa Billəkrə de kweetə dokaa Rumsa Billəssə diga Daarə, kuutəpu sə i og sə i gee. ³⁴Dauda dæg billə paa pa, ama doo bonge, "Daa doosə Daaa miiz, "Gam na' gə'naa miikrə, ³⁵sei mina yerpu umkeereiya moqi ina de'esna dənta moqət." ³⁶Nək ri'ik Israilai yas ina meé Bil de'supu Daa naa Kweebaaz, gwan Yeese a i baauwas. ³⁷De i gee ri', pakki vagi timlə sə i doosə Biiturus naa manzaaniya i seetəi bonge, "Uriyangi, e bə'ök anyə?" ³⁸Sei Biiturus doosi bonge, "Koo neeya na Pu' na' ina bə'sən bətsima riira Yeese Kweebaazə nək ra'səskaa hakkeiya iirək, sə i kin esəka Rumsa Billəssək. ³⁹Nək dookaki iirə naa yangiya iirəi, naa uri gənna iya ipu ar ye'nai ni Daa Billa aal dətəkənik." ⁴⁰Naa pangn uma gənna sə doosi pak sə bagsi gbam, doosi bonge, "Kween zuta iit diga ənka baaza assə." ⁴¹Sei i kwee paka ullək sə i bə'si bətsima, mari mù' taarezi i bag zok ublaa ekirə. ⁴²I ree mu' naa naa dakska zur naa geeka kubruskənaa manzaarək, naa uwe'gəska buroodi naa weerəka Bil. ⁴³Ser kam koo neeya, na gə i bə'rə neta məsəmdət gənna manzaanirə na'rə. ⁴⁴Iya i esə timrai i dakən ar mukə sə i mar ina pisin gwanirə te'. ⁴⁵I yingə neta iit sə i mas yas ni koo neeya íik. ⁴⁶Koo bənnaya i ree mu' naa sundume muyo Gwaaga Billəkrə sə i regə rek gwaamdə, sə i mar rek naa yaksa zok naa tiiska zur; ⁴⁷i noos Bil sə i kin gə'num marirə yas. Daa Bil Bagsi daka iya i kinsapu keeskairə kala ubla.

Chapter 3

¹Biiturus naa Yohana ipu rekrə Gwaaga Billəkrə bəlla weerəka Billəllə. ²Maz uza pii lendəzəz diga ullə dingtə, i kamtu koobənnaya sə i gbagu sugognaa Gwaaga Billə i deə Ookapakrə sənə oorə oorək mariya i tork Gwaaga Billəkrə. ³De og Biiturus naa Yohana torəkrə Gwaaga Billəkrə, oori una. ⁴Biiturus naa Yohana i Pa'susu no'rə i doo bongə, "Gwenmee." ⁵Lendəzzi gweni mee géé i eskubo una. A ⁶ma Biiturus doosu bongə, "Kangeeri koo net suktun pisee pa, ama n eska ina pisen. Ruum paa riira Yeeso Kweebaaza Nazarattazə a ri'gə." ⁷Sei Biiturus kamu na' go'narə sə ruusu paa: Ni umkpa norak dənta ullət naa nənə ullə gbullikiirəi i kin gbam. ⁸Gir sə lees paa sə ma' ri'gət; tor naa Biiturus naa yohana Gwaaga Billəkrə pu ri'gəttə naa gidəmka, sə noos Bil. ⁹Mari yas i ogu ri'gəttə noosək Billə. ¹⁰I meegəsapu géé maza gau sugognarə dii gwaaga Billəkrə sə oorə oorəkkazzi; i yi' naa məsəm nək ina bə'rəm naa uran. ¹¹Pii pin kamkp Biiturus na Yohanarə, mari yas i nog i ree ara i pinnakrə naa məsəm. ¹²De Biiturus og ri', doosə mariyi bongə, "I mariya Israilai, nək an sə məsəm kamən ya? Nək an sə i pa'səssee no'rə ni eyi e go'su naa gbam koo le'kaa eek ya?" ¹³Billa Ibrahim, naa Ishaaku, naa Yaakubu, Billa daiya aairəi, noosapu sənza ulləz Yeeso. Uzi ura i esu sə i mu'su Bilaatussə mu'uz de i fasskuz. ¹⁴I mu'us ura Oomi naa gongaakummaz, sə i laa ina fassən ikkpa zur sə i faasənuu. ¹⁵I iu waa gwanza zəngsəz: Bil ruusu diga robaamrə; eeyi seedaakuiya rooi. ¹⁶Ri'ak eska timr ullə riilə gənnaa maza az naa gbam, ura i ogu sə i meewaz. Rii, eska timra ullə Yeesorəl essupu zoka baiyak ində mu' yas. ¹⁷Ri'ak uriyangi n mee i bə'rə netti mə'əmrə te'zi ni gə dooniya iiyak. ¹⁸Ama neta Daa Bil doo bala anabaawaiya ulləirə at, bongə, Kweebaaz bərk baar yi'sapu ri'ak. ¹⁹Nək ri'ik, pu'un na' sə i yetə sə ina ra'səssən hakkeiya íi sə i kinə pə'kəm Billə mu', ²⁰nək sə tomtək Kweebaaz ura i kaau nək iiz, Yeeso. ²¹Uzi ura kwee zok paariz haa sei zoora i gənkən koo anya a Bil doo anabaawaya ullə dooirə. ²²Muusa doosapu bongə, "Daa Bil ruusək anabi uza ni miik ində zeeurə te'. I ke'ek to' ina dooskənnandə yas. ²³Goog koo neeya ura ke'ek to' anabizirə paz i wo'osku vinja marirə te'. ²⁴Rii, anabaawai yas diga Samailarə naa iya i gbo'tə ullə sa'ai, íi yas i doosapu ru'a airə paa. ²⁵Íiyi yangiya anabaawai rəi naa a dookaa Bil bə'rə naa domdaiya íiyak, ni doosən Ibrahim bongə 'Moqrə zeeurə zi sə mariya dəlləi i kink sə'səm. ²⁶De Bil ruutə sənza ulləz, se se tomtu iirə sənə sə'sən naa yerka koo neeya iirə te' diga enkuwa iurə."

Chapter 4

¹Biturus naa Yohana i pii pin pakre naa mari, firissii naa doonza Gwaaga Gbi'ka Billəkrəs, naa Sadukiyaawai i zaa ííre. ²I tor gomta baale wessawe' nok Biiturus naa Yohana ipu kubruskən mari Yeesorə paak sə i doo ruukaa ullə robaamrək. ³I kami sə i gbe'i haa ar oonare de nimz bo'sapu gə. ⁴Ama mari gənja iya i gee pakkii i esə timr; daka iya i esə timrairək bag zok rekare mu' gbanaarə. ⁵Ublaa gbo'təkrə, gwani, naa dooni naa biibai i tookun Ursaliima. ⁶Ananiya, firissa gbi'zaz pu roo, naa Kaifas, naa Yohana, naa Iskadaariya, naa iya zeewiya firissa gbi'kiyai yas. ⁷De i gapsapu Biturus naa Yohana gwanire te', i desi, "Naa gbam koo riira neerəlli i bo'on neta ataz ya?" ⁸Sei Biturus yi' naa Rumsa Billəs doosi bonge, "Íí dooniya marirəi, naa gwani, ⁹ena des zok wonka nok neta wessa e bo're kunzo paat naa anni sə go'os ya" ¹⁰Meen an íí yas mariya Israilai, riira Yeeso Kweebaaz ura i baau sə Bil ruutu roobaamrez, naa uni sə maza az de' bai iire mu'. ¹¹Yeeso Kweebaaz uzi billa wombai i mu'us, ama uli yer billa kurka roollol. ¹²Keeska pu maz uzare pa; nok riira pu dəllə i esə mari sə a gbiikal pii pa." ¹³De i og dooka timra Biturus naa Yohanarəl, sə i meegəs í mariya i le' zangəka paiyi, məsəm kami, i meegəs Biturus naa Yohana i gapsapu naa Yeeso. ¹⁴Nok maza i rumgbuz pu de'narə iire te', ipunaa ina i dook iirə paan pa. ¹⁵Ama de i doosə manzaaniyi ina kee goka, i pag gwanire te. I doo bonge, ¹⁶"A bo'ok mariya ai gaya? Nok ina məsəmdə gbi'nan go'rusapu zok ííre na're pu meenun koo neeya gau Ursaliimazzə; a le'ek sinkəna pa. ¹⁷Nok paka rook naa bag reka mu' marirə pa, a dingsi to' kaina gəə doosək uza pak riira allə pa." ¹⁸I der Biturus naa Yohana ina totə sə i doosi kaina kubrəsun koo bo'ka wa'azi riira Yeesorəllə pa. ¹⁹Ama Biiturus naa Yohana i iisi bonge, "Go'gon ara e duukunən sə e daa Billak ya? Íí zeesən. ²⁰Nok e le'ek daaka dooka neta e og sə e geet pa." ²¹De i bag dingsəka Biturus naa Yohana to', i daai i ri'gə. I kin bilaa i bəskini baarak pa nok mari yas ipu noosuk Billə nok ina bo'rumman. ²²maza i rumgbu ezi ar an wi' zu' ittei. ²³De i fatti, Biturus naa Yohana i zaa mariya iirə sə i doosi ina firissiya gbi'kiyai naa dooni i dootin. ²⁴De i gee ri', i təg gweta iit Billə sə i doo bonge, Daa Bil, ²⁵moowa a wom ara paak naa dəl naa gbəna, naa ina pu iire te'en yasaz, moowa naa Rumsa moos a doo su'a senza moozə Dauda bonge, 'Nok an sə mari i wiirə pak, sə dəlmeya menkirəi i doorə neta zukat ya?' ²⁶I doo inge gwanya dəlləi i keetəpu ya'amrə, gwanya rooi dakənpu ar mukə Yeesorə paa naa Kweebaazə. ²⁷zəma ri', Hirudus naa Buntus Bilaatus, naa menki, naa mariya Israilai, i daks su' mukə senza mooz Yeeso Kweebaazə paa dəlla gbi'la allə. ²⁸I tookən nok sə bo le'en ina na'a mook naa iika mook íí na bo'rəmman. ²⁹Rikak Daa Bil, gwenum a iirəm sə a esə səniya mooi gbam ina doo paka mook naa gbam. ³⁰Nok mona yii na'a mooi sə a rumgbi, neta məsəmdət bo'rəmkpa bon riira Yeesorəllə." ³¹De i bams weerəka Bil, ara i pin rook yi'is naa Rumsa Billəs sə i doo paka Billək naa gbam. ³²Mariya i esə timrai naa daka iik ipu timr mulo, zəngs muso; ura doo bonge a pisu bən a bəndənniz pii pa; goptəra ri'ik, i too koo anya ar mukə. ³³Naa gbam sə manzaani i doo paka ruukaa Daa Yeesorək roobaamrə, go'numa tektapam gau iire paa yas. ³⁴Ura uza le'u iirə te'ez pii pa, nok iya i punaa but, koo gwaamai i yingəs ³⁵sə i kamtə weesa roos manzaanirə. I massə iya i esə timrai netti, koo neeya ni daksunuk. ³⁶Yuusufu, Laawiyaawaaz, maza keetə Siiprusas manzaani i esu riir Barnabas (uki waza wəngs zokaz), ³⁷Yingəs ara ullə pisuk sə kamtə weesa roos manzaanirə.

Chapter 5

¹Maz uza i deru Hanaaniya naa kiiza ulləz Safiraatu i yingə ara iik uka, ²i kaas wēesa i yingətin arki esi (naa mēekaa kiiza ulləzzək) sə kamtə a see topa esi sə gbou manzaanirə mu'. ³Ama Biturus doo bongə, "Hanaaniya, nok an sə seetan yes timra moql sə a bo'sə Rumsa Billəs songb a sumtəto wēesa a yingən arak ya? ⁴A yingən denpa ak a mondəkki paya? A yingəsən ak wēesa roos a mondəsi paya? Nok an sə a sundə irəm ina an mondə timlə ya? A bo'sə mariyi songb pa, ama a bo'sə Billi. ⁵Hanaaniya de gee pakki sei kasə dii sə wər. Mariya i gee innii yas ser kami. ⁶Yanga gbami i keetə i bundusu, sə i gumu i keenu sə iisu ⁷De awai taaruko i ar, kiiza ulləz totto, naa mēeka ina bo'rumman pa. ⁸Biiturus doosu bongə, "Doosumee i yingəte arki ri'eriziya." Iisu bong, "Oo, ri'erizi." ⁹Sei Biiturus doosu bongə, "Nok an sə i daks su' sə i íi gweka Rumsa Daa Billes ya? Gwenəm, iya i iitə ya'za moozai ipu totəkrə sugognarə, i gumkpa moq bən goka. ¹⁰Ara de'en ekirə sei kas Biiturusə mu' se wər, yanga gbami i toto i oksu wərək; i gumu i keenu se iitu gwande ya'azze popsarə. ¹¹Seera gbi'lal kam iya duu Billai se i gee neta etii. ¹²Neta məsemrət genja pu bo'rumkarə marire te' manzaanirə natte. Ipu ar muko Solomon də allə. ¹³Ama ura wengs zok sə duui yaz pii pa, naa ri'ik yas, mari i noosi. ¹⁴Iya i esə timr Billəi i baktə mu' mu', diga yara mari naa kitaki ¹⁵haa i gumrə kuni biləttə sə kamti i gbowi gbetterə, nok Biiturus na zaa atə ləəgə zəngsa ulləz saak iirə paa. ¹⁶Gəbən bansa mari i diga dərmeja kēer naa Ursaliimairə i kamtə kuni naa iya zam dogdii sə i rungbi yas. ¹⁷Ama firissa gbi'zaz ruu paa, naa iya ipu yammai (iya bəra Sadukiyaawai rəi); keeras bo'si ¹⁸sə i kam manzaani sə i baai ¹⁹Naa ri'ik naa tuks malaikaa Billəz zaa gbe'rə sugogna sə keesi, sə doo bongə, ²⁰"Ri'gən, i de' rora Billəllə sə i doosə mari paka zəngsək". ²¹De i gee, i tor gwaaga Billəkrə naa ubla sə i kubrusən. Ama firissa gbi'zaz zaa naa iya ipu yammai sə dər bə'teya gwaaga Billəkrəi, dooniya mariya Israilairəi, sə tōm su' pursunarə ina kamtə manzaaniyi. ²²Ama soojaiya iya i ree pursinazirəi i oksi roo pa, i gətə sə i doo bongə, ²³"E oks pursinaazi gbe'sənzəz zo'bai de'narə sogognarə, ama de e gbe'rə sogogna e oks koo maz roo pa". ²⁴De doonza iya i zo' gwaaga Billəkrəi naa firissii a gbi'kiyai i gee pakki, i moos iire paa i mēe ni i inni bo'rummak pa. ²⁵Sei uza zaa sə doosi bongə, "Mariya i baai pursinarə ai ipu de'narə gwaaga Billəkrə se i kubrusən mari". ²⁶Iya i zo' pursinai naa doonza soojairəz i ree sə i gətəni lo'ti nok ser kami bə'ta mari i to'gubo. ²⁷De i kamti, i renni majaliisarə mu'. Firissa gbi'zaz dedisi sə doo bongə, ²⁸"E ro'nun ron enge kai kubrusən naa riira al paya, naa ri'ik i do'sapu dəlla Urusaliimal naa kubruskəna mooirək, i íi kamti kee kuuska kwa'a, mazazzəi eere paa ya." ²⁹Ama Biiturus naa manazaani i iisi bongə, "Doolezi e ark nooska Bil naa mari. ³⁰Billa aarə dairəi ruus Yeeso, ura i iu vaga raurə paaz. ³¹Bil noosu gwande na' go'narə na gau doonz naa Kweebaaz, səna esə Israilai, pu'ka na' naa ra'səska hakkei. ³²Ee seedaakuiyi neta attə, riizi gə Rumsa Billə, Bil esə iya i duuwu wai." ³³De dooniya gwaaga Billəkrəi i gee rii, baar sugi i ii ikkpa manzaaniyi. ³⁴Ama Farisaawaz uza i deru Gamaanuwel, lamza dookairəz, ura mari yas i noosuz, ruu paa sə doo ina kees manzaaniyi goka asə. ³⁵Sei doosi bongə, "Mariya Israilai, geen gen naa ina i ii bo'səka mariya aiyan. ³⁶Zoor ullarə dōq uza pii i deru Tudas ruutə pe' zura ulləl unannən, sə mari zu' zur i duuwu. I ipsu, mariya li duuwu sə i bo'rə ina doonai i faks. ³⁷Ullə sa'ka, Yahudaa Galiliz ruutə ru'a ge'emrəire sə pe' mari i duuwu sa'ka. Ur bən zaa wo', iya i duuwuai yas i faks. ³⁸Ri'ak n pu dooskənde, keen bilaa mariya airekrək daani rii. Tomsa as na a mazzəssi faksək. ³⁹Ama na a Billəssi gə, i le'ek faksəki pa, izaa oksək ipu gwaalə naa Billi." Sei i kwee ina doosin. ⁴⁰Sei i dər manzaani sə i dū'i i ro'ni kainaa pag riira Yeeso rəl pa, i daai i ri'gə. ⁴¹I daate majaliisaa ezi naa yaksa zok géé boo bən i ge'bopu, mariya i bər baar nok riira Yeesorellə te'. ⁴²Diga rook ubla yas ipu gwaaga Billəkrə naa ziika gwam, i rée mu' naa kubruskəna Yeeso Kweebaazək.

Chapter 6

¹Ru'a eirə, de ge'ma kubrubairəm ipu daktəkrə mu' mu', sei Yahudaawai iya i gee meela Helenaawai rəl i bo'sə Ibrahiyaawai gootəme i kamgbə tuuki pa eskaa rekarəkrə koo bənyaya.²Iya komna naa ittekəi i toogus kubrubai sə i doosi bongə, "Go' ara a daakən dooka paka Billək sə e yer massə pa." ³Nok ri'ik teegun mari gbansa ində te' iya ipunaa goosa wessai, i yi' naa Rumsa Billəs, naa meegəskəna sə ina kam tomsi. ⁴Ee boo e rek mu' naa weerəka Bil naa tomsa dooka paka Biiləkrək."⁵Paka iik tingsə bansa mariiyi. Sei i teegə Istifanus, maza pu naa eska timr sə yi' naa Rumsa Billəs, ur naa Filiibus, Porokoorus, Nikaano, Tiimon, Parmeenas, naa Nikola diga Antaakiya. ⁶Iya i esə timrai i kam mariiyi manzaanirə mu' sə i weerə Bil nok íf sə i saa nat iire paa.⁷Paka Billək ree mu', ge'ma kubrubairəm bagtə wessa we' Ursaliimarə, firissiiya gbi'kiyai gənna i duu eska timra eli.⁸Istafanus yi' naa gbama Billəm naa go'num, bo'rə neta məsəmdət marire te'. ⁹Ama uri iya Buuga Bille i der Buuga Mariya i Fasiirek, Kairawaniyaawai naa Masaraawai uri diga Siliisiya naa Aasiyai i ruute sə i sinkən naa Istifanus¹⁰Ama i le'es meekaa Rumsa pii na Istifanusak pa. ¹¹Sei i woo sə i gou hakkilowa mari urirəz bongə ina doo, "E gee Istifanus dook səəra pakre Muusa naa Billə paa."¹²Eni ruus timra mari, dooni, naa biibairel, i oks Istifanus sə i kamu i rennu majaliisaa Yahudaawairezze. ¹³I kamte seedaakuiya songbrəi iya i doo bongə, "Maza az daa dooka pak ara ookapak naa dookaire paa pa." ¹⁴Nok e geeu dookre gee Yeesowa Nazarattaz giisək arki sə as lansiya Muusa daasaiyai." ¹⁵Koo neeya ura pu majaliisazirəs pi'su no'rə sə og muuga ullək ni muuga malaikairək.

Chapter 7

¹Firissa gbi'zaz doo bonge, "Neta at zəmaziya. ²Istifanus doo bonge, dai naa uriyangi, ke'esne to' gbi'kəmma Billəm puna daa aas Ibrahim zoorā pun Bagadaazallə naga zaa gau Haran; ³doosu bonge, "Daam Buta moot naa zeeuwiya mooī sə a ri'gə buta N geesəkattə. ⁴Sei ruu daa buta saldiyaawairət si gapto Haaran; diga eri de daa a ulloz wor, Bil kantu buta a gawun rikak atte. ⁵Esu ina binton wi pa. Ama bo're alkawal- koo de Ibraahim pu naa waz den pa- gee bo esuk butti ina bintonwi ur naa yangiya ullo sa'aire. ⁶Bil doosu bonge, zeeuwiya mooī i gakp buta urirəttə topa zanga, mariya buta rootai i yerki sēni sə i bəsi baar haa wi' zu' zu' ittei. ⁷N zeesək buta yesi sēni roos bis, sa'kaa roozə i keetək sə i za noose ara akrə. ⁸Esə Ibrahim alkawala napkparəz, sei Ibraahim yer daa Ishaakurez sə nawu ublaa samsaarakrə; Ishaaku gau daa a Yaakuburəz, sə Yaakubu gau daa a domdaiya komna naa ittəkairəi. ⁹Me'teya ai i bo'rə keerəs naa Yusufu sə i yingu buta Masarattə, Bil boo punaa ur. ¹⁰Keesu bərka baara ulləllə, sə po'u naa mēeka Fir'aunarə mu' gwanta Masarat naa gwaaga gwanzəkrə. ¹¹Wodu zaa naa bərka baar buta Masarat naa Kan'aana rə paa daiya ai i kin reka pa. ¹²De Yaakubu gee rek pu Masar sə tom domdaiya arə seeniyai. ¹³Ii gəə dən ittəza roozə Yusufu yii zura ulləl zəiya ulləirə mu'; Fir'auna mēegəs uriyangiya Yusufu rəi. ¹⁴Yusufu tom zəiya ulləi ina ree doosə daa ulləz Yakubu na zappu Masar naa zəiya ulləi yas mari zu' taarei naa komnai, naa gbanaarəi yas. ¹⁵Yakubu ri'gə Masar sə wer ur naa daiya aarə dōoi. ¹⁶I gumi, i kami Shekem sə i iyi ar gagga Ibrahim yiwi naa net suktənt yangiya Hamon dəirə. ¹⁷Zoorā dokarəl Bil doosə Ibrahim al rēktə mariya Ibrahim rəi i daktə, i yas Masar. ¹⁸Gwanz uza attə zok Masar ura mēe Yusufu paz. ¹⁹Gwanza ezi sərərə do'ga mariya ai sə ribdə daiya ai wessawə' i donrəsi yangi nok bo'ta i bii ²⁰Zoorā elirəzi sə i ding Muusa; Pu ookapa Billə mu', i aamusu se'er taatə gwandə daarə gwa. ²¹De i sumsu, waza kiiza Fir'aunarez pe'u sə noosu ni waza gwandəzak. ²²Muusa kin mēeka naa kubrəskənaa Masaraawairək; punaa gbama pak naa tomsəm. ²³Ama de reks wi' zu' ittei, gətə gwandə sundumerə sə koos uriyangiya ulləi, yangiya Israilai. ²⁴De og ni i yedin uzak, Muusa kweesu sə go'sə ura i yeduz naa bilaa ikkpa Masaraawaaza roozəz; ²⁵mee bonge uriyangiya booi i mēekmen gee Bil pu keeskirə boorə na're, ama i mēe eki pa. ²⁶Ublaā gbo'tekrə zaa Israilai rə oksi ro'olə gonirə te'ka' yaani marka sə doosi bonge, uriyangi nok an sə i gwaa ində te'ya? ²⁷Ura bo'sə ura mu'zəz aibe ezi doosu bonge, neezi tosa zeebaaza bissəs eerə te'ya? ²⁸A ii ikkbee ni a iuwən, mazza masar zakya?" ²⁹Muusa de ok ri'eri nōgə sə yerə maraginz buta Madayanattə ara ree dingən yangi ittei yakrə. ³⁰Wi' i ar zu' ittei, sei malaika gbə'surə dooloo roo ge'a Sinaiyakrə, gbo'surə meela ra'rəllə dooloo roo. ³¹De Musa og ra'a eki inni məsu, de sətə səbo gwenə, sei gee gwerāa Billək ra'ekirə te' bonge, ³²Miizi Daa Billa daiya mooī rəl. Daa Billa Ibrahim rəl, Daa Billa IshaKu rəl, Daa Billa Yakubu rəl. ser kam Musa wessawə' yere muug gwerāa ekirə pa. ³³Daa Bil doosu bonge, tussəm tag, nok ara apin eki, ara naa riisəmmakki. ³⁴N oksapu mariya mii ipu bərək baalə Masar, N geepu worāa iik N zaapu kweekirə, ri'ak zam n tōmkpa Masar. ³⁵Muusaa i mu'sus i doo gee nee de'sa doonz naa zeeba bisseyā ? uzi mazza Bil tēagus nagau doonz naa zeeba bisseyā, Bil tōmmu, tōmbaazzə na'rə, ura gbesə Muusarə dooloroos. ³⁶Muusa keetətən diga masar, bo'rotən neta məsəm rət masar, gbana maama gbi'mamrə naa dooloroo. ³⁷Gon Muusaa muzəzzi doosə mariya Israilai gee, Bil ruutəkən saarəz ni miik ində te'ka. ³⁸Uzi mazza Bil ruututu marirə mu' doolorooz naa tōmbaazza ulləzzək, Bil pak naa ur ge'a sinaiyakrə gee uzi kwetəkaa paka zəənzək. ³⁹uzzi mazza Daiya i mu,su geekarəz i yesu kanarə gonirə te'ka igən temtiya ii masar. ⁴⁰Bəlla elirəzi sə i doosə Haruuna gee na' go'tuboo waa maarəzza bo asku mu'kas. Muusaa keetaa diga buta masarattə ē mēe inna bo'runpa. ⁴¹I go'rə waa ma'aza negəzzəz sə i kamtə net, ma'ant waa ma'azirə, zok yagi nok netta gwanirə i bo'rət. ⁴²Noka ri'ik Bil yessi kur sə i noos zo'si ni pun biisinən rababaazza anabaawairəzzək, bonge miizi i ese do'netta ma'karət wi'a zu' ittəi airə dooloo rooya mariya Israilai? ⁴³I kweesapu nuura Molek rəu, naa gōosa zosuzā maaza Ramfan rəz, gōosa i keps nok nooskas. Mii bən dōnskən sa'kaa Baabilarəzzə. ⁴⁴Daiya aai i go're buuga sedaakurek dooloo roo, ni Bil doosni Muusare su'rek gee na go're ni a oganak. ⁴⁵Buuga eki uki daiya aai i kamto buta atte ru'a Joosuwareire. An bo'rem de i tor buta Bil nenun mariya rooiyakre. ⁴⁶Pii ni ri'eri haa dena Daudarendo, ura kin kweeka Billo mu'us. Zoorā elirə si doosu na laaso Bil ar gapt Israila. ⁴⁷Ama Solomon woomsə Bil gwaag. ⁴⁸Nok ri'ik ura a noosus gau gwaaga wom zok naa na'akrə pa, puni' anabi doonak, ⁴⁹Ara billə paak uki ar gamnaa miik, ara buttə diik ar de'səka de'a miik, gwaaga pakki sə i womsəkkeya? Bil doori bonge, ko ara pakki sə mii N əngəskənyā? ⁵⁰Natta mindətti go'rə neta at yas paya? ⁵¹Ii mariya i weng zuttirəi, i geepai, koo bənaya i saa Rumsa Billəz, i bo'rə ni do'ga mariya ii i' bo'rək. ⁵²Anabaawaiya paiyi do'ga mariya ii i bəsi baar paiya? I ibdəsapu anabaawaya i doo paka zakaa ura naa go'nummazzək, ri'ak i yerəpu umkeerei naa o'baiya ulləi gəbən. ⁵³Ii mariya i kwee dookaiya malaikairə i kamtii, ama i duui pa. ⁵⁴De' gba'te', i gee ri'eri baar suggi wessawə sə i təbdə nu' Istifaanussə paa. ⁵⁵Ama ur yi'sənziz naa Rumsa Billəz te'no' sə gwenə ar billəpaa, sə og gbi'kəmma Billəm, naa Yeeso de'narə na' go'naa Daa Billəz zəkrə. ⁵⁶Istifaanus doo bonge, n og ara billəpaak gbə'rəm, Waza Billəz de'narə na' go'naa Daa Billəz zəkrə. ⁵⁸Ama gba'te i wōō su' paari, i zukdəs to' sə i zaa ullə naa nom, ⁵⁷i keesu kur dəllə sa'ka sə i to'gu naa billi, seedaakoi i de'es yalləna iin waa

gbamz uzarə mu', riira ulləl Saawulu.⁵⁹De' ipu to'gə kurə sei Istifanus gu'dii sə woosu' dangwanzzə gee, dangwanz Yeeso kweem zənzsa miis. ⁶⁰Gu'us ruktiya ulləi dii, sə tek gwera, woosu dangwanzzə gee, dangwanz kana ge' Laatəra eli iirə paa pa, de' doo ri'eri sei kissə dii sə ruggə.

Chapter 8

¹Wërka ullo eki go'sə Shaawulu. Diga ublaikirə berka baar ruuto mariya Ì duu Yeesoire Urusaliima; sə mariya Ì ese timrai Ì faks buta Yahuudiya naa Samaariyattə, ama kubrubai Ì ipu te' pa.² Mariya Ì duu Billai i Ì Istifanus sə i gau wagəra ullol.³ Ama Shaawulu bo'sə mariya Ì duu Yeesoi ina go'pan; duui gwaamrə gwa' sə kam yara mari naa kitaki sə i gbe'i pursunarə.⁴ Naa riik iya i esə timr sə i faksi eyi i ree mu' naa dooka paka Billək.⁵ Filibus ree dëlla Samaariyallə sə dootə paka kweebaazək.⁶ De' bansa mariyi i gee sə i og ina məsəmrə Filibus bo'ren, ii yas i gən hakillo ina doondə.⁷ Nok mari gənja iya a geuwai rumsa go' pas keetə iirə sə go' paari; Sə rumgbo mariya gənga iya dənt naa nat wərai naa lendi.⁸ Yaksa zok yi' dëllirə haa.⁹ Ama maz uza pii dëllirə i dərū Saminu, ura bo'rə neta langsəret sə məs.¹⁰ Mariya Samaariyai yas, kamkpa diga wazwairə naa mariya gbi'kai, i gen hakillo ulləi; sə i doo géé, "Maza az uzi gbi'kəma Billə i dər gbi'məm am."¹¹ I kə'su kən to', nok lo'sapu məskirə naa langsiya ulləi.¹² Ama de i esə timr paka tingka gwanta Billəttə Filibus doosi riira Yeeso kweebaazzəkrə, i bo'si batisma, yara mari naa kitaki yas.¹³ Samiinu na zura gwandəl esə timr: de i bo'su batisma ree mu' naa gapkpa naa Filibus. De' og neta gbi'ta gbi' i bo'ret, məsu.¹⁴ De tōmbaiya Ursaliimai i gee Samariyaawai i kweesapu paka Billək, i tōmsi Biiturus naa Yohana.¹⁵ De i rəktə, i wēerəsi Bil nok sə ina kin Rumsa Billəs.¹⁶ Nok haa rekarə bəlla elirə Rumsa Billəs zasə koo maz iirə te' pa; i bo'si batismazi naa riira daa Yessorəl kotto.¹⁷ Sei Biiturus naa Yohana i saa nata iirət iirə paa, sei i kwee Rumsa Billəs.¹⁸ De Samiinu og i kin Rumsa Billəs nok yiika nata tōmbaiyi rək, esi wēes.¹⁹ Doosi géé, "Esne mii yam ikomma am nok mina yiisə koo nēeya na' sənə kinə Rumsa Billəs."²⁰ Ama Biiturus doosu géé "Wēesa moqs na wə' naa mənəz, nok a mēē mənəge bo kink esəka Billək naa wēes ya?"²¹ Apu naa gedəl koo una kassa naa paka ak pa, nok timra moql pu wessa Bill mu' pa.²² Nok riik pu'um na' kēekuwa moqurə se a wēere Bil ləgə ra'səskaran ina a toon.²³ Nok n og apu imsa zogossə dogdənəz naa hakkei.²⁴ Samiinu iisu géé, "Wēerəsəmə daa Bil, nok neta a doo eti kanaa bo'rum naa mii pa."²⁵ De Biiturus naa Yohana i esə sēdaakum sə i doo paka Daa Billək, i gəə Ursaliima; i doo paka tingkak dermiya ye'kiya Samaariyaawai rəire mu' mu'.²⁶ Sei malaika doosə Filibus bonge, "Ruum a ri'gə naa bilaa tii Urusaliima rekarə Gaazakre." (Bilaa ak tor doolo roo.)²⁷ Ruu sə ri'gə. Sei maz uza keetə naa Habashak, maza i bəruz puna gbi'kem gwanta Kandakaatumrəttə, Gwanza kiizəz Habasaawai rəz. Uzi kamsu zaudiya ulləz yas. Ree Ursalimak nok nooska Bil.²⁸ Pu gətəkrə gapsapu rata keekeya i dogi pirməssə sa'kairə paa pu zangək rababaaza anabi Ishayarəzzə.²⁹ Rumsa Billəs doosə Filibus, "Ruum paa a kees rata keekeya i dogu pirməssə sa'ka az bila."³⁰ Filibus nog sə ree ullə, geeu pu zangək rababaaza anabi Ishayarəzzə, sə doo bonge, "A mēegəsmən ina apu zangəkrə eniya?"³¹ Habasaawaazi bagu bonge, "N mēək rigaya, sei uza na gēesepu." Sei mazzi oorə Filibus na totə bo gau keekeya i dogu pirməssə sa'kazzə paa.³² Ara rababaazə Habasaawaazi pu zangəkrək uki, "I kamu ni waa ma'aza i re dē'səkurəzak, ni ma' ya'al rəəs maza zoqkuzzə mu'uk, gbe'rə su'a ullək pa."³³ Nok tiiska zura ulləl i zēesu bisa wessas pa: Nēezi keek ullə baasəya? Nok i pe'sapu zəngsa ulləs diga dəllə roo."³⁴ Sei maza i bəru ezi dəs Filibus bonge, "N oora, anabi pag nēerə paa ziya? Zura gwandəllə paa ya, koo maz uzarə paa ya?"³⁵ Filibus ma' pak, sēē diga rababaaza Ishayarəzzə sə doosu paka Yeeso rək.³⁶ De ipu ri'gəttə billarə, i oks maam uma; sei maza i bəru ezi doo géé, "Gwenum, maamaa am! Anni le'ekne kinka batisma ya?"³⁷ Filibus doosu géé "Mona esə timr i bo'səkau". Habasaawaazi iisu bonge, "N essəpu timr Yeeso Kweebaaz Waza Billəzzi."³⁸ Habasaawaazi de'es rata keekeya i dogu pərmissə sa'kazze. Ur naa Filibus i ree maammirə, sə Filibus bo'su batisma.³⁹ De i keetə maamirə, Rumsa Daa Billəz pe'es Filibus arkirə, maza i bəru ezi ogu espa, kam bilaa ullək ri'gə naa yaksa zok.⁴⁰ Ama Filibus gbə'rə dəlla i dər Ashdudalallə. Ar attirə sə doo paka tingkak dərmeya eyirə, haa zaa Kaisaariya.

Chapter 9

¹Ama Shaawulu pag punaa suksa baar mariya i duu Daa Billairə paa, haa naa ikkpa, sə ree firissa gbi'zazzə. ²Sə laa bilaa rekən Damaskus rora Billəllə, nok na oks ura pu bilaa ekirəz yara maz koo kitakiiz, kangbu sə gbe'eu pursinarə Uruselima. ³De pu ri'gəttə, zaa popsa Dimaska, sei oosa diga billə paa okəs ara pinnak sə ko'su te'ka; ⁴sei kasə buttə, sə gee gwera dooskurə géé, "Shaawulu, Shaawulu, nok an sə bəse baar ya?" ⁵Shaawulu iisu bongə, "Moo neeziya Daa Bil?" Daa Bil doosu bongə, "Miizi Yeeso ura apu bəsku baaləz; ⁶ama ruum paa a tor dəllə te' i dooska ina a bo'kan." ⁷Mariya ipu ri'gətte naa Shaawului i de' diikadi', ipu geek gwerarə ama i og koo uza pa. ⁸Shaawulu ruu paa, ama de gbe're no' og ar pa; sei i mau na'rə sə i rennu Dimaska. ⁹Ublət taatə oko no' pa, gə regə pa bo' pa. ¹⁰Kubrubaaz uza pii Dimaskus i deru Hanaaniya. Daa Bil pagnu rudumrə te' bongə, "Hanaaniya." Sə doo bongə, miiya az Daa Bil. ¹¹Daa Bil doosu bongə ruum, sə a ree bilaa i der gee bilaa Yahudarə gwa, sə a lees ura i deru Shawulu, ura keetə Tarsussaz. Ura pu weerəkrəz. ¹²Sə rudo maz uza i deru Hananiya pu tottukrə sə yii na' ullə paa, səna oko no'. ¹³Hananiya iisə Daa Bill gee n geegen paka mazzikrək, kéékuwa yisə mariya moroi Uruselimai. ¹⁴Firissa gbi'zaz iisupu bongə maza der riira moollaz tele ina kamu. ¹⁵Daa Bil doosu bongə, ri'gəm, ur neta minde tomsət N teegətti, uzi kamkp riira miil iya i meeparəi naa gwani naa yanga Israila. ¹⁶N yisukuyin ni bərkin baar nok riira miilak. ¹⁷Sə Hananiya ri'gə tor gwaagirə. Sə yii na' ullə paa bongə doowi Shawulu, DaaYeeso gbə'sarə bilarə apu zakəndə ak, uzi tomte mona oko ar sə Rumsa Billəs na yi'sarə, ¹⁸ni umkpa norak sei una keetə, Shawulurə no'rə ni kokik, ruu sə bo'su batisma. ¹⁹Regə rek sə kine gbam. I gau naa kubrubai ru'rə te'ka. ²⁰Ni sə doo ak ma' dooka paka Yeeso rək ro'teya Billairə roo, gee ur Waza Billəzzi. ²¹Mariya i meuwai ina eni məsi sə i doo bongə maza azzi wo' mariya i der riira al Uruselima paa? zaa ang noka kangbən mari firissa gbi'zazzə ina gbe'i. ²²Ama Shawulu kine gbama dooka pak sə moos Yahudawaiya i gau Dimaskai sə yiisi Yeeso Kweebaazi. ²³De bo'rə ru' gənja, sei Yahudawai i gagbəs ni ikpunuk. ²⁴Ama Shawulu meegəs daksəka su'a iik, i zo'u sugognarə tuks naa ubla noka i ikpunuk. ²⁵Ama kubrubaiya ulləi i tosu bənzə roo, sə i zusu naa windo rək. ²⁶De ree Uruselima, Shawulu ii dakənka naa kubrubai, ii pat i sermu sen, i gops timr inge kubrubaaazi pa. ²⁷Ama Barnabas pe'tu sə manzaanirə, sə doosi ni Shawulu oktən Daa Bil bilarə paak sə Daa Bil pagnu, sə Shawulu dootə pagn naa gbam Dimaska riira Daa Yeeso rələk. ²⁸Dakən naa ii ipu torkrə ipu rekrə pag naa gbam riira Yeeso rəllə. ²⁹Pu gaptə naa Heleniyaawai, ama ii bo ipu yaalə bo iikpu in. ³⁰De uriyangi i gee pakki, sei i kamtu Kaisaariya sə i tomu rekarə Tarsus. ³¹Sei ikiliisiya tele diga Yahudiya, naa Galili, naa Samariya timr kissisi, sə i gau naa sera Daa Billəz, naa po'kaa Rumsa Billəs, sə ikilisiya baktə zok. ³²De Biiturus koosə dermerə, sə gə zaa mariya i duu Billairə, i gaupu Luda. ³³Erizi sə ree oks maz uza ura i deru Iniyasu pu kittə gwandə zedirə paa, wi' samsara puna zok bo'sənk. ³⁴Biturus doosu boge, Iniyasu Yeeso Kweebaaz rungbusa pu. Ruum paa a pe' zediya mooi diga ri'ik sei ruu paa. ³⁵Mariya i gau Luudai naa Saruunai tele i og mazzi sə i yere Daa Billə. ³⁶Kubrubaaz uza pii gau Yafa i deru Tabita wato uni baa yams. Kitakiizi bo'ro bon tomsa oomis, naa go;num rekarə mariya inpisipairə. ³⁷Ru'a eyi rə kuno sə wər, i neeu i gbou rora paale. ³⁸De' Yafa pu popsa Luda sə kubrubai i gee Biiturus pu roo sə i tom mari ittəko ullo i ooru gee zam erə naa lo'ka pa. ³⁹Biiturus ruu sə i ri'gə yam de'reks i kamu rollirə. Tuuki pat i de' ullo pourə sə ipu go'okrə, i yəsu yalina Tabita sipsin, bəlla i pin yammallə. ⁴⁰Biiturus keesi ii pat rollirə, gau dii sə weerə sə yerə we'sikrə doo gee Tabita ruum paa. àà no' de' og Biturus sei ruu paa, ⁴¹Biiturus yiisi na' sə ruuto pa sei iya i esə timrai naa tuuki sə esəu naa zengs. ⁴²Paka ak meegəs zok della Yafallə sə i ma' eska tomr Daa Billə, ⁴³waato ru'a eyi rə te'ka pat Biiturus pu gaptə Yafa, gau naa ura i deru Saminu ura suktto wongnaz.

Chapter 10

¹Maz uza pii Kaisariya riira ulləl Karniliyas, daa ya'ali baara soojairəi a i der baara Italiyal. ²Ur bən maza wessazzi, maza serum Billazzi ur naa gwaaga ullək tele. Esə en mari esək naa bəəu pa, koo bənaya pu wēerək Billə. ³Ubla ukarə wēes taasə naa nimz, og malaikaa Billəz pu zakrə ullə ni rudummak. Malaikazi doosu bongə, "Karliniyus!" ⁴Karliniyus pi'sə malaika no'rə nək ser sə doo bongə, "Gaya dangwanz?" Malaikap doosu bongə, wēerəka mōōk naa esəkaa mōōrə a esən mariya una pisipaiyak, de'sapu paari, ina sundumerənni Billə mu. ⁵Tōməm mari ri'ak rekarə Yaafa ina kamtə maza i deru Samiinus, gə ideru Biitrus. ⁶Tiipu Samiinu tibiaazə gwa'. Ura gwaaga ullək pu bapsa gbonarək. ⁷De malaikaa pagnu ezi daa arki, Sei Karliniyus der iya i bə'su tomsai ittəka. ⁸Karliniyus doosi ina bə'rumman yas, sə tōmi Yaafa. ⁹De' ar oo paa nit utarə ipu ri'gəttə billarə paa, ubla te'kate', i reks pou dälla i rekənullə ¹⁰sei Biitrus dæg gwaagrə paa sə wēerə Bil. sei wodu go'mu, ii reka rek, ama mari i bog rekai i kaa dənpa sei no' i riui. ¹¹Og koli i gbe'rum sə og in una pu tiitəkrə ni yaluwa ra'səka na'rəuwak dəlləroo. ¹²Ina eni ro boo, do'neta dəllət naa noiya i usə paai ipu roo. ¹³Sə gee gwera pagnu géé, "Ruum paa. Biitrus, de'səm sə atəu". ¹⁴Ama Biitrus ii géé, "Daa Bil, mii n mə'də təkpa ina go'pan pa. ¹⁵Gwera gətə ullə ittəzza roozə sə doosu géé, "Ina Daa Bil go'rən kaa doo monge go'pa pa". ¹⁶Bə'rum ri'eri dən taanə sei inni pe'səm sə gəə paari. ¹⁷De' Biitrus inni gbeu baar pu sundək ina og ruduma emirəmrə, sei mariya Karniliyus tōmtii i də'əs su' gwaaga Biitrusəkrə sə i de' daakarə. ¹⁸Sə i dəsū géé, ura i deru Biitrus sas gau anya? ¹⁹De' Biitrus pu sundek ruduma emirə sei Rumsa Billəs doosu géé gwenum mari taaruko ipu laakarə. ²⁰Ruum paa a duiy kaa sə'rəmpa miizi n tōmti. ²¹Sei Biitrus ree mariya eyirə sə doosi géé miizi ura i laauwaz i zaa nok anya? ²²I doo géé dōōnza soojairə i deru Karliniyusaz maza oomi nōos Billaz, ura i dowu buta Yahudaawai rəttəz yas. Tōmbaaza Billəz doosu géé na tōm su' mōōrə mona zaa ullə gwa, sənə gee paka mook. ²³Biitrus doosi géé bo tor gwa roo, sei nittə dii i wēē sə i ri'gə naa uriyangi uri à i keetə Yaafai i de'etuDe ar oo paa i zaa Kaisariya. Karliniyus pu zo'kirə, dētə zeewiya naa ungwaniya ulləi. ²⁵De Biitrus tor, Karliniyus raau sə gu'dii bo nōosku. ²⁶Ama Biitrus Ruusu paa sə doosu géé, "Ruum paa, mii n kwən nōoska pa, mii bən mazzi". ²⁷De' Biitrus pu paknurə, tor sə oks mari gənnga i dakən pu ar muko. ²⁸Doosi géé, "I bən i mēēmən go' ara Yahudawai i daksəkən zur koo i rekən rek naa mariya but utakrəpa. Ama Bil yiise géé kamina doosə koo maz minge go' pa koo oopak pa. ²⁹Uki bo'rə sə n zaa naa sinum pa, i tōmsəne su' eki. Gwannki sə n dəsna, a tōmsəne ana su'unyak". ³⁰Karliniyus doo géé "Ru'a i ar narko airə bəlləllə n pu wēerəkrə wēēz taasə nimzi n ok maz uza de'narə miirə naa yalləl bunnən. ³¹Doo géé 'Karliniyus, Bil geesapu wēerəka mōōk naa rekka mōōrə a essə iya una pissipaiyai. Bil sundusapu paka mōōk. ³²Nok riik tōməm maz rekarə Yaafa na dētə maza i deru Samiinus sə gə i deru Biitrusas. gaupu ara bapsa gbonarəkrə". ³³N tōmsa də' muko, a geese sə a zaa. Ri'ak epu anng yas Billə mu', sə a gee ina Bil doosa muna doosendə". ³⁴Sei Biitrus gbe're su'a ullək sə doo gee, "Zemazi n mēēgəsapu Bil tēgə pa. ³⁵Goptərə riik, koo nēeya ura nōos Bil sə bo'rə ina oominaz, kwekukwen. ³⁶A mēēmən paka tōmsə mariya Israilaiyak, de' doosi paka tingka gapta wessakre keetə Yeeso kweebaazək ura uzi Daa Billa yasazzə. ³⁷Ii naa zura iil bən i mēēmən neta bə'rum Yahudiyən yas, sēē'tə Galili, de Yohanaa bore batisma doo; ³⁸Ina bə'rum naa Yeesowa Nazarattaz ni i sə'sunuk naa Rumsa Billəz naa Gbi'kəmmak. Ree mu' naa bo'ka ina oomin naa rungbuka iya seetan pi'tii nok Bil Pin naa urak. ³⁹Ee seedaakuiya neta bə'rə buta Yahudaawairəttə naa ursalimattə -Yeesowā i iu naa bilaa aka vaga raurək. ⁴⁰Mazzizi Bil ruutu ubla taazə, sə yiuu géé i ina meeuwaz, ⁴¹mari yas pa, ama iya Bil tēēgii, ee yam eya e regə sə e bo' naa ur, de ruutə diga robaamrə. ⁴²Doosee e na doosə mari paka Billək ena yiisi ura az, uzi ura Bil tēēguz, bissə mariya ipu na norai naa iya i wəssapuirə paa. ⁴³Ulləzi anabaawai i esə seedaakum, maza duwu naa timr mulləz i ra'səsku ran Hakkeiya ulləi naa riira Yeeso rəl. ⁴⁴Biitrus pu dook pakkirə, sei rumsa Billəs tiitə iya i gee pakkiirə paa. ⁴⁵Mariya i napsapu gangs sə i duu Billai, a i zaa naa Biitrusai inni məsi. Nok eskaa Billə tiitə mariya i mēē Bil pairə paa. ⁴⁶Gə i gee mariya eyi ipu pakrə naa me'te somaso sə noos Bil. Sei Biitrus bagə géé, ⁴⁷"Ura ro'kən mamaa bo'səka mariya ai Batisma rəm pii ya? De i kwesapu Rumsa Billəs ni aak". ⁴⁸Sə tosi ina bo'si Batisma riira Yeeso rəllə, I ooru na bo'rə waa ru' eri.

Chapter 11

¹De' tōmbai naa uriyangiya ipu Yahuudiyai i gee gee, mariya i mee Bil Pai i kweesapu paka Billək. ²De Biiturus zaa ursaliima, mariya baara iya i nauwai rai, i bi'ru. ³I doosu géé moq a daks zur naa mariya i naupai sə a regə rek naa ii. ⁴Biiturus ma' po'gəskini pakki sə doosi géé, ⁵Bopu weerək Billə dälla zoppallə, ar tonarə, ⁶bo og benz tiitəkrə, naa net somaso roo bondə paa. Sə gə bo og taaza roozə, Do'net naa noiya billə paai somnaso. ⁷Bo gee gwerə, doosəbo géé, "Ruum paa Biiturus, de'səm sə a təu!" ⁸Sə n doo minge, "Ina puna oosa pan me'de' torka miirə su'rə pa". ⁹Gwerə Billə paak iisə gee, "Ina Bil essan kaa doo monge oopa pa". ¹⁰Inni bo'rəm dən taanə sei pe'sum sə gəə billə paari. ¹¹Ri'ak, ogən tōmtəpu mari miirə, diga Kaisariya, ipu de'narə daakaa a pinnakrə. ¹²Rumsa Billəz gee mina ree naa ii, i sinkən pa, e' ree naa doqmeiya mii mari bamro, Mazzirə gwa. ¹³Doosee ni ogən Tōmbaaza Billəz de'narə ullə gwa'ak, doosə bo géé bona tōm mari rekarə zoppa, bona gətən Siimon. ¹⁴Doosəkən paka keesəkənək moq naa mariya moqrə gwa'ai. ¹⁵De n ma' pak naa ii sei Rumsa Billəz tiitə iirə paa ni tiitən aarə paak ublaa ekirək. ¹⁶N sundə naa paka Billək, doo gee, "Yohana bo'sə mari Batisma naa maam; ama i bo'səkən Batisma naa Rumsa Billəz". ¹⁷Nok riik Bil na esipu esək ni esnaa aak ublaa a essən timr Yeeso kweebaazekrə, mii neezi sə n sinkən Bil ya? ¹⁸De i gee pakki, i doo una pa sei i noos Bil sə i doo géé, Gəbən Bil essəpu pu'ka na' a kinka zəngsək mariya i meṇ pairə". ¹⁹Iya i esə timr sə bərka baara ma'te diga Istifanussə workrə sə i faks i daa Ursaliimai iya i esə temr eyi i faks rekarə buta Fimikiyattə naa Kubrus naa dälla Antaakiyallə. I doo paka Yeeso rek Yahudaawairə kotto, i dooso uza pa. ²⁰Ama ii uri iirə te' mari diga Kubrus, naa kuraane, i zaa Antaakiya sə i doosə Helinaawai səgə i doo paka tingkak Daa Yeeso rək. ²¹De na'a Billək pii iirə paa, mari gənṇa i kwee pakki, yerə sə i duu Bil. ²²Doom iire paa ogs mariya i duu Bil Ursalimai sə i tōm Barnabas rekarə Antaakiya. ²³De zaa ogs essəka Billək pu rekrə mu' zok yagu, sə baksi eska gham ina de'es timr Billə kotto. ²⁴Nok ur maza oomizzi, yi'is naa Rumsa Billəs naa eska timr, mari gənṇa ba'gə zok Daa Billə. ²⁵Sei Barnabas kee ree Tarsus nok gwenka Bulus. ²⁶De re ogsu, sei gətnu Antaakiya. Bo'rum bəlla willə-wi' i tookən ar mukə, sə kubrusən mari gwaaga Billəkrə. I seḡ derka kubrubaiya Yeesorəi Kiristai Antaakiya. ²⁷Zora elirə anabaawai uri i zaa diga Ursaliima rekarə Antakiya. ²⁸Muzo iirə te' ura i deru Agabusaz, ruu paa se Rumsa Billəs geesu bongə, bussuma gbi'mam zak dellə yas, inni bo'rum bəlla Kuluudiyas pun gwantəllə. ²⁹Nok riik, Kubrubai ni koo neya le'ennak, i dog bo po' uriyangiya ipu Yahuudiyai. ³⁰I bo'rə ri'eri; i tōmən B arnabas naa Bulus wees doqniya ii rə.

Chapter 12

¹Zoora elirə Hiridus gwanz kam uri sə bəsi baar. ²Iu Yaakubu zeeuwuza Yohaana rəz na fonkaaz. ³De og inni yag Yahudaawai zok, sei ree mu' naa kamkpa Biiturus bəlla naasa buroodiya naa yisti pazzəllə. ⁴De kamu sei gbe'su pursinarə se tēegə soojai narkə ina geu; sundo géé sei naas na assapu sə bo keetuttu marirə mu' ⁵Biturus pu pursinarə, ama mariya Billəi i gau naa wēerəka Bil ullə paa. ⁶Ublaa Hiridus keetutukunukrə, tuksəro, Biitrus pu kinarə soojai ittəkərə te' dogdənzəz naa sargai. Iya i zo' sugognətta i pu de' narə sə gwenu pursinaa ezi. ⁷Sei malaika Billəz gbə'surə, sei ra' okəs arki. Malaikazi pog Biiturus pussəllə sə wēesu se doo bonge, "Ruum paa ya' ". Sei sargaiya ullə na'rəi i po'rəs. ⁸Malaikazi doosu bonge, "Tə'təm yallən naa ta'ga mōqi". De' tə'əs, sei malaikazi doosu bonge, "Tə'təm yaluwa gbi'wawa mōqon se a duute". ⁹Sei Biiturus duu Tōmbaazi, sə i kee goka. Mē géé ina tombaazi bo'rə eni zəmazi pa, mēe géé bopu rudumrəzi. ¹⁰De i ar zo'baaza seenzaz, naa a ittəzzaz, i zaa sugognaa gbi'ka tor dəllə rookrə, sugogna wēessi, sei gbe'rəm naa gwan. sei i kee goo sə tii billarə sei tōmbaazi daau. ¹¹De Biiturus gəe gwandə sundumerə doo bonge, "Ri'ak n mēesapu, Daa Bil tōmtəpu malaikaa ulləz sə keese Hiridussə na'rə, naa sundumeya Yahudaawairəirə". ¹²De mēegəs rii, sei ree gwaaga Maryaamu maiya Yohaanaarəz zəkrə, ura Daa ulləz i dēru Markussaz, Mariya i duu Billai gənna i dakən roo ipu wēerək Bille. ¹³De dū' sugogna, waa kitakiiz uza i dēru Rooda, waa sənzi zaa ullə sə bo gee koonēeziya. ¹⁴De mēegəs gweraa Biiturussək, nog naa yaksa zok gbe'rə sugogna pa, goptərə rii, sei gəe gwa' naa nom sə doosə mari géé Biiturus pu de' narə goka sugoknarə. ¹⁵I doosu géé, "Mōo yaasi". Ama ur boo na'as géé Biiturus zi. Sei i doo géé "Tōmbaaza ulləzzi". ¹⁶Biiturus ree mu' naa dū'ka sugogna, de i gbe'rə sugogna sei i ogu, mässəm kami ii yas. ¹⁷Sei Biitrus yiisi naa na' sə ka'ri géé ina rəs, sei doosi ni Bil keetunu pursinarək. Doosi bonge, "Doosən Yaakubu naa doomeiya i seetəi". Sei daa arki, ri'gə ar ukarə. ¹⁸De ar oo paa Soojai i gee tingka pa koo topa ina bo'rum naa Biiturusandə paa. ¹⁹De Hiridus laau ogu pa, sei dēs zo'baiyi, sə doo bonge, ina ipsi. Sei ri'gə daa Yahuudiya rekarə Kaisaariya sə gaptə roo. ²⁰Hiridus punaa suksa baar haa naa mariya Taaya naa Sidommai. I dakən se i ree ullə. I oorə Blastas ura gbo gwanzaz na po' bo. I laa kinka gapta oomit, nok buta iit, kinə rek buta gwanzzi rəttə. ²¹Ublaa i dē rekarə ullək, Hiridus tə' yaləna ullə gwanttən sə gau tengz gwantə sə doosi pak. ²²Mari i woo su' géé, "Gweraa billəkki a mazzəkki pa". ²³Ni umkpa norak, tōmbaaza Billəz ba'u nok noosən Bil pak; gari i regu haa wər. ²⁴Ama paka Billək bagə reka mu' sə yas ar. ²⁵De Barnabas naa Bulus i bams tōmsa iis Ursalima, i pe' Yohaana ura i dēru Markussaz.

Chapter 13

¹Iya i esə timr Billə Antaakiyairə, anabaawai naa lami uri i pii. Iiyi Barnabas, Samiinu (ura i deru gbama ya'laz), Luukiyas maza Kuraaniz, Maanayan (ura i noo naa Hiridus gwanzaz) naa Shaawulu. ²De ipu noosək Billə naa riwa rekrəu, Rumsa Billəs doo bongə, "Kaasəne Barnabas naa Shaawulu, sə ina bə'se tōmsa n dərnis" ³Sa'kaa roozə de i bams riwa rekrə ewi, i weerə Bil, I saa na' mariiyirə paa, i sə'si i wa'i. ⁴Barnaabas naa Shaawulu i duu ina Rumsa Billəs doosin, i ri'gə Saluukiya, diga eri i tor bark rekarə Kubrus. ⁵De ipu dälla salimissallə i doo paka Billək ro'teya Billə Yahudaawairəirə. I pe' Yohana Markus se po'i. ⁶De i dō'os dəlmeya gbonarə te'ei haa i ree Bafuusa, i oks bookaz uza lamza songrə Yahudawaazza i deru Bayasuuzaz. ⁷Bookazi daks zur naa gwanza ya'amrəz Sarjiyas Bulus ura punaa meekaz. Mazzi dər Barnabas naa Shaawulu nok ii geeka paka Billək. ⁸Ama Aliimas, Bookaza ezi (riizi riira ulləl yer zok) sinni; ii ro'okna gwanza ya'amrəz eska timra uləllə. ⁹Ama Shaawulu ura dər Bulussaz yi'is naa Rumsa Billəs, pi'su no'rə ¹⁰sə doo géé, "Moo waza seitandəz, a yi'sapu naa engku naa səərəkə at. Moo umkereya go'numrəzzi. A me'dik sə a daa rugguska biləttə Daa Billət pa ya?" ¹¹Gwenum na'a Billək pu moorə paa, a yerək ruz. A ok ubla espa haa ru' urirə. Ni umkpa norak una ni loogag tossə Aliimas no'rə oko pa sə laa maza maakuz. ¹²De gwanza ya'amrəz og ina bo'rəmman, esə timr sə zok masu naa kubruskənaa Billək. ¹³Sei Bulus naa doowiya ullə ri'gəttəi i ruutə diga Bafuusa i tor bark i zaa Bariyaata buta Bafiliyat. Ama Yohana daati sə gəə Urusaliima. ¹⁴Bulus naa doowiya ulləi i ri'gəttə diga Bariyaata sə i zaa Antaakiya buta Bisiidiyattə. Ubla əngəskənaa Yahudawairək sei i tor Gwaaga Billəkrə sə i gau dii. ¹⁵De i zangə dookai naa Rababaiya anabaawairəi, dōoniya gwaaga Billəkrəi i doosi bongə, "Uriyangi ina punaa paka wengrəskarək rekarə mariya airə doon". ¹⁶Sei Bulus ruupa sə tək na' sə doo géé, "Kə'en to' mariya Israilai iya noos Billai. ¹⁷Billa mariya Israilairəi tēgə daiya aai dōo sə noos mariya ii dənə i gəbtən Masarattə, naa gbi'kəmma ulləm sə keetətti. ¹⁸Wi' zu' itte'i pu buuk tirmlə nok ii doolo roo naa ii. ¹⁹De wo'sapu mariya mətə gbansa buta Kan'aanattə sə essi binti. ²⁰Neta bo'rəm eti yas ar an wi' zu'zur naa zu'ittei naa komnai. De netti as, Bil essi zēgə bissei zakarə zoora Samaila anabiya Billəzzəllə ²¹Sa'kaa roozə mariyi i ii gwanz sei Bil esi Saawul waza Kishsəz, meēla Bilyaaminu rəllə, de wi' i ar zu' ittei. ²²Bil keesu gwantirə, ruus Dauda na gau gwanza iiz. Daudarəzi sə Bil doo bongə, 'N kinə pu Dauda waza Yaasa rəz, na gau maza N i'uwaz mində timlə, nok sənə bō'rə ina N ii na bō'rən. ²³Diga zeewa maza azzəzi sə Bil tōmtə Israilai Kweebaaz, Yeeso, ni dogən bo'bo'kənək. ²⁴Ina eni ma' bo'rumka bəlla Yeeso zan dənəpallə, Yohana sēē doosə mariya Israilai yas paka batismaa pu'ka na'rəz. ²⁵Yohaana pu bamsək tomsa ulləssə doo géé, 'I meē inge mii neēziya? Mii ura roozi pa. Ama kə'en to, uza pu zakrə miirə sa'ka, ura koo gwerəa ullə tagrək n reks binsəka paz. ²⁶Uriyangi, yangiya Ibrahim rəi, naa iya ipu iirə te' i noos Billai, aarəzi i tomtəa paka kweekarə ak. ²⁷Iiya i gau Ursaliima na gwanniya ii, i meeu, koo i meegəskən paka anabawairə i zangə ubla əngəskarək pa; Nok ri'ik i yi'is paka anabaawai i dook naa bilaa ikkpa Yeesorək. ²⁸Koo de i oks ina tōo ika immunpa i oorə Bilaatus na iu. ²⁹De i bams neta pu biisintət ullə paat i tiitutu rauwirə paa se i gbou gagəllə ³⁰Ama Bil ruutu diga roobaamrə. ³¹Ru' gənja pu gbəsək iya i zaa yam diga Galiili zakarə Ursaliimairə. Mariyi iiyi seedaakuiya ulləi rikak. ³²Nok riik epu kamtəkən paka tingka Bil dogsə Daiya aai dōkakre: ³³Bil de'es dōka ak aa yangiya iirə, no'ka riiki sə ruututə Yeeso roobaamrə. Ina gə pu biisənnən rabaaza ittəzə gessəzzə: 'Moo wazza miizi wonka n gapsapu Daa mooz.' ³⁴Naa ruuska ullə i ruusunu robaamrək nok zoka ullə kanaa bumpak, doo géé: 'N eska sə'səma oomi Dawuda rəm. ³⁵Nok riizi sēgə doo Rababaaza gessəz uzarə, 'A daak sə zoka ura moore wessəzzək bumpa.' ³⁶Nok dənə Dauda naa baasa ulləs i bō'on ina Bil iin, sə wərak, i iiu Daiya ulləirə pourə sə bums, ³⁷ama ura Bil ruusuz bum pa. ³⁸Nok ri'ik na gau naa meēka iik uriyangi, maza azzəzi i doosən paka ra'asəska hakkeirək. ³⁹Ulləzzi kooneēya ura esə timraz kink gbiska, neta dookaiya Muusa rəirət i gbiskunən patrə. ⁴⁰Nok ri'ik gēen gən neta anabawai i doot kanaa bō'rəm naa ii pa: ⁴¹'Gwenən ii mariya i saa mari, gamn naa məsəm sə i wō'; Nok Npu bō'ok tōmsə dənə iində, Tōmsa i eskən timr pas, koo uza na doosən. ⁴²Ni Bulus naa Barnabas i ri'gəkənnək, mari i oori géé ina doosubə pangni geben ubla engəskəa yahudaawairə kootəkəkrə. ⁴³De i faktə, Yahudaawai gənja naa iya tor Yahudaawamrəi i duu Bulus naa Barnabas iya i doosi ina reemu' naa bō'ka go'numma Billəm. ⁴⁴De ubla əngəkaa Yahudaawai rək kōote, mariya dəllirəi yas i tookənka nok geeka paka Billək. ⁴⁵De Yahudaawai i og bansa esi, i yi'is naa keerəs sə i pag ina Bulus doondə paa sə i də'u. ⁴⁶Ama Bulus naa Barnabas i pag naa gbam sə i doo géé, "Go'gōn e sēēk dooskən ii paka Billək. De i mu'sapu sə i yii i tōo kinka zəngsa bəmpas pa, es e yerək iya i mee Bil pairə. ⁴⁷Riizi Daa Bil doosēē géé, 'N de'sən puni oosak iya i meē Bil pairə paa, nok sə i kam paka kweekarək koo araya dälle te' yas.' ⁴⁸De iya mariya i meē Bil pai i gee rii zok yagi wessawə sə i noos paka Daa Billək. Mari gəngna iya i kink zəngsa bəmpassai i esə timr. ⁴⁹Paka billək faks attirə yas. ⁵⁰Ama Yahudaawai i sukrə iya i esə zur sə i noos Bil wessai, naa dōoniya dəlləi. I sukus Bulus naa Barnabas sə i neni, i keesi bapsa buttirə. ⁵¹Ama Bulus naa Barnabas daggbus kəəga iirə dəntək sənə gau seedaakom iirə paa. I ri'gə della Ikooniyaallə. ⁵²Iya i esə timr Billəi i yi'is naa yaksa zok naa Rumsa Billəz

Chapter 14

¹De ipu Ikooniya, sei Bulus naa Barnabas i tor rora Billə Yahudaawairəllə sə i doosə mari pak haa bansa mariya Yahudaawai naa Heliniyaawairəi i esə timr. ²Ama Yahudaawai iya i gee to' pai i ru'gus timteya mariya i mee Bil pairəi, sə i og uriyangiyyi enkabai wi'. ³I lo'tə arkirə, sə i pak naa gham naa gbi'kəma Daa Billəm, sə esə seedaakum paka ullə go'numrəkrə. Bo'rə naa bilaa eski alaamai naa ina mäsəmrən Bulus naa Barnabassə na'rə. ⁴Ama mari gəngna dəllire i markən: ii uri kanaa Yahudaawairəkrə, ii uri boo kanaa tōmbairəkrə. ⁵De mariya i mee Bil pai naa Yahudaayawai yas i yaan dooniya ii ina yedə Bulus naa Barnabas sə ina to'gi, ⁶i meegəs sei i nog rekarə Likaaniya, naa Listira naa Daabra naa dərmeya keərairə, ⁷arkirə, i dook paka tingkakrə. ⁸Dəlla Listirallə maz uza pii i dinngu lendəzzəz koo gwandə dəntə paa, me'de ri'gət pa diga i dinngnuk. ⁹Mazzi gee Bulus pakrə. Bulus pi'su no'rə sə og punaa eska timra i go'oskunuk. ¹⁰Sei tæg gwera naa gham sə doosu géé, "Ruumpa a de' naa dənta moot." Sei mazzi gir, ruu paa sə kooş arki naa ri'gət. ¹¹De bansa mariyyi i og ina Bulus bo'rən, i tæg gwera naa meela Likodooniya sə i doo géé "bil tiittəpu aarə ni marik." ¹²I dər Barnabas géé "Zabsa," ur Bulus boo "Hamiisa," nok uzi maza pagaz. ¹³Sei tozza Zapsarəz, ura gwaaga billa ulləkrə pu kur dəllək, kamtə nega yaari naa buruma tettəm sugognəttə; ur naa bansa mariyyi bo za eski net ma'antət. ¹⁴Ama de tōmbai, Barnabas naa Bulus i gee pakki, sei i taagəs yalləna iin sə i nog na gbakəs goka bansa mariyyirə sə i woo su' paari ¹⁵sə i doo géé, "Mariya ai, nok an sə i bo'rə neta ri'at ya? Ee bən mariyi naa sundume ni iik. E kamtən paka tingkakki, daan ina ipu bo'rəkrə an sə i noos Bil, ura go'rə ara paak, naa diik, naa Gbona naa neta pu root yasat. ¹⁶Uzi dena arandə dāq mari ina ri'gə ni goosnik. ¹⁷Naa riik daa zura ulləl rii sedaakum pii pa pa, na riik yiisən go'num, Kamtən maam naa wi' a i go'oi, gəbən esən rek naa tingkaa timterək. ¹⁸Naa pangna am, dēkər sə Bulus naa Barnabas i le'en bansa mariya eyi eska net ma'ant iirə. ¹⁹Ama Yahudaawai uri diga Antaakiya naa Ikooniya i zaa sə i səərə bansa esi. I to'gə Bulus sə i gou sə i keesu dəllirə, i mee géé wərapu. ²⁰Ama de mariya i duu Billai i de' ullə paa, sei ruu sə tor dəllə te'. De ar oo paa ur naa Barnabas i ri'gə Darba. ²¹De i doo paka tingkak dəllirə sə i kinə kubrubai gənna, i gətə Listira rekarə Ikooniya rekarə Antaakiya. ²²I bag wənərəska timra kubrubairəl sə ina ree mu' naa eska timr. I doosi bongə, naa bərka baara gənñalli sə a tork gwanta Billəttə. ²³De i təəgesipu dooni kala ar tookənkaa iya i esə tirmləkre, se i wəgərə Bil naa mu'uska rek, i daai Daa Billa i ese timr ulləzzə. ²⁴Sei i ar naa a Bisiidiyak sə i zaa Bamfiliya. ²⁵De i doo paka Billək Bariyaata sei i ri'gə Ataaliya. ²⁶Diga rook, i tor bərək rekarə Antaakiya ara i esən zur nok go'numa Billəm nok tōmsa rikak i bamsas. ²⁷De i reksapu Antikaaya, i daks mariya i duu Billai ar muko sə i doosi ina Bil bo'sin yas, naa ni gbe'rən sugognaa eska timrlək Mariya i mee Bil pairək. ²⁸I lo'tə aa eri naa kubrubaiyi.

Chapter 15

¹Mari uri i zaa diga dëlla Yahudiyal, rekarë Antikaaya se i kubrusën uriyangi, i doo bonge, "Ina nawun ni dookaiya Musa i doonak pa i gbiik pa." ²Ina anni kamtë sinëm iirë te', íí naa Bulus naa Barnabas. Sei i tom Bulus naa Barnabas naa uri iirë te' rekarë Ursaliima ina ogs manzaani naa dooni sã ina desi pakkirë. ³De' mariya Billëi i tommi, si i kóós buta Finikiya naa Samariya, i doosæk mari ni mariya i kwee Bill pai gë ni tubukunak sã yag uri zok oomi. ⁴De' reks Uruselima sei mariya i duu Billai, naa kubrubai, naa dooni i kwee oomi sei i dosi ina Bill bo'sin. ⁵Ama uri, iya ii esë timrai, mari farisaawai, iruu sã ii doo gee, sei ina nãu koneya, gëbën na duu ro'oknaiya Muusa rëi. ⁶Sei kubrubaiya Yeeso rei naa dooniya rorra Billëlle, sã i dakkën sã i' wi'gës pakki. ⁷De' i yaan pakki haa, sei Biiturus ruu paa sã doo gee, uri yangi, i meemen diga ma'karë, Bill teegu iirë te' ina sã ina gee paaka Billëk, sã ina esë, ina geek paka Billë sã ina esë timr paa. ⁸Bill meemen timteya iiy, seedisini esni rumisa Billës, ni gwan bo'sënaak. ⁹Bill masa aa naa ii pa, sã neks timteya iiy okapa naa eska gongga. ¹⁰Noka ri'ik nok an sã a yaan gweka Daa Billya sã i yaan gumsuka kubrubai gumsa mo'osya? ama è es timr, ¹¹nok se'sëmna Daa Yesso rëm sã a kine zengsa ðampas, ni iima i kinnën eki". ¹²Sei bansa mariya eyi sei i rees diikadi' sã i ke'so Barnabas naa Bulus. Ni i ipu doosëkin mari pakrëk, naa nata mesëm rët. ¹³De i daapu pakki, Yakubu doo bonge, uriyangi ke'sëne to', ¹⁴sei Biiturus ma' doosiki ni Billa paal ma'an gbaaka mariya ullëiyak, nok Billa paal ko'os ar sã ara mariya ullëi ni i gbaanak. ¹⁵Paka ak pu wessawe' ni paka anabaawairëk yak, ni pu biisënën nak, ¹⁶sa'kaa roozë n gëtëk, sã n zaa wom gwaaga Daudarë kasëk; gë n ruusuk dooma room. ¹⁷Noka mariya i seetëi sã ina laa Daa Bil, waato mariya ipu miirëi. ¹⁸Ri'zi ina Daa Bil doon, gwanzi keetëtë neta at diga dõõ. ¹⁹Noka ri'ik sundumëya miirëi uyi, kai damë mariya i duu Billai pa iya i getën zura iil Billë, ²⁰noka ri'ik è biisëki ina daa bo'ka neta go'pat, deu duuka do'oz, naa kimaki', naa tekëba ina naa kwaalan. ²¹Diga doo iya i kubrusën paka Billëk i pii, naa rababaiya Muusarë i zangëi ro'teya Billëirë kala ubla asawe. ²²Sei kubrubai naa dooniya rora Billël roi i og' go'gon bo'ka teegë uri diga bondo te'ka sã boka tomi Antakiya, sei i tom Yahuza,(ura i deru Barsaaba), dooniya gwaaga Billëk rëi, sã i tomi Antakiya naa Bulus naa Barnaba. ²³I bii gee kubrubai, naa dooni naa uriyangi rekarë menkirë, Antakiya naa buta Suriyat naa Kilikiya, de'eskëngka! ²⁴De' è gee pu, ii uri iirë te'ka i ruus hakkilo a iiz, naa pang na seerëmrën è doosi ri'pa, ²⁵sei è og go'gon, de' su'a eek pu muko è tongbën mariya yë'niya èirë. Naa Bulus naa Barnabas iya i gwayiyai. ²⁶Iya i esë zëngsa iis nok Dangwanza aaz Yeeso Kweebaaz. ²⁷Nok ri'ik è tomtun pu Yahuza naa Silas, i bën i doosëkëndon neta root naa su'a gwanirëk. ²⁸Nok rumisa Billës og go'gon, nok too ri'zi. ²⁹Kai pogo neta i de'së maiyat pa, naa tekëba gala naa ina i de'espan naa latër, ina daapu neta eti i gak wessa. Gamn kaskas. ³⁰I boo de i faksi, i ri'gë Antaakiya i ree toogës mari sã esi wasiika. ³¹De i zangë zok yagi wessawe'. ³²Yahuza naa Silas, naa anabaawaiyi i bagsë mari gham naa pagrëm gënna sã i wengrësi. ³³De' i bo'ro yanga ru', arkirë sei uri yanggiya ii i faasi kaskas gëakarë iya i tomtii rë. ³⁴Ama og go'gon bo gau eri, ³⁵Bulus naa Barnabas boop i gaptë Antakiya. naa uri gegga. I kubrusën sã gë i doo paka tingkak danggwanzëk naa uri gegga. ³⁶De' i lo' topa sei Bulus doosë Barnabas gee ri'ak gë a gë a kootuto uri yangi dermiya a keetini sã a dootun paka Billëkrëirë sã a gwemti ni i piinsak. ³⁷Ama Barnabas ii pe'ka Yohana ura i deru Maekusaz, sã bo rë yam. ³⁸Sei Bulus gee go' ara a pe'kën Markussak pa, nok gëäpu sa'ka; daataa diga Bamfiliya bëlla kamtoms naa aapa ³⁹Sei sënëm ruuto gwanirë te'ka wessawe sã Barnabas pe' Markus, sã i tor ðark rekë Kubrus. ⁴⁰Sei Buluis teegë Silas naa sã dayi. Uri yangi bo i esi Daarë rë na'rë. ⁴¹Sei koos Siriya naa Silisiya sã wengrës mariya i esë timrai.

Chapter 16

¹Bulus bən, zaa Deebe na Listira ur uza pii tombaaza Yesso rəz gau Litira i deru Timoti, maiya ulloz Yahudaawazi naa daa uloz boo maza Helinawaazzi. ²uri yangiya ulloi i gau Listira naa Ikooniya i zanu wessawe'. ³Sei Bulus ii Timoti na keesbo bilarə sə bo nau nok Yahudaawayə bo pu yamm ai i meemen daa ulloz maza Helenaawazzi, ⁴De' ipu ri'gəttə delməi ro te'kazi mariya ro'teya duuka Billəirəi sə i doosə ina duu kanaa kubrubaiya Yesso rə naa dooniya uruselima rəi i biin. ⁵Mariya i duu Billai gə i bagə zok mu'ka mu. ⁶Bulu naa mariya ulloi, i koos demiya Firiziya naa Galatiya nok, rumsa Billəs ro'ni pak, buta Asiyattə. ⁷De' i rəktitə wəkənəa buta Misayattə, sei iyaa ni i rəkən buta Bitiniyattə ama rumsa Yesso iisi pa. ⁸Sei i kee buta Misiyattə dii buta Tarwaasattə. ⁹Rodum zasə Bulus, sə og yaramaz uza bəlla roolo gwandə mu' maza Makadooniyaz pu de'narə sə oru bongə ga'tum diga Makadooniya zakarə eerə səna po'bo. ¹⁰De'bo og rudummi sei pe' bila rekarə Makadoniya, zemazi eema gwan Billi derə ena zaa doosun paka ullok. ¹¹Diga roo, sei a ruu a tor barkrə roo Tarwasa, sei è bagə ri'gət rekarə Samutaraki, de' ar oo sei i kintə ara Niyabolis, ¹²diga roo, sei è ree Filibi buta Makidoniya, della gb'i'ल्ली arkiro buta Yahudaawai rətti. ¹³È bo'ro yanga ru dellirə sei ubla enggəskarə, è kee goka fəpsa womarə è mee enge è kingk ara è noosəkin Billak, sə è gau dii, sə è dooso kitakiya è zaa yammai. ¹⁴Muzo iya i keesə toz, i deru Lidiya, ura yingə zahaza maza Tayatara, kita kiiza noos Bil pazzi sə Daa Bil gb'e'rə timra ulləl sə meegəsən ina Bulus doosun. ¹⁵De i bo'su batisma naa mariya ulləi gwa'ai sə oorə, bongə, "De i meepu mii n esəpu timr Billə, zan i tii miirə gwa'." ¹⁶Ubla uka ipu rekrə ar weerəka Billək rə, sei i sar naa waa kitakiiz uza ura kamtə toms naa maiyaz, de' bo gwenu haa sə kiinin neta gapta dəllət nok gwenkaki. ¹⁷Sei de'wee duuka tan mii naa Bulus sə təg gwera, sə doo bongə, mariya seeniya Billəi, sə doosə kweekaa ullok. ¹⁸Bo'ro ri'eri ru'naa ru' haa Bulus baar gomū, sə doosə mai gee n pu doosəkəndo, nok riira Yeeso rəl daan waa kitakiiza az! ¹⁹De' uriya i gau yammai, i og kingkaa iik de'sapu, sei kam Bulus naa Silas sə gowi haa rekarə su' luumarə mariya i bis bisai ii ree mu. ²⁰De' i kamti bissə mu i doo bongə, mariya ai Yahudaawaiyi sə i ruus hakkilo dəllallə. ²¹I gee ina pu weesan sə è kankpən tomsanpa, ni ée mariya Romawaiyak pa. ²²Sə bansa mariyai, i ruun Bulus naa Silas. Sə maza bis,bisai i ruusəserə sə i taagisi yalina iin, sə tusi i daai kotto sei i daai, ²³de' i dā'ai haa i kami i gb'e'si pusuna rə, sei i doosə mariya i zo' pusuna ina dogi oomi. ²⁴De' urzi gee pakki sei kosi pusunarə roo sə i dogdus denta iit naa sargai. ²⁵De' te'teeg doos sei Bulus naa Silas ipu weerəkrə Billə naa zindəka ges, pursənaiya eyi i seetə i ke'si' ²⁶to'pa sei but lamo sə diblaa rora pusunarəl eli lamto, ni unga norak sognətti gb'ərum, sə kooneeya sargaiya i dogdusəniyay i bins. ²⁷Maza gyeu pusuna ezi weetə og songnut pusunarə eti wengga, sei kees wègə ullok, bo ik zura bondol, ullo okarə mee bongə pursunayyi i nogpu. ²⁸Sei Bulus woo su' naa gbam sə doogee koo a eu zura mondol pa, epu ari pat ²⁹Ur zo'ar der ra' sətorun roo zok ning mu'kamu naa ser, səree kasə Bulus naa Silas sə mu' ³⁰sə keetiti goo gwani pat, sə doosi gee Bill naa zo'a n bo'ra an sə n kwe zura mindel ya? ³¹esum timr Billə, a keek bərka baallə moo naa gwaga mook. ³²I doosu paka Billək naa koo neeya gwade gwa'az, ³³sei maza zo' pusuna ezi pe' Bulus naa Silas gwade gwa' sə negri si nogrumma iim, sə i bo'su batidma naa gwaaga ullok pat bəlla elirə. ³⁴Kamti gwadə gwa' de'es reka gwanirə mu zok yagu haa, naa gwaaga ullok pat, nok i esə pu timr Billə. ³⁵De' ar oo iya i bisbis eyi i tom mari ina dosə mariya eyi ina ri'gə, ³⁶sei ura zo' pusuna ezi dosə Bulus paka rook, dosu bongə iya i bisnis ay ingə ina ri'gə, ri'ak gə ruutun i ri'gə. ³⁷Ama Bulus doosə bongə i dū'ee marirə te'ka naa aibei uri pa, ee boo é Romaawaiyi, sə i dōnsə pusunarə, ri'akgə bo nengkee bo'rare ne? zemazi, ri'zi pa; sei dei i zak naa zura gwanirəl, sə i keesə. ³⁸Iya naa dā'atai i gen pakki gwanirə marirə: i gee ser, noka i geen boo Romaawaiyi; ³⁹izaa oori ina bəs baar, de' i keesi, i oori ina kee diga dellirə. ⁴⁰Sei i keetə diga pusunaa zirə, sə i tor gwaaga Lidiyakrə: de' i og uri yangi, i doosə paka Billək, sə i ruu i ri'gə.

Chapter 17

¹De i atə dermeya Amfibolis naa Aboloniya, sə i zaa della Tasalonikallə. Ara rora duuka Billə Yahudawai rə. ²Bulus ree ire ni keesənak, sə i ma' ziiḡəs ka pang haa ublut enggəskəna Yahudawai rək den taane, deu rababaaza Billəzzə te' ³Pu ḡbè'rək rababaaza Billəzzə, sə po'ḡəsini gee gau dolezi kweebaaz na bərpu baar sə ḡəbən na ruuto ḡəḡəllə. Sə doo Yesso a n pu doosəkənnu ro az uzi kweebaaz. ⁴Sei ii uri, i kwee pakki sə iduu Bulus naa Silas, ḡəbən bansa mariya Heleniyawai rəs, naa kitaki' ki'a ḡbi'kiyay. ⁵Ama Yahudaawai uriya i mee Billpai, i ri'ḡə naa warkiis i pètə yaramari uri su' luumorə sə i daks bansə yam, sə i yaan ruusuka ya'am sə i tor Yasondə ḡwa', sə i laa ina keetətubo Bulus naa Silas bansa marirə mu'. ⁶Də i oks mariya eyi pa sei i gopto Yason naa uri yaggəya ulloi, sə i kamti mariya i bəsbəssai deləreirə mu, sə i woogo sut gee mariya ii ruus ya'am dlləi i rəktətepu. ⁷De Yason tiisə ḡwandə ḡwa, sə i mu'us duukaa ro'oknaiya Kaisarrəi, sə i doo bongə, uza pii, boo ḡwanzi i deru Yeeso. ⁸De' bansa mariya eyi naa dooniya dəllirəi i gee ina bo'rumman sei baar gomi wessawə'. I ⁹fasi pa, sei də i kwee wess Yason də naa iya i seetəi. ¹⁰Tukksa roosə uriyagi i tom Bulus naa Silas ina ri'ḡə Biiriya, de' i reks arkiro sə iiree tor rora weerəka Billa Yahudaawairəllə. ¹¹Too Yahudaawaiya ai i ar mariya Tasalonikaawai daamrə nok i kwee pakki nat ittərə sə i duugusə rababaiya Billəi kala ubla səi ḡwene inni pu ri'ya. ¹²Noka ri'ik uri ḡegga i esə timr Bikkə haa Heleniyaawai uri kitaki' naa yara mari uri ḡegga. ¹³Ama de' i gee Yahudaawaiya Tasaloonikai i gee Bulus pu doosuk mari paka Billərə(Biriya) ii sə i sugo banasa mariya eyi sə i laksə timte, ¹⁴De' arkiro uri yangi se i toom Bulus rəkarə (Bahar) ama Silas naa Timoti i see sa'ka. ¹⁵I keetitə Bulus bilarə i kamu rəkarə Atina, sə tomi rəkarə Silas naa Timoti ina zaa ya'ya sə i ri'ḡə. ¹⁶Dəna Bulus rəksən Atinan, baar gomu go'mago, nok oksə koo araya mariya i duu doiyayyi. ¹⁷Kala ubla pu wi'ḡəsək pakrə rora Billəllə, naa Yahudaawi naa ii uri iya i duu Billai naa iya oksə popsə luumo roi, ¹⁸Haa wongka i uri, Abikuriyaawai naa Sidokiyaawai iya i meegəsən pakkai, i sar yam. i uri i doogə ura woogə su az doo anya"? uri gee uraz doosə mari paka noosuka do'ozzakki, noka dosən mari paka Billək naa ruukaa Yesso rək diga ḡəḡəllək. ¹⁹I pe' Bulus sə i kamu Tudu Arasa sə i desu gee doosumee irin kubruskənaa pakki saa kubrusəneeya? ²⁰noka a kubrusənee neta pattat è ii meeka anni ma'naa rooz ya.? ²¹Noka ri'ik (Apinaawai naa mara ḡəni a i gau aarəi i laks bəlla iil zuk nok sə ina doosubo ina pənnan naa abo bo'kan. ²²Bulus ruu sə de', ḡwaniya Tudu Arasarə te'ka sə dooge moi mariya Atinai n meemingge moi mariya i duu Billaiyi naa bilaa pakya pat. ²³De'ipu koolurə sə ḡwenə ina i go'ron sə i noosun Billan n oks bagadiya iirəz ma'karə net naa biit uya paa gee nok Billa ii mepal i duuri', ura n noosə sə i meu pa ezi uzi sə n pu doosukənnurə. ²⁴Billa go'ro dell naa koo anyarəl, uli Billa paaril naa dallel, gau rora aduwa i wommu naa na'allə pa. ²⁵No'rik laa pu'ka naa nḡ' a mazzən pa, naa i dookən mongə laan una pak de' uzi esə mari yirku naa essik, naa koo anya pat. ²⁶Diga maza moozo sə beetə del sə ina gau dəlləroo naa koosuka ḡapta iit, naa wongka naa but utarət. ²⁷Nok, ri'ik a laa Daa Bill iikaa ullok rə ina laau nok anya pu arii na koo uza arə te'pa. ²⁸Nok uzi saa gau dellə sə a pii dellə ni uri i doon umtak aama ḡḡ zewwa ulloiwi. ²⁹De' ḡḡ zewwa Billəwi too ara sə aka riin Bill naa weesak pa naa mara wiiz go'ro naa na' ḡwandei akpa. ³⁰Doogə Bill keesaa neta go'pattə te'ka, Bill doo bongə koo neeya na pu na' ³¹Nok Bill de'sapu ublaa i zeəsəkən hissa wessawə'es, Bill yiisə pu mari maza teeguz de' ruuto pu diga ḡəḡəllə ḡə. ³²De' mariya i gee paka ruukarə ḡəḡəllək sə i ruu naa ḡbədimi, Bulussə paa naa uri gee, deu pakak rə paa è ii geeka ina ḡ dookan. ³³Sa'kaa roozo sei Bulus daai. ³⁴Ama mari uri, i ḡətə ullo, sə i duu timr mulo, naa mariya Diyonisiyas naa dooniya Tudun Arasai, naa kita kiiz uza i deru Damaris naa ii uri.

Chapter 18

³Sa'kaa roozo, Bulus detə Atina sə ree Koronti, ²Arkiro oks Yahudaawaz uza, i deru Akila maza Fantassazi. Lo'pa zaka ullok buta Italiyat naa kiiza ulloz Bikisu. Des ro'oknai gee Yahudiyai ina daa buta Romawat. ¹Sə Bulus ree iiro, Bulus tom naa ii, nok tomsa roos muso i go'ro nu'tə yam, rə tii ire sə i kam toms yam. ⁴Bulus dingge paka rora noosəka Billəle, Bulus gau timtiya Yahudaawai reinaa mariya i duu Bill pai. ⁵De' Silas naa Timtawus i zaa Makidooniya, Bulus ree mu naa dooka paka Billək. Haa rikak ree mu naa doosuka Yahudaawai, ina mee kweebaaz uzi Yeeso. ⁶De' Yahudaawai i mu'us sə i laksu timr. Bulus dagbis yalina ullon, doosi bongə hakkei ipu ində zullo, mee gee i gbe'ek mariya i mee Billpairo. ⁷Sei daa arki sə ree gwaaga Titus rə Yustus, ra noos Billaz, gwaaga ullok, pu rora Billəllə mu. ⁸Sei Kiribus, donza ror Billəz, esə timr Billə naa gwaaga ullok pat ii duu Bill. Mariya Korintus i uri i gee paka Bulusək sə i esə timr Billə sə i neeyi batisma ⁹Billa pall pag naa Bulus tukso doosu gee kaa serum pa, rem mu naa dooka paka miik ka rees pa. ¹⁰n pu naa moo, maza be'eskaz piipa nok ipu naa mari gegga delle te'ka. ¹¹Bulus gau dellə roo wir naa seer bamro pu kubruskini paka Billəkre gwanire te'ka ¹²Bəlla Galiyos pun gomna buta Akaya Yahudaawai i ruun Bulus naa timr mulo sə i kamtu bissə. ¹³I doo bonge, "Maza az səərə mari sə i noos Bil ni dookai i dook pa." ¹⁴De' Bulus ma' pak denpa, Galiyos dosə Yahudaawai aibeiya payi bo'riya, naka paka go'pakki ko naa leeki, i Yahudawa sei n ka bəs baar. ¹⁵Ama de' pakki, des uri pakkirə paa, rekarə dookaiya iirə sə i wi'gəs te'ka mee ii, gamn naa maza bis bissaz pakkirə paa. ¹⁶Galiyo doosi ina ruu ina daa ar bissi. ¹⁷I kam Sastanitu doonza rora Billəlləz, sə ina du'uw ror bissiro roo mu'. Ama Galiyo una kassu naa ina i bo'ron pa. ¹⁸Bulus de' gau arkirə, ru' gennə, sə wa'vuriyangi sə i ri'gə Siriya, ur naa Biskila naa Akila. ¹⁹De' i zaafisa, Bulus daa Biskila naa Akila roo. Ama gwan ree rora Billəllə sə wi'gisə Yahudaawai pakrə. ²⁰De' des Bulus naa ree mu',naa gaot asoo mu'usl. ²¹Sei wa'ai gee,sei mina getə ubla ukaro Bill na ii. Sə ruu diga Afisa se tor bark. ²²De' Bulus tii Kaisariya, ruu ri'gə rə de'etə mariya Billəi, sə ri'gə Antakiya. ²³De ree gau roo topa, Bulua daa arki sə koss dermiya Galitiyawa naa Fijiya, sə duu dermiya sə doosi paka Billək. ²⁴Akirə, Yahudaawaz uza i deru Afolos zaafisa, ur maza Iskandaariyos sazzi, sə mee paka Billok oomi. ²⁵I kubrusən Afolo paka Bilok wessa, də' meegəsun paka Yesso rək, sə kubrusən mari wessawe, ama ur mee batisma Yaya rəzzi tan. ²⁶Afolos ma'pak naa gəam rora Billəllə, de' Biskila naa Akila i geu, i pe'eu sə kubrusənu paka Billək oomi,o. ²⁷De' ii gəəka buta Akayattə, uri yangi i puusu dosuka pa Billok oomi ni timra ullol kweekənək, i bii rekro mariya Billoyrə, gə' ina kwəəu. Urbo de' reks, rə masə mari esək wessawe rekaro mariya i esə timr Yesso rə naa go'num , ²⁸Də sən Yahudaawai mariya eyiro mu' sə yiisi paka Billok doogee Yesso uzi kweebaaz .

Chapter 19

¹Bəlla Apoolos pin Korintussak, Bulus ar buta ge'rəttə sə ree dəlla Afisusallə. oks kubrubai uri roo sə ²doosi géé, "I kweesapu Rumsa Billəs ya i esən timr ak?" I Iisu géé, "E ouwo, e meḏa geeka una Rumsa billəssə paa pa." ³Bulus doosii géé, "I bə'sən bətsma neḡrə riilə ya?" I iisu géé, "Bətsmaa Yohana rəz." ⁴Sei Bulus doosi "Bətsmaa Yohana rəz a pu'ka na'rezzi. Doosə mariyii ina esə timr ura zak ullə sa;azzə, waato Yeeso." ⁵De mariiyi i gee rii, i bə'si bətsma naa riira Yeesorəl. ⁶De Bulus saa nata ullət iirə paa, rumsa Billəs zaa iirə sə i ma' pak naa me'te uya sə i doo ina bə'rəmka mu'un. ⁷fi mari komna naa ittəkəzi. ⁸Bulus ree Rora Billəllə sə pag na gham, bə'rə se'er taatə. Neḡ mari sə paari sə ddosi paka Gwanta Billək. ⁹Ama de Yahudaawai uri i weng zut sə i duu ina tōon pa sə i ma' pagrəka neta go'pat bilaa Kweebaazəkrə bansa marirə mu'. Bulus daai ama neḡ iya i esə timrai. Koo bənnaya kubrusəni rora tookənkərə Tiranusallə. ¹⁰Bə'rə rii haa wi' ittəkə, haa iya i gau Aasiyai i gee paka Daa Billək, diga Yahudaawai na Heleniyaawai yas. ¹¹Bil bə'rə tomteya gbi'kiyai nata Bulusəttə, ¹²haa kuni yam i rumgbi, sə i kees zama go'pam marirə ina pe'ina ra'sən ar ma'ran Bulussə. ¹³Ama Yahudaawai uri i pii bookaiwi i koolə attirə iya i kam toms naa riira yeesorəl nək zuta gwanirət. I dooso iya ipu naa zama go'pammai géé, "Naa riira Yeeso a Bulus doo paka uuləkaz keem." ¹⁴Iya i bə'rə nettii yangi ya Də'ga toriya Biiləyi i gbansa. ¹⁵Zammi iisi géé, "Yeeso, e meḡmən, Bulus e meḡmən; ama iigə neḡriyi ya" ¹⁶Zama mazzirə zokrəm ruun bookaiyi sə le'si, sə vobdi. I kee gwaagirə kandiwi sə i nōḡ. ¹⁷Inni yas ar koo araya, Yahudaawai naa Helinaawai iya i gau Afisussai. Ser kamni riira daa Yeesorəl sə i noos riili. ¹⁸Gəbən mariya i esə timrai i zaa sə i doo sə i kwee ina go'pa i bə'rən. ¹⁹Gənnə iya i duu dō'zai i kamtə neta iit sə i du'si marirə mu'. De i ge' weḡsa nettirət reksren Azurfai mu' zu' ittei na gbanarə. ²⁰Paka daa Yeesorək yas ar ya'. ²¹De Bulus bamsapu tomsa ulləs Afisus sei sundə bo ark naa Makidooniya naa Akaayak bona gəək Urshaliima gə; doo géé, "Mina reepu roo N rek Rooma." ²²Bulus tom kubrubaiya ulləi ittəkə Makidooniya, Timotaawus naa Arastus iya i po'u. ama gwan see Aasiya ru' topa. ²³Bəllirə wiita baar ula ruutə wessawe Afisus iya ipu i duu Yeesoirə paa. ²⁴Tibaaz uza i dərū Domitiriyyus ura tip maarəza i dər Diyaanaz, yingusu tibai sə i kin weḡs paa wessawe. ²⁵Sei toogəsə tibaiyi sə doosi géé, "Bil na zo'on, i meḡmē ni a kinən weḡs gənnə tomsa assək. ²⁶I og sə i gee ni Bulus parən mari Afisus kotto pa ama koo araya Aasiyak sə yer mari gənnə. Doo géé billa i go'rə naa na'al pii pa. ²⁷Eki laaska tomsa aasi kotto pa, ama Gwaaga billa aarə gbilal, Diyaana yerək una wi pa. ' Gbi'kəma ulləm wo'ok, ura mariya Aasiya naa dəl yas noosuz." ²⁸De i gee rii, i yi' naa suksa baar sə i woḡḡə sut géé, "Gbi'kəm a Diyaanaa Afisussəmmi." ²⁹Dəl yas yi'is naasakləka, mari i nōḡ i tookən ar tookənkərə. I kams iya i ri'gə naa Bulussai, Gayus naa Artimas iya i keetə diga makidoniya. ³⁰Bulus ii torka bansa mariyirə, ama kubrubaiya ulləi i ro'nu. ³¹Gəbən dōoniya arkirəi iya ungwaniya Bulussəyi i tomsu naa tor arkirə pa. ³²Mariyi i doorə net somaso', apaiya i doo a iin som nək mariiyi i moospu. Gənnə iirə te' uri i meḡ ina togəsin pa. ³³Yahudaawai i kamtə Iskandaariya bansirə sə i de'su marirə te'. Iskandaariya yiisə nat nək mari ina rəəs səbo po'gəsi ina bə'rəmman. ³⁴De i meḡetə ur Yahudaawaazi, i bag woḡka sut paari awai ittəkə géé, "Gbi'kəm a Diyaanaa Afisussəmmi." ³⁵De biibaza dəllirəz tos bansa mariiyi sə i rəəs, doosi géé, "Ti mariya Afisussai, Neḡzi meḡ géé rora dəlla Afisus uli ar gapta Diyaanaa gbi'za katə diga biilə paaz pa ya? ³⁶Okaa netti pu sumsunən pak tōḡ ika rəəs ika bə'rə ina suksa baalən pa. ³⁷Nək i kamtə pu mariya ai ar bissə i ruiya rora diyaanarəl koo i doo səərə pak ullə paa yipa. ³⁸Nək riik, Dimitiriyyus naa dōomei ullə tomsəi ina pu naa paka i dogən uzak, sugognaa ar bissək pu woowa, gə zēḡba bis ipu roo. Ina kami roo. ³⁹Ama ina laa unani, pag zok tookənkəa a keḡsənanrə. ⁴⁰Nək eyi i kamkpee nək gwara ruu wōnkat. Ina le'ek po'gəska zok pan bote pii pa. " ⁴¹De doosapu rii, faks mariyi.

Chapter 20

¹De bonsaaki as, Bulus der kubrubaiya ullai sə wengrisi zok. Sei wa' i ruu ri'gə makidooniya. ²Ata rennatə wengrəs zoka iya i esə timrairək oomi, ree Hilas. ³De bə'rə se'er taatə roo, Yahudaawai i dog bo ipkpu na ri'gək Suriya gə, sei gəəna Makidooniyak. ⁴Iya i keesu bila rekarə Aasiyai iyyi Soboatarusa Babiiriz, waza Buurasossəz, naa arastarkus naa Sankunddus ura keetə Tassaliniyaz, naa Gayus Badarbi naa Timotaawus naa Tikikus naa Turufimus. ⁵Ama mariya ai i asə pu eerə mu' sə i zo'ee Taruwas. ⁶E duutəna Filibik de dəna buroodiya yist pii paz assən puk, e rektə iirə Taruwas de ru' gbanaarə ar. E gau eri ru' gbansa. ⁷Ubla Laadirə de e tookənka ar mukə reg buroodi rə, Bulus pag na iya i esə timrai. Iisapu ruuka ublaa buutəkkakrə, nək rii ree mu' naa dooski pak haa teteegrə. ⁸Fitilai ipu gənnga rora e gamn elirə. ⁹Waa gbmz uza i deru Afitiikus gau windorə, rum pe'su. De Bulus pag paka ye'engkak, waa gbmzi piipin rumrə, sei katə diga dəgsaa taazəkro, i pe'u wərkək. ¹⁰Ama Bulus tii sə buu ullə paa sə kuwu. Doosi géé "Kai serəm pa pu naa zəngs." ¹¹Gəə dəg paari gəbən sə i wə'gəs buroodi sə i regu. De pag naa ii haa ar oonarə ri'gə sə daai. ¹²I ri'gən wazzi naa zəngs, timr kissi. ¹³Ee e asə mu' naa bark, e duuna asussak ara e ín pe'ka Bulus naa barkak. Gwan bən ii bə'ka rii nək ii ri'gəka na dənt. ¹⁴De e sar Asus, e pe'u barkrə sə e ri'gə Miltillini. ¹⁵Sei e ri'gə diga eri sə e reks dəlla Kiyussallə ublaa buutəkrə. Ar oo e kəp saamus, ublaa gbo'təkrə e zaa Militus. ¹⁶Bulus de'es bo duukəna Afisussak səbo gau aasiya nək pu naa gbakəsa reksəkarə Urshaliimak nək ubla pentikos, na bə'rəmka gə. ¹⁷Diga Militus tom mari Afisus sə der dəpniya iya i duu Yeesorəi. ¹⁸De i za ullə, doosi géé, "Ti naa zura il i meəmen diga ublaa N seən dika də Aasiyak, naa ni N gau naa iik. ¹⁹N seən Daa Bil naa tiiska zur naa meem, naa bərka baara kinel nək dankama yahudaawairək. ²⁰I meəmen ni N sumsənən unaa oomin pak, naa ni N kubrəsənən marirə te'ek, də'ka gwaamak. ²¹I meəmen ni N dinsən to' paka pu'ka na'rə Biilə naa eska timr Daa a aaz Yeesorək diga ii Yahudaawai na Helinaawai. ²²Ri'ak Rumsa Billəs pi'epu rekarə Urshaliima, N meə ina kintəke roon pa, ²³sei gwan Rumsa Billəsi doose géé bərka baar naa sargai ipu zo'kerə. ²⁴Ama N pe' zəngsa miis unani ookapa miirə pa nək sə N bams nom naa tomsa N kwee da Yeesorəs, sə N gap sedaakuza ulləz paka tingka gə'numa Billəmdək. ²⁵Ri'ak ogən, N meəmen iya N ri'gə iirə te'sə N doo paka gwanta Billəttə ai i og muuga miik gəbən pa. ²⁶Nək riik, N doosən pu wənka, na'a miik pu ookapa kwaala koo neerəllə ya. ²⁷Nək N sums unaa təp N ka doosən Billə paak pa. ²⁸Nək riik geən zuta iit naa gbəəga Rumsa Billəs gapsən ina neək, nək sə i nee mariya Billəi ni Bil yiwi naa kwaala ulləllak. ²⁹N meəmen mina ri'gəpu, Arai i keetə iirə te' sə i faks gbo'eki. ³⁰N meəmen iirə te' mari uri i zak sə i doo neta gə'pat səbo kees kubrubaiya bondoi. ³¹Nək rii, gamn naa gbaksa to', sundən wi' taare N daa kubruskəna koo neeya iirə te' na meem pa tuks na ubla. ³²Rikak N dagsənpu naa Bil, naa paka gə'numdə womkpenak sə i kin binta iya i tēgiirət. ³³N kweerə uza wēes koo yalən pa. ³⁴Ti naa zuta iit i meəmen ni nata miirə at toksəne ina N iina naa a uri i iindək. ³⁵N geəsən pu bila koo andəya ni i po'kən iya i yawoyak, naa ni i sundukən paka Daa Yeesorək, paka gwan na zura gwandəl doo géé, "Eska ar an kweekak." ³⁶De doosapu rii, gu' dii sə weerə Bil naa íí. ³⁷I yas i go' haa sə i kas Bulussə dukrə sə i kuwu. ³⁸Gənnga I gau na gomta baar nək ina doon géé, i og muuga book bən pa. Sei i keesu bila torka barkrə.

Chapter 21

¹De e faktə naa ii, e tor bark rekarə dälla i dər kosallə, ublaa buutəkrə e ree Roduusa, diga eri sei Batarah. ²De e kin barka ga'ak Finiikiya, e tor roo sə e ri'gə. ³E reks pou Kubrus, e kée naa ana' ukerək sə e ree Suriya sə e tii buta taayattə, nək roozi barka eek tiisək gums. ⁴E kin kubrubai roo, e gap ru' gbansa. Kubrubaiyi i doosə Bulus Rumsa Billəssə géé naka ree Urshaliima pa. ⁵De e gau ru' taare, e ruu sə e ree mu'naa Ginum. Ii naa ki' a ii naa yangiya ii yas i keetee bila haa sei de e daa pu dəlli. ⁶E gu' gii sə e weərə Bil sə e wa'kənkəni. Ere tor bark, ii boo i gəə gwa. ⁷De e bams ri'gəttə eet diga Taaya, e reks Tunalamayas. Roo e də'əs uriyangiya erii sə e kis roo tuks musə. ⁸Ublaa buutəkrə e daa dəlli sə e ree Kaisaariya. E ree gwaaga Filibus, ura doo paka Billəkazzə, muzə iya gbansa airə sə e gau naa ur. ⁹Mazzi pu naa yanga nuiya i mēe yaari pai narkə iya i bə'rə anabchii. ¹⁰E bə'rə ru' topa sei mai uza saaza Billəz, i dər Agabus zaa. ¹¹Zaa eerə sə pe' ina Bulus dogən seegan. Dog seega gwandək naa dənta gwandət naa nata gwanət sə doo géé, "Rumsa Billəs doo géé ri'ari zi Yahudaawaiya urshalima i dok Maza naa ina doka seegrə an sə i esu iya i mēe Bil pai." ¹²De e gee ri, e yas eya e gau arkirəi e oorə Bulus naa ree Urshaliima pa. ¹³Bulus iisee géé, "I bə'rə an sə ipu kuusək meemdə sə i kamsəke seran ya? Nək mii n go'rəsapu zok, ina daa doke sə ina iwe nək riira Yeesorəl, sei mina reepu Urshaliima." ¹⁴De Bulus ii parəka pa, e daa sə e doo géé, "Ina Bil winən na bə'rum." ¹⁵Dənni ar, e pe' bunuta eet e ri'gə Urshaliima. ¹⁶Kubrubai uri diga Kaisariya i duutee. De e də'sipu, muyo mu' i doosə ina Bil bə'rə iya i mēe Bil pairə te' tomsa Bulus kamassə. ¹⁷De e reks Urshaliima, uriyangiya rooi i kweyee naa yaksa zok. ¹⁸Ublaa buutəkrə Bulus ree naa ee Yaakuburə, ara dōōniya eei yas i dakənnək. ¹⁹De də'si, doosi muno mu' neta Bil bə'rə iya i mēe Bil pairə te' naa ullə tomsək. ²⁰De i gee ri, I noos Bil sə i doo géé, Ur waz, ogum, mari mu' gənnəga i Yahudaawairə te' i essəpu timr, i iisapu bo duu rō'ōknaiya Muusarəi. ²¹I doosipu pak moōrə paa géé a kubrusən Yahudaawaiya i gau iya i mēe Bil pairə te'ek ina daa duuka Rō'ōknaiya Muusarəi, naa gə ge a doosi ina nau yangiya íi pa, ina duu langsiya dōōi pa. ²²E bə'ōk anyə? I geekgen a zaapu ang. ²³Ri'ak doom ina e dooskan: Epu naa mari narkə iya i gba'təmka. ²⁴Pe'em mariiyi sə a neks zura moōl naa ii, sə a tog weəsa iis, sə ina kəəsi zu'a ii. Naa riik koo neēya dook géé neta i doorə moōrə paa at songbi. I mēek moō bən a duudun Rō'ōknaiya Muusarəi. ²⁵Ama paka iya i mēe Bil pa sə i pu' na' ai, e bii sə e doosi ina le'en zuta íit neta at: ina i esə dō'zə, naa reka kwaal, na təkpa ina i de'es pan and laaka ki' koo yaari." ²⁶Sei Bulus pe' mariiyi, i nees zuta íit ublaa buutəkrə sə i ree Gwaaga Billəlrə, sə i doosu dəna neksəka rən, haa sei de i esəpu ina koo neēya esəkan. ²⁷De ublət gbansa as, Yahudaawai uri i keetə Aasiyai i og Bulus Gwaaga Billəkrə sei i sugrə mari ina kamu. ²⁸I tæg gwera sə i doo géé, "Mariya Israilai, po'nee, maza azzi kubrusən koo araya Aasiya géé langsiya aai, na ara ak yas gō'pa. Ri'ak maa pe'təpu Heliniyaawai sə kamti Gwaaga Billək akrə nək laaska ara ookapa ak." ²⁹nək i okəsapu Taarufinas maza Afisussaz naa ur dəllə te', i mēe bonge Bulus kamtupu Gwaaga Billəkrə. ³⁰Dəl yas sakləs, mari i noksəm sə i tookən ar mukə sə i kam Bulus. I vegru i keesu Gwaaga Billəkrə te' sə i gbe'es sugognət. ³¹Ipu yaakən ipkpurə, doom re oks dōōza soojairəz Urshaliimaz géé gwaar pi dəllə te'. ³²Sei pe'tə soojai i zaa arkirə bansa mariyirə. De mari i dōōnzi naa soojai, i daa du'ka Bulus, ³³Sei dōōnza soojairəz kamu sə tos i dogu naa sargai ittəkə. I dəs koo ur neeziya naa gə ina bə'rən. ³⁴Uri bansa mariya eyirə te' i wōōgə sut sə i doo net somaso. De dōōnza soojairəz le'ek dooka una pa nək zēeka to'a marirəi, sei pe' Bulus kamu gwanirə ar gaptə. ³⁵De zaa ara i wom tiikarə sugognarəkrə sei soojai i tēgu nək engkua bansa mariiyirək. ³⁶Nək i duu sa sə i doo géé, "Imnu kai daau pa!" ³⁷De i kam Bulus ara soojai gamnakrə, doosə dōōnza soojairəz bonge, "Mina doosa una ya?" Dōōnzi dəsū bonge, "A pagpan Helinaawam ya?" ³⁸Moō maza Masar dōō ruus gwaar sə pe' mariya i íi ruusa gwaarai mu' narkə doolo roo pa ya?" ³⁹Bulus doosu bonge, "Mii Yahudaawaazi diga Tarsus buta Kilikiyattə. Mii waa butea dälla wessalləzzi, n oora daame N paktə naa mariya ai." ⁴⁰De dōōnza soojairəz esu bila, Bulus de' ara nookrə sə yiisə mari naa na' ina rəəs. de i rəəsapu, sei pag na Yahudaawam, doo bonge,

Chapter 22

¹"Dai naa uriyangiya mii, ke'en to' paka N dooskən keeska zuraa miilək." ²De bansa mariiyi i gee Bulus pakrə naa meela Yahudaawairək, i rəəs. Doosi bongə, ³Mii Yahudaawaazi, i dinge Tarsus a kiliikiyazzə, n kubrə zangəka Gamaaliyellə dii. I geese ni Ro'oknaiya andə dō'ga marirəi i kubrusənaak. Mii maza N í Billazzi, ni ii yas i ínu ak. ⁴N yiisə iya bilaakrəi bərka baar, N ips uri; N dogdə yara mari naa kitaki yam sə n gbe'i Pursunarə. ⁵Domda Tozza Billəz naa dooni ika esə en sedaakum ara n kween wasiikai íírá, nək kamkpa uriyangi a Dimaskussai, mina ree roo sə mina dogditi mina kamti Urshaliima. ⁶Bō'rəm de n pu ri'gəttə n reksək Dimaskus dəra, naa ubla te'ka'te sei oosaa ar a ublarək diga billə paari za okə ko'se. ⁷N kas dii sə n gee gwera dooskerə géé, 'Shaawulu, Shaawulu, nək an sə a bəse baar ya?' ⁸N des géé, 'Moq neeziya, Daa Bil?' doose géé, 'Miizi Yeeso a Nazarattaz, ura a bəsu baaraz.' ⁹Iya epu yammai i og oosaaki, ama i gee gweraa ura pagnezzə pa. ¹⁰N des minge, 'N bō'ok anya Daa Bil?' Daa Bil iise géé, 'Ruum a tor Dimaskus; arkirə i dooska ina a bō'kan. ¹¹N oko pa nək okəkaa oosaakirək, sei iya epu yammai i kamse gbala rekarə Dimaskus. ¹²Roo, maz uza pii i dərū Hanaaniya, maza serum Billaz ni ro'oknai i kubrusənnak, Yahudaawaiya i gau arkirəi i meumən. ¹³Zaa miirə sə de' miirə pourə sə doose géé, 'Urwaz Shaawulu, kweem okaa moqk.' Bəllirə N kin oka ar. ¹⁴Sei doose bongə, 'Billa dō'ga mariya aarəz tēgəsapu mona meē ina bo iin, sə mona og maza wessaz, sə mona gee gweraa keetə boorə su' rək. ¹⁵A gəkp sedaakuuza ulləz marirə yas ina a og sə a geendə. ¹⁶Ri'ak a zo' anya? Ruum ina bō'sa batisma, ina neksa hakkeiya moqi naa dərka riira ulləl. ¹⁷De N gətə Urshaliima, N pu wēerək Billə Gwaaga Billəkrə, sei i yiise ina bō'rəmkan. ¹⁸N ugu dooskerə, 'Gbəkəm a kee a dāá Urshaliima ya' nək i kweek sedaakuma moom miirə paa pa. ¹⁹N doo minge, 'Daa Bil, gwani i meēmən ni N gbe'en mari pursunarə sə n dū'un iya i esə timr moqrə rora Billəirək. ²⁰Bəlla i kuusən kwaala istifanussək N pu de; narə roo sə n zo' yaləna iya i iwuirə.' ²¹Ama doose bongə, 'Keem nək N tomkpa menkirə.' ²²Mariiyi i daau sə pag ara akrə. Ama i teg gwera sə i doo bongə, 'Ri'gənən maza az, toq ara seekən naa zəngsak pa." ²³I pu woogək suddə sə i taagəs yaləna iin, naa waaka kəəz biilə paa, ²⁴sei Doozə soojairəz tom ina kam Bulus ar gbe'narə. Tos ina dā'u sənə meē ina bō'rə sə mari i mu'sunun. ²⁵De i dogdusupu sə i maau te' rə, Bulus des soojaa de' ullə pourəz, 'Gō'gōn ara i dā'kən waa bute a Roommaz diga i kinu laks una pa ya?" ²⁶De soojaazi gee rii, ree dōonzə sə doosu géé, 'A yaan bō'ka anya? Maza waa butea Roomannazzi." ²⁷Doozə soojairə ezi zaa Bulussə sə doosu, "Doosme, moq waa buta Roomanazziya?" Bulus iisu bongə, "Oo" ²⁸Dooso Bulus bongə, "Mii n kin gakkpa naa wēes gbi'səs." Bulus doosu bongə, "Ama mii i dingne baalə." ²⁹Sei iya i dā'kui i kee bilaa ulləkrə. Doozə soojairə ezi ser kamu de meē Bulus waa buta Roomanazzi, nək dogdusupu. ³⁰Ublaa buutəkrə, dōonzə gbi'za soojairəz ii meēka zəmaa Yahudaawai i dogdən Bulus pakaz. Sei bindusu gwetti sə tos firissii naa mariya iirəi ina tookən. Sei kamtə Bulus sə za de'su iirə te'.

Chapter 23

¹Bulus pi'sə ɸa'te no'rə sə doo bongə, uriyangi gam gapta wessat Billə mu haa zakarə ri'ak ²Hananiya firissa gbi'zaz doosə iya ipu de'narə popsa naa Bulussai ina vowu su'rə. ³Sei Bullus dosu gee moo dangkaame moma Bil vokbavon a gau a ii biske naa dookaiya? Apu doosuk marirə ina ɸu'è nok dookaiya?" ⁴"Sei iya ipu de' narə arkirəi i doo bongə, firissa gbi'zazzi à de'ku ri'eriya?" ⁵"Bulus gee uriyangi i meemen ur firissa gbi'zazzi pa, uriyangi. Pu biisənin tɔɔ ara aka pak ina go'pan doonza moorə marirəi pa" ⁶Bulus de' og ɸaar ula mullo Sadikiyawaiyyi ula mullo Farisawai, sə tég gwera sə pag paari pa ɸaa'teya eyi ro gee uriyangi mii Farisawaazi waza Farisawazzəz. Nok n des timr ruukaa robam rək rə, gwanki ipu biskənerə. ⁷De' doo ri'eri sei sinəm ruuto Farisawai naa Sadukiyawai rə te' nok bansa esi markən ittesə. ⁸Nok Sadukiyawai i doo bongə, ruuka roobamrək piipa, malaikai i piipa, koo rums piipa, ama Farisawai i doo bongə netti pii yas. ⁹Sei sinəmma gbi'mam ruutə biibai uri iya ipu wakkereya Farisawai rəzzə i ruu paa i singkən wessawe', i doo bongə, è og aibeya mazzazzəi pa. Naa rums usa si koo tombaazi naa doosu pakggə?" ¹⁰De' sinəm baktə mu'mu' doon za soozairəz serum gee bo'ta i segbusu yeezəz, sə doosə sozai ina ina pe'tu naa gɸam mariya airə te'sə ina kamtu ara soojai rəkrə. ¹¹Tuksa buutos sə Daa Bill de Bulus popsarə, sə doo bongə, "Kaa serəm pa ni a seen seedikine Uruselima ak, ri'erizi a seedika Roma" ¹²De' ar òò sei Yahudawai uri i dogo su' sə i gɸa'təm gwanirə te' bo rek pa bo bo'ok pa sei bona ipsa pu Bulus, ¹³mariya i dogo su' eyi i ar an zu' ittə. ¹⁴I ree firissa gbi'zazzə naa doonirə sə i doo bongə, "E tosapu zu'teya erəi gɸatəma gbi'mamrə, erek koo una pa sei ena ipsapu Bulus" ¹⁵nok ri'ik ɸa'te ina doosə doonza sozairəz na kamtu morə, è ii wi'gəska bisa ullos wessawe'. Ée gə è go'rusapu zok, nagə rektə ang". ¹⁶Waza wa'kiwiya Bulus sez gee i dog sapu bo iikpu sei re tor ora sozai rekrə sə doosə Bulus" ¹⁷"Bulus der gɸamz uza sə doosu pe'em waa gɸamza az à kamu doonza sozairəzze mu' puna ina doosukən". ¹⁸Sei gɸamzi pe' waa gɸamza ezi sə kamu doonza sozairəzzə sə doo Bulus pursunaaza az zi dere, sə doose mina kamtə waa gɸamza az moorə. Puna ina doosukan". ¹⁹Doonza sozairə mau na'rə sə kamu ora maz pinpakrə, anni sə à ii doosike ya?" ²⁰Waa gɸamzi doosu bongə, "Yahudawai i iisapu doosuka mona kamtə Bulus bo'ta ɸa'tirə mu' i wi'gəska paka ullok wessa we'. ²¹Ama kaa iisəupa nok mari i àr an zu'ittə ipu gebdukurə, i gɸa'təmsapu gwanirə te' bo rek pa, bo bo'ok pa sei bona iu. Koo ri'ak i go'rusapu zok, i zo' iikaa mooki kotto". ²²Sei doonza sozairəz daa waa gɸamzi ri'ge, doosu gee "kaa doosə maz koo paka n doosa ak pa". ²³Dettə gɸami ittəkə sə doosə, pe'en soojai zu' komna ina ri'gə Kaisariya, naa iya naa permei zu' taare naa komnai naa soojai uri pourə zu' komna naa ittəkəi i ruuk ɸəlla taalel." ²⁴I laasə Bulus do'net uta dekaret sə kangbu wessa. Filikus gwanza gbi'zaz zə. ²⁵Se biisi rababaaz ri'ang: ²⁶" Diga Kalaudiya Lisiyas rekarə gwanza gbi'zaz Filikus, de'səka. ²⁷Maza az Yahudawayi i kamu gee bo iikpu, sei n ree naa sozai n kwetu de' n gee ur Romawazzi. ²⁸N íi meeka ina i kamnun, sə i kamtu erə ɸaalə. ²⁹Nok n oks i bo'su songbrəm ɸèseɸe' dookaiya iirəirə paa, n og aibeya ulləz reks ara ika imnuk pa koo ika ɸe'u pursinarə pa. ³⁰De 'i doosu dangkaam pii maza ezirə paa, sə n kamtu moro ya? N doosa iya i kamtu ina ree doo ina i kamtunun morə mu' ɸampu. ³¹Soojaiyi i duu ina i doo eni, sə i pe' Bulus naa tuks i ri'gunu Antibaatiris. ³²Ublaa buutək rə sozaiyyi i dete iya naa pirməi ina ri'gunu, gwani boo i getə ar woona rə. ³³De' mariya naa pərmə eyi i rəktə Kaisariya i esə gwanza gbi'zaz rababaazi sə i kam Bulus ullə mu'. ³⁴De gwanzi zangə rababaazi, sə des gee ur maza buta arakrə zi ya?: de' gee ur maza Kilikiyazzi, ³⁵sə doo bongə, "N geek gen paka moorək iya i kamtai ina zaa zanga." Sə doo bongə ina tosu ror iimrə.

Chapter 24

¹De ru' gbanaare i ar, Hanaaniya dog a tozza Billoz, dooni uri naa maza le' pak i deru Taatuulusaz i ree roo. Mariya eyi i kam pak Bulusso paa gomnare.² De Bulus de' gomnare mu' taatuulas ma' dogdukunu pak si dooso gomna gee, "Nok moo epu naa gapta wessai haa, sunduka bo'taa mooz ge asapu buta eet,"³ nok riik naa useeko a bampas e kweesapu kala ina a bo'ren, Bil na zo'a Feliks.⁴Bo'ta n laksana wakkati, n oora a ke'se to' topa.⁵ E oks maza az ni kunuk ura tos Yahudaawaire si i ruus gwaar delle yasaz. Uzi aso mariya i duu maza Nazarattaz mu',⁶ haa yaa bo laksana gwaaga Billo gbi'kak si e kamu.⁷ Mona des Bulus paka akre paa, moo bon a mee ina e dognu pakan.⁸ Yahudaawaiya i tookennai i dogden Bulus pak gee netti yas zemazi.⁹ Ama de gomna eso Bulus bila na pakto, Bulus bag gee, N meegusapu wi' gənna a zeesə zen buta at bis, nok ri'ik naa yaksa zok n dooska ina pu miiren.¹⁰ A meegusapu rikak ru'a i ar an komna naa ittekəi n ren noosken Billə Ursaliimak;¹¹ i okse gwaaga Billə gbi'kakrə. n sin naa koo uza pa, i tos mari sə i ruus gwaar buuma Billəmdə koo dəl ulare pa,¹² i le'ek tabbuskina pangna i dogdune an zəmazi pa.¹³ Bilaa i der iya i bə' akrək, rii n kamsaa Billa eerə dairel toms. N duusapu dookai naa ina anabaawai i biin.¹⁴ N de'sapu timr Billə ni iik; ni i zo' zakaa ruuka roobaamrək a mariya na go'num naa iya i pu naa go'num pairək.¹⁵ Ekirə n duu naa timr mulo ni Bil naa maz kinkəne naa aibe pa neta n bo'rəttək.¹⁶ De wi' gengna i as, n zaa po'ok buta miito na esika weesek.¹⁷ De n bo're an, Yahudaawai uri diga Aasiya i okse naasa bukuka zokresse gwaaga Billo gbikakre naa bansa mari.¹⁸ Mariya eyi i too ikapu moore mu' rikak si ika doo ina pisi miire paan, una na pisi go.¹⁹ Na rii pa ina dootə ina i kinne n laksana de n de'en majaliisaa Yahudaawairezzek.²⁰ In pu munozi n doo paari iire mu. Paka ruuka robaamrek uki i zeesne bis wonka."²¹ I doosopu Feliks bilaa rookre ras, sei tos Yahudaawai ina zo'. Doosi, "Bolla Lisiiyas doonza soojairez zan Ursaliimak n zeesuk bisa iis."²² Sei doonso soojaaz na geu Bulus, ama bo'tu haa pa, geben koo uza naa le'en vereya booz po'ku koo ura za gwenkurez pa.²³ Ru' topa i ar, Feliks gətə naa Durusiila kiiza ulləz, Yahudaawaaz si tom ina kamtə Bulus si bo gee paka eska timr Yeeso Kweebaazək diga ullə.²⁴ Ama de Bulus doosu paka go'num naa kamska zok, naa bisa zakassək, ser kam Feliks si doosu bongə, "Ri'akgə gəəm mina kintə wakkati n derka gəbən."²⁵ Gebon de'es timr ge Bulus eskubo wees, nok rii se' derku si pag naa ur.²⁶ Ama de wi' itteko i ar, Fosiuz Festus gau gomnaa gees Feliksaz, ama nok Feliks iin Yahudaawai na iibok, nok riikl daa Bulus gbe'enzes.

Chapter 25

¹Festus ree buutirə, de ru' taare i ar, ruu diga Kaisaariya rekarə Urshaliima. ²Də'ga Toriya Billəi na Yahudaawaiya meeniyai i dogdən Bulus Pak Fesutusə, sə pak naa gbam. ³I oorə Festus na po'bo na dər Bulus Urshaliima nək səbo iu bilarə. ⁴Ama Festus iisi géé Bulus Pursunaazi Kaisaariya, gə boo na zura bool bo gæk roo dera. Doosi géé, ⁵"Iya i le'ekkai ina ree roo. Una na pii səna laks ina kamu bissə mu'." ⁶De gau arkirə ublət samsara rekarə komna, ri'gə kaisaariya, ublaa gbo'təgrə ree gau ar bissə sə tos ina kamtəbo Bulus. ⁷De i zaa, Yahudaawaiya i keetə Urshaliimai i de' pourə sə i kamtə panngna i le' keeska zəmaa roos pam. ⁸Bulus kees zura ulləl sə doo géé, "N laks una Yahudaawairə, koo Gwaaga Billəkrə, koo kaisarrə pa." ⁹Ama Festus ii Yahudaawai na iibo, sei issə Bulus géé, "A ii reka Urshalima sə ina zəəsə bis neta attə paa roo ya?" ¹⁰Bulus doosu géé, N de'pu ar bisa Kaisarrəssə mu' ara i zəekəne bisak. N Laas Yahudaawai una pa, ni moq naa zura mondəl a meenak. ¹¹Mina ka bə'rəsapu ina go'pan koo ina toq wərkan, n mu'us wərka pa. Ama paka i dogdənek na wessanni pa, ura eske iirəz pii pa. N ii Kaisar na de'se bis." ¹²De Festus pag naa mazaliisa, doo géé, "A ii reka Kaisarrə, i kamkpa ullə." ¹³Ru' i ar topa, Gwanza Agiriipa naa Benis i zaa Kaisaariya nək də'əska Festus. ¹⁴De pu eri ru' gənna, Festus yiisu paka bisa Bulussək, doosu bongə, "Maz uza pii Feliks daau pursunaazwi. ¹⁵De n pu Ursaliima firissii a gbi'kiayi naa doqniya Yahudaawairəi i kamtə pangna go'pan ullə paa sə i laa ina zəəsə bisa wərkrəs. ¹⁶N doosi minge lansəza Romanirəzzi eska maz diga i gee ullə su'rə pa pa, ama i esək ura i dognu pak ezi bila na kees zura gwandəl neta i dogdunutrə paa. ¹⁷De i dakəntə ang, n laks wakati pa, ublaa buutəkrə n dər i n sə gau ar bissə sə n tos ina kamtə mazzi. ¹⁸De iya i doddunu pakai i ruu sə i doo neta timr gōmnit, n og ina naa gbam i kamtənun pa. ¹⁹Goptəra riik ipu naa waa sinum uma paka gwanirə langsəzzəki uza ura i dər u Yeeso wərapu, ama Bulus doo géé pii naa zəngsaz. ²⁰N pu sundukrə ni wi'gəzkən pakkik, sei n dəsə koo mina kamu Urshaliima sə ina zəəsə bis roo nettirə paa gə. ²¹Ama de Bulus laa ina kambo gwanza gbi'zaz, Kaisarrə, N tos ina gbe'su sei mina tomu pu Kaisarrə." ²²Agariibas doosə festus, "N íi n ka gee paka mazzirək." Festus iisu bongə, "Bo'ta a geeku." ²³Ar oonarə, agiriibas naa Benis i zaa ni naasik; i zaa naa doqniya soojairəi naa mariya gbi'kiya dəllirəi. De Festus doosə doqna soojairəz, i totun Bulus ara i pinnakrə. ²⁴Festus doo géé, "Gwanz Agiriibas, na mariya ipu arii yas. Maza i oug az bansa Yahudaawairəi i okse Urshaliima naa gəbən ari sə i woqgə sut ge maza az naa see na zəngs pa. ²⁵N og ina bə'rə sə toq wərkan pa, ama nək laan ina kamnubo Gwanza gbi'zazzək, n dē'es n kamkpu roo. ²⁶Ama n punaa ina wessa sə n biisək Kaisairan pa. nək eki gwanki n kamtunu moqrək, nək sə a kinse unaa n biik bisa ulləssə paan. ²⁷Nək go' ara n tomkpun pursunaaz sə n dook ina lakssan pak."

Chapter 26

¹Agiriibas doosə Bulus géé, "A le'eklen keeska zura moql." Bulus lees nata ullət sə ma' keeska zura ulləl. ²"Zok yage, ara n dookən bisa miis moqrə mu' wōnka neta Yahudaawai ni dogdānnettə, Gwanz Agiriibas, ³nōk moq maza mēe lansiya naa dēsa Yahudaawairəi wessazzi. N oora a bəs baar sə a geye. ⁴Zəmazi, Yahudaawai yas i mēemēn gapta miit diga yanruma miimdə mində buttə naa urshaliima. ⁵I mēeyemēn diya seēkarə gə ika doodon géé mi farisaawaazi iya i duu langsi naa beerət pa eerə bilaa duuka Billəkrə. ⁶Rikak n pu de'narə nōk i zeeskəne bis nōk n de'sən timr dokaa Bil Bō'sə dō'ga mariya eeiya. ⁷Nōka eki mē'teya eerə komna naa ittəkə ai sə i noos Bil naa timr mulə tuks naa ubla, sēgə e tammən kinka. Nōk tammandeya ezizi sə Yahudaawai i dogdāne pangn, daa gwan! ⁸An bō'rə sə a sundə monge ina bō'rəmka panni Bil na ruus wərki ya? ⁹Doo n pu naa sundume n bō'ok net gənnga sə rō'ōn riira yeeso a nazarattəz. ¹⁰N bō' rəsapu eni Urshaliima; n gbe' mariya oomii pursinarə, n kin gban naa bilaa rook Dō'ga Toriya Billəirə; Ina ipsi, n doo paka keerəssək iirə paa. ¹¹N yiisi bərka baar koobənnaya Ro'a Billəirə sə yaa toski sə doo səra pak. Baar suge iirə haa, sə n duugi haa dərmeya gooirə. ¹²De n pu bō'okrə rii, n ree Dimaskus naa iikomma n kinə Dō'ga Toriya Billəirəm. ¹³De n pu rekrə naa ubla te'kate', Gwanza miiz, N og oosaa ar ubla okəkarək diga billə paa sə ko'se mii naa mariya epu yammai. ¹⁴De ee yas e kasə dii buttə, N gee gwera paknerə naa mēēla Yahudaawairəm. "Shaawulu, Shaawulu, nōk an sə bəse baar ya? Gōmgōn ara a dəkəpən kəwak. ¹⁵Sei N ii géén 'Moq nēeziya daa', Ilse géé, 'Miizi Yeeso ura a bəsu baaraz. ¹⁶Ri'ak ruum a de' paa; ina N dēnan uni nōk N tēegəkəna sə a gau sēnz naa sedaakuwaa miiz neta a mēē miirə paatə naa à a mēē pa N gēesəka mu'ka anngat; ¹⁷N kweeka marirə na'rə naa iya i mēē Bil pairə n tōmkpunai ai, sə a gbe'rəsi no' sə a yeti diga tēgrarə rekarə oosarə, naa diga gbama seetandəmrə rekarə Billə nōk ¹⁸sə ina kin ra'səskaa hakkeirək naa pe'ka binta Bil esit iya N tēēgi naa zura mindəl nōk eska timr miirəi. ¹⁹Gwanz Agiriibas, nōk riik N mu'us kē'ka to' naa ina i yiise diga billə paa an pa; ²⁰ama N doo paka Billək, seēka diga iya Dimaskussairə, rekarə Urshaliima, naa dərmeya Yahuudiyairə, naa gə mariya i mēē Bil pairə. N doosi géé ina pu' na' sə ina yetə Billə, ina bō'rə tōmtēya i yii pu'ka na'i. ²¹Nōk ina anni Yahudaawai i kamne Gwaaga Billəkrə sə i yaan ikkpe. ²²Billi po'e rikak sə N pii pin de'tə nōk dooska mariya gbi'kiyai naa a i reks una pairə neta anabaawai naa Muusa i doo bō'rəmkpan; ²³bonge Kweebaaz bərək baar, sə seēk gakkpa ura i ruusku diga roobaamrəz sēna yii oosa Yahudaawai naa menkirə. ²⁴De Bulus bams keeska zura gwandəl, festus doo naa gweraa gbi'kak géé, "Bulus moq yaasi; mēēkaa moqrə gbi'kak yesapu yaas." ²⁵Ama Bulus doosu géé, "Mii yaasi pa, Bil na zo'a Festus; ama N pak paka zəmak naa wēnta zok naa sundume. ²⁶Gwanz mēemēn neta at; gwanki sə n fasən zok sə N pagənnak, nōk N essə pu timr ina pu sumsunən netattə ullə mu'un pii pa; nōk bō'rə zok bō'rərə pa. ²⁷A essəpu timr anabaawairə ya, Gwanz Agiriibas? N mēemēn a essəpu timr." ²⁸Agiriibas doosə Bulus bonge, "A fi yerke Kirista ri'ak ya?" ²⁹Bulus doosu bonge, "N pu oorək Billə, koo lo'ok koo lo'ok pa, moq kotto pa, haa naa iya ipu geekerə wōnka ai, ina goo ni miik ama naa sargaiya pursinarə ai pa." ³⁰Sei gwanz ruu paa, naa gomna, na Benis ma, na iya ipu gaptə naa ii; ³¹de i keepu i daapu ror bissi, i pak gwanirə te' géé, "Maza az bō'rə una tōq gbe'ka koo wərkan pa." ³²Agiriibas doosə Festus, "Maza az ka fas fan zok naka laa reka Kaisarrə pa gə'."

Chapter 27

¹De i dogsapu su' i ri'gəkunu Itaali, i pa'as Bulus naa Pursunai uri dōonza soojairəz uza ura i dərū Yuliyus diga kompaniya Agostusazzə na'rə. ²E tor bark diga Adramiitiyak, a ga'ak rekarə po'musa Aasiyassə. sei i ree gbonarə. E ree naa Aristaakusa keetə diga Tasaloonikaa Makidooniyaz. ³Ublaa buutəkrə e tii dëlla Sidonallə ara Yuliyus gbaan Bulus wessa sə daau na ree ungwaniya ulləirə nōk sə na kin gbaaka iik. ⁴Diga eri, e ree gbonarə sə e ga' ata Kubrusakkə ara zaka pin pakrə, nōk zaka ruuseerə. ⁵De e ga' pu ga'saa gbonaa pou Kiliikiya naa Bamfiiliyakrə, e zaa Miira dəl ulaa gbi'la Liikiyak. ⁶Eri dōonza soojairəz kintə barka keetə Iskandaariya reks Itaaliyak. Tosee roo. ⁷De e ga' lemma ru' gənna sə e reks naa bərka baar pou kiriidus, zaka dayee sə e koo naa bilaa eki pa, sei e ga' naa a Kariitak, pou salmooni. ⁸E ga' naa a bapsarək na bərka baar, sei de e zaa ar ukaa i dər ar woonak pou dëlla Lasaaiyalla. ⁹E lo'sapu arkirə es, gə bəlla Yahudaawairə naasəz assapu, ga' ka gbona gomsapu baar es. Sei Bulus dinsi to' , ¹⁰doosi géé, Mariya ai, N og ri'gəta aarə a ruukənat kamtək assara, a gums naa barkrəs kotto pa, ama naa a zəngssək bən." ¹¹Ama dōonza soojairə ezi ar kə'ka to' dangwanza naa barkazzə, billə naa ina Bulus doon pa. ¹²Nōk tiinaa bərəmdə eki gō gaptə bəlla tamdəndə pa, ga'bai gənnga i esə shawaara bo daa arki, enaa kink reksəka Finiksa eka tii roo. Finiksa ar tiinaa bərəmdəkki dëlla Kariitallə, pu pa' di naa a' nimz. ¹³De zaka keetə na a' sə ma' gwaaka topato, ga'bai i mēē ge bo kinsapu ina bo iin. Sei i təgs ina i de'sən barkak sə i ga' naa Kariitak bapsa po'mussə. ¹⁴Lo'pa zaka wiita uka i dər Urokilidon Keetə pa' di' ma' dū'kee diga ga'sa arkirə. De Lo'pa zaka wiita uka i dər Yurokilidonak gwatə arkirə. ¹⁵De barki kamgbəsaa zok sə le' duuka na zakarək pa, e daa zaka yeree duunee ara gwaanak. ¹⁶E duu naa a bapsa dëlla i dər Kaudak, naa bərka baar a kin sə e kees waa bark. ¹⁷De e keetə waa barki, e kam tōms naa gwèt sə maanu barka gbi'kakrə. Ser kamsipu géé e supsək wa'rəta Sirtiisassə, sei i tiis ankoia de'səka barkrəi sə i gou zok. ¹⁸Zaka ribdee wessawe, nōk riik ublaa buutəkrə i ma' kōdəka gums maamdə te'. ¹⁹Ubla taaza roozə, ga'bai i kōdəs neta tōmsə barkrəs naa zuta gwanirət. ²⁰De ru' gənnga e og ubla naa zosi pa, gə zaka wiitaa gbi'kak pu gwaakeerə, e kees timra biikarək. ²¹De lo'sapu i reg una pa, sei Bulus ruu paa iirə te' sə doosi géé, "Mariyai, inaka kweesapu ina n doosənnan aka ruutə diga karittal sə aka tor bəsarə naa wō'səka nettə pa. ²²Ri'ak koo nēēya na wəngs zok nōk zəngs gə wō'ok pa, ama à barkrək. ²³Nōk pi taksə malaikaa Billəz n duu sə n noosuzzə de' miirə pourə ²⁴sə doose géé, "Ser na kama pa, Bulus. A de'ek den kaisarrə mu', gə Bil go'numa ulləmdə essapu iya ipu yammai. ²⁵Nōk riik, mariyai, wəngsən zok nōk N essepu timr Billə, koo anya bō'rəmka ni doosnek. ²⁶Ama barki wa'ak buttə utarə paa. ²⁷De ru' komna na narkə i bō'rum, epu ri'gəttə naa gbonaa Adiriyakrə. Naa teteeg tōmbaiya barkrəi i og ni ipu reksəkrə pou buttək. ²⁸I rii maami, i oks mitai zur, i səə mu' tōpa gə i rii, i oks mitai komna na gbanaarə. ²⁹Ser kami, i og ni e wə'ak bilek, sei i tiis ankoia de'eska barkrəi narkə diga zura barkrəllə sə i wēetrə Bil na kamtə ar oona ya'. ³⁰Tōmbaiya barkrə eyi ipu laak ni i daakən barkikrə, i tiisapu waa bark gbonarə, sə i gō'rə ni i kōsək ankoiyabarkrə mu' yak. ³¹Ama Bulus doosə dōonza soojairəz naa soojai géé, "mariya ai ina gau barkrə te' pa i keek pa." ³²Sei soojai i dē'rəs gweta waa barkrət sə i daau wuus. ³³Ar oonarə Bulus doosi ina reg rek. Géé, "Wōnkazi ru' komna naa narkə i reg rek pa, i tos una su'rə pa. ³⁴N oorən regən rek nōk biikaa iik, nōk koo suka iirə zullək kasək pa." ³⁵De doosapu rii, pe' buroodi sə iisə Bil useeko sə wə'u sə regu koo nēēya pu okurə. ³⁶Ii yas i kinə gbm sə i reg rek. ³⁷Ee mari 276 zi barkirə te'. ³⁸De i resapu rek daksi, i ya'rəsə barki gums, i kōdəs bənuta alkamarət gbonarə. ³⁹De ar oo, i mēegəs arki pa, sei i og wa'rət uta i dog géé bo kamkp barki roo. ⁴⁰I dē'rəs ankoia barkrəi sə i daai gbnarə roo. Gəbən i tiis gweta i maan benteya barkrə mu'ii sə i yer naa wa'rətti rək. ⁴¹Ama i zaa ara gweta maa ittərə sarənakrə, sei barki sops buttə. Ara mu'uk sopsarkirə sə de'es yeg pa, ama zoka rook ma' be'ka nōk gweta maamdə eti pu naa gbm. ⁴²Soojaiyi i ii ipsəka pursunaiyi nōk bō'ta i purum maam sə i ga' i nōg. ⁴³Ama dōonza soojairə ezi i kweeka Bulus, sei ro'ni; doosi ge ura le'eklen purumkpa maam sə ga'az na gir maamrə na ga'gəs. ⁴⁴Iya yasai i gbo' sa', uri i dæg takpa rata barkrət, uri boo una som neta barkrə te'ettə, ii yas ga'gəs wessa ga'sarə.

Chapter 28

¹De e ga'gəs b̄ai , e mee ipu d̄ella i d̄er Miliitall̄. ²Mariya arkir̄ai i b̄o'see ḡo'num, i kweesee ra' s̄ə e əə, s̄ə i d̄ə'see n̄ok maam d̄an koo b̄ənnaya ar tawo. ³De Bulus pu toogəsək rata du'karətt̄ə, komz keet̄ə n̄ok ma'ra s̄ə b̄oggbusu na'r̄ə. ⁴De mariya arkir̄ai i og d̄o' inni bomnar̄ə ull̄ə na'r̄ə, i doo gwanir̄ə te' géé, Z̄əmazi maza az ura iu zurazzi ura gbis̄ə diga gb̄ənar̄əzi, naa rii yas bis daau pa. ⁵Ama dagbəs bigsi ra'r̄ə roo koo una b̄o'ru pa. ⁶I mee géé na' rook uk s̄ə gba'gəmka w̄ərkək n̄ok imsa bigsir̄əs. De i zo' i og una b̄o'ru pa, i as paka iik s̄ə i doo géé ur waa b̄il ulali. ⁷Popsa d̄əllir̄ə ar uka pii a gwanza d̄əllir̄əz i d̄eru Buubiliyusək. Kweeyee s̄ə tiisee s̄ə esee rek ru' taaree. ⁸B̄o'rum daa a Bubiliyuss̄əs zok iisu pa, w̄osu naa baar yerənd kamu. De Bulus ree ull̄ə, w̄eēr̄ə Bil, gbag na' a ullək ull̄ə paa s̄ə rumgbu. ⁹De an b̄o'rum rii, mariya i seet̄ə na kunt buttir̄ai i zaa s̄ə i rumgbi. ¹⁰Mariya rooi ḡəb̄ən i noosee. De epu go'ok zok ri'gətt̄ək, i esee ina e iin yas. ¹¹Se'er taat̄ə ar, e ruu e tor b̄arka Iskandaariya gau niik arkir̄ək. Ina i bii b̄arkir̄ən uni Yang Komai. ¹²De e zaa d̄ella gbi'la i d̄er Siraakunsall̄ə, e gau roo ru' itt̄ək. ¹³Diga arkir̄ə e tor b̄arkr̄ə rekar̄ə d̄ella Rigiyum all̄ə. De e kis̄ə, zaka wiika ruut̄ə diga àà, naa nit s̄ə e reks Butiyoli. ¹⁴Arkir̄ə e oks uriyangi uri i ooree ena kis̄ə ru' samsaara naa íí. Naa ri'ik pat e reks Rooma. ¹⁵De uriyangiya erii i gee rekt̄əkaa eek s̄ə i zaa nok yeeke haa luuma Abiyusakal, naa ara i der Maciya taarək̄ai. De Bulus og uriyangiya ei, iis̄ə Bil usuko, s̄ə kin̄ə gbama zokr̄əm. ¹⁶De e reks Rooma, i dàà Bulus na ri'ḡə gwan muzu naa sooja ura pu gekkpur̄əs. ¹⁷De ru' taarei i ar Bulus der dooniya Yahudaawair̄ai, de i took̄ən ar muko, doosi bonge, "Uriyangi koo noka e bo'r̄ə ina go'pan pa marir̄ə mu' koo langsiya do'ga mariya aair̄ai, i kamte Roomaawair̄ə na'r̄ə pursinaas diga Ursaliima. ¹⁸De i ded̄əse i íí boka keese, n̄ok i okse naa aibeiya t̄ōo w̄ərk̄əs pa. ¹⁹Ama de Yahudaawai i mu'us kweeka, gabse doolezi bissa miis rek mu' Kaisarl̄ə, ama noka n kamkp mariya aai biss̄ə mu' pa. ²⁰Uki bo'r̄ə s̄ə n íí pak̄ənka naa íí, noka ina Israila de'es timralli s̄ə n pu dogs̄ənz̄əz sargair̄ə. ²¹I doosu bonge, "Ee ḡə e kwee wasika uza digaYahudiya nok moo pa, urwaza aaz ura kamtee paka mook as piipa, ko doo ina go'pan moor̄ə paa. ²²Ama e íí geeka diga moor̄ə, na nok baara alli e mēemen i doo ina go'pamam ull̄ə paa koo araya. ²³De de'es ubla mari ḡənn̄a i zaa ara gamnakr̄ə. Doosi paka eki, s̄ə ḡə es̄ə seedaakum gwanta Billətt̄ə. Íí boka gou hakkilo a íís Yeesor̄ə, rababaaza Musarəzz̄ə naa anabaawair̄əz, diga naa nit haa nimz̄ə. ²⁴Uri i kwee ina doosin, uri bo i es̄ə timr pa. ²⁵De' i geek̄ən gwanir̄ə te' pa, i faks i dáá arki de Bulus doosi paka ak, "Rumsa Bill̄əs doopu z̄əma su'a anabiya ull̄əz Ishaya do'ga mariya iir̄ə bonge, ²⁶rem mariya air̄ə a doosi bonge, "I geek geekar̄ə ama i geeḡəska pa; okar̄ə i ok ama i mēek pa. ²⁷N̄oka timra mariya air̄əl m̄ə'sapu, 'To'a íí zuksapu. I gbe'sapu no'a íí, B̄o'ta i oogus naa no'a íí, s̄ə i gee naa to', s̄ə i mēe iir̄ə temter̄ə, s̄ə i yet̄ə ḡəb̄ən, s̄ə N rungbi. ²⁸N̄ok ri'ik mēen i t̄oms̄əpu menki kweeka Bill̄ək, i kweek kwen. ²⁹De doo ri' sei Yahudaawai i wi'ḡəs pakki gwanir̄ə te'. ³⁰Bulus gau wi' itte gwaaga pe' naa w̄eēsakr̄ə s̄ə kwee mariya i zaa ull̄ai yas. ³¹Doo s̄ə kubrus̄ən neta paka Gwanta Billətt̄ək naa Yeeso Kweebaaz̄ək naa gbam. Koo maz ro'nu pa.

Romans

Chapter 1

¹Bulus, senza Yeeso Kweebaaz̄əz der zok n̄ok gakkpa manzo, ḡə i teegu n̄ok dooka paka tingka Bill̄ək. ²Ura Bil dogo d̄ōo rababaiya anabawair̄ir̄ə. ³Waza ull̄əz ura i dingnu naa goosa zokr̄əz zeeuwa Dauda r̄əur̄ə. ⁴Gau Waza Bill̄əz gbi'k̄əma Rumsa ookapass̄ə naa ruukaa roobaamr̄ək, Yeeso Kweebaaz̄ə daa aaz. ⁵Ull̄əzi s̄ə a kin go'numa naa gakkpa manzani n̄ok ke'ka to'a eska timl̄ək dermer̄ə tele n̄ok riira ull̄əl. ⁶Dermeya eir̄ə te' ii b̄ən i der̄ən ina gau naa Yeeso Kweebaaz̄ə. ⁷Iya ipu Roomanai tele, iya Bil gbaayii, s̄ə deri ina gau mariya ookapai. Go'num naa gau naa ii, naa gabta wessat diga Daa Bil Daa aaz naa Dangwanz̄ə Yeeso Kweebaaz̄ə. ⁸Seekar̄ə n iis̄ə Billa miil useeko Yeeso Kweebaaz̄ə n̄ok ii yas, n̄ok eska timra iil Yaspu d̄əl yas. ⁹Billi seedaakuwa miiz, ura n noosu rumsa miis̄ə paka tingka Waza ull̄əzz̄ək. ¹⁰Naa ni n gbas̄ən derk̄əna riira iil pak. Koo b̄ənaya weer̄əka miikr̄ə n oor̄ə Bil na bo'r̄ə n kin rekt̄əka iira. ¹¹N̄ok n ii ok̄ən s̄ə nka es̄ən es̄əka rums̄ək, n̄ok s̄əna wengr̄əs̄ən. ¹²waato, mii naa ii s̄ə a wengk̄ənka eska timl̄ə mii naa ii. ¹³Uriyangi ri'ak n ii ara n daak̄ən̄ən t̄əgrar̄ək pa, n íí zaka iir̄ə, (amma n kin bila d̄ən pa sei wonka), n̄ok s̄ə n ka kin rente moo iir̄ə ni n kinni menkir̄ə te' ak. ¹⁴Mii maza Heliniyaawai naa mara gini i duye gimrazzi, iya i b̄e'ei na iya i m̄ə'ei yas. ¹⁵Miiḡə n go'rusapu zok n dook paka tingka Bill̄ək iya ipu Romanir̄ə. ¹⁶N̄ok n pu naa d̄əgsa zura paka tingka Bill̄əkr̄ək pa, n̄ok gbama Bill̄əm̄mi n̄ok keeska koonēeya ura es̄ə timraz, sēeka naa Yahudaawai rekar̄ə Heliniyaawair̄ə. ¹⁷N̄ok roozi go'numa Bill̄əm gb̄ət̄ə naa eska timr ni pu biis̄ən̄ənnak, "Ura punaa eska timraz ḡbiik. ¹⁸N̄ok suksa baara Bill̄əl yiik zok diga bill̄ə paa iya i duu pai naa mariya naa go'num pair̄ə, iya enkuwa iiu le'ni bilaa z̄əmakai. ¹⁹N̄ok ina mēe zok Bill̄ə paan pu kaakar̄ə. N̄ok Bil po'ḡəs̄ən̄ipu. ²⁰N̄ok neta og zok pa ull̄ə paat, gbe'r̄əsapu kaaka all̄ə diga ma'kaa d̄əll̄ək, de mēeḡəsapu zok neta bo'r̄ə etir̄ə, uni gbi'k̄əma b̄ampa Bill̄əm, n̄ok ri'ik a punaa una dookar̄ən pa. ²¹N̄ok koo de i mēemen Bil, i noos riira ull̄əl pa, koo i iisu

useeko. Gobtəra ri'il, i yer mə'i sundumeya iirə, timteya iirə mə'əmrəi i wiisapu.²²I pe' zu'a íí ni mariya i be'sapuiyak, amma i yer mə'.²³I giigəs gbi'kəma Billa wər pamrə naa goosa maza wərazzəz, naa noirəs, naa dō'neta naa dənt nattət, naa neta pu'lummat.²⁴Nōka ri'ik Bil faasi naa winkaa iirə timterəmrə naa gabta oopat, zongna íín na gau naa səəru gwanirə te'.²⁵Iya i giisapu zəmaa Billəz naa songbai, i noos sə i sen neta wom zokat gobtəra ura go'rə koo anyaz, ura noosək zok ting ting az. Na gau ri'.²⁶Nōka ri'ik, Bil paasi naa neta zukkat naa winka dəl, nōk kita ki'a íí i giigəs tomsa go'ris naa a go'pas.²⁷Ri' gəbən yara mari gə i dàà tomsa Bil go'ris sə ina bo'rə naa kita ki' sə i yer winkaa gwanirə te'ek. Yara mari i kisən yara mari, ina go'panni sə ipu kweek ina tōō naa iin keeka bilaa oomikrəndə.²⁸De i yii ipunaa meēka Bil pa, paasi naa sundumeya i dagpai sə ina bo'rə neta go'pat.²⁹I yi'sapu naa ina duupan, na ɛnku, na ningsa, zogra. I yi'sapu naa mu'uskənka, ikkpa zur, dingkənka, səərəme na leek.³⁰Ii dankaamei, womba mari, iya i mu'us Billai, iya i wəng zulləi, iya i nōos zurai, iya i dogdo ɛnkui, naa iya i duu paka dō'ga marirək pai.³¹Ipunaa meegəska pa, iya i hoolo zok paiyi, ipunaa iikənka pa, i pu naa oka yirku pai.³²I meemen ina Bil iin, géé iya i bo'rə neta go'pa eti i tōō wərk, ama neta etiti kotto i bo'rə pa, haa sə i kweek iya i bo'rə nettii.

Chapter 2

¹Noka ri'ik a punaa ina dookarən pa moq maz, moqwa a zeēs, nok ina a zeēsə uzan a zeēsə zura mondəlli. moq bən a bo'rə bon netti. ²Amma a meēmən bisa Billəs zəmazi iya i bo'rə nettiirə paa. ³Amma meēm an, moq maza a zeēsə iya i bo'rə neta etii koo de moq bən a bo'rəbonaz. A gbišekgbın bisa Biiləs ya? ⁴Koo a sundə monge a saaka go'numa ulləm, naa beska baara ulləl, naa meeka go'numa ulləmmi kamtək pu'ka na' ya? ⁵Ama nok wengka timra moorə mu'us pu'ka na'al apu togəska suksa baara Billəllə mondə zuklə ublaa Bil tiikən go'numa ulləm zeeka bissək. ⁶Toksək koo neeya na kam tomsa ulləssə: iya i laa nooska pai, gbi'kumrə naa gabta wessat ⁷ḥamna piipak naa iya i kweerə neta marirəttai i eski zəngasa ḥampas. ⁸Amma iya i ii zu'teya gwanirəyai, i mu'us eska timrai, i ii go'nəm pa sə i duu keeku, gəəskini naa sugsa baara gomal naa laaka dəl. ⁹Koonēeya ura bo'rə ɛnkaz, ma'tək Yahudaawairə sə menki. ¹⁰Nooska, eska gbi'kəm, naa gapta wessat ura bo'rə ina wessandə, ma'karə yahudaawairə zakarə menkirə. ¹¹Bil punaa iika zur pa, ¹²Ni mari gənja i bo'rə hakkei dookai pii pai i wo'ok naa dookai pa, naa uri gənja i bo'rə hakkei dookairə dii i biski bilaa dookairəkrə. ¹³Nok iya i gee dookaiyi i yii ipu oomi Billə mu' pa, amma iya i duu dookaiyi i gbišek. ¹⁴Nok menki iya ipu naa dooka pa, zoka gwanirək yii sə i duu dookai, iiyi dookaa gwanirək, amma ipunaa dookai pa. ¹⁵Naa eki sə tomsa iis yii dookai ipu biisənən iirə temtirə, zəngsa iis boo usi seedakuum, sundumeya ii i de' koo kweeyi pa. ¹⁶Ubla Bil zeēsəkən neta mari i sumsat ni dooka paka miirə tingkəkrək, Yeeso kweebaazzə. ¹⁷Mona ɖər zura moql yahudaawaz monge bo de' dookairə paa sə a dangrə naa Bil, ¹⁸a meēmən ina a iin sə a gwegə neta somaso'ottə roo de a meēsapu ni dookaiyi i dook. ¹⁹Mona iisapu mon naa zura mool mona maaman ruri oosaki iya ipu təgrarəirə. ²⁰Ura go'rəs mə'sas lamza iya pəriyairəzzi nok dookairə a punaa meeka naa meekaa zəmak. ²¹Mona geesə uza gə a geesək zura mondəl paya? Moowa a doo monge kaina ruurə paz, a ruurək runya? ²²Moowa monge kaina ruurə ki' paz, a ruurə runya? Moowa monge do'oz go'paz a ruurə do'zə gwa paya? ²³Moowa a yii yaksa zok naa səggbəme dookairə, a essə Bil senuwi paya? ²⁴Nok "rira Billəl mu'us duuka zok menkirə nok moo," ni pu biisənənək. ²⁵Nok napkba pu oomi mona duu dun dookai, amma mona mu'us duuka dookai napkba mook pu unanən pa. ²⁶Amma ura nau paz na duudun dookai, le'ka napkbaa ullək gakp napsənzəz paya? ²⁷Asee ura nau paz langsəza ulləzzi bopu duuk dookairə oomi o'. Kaa le'salen moowa naa ro'oknai biisənəni naa nabkbaz, amma ga'sapu dookai ya? ²⁸Yahudawaaza zəmaz Yahudaawazi goosa zokrəssə pa, napkbaa zəmak napkbaa kaakarə zokrəkki pa. ²⁹Ura Yahudawaazi timləz, yahudawaaza zəmazzi. Napkbaa zəmak pu timlə rumsə kaka alləssi pa. Irim maza ri'ezi Billi zanu, mazzi zanu pa.

Chapter 3

¹Na riizi gə an Yahudaawaz arən urin ya? Anni boteya napkbaa rez ya? ²Pu gbi'nen bilət somaso. Seekare, Yahudaawai essəpu zur ina Bil yiisində.³Ga sə Yahudaawai uri ina punaa eska timr paya? Eska timra iire paal yeryen Go'numa Billəm zuk ya? ⁴Kana bo'rəm ri' pa. Goptəra riil, Bil na kin zok naa zema, koo mari yas songbaiyi. Ni pu biisənənək, "Nok i yiikəna ura naa go'numaz pangna moondə, sə a de'ek mona zaa ar bissə."⁵ Amma go'kapaa aak na yii go'numa Billem, a dook anya? Bil go'pa de pu tosək suksa baara uləllə, ri' pa ya? N pak pu naa sumdumeya marirəi.⁶ Naa bo'rum ri' pa. Na rii Bil zeesək del bis rigaya?⁷ Amma zəmaa Billəs songbā miimrə kamtə nooskaa ullək, nok an sə i zeesne bis gee mii maza naa hakkeiyaz ya? ⁸Nok an sə i doo bonge ni kamtən songb sə e doo, sə uri i tabbəsən e doo bonge, "A bo'rə enku sə go'num na zaa." Bis iirə paa wessazi.⁹ Anniya? Epu yaakən keeska zura eeləya? ko topa. Nok e see e dogdəsapu Yahudaawai naa Helinaawai yas ipu hakkeire dii. ¹⁰An pii ni bisənnək: "Ura wessaz koo muzo pii pa."¹¹Ura meegəssən naz pii pa. Ura laa Billaz pii pa. ¹²Ii yas i yesapu kut. I yerpu ina kam toms pan. Ura bo'rə ina wessan naz pii pa, koo muzə pii pa.¹³ Dungna iin gagəlli. Me'teya ii ipu na songb. Imsa bigrəs pu iirə su'rə. ¹⁴Suta iit yi'sapu na gomta baar naa kamkpna su'.¹⁵ Dənta iit gbakə ar kuuska kwa'rə. ¹⁶Wo'oska naa bəska baar uni in gapta iit. ¹⁷Mariya ai i mee gapta wessat pa. ¹⁸Nok ri'ik sera Billəl pu iire no'rə pa. ¹⁹Rikak a meegəsapu ina ro'onaaz doon, pag iya ipu dookaire diirə. Pu ri' nək sə suta iit na gbe'es zok sə dəl yas na as Bil mu'. ²⁰Pu ri nək maza le'ek bo'ka go'num naa bilaa kamkpa tomsək az pii ullə mu' pa. Nok dookairəzi sə hakkei i mee zok. ²¹Amma ri'ak, go'numa Billəm meegəsapu zok koo naa dookai pa. dookai naa anabawai iyyi seedakui, ²²waato go'numa Billəm yeeso kweebaazə nək iya i esə timrai. Nək wo'oska pii pa. ²³Nək mari yas i bo'rsəapu hakkei sə i gas gbi'kəma Billəmrə. ²⁴I keesi na go'numa pu kweeka Yeeso Kweebaazəkrəm. ²⁵Nək Bil esə Kweebaaz Yeeso nək toka gimr eska timr ullə kwaalə. Ese kweebaaz ni tabbəskinaa bisa wessassək, ²⁶nək zinsapu hakkeiya dōoi ullə buuka timle. An bo'rum nək yiika go'numa ulləm dənandə. bo'rəm ri' səbo yii zeesəkzen kooneeya wessa nək eska timra Yeesorəllə. ²⁷Təka zur pi araya? Keesapu zok. Nok toms ya? Ouwo, amma nək eska timr. ²⁸A bamsək ange i zeesə maz wessa nək tomsa dookaire kamas pa amma nək eska timli. ²⁹Koo Bil gə Billa Yahudaawairəlli kotto ya? Gə ur Billa menkirəlli paya Qo, naa menki yam. ³⁰Napu ri', Bil pu muzo, keesək iya i nau ai eska timlə naa iya i nau pai eska timlə. ³¹A ipsək dookai nək eska timr ya? Na bo'rum ri'pa koo topa. Goptəra ri'il, a noos dookai.

Chapter 4

¹A dook anni Ibraahim, daa a aarə dooz kin zokrən ya? ²Nɔk Ibraahim kin keeska naa kamkpa toms, punaa daliilaa təknu zuraz, amma Billə mu' pa. ³Rababai i doo anya? "Ibraahim esə timr Billə, i ge'su ni go'numak." ⁴Ura kam tomsaz gə, toksa roos ge' zok ni go'numak pa, am ni ina pissunnak. ⁵Amma ura kam toms pa amma esə timr ura kees iya i duu pai yaz, i ge' eska timra uləl. ⁶Daada bən doo səsəm pu maza Bil ge'u iya na go'numairəz naa toms pa. ⁷Doo bongə, "Iya naa səsəmaiya iya i ra'asi aibeiya iiyai, naa iya i gbe'si hakkeiya iiyai. ⁸Maza naa səsəmmazzi ura Daa Bil ge' hakkeiya ulləi paz." ⁹Səsəma am gə i doo iya i nauwairə kotto ya koo naa iya i naw pai yamya? Nɔk a doo bongə, i ge'sə Ibraahim eska timr nɔk go'num." ¹⁰I ge' rigaziya? Zoora Ibraahim nawallə ya koo a nawun pallə ya? Nakkpa zipa, amma diga nau pa. ¹¹Ibraahim kwee napkɔa. Anni ina gbe'es go'numa eska timlən diga dii pisu nawun dən pak. ina pu te'en uni gau daa a iya i esə timrailəi yas koo ina nau pa. An yii i ge'ki mariya naa go'numai rə. ¹²Gəbən yii Ibraahim gau daa a iya i nawairei nɔk iya i zaa nɔk napkɔa kotto pa, amma naa iya i duu latəya daa aaz Ibraahim duiyai. Uni eska timra pisu diga nawun pak. ¹³Nɔk dokskaa i esə Ibrahim naa zeeuwiya ulləiyak sə gakkpən pe'ba ɸinteya dəlləiyak zaa dookairə pa ama go'numa eska timləm mizi. ¹⁴Nɔk iya dookairə naa pe'ba ɸinteyi, eska timr yerpu zuk gə dokaa eki ipsapu zok. ¹⁵Nɔk dookai kamtə suksa baar, ama ara dookai pinnak, roozi ka'aska dookai pi. ¹⁶Nɔk dalilaa az an bo'rum naa eska timr, nɔk sənə gau naa go'num. Dookaa eki pii nɔk baas yas. Iya i mee dookaiyi kotto baasirə pa, amma naa iya ipu na eska timra Ibraahimdəl. Nɔk ur daa aazi yas, ¹⁷ni pu biisənənnak, "N gapsapu daa a dərme gənɸai rəz." Ibraahim pu ura de'nuzzə, waato Bil, ura esə zəngs sə do' riika neta og zok naa a og zok pattəz. ¹⁸Ibraahim de'es timr Billə nɔk bo'tak koo de net gengai ko'su. Sei yer daa a dermerəz ni ina i doonak, "Gakp zeewiya moo." ¹⁹Ibraahim kwee gee zoka book worapu (nɔk punaa wi' zu' gbanaaro). Gə meemen Saraya ku'mulli. ²⁰Amma nɔk dookaa Billək, Ibraahim mu'us eska timr pa. Goptərə ri'il, wengs zok eska timlə sə noos Bil. ²¹Meegəs ina Bil dogon yi'ik yin. ²²Nɔk ri'ik eni bo'rən i ge'su ni go'numak. ²³Bii zok rikak nɔk ur kinkən unak pa, ²⁴Bii zok nɔk àà a esə timr ura ruus Yeeso Daa aaz diga wərkəz. ²⁵Uzi ura i esu nɔk aibeiya aai sə i ruusu nɔk keeska aak.

Chapter 5

¹De apunaa kweeka nõk eska timr, apunaa gabta wessat Daa Yeeso Kweebaazə. ²Ulləzi i kinə torka nõk de'eska zok rekarə go'numa i dernaamrə. Zok yagaa de'eska zoka Bil esaa nõk zoora zakandən, apunaa de'eska zok nõk a markman koo anya nooska Billə. ³A enirə kotto pa, amma zok na yaga bərka baara allə te' naa meə bərka baar kamtəkan bəska baar. ⁴Bəska baar kamtə gweka, gweka kamtə zo'kaa mu'un. ⁵Zo'kaa mu'un esə dəgsa zur pa nõk ìi yas pu timteya aairə naa gbakaa Billək Rumsa i esaassə. ⁶Diga a weng denpa zoora wessallə Yeeso wər nok iya i esə timr pai. ⁷Gomgon ara uza ka wərən nok ura esə timrazak. Ləəgə nok maza naa go'numaz maz ka es timr səka wər nok go'num. ⁸Amma Bil yii gbaakaa ullək ààrə, noka ri'ik haa es a mariya naa hakkeiyaiyi, Kweebaaz Yeeso wər nok àà. ⁹Nok ri'iki i kweyaapu nok kwaala ulləl nok ur sə a ghisək sugsa baara Billəllə. ¹⁰Diga apu umkeereiyi sə a geekən naa Bil nok wərka ullə wazzək de i geekənsapu i ar an reska ullə gapta wessattə. ¹¹A eni kotto pa, apu naa yaksa zok Billə nok Daa Yeeso Kweebaaz ura a kinnu geekənka rikakkaz. ¹²Noka ri'ik, ni hakkei i totən dəllə maz muzərək, bilaa ekirəzi bən wərək tətə nõk hakkei. Sə wərək faks marirə yas iya i bo'rə hakkeiyai. ¹³Diga dookai i zaə dən pa ara dookai pin pakrə. ¹⁴Naa ri'ik yas, wərək kee diga Adamurə haa zakarə Muusarə, naa bən iya i bo'rə hakkei pai ni Adamu ka'sən dookaiyak. Uzi ni goosa ura zakaz. ¹⁵Naa ri'ik yas esəka kottok puni ka'aska bisak pa, amma esəka eki pu som naa aibeiya aai, amma aibeiya maza muzə azzəiyi i goptə mari gənɲa wərək. Asee nõk go'numa Billəm naa esəka eki nok go'numa maz muzə emi Yeeso Kweebaaz sə daktə sə yas gənɲa. ¹⁶Esəka eki pu som naa hakkeiya maz muzə ai, nõk bisa i bo'sə maza muzə ezis usi kamtə bisa wərkrəs. Amma esəka i esə eki nõk aibei gənɲa. ¹⁷Na nõk aibeiya maz muzəi sə wərək yas ar nõk uri, asee iya i kinə go'numai yas ar emi naa esəka go'numa Billəm na kweerə ar naa rii timlə naa gapta ura muzə eziz Yeeso Kweebaaz. ¹⁸Nõk aibeiya maz muzə azzəi gobtə dəl tele bis, ri'zi tomsa go'numrə maza muzə azzə kamtə mari yas bilaa gbiskarək. ¹⁹Ni maz muzə mu'sən duuka ina i doon kamtə mari yas i gau mariya naa hakkeiyai, ri'zi bən naa duuka ina doo maz muzəzzən kamtək kweeka. ²⁰I totən dookai nõk aibei ina bagtə. Ara hakkei i dagənək go'num ark an dakarə wessawe. ²¹Eni bo'rən nok ni gapkpa naa aibeyak wərki, riizi bo'ka go'num reksək go'numrə rekarə zəngsa bəmpas Yeeso Kweebaazə.

Chapter 6

¹A dook an ri'ak ya? A rek mu' naa bo'rəka hakkei sə go'numa Billəm na bag zok ya? ²Ouwo, koo topa. Aa à wərapu hakkeirəi a bo'ok riga sə a gəə roo gəbən haa ri'akya? ³I mee paya aa i bo'saa batisma rekarə Kweebaaz Yeeso rə i bo'saa batismaa ullə wərkəzi. ⁴Nok ri'ik i iisaapu batismarə wərka ulləkrə, ina an bo'rəm ni i ruusən Kweebaaz diga roobairək naa gbi'kəma Daa rəm, aa bən a ri'gək naa oosaa zəngsək. ⁵De a gapsapu muyo wərka ulləkrə, a gəkp muyo ublaa ruukaa ulləkrə. ⁶A meemen i baasapu maza aarə dōozaz naa ur nok sənə ra'as zoka hakkeirək, nok ka ana gəə noosək hakkeirə pa. ⁷Nok ura wər irəm wərkiz sepsaapu hakkeirə. ⁸Ama ana wər Kweebaazə, a essəpu timr aa bən a ruukrun naa ur. ⁹A meemen i ruus Kweebaaz diga wərkə, punaa zəngs. Gə wərk punaa gbi'kəm ullə paa pa. ¹⁰Wərka sə wərən hakkeirək wər də mukə kotto sə gau naa Bil. ¹¹Ii bən pe'en zuta iit iya i wərapu hakkeirəi, amma ipu naa zəngs Billə Yeeso Kweebaazə. ¹²Noka ri'ik kai ii sə hakkei na gau iirə zokrəmrə pa nok sə i duukən neta go'pat. ¹³Kai esə zongna iin neta tomsə hakkeirəz pa, ama neta tomsət nok go'num. Esən zu'teya ii Billə ni iya wərpui ama ipunaa zəngs. Sə i esə zongna iin neta tomsa Billəssə go'numrəu. ¹⁴Kai ii hakkei sə na gau gwant iirə paa pa, nok ipu dookairə dii pa ama go'numrə dii. ¹⁵Anni bən ya? A bo'rək hakkei nok apu dookairə dii pa ama go'numrə dii ya? Kana bo'rum ri' pa. ¹⁶Ii bən i mee paya ura i esə zuta iit ni seniyai iiyi seniya ullə ipu duukurəi, ura doolezi i ke'suku to' paya? Ina an zəmazi koo moozi senza hakkei i kama wərkəi, koo senza go'numrə sə kamaa oosarə. ¹⁷Ama a iisə Bil useeko! Nok dōo ii seniya hakkeirəiyi, ama naa timr mulə sə i gau naa gbaakənka naa kubruskəna ak ni i kamtənnak. ¹⁸I keesənpu hakkeirə, i gabsənpu seniya go'numrəi. ¹⁹Npu pagrə ni maza na gbam zokrə pazak. Ni i esən zok neta go'pattə naa enkurəttə. Ri'ak esən zongna iin neta go'ottə naa ra'səskarə. ²⁰De ii seniya hakkeirəiyi, i bo'ok riga sə i og tomsa oomis ya? ²¹I kin an nettirə ya sə zok burnun ak? Ina keetək nettirən sei wərk. ²²Amma de i ra'səsənpu hakkeiya ii, ii seniya Billəiyi i gapsapu dokta ra'səntat kink zəngsa bəmpassat. ²³Toksaa hakkeirəs wərki, amma esəka Billək zəngsa bəmpas Yeeso Kweebaazə Daa aaz.

Chapter 7

¹Koo i mee paya uri yangi (Nok Npu pagrə naa mariya i mee dookaiyai) nok dookai i gbaagban maz napu na zəngs gə?²Kitakiiza pu kiimrəz pu doksənzəz dookairə gwandə ya'azə na punaa zəngs, amma ya'azi na wərpu gwerə ullə kiimrək binsapu. ³gəbən ya'za ulləz na punaa zəngs səna bəə kiim umarə i dərku maza bo'rə zinaz. Amma ya'za ulləz na wər, i bindusupu, i dərku maza bo'rə zinaz pa na ree kiim umarə. ⁴Nok ri'ik uriyangi ii bən i wərpu dookairə rekarə zoka Kweebaazəkrə nok səna dərən səna daksən ura ruu wərkrəzzə nok sə eskən renta Billə mu'kat. ⁵Amma de apu zokrə te' sə hakkei i totə zogrumrə te', i kees neta oomit rekarə wərkrə. ⁶Amma ri'ak i binsaapu dookairə sə a wərpu neta dogdaa etirə gə sə kam toms naa neta pəttat naa Rumsa Billəs, amma naa neta dɔɔtat⁷A dook anyə? dookai gə hakkeiyi ya? A'a, gau ri' pa. Noka ri'ik Nka mee hakkei pa na nok dookai pa. Nka mee wiika zok pa, dookai inaa doo "Kaa wii zok pa". ⁸De hakkei naa kinka bila kamsapu zok rekarə dookairə; amma na nok bis pa hakkei ika wəraru. ⁹Bəl ularə n bii nok dookai pa, amma de dookai i zaa hakkei kin gham sə n wər. ¹⁰Dookaiya ika kamtə zəngsai i yer wərəkək miirə. ¹¹Nok hakkei kin bila dookairə sə i səəre sə gəbən i iuwe. ¹²Ri'ak bis pu oomi, dookai gəbən ipu oomi marirə yas. ¹³Nok ri'ik go'ka ina go'on kamtəke wərək ya? Go'rəm ri' pa. Amma hakkei nok sə ii yi səəkəne hakkeiyak rekarə ina go'ondə kamtə wərək miirə; ri'erizi rekarə dookairə sə hakkei i ga'ak hakkei riika pii pa. ¹⁴Nok e mee bis gə Rumsa oomissə. Amma mii zokki sə i yinge sənurə hakkeirə. ¹⁵Ina n bo'rən n meegəs inni pa, gə ina n yi gəkan uni n bo'rə pa. Ina n mu'san uni n bo'rə. ¹⁶Ama mina bo'rə ina n ii bo'kan pa, n yisə bis minge bis pu oomi. ¹⁷Amma miizi ri'ak n bo'rə neta eti pa, amma hakkeiya i gau mirrəiyi. ¹⁸Gə n meemən zoka miik zoka miik gaps ina oomin pa. Iika bo'ka ina oomin pu miirə, amma n kin bo'ka pa. ¹⁹Neta oomi n ii bo'kat n bo'rə pa, amma enkuwa n ii pau uwi n bo'rə. ²⁰Mina bo'rə neta n ii bo'kat pa miizi n bo'rə netti pa, amma hakkeiya i gau miirəiyi i bo'rə netti. ²¹Nok n oksə miirə n ii bo'ka ina go'on nok enku pu gaptə miirə. ²²N gee yaksa zok dookaiya Billəirə naa timra miil. ²³Amma n og net besebe miirə zokrə pu biskerə timlə sə kame sənurə, hakkeirə miirə zokrə te'. ²⁴Mii maza yirkurəzzi! Nee keesəke zoka wərkrəkrə ya? ²⁵N iisaa Bil Useeko rekarə Yeeso Kweebaazzə, sə gəbən n duu bisa Billəs. Amma kana ukarə n duu Bil naa zok.

Chapter 8

¹Nōka ri'ik wo'gaska pu iya ipu Yeeso Kweebaazairə pa. ²Nōka ri'ik gegbuskaa Rumsa zəngsa kweebaaz Yeesorək keese pu mii gegbuskaa hakkei naa wərkrək. ³Nōk ina bis le' bo'ka pan nōk tapsa zok. Bil tomtə waz naa goosa zoka hakkeirək nōk ma'kaa hakkeirək sə laksəkən hakkeiya zokrəi. ⁴Bo'rəm bis sənə yi'is aarə aa a ri'gə irim ri'gəta zokrət pai amma a Rumsət. ⁵Iya i gau naa tomsa zokrəssai i gən timr neta zokrəttə, gə iya i gau naa Rumsai i gən timr neta Rumssəttə. ⁶Gbaaka zəngs naa neta zokrət wərki, amma gbaaka zəngs naa Rums zəngsə naa gəpta wessat. ⁷Amma gbaaka zəngs zokrə sənnummi Billə nōk pu dookaiya Billəirə pa, gə gau ri' pa. ⁸Iya ipu zokrəi ipu naa gbama i okən Billam pa. ⁹Amma ii ipu zokrə roo pa, amma ipu Rumsə. Na zəmazi Rumsa Billəs gau pu iirə. Amma ura puna Rumsa kweebaazə pas a ulləzzi pa. ¹⁰Kweebaaz napu iirə kana ukarə i wərapu nōk hakkei, kana ukarə boo Rums pii na zəngs nōk go'num. ¹¹Rumsa ullə ruus Yeesos napu iirə te' ura ruus Kweebaaz wərkrək esək zəngs zoka morək rekarə Rumsa ulləssə ura gau moorəz. ¹²Nōk rii uriyangi, aa à i duwaa gimaiyi amma nōk zok na gau zokrə te' pa. ¹³Nōk ana gau zokrə te' a wərək dərāzi, amma ana gau naa Rums a ipsapu tomtəya zokrəi, a biik. ¹⁴Iya gənpa Rumsa Billəs nēyiyai, ii yangiya Billəiyi. ¹⁵Nōk i kwee rumsa sənurəssi sə ser kamkpən pa, goptəra ri'il i kwee Rumsa i gakkpən yangik, à bo'rə sə a dərū "Abba Daaz!". ¹⁶Rumsa Billəs na zura gwandəl seedaakuzi rumsa aasə géé aa yangiya Billəiyi. ¹⁷Na aa yangiyi, aayi naa pe'ka bint, kana ukarə binta Billət, kana ukarə boo pe'ba binte naa kweebaaz, nōk a og bərka baar naa ur nōk sə kinkən gbi'kəm naa urak. ¹⁸Npe' bərka baara rikak al unanən pa mina riigəz naa gbi'kəma i yisem. ¹⁹Nōk gbaksa toka yangiya bəllalləi ipu zo'ok zakaa mariya Billəirək. ²⁰Nōk mari ipu suksa baalə dii nōk zu'teya iipa, amma nōk ura tosis naa de'eska timr. ²¹i keeski diga senu naa bumkparə rekarə keeskaa gbi'kəma yangiya Billəirə. ²²Nōk a meēmən mari yas i dō' gombaa bərka baalək yam haa rikak. ²³Eni kotto pa amma naa aa yas apu zo'ok kinka Rumsa oomissə ni apun dəgskəna əngsə andə zəngsə, keesəkaa zokrə. ²⁴Nōk naa de'eska timrri sə a kin keeska. Amma ina a de'es timr bo'rəmkpan og zok den pa nōk nēzi de'es timr ina okəsəpundə ya? ²⁵Amma ana punaa de'eska timr ina a og denpandə a zo'okzon naa bəska baar. ²⁶Ri' gəbən Rums po'aa tapsa zoka aakrə ni a meē wərək pa ak, amma Rums naa zura gwandəl pu oorəkrə əngəska pii pa nōk aa. ²⁷Amma ura meēgəs timra aalaz sə gə meē anni Rums ii ya, nōk pu oorəkrə nōk iya i neksii. ²⁸Gə a meēmən iya i gbaa Billai i go'rə tomsa wessas, ii yam iya i dərīi naa go'numai. ²⁹Nōk iya sē i meēgəsapui gə urbən artə googəsipu naa goosa ullə Wazzəs sənə gau Waza sēenzaz uriyangirə te'. A dook an naa irəm neta ri'at ya? Bil napu aarəgə nēzi gwaak keerəs naa aa ya? ³⁰Iya ur dərīi sə ii bən meēgəsni, iya meēgəsni sə nòosi. ³¹A dook an netattə paa ya? Bil napu aarəgə nēzi puna keerəs naa aa ya? ³²Ura gəps Waza ulləz pa nōk mari yas nōk an sə le'ek eskənaa nettiz pa ya? ³³Nēzi wulluk mariya Bil tēegii ya? Bil naa zura gwandəl uzi zēesək. ³⁴Nēzi koskaa ya? Dangwanz Yeeso uzi wər haa gəbən ruu diga wərkrə, pu na' gò'naa Daarəkrə pu oorəkrə nōk aa mari. ³⁵Nēzi markaa naa iikaa kweebaazək ya? Gbeeka baar ya, koo laaka zok, koo fonkaaz, koo busum, koo dantəm, koo bərka baar ya? ³⁶Ni pu biisenənnak, "Nok moozi sə i iuwee ubla yas. I yere ni maiya i de'səkiyak." ³⁷Neta attə yas a àr an iya i le'es arai ura iyaazə. ³⁸Nōk n kweesapu n og ina le'ek sə maraa naa iika Bil rekarə Kweebaaz Yeeso Daarən pii pa; koo wərək, koo zəngs, koo malaika, koo gwant, koo neta bəllallət, koo neta zak mu'kat, koo naa gbam, ³⁹koo ye'sər, koo surka, koo naa kala neta Bil wəmat le'ek pa.

Chapter 9

¹N pag songb kweebaazə pa, n doo zəma, sundumeya mii i seede Rumsa Billəssə, ²miigə n mēē gomta baar na gombaa timlək pii miirə timlə. ³Nōk n win ika laale naa nōk kweebaaz pa nōk uriyangiya mii naa iya zeewiya miiyi zokrə te'ei. ⁴Ii Israilaawaiyi. I kinsapu gakkpa yangiya Billəi rət, naa gbi'kəm, naa doka, esəka dookairək, noosəka Bil. ⁵Iiyi naa domdaiya dōō dōō kweebaaz keetə iirə zokrə te'ei Kweebaaz ura ar yasaz, Bil sə'supu haa tingtin. Na Gau ri'. ⁶Amma pii ni dokaa Billək yi'is pak pa. Nōk koo nēeyazi isra'ilaawairə pa amma maza Isra'ilaz. ⁷Gəbən rii yangiya Ibraahim rəi yaszi a ulləi pa. Amma "Ishaakurəzi zeeuwa iiu keetə." ⁸Riizi yangiya zokrəi yangiya Billəiyi pa, amma yangiya dokarəi i ge'i ni zeewiik. ⁹paka akki a dokaakirək: "Bəlla allə N zak, N esək Saraya waz." ¹⁰Eni kotto pa, amma sa'kaa roozə Rebeeka pe'en baara wazəl naa maz uza daa aaz Ishaaku. ¹¹bəllirə yangiyi i ding zok dənpa gə i bo'rə una wessa koo go'pan pa, nōk neta Bil iit teegəsapu zokat na de' nōk gəə tomsa i kamassə pa, amma nōk dərkaa ullək. ¹²I doosu bonge ura Zəəzaz sənək a so'zaz. ¹³Pii ni i biinak gee, "N ii Yaakubu, Isuwa n mu'supu." ¹⁴N dook an bən ya? Bil pu naa go'num pa ya? Kana gau ri' pa. ¹⁵Nok doosə Muusa, "N ok yirku ura n oksu yirkuzzə, N bo'ok go'num ura n bo'səku go'numazzə." ¹⁶Nok ri'ik, nok ura iiz pa koo ura nogaz pa, amma nok Bil ura og yirkuz. ¹⁷Rababaaz doosə Firauna bonge, "Nok irəm daliilaiya aiyi sə N ruusa nok sə N yii gbama miim moorə paa, sə ri'ra miil na do' dəllə yas." ¹⁸Nok ri'ik yii yirku ura goosuzzə, gə wəngs zura ura goosuzzə. ¹⁹I dooske inge, "Nok an sə laa aibeya? Nēēzi medda mu'uska ina iin ya?" ²⁰Ina giisəmrən, nēē mazzi bag Bil ya? Ina wom zokan doosəkdon ura womuz géé, "Nok an sə a wome ri'ari ya?" ²¹Womba wo' punaa bilaa womkpən ina tomsən una naa wo'a pərbək pa ya? ²²Anni Bil na ii yiika suksa baara ulləl sə gbi'kəma ulləm na mēē zok, amma do'os naa bəska baar neta wo'sattə paya? ²³Na bo'rə rii nok səbo yii zaudiya boorə darajarəz neta yirkurəttə a artə kurgəsaa daraajarət gə? ²⁴Səna bo'rə rii nok aagə, aa à gəbən deraai Yahudaawairə te' kotto pa, haa naa menki gə? ²⁵Ni doon Hoosaya rək: "N dərək mariya mii iya mariya miiyi pai, iya iiyai amma i iiu pa. ²⁶Bo'rəmka i dooski 'ii mariya miiyi pa,' roozī sə i dərki 'yangiya Billə naa zəngsai.'" ²⁷Ishaya go' mariya Israilairə paa, "Koo yangiya Isra'ilai inaka dag ni wa'rəta su' gbonarətək, iya ika kees zokai ika pii topa te'." ²⁸Nok Daa Bil zēəsək bisa ulləs dəllə lo'ok pa. ²⁹Ni Ishaya doo dōōk, "Daa Bil naka daasaa zeeu da' pa, aka yerpu ni Sodomak, gə ina yesaa ni Gomaarak." ³⁰A dook anni rikak ya? Nok menki iya i laa go'num pai i kin go'num. I kin go'numa eska timləm. ³¹Amma Isra'ilai iya i laa dookaiya go'numrən i kin pa. ³²Nok anya? Nok i laa naa eska timra pa. Amma noka tomte, sə i dəu dək naa billa dəpkpa də'rəl. ³³Ni pu biisənənnak, "Gwenən, Npu bopsək ge'a kaskarək Sihiyoonandə ura pat esə timraz zok burku pa."

Chapter 10

¹Uriyangi, iika miirə timlək naa oorəka miirək Billə nok ii, nok sə ina kin zəngs. ²Nok n geesapu iya i yaayan Billə mu' amma nok meekaa iik pa. ³Nok i mee go'numa Daa Billəm pa sə i laa go'numa gwanirəm, i duu go'numa Billəm pa. ⁴Nok Kweebaaz uzi yi'səkaa bisa go'numrəs koo neeya esə timraz. ⁵Nok Muusa biin go'numrə paak keetə bissə, "Maza bo'rə go'numa bissəm seek naa go'num." ⁶Amma go'numa keetə diga eska timləm doo bongə, "Ka mona doo moorə timlə 'Neezi rek billə paa ya?' (nok, tiitəkən kweebaaz dii); 'kamona doo bongə, Neezi tiik gagəllə ya?'" (nok, ruuska Kweebaaz roobairə). ⁸Amma doo anya? "Paka rook pu mondə popsarə, mondə su'rə, gə mondə timlə." Paka eska timlək ni pin dookən paka tinkakrək ak. ⁹Nok mona doo naa su'a mondək sə a esə timra mool Bil ruusu diga wəkrə a biik. ¹⁰Naa timrri sə maz esə timr go'numdə, gə na su' sə seedə zakaa oosarək. ¹¹Ni rababaaz doonak, "Koo neeya ura esə timr ulləz tork burka zok pa." ¹²Bila vagsa pii Helinaawairə naa Yahudaawairə te' pa, ipu muyo Daa Billə. Daa Billa yasaz zee maz pa, ii maza naa zaudiz naa a una pisu paz iya i dər ri'ra ulləlai. ¹³Koo neeya ura dər ri'ra dangwanzəl biik bin. ¹⁴Iigə i dərək riga ullə ya? Iya i esə timr ullə pai. I esək timr riga ura i geeu paz ya? I geek riga naa lamz paya? ¹⁵I kubruskən riga, sei ina tomipu ya?. Ni pu biisənənnak, "Gakp riga naa iya i kamtə paka tingkak ya!" ¹⁶Amma ii yaszi i ke'to' paka tingkakrə pa. Ishaya doo bongə, "Daa nee esə timr paka a dookrə ya?" ¹⁷Eska timr zaa geekarə, geeka bən zaa nok paka dangwanzək. ¹⁸Amma N doo, "I gee paya?" I geegen. "Gweraa iik reepu koo araya buttə, gə paka iik reepu ara dəl kəsənəkrə." ¹⁹Nok ri'ik n doo, Isra'ilaawai gə i mee pa ya?" Seekarə Muusa doo bongə, "N toskən mariya naa gomta ba'terəirə te'ka. N gə toskən maroya i mee koo una pairə, gə N bəskən baar." ²⁰Gə Ishaya de' sə doo bongə, "N kinsapu zok mariya i laye pai. N gbe'səpu iya i laye mii pai. ²¹Riigəs naa Isra'ilai sə doo bongə, Ubla yas n gwaak naa mii mariya Isra'ilairə, mariya naa wənta zutai."

Chapter 11

¹Npu deskəndə, Bil yesəpu mariya ulləi kur ya? Ouwo, koo topa! Ai mii naa zura mindəl bən maza Isra'ilazzi zeewa Ibraahimrəu meēla Bilyaaminurəl. ²Bil mu'us mariya ullə tēegi diga dōqi pa. koo i meē ina rababaaz doo Iliyarə paan paya? Ni kam wəraa ullək Billə nok yanga Isra'ilai doo bongə, ³"Daa Bil i ipsapu anabawaiya mooi, i wa'gəsapu ar ma'na neta dəənta mootət, miizi min muzə n see kotto ipu laak zəngsa miisə." ⁴Amma anni Bil bəgnun ya? N kaasapu mariya mii mu' gbansa iya i noos maaz ba'al pai." ⁵Riizi bəlla allə bən iya i seei ipu iya i tēegiiṛə nok go'numa ulləmmi. ⁶Amma na go'numrəzi, a tomsəkki pa, na rii pa go'num bən gəkp go'num pa. ⁷Anni bən Isra'ilai i laa sə i kinə paya? Amma iya i tēegii iya i seei i wəngs zu'terə. ⁸Ni pin biisənənnak, "Bil esi rumsa mə'əmrəz, esi no' amma a okarəi pa, naa to' amma a geekarəi pa, haa zakarə wonka." ⁹Gə Dauda doo bongə, "Tomteya ii ina gau gangam səna kami, tərə na gau ina dəkkpa də'rən, neta root na gəə gwanirə zullə. ¹⁰No'a ii ina ku'us sə kaina og pa, konsən kuta iit koo ting-ting." ¹¹N doo minge "I dəu də' noka ii kaskənək ya?" Kana bo'rəm pa. Noka riik kaskaa iik gəkp kweekaa menkirək nok səna tosi keerəssə. ¹²Kaskaa iik na kamtək zaudi dəllə haa asara iiz menkirə, bəlle daka iik Billə yi'ikyin ya?" ¹³Amma ri'ak Npu pəgnəndə menki, de mii tombaazi menkirə n noos zur tomsa miisəs. ¹⁴Koo naa bilaa pakya n tos zeewa miirə zokrəu keerəssə sə n kwee ii uri. ¹⁵Amma na mu'uska iik na gau geekənkaa dəllək, kweekaa iik gə gəkp riga, naa sei zəngs robairə te' pa naa? ¹⁶A oosənnan bən pu ookapa.Yiise ina pu ookapa, dalət bən pu rii. ¹⁷Amma dalət uta na kossapu, moo zaitun a wo'səz na daks zok ipu rek tingting maa gidarəm naa daləta seetət. ¹⁸Kaa tэг zur daləttə pa, amma mona tэг zur moozi a kam gida pa, ama yiiseyi kamən. ¹⁹I dook inge, "E dobs dalət noka i daksəkənək." ²⁰Zəmazi nok eska timr pa iil sə i dobsin, moo bo nok eska timra mool apu de'narə. Kaa sundə haa a tэг zura mool pa, amma serummum Bil. ²¹De Bil daa daləta seentat pa, moo bən daaka pa. ²²Gwenən go'numa Billəm naa meekaa ulləm, na' ukarə meekaa rook a Yahudaawaiya i kasairə, amma na' ukarə go'numa Billəm zaa moorə mona gau go'numa ulləmrə. Na ri'pa moo bən i dobska ²³ii bən ina ree mu' na eska timra ill pa ii bən i toskən te'. Bil le'len gətini roo. ²⁴Moo bən a ii doptaz zaituna wo'səz roozə sə i doga zaituna gwa'azə ni i kasənək bəlla ta ma daləta dōqtat diit. I gənkən daləta gwandə wo'ossəttə ya? Sakko maa daləta dōqta diit mōq ii Yahudaawai. ²⁵Nok n ii daakən təgrarə pa uriyangi. Kai gau mariya i og zu'teya ii ni mariya i meegəsaiyak pa. Wəngka timr bo'rəm pu Isra'ila, amma yas pa haa iya bəlla menkirən i zaa. ²⁶Nok riizi Isra'ilaawai yas i gbisək ni pin biisənənnak, "Diga Sihiyoonazi Kweekaaz keetək sə keesək do'oz diga zeeuwa Yaakuburəurə. ²⁷Dokaa miiki naa ii, dəna N pe'eskən hakkeiya Israilaawairəi." ²⁸Paka tingkəkrə ii ina mu'sənnan ni iirə, amma kana ukarə ni tēegəkəaa Billək, i gbaakən nok daiya ii. ²⁹Nok esək naa dərkaa Billək as zok pa. ³⁰Ni dōq i mu'sən duuka Billək, amma ri'ak i oksənpu yirku nok ara i duun ina i doon pak. ³¹Yahudaawai i duu ina i doon ri'ak pan, ri'ak amma oksi yirku ni oksənən ii ak. ³²Nok Bil gbe'sapu koo neēya ura duu ina doon pan nok səna yii go'numa koo neēya rəm. ³³Surka meegəskənəaa Billək pu naa gəbam pa! Bisa ulləs pu naa wi'gəska pa nok səna yii go'numa koo neērəyam! ³⁴"Neē meē timra Billəl ya? Koo neēzi ura doosu pakaz ya? ³⁵"Koo neēzi medə eska Bil esək noka i geeskunuk ya?" Diga ulləzi naa gə ulləzi net tele pii. ³⁶Uzi boo gəka nettirək. Nooska gau ulləzi tingting.

Chapter 12

¹Npu oorəkəndə, uriyangi, nok yirkuwa Billəm. Yiin zongna iin ina kweenən Billə mu' uni tomsa iirə rumsəs. ²Kai diisə dəl pa, amma daan goosa iis noka i meəkən ina oominak nok sənə gau ookapa kweenən Billə mu'. ³N doo minge nok go'numa Bil go'sem ni npu dooskəndə kala maza pu iirə te'kazzək, amma sundun sundumeya bakarəi ni Billa pal esən koo neeya gboska timrak. ⁴Ni apu naa dalət gənja zoka mukəkrək, dalətti tele tomsa iis musəsi pa. ⁵Noka riik aa à apu gənja ai apu muyo kweebaazə mu'. Koo neeya punaa tomsa ulləs. ⁶Apu naa esək somaso ni go'numa Billəm esnaak. Esəka uzarək na anabchizi, na bo'rə ina bo'rəkan naa eska timrra ulləm. ⁷Uza boo na esəka ullək tomsi, na bo'rə toms. Uza naa kubrəskənaki, na kubrəsən. ⁸Uza naa gopkpa hakkilozi, i gamna doosəka mari pak, uzarək na eskaki na ree mu' naa eskəna kaa mari pak; esəka mook na gwanti, bo'om naa eskaa rook, esəka mook na yirku, esəm naa yaksa zok. ⁹Iikənka kana gau naa doot pa. Mu'sən ina go'pan sə a kanggbəs a wessan. ¹⁰Ni a iikən uriyangik, gbaakən ində te'. Gbaakənkən oomi ində te'. ¹¹Ma'sən zok tomsa rumsəssə, kamn tomsa Daa Billəs sə i duwu. ¹²Eska timra iil na gau naa yaksa zok, bəsən baar zok na yagən ina pu bərk baalə, de'en naa weerəka Bil koo bonnaya. ¹³Masən uriyangi ina i ii markandən sə i gbaa mari yas. ¹⁴Sə'sən mariya i bəsən baarai, sə'səmi kai kamni su' pa. ¹⁵Zok na yagən naa mariya zok yagii, go'on naa mariya ipu wərarəi. ¹⁶Gamn naa sundumeya moqi, kai sundə ina təkə zullən pa. Kween koo neeya sə i gau naa sundumeya wessai. ¹⁷Kai gən enku naa enku pa, ama bo'rən ina wessan marirə nollə yas. ¹⁸Na go'gən gamn gapta oomit naa uriyangi yas. ¹⁹Kai gən enku pa, gbaabaiya mii, amma daasən gwan Billa, nok pu biisənnən, "'Gəska a bondəkki; N gəsək,' Daa Bil doo." ²⁰Keerəza moqoz wodu na gomu, esmu reka, bəmgba na bo'ru, esnu maam. Mona bo'rə ri'eri a gbəesupu yenteya gwandə zullə." ²¹Enku kanaa kinə ar gapt moqrə zullə pa, amma nənəm enku naa go'num.

Chapter 13

¹Kala maza naa zəngsaz na gau naa eska gbi'kəm dɔɔnirə, nok gbi'kəm pii pa sei na keetə Billə. Iya i gau eyi Billi gapsi. ²Noka ri'ik, maza mu'us eska gbi'kəmaz pat mu'sapu dookaa Billəz. Iya i mu'usai i kweek bis gwanirə paa. ³Mariya gwantəi i bo'rə ɛnkui ina go'omdə paa pa sei ina go'pan. A ii in gakkpa maza serum dɔɔni paz ya? Bo'om ina wessan sə a kinə zantəma room. ⁴Nok ur senza Billəzzi oomi moorə, amma mona bo'rə ina oomin pa serummu nok ur rou wəəg kotto pa nok ur senza Billəzzi. Uzi gəskən ura bo'rə ɛnkuz. ⁵Noka ri'ik esən gbi'kəm nok suksa baar kotto pa, amma naa iika indək. ⁶Noka ri'ik, i sooson sook nok dɔɔni səniya Billəyi i bo'rəbon koo bonnaya. ⁷Togəm koo nəəya gimra ulləl; sook iya i kwee sookairə, toms nok iya i tɔɔ tomsai; serəmməm ura tɔɔ serəmkaz; gbi'kəm nok ura tɔɔ gbi'kəmaz. ⁸Kaa kam uza timlə pa, sei gbaakənka ində te'. Ura ii kuragwaageya ulləz duusapu dooka. ⁹Dookai: "Kaa bo'rə zina pa. Kaa iu zur pa. Kaa bo'rə keerəs pa," dooka uza na pii bən i daksipu paka akrə: "Gbaam kuragwaageya mooz ni a ii zura mondəllak. ¹⁰Gbaaka bo'rə tomsa ɛnkurəs kuragwaageya ulləzzəz pa. Noka ri'ik gbaaka yi'iskaa dookazi. ¹¹Noka ri'ik n meəmən bəlla allə ar go'sapu wəən rumrə, ri'akzi kweeka pu andə popsarə naa a ma'an eska timlək. ¹²De teteeg dɔɔsapu, ar ook dəra, a tus tomteya təgrarəi, a tə' yaləna oosarən. ¹³A ri'gə ri'gəta oomit ni naa ublak, naa manti na bo'sum pa, naa laaka ki' koo yaari pa, koo sinkənka naa keerəs. ¹⁴Gamn naa Daa Yesu kweebaaz. Kai go'rəsə zok dənta kamkpən neta go'pattə paa.

Chapter 14

¹Kween iya yapru eska timlā, kanaa sinkənsən naa pagrəma iim pa. ²Ama ura esə timr oomiz rekrən koo anya, ama ura naa yaprus reg dangta net kotto. ³Ura reg koo anyaz kanaa mu'us ura regə koo anya paz pa, naa gəbən ura regə paz kanaa zees bis ura regəzzə paa pa. Bil kweeku kwen. ⁴Mqo neezi sə a le'ek zeeska senza en uzaz ya? dangwanza ulləzzə mu' na ii na ɸa'gəm koo na de', amma i ruuskurun. Gwan Daa Billi ruusku sə de'. ⁵Uza ubla uka asu an uka. Uza gwen ublutti kwerkənkwen. ⁶Maza noos ublaz, noos nok Daa Bil. Kala maza regəz regə nok Daa Bil, de iisə in Bil Useeko. Ura regə paz mu'us reka nok Daa Bil, ur bən iisə in Daa Bil useeko. ⁷Ura gau aarə te' naa gwanaz pii pa. Maza wər naa gwanaz pii pa. ⁸Nok ana gau, a gapsə Daa Bil, ana wər, a wər nok Daa Bil. Koo a pii, koo a wər aa Daa Billəiyi. ⁹Nok Kweebaaz gapsapu Daa Billa iya i wərai naa iya i punaa zəngsai rəz. ¹⁰Amma moo, nok an sə a zeesə dōowi bis ya? Amma moo nok an sə a mu'us dōowiya mooz ya? A de'ek Billə mu' ar bissə. ¹¹Nok Pi biisənən, Daa Bil doo bongə, "N gba'təm naa zəngsa miis, "koo ruktuka pakya za gu'uk miirə dii, kala meɛla palya noosək Bil. ¹²Noka ri'ik koo neeya aarə te' dook ina bo'rən naa zura gwandəl Billə mu'. ¹³De pu rii, kaa zeeskənkə andə te' pa. Goptəra ri'il a de'es an uza kanaa gau bilaa dōowi dəkkpən də'ək pa. ¹⁴N meɛ pu timra miil yetə Daa Yeesorə, ina go'pan pii pa sei mon mona monge go'pa sə go'sa pa. ¹⁵Na nok rekaki sə dōowi na bərək timlā, i gbaakən es pa nok reka mook ka iu ura Yeeso wər nok uraz pa. ¹⁶Noka ri'ik kai daa ina iirə oomin sənə an gbam sə mari na womrən pa. ¹⁷Nok gwanta Billət reka naa bo'kaki kotto pa, amma nok go'num, gaptə wessat, naa yaksa zok Rumsa Billəssə. ¹⁸Nok ura kamsə Kweebaaz toms ri'eriz, Bil kweesupu, mari boo i de'supurə. ¹⁹Napu ri', a laa ina kamtək gaptə wessat naa ina kamkpa mu'un. ²⁰Kai ips tomsa Billəs nok rek pa. Nok koo anya pu ookapa, ama hakkeiyi ura regə sə kamtu dəpkpa də'ən. ²¹Go'gon kaa teu gala koo a bo' wak koo ina laksək dōowi timran pa. ²²Eska timra pisənnal, apu de'sənzəz iirə te' naa Bil. Ura naa sə'səmazzi ura timr sinkənsu naa ina timr iisu gwanan paz. ²³Maza timr sinkənsu sə regəz laksapu zura gwandəl, nok esə timr paa pa. Kala ina a esə timr paa pan hakkeiyi.

Chapter 15

¹Àa apu naa gbama a po'ok iya ipu naa yabru, kaa po' zu'teya ai kotto pa. ²Koo neeya aarə te' na ii kuragwaageya ulləz rekarə ina bakundən. ³Nok Yeese bən íi zura gwandəl pa, ama pu ni i biinak, "Də'sa i də'nas kasə ullə zullə." ⁴Ina i biisapu sa'kan yas i bii nok sə ana mēē bəska baar naa wengrəskaa rabaazək sə ana kinə gbam. ⁵Billa bəska baaral naa wengrəskaz na po'on sə i gau naa sundume muyo ində te' nok ri'ra kweebaaz Yeesorəl. ⁶Na bo'sən ri' nok naa timr mulə naa su' mukə sə i noos Bil Daa a Daa aarəz Yeese Kweebaazəz. ⁷Noka riik kweekən ində te' ni kweebaaz kwenənnak rekarə nooska daa Billə. ⁸N doo minge Kweebaaz yer senza gangsəz nək səna yii zəmaa Billəz. Nək yi'iska ina i doosə daiya ii, ⁹nək menki ina noos Bil nək yirkuwa ulləu. Ni pu biisənənnak, "Noka ri'ik N zanka menkirə te' sə N noos riira mool." ¹⁰Gəbən doo bonge, "Zok na yagən ii mənki naa mariya ulləi." ¹¹Gəbən, "Noosən Daa Bil ii menki yas; Mari yas ina noosu." ¹²Gəbən Ishaya doo bonge, "Yiise keetək Yaasarə, uzi ura ruutək sə gau gwant menkirə. Menki i de'sək timr ullə paa." ¹³Billa naa gbamal na yi'sən naa yaksa zok na gabta wessa eska timlək nək sə i gau naa gbam naa le'kaa Rumsa Billəs. ¹⁴Mii naa zura miil i essəpu timr naa íi uriyangi. Íi naa zura iil i yi'sapu naa bo'rəka ina wessan, naa mēēka naa dookənka. ¹⁵Npu biiska netattə naa gbam rekarə iirə nək sə i de'es timr gəbən, nək esəka Daa Bil esək. ¹⁶Esəka rook uki n gəkp senza Kweebaaz Yeese tomu menkirəz, n esək ni firist a paka tingka Billəkak. Mina bo'rə ri' nək esəka menkirək na gau ina kweekarən, ni ina ookapa Rumsa Billəssə. ¹⁷Yaksa zoka miik pu Kweebaazə naa neta Billəttə. ¹⁸Nək n ka'gək dooka una pa sei ina Kweebaaz dootə diga miirə rekarə ke'ka to'a menkirəi dookarə naa yi'iskar, ¹⁹naa gbama ina yii zokan naa məsəm, naa gbama Rumsa Billəssəm. diga Ursaliima, naa ata bəpsattət haa rekarə Iliikun, n kamkp paka tingka Kweebaazək. ²⁰Bilaa akrəzi, iikaa miik n ka kam paka tingkak, amma ara i mēē ri'ra Yeesorəl pakrə. Nok n womkp ara maz seən pakrə. ²¹Ni pin biisənənək: "Iya paka ullək ree iirə pai i ok on, naa iya i gée pai, i mēēgəska." ²²Noka ri'ik n punaa net gənja a ro'ne rekarə iirət. ²³Ri'ak npunaa ara seese buta iirəttə pa. Wi' gənja n punaa iika ara n rekən iirək. ²⁴Zoorə n rek Asbaaniyaz n íi in okən mina pu arkrə sə i tome ana gapsapu topagə. ²⁵Amma ri'ak n pu rekrə Ursaliima bo'sək mariya i esə timrai tomsə. ²⁶Nok ina yaksa zokrənni mariya makidooniya naa Akaaya i too net nok po'ka iya naa zaam iya i esə timr Ursaliimairə. ²⁷Ina yaksa zokrənni zəma, gə i kweesapu gimr. Nok menki i masə mari net nok tomsa rumsəs, doole i kamsəki toms. ²⁸Noka ri'ik mina bəmsapu sə n tomti a iirə ina gəbsapu. N kootək iirə rekarə Arbaaniya. ²⁹N mēēmen mina zan iirək n zak naa sə'səma Kweebaazəm. ³⁰Npu oorəkəndə uriyangi nək Daa aaz Yeese Kweebaaz naa iika Rumsək, tosnə weerəkrə Billə mu'. ³¹Weerən nək ləəgə sə n gbisə iya i go'pa Yahuudiyairə na'rə nək tomsa miirə Ursaliima ləəgə mariya wessai i kweək kwen. ³²Weerən nək sə n zaa iirə naa yaksa zok naa iika Billək, sə n əngəska naa íi. ³³Billa gapta wessattəl naa gau na ii yas. Na gau ri'.

Chapter 16

¹N essənpu dōowiya aarə kiizaz Fiibi, ura kam toms ikiliisiyarə Kankiriiyassaz, ²kweenu nat ittərə nok Bil, ni tōo mariya wessaiyak. Po'nu naa ina iin yas nok ur bən po' mari gən̄ja haa naa mii yam. ³Də'sən Bilkiisu naa Akila, doowiya miirə tomsə Kweebaaz Yeeso rai, ⁴iya n̄ok zəngsa miiz i mu'us zəngsa iis. N iisi useeko, mii kotto pa haa naa ikiliisiya menkirai. ⁵Də'sən ikiliisiya apu iirə gwa'ai. Də'sən ura n iinu pas Abainitus, ura see dooka Kweebaaz Aasiyaz. ⁶Də'səm Maryamu ura ma'as zok tomsə n̄ok íí. ⁷Də'sən Andraniikas naa Yuniyas zeeuwuza miiz naa iya ipu pursinarə yammai. Iya i meeí kubrubairə te' iya i kweesapu Kweebaaz balai. ⁸Də'sən Ambiliyaatus, ura n iinupaz Daa Billə mu'⁹Də'səne Urbaanus doowiya aarə tomsə Kweebaazə, naa Istaakis ura n iinu paz. ¹⁰Də'sən Abaalis ura i meeí Kweebaazəz na iya ipu Aristobulussə gwa'ai. ¹¹Də'sən Aridiyoona zeeuwuza miiz iya ipu Yarkiiussə gwa'ai iya ipu Daa Billə¹²Də'sən Tarifaina na Tarifuusa iya ipu tomsə Billəirə. Gəbən də'sən Barsiiso ura i iiu haaz, gəbən kam toms wessa Billə mu'. ¹³Də'sən Rufus ura tēegə zok tomsa Billəssə naa maiya ulləz naa à miiz. ¹⁴Də'sən Asinkiriitus, Filiguuna, Harmiisa, Batnibas, Harmaasa naa uriyangiya ipu yammai. ¹⁵Də'sən Filuluguusa naa Juliya, Niriyus naa ur waza ulləz Ulumbasa naa mariya i duu Bil naa ii yas. ¹⁶Də'əskənkən naa iika naa kupkənkaa rumsək. Uriyangiya Billə te'í yas ipu də'əskəndə. ¹⁷Ri'ak npu oorəkəndə, uriyangi, də'sən sundumeya ii naa iya i kamtə be'səm naa dəkpa də' iirə te'eirə. I daagənsənpu kubruskənaa i kubrək. ¹⁸Irəm mariya ri'eiyi i duu Kweebaaz Yeeso pa, ama ba'teya gwanirəi kotto. naa su'a tingkak naa paka tinkgak səəramrəm sə i yer timteya mariya wessairə¹⁹Nok yiika gapta wessaa iik reksapu koo n̄eərəya. N gee yaksa zok naa ii enirə paa, amma n ii i gau naa be'ru ar an enku go'karə. ²⁰Billa gabta wessattəl lo'ok pa buksək seetan iirə dii. Go'numa Daa Yeeso Kweebaazəm na gau naa ii. ²¹Timoti ungowanza miirə tomsəz pu də'əskəndə. Rii bən Lukiiyas naa Yaason, naa gəbən Susibataras zeeuwuza miiz. ²²Mii Tartiyas ura biitə rababaaza az, n də'sən riira Daa Billəllə. ²³Gayus, ura tiisez naa ikiliisiyai yas ipu də'əskəndə, Arastus, ura kam weesa dəlla gbi'lal pu də'əskəndə, naa Kuwartus urwaza aaz. ²⁴Go'numa Daa aaz Yeeso Kweebaazəm na gau naa íí ting ting. Na gau ri'. ²⁵Ri'ak noosək na gau ura naa le'sumaz naa esən gham paka tingkakrə naa kubruskəna Yeeso Kweebaazək naa rumsa yiiskən meekaa sumsuma lo'samrə, ²⁶ama ri'ak de i yiisənpu diga rababaiya anabawairəi i yiisəpu dermei yas, naa dookaa Billa bəmpallə, n̄ok ke'ka to'a eska timrəu. ²⁷Billa meekoo koo anya rekarə Yeeso Kweebaazə, nooska bəmpak ullə. Na gau ri'.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Bulus ura Kweebaaz Yeeso deru na gau manzo naa iikaa Billək, naa ur waza ulləz Sostanisu. ²Rekarə ikiliisiya Billəz buta Korintus allə, naa iya Yesso Kweebaaz ra'si okapai, naa iya deri ina gau mariya wessai. Gə epu biisək iya i der riira Daa aaz Yesso Kweebaazzəl koo araya tele, Daa Billa iil naa aal. ³Go'num naa gapta weesat na gau naa ii a Daa Billa aazət naa Dangwanz Yesso Kweebaaz. ⁴Koo bənaya n iisə Billa miil useeko nok moo ii nok go'numa Billəm Kweebaaz Yeeso esənnallə. ⁵Yerənpu mariya naa zaudii koo andəya, pagrəmrə naa gə meegəskənarə tele. ⁶Ni dōoma Yeesorə paamak ri'zi rekarə iirə. ⁷Nok ipunaa esəka Rumsək, noka ipu zo'kən gbətkaa Daa Yesso Kweebaaz zək. ⁸Leerəskən rekarə bəpsarə, nok kai gau ina də'ənan pa ublaa Daa Yeeso Kweebaaz zakənakrə. ⁹Bil punaa doka, ulləzi sə də'rən ina tətə dakska zur Waza ulləzzə, Dangwanz Yeeso Kweebaazə. ¹⁰Ri'ak n oorəkəndə uriyangi, riira Dangwanz Yeeso Kweebaaz zəllə, ii yas i iisapu, markənka kana totə iirə te'pa. Npu oorukəndə daksən zur ar muko naa timra iil naa sundumeya muyoi. ¹¹Mariya kuluwii i dose bongə geekənka pii iirə te'pa. ¹²Ri'ak ina sundumərən uni: Iirə te' koo neeya doo bongə, "Mii a Bulus səzzi," koo "Miiya Afolos səzzi," koo "Miiya Kefas səzzi," koo "Miiya Kweebaaz zəzzi." ¹³Kweebaaz massəpu zok ya? I baa Bulus nok ii ya? Koo i bo'sən batisma riira Bulus səllə ya?¹⁴N iisə Bil useeko nok n bo'sə koo maz batisma iirə te'pa, sei Kirinus naa Gayus. ¹⁵Nok uza kana doo bongə i bo'su bo batisma miirə riilə pa. ¹⁶(Gə n bo'sə mariya Istifanussə gwa'ai batisma. N meekoo pa gə mina bo'sə bon maz uza batisma gə.) ¹⁷Kweebaaz tomtə nok bə'ka batisma pa, ama mina doosə mari paka tingkak. Naa le'kaa meegəskənaa mazzək pa, nok baakaa Kweebaazzək kana gau kotto gbi'kuma ulləmrə pa. ¹⁸Paka vaga raurək mə'əmi iya ipu wəkrəi. Ama iya Bil pu kweeki rai gbi'kəma Billəmi. ¹⁹Nok pu biisənən, "N laasə meegəskənaa iya i meeirək. N gbəgəska meekaa iya naa be'kui." ²⁰Ura naa bəkuz aa paz ya? Biibaaz a paz ya? Ura wəgəsək a paz ya? Bil yerpu Meegəskəna dəllət mə'əm paya? ²¹De dəl naa meegəskənaa ullək i meekoo Bil pa, Bil zok yagu kweeka iya i esə timr naa kubruskəna paka tingkak mə'əmrək sə bo kweeki iya isə timrai. ²²Yahudaawai gə i ii oka ina məsəmrən Helinaawai bo i laa meegəskəna. ²³Aa gə a bo'rə wa'aziya baakaa Kweebaazək, ina dəkkpa də'rənni Yahudaawairə səgə mə'əmi Helinaawairə. ²⁴Ama iya Bil derii

rə, Yahudaawai naa Helinaawai yas, e doo gbi'kəma Kweebaazəm naa mēegəskənaa Billək. ²⁵Mə'əma Billəm ar an mēegəskənaa marirək, yapruwa Billəu bo ar an wengkaa marirək. ²⁶Gwenən derkaa Bil denənnak, uriyangi. I der iya naa mēegəskənaa neta dəllət pa. I der iya naa gbi'kəmai yi genja iirə te' pa. Naa iya ipunaa asalii gənja pa. ²⁷Bil teegə neta mə'ənta dəllət sə bo dəgs iya i mēegəsai zur.. Bil teegə ina naa gbampan dellə sə bo dəgs iya naa gbamai zur. ²⁸Bil teegə ina waa fintinsə mu'us zok dəllə roon. Sə gə teegə neta zukkat, nək sə bo yes neta wessa we'et ina zukkan. ²⁹Bə'rə ri'eri sə maz kana tæg zur Billə mu'pa. ³⁰Nok neta Bil bə'rə eti, sə ipu Kweebaaz Yessorə ri'ak, ura gau mēegəskəna aarə diga Billəz. Ura gapsapu go'numa aam, riisəm, naa kweekaa aak. ³¹Noka ri'ikki ni rababaaz doog, "Ura tæg zuraz, na tæg Daa Billə."

Chapter 2

¹Mina zaa iirə uriyangi, n zaa naa le'gəska pak koo naa meegəskəna pa n doosun neta sumsumt Billət. ²N ii meegəskəna una iirə te'pa sei Yesso Kweebaaz, ura i baau az. ³Npuna ii yaprurə te', naa sellə, naa zok ningsənk wessa we'. ⁴Paka miik naa wa'aziya miik punaa paka paarəkarək koo be'ku pa. Gobtəra ri'il, sei dei ri'gəskənaa gbama Rumsəm, ⁵nok eska timra iil kana de' le'kaa marirəkrə pa, ama naa gbi'kəma Billəmrə. ⁶Naa ri'ik pat e doo paka ləkarək iya ipu i doorəsapuirə, ama meekaa dəlla allək pa koo gwaniya dənandəi pa, iya ipu ipu wo'okrəi. ⁷Gobtəra ri'il, e doo paka zəma meegəskəna Billə sumsumrə te'ek, meegəskənaa pu sumsənkək dōoi Bil sums bəlla ma'karəllə nōk gbi'kəma aam. ⁸Iya ipu gwanta bəllal ləi ko uza meepa bəlla elirə ina ka meemen ika baa Daa Billa naa gbi'kəm rəl pa. ⁹Ni pu biisənənək, "Neta nor medə okpat, tok medə geepat, timr medə sunduka pa, neta Bill bō'rə nok iya i iuu ai." ¹⁰Neta atti Bil yiisa Rumsə te'. Nok Rums wi'gəs net yas, naa neta sums zok surunta Billət. ¹¹Neezi meegəsən neta sundumerə mazzə timlət ya? sei rumsa pu gwandə timləz ri'erizi maza meē neta pu sumsumrə Billət piipa sei gwan Rumsa Billəz. ¹²Ama a kwee rumsa dəlləz pa, ama Rumsa keetə Billəssi, nok ana meegəsən esəka Bil esaak. ¹³E pag neta at naa paka meegəskaa mazzək le' gee pak, ama naa geeka Rumsək. Rums gən paka rumsək naa meegəskaa rumsək. ¹⁴Maza puna rums paz kwee neta Rumsa Billəssət pa, nok mə'əmi ullə. Le' meegəskəna pa nok rumssə zi i meegəs netti. ¹⁵Maza puna rumsaz masman koo anya, gwan naa zura gwandəl boo maza zeesukuz piipa. ¹⁶"Neezi medə meeka sundumeya Daa Billəi ya, haa səka geesu ya?" Sundumiya ai a Kweebaazəiyi.

Chapter 3

¹Uriyangi mii, n le' paksəkən ni n paksən mariya naa rumsai ak pa, sei n doosun ni mariya naa goosa zokrəi yak, ni yangiya Kweebaazəi. ²Waami n aaməsən, n esən koowa weng auwi pa, nok i reks dən rekarə pa, koo ri'ak bən i reks pa. ³Haa es ipu goosa zokrəssə. Nok keerəs naa sinəm napu iirə te', asee iyii naa goosa zokrəz paya, sə i kam tomsa goosa zokrəssi paya? ⁴Nok uza na doo bongə, "Mii a Bulus səzzi," uza gəbən naa doo bongə, "Mii a Afolos səzzi," i gau naa goo zokrəssi paya? ⁵Neezi Afolos ya? Gə neezi Bulus ya? Səni uri tan paya iya i esə timr iirəi, koo neeya ni Daa Bil esnuk. ⁶Mii n ta' Afolos kuurə maam Bil noos. ⁷Noka ri'ik ura ta'az naa ura kuuro maamaz ipu unarə te'pa. Sei gwan Bil kotto ura noos az. ⁸Ura ta'az naa ura kuuro maamaz ii yas ipu muyo, koo neeya kink faasum ni ur bo'on tomsak. ⁹Aa doowiya Billə tomsəiyi. Ii baaka Billəkki womra Billət. ¹⁰Ni go'numa Bil esə mii wombaazam n kur uza woom. Koo neeya naa mee ni womnak. ¹¹Nok ura le'ek kurka bes ni ura kur seenzaz ak piipa, waato Yesso Kweebaaz. ¹²Ri'ak uza na wom womr ara i kur ekirə naa kangeeri, koo weesa suktunsas koo bileyi i seekəmai ko de'si ko wo'os naa gbams, ¹³tomsa ulləs gbərk kaaka allə, nok ublaki sə gbərk zok. Nok gbərk rarə. Ra'a eki gwək irəm tomsa koo neeya kammās. ¹⁴Ura womra ullət de'et kink faasum; ¹⁵ura tomsa ulləs doosas, bərk baar, ama gwan biik, ni gbītə ra'rəkki. ¹⁶I mee inge moo ii gwaaga Billəkki paya, Rumsa Billəs pu gamnarə iirə te' paya? ¹⁷Uza na laks gwaaga Billək. Bil laksu. Nok gwaaga Billək pu ookapa, moo ii ma ri. ¹⁸Uza kana seerə zura gwandəl pa. Uza a iirə te'es na sundə boo maza bo be'eszi bəlla allə, na yer zura gwandəl "mə'səs" nok sənə gau be'enzəz. ¹⁹Nok be'kuwa dəlləu mə'əmi Billə mu. Nok pu biisənən, "Kam iya i be'ei naa be'kuwa iu." ²⁰Gəbən Daa Bill meemen sundumeya be'bairəu zukzi. ²¹Noka ri'ik maz kaza noos zur nok mari, ko anya a indənni yas, ²²Koo Bulus, koo Afolos, koo Kefas, koo dəl, koo zəngs, koo werk, koo neta ri'akat, koo a zak mu'kat. Yas a indətti, ²³iya Kweebaaz zəiyi, Kweebaaz bo a Billəz.

Chapter 4

¹Ri'eri zi too ika pe'aa, seniya Kweebaazai naa iya zo' sumsanka zəma Billək. ²Haa ri'ak es i ii ura zo' araz naa kam amana. ³Miirə gə ina topanni ina ka inge iyii i gweke ko uri iya bis bisai. Nok miima n gwek zura mindəl pa. ⁴N mee una n bo'rə go'pa mində zullən pa, naa eki pat n yii mii maza wəssas zi pa. Da Bil gwanzi gweke. ⁵Noka ri'ik kai zees bis usa diga bəl za dən pa, nagə gətkaa Daa Billək. Ura ketətək neta pu sumsənta təgrarət sə keetətək sundumeya timterəi. Sə koo neeya kink faasum Daa Billə. ⁶Ri'ak uriyangi, neta mində pa n doosun at n riigəs na zura mindəl naa Afolos nək ii nək sə i kubrə ina i doo enirə, "Kai as ina pu biisənən anpa. "Nok uza iirə te'ka kana tæg zur naa kubruska uzaa ulləzək rək pa. ⁷Neezi ogən ii ipu gbese ʔe' naa uriya? Anni pisa sə i esaa enzi paya? Ina esaa enzi gə nok an sə a tæg zur ni i esaa enzik paya? ⁸Diga diima i kinsapu ina i iin! I artə i kinsapu ina na'rə! I kinsapu gwant naa meeka eek pa! Miigə n ii minge i gau gwant, haa sə a gəkp gwant na ee. ⁹Miirə sundumerə gə n mee minge Bil de'saa manzaniyi ni mariya i zeesipu bissa wəkrəi yak. I yerəpu ni wərkak ina gwenkarə dəllən. Nok i yerəpu ina yiinan dəllə naa malaikairə, naa marirə mu yas. ¹⁰Ee mə'i nok Kweebaazə, ama i bo mariya i ʔe'eiyi Kweebaazə. Epunaa yapru, ama i bo mariya naa gbamaiyi. Ii i noosən, ee boo i noosee pa. ¹¹Haa es bən epunaa wodu naa gbəngba, epu kandiye, ipu du'keerə, gə epunaa gwaam pa. ¹²E kam, toms naa nata endət. Ina də'aa e sə'si. Ina ʔəse baar e wengs zok. ¹³Ina ribdee e pag naa tiiska zur. E yerpu, sə gə i ogee ni buura dəllək ina sənan koo neerəya. ¹⁴N biisən ina an nok n dəgskənən zurak pa, ama noka n dooskənən pakak uriyangiya mində n iini pai. ¹⁵Ko ina punaa lami mu' komna Kweebaazə, naa ri'ik tele ipunaa dai gənja pa. Nok minzi daa iiz Kweebaazə paka tingkəkrə. ¹⁶Noka ri'ik npu oorukəndə kubrun miirə. ¹⁷Noka ri'ikki sə n tomtən Timoti, urwaza n iu az eska timr Daa Billəz. Uzi sunduskənən biləttə miirə Kweebaazət, ni n kubrusən ko araya ikiliisiyarək. ¹⁸Ri'ak uri yii təkə zur ni n zak mooi iirək pa. ¹⁹Ama n zak zan ri'ak iirə Bil na ii. N wəgəsək sə n og gbama iya i teg zur eirəm. ²⁰Nok gwanta Billət duu paka su'rək kottə pa, sei naa gbam. ²¹Moo ii, i ii anya? Mina zaa naa gbala ya ko gbaakənkarə te' naa rumsa geekənkarəs ya?

Chapter 5

¹E geerə gen pangn gbe'se gbe iire paa gee rura ki' pii iirə te'ka, irin goosa pii menkirə te' pas. E gee gen uza iirə te' kisən kiiza daa ulləzəz. ²I təg zur! Askən ika gau naa soou paya? Ura bo'rə irəm neta ri'eti keesək zok mooire te'ka. ³Ko noka npu angpa zokrə rook, rumsə npu ang n artə n zeespu bis ura bo'rə ri'eriz, ni n pu erik. ⁴Ina dakən ar muko riira Dangwanz Yeeso rəllə, rumsa miis pu eri naa gbi'kuma Dangwanz Yeeso rəm n artə n zeesapu ura ezi bis. ⁵N bo'rə ri'eri sə n esə seetan mazzi nok wo'suka zokrəz, nok sə rumsa ulləs naa kwee zok ublaa Daa Yeeso zakənakrə. ⁶Təka zura iil go'pa. A see i meepa yiistiya topaz uzi yas buurodiya gbi'zaz paya? ⁷Neksən yiistiya dooza ində zokrəz nok sə i gau ookapa, nok sə i gau ni buroodiya punaa yiisti pazak. De i artə i de'sapu maza aarə naasa ga'karəz Dangwanz yeesorə. ⁸Noka ri'ik a bo'rə naasa esi naa buurodiya yiistiya doozazzə pa, yiistiya gabta go'pat naa a enkurəz. Gəbtəra ri'il a bo'rə naas naa buroodiya yiisti piipaz a bo'ka in timr muloz naa dookaa zəmak. ⁹N biisən rababazza miizə minge kai daks zur naa laaba ki' eipa. ¹⁰Ko topa n sundə laaba ki'ei a dəlləi pa, koo iya naa keerəs ai koo iya i kweerə net marirəi, koo iya i noos mai ai, doolezi i kee iire tə'. ¹¹Noka ri'ik npu biiskəndə uriyangi kai daks zur naa ura i deru ungwanz ura pu gabta kima ki'rət pa, koo ningbaaz, koo ura duu langsəs, koo ura də'rə mariz, koo bo'baaz, koo ura kweerə net zuk zukaz. Kai regə koo rek naa irəm maza ri'ezi pa. ¹²Ni rigazi sə n zeesək iya ipu ikiliisiyarə roo pai ya? Gəbtəra ri'il, moo iyii i zeesək iya ipu ikiliisiyarə paya? ¹³Billi zeesək iya ipu aarə pai bis."Nennən engkabaaz iirə te'ka."

Chapter 6

¹Uza iirə te' na punaa bis naa doomei a ulləz, na kamkp pakki mariya i mee Bil pairə mu ya, tɔɔ ka kam iya wessai rə mu paya? ²Moo ii gə i mee inge iya wessaiyi i zeeskə dəl bis paya? Sə na iyyi i bissək dəlgə, ika le' zeeskə pangn na yeenan paya? ³I mee inge aayi a zeeskə malaikai bis paya? sakkooma neta zoora attə ya? ⁴Ina le'eklen zeeskə bis neta dəllə attə gə, nok an sə i kam iya i mee Bil pairə mu' ya? ⁵N dɔɔ ri'eri sə zur na dəgən. Ura be'ez pu iirə te' sə zeeskə uriyangi paya? ⁶Dɔome kam kan doome bissə maza mee Bil pazzə, bissa rooz yaksə yan ura esə timr paz zok! ⁷Ina kam uriyangi ar bissə i kink an paa ya. Askə an ina dāà sə i zambun paya? Tɔɔ ika bəs baar sə ina zambun paya? ⁸I bən i zambə uri paya, iya ei boo uriyangiya indəiyi! ⁹Koo i mee paya iya ipunaa go'num pai i tork gwanta Billəttə paya? Kai esə timr songbrə pa. Kima ki'ei, iya i nɔɔs langsəs zai, naa zina, naa iya i kisən yara marii, naa kita ki'a i kisən kita ki'i, ¹⁰rui, dənka bai, bo'ba wakei, iya i də'rə attai, mariya i zambə marii ura kink gwanta Billət iirə te'ez piipa. ¹¹Riizi ma uri dɔɔ iirə te'. Ama i neksənpu ookapa i bi'sənpu na' riira Dangwanz Yeeso Kweebaazzəl naa Rumsa Billa aaləz. ¹²"Koo anya tele a mindən ni," ama neta etiti tele go'səke miipa. "Koo anya tele a mindənni," ama n gəkp sənza koo unarəz pa. ¹³"I ɔɔs rək nok baar, baar bən nok rek, "Bil boo wo'sək won ittənən tele. Ama zok nok kima ki'rəm pa. Gəbtəra ri'il, zok nok Dangwanzi, Dangwanz bo esək zok. ¹⁴Bil ruutə Dangwanz roobaamrə ri'zi bən ruuska roobamrə naa gbi'kəma ulləm. ¹⁵Asee i mee inge zongnna iin a Kweebaazənni paya? N pe'ekpen zoka na kweebaazən sə n kamsə tarabantas ya? kana gau ri' pa! ¹⁶Asee i mee pa ura daks zok naa tarabantaz az i gɔɔkənpu muyo paya? Ni pu biisənən rababaazə bongə, "Ti ittəkə i gəkp zok muko." ¹⁷Riizi bo ura daks zok naa Dangwanz az i gaupu muyo Rumsə. ¹⁸Nogən non kima ki'! "Kala hakkeiya maz bo'rii tele pa' zoka ullək pa, ama kima ki'e bo'rə hakkei gwandə zokrə. ¹⁹Asee i mee pa zongnna iin gwaaga Rumsa Ookapassi ura gau iirə te'ez, a i kintə Billə paya? ²⁰Nɔk i yipsənpu naa wees. Noka ri'ik nɔɔsən Bil naa zoka iik.

Chapter 7

¹Ri'ak neta n biitattə: "Go'gon ara maz gakkpən kiiz pinpak." ²Nok kima ki' uki bo'rə sə gee, koo neeya na kam kiiza ulləz, kita kiz boo naa ya'aza ulləz. ³Yara maz na esə kiiza ulləz ina tōō kiiman, riizi boo kita kiiz naa esə ya'aza ulləz ina tōō ya'azan. ⁴Kita kiiz punaa gbi'kəma ro'kən naa zoka ulləkrəm pa, sei ya'aza ulləz. Ri'zi bən yara maz puna gbi'kəma ro'kən naa zoka ulləkrəm pa sei kiiza ulləz. ⁵Uza iirə te' kana ro'on uza pa, sei naa iika gwanirə te' rekarə zoor ularə. Nok sə i gau naa weerək. Sə gəbən i dakən ində te', nok sə Seetan kana səərən sə i laks pa. ⁶Ama paka n doosənək nok geekənkaki ama n pi'ən pinzi pa. ⁷Koo neeya naka puni miik. Ama koo neeya punaa esəka Bill esəu. Koo neeya naa a ullək, ura az naa esəka ak, ura aaezi naa aaeki. ⁸Ina n ogan iya ipunaa kiim dənpei naa tuuki tōōton ika gau naa kiim pa ni miik. ⁹Ama ina le'ek kamska zu'teya iirəi pa, ina ree kiimrə, dikka ina ree kiimrə nàà i gakkpən winkak. ¹⁰Ri'ak iya ipunaa kiimmai dookaa ak a miiki pa, ama Dangwanzi kita kiiz kana markən naa ya'aza ulləz pa, ¹¹(ama na markənpu naa ya'aza, na gau ri' naa riipa ina geekən naa ya'aza ulləz) ura ya'az bo kana fas kiiza ulləz pa. ¹²Iya seetəirə miizi npu dookrə, Dangwanzi pa uza na punaa kiiz ura esə timr paz səna ii bo gəkp yam, kana fasu pa. ¹³Kita kiiz bən na punaa ya'za esə timr paz səna ii bo gəkp yam kana markən naa urpa. ¹⁴Nok ya'za esə timr paz kiiza ulləz pu ookapa ullə mu', kita kiiza esə timr paz ya'za ulləz pu ookapa ullə mu'. Naa ri'eri pa yangiya a i ii gakkpa yangiya ipu okapai. ¹⁵Ri'zi iirə te' ura esə timr pa ezi na iipu markənka, sei ina markən. Gōōsa ri'esirə te' yara maz koo kita kiiz ura esə timraz pi'ku sə gau ullə paa pa. Bill deeraa ana gau gabta wessat. ¹⁶Mooa kiizaz moo a mēēmen koo moozi a kweek ya'za mooz paya? Ri'zi bən moo a ya'az koo moozi a kweek kiiza mooz paya? ¹⁷Nok ri'ik koo neeya na gau gapta Dangwanzə esut, naa Bil dennuttə. Ri'zi bən n de'es dookaa ikiliisiyarə yas. ¹⁸Uza pii sə i deru ura nau zok paz piya zoka i deru na esə timraz ya? Kana yii zura gwandəl naupa. Ura nau paz piya zoka i dennən eska timlək ya? Kana gau naa nakbpa pa. ¹⁹Nakbpa unani pa, ura nau paz bən unani pa. Ina wessan uni koo neeya na duu dookaiya Billəi. ²⁰Koo neeya na de' ara Bil de'sunukrə na esə timr. ²¹Apu senzəz zoorə Bil denna ak ya? A eni kana moosa pa. Ama mona kink kin gbiska bo'rum. ²²Ura Dangwanz deru pu senzəz az Dangwanz keesupu senuwa ulləurə. Ri eri bən ura i deru pu keesənəz az senza Kweebaazəzzi. ²³I yipsənpu naa wees, kai gau seniya marirəi pa. ²⁴Uriyangi ni i oksənaa sə i dətnaa eska timlə ak, a de' eri. ²⁵Iya ipunaa kiim den pairə gee, npunaa ina dookarən diga Dangwanzə pa. Npu dooskən paka kweekənakrə naa go'numa Dangwanzəm naa eska timr. ²⁶N og tōōton, maz na gau ni pinnak nok bərka baara pu zakrəl. ²⁷A punaa gweraa kiimrək dukrə ya? kaa laa dā'aska pa. Apunaa gweera kiimrək dukrə paya? Kaa laa kiiz pa. ²⁸Ama mona kamsapu kiiz gə, a bō'rə hakkeiyi pa. Ri'zi bən ura ree kiimrə dən paz naa ree kiimrə bo'rə hakkei pa. Ri'zi bən iya ipu naa kiimai ipunaa bərka baar somaso gamnaa iikrə, iika miikrə gə n ya'arisən. ²⁹Uriyangi npu dooskəndə: bəl seepu topa. Diga ri'ak rekarə mu' iya ipuna ki'ii ina gau ni ki' pisipak. ³⁰Iya ipu wərarəi ina gau ni i gō'pak, iya ipunaa yaksa zokai ni zok yagi pak, iya i yiu unai ni ipunaa unapak. ³¹Iya ipuna gōōsa dəllasai, kai naa esə gbam paa pa. Nok gōōsa dəllə as bənkəban. ³²N ii minge ika gau naa gbagəska zok. Maza punaa kiiz paz na de'ez zok duuka Dangwanzə ni yaknu zokak. ³³Yara maza punaa kiizaz na de'es zok gbaaka neta dəlləttə, ni yaksəkən kiza ulləz zokak. ³⁴Timra ulləi markən. Kita kiizia punaa kiim pas ko waa nuz na de'ez timra ulləl Dangwanzə, ni gakkpən oonzəz zokrək naa zəngsək. Ama kita kiiza punaa kiimaz de'es zok neta dəlləttə, ni yaksəkən ya'aza ulləz zokak. ³⁵N doosən ri'eri noka n po'kənənnak, noka n gbeskənən paka ak pa, ama noka doosəkən ina wessan ak, noka i duukən Dangwanz naa timr mulək. ³⁶Uza na sundə sun bonge bo bo'sə kiiza pu laakurəz ina go'pan, ura kiizaz na assapu wi'a kiimrəi na bo'rə ina goosən, laas pa ina kamkəbən kiim. ³⁷uza naa doo bonge, bo de'sapu wessawe', səna le'len kamska zur na sunduməya ulləi, kiskən waza kiiza pu laakurəz sə rədiiz pa. bo'rəkbon wessa. ³⁸Noka ri'ik, ura kam kiiza lauwaz bo'rəpu ina wessan, ura kamuspa bo ar an bo'rəka wessakrə. ³⁹Gweraa kiimrək pu kita kiizə dukrə ya'aza ulləz napunaa zəngs gə. Ama ya'za ulləz na wər gwera eki piipa le'eklen reka kiimrə ura iiu azzə, ama sei ura punaa Dangwanz as. ⁴⁰Ama miirə iikarə, na gau ri' ark an yaksa zokrə. Miirə sundumerə gə npunaa Rumsa Billəs pa.

Chapter 8

¹Ri'ak neta i des nok langsət a meeman "apunaa meegəskəna a yas." Meegəskəna tos ton maz sə təg zur, ama gbaakənk wom won maza. ²Uza na sundə bo meemen una, haa es maza ezi mee ina tōō ka meegəs an pa. ³Uza naa gbaa gban Bil, maza ezi gwan Bil me'u men. ⁴Ri'ak rekaa ina i de'es langsi rən a meemen "langsi pu dəllə roo neta zuk atti" naa gə "Bil ula piipa sei Bil mulo." ⁵Urirə dookarə bongə langsi i pii, koo billə paa koo dəllə roo, "langsi" i pii gənɲa naa "dangwani". ⁶Ama aarə gə, "Bil pii mulə Daa, ullə zi net yas, gə a gau ulləzi, naa Dangwanz muzo Yeeso Kweebaaz neta kink zokkat yas, ullozi bo koo anya pat kink zok." ⁷meegəskənaa ak tele pu koo neerəya pa. Gəbtəra ri'il, nok ii uri dōō i duudun langsi, sə i regə reka langsirək ni i de'esən langsik. Noka ri'ik rumsa iirə timtəras esi mo'pa. ⁸Rek uki kweeka Billə mu' pa. Ama an regə pa bakskaa unapa, ana regə bo koo una yarəm aarə pa. ⁹Noka ri'ik geegen keeskaa iirək kana gau ina dəkba də'rən iya i esə timr pairə pa. ¹⁰Uza punaa rumsa de'eska zokrəspa na oga mona pu rek neta langsirəttə rora langsirəllə. Mooaapunaa meegəskəna ri'isgə, rumsa ulləs tosku sə reg neta eti paya? ¹¹Nok meegəskəna mook langsirə paa gbans gban iya ipunaa yaprui, ungwanza Kweebaaz wər nok uraz. ¹²Ri'erizi i bo'sə uriyangi ina go'pan sə i gbans rumsa iirə i le'en pas, sə i bo'rə hakkei Kweebaazə. ¹³Na nok rekki sə bəsək doomeya miiz baar gə, n rek neta langsirət espa, nok sə mina bo'rə doomeiya miiz na kasə pa.

Chapter 9

¹Mii npu keesənzəz paya? Mii manzo paya? N og Yeeso Dangwanza az paya? Mooi ii n doosən paka Dangwanzək paya? ²Na mii manzozī urirə pa, zəmazi iirə gə mii manzozī. Nok mooī ii i mēemen tomsa miiis manzozī Dangwanzə. ³Ina an uni keeska zura miil iya i gwegeirə: ⁴Epuna gbi'kuma e kinkən rek naa ina bo'karənnak paya? ⁵Epunaa gbi'kəma e ri'gəkən naa kiiza ez ura esə timraz, ni manzaniya i setəi ak, naa uriyangiya Dangwanzəi, naa Kefas paya? ⁶Koo mii naa Barnabas zi kotto e bo'ok toms ya? ⁷Ura pazzi kam tomsa soojairəs sə kamgbə gwan ya? Ura pazzi ruk nen tetta inabirət sə le' reka a reewət paya? Koo ura pazzi nee neu sə bo' bom paya? Pangna n doo an nok goosa mazzəz zi kotto ya? Rababaaz bən doo ri'zi paya? ⁹Pu biisənən rababaaza Musarə bisəs zə, "Kaa doksə negəza ba'rəz su' bəlla pu su'kun koourə allə pa." Bil gbaa negəzzi kotto ya? ¹⁰Pag aarə paazi paya? I biisaa ayi, nok sə ura baa baakaz naa sundə ina kinkan naa ura su'us naa su' naa eska timr kinka una rəl. ¹¹E ta'sunpu neta rumsət moo iirə timterə ak, e kink net moo iirə paya? ¹²Ii uri ina kin esəka akki iirə tōō e uri paya? Koo naa ri'ik kweek gbi'kəma aam pa. Gobtəra ri'il, apu bəsək baalə nok ni koo rigakya kaa le'en paka tingka Kweebaazək reka mu' pa. ¹³Moo ii gə i meepa inge iya i kam toms gwaaga Billəkrəi i kink rek roo, iya i kam tomsa hadayarək erizi sə i kink faasəma hadayarəm paya? ¹⁴Ri'erizi bən Daa Bil doo bonge tōō iya i wa'azi paka tingkakrə ai ina kamgbi nok paka tingkak. ¹⁵Mii gə n kinə ko munə ina tooye min te'pa. Gə n bii ina an nok sə ina bo'rə ri'pa. Miirə gə wərk ase an naa ara uza doorəskəne net bə'se bə'ek. ¹⁶Mina bo'rə wa'azi a paka tingkakrək, tōō ara n ka dunsun kur nōka ri'ik pa gapsepu ri' miirə. Ina go'panni miirə mina bo'ok wa'azi a paka tingkak pa! ¹⁷Minaka bo'rə naa sundumeya miyi, ika toge. Mina bo'rə naa sundumeya mindəi pa, i esepu zəma miirə. ¹⁸Anni bən faasuma miim ya? Mina bo'rə wa'azi, n dook paka tingkak nōk wees pa ri'zi bən zoora npu dookən paka tingkak rəllə, miirə iikarə gə naa faasum pa. ¹⁹Nōka mii sənza uza rəzzi pa, n yes zura miil ni sənza koo neerəzyak nok sə n gobtə mari gənja. ²⁰Yahudaawairə n yerə ni yahudawaazak, nok sə n gobtə yahudaawai, iya ipunaa gbi'kəma bissəmrəi, n yerə ni maza bissəzak noka npu bissək pa ama nōk sə n keetətə iya ipu bissəi. ²¹Iya ipu bissə pairə n gau ni maza pu bissə pak, na wei bissa Billəs punaa gbam miirə paa pa, ama bissa Kweebaazəz punaa gbi'kəm miirə, nok sə n gobtə iya ipunaa bis pai. ²²Iya naa yapruirə n gau naa yapru, nok sə n gobtə iya ipunaa yapru. ²³N bo'rə koo anya yas nok paka tingkak, nok sə n kinə sə'səm. ²⁴A see i mee pa ara i nogən nomakrə iya nomrəi koo neeya ii aska doome am maz muzozī kotto kink faasuma i esək am paya? Nōka ri'ik nogən sə i kin faasum. ²⁵Iya i bo'rə beerətta gbə'səmrəttai i kubrə bəska baar naa zuteya gwanirət naa goosa paz səya yas. I gəə i bo'rə ri'eri nok sə boo kinə faasuma laakam, ee gə faasuma laakpam. ²⁶Noka riik mii n nog nom kotto pa ko dəgkpaa miik n dəu zaka pa. ²⁷Ama mii n bəs zoka miik baar sə n yerə senz nok sə kan gau n doosəsəpu uri pak, min naa tim zura mindəl i keese.

Chapter 10

¹Uriyangi n ii mingə ika mee, dɔ'ga mariya ai, koli zi gbe'si gwani yas sə i ga' gbəna. ²Gwani yas i bo'si batisma Muusarə kolirə roo naa gəbən gbənarə. ³Gwani yas i regə rekaa rumsək. ⁴Gwani bo yas i bo' maama mumom rumsə. I bɔ' maama keetə ge'a rumsə dui sa'akrə, ge'a eki Kweebaazi. ⁵Uri iirə te' gennja Bil zok yagnui pa, nok wənna iin kodə zok dɔɔlə roo. ⁶Neta eti gapsapu riigəskənə aarə, nok sə kaina dəngs neta go'pat tɔpa nii ii i dəngsənək. ⁷Kai gau ni mariya i duu langsiyak pa, ni uri iirə te' i duunak. Ni pun biisənən bongə, "Mari i gau dii sə i reg i bɔ', sə i ruu sə i nau waag." ⁸Kaa laa ki' ni uri iirə te', i bo'ok ak pa. Nɔk a eni mari mu' zur naa taarəi i wər ublaa mukəkrə. ⁹Kai gwegə Kweebaaz ni uri i bo'on ak pa, ha big i wɔ'si. ¹⁰Kai gau naa gootəmə pa, ni uri i bo'on ak sə malaika wo'os ar az wɔ'si. ¹¹Neta eti bo'rum riigəskənə aarə paa. I bii neta eti nɔk kubruskənə aak apu zora dəl bəmnarəllə. ¹²Uza kana doo bo de'sapu pa bo'ta bəgəm. ¹³Gwekaa askən gbamak pipa, a keesə gwegna mazak. Gəbtəra ri'il, Bil punaa go'num. Daak sə i gwegə naa neta arkənə gbamat pa. Ama naa gwekaa eki geeska bilaa a keekən ak, ni a le'kən ak. ¹⁴Noka ri'ik, uriyagiya miirəi, kai səə langsirə pourə pa. ¹⁵N pag naa ii ni mariya i mɛgəsaaiyak sə i duugus paka n dook. ¹⁶To'naa sə'səma e sə'sə ak, a dakska zur naa kwaala Kweebaazəlli paya? Buroodiya e uwe'gusak a dakska zulli Kweebaazə zokrə paya? ¹⁷De' buroodi muzozzi, aa apu gennja zoka mukokrə. An yas a rəgə buroodiya muzozzi, ¹⁸Gwenən mariya Israilai: iya i regə hadadaya bagadirəyi paya? ¹⁹Anni npu dookrə ya? koo hadaya i esə langsi unani ya? ²⁰N doo mingə, neta menkiya i mee Bil pai i esə hadayat, e esə maazi Billi pa. N ii ara i gəkp naa mai ar mukək pa! ²¹I bo'ok to'naa Dangwanzekrə sə gə i bɔ' naa a maazək pa. Ipunaa gamna go'numa i rekən rek ar gabtta Dangwanzəttək naa mairək pa. ²²A see haa apu laakaferə Dangwanzə səna bo'rə keerəs ya? A annu an gbam ya? ²³"Net yas a mindətti," ama net yas uti a wessat pa. Net yas a mindətti," ama net yas uti təg maz pa. ²⁴Maz kana go'sə zura gwandəl koto ina wessan pa. Gəbtəra ri'il, na bo'sə kura gwaagəya ulləz ina wessan. ²⁵Təmn galaa lumarək, kai des pa, nok zəngs. ²⁶Nɔk "Dəl a Billətti naa neta pu root yas." ²⁷Uza ura esə timr Billə paz na derən ina za bo regə rək ina iisi sə ina duu, kala ina i kamtən iirə mu'un regən ama kai des pa nok zəngs. ²⁸Ama uza na doosən bongə, "Reka ak a ar langsəz zəkki," kai regə pa. Nok eska ura doosən gbi'kəm, naa gə nok zəngs. ²⁹Zəngsa moosi n doo pa ama zəngsa ulləs. Nɔk an sə zəngsa usa rəs pa'ak gbiskaa miik ya? ³⁰Mina iisə Bil useeko nok rek nok an sə uza paksəke nɔk rekkiya? ³¹Nok rek, kala ina a regən koo a bɔ', koo ina a bo'rən, bo'on yas nok noosəka Bil. ³²Kai gau ina dəgkpa də'rən Yahudaawairə koo menki, koo ikiliisiya Billəz. ³³Ni n yaan bo'oskənə mari koo anyak yas, nok ina n kinkən mindən pa, ama nok mari yas. Bo'rə ri' nok sə ina kinə kweeka.

Chapter 11

¹Kubrun miirə, ni mii n kubrun Kweebaazək. ²N zanən ak nok i sundəsun naa mii. N zanən ak nək i duudun dookaiya mii n doosənən ak. ³Ri'ak n ii minge ika mee Kweebaazi dangwanza marirəz yas, Yara maz uzi dangwanza kita kiizəz, Bil uzi dangwanza Kweebaazəz. ⁴Yara maz tele ura weerə koo na doo ina bo'rumkpan sə na gbe'es zur saapu Dangwanza ulləz. ⁵Ri'zi bə kita kiizə weerə koo na doo ina bo'rumkpan sə naa zur kottəz saapu Dangwanza ulləz. Kwerkən kwen naa ni i kəsusu zurak. ⁶Kita kiiz na doksək zura ulləl pa, na də'rəs suka ullək. Na og də'rəska suk ina dəgsa zullən ni ullə koo kəəsəka zur, na doks zura ulləl. ⁷Yara maz kana gbə'əs zur pa, nək ur goosa gbi'ma billəmmi. Ama kita kiiz gbi'kəma yara mazzəmmi. ⁸Nok yara maza i go'tu kita kiizə zokrə pa. Gobtəra ri'il kita kiiz keetə yara mazzə zokrə. ⁹Nək yara maz i go'tu nok kita kiiz pa. Gobtəra ri'il, kita kiiz nok yara maz. ¹⁰Noka ri'ikki bo'rə sə minge kita kiiz na doks zura ulləl nək səna yii gbi'kəma ya'za ulləzzəm gwandə zullə nək malaikui. ¹¹Naa ri'ik tele, kita kiiz dogsapu zok yara mazzə, yara maz maa doksapu zok kita kiizə Billə mu'. ¹²Ni kita kiiz keetən yara mazzək, ri'zi bən yara maz keetə kita kiizə ama net yas keetə Billə. ¹³In naa zutəya indai gwenən i og: Təq ton ara kita kiiz ka weerən weerək Billə mu' zur kottok ya? ¹⁴Asee koo goosa iis bən yiisən ge yara maz na daa suk sugutsu', ina dəgsa zullənni paya? ¹⁵Ri gəbən kita kiiz na punaa suk ye'ənkək, ina yaksa zokrənni paya? nok i esu suka ye'enkak səna gbe'es zur. ¹⁶Uza napunaa sinəm ina andə paa, e gə e mee langsa uka pa, sei ikiliisiya Billək. ¹⁷Ina n doosən andə, n zanən pa. Nək dakənkaa iik a oomikki pa. ¹⁸Ama ma'karəgə i doose i dakən ikiliisiyarə markənka pii iirə te', sə n ma' kweeka pangni. ¹⁹Zəmazi ika kin markənka iirə te', nok sə ina kin masək iya naa go'numai rə te'. ²⁰Nok ina dakən ində ar muko, i regə buroodiya zoka Billəkrəzzi pa. ²¹Ina pi rekrə koo neeya regə a ullə tengrək uza wodu pu gomgburo, uza bo wak kamsupu. ²²Ipunaa gwaama ika regən sə ika bo'on an paya? koo i saa iya i esə timr Billəi sə ipu sinkən iya una pisipai paya? N dooskən anya? Mina zanən ya? N zankən pa! ²³N kweetə ina an Daa Billə sə n kamtən ii, gə Dangwanz Yesso toksa i yingunus sə pe' buroodi. ²⁴Zoka iisən Bil iseeke, sə uwe'gusu sə doo bongə, "Zoka miik aa ak, n esən mooi ii bo'rən riang noka i sundəkən naa miik." ²⁵Ri'erizi bən pe' to'na sa'kaa roozo sə doo bongə, "To'naa ak a dokaa pəkkaki kwaala miilə. Bo'rən rieri zoka i bo'on ak nək sə i sundə naa mii." ²⁶Koo bənaya ina regə buroodiya az sə ina bə' to'na akrə, ipu sundəkrə naa wərka Dangwanzək nagə gətə. ²⁷Noka ri'ik, maza regə buroodiya az sə gə bə' to'naa Dangwanzəkrə naa sundəmeya go'pai, bo'rəpu ana go'pan laksəka zok naa kwaala Dangwanzəl. ²⁸Sə koo neeya na rii zura gwandəl zanga, nagə regə buroodi sə na gə bə' to'naa ekirə. ²⁹Ura regə sə bə' na mas naa sunduməya zok rəi pa, regə sə bə' bisa gwandə zulləssi. ³⁰Uki sə bo'rə uri genja iirə te' i weng pa uri bo ipu kunuyi, uri bo i wərpu. ³¹Ama ana riigəs zu'təya ai, i biska pa. ³²Ama Dangwanzi na bisaapu dinska to' rozi, naa mariya delləi i wo'oska pa. ³³Noka ri'ik uriyangi, ina dakən nok reka rək zo'on dommei. ³⁴Uza wodu na gomu, naretə rek gwa, kana gau dakən kaa iik səna kamntən bis pa. Ama neta i biitət te' pa, mina zaa n geeskən bila.

Chapter 12

¹Esəka rumsəkrə, uriyangi n ii minge kai gau naa təgra pa. ²Ii meemen zoora ipun duukən langsi rəllə, i səərən sə i duu langsiya i le' pak pai, ɸapsin soou ni baar kweesuk. ³Ri'ak i minge ika mee ura pag Rumsa Billəs səs səka doo bongə, "Yesso go'pa." Ri'eri bən maza ka doo bongə "Yesso Dangwanzi," sei naa gbi'kəma Rumsa Billəsəm. ⁴Ri'ak esək pu soma so, ama Rums pu muso. ⁵Batə ipu soma so ama Dangwanz muzo; ⁶tomte ipu soma so, Bil mulo uzi po' koo neeya sə bo'rə tomsa ulləz. ⁷Koo neeya i esupu esəka Rumsək nok sənə kamən toms tele. ⁸Uza i esupu esəka Rumsə ɸe'kurək, naa meegəskənaa Rumsək. ⁹Uza i esupu esəka eska timlə Rumsək, uza i esu esəka rungbuka marirək. ¹⁰Uza boo tomtəya mə'səm rəi, uza meeka ina bo'rumkpan. Uza esəka meegəskəna rumsa wessas naa zaama go'pam, uza boo meeka pak naa me'te soma so' esəka gənkəna pakrək naa me'te soma so'. ¹¹Neta eti yas Rumsa musəs sə kam toms, ni baar kweesuk. ¹²Zok pu muko ama punaa dalət, daləttə root bo a zoka mukok rətti, ri'zi boo naa Kweebaaz. ¹³Aa yas i bo'saa batisma Rumsa musəssə zoka mukəkre, ko Yahudaawai koo menki, seni ko yangi aa yas bo a Rumsa musəssi. ¹⁴Zok dalaa mukək kipa, punaa dalət genja. ¹⁵Də' na doo bongə, "Mii na' i pa, mii daala zokrək kipa," dookaa ri'ik massuku naa gakkpa daala zokrək pa. ¹⁶Bən tok na doo bongə, "De mii nolli pa, mii daala zokrəkki pa," dookaa ri'ik massuku na gakkpa daala zokrək pa. ¹⁷Zok yas na gau nolli, ika gēen an pak ya? Zok yas naka tokki ika gbii in naa anya? ¹⁸Ama Bil go'rə daləttə zokrət ni go'suk. ¹⁹Zok yas naka daala mukokki, a seetək gə? ²⁰Ama ri'ak dalət pu gənja zok bo mukə. ²¹Nor kwe' doosəka na' bongə, "N wina pa." Ko zur kwe' dooska də' bongə, "Una kasse naa moo pa." ²²Ri'erizi pa, daləttə i og ni pu zukat uti wessa. ²³Daləttə zokrə i og inge tomsa ullət pu topat uti a i esu gbi'kəmat. ²⁴Daləttə aarət pu ookapa una pii sə a bo'oski pa, ama Bil daks zok muko sə esə dalaa kin oompak gbi'kəm. ²⁵Bo'rə ri'eri nok markənka kana pii zokrə pa, nək sə dalətti na gbaakən gbaakənka mukək. ²⁶Ri'erizi dalaa muko na kunə dalət yas gau ni kunsapuk. Ri'eri zi bən ina zan dala uka dalətti yas uti geek yaksa zok na ur. ²⁷Ii zoka Kweebaazəkki koo neeya bən dalaa ulləkki. ²⁸Mariya i esə timr Billəirə te' Bil tos uri ina gau manzani ma'karə, ettəz anabawai, taaz mariya i kubrusənai sei iya i bo'rə neta mə'səmrəttai, naa iya na esəka rungbuka marirəi, naa iya i po' marii, na iya duu iya i esə timr Billəi, naa iya i pag naa me'te soma so'oi. ²⁹Iya yas manzaniyi ya? I yas anabawaiyi ya? I yas iya i kubrusənaiyi ya? Koo i yas i bo'rə bon neta mə'səmrət ya? ³⁰Ii yas zi i punaa esəka rungbukarək ya? Koo ii yas i pag pan naa me'te soma so' ya? Koo ii yas i le'len gənkəna pangna me'te soma so'oi ya? ³¹Laan esəka oomik naa warkiis. N geeskəngen biləttə wessawet.

Chapter 13

¹Mii naka pag naa me'teya marirəi haa naa a malaikairəi. Ama mina gbaa arpa, n gau puni kəng gbir a do'ollak koo ni googe a doozak. ²Mina puna meeka ina bo'rumkpan koo mina ka mee neta wessa sumsənrət naa meegəska, naa bən minaka puna eska timr wessa we' haa sə minaka doosək billə ina es ina dāà ara i pinnak, sə minaka punaa gbaaka pa mii una ni pa. ³Ko mina ka esə ina pisen nok kamgbəka iya gbam piipai yas, ko mina ka esə zoka miik sə ina doos sə mina punaa gbaaka pa, n kinə ko una pa. ⁴Gbaaka punaa bəska baar naa go'num. Gbaak punaa keerəz pa, punaa təkə zur pa. Punaa ina go'pan pa, ⁵təg zur pa. Ii zur pa. Koo baar sugu ya' pa, kam in timlə pa. ⁶Gbaaka zok yagnu ina enkurən pa. Gəbtəra ri'il, sei ina zəman. ⁷Gbaaka punaa net yas esə timr nettə yas, puna eska timr nettə yas, sə bəs bar nettə yas. ⁸Gaaka bampa koo bənaya. Anabchi na pii i assək an. Me'te i wo'ok won, meegəskəna ark an. ⁹A mee kana ukarə neta bo'rumkpat kana ukarə. ¹⁰Bəlla a wessan zaknak, a wessa pan assək. ¹¹Zoora n pin waz waizizal, n pag ni waz waiyak, n sundə ni waz waiyak, n dōō ni waz waiyak, de n rəks maza doozaz, n dāà yangrəm. ¹²Ni a gwenən daarəngal ak sə a og təgra pa, ama a og muug naa muug. Ri'ak i mee pa pa ubla pu zakrə ara n meegəskən wessa we'ek ni i meegəsne wessak. ¹³Ama ri'ak seetəpu net taatə eska gonga, eska timr naa gbaaka, ama a gbi'na iirə te'en uni gbaaka.

Chapter 14

¹De'sən zok gbaakənkərə sə i wengs zok laaka esəka rumsəkrə, a meeka neta bo'rumkpattə. ²Ura pag naa me'tez pag naa mariyi pa ama pagən Billi. Ura meegəsənas piipa nok neta sumsəntatti Rumsə. ³Ura doo neta bo'rumkattas doosə mariyi nok sə ina mee səna wengrisi, səna na gapsi wagəllə. ⁴Ura pag naa meel ullaz yas wom zura gwandəlli, ama ura doo ina bo'rumkanaz wom iya i esə timr Billəyi. ⁵Ri'ak íí yas n íí minge ika pag naa me'te soma so'. Haa na ar ri'ma n íí minge ika doo ina bo'rumkpan. Ura doo ina borumkpan az ar an ura pag naa me'te soma so'oz (sei uza na gənkən nok sə ikiliisiya na wom zok). ⁶Ri'ak uriyangi, mina ka pag naa me'te soma so' iirə ika meegis rigaya? Sei mina ka doosən rudumrə ko meegəskənarə koo dooka ina bo'rumkpandə koo kubruskəna paka Billəkrə paa. ⁷Neta naa zəngs pat tele ni gul naa bəngk inaka ii omiipa, neezi ka mee gee ipu uuk, ko ipu du'uk bəngkrə ya? ⁸Ina ka piptə pora wessa pa neezi ka go'rə zoka ya'amrək ya? ⁹Ri'eri bən naa ii. Inaka pag naa meel ulla, ura pazzi ka meegəsən ina i pag an ya? Ika pagrə maz ka meegəs pa. ¹⁰Zəma zə' me'te ipu soma so', dəllə roo me'teya ai yas a go'pal piipa. ¹¹Mina ka gee meel ulla pa, n gau pu mara gingziz geeka pakkirə, ura pag az boo ka gau mara ginz miirə. ¹²Ri'erizi bən naa mooi ii. Zoka i iin oka tomtəya Rumsə gbi'kiyai, yaan naa esəka noos ikiliisiyak. ¹³Noka ri'ik ura pag naa meel ullaz naa weerə sə ina esu esəka gəngkəna pakrək. ¹⁴Minaka weerə naa meel ulla, rumsa miisi weerə, ama sundumeya mii i bagsə maz una pa. ¹⁵anni n bo'ok ri'ak ya? N weerək naa rumsa miis gəbən n weerək naa sundumeya miyi. N zingk gella noosəka Billəl naa rumsa miis. Gə i zing gel naa sundumeya miyi. ¹⁶Naka ri'eri pa, monaka noos Bil na rums, iya ipu te'pai i dook "Na gau ri'" mona ka pu iik useekorə na mee ina apu dookrən pa? ¹⁷Koo noka a iisən Bil useeko, doowi a mooz bo una bagə ullə pa. ¹⁸N iisə Bil useeko nok n pag naa me'te uri sə n arən yas. ¹⁹Mariya i isə timr Billəirə n ii nka doo pangn gbanaarə nok kubruskəna uri naa ara n dookən pangn mul komna na meel ullarək. ²⁰Uriyangi, kai gau na sundumeya yangirəi pa. Noka ri'ik ar ukurə a gau naa goosa yangiya leriyaarəs, ama sundumeya iirə pe'en goosa doorumrə. ²¹Pubiisənən, "N pakən pan mariya ai naa meela go'pal. Naa meela mara ginirəi n pakən mariya ai, naa ri'ik bən i geeke pa, "Daa Bil doo ri". ²²Na ri'ik pat me'te i yii alamazi, mariya i esə timr airə pa, ama mariya i esə timr pairə. Dooka ina bo'rumkpan nok iya i esə timr airə nok iya i esə timr paipa. ²³Noka ri'ik mariya i duu Bil ai ina tookən sə ina pag naa me'te soma so' iya ipu gokairə mariya i esə timr pairə, ika doo gee i yerəpu ya'te paya? ²⁴Koo neeya nakapu dook ina bo'rəmkpan sə uza iya i esə timr Billə pairə ko mə'əs na totə pakki na pa'u səna kwee i biisku bin naa neta i doo eti yas. ²⁵Neta sumsənta ullə timrlət gbərk, noka ri'ik kasək sə noos Bil. Sə doo bonge, zəma Bil pu moo iirə te'. ²⁶Anni bən iirə ya uriyangi? Ina dakən ar muko uza punaa gella nooska Billəl, uza boo kubruskəna paka Billək, uza doo pak, uza boo paka na meel ulla, uza gənkəna pak. Bo'on koo anya sə i wom ikiliisiya. ²⁷Uza na pak pan naa meel ulla, kana ar mari ettəkə ko taarəkə pa, ii bən gbo'sirə gbo, uza boo na gən pakki. ²⁸Uza na pii səna gənkən pakki pa, koo neeya na gau diika di' ikiliisiyarə. Koo neeya naa doosə zura gwandəl na Bil. ²⁹Uri ettəkə ko taarəkə ina doo bo'rumkpan iya i seetəi ina ke' to' ina i doosikində. ³⁰Ina doosə uza ura pu gamnarəz, sei ura seenza ma' pakaz na gau diika di. ³¹Koo neeya iirə te'ka doo don ina bo'rumkpan muzo mu' nək sə uza naa kubrə səna kin po'ka. ³²Nok rumsa anabirəz kam zok anabirə dii. ³³Nok Bil ,Billa səərəme rəlli pa, ama a gabta wessat təlli. Ni pin ikiliisiya iya i esə timr airə, ³⁴Kita ki' ina gau diika di' ikiliisiyarə. Nək i isi ara i pakənnak pa. Gəbtəra ri'il, sei ina duu, ni dookai i dook. ³⁵Ina ii meeka una, ina des yaariya ii gwa. Nok ina dəgsa zullən ni ara kita kiiz pakən ikiliisiyarək. ³⁶Paka Billək ma' iirə ya? Ko iirəzi kotto sə rəktəya? ³⁷Uza na sundə ni ur anabizi ko esəka rumsək uka, sei na meegəs, ina npu biiskəndə an keetə Billəzi. ³⁸Uza na sundə neta at pa, ur bən i sundu ku pa. ³⁹Riizi bən uriyangi, zəma zə'zi de'sən zok nok kinka esəka dooka ina bo'rumkpandək, gə kai ro'on uri paka naa me'te pa. ⁴⁰Ina bo'rə net yas bilaa tɔqkrə ina go'rəs wessa.

Chapter 15

¹Uriyangi n ii ika sundusən, paka tingka n doosənnak a i kwee sə ipu duukrək. ²Sə i kinən kweekak, ina kam wessa we' ni n geesənnak, ina kwee paa paa zi pagə. ³N dooskən ina an wessa we' ni n kweetənək: ge Kweebaaz wər nok hakkeiya ai ni rababai i doonak. ⁴Gee i iisu, i ruusu ublutta taatəttə ni rababai i doonak. ⁵Kweebaaz gbəsə Keefas sə gə gbəsə iya komna naa ittəkəi ai. ⁶Sə gə gbəsə mari zu' zur naa gbanarəi zora mulləllə, haa ri'ak uri iirə te' i pii uri boo i ruspu. ⁷Sə gbə'sə Yakubu sə gə manzaani. ⁸Bapsaa rookrə gbəsə mii, miya n rəks unanən paz gə n topaz. ⁹Nok miizi waizəz manzaanirə te'. N rəks ara ika dənne manzo pak nok n bəs ikiliisiya Billək baar.

¹⁰Ama nok go'numa Billəm sə n gau ni n pinnak, go'numa bo'sem bən ree zuk pa. Gobtəra ri'il, miizi pa go'numa Billə pu miirə. N kam toms naa timr mulə sə n ari ii yas. ¹¹Ri'eri ko mii ko ii, e doo paka Billək sə i esə timr. ¹²Riizi i doo paka Kweebaaz i ruusnu roobaamrək, bo'rə ga sə uri iirə te i doo bonge ruukaa roobaamrək pii payə? ¹³Sə ruukaa roobaamrək na piipa gə, ekigə i ruus Kweebaaz pa; ¹⁴ina ruus Kweebaaz pagə, paka Billə aarə a doo ak zuk zi, eska timra al bən zuk zi. ¹⁵Gauni a doo ina bo'rum Billə pan ak, nok a doosapu Billi ruus Kweebaaz ura boo ruusu paz. ¹⁶Nok ina ruus roobai pa, Kweebaaz bən i ruusu pa; ¹⁷ina ruus Kweebaaz pa, eska timra iil zukzi haa es ipunaa hakkeiya ii. ¹⁸Napu ri'gə iya i rus Kweebaazəi i wə'pu. ¹⁹Naka zəngsə zi kotto sə a esə timr Kweebaazə, mari yas ika gaupu ina yirkurən. ²⁰Zoka Kweebaaz i ruusupu roobaamrə, uzi dokta seentat iya i rus airə. ²¹Ri'erizi de wərk duutə mazzə ri'erizi bən ruukaa roobaamrək pu mazzə. ²²Ni wərk zan nok Adamuk, riizi bən i ruusək koo neeya nok Kweebaaz. ²³Koo anya gbo'sirə gbo: Kweebaazi, dokta seentat sə iya ipu Kweebaazəi i ruuski ublaa gətkənnakrə. ²⁴Sə bapsa zak. Zora Kweebaaz gəskən Daa Bil gwantal. Na kweerəpu gwant naa gbi'kəm naa gham. ²⁵Nok gakp gwant sə digt umkeerəiya ulləi gwandə dəntə dii. ²⁶Umkeereza bapsarə i wə'qskuz uzi wərk. ²⁷Nok "uzi digt koo anya gwandə dəntə dii." Ama naka doon bonge, "i de'espū koo anya," pu kaakarə ur ura de'es koo anya gwandə gbi'kəmrə diiz espū. ²⁸Net yas nakapu gwandə gbi'kəmrə dii, sə ura Wazaz naa zura gwandəl kapu ura net yas pu gwandə gbi'kəmrə diiz. Ina eni bo'rumka nok Daa Bil gwanzi koo anya yas. ²⁹Naka ri'eri pa iya i neesipu batismai nok roobaam aiyə? Ina ka ruus roobai pa ves, nok an sə i bo'sə uri batisma nok ii ya? ³⁰Nok an sə a bər baar zoor yas ya? ³¹Uriyangi n duns kur nok mooi Kweebaaz Yeesorə Dangwanza aaz, n espū zur nok wərk kala ubla. ³²N kink anya goosa mazzəz sə mina gwa rə'or naa galəttə wə'sət dəlla Afisallə, ina ruus roobai pa gə? "A regə a bə' a zo' wərk bo'ta." ³³Kaina səərən pa: "Gabta naa enkabai at uti laks goosa wessas." ³⁴Pigən rumrə! sə i kam tomsa wessas! dān bo'ka hakkei. Nok uri iirə te' ipunaa meeka Billək pa. N doo ri' sə zur na dəgən. ³⁵Ləgə uri i de'sək, "I ruus roobai rigaya, naa irəm zoka pakki i zakən ya?" ³⁶Moo ii mee pa! Ina i ta'an bu'tuk pa sei na wərpū zanga. ³⁷Ina i ta'an uni gbətək pa, ama bu'tuk doktət. Ni alkamak ko unanən. ³⁸Ama gwan Billi yes kala dogə ni goosu gwanak, ni kala dogə naa goosa ulləzak. ³⁹Nams a zokrəs a musəs sipa. Gobtəra ri'il, mari naa namsa iis, do'net naa a iis, noi naa iis, dukt naa iit. ⁴⁰Zogruma billə paam pu som a dəlləm pu som. Zogruma noo paarim pu som zogruma noo dəlləm pu som. ⁴¹Gbi'kəma ublarəm pu som naa oosaa se' rək, ni gbi'kəma zosirəmək. Zosəz uza ar an uza gbi'kəmrə. ⁴²Ri'erizi bən ruukaa roobaamrək. I ruuk zok naa goosa bumkpa rəs, ama i ruu naa goosa bumpas. ⁴³I ta' naa enku i ruus naa gbi'kəm i ta' naa yapru i ruus naa gham. ⁴⁴I ta' naa goosa zokrəs; i ruus naa goosa rumsəs. Də zoka marəmrək pii, ri'erizi bən zoka rumsək pii. ⁴⁵Ri'erizi bən pu biisənən bonge, "Adamu maza seenzaz gau maza naa zəngsaz." Adamu a bapsarəz boo gau naa zəngsa eska rumsəs. ⁴⁶Goosa rumsəs gau ma'karə pa sei goosa zokrəs, sə a rumsəs. ⁴⁷Maza seenzaz gau dəllə, i wəmu naa but. Maz ittəzəz keetə Billə paari. ⁴⁸Ni ura i go'ru naa butas, ri'erizi bən iya i keetə paarii. ⁴⁹Ni a pe'en goosa zoka buttəs ak ri'erizi bən a pe'ek goosa ura paaris səs. ⁵⁰Ri'erizi bən uriyangi, npu dooskəndə zok naa kwaal kink gwanta Billət pa. Ri'eri zi ura bumb az pe'ek binta ura bumpazzət pa. ⁵¹Gwenən! N dooskən paka sumsənka zəmak: A wərk aa yas pa, ama i yer k yen goosa aarə zokrəs yas. ⁵²I yer k goosa as ri'ak, ni umkpa norak, poraa bapsarək na piptə zok. Poraa eki na piptə zok i ruusək iya i wərai sə i yer k goosa aarə zokrəs. ⁵³Ri'erizi ura wər az na ruutə zəngsə ura punaa zəngsas boo yer k rekarə zəngsə. ⁵⁴Ura wər az na ruutə zəngsə, sə ura naa zəngsaz naa yer zəngsə, sə ina bii an bo'rumkpa bonge, "I wə'q's wərk gbi'kəmrə." ⁵⁵"Wərk, gbi'kəma moom aa pam ya? Wərk, salla mool a palya?" ⁵⁶Hakkei uki salla wərk rəl, gbama hakkei rəm umi biis. ⁵⁷A iisə Bil useeko, ura esaa gbi'kəm Dangwanza az Yeeso Kweebaazə! ⁵⁸Noka ri'ik uriyangi, de'en wessa we' kai yeg pa. Bo'on tomsa Dangwanzəs koo bənaya, nok tomsa iirə i bo'rə nok Dangwanz as pu kotto pa.

Chapter 16

¹Ri'ak ri'erizi paka kweeka neta esəkrət te' ak, ni n doosən mariya i esə timr Gaalatiyai, i bən bo'on rii. ²Ublaa seenka ma'ka lumma rəkrə, koo neeya na sums wa una topa ni kinənnak. Nok mina zaa dakska una piipa. ³Mina rektə, ura i kaau az n tomkpu naa rababaaz sə na kam esəka iik Ursaalima. ⁴Na bo'rum haa sə mii mina rekren sei e ri'gək yam. ⁵N zak zan iirə mina kootə buta Makedoniya attə. Nək n duutək dälla Makedoniyallə. ⁶Ləəgə n lo'oklon koo n bamsək niig naa ii nok sə i de'ete ara n rekənakrə. ⁷N ii gwenkən sə n arpa, n ii in gapt naa ii wáá ru'rə te', Dangwanz na ii gə. ⁸Ama n gəkp dälla Afisallə haa ubla pentikos nagə zaa, ⁹i gbe'rəsapu bilaa aakapak bo'ka tomsa wessassək, ama umkeerei ipu gənja. ¹⁰Timoti na záá iirə te' ser kana kamu pa, nok pu bo'ok tomsa Dangwanzəz sə, ni n bo'on ak. ¹¹Ko maz kana bə'su pa, keetunu wessa sə na gətə mirə. Nək npu gwenk bilaa ulləkrə na uriyangi. ¹²Paka doowiya aazək Afolos n ooru wessa we' na záá iirə naa uriyangiya i seetəi. Ama dən sundə zaka pa. Ama zak zan bəlla og tɔɔlə. ¹³Gamn naa gbaksa tok, de'sən zok eska timra iilə, esən gbm sə i weng ni marik. ¹⁴Ina i bo'kan yas bo'on naa gbaaka. ¹⁵Uriyangi ri'ak i meemen mariya Istifaanussə gwa'ai yangiya seeniyaiyi dälla Akaayallə, i esə zu'teya gwanirəi nok tomsa iya esə timrai. Npu oorukəndə uriyangi. ¹⁶I gau mariya i duu ina i doon ai, naa iya i do'sáá tomsəi sə i tom naa aa. ¹⁷N gee yaksa zok naa zaka Istifanuus sək naa Fartunatus, naa Akaikas, nok iya ipu roopai. ¹⁸Nok i wees rumsa miis naa iis. Nok sə i gba mariya ri'ai, ¹⁹Ikiliisiya Asiyairəi ipu də'əskəndə, Akila naa Bilkiisu i də'sən riira Dangwanz zəllə. Naa iya i esə timr iirə gwa'ai. ²⁰Uriyangi yas ipu də'əskəndə. Də'sən koo neeya naa kukgbənkkaa oomik. ²¹Mii Buulus, n biitə də'əskaa ak naa na'a mindəi. ²²Ura gbaa Dangwanz paz, ur maza zuk azzi. Dangwanza aaz pu zakrə. ²³Go'numa Dangwanza aaz Yeeso rəm na gau naa ii. ²⁴Gbaaka na gau naa ii Dangwanz Yessorə.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Bulus tómbaaza Yeeso kweebaz naa iikaa Billək naa doowiya aaz Timoti zakarə baara Billəllə, apu Koronti naa mariya wessaí á ipu Akayai. ²Gonum naa gapta Oomit, Daa Billa aalət, naa Kweebaaz Yeeso rə. ³Usəko gapsapu ullo paa, ura Billəz, naa Daa aaz Yesso Kweebaz, Daa naa yurkuz, Billa de'saarəl. ⁴Ura de'saarəz kala gbərka baara allə, noka aama a de'sikən iya i gbərka baarai, naa irəm de'ta Bill de'si naa rət. ⁵Ni aa ma a bərin baar Oomi ak, ni kweebaz bər ak ri'zi bo ama a da'sək saari, rekarə kweebaazə. ⁶Ama koo a tor gbərka baallə nok wermaa iiki, koo ina wermə ma noka werma iiki, ora gwaa a bəskən baar ak, gbərka baara ē torunnal. ⁷Eska timra eel moi erəi naa gbm, nok ē meemən nii daksən zur naa ee gbərka baar lək nok ri'ik i gbaakənka yirkuro te'. ⁸Uri yangi ē ii ora i məkinak pa' nok bɔta i tor ba'suwa ee ē tootən buta Asiyattə. Nok ri'ik ē gettə zok gɔ'ma gɔ, zəma zə. Haa ina roon ar gbama eem. Haa ē kees timra eel enge ē seek pa. ⁹Haa ē gee ni i zeəsəskeee bisa ikpa rəs ak, a ennini nok ri'ik kaa esə timra aal andə zullo pa, sei dei Billə ura ruus roobaiyaz. ¹⁰Uzi keesa wərka gɔ'pakrə kaakarə, gəbən keesəka kən, uzi gəbən a ii na keesaa haa wonka. ¹¹Ii ma po'nəə naa wəərək nok mari gəngfa, si ina ii'sə Daa Bill usuko. Nok ee, nok bəlla i səsinee eel, ii weerək gəngfa. ¹²Dɔɔta aat uti timra aal esə en seedaaku, ge gapsaa gapta Oomit dellə naa timr mulo naa Bil, diga iirə pa beekaa aak ni a mara wiizək pa, sei dei nək go'numa Billəm. ¹³E biisəkən biita ina zangət si i megəskən pa, sei ina ii zanggən nok n mee i meegəsapu. ¹⁴Ni gwan ma'karə i meegəsinee puk, kaa i lee'ek gɔ'ka dɔɔt naa ee ni eema e le'ek len gɔ'ka naa ii ublaa Daa aaz Yeeso, zaa de'rəmkpi naak. ¹⁵Nək n meesapu riik, aa sə n ma'an zakaa irə ak, leegə i kin səsəm dən itti nə. ¹⁶Iika miikrə n ka kooto irə Maakadoniya, gəbən si i keesə mina rigək Yaahudiya. ¹⁷Mina sundə bəlla n ii boka ri'ik tɔɔ n ka gɔ'ro neta mara wiizət bɔ'rotya, si n ka ii owwo koo ooya bella mullollo ya? ¹⁸Ni gwan Daa Billa seerəme piipak, maza megisinaazzi owwo naa ɔɔ piipa. ¹⁹Nok waza Billəz Yesso Kweebaaz ura i doosun paka Billək inni rə paa deu andə zullo mii naa Sillaaz naa Timoti ɔɔ koo owwo zipa ama ullo timlə ɔɔ zi. ²⁰Nok alkaawaliya Billəi ullo timlə ɔɔzi nok, ullozi na gaurizi pii. Noka noosəkən Billak. ²¹Ni ura doosaa paka tingka Billək rekarə iirə Kweebaazzə, si ra'sisaa, Bil uli. ²²Ni gwan be'en gumb ak, bongə aah booyii essa meeka na Rumsa ullos, timtəya aiyrə nok meegiskəna ina bo'ok mu'ka ang an. ²³Ama n der Bill nok sina gau seedakuwa miirə timləz n mu'us reka Korontiyawa nok n ii ingka dinsən tɔ. ²⁴Gbikəmmi e goro nok eska timra iil pa, e rigə naa ii nok yaksa zoka iik, ni gwan eska timra iillak.

Chapter 2

¹Ama ri'ak n duugus mində kanarə, n zak irə gebən naa gbaksa timr pa. ²Nok mii, mina laks timr naa ii, neezi zak sə yapsən timr ya?³N biisən ni n bə'rukənnak mina zaa irə, kamina kin suksa baar iya I too zok yagəi n pu likirə yas, yaksa zoka miik yaksa zoka iik.⁴ Nok n biisən naa gootime naa gə gbakska timr naa gə me'ma miirə go'sumam kana kantəm gomba pa.⁵ Ama maza kamtək gomta baar, kamtək miirə kotto pa, ama na rii gə, na gə sə gapsəkən irə yas pat. ⁶Ni bənka tō a i bəngsi maza, mari gengə i go'sapu. ⁷Nok ri'ik zeesəka na gau ra'aska naa gə gbaksa timr, noka sə pe'səm naa suksa baar go'suma.⁸ Nok ri'ik, n pu orukəndə marirə te, yiisunu iika. ⁹Nok ri'ik, sə n biisən nok sə n gwegən, sə n mee koo i yii iikəngka koo ande ya.¹⁰ Mona ra'səsee kooneya hakei, mii bən ra'səskən maza ezi, ina n re'sapunni ni mii n ra'səsən pu koo anya, è re'sapu moo kweebaazə mù. ¹¹Nok ri'zi, setan kana kinə pa, kana gau ni iya ii mee neta ulləi yattak pa.¹² Daa Bill gberəsaa pu sogna ublaa n zakən tarsus n bo'kən wa'azi a kweebaazəz. ¹³Timra miil kis pa, nok n oks ur waza moi iz Titus ari pa. Nok ri'ik, n daati n getə Makadoniya.¹⁴ Ama n isə Bill usuko, ura kweebaazə koo beneya yeraa pu, nok paka tingkak meen kik koo ara ya.¹⁵ Nok ri'ik, a gau pu kweraa tingka Billə mù kweebaazə, gəə naa iya Bill desi pui.¹⁶ Mariya i artə i wo' pui, daatəm a werk rə zaka werk rə, sə iya ipu naa zengsai i dakənni zengs rekarə zengse.¹⁷ Nok ri'ik a gau ni mariya iya i yingə paka Billək nok kinka. Na ri'ik naa oka timr oməi, ni i tomtun Billə mu'uk, è pag kweebaazə te.

Chapter 3

¹A ma'sa pu noosəka zura mool bənya? e li wassikaa ma'karəz iirə pa, ni mari i meen ak.² Ii naa zu'təya li bən ii waasikaiyai eyi, biisənin erə timtərə, sə e meegisin sə e zangə moi irə te'yas.³ A gapsapu wassikaiya kweebaaz biisini aarə timtə rə, e bii naa ink pa (Sebər) ama naa Rumsa Billəs naa zengsas. I bii Billə paa ama i bii mazzə timlə.⁴ An uni de'ta Oomit naa ser pat Billə mu' keetika rə kweebaazə.⁵ A puna le'ka una andə zullo pa, Naa noka doosənaa arə te' sə pe' koo anya keetə aarə te. Ama de' gapsapu ri' le'kaa aak keetə diga Billə. ⁶Billi genaa seniya i meegisin nai, alkawala pezzazə, alkawala az gəbə a biinzazzi pa, ama Rumsa Billəs, nok biit eu inzi, ama rums esə zengs.⁷ Tomkpa tomsa kamtik werkas, ni i biin bilərə paak, zaa naa nooska haa sə Isra'ilai i le'ek sə i og muuga Muusa rək Oomi o' pa, uni nək nooskaa pu ullə muug ro ki, nooskaa assak. ⁸Anni re'sa paka gbi'kəm naa nooska tomsa Rumsə bo'ros ya?⁹ Nok na tomsa ba'aska rəs na puna noosik, arazi re'sa paka gbi'kim naa tomsa ooms go'ok ya? ¹⁰Sənim piipa, ina i gen noosinin nan doo an, punaa una nooska kik es pa nok ni nooskaa eki assə pu. ¹¹Sə a assapu an na punaa nooska, anni re'sa paka gbi'kima ina gapsa pun ting ting kin ya!¹² De' apunaa meegiska, apuna de'kaa Oomik. ¹³Puni Muusak pa, ura doks muuga ullə sə, mariya Isra'ilai i le' fapsa oka muuga ullək oomi pa. Reka nosəka ullək pu askəndə.¹⁴ Sundumiya iirəi i gbe'esapu. Zakarə wongka yaluwa ewi, de'ipu zangik rabaabaza doozzazzə. I gbe'ru pa, nok kweebaazə zi tan i gbe'ru pa. ¹⁵Koo wongka ma, Muusa na pu zangik re yaluwa ewi pu iire timtire Ama.¹⁶ Ama maz na yerə dangwanzzə muuga ullok taarum pu.¹⁷ Daa Bil uzi Rums. Ara Rumsa Daa Billes pin ak keeka pu roo. ¹⁸Ri'ak pat aa muum doks zok pam, a ok gbi'kima Daa Billem. Aa pat ri'ak naa muuma gbe'es zok pam, a og on nooska Daa Billək. A pu kink aska rə karə nooskaa akrə, diga bilaa akrə rekare bila ukarə bes, ni gwan diga Daa Billəz, ura gwanzi Rumsaz.

Chapter 4

¹Noka ri'ik de' epunaa tomsa go'numma Billəm rəs, ni gwan a kween yirku ak, zengs keesəsaa pa.² Una kassə naa neta sumsumrət naa deksa zullot pa, dang kaam rə paa, koo suku me, koo mu'uska kam gbaala paka Billək omi pa, koo yii ina omin kaaka'allə, a yii zutəya aai Billə mu' koo neereya.³ Koo paka tingka na pu gbe'sin kik, gbe'es zok aarə pa, ama nok iya i wo' pui. ⁴ Noka ri'ik maza i duu az gbe'sapu timtəya aii nok nok ri'ik i le'ek oka osa paka tingkak kweebaaz zək pa, apu go'sa rumsa Billəs sək. Nok è doo paka endə zulləkki pa, ama kweebaaz Yeeso danggwanz zək, é naa zutəya ai senniyyi nok Yeeso.⁵ Nok è doo paka endə zuləkki pa, ama a kweebaaz Yeeso danggwanz zək, ee naa zutəya aai seeniyyi nok Yeeso. ⁶ Nok Bill gwanzi doo gee, "oosa na oko tegrarə te" sə oko ora timtə rəkrə nok sənə esə oosa, meegəska gbi'kəma Billəm Yeeso kweebaaz zəz.⁷ Go'num apu wom zongnən an sənə yii a Billəmmi a aami pa. ⁸ Ipu gbeskə baalə billit soma'so, ama naa ri'ik pat i kinə den pa. Ipu seerəkere ama naa ri'ik pat zengs keegəse pa; ⁹ Koo ni gbenə baar ak pat a gau mariya mu'us nai pa; ni mesnə diik pat ama wo'os pa.¹⁰ Koo benaya apu wer erəma Yeeso rək zongdo, nok sə oosa Yeeso rək na okum arə zongdə.¹¹ Nok aa apu naa zengs ko benaya apuna kweeka irəm werka Yesso rək, nok sə zengsa Yesso rəs na okum ora zongdə.¹² Noka ekiki werpu ri'gəttə are paa, ama zengs pu tomsə aare paa.¹³ Ama apunaa rumsa musəs eska timlə ni pin biisənnak: "n esə timr, sə n doo" n sə timr sə gəə n doo pak. ¹⁴ A meemen ura ruus danggwanz Yesso az gə, ruuska gbai naa ur, sə kama gwandə mu'un. ¹⁵ Koo anaya yas moozi, nok ni go'num yasən marik, iika useeko paggə pu gbi'kəma Billəmrə. ¹⁶ Kaa gau, sə zok na tapsa pa, koo benaya koo noka zonngna aan gosa marəm rə laasi pat naa ri'ik rumsa aas koo benaya ipu gənkində oka pa. ¹⁷ Nok waa gberka baara ara loo assəska pa al ulli go'rus nooska gengga gbaam pa assən riigət kənək. Neta nor ogatti i gwenəpa, ama sei neta nor okpat. ¹⁸ Neta nor ogat pu kaakarə, ama a nor okpat pu timlə.

Chapter 5

¹A meemen goosa zongna a gamn dëlləm am a wo'os zok, apu naa zongna Bill woman saa paari. Gwaaga mazzi wom pak, gwaaga zengsa gbam pas paari.² Nok Zongna andə anni apu peesarə, apu lo'ok rə. I eska ar gapta aat Billə paari nok sə ina teegaa naa zongna arrə paarin.³ Nok ina tē'saapu a gəkp kandiya pa.⁴ De' pu ri' a li in ina te'sa, ama noka i toskəna, nok ura punaa zengsaz naa gee ura weeraz.⁵ Ura go'rusa yerka a ri'ik az Billi gwanzi esaa rums nok oruka ina bo'runban naa borumgba mu'kan.⁶ Noka ri'ik koo benya a gau na zoka, nok ana markən punaa zoka aak, markən puna Bill.⁷ (Noka ri'ik rigətta ittə na gau a eska timlə, kana gau a mari i okənnak pa).⁸ Nok ri'ik a punaa eska timr naa gbm, e iisa pu markənka naa zoka aak sə è gau naa dangwanz.⁹ Ni a yer nuk ina a' iin, koo apu zokro te' koo ar ye'na sə a go'su.¹⁰ Nok an pat i pi'ka, sə a dakən tengwansa Billəsə, zeesika bissək rə Kweebaazzə mu', nok sə koo neya na kweek faasəma ulləm neta bo'rotto, bo'rə zokrot, koo a go'ot koo a go'pat.¹¹ Noka ri'ik, a meemen sera Billəl, a seerə sen mari. Bil oga on ni a pinnak, ni n ogak pu ri'zi sundimiya iirə.¹² E yaaanin seerika ki, nok sə i bge'see ni ee mariya wessa we'ei pa. Nok ri'ik epu eskin, ina i bo'kən segbime naa ee, noka sə i kin ina i iya naa dootai, naa gəkp iik, nək ri'ik.¹³ Zengsa aas na kepu nok Billi, ama ena pu Omi endə zengsə nok ii.¹⁴ Nok werka kweebaazzək, sə yii si saa koo anya, noka eki sə maz muzo wer nok iya yasai.¹⁵ Nok Kweebaaz wer nok mari yas, nok iya ipunaa zengsa, kai na gau gapta gwanirə, zullot pa, noka ri'ik inaa gau gapta ura wer, sə i ruusuz.¹⁶ Diga ri'ak rekarə mu' è bisək maz bisa zokros pa, nok ri'ik è ri'gəskən kweebaaz bilaa ekirə.¹⁷ Noka ri'ik ura pu kweebaazəz, maza pezzazi. Neta dootat asapu; gwenən getəpu pettit.¹⁸ Neti eti yas keetə Billə. Gwan ura gēkən saa naa Kweebaazaz sə asa gbi'kəma geekənka remmi;¹⁹ Bill kweebazzi sə geekəns mari naa zura gwandəl, gəə aibəya zu'teya gwanirə pa, sə de'es sa'a paka geekən karə ak.²⁰ Noka ri'ik aayi i kaa nok Kweebaaz, ni gwan Bill derin mari aarək. E pu oorəkəndə nok kweebaaz, "Gəəkənnin naa Bil"²¹ Yer kweebaaz ma'ka net (Hadaya) ra'aska hakei rət nok aa ura bo'rə hakəi paz, nok Kweebaazzəzi a king gwanta Omi billət.

Chapter 6

¹De' apu tomsə yam, n oro kai mu'us go'numma Billəm rəm səna laapa. ²Nok doo bongee, de' bella ellirə n ke' to moorə, naa ublaa n kweekənnak, ogum, ublaa Omik, ogum ri'iak, ublaa ak ublaa kweekarəkki. ³E de'es ina waarən ɓarə koo uza rə mu, uza rə mu' pa, Nok a ii tomsa aas kana gau ina zukkan nak pa. ⁴De' pu ri'zi meegəsin pu endə zullo nok tomtiya eei, aa seniya Ulloyi kam, ni e kamsən zur ak naa gberka baar naa geeka zok naa ma'aska zok. ⁵Naa ɗu'ut, naa dogduka, naa gbaagəska na' gberka baalə, naa gəbən ruska piipa, naa wodu. ⁶Tsarki rə te', meegiskəna naa gbeska baar, naa go'num, rumsa Omissə te' naa gapta Omiit iika rət. ⁷Aa seeniyaiyi ullə paka zəmakrə, rekarə gbi'kəma Billəttəm. Epunaa fonkaaza go'numrəz na' go'narə naa na' ukirə. ⁸A kam toms naa wessa we' naa wessawe' pa, gbaaka naa zantəm, i de'aa, naa ri'ik pat aa mariya naa eska timr aiyi. ⁹E kam tomsa ni i meek ak pa, e kam toms ni e werk wennak ama! haa ri'ak epunaa zengns. A kam toms ni mariya i bisiy yak, ama bisa ikpa rəssi pa. ¹⁰E kam toms na suksa baar, ama epunaa yaksa zok, ni iya naa zammai ii marinak ni ipu naa unnak pa, sə kinin unnak. ¹¹E doosən pu ina an pat zəmazi irə Koronti, naa timtəya a ai i gbe'rum pu. ¹²Eyi e mu'sun pa, ama iyi i mu'sə. ¹³Ri'ak naa ser, yerən, ni n pagnən yangik, gberən timtəya ii Omi'ɔ. ¹⁴Una kana daksən naa iya i li timpai pa, gamntan ari, iya omipa, iyag naa iya omi paiya? daksəka zura palli pi'sə osa naa tegra ya? ¹⁵Geekinka pakki pisə Kweebaaz naa setan ya? anni daks ura esə timras naa gə ura esə timr az paya. ¹⁶An daks rora Billəl naa buuga do'ozzək ya? ama aa gwaaga Billəkki ni Bill dook, ni n gakpin irə te'ka te'ek, n pu ri'gittə iirə te', n gakp Billa iil, i gakp mariya mii. ¹⁷Noka ri'ik "keetin iirə te' a gau naaziz", dookaa Billək, kaa pa' ina seen pa, sə n kween. ¹⁸. N gakp Daa moi iirə, yanga kita ki' naa yanga yaara mari, dookaa Billək daa paariz.

Chapter 7

¹A gbaakən, diga apuna alkawali a neksə zogrima ammrə, ina pi' zoka aak sə seən naa rumša aas. Daan a laa Omin (Tsarki), naa seeraa Billək.²Esmee bila , a go'sə uza ina go'pan pa, e ro'on uza koo ina e pe' ina omin uzarən pa. ³N doo minge, n be'sin bənzi sə n doo ina an pa, nok n doosən pu bala, ində timtərə, a biik yam.⁴N punaa de'rəngkpa moorə sə n dangrə naa moi ii, sə n yi'is naa gbam, n yi'is naa gbam naa yaksa zok, naa ina pat a doon.⁵De' e zaa Mekadoniya, nok ri'ik, zogromma eem engəspa, e pi' gbeska baar pat e gbii diga te'ka naa ser gwanirə timtərə. ⁶Ama Bil ura go'rə wəngriske iya i nisə pai, sə wəngrisaa aa, zakaa Titus sək. ⁷Ama nok zakaa Titus səkki tan pa, sə Bil wəngrisa pu pagrəma nok kwee Iirəm, de' doosəkaa, gbaakaa iikki baar gaomda iil, naa suka gəkpaa iik miirə paa, eska timra iil, naa yaakaa iik,eska timrs iil, nok mii zok yagə haa.⁸Koo rababaaza miirə n biituz na gomun baar, n yer mees pa, ama na og rababaaza n biituzzi, gomun baar n yer mees pa, baar gomda iil topa zi. ⁹Ri'ak zok yagə, nok ipin baar gomdok pa, ama nok suksa baara iil kamtəpu pu'kana'. Baar gomda iil yerə pu ar noosək rə, noka ri'ik, una kana yaasin kotto pa. ¹⁰Nok suksa baara diga Billəl kamtəl, kamtə ra'səska naa gəbən kinka kweeka, naa erka mees pa. Ama gomta baara pu neta dələttə, uti kamtə werk.¹¹Gwenən eska gbamma Bil esə wessa we'em, naa suksa baar keetə andə te'kal. Anni zi re'saa iirə gbi'kak, i esən gbam paa ak, sə i yii ipunaa ina sarinan paya?, anni re'sa suksa baara iirə gbi'lal, sera iil, naa timra iil, naa eska gbama iim, na gba'kuwa irə i ogau, i go'sapu go'num!, koo andeya tele, i yii zu'teya ii mariya naa hakkei pai, ri'gəttirə te'. ¹²De' n biitən pu, n biitən bo nok iya sarii pa, koo n biitə nok ura saruz pa. N biitə nok yaara iit, na reks Billə mu'ka.¹³Noka ri'ik, sə timtəya ei i kween sə bo zak yagə, nok Titus yag zok nok zengsa iis zaa eerə ee pat. ¹⁴Nok ina yaksa zokrənni, nok ur iirə n kink daksəka zur pa, naa ina go'pan, naa ina e doon, iirən zema yaksa zoka eek Titus sək, gapsapu zəma.¹⁵Zengsa ulles bo pu irə ara a dookak pat bəlla pu sundukən go'numma iimrə ii pat gəbən ni kweenuk naa ser naa ningka zok. ¹⁶N pu yaksa zok go'ma, na eskaa i esnə timra iil ak naa geeka sa'pa, Iirə te.

Chapter 8

¹E ii ika mee, uriyangi, naa, go'numa gwaagama Billəm Makadoniya. ²Naa gweekaa gbi'kak berka baalək, ipu zaama go'pammrə, dingtə net geng geng, esək naa faska na'. ³Nok n meemen i esəpu ina a le'ekan, naa iikaa iik. ⁴Naa ooruka gbi'kak, naa na'aska, ni, naa mariya i duu Billai. ⁵Ri'zi bo'rum, ni a Iin ak pa, noka ri'ik, i ma' eska zutəya Ii Daa rə na ika Billək. ⁶Noka ri'ik, n po'gusən Titus ura ma' kweeka tomsaz, na gbams tomsa go'num rə esi ində te'ka. ⁷I be'ettə pu koo andəya pat, naa eska timlə, naa pakrə te, naa meeka, naa tomsa go'massə te, naa gbaakaa iik nok ee. Nok ri'ik meen i be'es pu tomsa assə te. Naa esək. ⁸N doon ri'ak, kana goo ni n pi'in pinnaki pa, nok ri'ik, sə n gwegə eska timra iil, naa yaara mariya i seetəi rə. ⁹Nok n mee go'numa Daa Yeeso kweebaazəm, koo og ri'ik ur maza naa ina na'rəzazi, sə gau sə yere maza naa zaamaz, nok zama ulləm rə sə ina kin ina na'rən. ¹⁰Ri'ak Neta eti rə te, n dooskən don ina po'kənnan, wira arallə i ma'ka go'ka una pa, ama i sundə naa go'ka, rekimrə'. ¹¹Ri'ak, sei bamsən tomsa i ma'a go'kas, ni gwan i yaan go'ka bəlla aa eli rə, yaan i kamtə gbamska rook, deu le'kaa iikrə. ¹²Ina punaa eska gbam tomsa assə, ina Ominni, pu kweennin ni, zəmaze gapsa pu Omi, naa ina pisə mazan, naa ina pisa pan pa. ¹³Nok tomsa as, noka n mo'səskə uri, sə uri ina kinə semma pa. Noka ri'ik too aka kinə geekinka. ¹⁴Kinkaa iik, bəlla allə, tokski ton ina i Iin, ri'zi bən, nok, kinkaa iik, le'e len bo'oski ina I iin, nok ina kinə geekinka. ¹⁵Ni pu ni i biisənnak, maza toogəs neta tuuroz soowa ulləu gbamkpa, ura toogus topaz una pii sə le'eu pa. ¹⁶Iika usuko Billə ura tor Titus sə, timlə rekimrə, gbaakaa iikrə, ni n punaa ur rekarə Iirə. ¹⁷Nok kweeka orukaa eki kottopa, zaa iirə nok iikaa ullək. ¹⁸E tomu naa doowiya ulləz, ura i zanu gwaaga Billəkrəz, tomsa ulləs dooka paka rababaazək. ¹⁹Nok neta at tan pa, haama mariya Billəi i teegutu səna ri'gə naa aa, sə ena kam tomsa go'numrəs noosəka Daa Billəs, sə yii go'numma bo'kam, naa eska zura po'karəl. ²⁰Ee nog koo uza kana esə sal pa, nok go'numa e pe'em. ²¹Iikaa eeki, e go'ok neta okapat, nok Billə mu' tanpa, ama marirə mu. ²²Ē tom doowiya eez naa ə, e gweksupu, e oksu Omi, e oksu bo'ok tomtirə gengə, ri'ak ma bagə yaar, nok iika gbikak puna ur rekarə iirək. ²³De' Titus doowiya miirə ri'gəttəzzi, gə doowiya tomsa miis nok iik, nok doowiya aai i tomti diga gwaama Billm rə, ii bo ina gbi'nanni kweebaazzə. ²⁴Noka ri'ik yiisini gbaakaa iik, iibo, i yiisə mariya Billəi, doqta eet nok Ii.

Chapter 9

¹Noka tomsa iya naa go'num, Omis too n ka biisin ii. ²N meemen ni gapsinnin rekimrə'ek, ni n go'run yaksa zok mariya Makadooniyai rə mu'. N dooti pu Akaya i gabbbisapu diga wira arrallə. Yaara iit tospu uri , i tor tomsə. ³N tomtə uriyagi a miiya, bo'ta yaksa zoka eek gau iirə paa zuk, nok iima i gau naa gebsəm, ni i bo'kak. ⁴Nok na ri'pa, maz uza, na duutə diga Makadooniyaawai rə te', na duutə, gə na oks ana gabbbis pa, zur dekkaa, n dook una pa, nok n punaa de'etta Omit Iirə paa. ⁵Sei n too ton, n ka tomtə uriyangi, ina zaa iirə, bəl na gə bo'rum, ina gabbbis, ina i doks ingə bo esəkan. Uni gau ri, nok sə ina gabbbis, nok na gau ina se'simrən, ina kweərək zok pa. ⁶Paka rookki, ura ta' topaz, kink topa, ura ta' naa sundumeya sə'səmrəz, kink sə'səm. ⁷Koo neya na esə ni i eskən gwandə timlək, ama kana es na gootimə pa, nok Bil li in mariya i esə esək naa timr mulloi. ⁸Bil punaa gbi'kəma eskənin ina ar a irə i iin an, nok i gəkp naa kinka koo bila pakrəya, i king kin gen genja. ⁹ni pu bisinin ak, "Gə ina pisin an ina masəsə mariya pisi pai" king kaa iik bank pa koobənaya. ¹⁰Ura esə ura ta' dok'taz, gwanzi gəə esə reka nok rek, gwanzi gəə eskən sə bagsən dokta zengsət, esək gəbən sə be'titkən dokt nok ta'ka. Tosək kinkaa go'numrək sə bag. ¹¹I eska en koo bilaa pakrəya, nok sə i kin eska gbi'nən, esəka i esə eski, gəkp iika usuko zi Billə na'rə. ¹²Nok tomsa go'numrəs as, nok tooka ina iya ookapai rumsəi, I in kotto pa, haa sə bak iika usuko Billə oomi O. ¹³Nok i gwegən pu, i meegəsənin pu, Tomsa assə, gə i noosək Bil, i noosək Bil nok i yii I iisapu, naa paka tingkak kweebaazək, gəə i noosək Bil, rekarə eskaa geggak Iirə. na neeya pat. ¹⁴Okaa iik gəpsi pu, rekimre', gə ipu weerikəskəndə, i go'rə ri' nok go'numma Billa naa gbi'kəm, iirə paal. ¹⁵Iika usuko naa gau Billə, naa esəka ullə yiika piipak.

Chapter 10

¹Mii Bulus naa zura miil, n pu Orukəndə, rekarə tiisəka zur, naa takpa timra a kweebaazəz, mii maza n weng zur paz, bəlla n pin irə te'el, ama n punaa gbam mina pu irə pourə pa. ²N pu oorukəndə, mina pu iirə pourə, ama n pu okra, n iik in gamnaa naa de'et, bəlla n pu dingkənkə naa ii, iya i pe' bone apu gapt gapta zokrottə te. ³Koo nok apu ri'gəttə zokrottə, a pe' ya'am zokro pa. ⁴Nok, neta a gwaam ya'am at, a zokrotti pa, noka ri'ik, neta ya'am rə at a Billətti, puna gbi'kəma waagəskən neta Setan dəmmat. I béeś bən ina kamtə ding kəng kaa kamtə kepsi kak. ⁵Gəbən e waagəska wan, ina kamtə gbesəm naa meekaa Billək, e gə e kam kan sundəmiya paipat, rekarə gbaakənkaa kweebaazə rə. ⁶E go'rusapu zok iya i ke' to' pai, ke'ka to'a ii, ina gapsapu. ⁷Gwenən ina i de'es dənggə iirə mu'un, uza na gapsa pu boo' a Kweebaazzəzzi, ni boo, gə naa sundusun zura gwandəl, bonge, ni bo a, Kweebaazzəzzi. Aa yam apu ri'. ⁸Koo mina ii daam, naa gbi'kəm pisaam, a Daa Bil esaam, noka e go'ruskənninak, noka waagəska pa, n geek deksa zur pa. ⁹Kana gau ni n pu piksikəndə na rababaiya miiyak pa. ¹⁰Nok mari uri i doo gee, rababai ulləi zemazi naa gbam, ama okarə nollə punaa gbam pa, naa gə paka ullək kwee geekarə paa. ¹¹Daan mariya ai ina meegəs, ina a doosən rababai rə roon, bəlla apu ang pal, kwerkənka kwen, ni ana kapu ang, sə aka bo'on ak. ¹²Ee, bo e daks zur naa maz pa, koo kwe'gəska zura eel, naa iya i noos zura illai, ama ina gwegə zura gwanirəl naa gwani, ipu naa meegəska pa. ¹³A bo'ok daam sə assəkin gbam pa, nika go'onnak, a go'ok daam sə assəkən gbam pa, nok ri'ik, a go'ok ri'zi, ni gwan ina Bil tosaa ana bo'rən, bapsaa reks iirək. ¹⁴Ama e yii zu'teya eei haa assən gbam pa ni ee reks iirə denpak, ama eyi e ma' reksəka iirə naa paka tingkak kweebaazək. ¹⁵E yii daam sə assən gbam nok tomsa uri rəssi, nok ri', epu de'eskində nok eska timra iil, na bagə, nok ar tomsa aas na bagə haa, wessa we' keskaa ullək rə. ¹⁶E ii ri'' noka e kamkpin paka tinkak, rekarə ata iirə mu'uttə, e yiik daaam nok tomsa uza rə buttos pa. ¹⁷"Maza go'rə daamaz, na go'rə' Daa Billə" ¹⁸Nok maza teg zura gwandəllaz, uzi i zanu pa, noka ri'ik sei ura Daa Bill zanuz.

Chapter 11

¹Ina ka iisäke ingä ika gbes baar naa, me'emrë te' topa, nok zëmaze i bes ben baar naa mii.² N punaa keeräsa iis, n pu naa keeräsa Billäs rekarë iirä. Nok n pe'sän pu doka kiimrëz ya'az muzo, sä yii ni waa nuuza oomizak kweebaazäz.³ Ama ser nok n punaa ser iirä paa, leege ni biks seerin Hauwa'u naa gbakuwa ulläu ak, sä sundämeya iräi Oomi, i kee i daa tomtöya iirä Oomi kweebaazäi.⁴ I ra'säsin pak uka, zaa gäəsän Yeeso uza som, na a i kwees pu, koo paka tingkak uka som, sä ina kweepa, gbeska baara iil go'gon.⁵ Nok n mee mingä n pu sa'ka pa, rekarë iya i deri Tombaiya gbi'kiyai rä. ⁶Koo de' i kubrusäne mii, dooska mari pak pa, le'nä kubruskäna miik pa, naa bilaa pakreya pat, gäbän naa neta ettirä te' edoosun pu ina an.⁷ N bo'rä aibezi de' n noo zura miil pa, nok sä ina noosän akya? de' n doosun paka Billäk kotto gä. ⁸N kweerä neta mariya Billä uri rät, sä n kwee eska iik, nok n bo'säkäni tomsak. ⁹Bäläa n pin naa iil, n gäe n oks zura mindäl, nok n moos uza pa, uriyangiya i keetä Makadoniya, i bo'sä ina n iin, n kees zura mindäl noka, mo'säskänak iika, ana reks te' n densä uza gums pa, n rek mu' naa bo'kaa ri'ik.¹⁰ Zemze' ni kweebaaz pin miirä timlek, n räsäsk diika di' naa yaksa zoka miik pa, buta Akaayattä pat. ¹¹Sä nok anya? noka n iinin pak ya? Bil mee n bo'rä bon.¹² Ama ina n pu bo'okrän, n bo'ok ri'zi nok n le'kän iya i Ii laarika, Billa ni aal i iirä, i bo'on yaksa zok n rek mu' naa bo'ka, sä n le'en iya i sundä kwesäka zur naa, aa ina i noosän zuran däi. ¹³mariya ri'eyi tombaiya songb räiyi tombaiya seer baamräi, i yes zu'töya Ii tombaiya kweebaazäi.¹⁴ Nok ina mesämränni pa, nok setan yes zura gwandäl ni tombaaza Oosaräzak. ¹⁵Nok ri'ik mäspa, seniya ulläi ina yes zu'töya Ii ni tombaiya go'numräiyaki; fäpsa iikrä, i kinkin faasäma tomsän.¹⁶ N doo gäbän, uza kana sundä bongä mii me'essi pa. Mona Ii pe'mä ni me'essak, n teg zur pa. ¹⁷Ina n pu dookrä teka zullä naa gbam an, keetä daa Billä paa, ama n pag ni me'essak. ¹⁸De' mari gengä i teg zur zokrä roo, mii bän n teg zur. ¹⁹Ama gäbän baar na yaksa zok, mariya i me'ei rä iinaa zu'a ii i be'ben.²⁰ Gäbän i bes baar, naa ura tosän senäu rez, ora uza tegän zur naa be'säm, kam toms naa ii, noka kinkaa gwandäk zulläk, na teg zur bo arrin an, säna be'en muug rä. ²¹ N pu dookrä, zur degaa pu, noka e le'nee bo'a rä r'ik. Noka riik, uza zok na yagu, n pag ni me'sak, mii bän zok yake yan. ²²Ii Ibraniyaawai, mii gbai ri'zi Isra'ilaawaiyi ya? mii gbai ri' Ii zeewiya Ibrahimräiyi ya? mii gbai ri' ²³Ii tombaiya kweebazzäiyi ya? (n pag ni n kee mindä hakilo rä) n ari an yam, n anni ang bo'ka tomsa iis telä, n ari an torka pusunarä, aa eri pat re'sa piipa, N tor gbasuwa werk reuwrä gengä.²⁴ N kwee foptät zur naa komna naa piti muzo pat den gbenaarä Yahudaawairä na'rä. ²⁵I vobde naa gbalät den taanä. I to'gä naa bile de' muko, n tor basu rä den taanä gbark rä roo, ubla wiisä sä ar Oosä benarä te. ²⁶N tor basurä womuttä roo, basuwa rui räwrä, basuwa keetä mariya miiräu rä, basuwa menki reu rä, basuwa dälläu rä, basuwa wo'seu rä, basuwa gbenaareu, basuwa zeewiya song räi rä. ²⁷N oks zura miil n pu tomsa gombaarassä te' ru' gengä n rus pa, wodu naa bengba rä te' wodu a riika maam reu rä te' tam a kandäm reu rä te. ²⁸Og ina eni pat, gums pu miiräkoo benaya, nok gbeesa baara ro'töya Billäi rä pat. ²⁹Nezzi wengpa, sä mii n gau maza weng pa ullä paapa paya? nezi n bo'su, sä deu de' sä una kassä naa ur paya?³⁰ Mina geek yaksa zok, bo geek nok ina dang ka'nän bendä paa. ³¹Bil bän daa Kweebaaz Yeeso räi ura kwee noosäka haa ting tännaz, meemen n bo'rä songbi pa. ³²Gwanza kisä gwanta Dimaskat Arisat, pi sä ina zo' dälla Dimaskal nok sä ina kame. ³³Ama n zutä popsänarä gbenzä roo kongza dälläzzä, sä' n gbis irä na'rä.

Chapter 12

¹Gapsapu n go'ok yaksa zok, ama n kin una roo pa, n rek mu' naa rudum, naa Rumtiya Billäi diga Daa Billä. ²N meemen maz uza ura pu Kweebaazəz, ura wi' komna naa narkəi a i assai, koo zokrə, koo zok ro roo pa, n meepa, Bill mee i pèsu, paari ora taakak rə. ³N mee maz uza koo zokrə roo , koo zoka gook rə, n mee pa, Billi mee. ⁴Ura i pesu rekarə paari gwanta Billətə, ura gee neta sumsum tat, maz ka le' dooka pat. ⁵Nok ni ura ezi zi sə n gee yaksa zok, naka nok zura mindəl gə n ka gee yaksa zok pa, sei dei nok yabru a mindəu. ⁶Minaka ii segbəme ar, ka gau me'em, nok n dook ina Omin. Ama n nok yaksa zok, noka ri'ik uza sunduk una, a ar ri'eni mirə sə ar og miirən koo gee miirə paan. ⁷Gəbən n nok yaksa zok, napu ri', ni ruduma gengam, bota n gau naa teka zur, i esə net mində zokrə, tombaaza Setan dəz bəsə baar, nok sə kan teg zur go'suma pa. ⁸N Orə Daa Bil den taanə nok, sənə marə naa ina eni. ⁹Ama doosə gee, go'muma miim daks dan nok ora gham piipakki, sə i og yiika gbi'kəma miirək, nok ri'ik bən n bak yaksa zok, nok yabruwa miiu sə gham yi'. Nok ri'ik, dikki sinəsegbime naa dangka'nima miim, nok gbi'kəma Kweebaazəm na gau naa mii. ¹⁰Nok ri'ik, n go'gon nok Kweebaaz, naa yabruwa miiu rə te, koo be'səm, koo beeka baar, koo winsa rə te' koo mo'oska. Nok koo benaya, mina berə n kinkin gham gəbən. ¹¹N bə'rə pu me'em kam! ama ini i pi'e sə n bə'rə, too ika zanə, nok n yaps iya i deri tombaiya gbi'kiyai, koo noka mii una ni pa. ¹²I bə'rum ang tombaiya Omit ipu irə te, naa yirku, naa neta mesəm rət naa neta gbi'ta gbi'it e bə'rət. ¹³Naa bilaa pakki i keks iya i esə timr pairəya? koo mii n reks sə n kaa seen paya? ra'səsee hakəiya ai. ¹⁴Gwenən n gorusapu zok zakarə irə dənə taanandə, n gapskən gumsus pa, nok n Ii unaa iin pa, n pu iikəndə. Nok yangiyi i bə'sək daai pa, daayi i bə'sək yangiya irəi Omi. ¹⁵Mii gəə n wə'sək won ina pisə na'rən yas, Naa bəlla miil naa yaksa zokka Omik nok zengsa iis. Mina bagə iikən gə i ya'rək yan iika miik ya? ¹⁶Mina kaa mu'sun pagə, asee ika doo inge n gə'səbo gbə'kuwi, n kin pu zu'təya irəi naa bila a səri miirək. ¹⁷Iya n tomtəi erə ai, n bə'sən ina go'pan, naa uza irə te'ya? ¹⁸N orə Titus na ree irə, naa doowi uza, Titus bə'tən ina go'panya? è bə'rə ina munən ni paya? è duu bilaa mukokki paya? ¹⁹I mee inge diga doo gbaakənka eek ekam te irəya? ri'zi pa e pag pu Billə mu, e doopu anya pat noka i kinkin gham ak. ²⁰N seerəmsən bəta n zaa irə, sə n oksən ni n innak pa, bən i oksə gəə ni in I iinakpa, koo i oksək senəm, keeris, suksa baar, iika zur, naa geeka pak pa. ²¹N serəmsen bəta n getə, sə Billa miil gennə dii irə mu. N serəmsen bəta suks baar nok mari gengə iya i go'rə hakeiyai, zakare ri'ak, iya pu'na pai diga gamnaa Omikrə pa, laaka ki'naa laaka yaari, naa tomtəya brekimrə'ei, a i bə'ri pa.

Chapter 13

¹Dən taazaa az n pu zakrə irə, mari ina de' ittəkə koo taarəkə, pakki de'sapu. ²N doosapu diga sa'ka naa iya i bo'rə hakeiyai, aa iya i seetə bəlla n pu naa ill zakaa ittəkək, gəbən n pu dookrə, mina puuto zaka, n ya'riski pa. ³N doosun ina an nok ipu laak deeska ina Kweebaaz doo diga miirə su'rə. Ur kookuzzi pa iirə mu' noka ri'ik, ura naa gbi'kəmazzi iirə te'. ⁴I kpaau yabrurə te' ama puna zengs nok gbi'kəma Billəm, nok a punaa gham ullə paa, ama a gəkp naa ur nok gbi'kəma Billəm arə te'. ⁵Gwegən zura ill gə leegə ina pu naa gwan gə, gwegən zu'təya Ii, I meegəs ingə Yeeso kweebaaz pu irə paa ya? pii sei dei ina ii naa Ii pa. ⁶N pu de'ka mingə, oksuk i Iisapu. ⁷N pu weerək Billə, minge i oksukun naa hakei pa. Na n orə noka a yiikən a regə gwe'kaaki pa, noka ri'ik, n pu werəkrə go'on ina Omin, koo noka ni a yii a kasə pu gwek'kaakik. ⁸Nok a le' bo'ka una, a dingkənka zema ze'endə pa, sei dei a bo'ok nok zema. ⁹E gee yaksa zok, nok dang na ka'ee, Ii bo go'on gham, e pu weerəkrə, gəbən nok gbamsəkaa iik. ¹⁰N biisən neta at n pu irə pourə pa, nok bəlla n piik, n gəkp ro' baaz pa, n ii kanpa tomsa naa gbikəma Daa Bil esəm noka n taagəskənnak pa, sei dei n wonkpun. ¹¹ḥapsarə, uriyangi, zok na yagən, bo'on toms nok wengska zok, geekən ində te' gamn gapta Omit, sə Billa gbakarəl naa gabta Omiital gapk naa ii. ¹²De'eskən naa rumša Omis kuk'kpinkarəs. ¹³Mariya i duu Billai i pu. ¹⁴Go'numma Daa Yeeso Kweebaaz, gbaaka Billək, naa daksəka zura rumša Omiisəllə na gau naa Ii.

Galatians

Chapter 1

¹Bulus manzo, manzo a keetə marirə koo maz uzare paz, ama diga Yeeso Kweebaazə naa Daa Billə, ura ruusu diga roobaamrəz, ²naa uriyangiya epu yamai tele, rekarə ikiliisiyaya Galantiyai. ³Go'nəm zakarə iirə naa gapta wessat diga Daa Bil Daa aaz naa Dangwanz Yeeso Kweebaaz, ⁴Ura esə zura ulləl nok hakkeiya ai sə boo kēesaa zoora enkurəllə, ni Daa Billa aal sundunnak, ⁵nooska na gau ullə diga ri'ak ting ting. Na gau ri'. ⁶Inni māsə wessa we', de i yese maza derənnaz kur naa gbaku sə i duu paka tingkak uza rəz som. Inni gə māsə nok i yerəpu sə i daa ura derən nok go'numa Kweebaazəm. ⁷Paka tingkak uka pii som pa. Ama mari uri i pii sə i səərən sə i ii yerka paka tingkaa Kweebaazək. ⁸Koo ee koo malaikai diga billə paa ina doosən paka tingkak uka som naa a e doosənnak, su' kamkpu. ⁹Ni e doon piik, npu dookrə bən "Uza na doosən paka tingkak som naa a i kweeuwaz, su' kamkpu." ¹⁰Ri'ak gə n laa seedakum mazzə koo Billə ya? N laa yaksəka mari zok ya? Mina bo'rə ina yaksək mări zokan, mii sənza Yeeso Kweebaazəzzi pa. ¹¹N ii minge i mee, uriyangi, paka tingka n doo ak a mazzəkki pa. ¹²N kweetu uzarə pa, maz boo gēeseu pa. Gəbtəra ri'ik, ina Yeeso Kweebaaz yisenni. ¹³I gee gen gapta miit Yahudawaam rəm, ni n bəsən ikiliisiyaa Billəz baar go'səma go'og, n yaa nok sə n wə'gəsü. ¹⁴Npu rekrə mu' naa Yahudawaam haa n ar doowi gbamiya mii yam, diga mariya miirə. Uki n gau naa warkiis haa langsiya miirə do'ga marirəirə. ¹⁵Ama de tinsə Bil sə tēge diga maiya miizə baalə, sə dərə go'nəma ulləmrə ¹⁶sə yiise waza ulləz nok sə mina doosə meḥnki paka ullək, n gbar dəska maz uza pa. ¹⁷Gəbən n ree Urusalima iya i gau manzaaniya sēeniyairə pa. Gəbtəra ri'ik n ri'gə Araabiya sə n gətə Dimaskus. ¹⁸De wi' taarəi i ar, n ree Urusalima nok meeka Kefas si n gəbtə naa ur ru' komna naa gbanaarəi. ¹⁹Ama n ogtə manzaaniz koo muzə pa sei Yaakubu doowiya Yeesu Dangwanzəz. ²⁰Zəmazə Billə mu', ina n biisənnan n bo'rə songbi pa. ²¹Sə n ri'gə buta Suuriya naa Kiliikiyattə. ²²Haa ri'ak ikiliisiyaya Kweebaazə Yahuudiyai i meeye pa. ²³I geegen kotto bongə, "Maza dōo bəsaa baar az, ri'ak pu bə'ok wa'aziya eska timlə dōka yaan wə'qskuzza." ²⁴I noos Bil nok mii.

Chapter 2

¹Wi' komna naa narkæi i ar n gæə n ree Ursalima naa Barnabas, gə n pe' Titus yam sə e ri'gə. ²N gæə roo nok Billi doose mina ree doosi paka tingka n doosə menki ak. N doo pakki lə'ti iya i tɔɔ nka doosirə, n bo'rə ri'zi nok sə n meə n nog nonzi pa koo n nogtə noma kottommi pa. ³Koo Titus, ura epu yamaz Helinaawaazi, maza pi'u sə nau az piipa. ⁴Uriyangiya songbræi i zaa lə'ti nok sə bo gwen kweeka eerə pu Kweebaaz Yeeseo rək. I ii boka yeree seni, ⁵ama e daasi bila koo topa pa, nok zəmaa paka tingkkrək karə gau ina askarənni iirə pa. ⁶Iya i og ni ipu oomi, (koo ina ii ina goo anya una kasse pa Bil yii iika zur pa) iya n doo ipu wessa ei i bakse una pa. ⁷Gobtəra ri'ik, i og i dəngsepu dooka paka tingkak iya i naw pairə, ni i dəngsən Biturus dooka paka tingkak iya i napsapuirək. ⁸Billa kam toms Biturus sə nok dooka paka Billək rekrə iya i naw airə, ri'eri zi bən pu tomsə miirə rekrə menkirə. ⁹De Yakubu, Kefas naa Yohana iya i ogi iyyi i wom ikiliisiyai, i meegəs go'numa i esəm, sə kweeye dakska zullə mii naa Barnabas. I bo'rə ri'eri zi nok sə ena ri'gə mengkirə sə ii boo ina ree iya i naw airə. ¹⁰I doose ena sundə naa iya naa zaamai. Ina mii bən n í bo'ka ri'eri. ¹¹De Kefas zaa Antikaya, n yengru nok bo'rə ina go'pan. ¹²Mari uri inagə zaa diga Yakuburə Kefas regə ren rek naa mengki, ama de mariya ei i rektə sei dàà sə kees zura gwandəl menkiya eirə te'. Serumsen mariya í bongse sei maz na naupu sənnai. ¹³Ri'eri zi bən Yahudawai uri i duu dankaama emi, Barnabas bən duu dankaama iim. ¹⁴Zoka n ogən i duu ina zəma paka tingkkrən pa, n doosə Kefas gwanirə mu', "Na moo Yahudawaazi sə mona gau gabta menkirət gobtəra gabta Yahudaawai rət, a bo'ok riga sə a pi' mengki riga sə i gau ni Yahudawaiyak ya?" ¹⁵Ee bən Yahudawaiyi diga dingkarə menkiya naa hakkei aiyi pa; ¹⁶Naa ri'ik e meəmen ura kink gbiska tomtəya bissəirəz pipa ama na esəpu timr Yeeseo Kweebaazə sən. Ee bən e esəpu timr Kweebaaz Yeeseorə nok sə e kinə gbiska eska timlə Yeeseo Kweebaazə ama nɔk tomtəya bissəirə pa. nok tomtəya bissəirə ura kink gbiskaz pipa. ¹⁷Ama ana laa kinka gbiska Kweebaazə, sə ina oksaa aa mariya naa hakkei aiyi, ekigə Kweebaaz senza hakkeirəzzi ya? Ouwo! ¹⁸Gəbən minaka puu womka netta n laks doot, n gabsapu maza ka'az dookaz. ¹⁹Nok bis sə n wər bissə nok sə n gau maza Billəz. ²⁰I baye naa Kweebaaz. Miizi npunaa zəngs espa, ama Kweebaazi pu miirə zokrə. Gamnaa n gamn zokrək ri'ak n gau nɔk eska timr Waza Billəzzə, ura iya sə esə zura gwandəl nok miiz. ²¹N ɛs go'nəma Billəm kanarə pa, nok go'num naka kink zok bissəzi, ekigə Kweebaaz wər kotto zi!

Chapter 3

¹Mooi íí Galantiyaawaiya i ðe'payai! Neezi sàarən ya? Oo! Yeeso Kweebaazi ðaanzəz sə yíi ində nonlə paya? ²Ina anni kotto n ii minge nka mēē diga iirə: I kinə Rumsa nok tomsa bissəs ya koo eska timr paka i geekrə ya?

³Mə'əma iim dakpu ri'ang ya? I ma' Rumsə, sə ri'ak i ðamsək zokrə ya?⁴I ðər baar nettə gən gən zuk- zəmazi pu zuk ya? ⁵Ura esen Rums sə kam tomsa məsəmrəz iirə te'ez bo'rə rii naa tomtəya bissəi koo naa geekaa eska timlək ya?⁶Ni gwan Ibrahim "Esən timr Billək i ge'u maza naa go'numazəz," ⁷ri'erizi, mēēn gəbən ura esə timr az tele waza Ibrahim rəs zi. ⁸Rababaaz doosapu bonge Bil keesək menki nək eska timr, doosən mari paka tinka go'numa Ibrahim rəmrək bonge, "Moorə zi sə dəl yas i kink sə'səm." ⁹Nok ri'ik iya i esə timr ai i kinsapu sə'səm naa Ibrahim maza eska timraz.¹⁰Mariya i wengnən tomtəya bissəiyai su' kamksipu; nok pu biisənən. "Su' kamsapu koo neeya ura bo'rə ina bii zok rababaaza bissəndə pa tele." ¹¹Ri'ak pu kaaka allə neeya ghisək Bil mu' naa tomsa bissəz piipa, nok ura naa go'numaz ðiik nok eska timr. ¹²Nok dooka pu eska timlə pa, gobtəra ri'ik, "Maza kam tomsa dookairəz ðiik naa íí."¹³Kweebaaz dəpsaapu kamkpa su'a bissəkrə gau naa kamkpa su' nək àà, ni pu biisənənnak, "Su' kamsapu ura i ðaau raurə paaz." ¹⁴Nok sə sə'səma Ibrhimrəm na gau naa menki Kweebaaz Yeesorə, noka kweekən alkawal Rumsək rekarə eska timlə.¹⁵Uriyangi, npu pak naa gōōsa marəmrəz. Mari ina doksapu, ura waagəsək ko bakaz pipa na gapsapu dookazəz. ¹⁶Ri'ak i doosə Ibrahim alkawal naa zeeuwa ulləu. Doo bonge, "Zeeuwa ulləu pa," i doo mari gənnrə paa, ama gobtəra ri'ik maz muzo, "ama zeeuwa moou," Uzi Kweebaaz.¹⁷Ri'ak ina npu dookrən uni: Dookaiya i zaa wi' zu' zur naa mulol naa komnai ei 430 i ēs alkawalla Bil bo'ru dōō ezi pa. ¹⁸Ama ðint naka zaa nək bissi, ekigə ka zaa nok alkawal pa. Ama Bil esə Ibrahim kotto rekarə alkawallə.¹⁹Anni sə i esən bis ya? I bagə bis nok aibe, haa sei zeeuwiya Ibrahim rə i bo'sunui alkawallai ina zaa. I ma' kamkpa toms naa gbama bissəm malaikarə naa ura tor aarə te'es. ²⁰Ri'ak ura tor aarə te'ez ar an maz muzə, ama Bil gə mulozi.²¹Na ri'zi gə bis dingkəndin na alkawalla Billəz ya? Ouwo koo topa! Nok ina esə bisa le' eska zəngsas, sinəm ka pii pa go'num ka zaa nok bissi. ²²Noka ri'ik rababaaz gbe'sapu koo anya hakkeirə dii. Bil bo'rə ri' nok alkawala ullə keeskarəz rekarə eska timlə Yeeso Kweebaazə kintə sə esə iya i esə timrai.²³Eska timr kweebaaze nagə zaa apu senurə, gbe'əsniyi haa gbətkaa eska timləkre. ²⁴Diga ri'ik dookai gapsaapu bila haa sei de Kweebaaz za sə a kin kēēska nok eska timr. ²⁵Ri'ak de eska timr zaapu, apu ura geesaa bilazzə dii pa. ²⁶Nok ii tele yangiya Billəiyi rəkarə eska timr Kweebaaz Yeesorə.²⁷Í yas í bo'sən pu batisma Kweebaazəz, i kweepu Kweebaaz.

²⁸Yahudaawaaz ko Helinaawaaz sēnz naa ura i keesúz, ko yara maz ko kita kiiz piipa, ii yas ipu muyo Yeeso Kweebaazə. ²⁹Ina pu Kweebaazə gə, ii zeeuwiya Ibrahim rəiyi pe'ba ðinteiya alkawalla ezirəz

Chapter 4

¹Npu dookrə, maza pe'ek bintaz na wazzi, pu bəs naa sənz pa, koo nok netta binttə eti yas a ullətti. ²Ama urbən gaupu ura geesu bilaz naa íya naa go'nummairə dii, sei zoora daa ulləz de'el na go'sapu. ³Ri'erizi aa bən zoora á pii ni yangil, í kamaa wessawe' sə i geəsaa ni a gəkpən dəllak. ⁴Ama de zoor go'tə, Bil tomte Waza ullə kita kiiz dinŋu bissə diiz. ⁵Bo'rə ri'erizi nok sə bo dops íya ípu bissə dii, nok sə ana gau yangiya ulləiyi. ⁶Nok ii yangiyi, Bil tomte Rumsa gwandə Wazzəs aarə temtirə, ura der, "Abba, Daaz." ⁷Noka ri'ik moo sənzi es pa, moo wazzi, na moo wazzi, moo pe'ba binteya Billəzzi. ⁸Naa ri'ik dɔɔ i mee Bil pa, ii seniya i noos maiya unani paiyii. ⁹Ama ri'ak de i meəsapu Bil, Bil bən meən men, nok an sə ipu gəəkrə sa' neta zuk tomo pattə ya? I ii gəəka seniyi ni dɔɔk ya? ¹⁰I pii pin duuk naasa ubluttəs naa se'ra pəttattəs naa níim naa wi'rəi. ¹¹Ser kamne kan ii gooni tomtiya n bo'ri iirə te'ei ípu zukak. ¹²Npu oorukəndə, uriyangi, gamn ni n gamn nak, nok mii bən n gau ni iik. i bo'se aibei unarə pa. ¹³Ama i meəmen nok zoka iise pak, sə n doosən paka tingkak ma'karə. ¹⁴Ko de i meəmen ni goosa miirə zokrəs piinak, i bə'se koo i mu'se pa. Goptara ri'ik i kweeye ni malaikaiya Billəzak, ni mii Yeeso Kweebaazzik. ¹⁵Na ri'zi gə yaksa zoka iik aa pakya? Nok n meemen naka ina bo'rungkpanni ika wektətə nɔ'a ii sə ika esei. ¹⁶Ri'ak gə n gaupu umkeereya iiz noka n doosən ina zəmannak ya? ¹⁷Ípu laakəndə naa timr mulə nok go'nəm pa. Í íi markən naa mii nok sə ina duubo. ¹⁸Go'gon kobənaya yaksən zok, nok bo'ruka neta wessat tak. Koo noka ipu naa mii pak. ¹⁹Yangiya miirə ye'kiyai, nok iiyi sə npu geek baar gomdə, sei paka Kwebaazək na gapsapu iirə timlə. ²⁰N win minge nka pu naa ii, sə aka pag oomi, nok i məse pu. ²¹Doosinə íya ipu naa rəkəma duuka bissəm, i gee ina bis doon paya? ²²Pu bisənən bonge, "Ibrahim punaa yanga yaara mari ittəkə, a muzəz waza sənza kiizaz dinŋúzzi, a muzə a kiiza gwa'az dinŋúz. ²³Ana ka gwene, waza sənza ezi i dinŋu marəmrə, a kiiza gwa'azəz í dinŋú alkawallə te'kazi. ²⁴Aká le'len dooka neta at re'sa pakrəkrə, kita ki'a ai í goopu ni alkwalli ittəkək. A muzəz diga yiiga Sinaaiyakra, sə ding yanga seni. Uzi Hazaratu. ²⁵Ri'ak Hazaratu uzi goo yiiga Sinaiyal dəlla Araabiyallə; Goopu Urusalimaa ri'ak az, nok úr naa yangiya ulləi ípu sənurə. ²⁶Ama Urusalimaa paaz pu sənurə pa, uzi maiya aaz. ²⁷Pu biisənən, " Moo Ku'mur zok rə yaga. Dangrəm naa yaksa zok, mɔɔ à dinŋe paz nok yangiya kitakiiza í fasuz zəi í ar an à kita kiza naa ya'zaz zəi." ²⁸Ama ii, uriyangi, ni Ishakuk, yangiya alkawalləiyi. ²⁹Zoora elirə ura í dinŋu marəmrəz uzi zaa bəs ura i dingurumsə te'ez baar, pu ri'eri haa ri'ak. ³⁰Anni rababaaz doo ya? "Nenəm sənza kiizaz naa waza ulləz ina ri'gə. Nɔk waza sənza kiizazəz mark bint naa waza kiiza gwa'azzəz pa. i keesuz pa." ³¹Noka ri'ik uriyangi aa yangiya sənza kiizaz zəiyi pa, ama aa yangiya kiiza gwa'azzəiyi.

Chapter 5

¹Keeska gə Kweebaaz keesapu. De'sən zok, kaina gənnən sənurə dii gəbən pa.²Gwenən, mii Bulus, npu dooskəndə minge ina ii sə ina nawən, una bakskən Kweebaazə pa, koo bilaa pakrə ya.³Npu dooskəndə gəbən ura ii sə í nawwaz gapsapu doole ullə paa duuk dookai.⁴Iya í gbisən pu dookairə ai, í massən pu naa Kweebaaz; i kink go'numa Billəm pa.⁵Nok Rumsə zi, naa eska timr, sə a zo' kinkaa go'numrək.⁶Ina nawa koo í nawa pa Kweebaaz Yeesorə unani pa, ama eska timli naa gbaaka uni ina aran.⁷Ipu rekrə mu' wessa, neezi le'nən duuka gonga ya?⁸Paarəkaa ri'eki keetə ura derənazzəzi pa!⁹Yiisti a waa finti puus pun zuma burodi rəm.¹⁰N tabbəsəm pu Billə mu' n sunduk duuka bila uka bes pa, ura ru'gusunaz, koo uzi neeya í zeesku bis.¹¹Uriyangi, gəbən minaka pu dook paka nakkparək rəzi gə, nok anni ri'ak sə ípu bəskine baalə ya? Naka ri'zi gə billa kamtə dəkkpa də' naa vaga rawal ka pedəsapu.¹²Iya í gbaagəsənnai boo, n wín íka bər zuta gwanirət.¹³Uriyangi Bil dennən sə keesənən pu sənurə dii akgə, kai pe' keekska eki sərə yesən bilaa laatər lək pa. Goptərə ri'ik, po'kənkən ində te'.¹⁴Nok dookai yas i yi'ispu zok dookaa azzə; "Gbaam bogreya mooz, ni a gbaan zura mondəllak."¹⁵Kai gwaarə sə i yerken deetamenki pa, geen gen kai wo'os zuta indət pa.¹⁶Ama ri'gən ri'gəta Rumsət, i se'ek bo'ka tomsa zokrəs pa.¹⁷Nok tomtəya zokrəi i mu'us mun tomtəya Rumsəi, tomtəya Rumsəi bən i mu'us tomtəya zokrəi. Í yas i geəkən gwanirə te' pa, noka ri'ik i bo'ok neta ində i iit pa.¹⁸Ama Rums naa duun ipu bissə dii pa.¹⁹Tomtəya zokrəi ipu kaakarə: Kima ki'ei, gabta rums pipat, winka go'pak,²⁰nooska doi, tomtəya təgra rəi, ro'or zug zuk, sutun baar, keerəz, timr ma'sənk, be'səm, markənka,²¹War kiis, yaasa bo'rəka nettəs, naa ruuska ro'or, naa irəm neta goo ri'eti. Npu dingskən to'rə, ni dōō n dingsənən to'ok, iya i bo'rə neta ri'etii i pe'ek binta gwanta Billəttə pa.²²Ama yangiya Rumsəi gbaakaki, yaksa zok, gabta wessat, bəska baar, yirku, go'num, naa eska timr,²³tiska zur, naa kamska zok; neta eti yas bis pu ullə paa pa.²⁴Iya ipu Kweebaaz Yeesorəi i baasapu goōsa zokrəs naa iika winkaa go'pakrək.²⁵Ana pu gamnaa Rumsəkrə, a ri'gə ri'gəta Rumsət.²⁶Ka gau naa təkə zur pa, ko laakabə andə te'ka, ko mu'uska dōōmei

Chapter 6

¹Uriyangi, ina kam uza napu bo'ok hakkeirə, moo iya ipunaa rumsai doosnu rumsə naa tiska zur. Geem gen zura mondəl, nɔk sə kai naa səərə pa. ²Po'kənkən ində te' naa ri'ikki sə i yi'sək dookaiya Kwebaazəi. ³Ura og zura gwandəl unazəzaz, ur boo unani pa, səərə zura gwandəlli. ⁴Koo neeya na gwenə tomtəya gwandə zulləi zanga, səna kinə ina bo'kən dɔɔtan, sei na riigəs zura gwandəl naa uza pa. ⁵Nɔk koo neeya gumkp gumsa gwandəs. ⁶Ura i kubrusənu pakakaz tɔɔ ton ika mar ina wessan naa ura kubrusənus. ⁷Kaina səərən pa. Bil ina bəndəskarənni pa, nɔk ina maz ta'an, uni gə pe'tək gwa'. ⁸Ura ta' dokta ullət goosə zokrə hakkeirəs, wɔ'ɔk. Ura ta' dokta Rumsətaz, kink zəngsa bəmpas Rumsə. ⁹Kaa yaps naa bo'ka tomsa oomis pa, nɔk ana yaps pa a kink zəngs zoora rool na zaa gə. ¹⁰De apu naa bila, a bo'sə uriyangi neta wessat, musamman iya i esə timrai. ¹¹Gwenən wasikai gənɲa a n biitənnii naa na'a mindəi. ¹²Iya i ii yiika goosə wessa zokrəs iyyi i pi'in ina nau. I bo'rə ri'eri zi nok géé bo'ta i bəsbo baar nok vaga rauwa Kwebaazəu. ¹³Nok ko iya i napsa pui i duu dookai pa. Ama noka ri'ik i ii ina nau, səbo duns kur nok zoka iik. ¹⁴Ama karə gau n ii təkə zur pa sei vaga rawa Daa àaz Yeeso Kwebaazəurə, okaa miikrəgə nɔk baaka Yeesorək sə n dɔns neta dəllət, mii bən sə neta dəllət kee miirə. ¹⁵Mona nau koo a nau pa unani pa, ama ina ar go'karən gə uni dingkaa pəkkak. ¹⁶Gabta wessat naa go'num na gau iya i duu dooka azzai, Israilaawaiya Billə zəmai. ¹⁷Diga ri'ak rekarə mu' uza kana moose pa, nok npu naa se'era Yeesorəl miirə zokrə. ¹⁸Go'numa Daa Yeeso Kwebaazəm naa gau naa rumsa iiz, uriyangi. Na gau ri'.

Ephesians

Chapter 1

¹Bulus, manzoo Kwebaaz Yeeso rəz naa iikaa Billək, rekarə mariya naa riisəm Billə Afisussairə, iya i esə timr Kwebaaz Yeesorəire. ²Go'num na gau naa ii naa gabta wessat diga Daa aaz Bil naa Dangwanz Yeeso Kwebaazət. ³Bil naa Daa aarə Dangwanzəz Yeeso Kwebaaz na noos zok, ura sə'saa naa sə'səma rumsa billəssə a keetə billə paa. ⁴Bil teegaapu ullə diga ma'ka dəl, teegaa sə ana gau ookapa iya ipunaa aibe pa ullə mu'ui. ⁵Bil teegaa nok iikaa ullək sə ana gau yangiya ullei Yeesso Kwebaazə, Bo'rə ri'zi naa iikaa gwandək. ⁶Tingtuma room umi Bil noos zok go'numa ulləmrə ina esaa kotto nok Waza gwandə iinupaz. ⁷Yeeso Kwebaazə a kin keeska nok kwaala ulləl naa ra'səskaa hakkeirək, a kin nok esəkaa ullə go'numrək. ⁸Esee go'numa ulləm gənɲa rekarə aarə nok geegəska naa meegəska. ⁹Bil yiisaa sumsuma ullə bo'rarəm naa iika ullək Kwebaazzə. ¹⁰Nok bəl na go'sapu yiiska sundume a ulləirə daksək neta billə paat naa buttə diit yas Kwebaaze dii. ¹¹I teegaa Kwebaazə ana gau pe'ba bintei. Sə ana gau naa zo'kaa gwandəkrə, go'rə koo anya naa iika gwandək. ¹²Bil teegaa ana gau pe'ba bintei nɔk sə ana gau iya seeniya i kinə gbaksa tók Kwebaazə, sə a gau nɔk nooska go'numa ulləmrə. ¹³Nok Kwebaazəzi, sə ii boo, i kinə paka zəma, paka tingka kweekaa iikrək, i esəpu timr ullə sə i bi'sən na' naa alkawalla Rumsa Oomissəs, ¹⁴Uzi tabbuskaa binta andət anagə kinə, rekerə nooska go'numa ulləmrə. ¹⁵Nok ri'ik, diga zoora n geen eska timra iil Daa Yeesorək naa gbaaka iik rekarə mariya naa riisəm Billəi, ¹⁶N gbas iiska Bil useeko nɔk moo ii pa, naa derka riira iil weerəka miikrə. ¹⁷N weerə Billa Daa aaz Yeeso Kwebaazəl, Daa naa gbi'kəmaz, na esən rumsa meegəskarəz naa ruduma meekaa ulləkrəm. ¹⁸N weerə Bil nok no'a iirə timləi i geesən ni i meekən koo anyak, sə ina mee naa gbaksa tók ina i dənnənnandə naa esəka go'numa ullə bintemrək iya naa riisəm Billəi tele. ¹⁹Npu weerəkrə sə i mee gbi'kəma ullə kəspam naa gə gɬamma ulləm rekarə aarə aa a esə timr ulləi, nok tomsa ullə naa gbamaz. ²⁰Uni gbi'kəma bo'rə Kwebaazəm zoora ruusunu diga roobaairə te' sə gabsunu gwandə na' go'narə paarikrə. ²¹De'su koo andə paya yas diga gbi'kəm naa gwant, kala riira der zokan Kwebaaz gəkp gwant ullə paa, wi'a airə kotto pa, ama naa wi'a zakrə mu'kairə. ²²Bil de'sapu koo anya Kwebaazə dəntə dii gapsu uzi zur ikiliisiyarə naa koo anya tele. ²³Ikiliisiya zoka ullokki, yi'səkaa ulləkki yi'is koo anya yas.

Chapter 2

¹Ama moo, a wərpu moorə hakkeirə. ²Hakkeiya airəyi sə ipu ri'gəttə naa goosa dōō dəlləs naa gwaniya naa gbi'kəmma zakarəmai, rumsa assi kam tōms yangiya i le'su iirə te'ei. ³An yas a gapsapu iya i esə timr pairə te'ka, sə a kam tōms naa gbama zokrəm naa ina timr iin, sə a sundə enku sə i goo yangiya i go'pai ni urik. ⁴Ama Bil puna yirku gənɲa naa iikaa ullək wessawe' ni iinaak. ⁵Dena a wər hakkeirəmrə, sə ruutaa zəngsə yam Kweebaazə nok go'nəm sə i kweeyaa. ⁶Bil ruusa yam naa Kweebaaz, sə gə gapsa yam ar gapta billə paarittə Kweebaaz Yeeso rə. ⁷Bo'rə ri'zi nok wi'a i zakkairə sə boo yiisaa gbi'kəma ullə kəspam naa yirkuwa yiisaa Kweebaaz Yeeso rə. ⁸Nok go'numa ulləmmi sə i kweeya eska timlə. Keetə aarə zipa, ama esəka Billəkki. ⁹Nok go'num keetə tomsə pa noka ri'ik uza tæg zur pa. ¹⁰Nok an tōmsa gwandə na'rəssi, go'raa Kweebaaz Yeesorə sə a kam tomsa wessas nok tōmtiya aiyi sə Bil keetaa ana bo'rə diga wi'a dōōirə sə ana kam toms. ¹¹Noka ri'ik sundun dōō ii menkii tomtiya zokrəirə. I derən "iya i nau pai" ina i der "gangsən" zokro roo na'a marirəi go'ron, ¹²Nok zoora elirə i markənsapu naa Kweebaaz. Ii mara ginii mariya Israilairə te'ka. Ii giniyi do'kaa alkawalləz. Ipunaa zo'ka una mu'ka ang pa, ipunaa Bil pa dəllə. ¹³Am ri'ak Kweebaaz Yeesorə ninka ipu ar ye'na naa Bil i sətənpu mis naa kwaala Kweebaaz Yeeso rəi. ¹⁴Uzi kamtaa gabta wessat. Gwanzi gən ittənə muno. Gwandə zokrozi sə wa'as kōngza maraaz aarə te'ez. ¹⁵Ri'zi, ka'az dookaiya bissəi sə bo'rə maz muzo pəzzəz gwandə, sə kamtə gabta wessat. ¹⁶Kweebaaz bo'rə ri'zi sə geekənsə mari sə gau zoka mukokrə Billə rekarə vagaraurə, sə ips be'səm iirə te'. ¹⁷Yeeso zaa sə doo paka gabta wessattət iya ar ye'nairə naa gabta wessat iya derairə. ¹⁸Nok Yeeso uzi essaa billa muko Ruumsə rekarə Daarə. ¹⁹Nok ri'ik, ii menki i gəkp ni genik pa. Gəbtərə ri'il, an yas aa mariya riisəm Billəiyi naa mariya Billə gwa' aiyi. ²⁰Ii iya i woomi - woomkpaa Manzaani naa Anabawaiyakki, Kweebaaz Yesso uzi billa gbi'la womratirəl. ²¹Naa gbi'kəma ulləmmi sə i kur womr ulləzi womrti dakən sə noo sə gau ni gwaaga Billə kak. ²²Gwandəzi sə i womun yam ar gapta Billət rekarə Rumsə.

Chapter 3

¹Nok ri'ik mii Bulus pursinazza Kweebaaz Yeeso ræzzi nok ii menki. ²Ina ka gee gen gekkpaa go'numa Billəm a i esənnak. ³Npu biiskən ina rudum yiisə miin. paka zəma sə sums zokkakki n biisən topa diga ma'karə. ⁴Ina zangəpu, i le'ek len meegəska paka zəma sə sums zok Kweebaazə paak. ⁵Ru'a i dɔɔ eyirə i po'gəsən mari pa. Ama ri'ak i po'gəsən pu naa Rumsa manzaani naa Anabaawairək iya i teegi nɔk tomsa ulləsai. ⁶Paka sums zokkak uki menki bən pe'ba binteiyi, sə gə apu yam zoka ulləkrə, sə a marək koo anya naa ii alkawalla Kweebaaz Yeeso rəz paka tingkəkrə. ⁷Nok n yerəpu senza paka tingkəkrə nɔk esəka go'numa Bil esəmrə naa gə gbama ullə tɔmsəmrə. ⁸Miizi i ese esəka ak, koo nok miizi wa topa mariya naa riisəm Billəi. Esəka eki mina doosə menki paka tingka ge'ka pipaa Kweebaazək. ⁹Esəka Billək miirə uki mina po'gəsə koo neya ina Bil iin. Ina Roon pu sumskawi Billə wi'a i arairən, ura go'rə koo anyas tele. ¹⁰Ina roon po'gəsapu zok ikiliisiyairə nɔk gwani naa iya naa gbi'kəmai billə paa i zaa mɛɛk mɛɛgəskəna Billək bəsə bə'. ¹¹Ina eni bo'rum zok nɔk yi'iska ina iin a bəmna piipan Kweebaaz Yeesorə Dangwanza aaz. ¹²Kweebaazə apunaa wengska timr naa bila nok eska timra aal ullə. ¹³Nok ri'ik kai taps zok nɔk npu bərk baalə nok ii pa, uki noosəka iik. ¹⁴Nok neta etiti sə n gu' rukteya miirə Daa rə mu'ka, ¹⁵ura go'rə zeeuwiya billə paai naa a dəllə rooi sə də'si riir. ¹⁶N weerə minge eskən koo anya go'numa ulləmrə, sə wengrəsən naa gbam Rumsa ulləsə, ura pu iirə te'essə. ¹⁷N weerə nok sə kweebaaz na gau iirə timlə nok eska timra iil, nok gbaaka na gau naa yiise iirə timlə. ¹⁸Nok ri'ik i le'ek len meeka, ii naa iya naa riisəm Billəi yas, ani sə ye'enak naa gə ni dagən sə surənək, ¹⁹nok sə ina mɛɛ gbi'kəma iikaa Kweebaazəmrək, nok sə ina yi'sən naa yi'səkaa Billək. ²⁰Ri'ak ullə ura le'len bo'rəka koo anyaz, sə bo'rə ar koo anya ina a sunde koo a oorun yas, nok gbi'kəma ullə kamə toms aarə te'em, ²¹ulləzi nooska ikiliisiyairə naa Kweebaaz Yeesorə iya dənandəi naa a zakaz bəmna pipa ting ting. Nagauri.

Chapter 4

¹Noka ri'ik ni pursinaaza Dangwanzəzak, n oorən gamn gapta iit na yii derkaa Bil dennənnak. ²N oorən po'kənkən naa kamska zur naa bəska baar, sə i kweekən ində te' naa iika. ³yaan sə i kam dakska zura Rumsəl naa gapta oomit. ⁴Zok pii mukə, Rums pi musə, ni i dennaak zo'ka mu'kakrək. ⁵Daa pu muzo, eska timr mulo, batisma muzo. ⁶Bil mulo Daa koo anyarəz yas, ura pu paarizzə yas, ullə yas nettə yas. ⁷Aarə te' yas i esaapu koo neeya esəka go'numrə ni Kweebaaz riinak. ⁸Ni naasi dook: "Na deg paari, sə geesək bansa senirəz ar senurə, sə esə esək marirə." ⁹"Anni i doo bongə, "Dəg paa ya," tii haa buttə dii ninka paya? ¹⁰Ura tiitəz gə gwanzi dəg paari haa assə paari, sənə yi'is koo anyə yas. ¹¹Kweebaaz esə esək uri gakkpa manzaani, uri boo Anabaawai, uri iya i borə wa'azii, uri boo pastoi naa lami. ¹²Nok sə ina go'rəz iya ipu ookapai nok tomsa ulləssə, nok woomkpa zoka Kweebaazzək. ¹³Rek mu'ka naa momkpa zoka ullək sei an yas ana reksapu dakska zura eska timləllə, nok meekaa Waza Billəzzək, naa gə iya daksapu meekaa Kweebaazzək. ¹⁴Nok sə ka'ana goo ni yangik gəbən pa, kaina yedaa ni yangək pa, iya koo bənaya i zaa kubruskənarəi, i pe'es timra iil bə'kuwa marirəurə naa dankaama iim naa umkeerei. ¹⁵Gəbtəra ri'il, sei a doo ina zəma zə'an gbaakənkərə, sə a dag te'ka koo andeya nok uzi zur, uzi Kweebaaz. ¹⁶Kweebaaz dags zogrəm rə iya i esə timrai yas, zok sə da'kən naa po'ka dalləta zokrət yas naa tomsa dalləttirəs, a bo'rə sə zok dag nək womkpa zura gwandəl gbaakənkərə te'. ¹⁷Noka ri'ik, npu dooskəndə' kai gəə sə i ri'gə ni menkiyak pa nok timra iil puna təgrarə. ¹⁸Sundumiya ii pun təgra rək, ginii zəngsa Bil esəssə nok mə'əma pu iirəm, wenka zura iirə timterəm. ¹⁹I gee deksa zurpa i yii zu'teya gwanirət neta səəttə, nok səbo tommə neta səəru rət naa ningsa. ²⁰Ri'zi sə i kubrutə Kweebaazə pa. ²¹N mee minge i geepu paka ullək ni i kubrusə ullə paak, ni zəmaa Yesso rəl pinnak. ²²I kubrusən ina daa goosa iirə dōos, ina tus maza dōozaz. Nək maza dōozə rooz pu oomi pa laapu nok sutum baaraz. ²³Kosən zoka dōokak, sə i go'rəs goosa timteya iirəz. ²⁴Go'rən ri' pe'en goosa pəssas a i go'tən roos goosa Billəssəs, naa go'numa zəmassəm naa riisəm. ²⁵Noka ri'ik daan songb, pagən paka wessak naa maza moorə pourəz, nok aa zeeuwa muwowwi. ²⁶Baar na sugən ama kai bo'rə hakkei pa. Ubla kana wiisən sugsa baalə pa. ²⁷Kai essə Seetan bila pa. ²⁸Ura ruurəz kana gəə ruulə pa. Ama doolezi kamkp toms, a wessat nata ullət sənə kinə baka ina pissundə nok sə ina mar naa iya una pisi pai. ²⁹Noka ri'ik kai dāə səəra pak na keetə iirə su'rə pa. Sei paka wessak nok po'ka uri sə ina kinə gəbam, ni i iinak, nək paka iik na gau ina po'karən iya i geendəi. ³⁰Kai bə'əs Rumsa Billəz pa, nok ulləzi sə i bi'saa na' rekarə ublaa kweeska rəkrə. ³¹Daan Suksa baar naa zeem naa wiik, bi'irkənka, naa də'əs, naa gə kala neta engkurət yas. ³²Gbaakənkən ində te'ka, naa yirku, naa yaafuka ində te'ka, ni Bil ra'səsən ii Kweebaazək.

Chapter 5

¹Nka ri'ik gamn kuburubaiya Billäi, ni yangiya ullä gbaaniyai. ²Sə i gau naa iikənka ni Kweebaaz iinaa sə esə zoka ullək nək aa, dəətəma hadayaa wessam Billä. ³Ama kiima ki' koo ina səərurən, koo iika netta dellət kai sundə iirə te'pa, nok tōō iya ipu ookapai Billä pa. ⁴Koo winsa, paka mə'əmrək, koo dakrənka zukkək, nok go'pa. Gobtəra ri'il iisən Bil useeko. ⁵Nok ri'ik i meegəsapu, kima ki', koo ura bo'rə tomsa səərurəu as, koo ura naa ningsas, (naa ura noos maazaz ipu muyo) ii yas ipunaa bint gwaanta Kweebaazəttə naa a Billəttə pa. ⁶Uza kana səərən naa paka zukkək pa, nok neta etitti sə suksa baara Billəl zak yangiya i weng zulləirə paa. ⁷Kai daks zur naa ii pa. ⁸Nok dōō ii mariya təgrarəyi, ama ri'ak ii oosaki Daa Billä. Ri'gən ni yangiya oosarəi yak, ⁹(nok yangiya nen teta oosarət uti ina wessan, go'num, naa zəma) ¹⁰bo'rən ina wessa Dangwanz iin ak. ¹¹Kai daks zur naa neta təgrarəttə roopa, ama doorəmi don. ¹²Nok neta i bo'rə təgrarən ina dəksa zullənni go' dookarə pa. ¹³Ama Koo anya keetə zok oosarən, gbərək gbən kaaka allə. ¹⁴Nok kala neta gbər kaaka allət oosaki. Noka ri'ik doo bonge, "Weem mooa rumrəz, ruutəm diga iya i wərairə, sə Kweebaaz okək' moorə." ¹⁵Noka ri'ik gèèn gèn gapta iit, kai gau ni mə'əi pa ama gamn ni iya naa bə'kui. ¹⁶Kamən toms naa bəl nok ru' engkuyi. ¹⁷Kai gau me'əi pa, ama meen men ina Bil iinak. ¹⁸Wak kana bo'rənpa, nok kamtə kan neta go'pat. Gobtəra ri'il, yi'sən zok naa Rumsa Oomiz. ¹⁹Koo bənaya dookənən ində te' zaburarə, naa ges naa gessa naa rumsassə, zinən sə i noos Daa Bil ində timlə. ²⁰Koo bənaya iisən Bil useeko neta bo'rət yas, naa Riira Dangwanza aaz Yeeso Kweebaazəllə Daa Billä. ²¹Esən zu'tiya ii ində te'ka, gbi'kəmma Kweebaazəmrə. ²²Kita ki', esən yaara mariya ii gbi'kəm, nok i esə Billi. ²³Nok ya'az uzi zur kiiza ulləzzə ni Kweebaaz boo uzi zur ikiliisiyarə, nək Kweebaazi kweeku. ²⁴Ama ni ikiliisiya esən gbi'kəm Kweebaazzək, ri'izi sə kita ki' i esək yariya ii koo andeya. ²⁵Yara mari iin ki'a ii ni Kweebaaz iin ikiliisiyak sə esə zokka ullək nok urak. ²⁶Kweebaaz esə zura gwandəl nək ikiliisiya sə na gau naa riisəm, nok neksupu naa maam paka ulləkrə, ²⁷nok səbo yii ikiliisiya zura gwandəllə nək noosək, naa diks koo wiira pakpa, koo in una pa, ama ookapa naa aibe pa. ²⁸Ri'erizi gəbən, gəə yara mari ina gbaa ki'a ii ni zoka indəkək. Koo neeya ura gbaa kiiza ulləzak gbaa zoka gwandəkki. ²⁹Mazza mu'us zoka ulləkaz pipa, ama kangbə kan zokki gə gbaagban, ni gwan Kweebaaz gbaan ikiliisiyak. ³⁰Nək aayi daləttə ullə zokrət. ³¹"Noka ri'ik maz daak Daa naa maiya ulləz sə i dakən naa kiiza ulləz, sə i gau zok muko." ³²Paka gbi'ka sə sums zokakki zəma ama npu pakrə Kweebaaz naa ikiliisiyarə. ³³Koo neeya, na ii kiiza ulləz ni zoka gwandəkək, kita ki' boo ina esə yariya ii gbi'kəm.

Chapter 6

¹Ii yangi, esən do'ga mariya ii gbi'kəm, nɔk pu oomi Daa Billə. ²"Esəm Daa mooz naa maiya mooz gbi'kəm" (uni dokaa seenzaz doksənin), ³"nok ri' sə i gau naa sə'səm sə ru'a ii ina ye' dellə." ⁴Ii Dai kai fiiwəs yangiya ii sə baar naa sugi pa. Gobtəra ri'il, dingsini to' sə i bi'si naa paka Dangwanzək. ⁵Seni, duun ina dangwaniya ii a delləi naa gbi'kəm naa ser, naa timra wessal. Esni gbi'kəm ni i esən Kweebaazək. ⁶Esni gbi'kəm nok oka pa, sə zok na yagi naa ii pa. Gobtəra ri'il, esən gbi'kəm ni seniya Kweebaazəiyak, ura bo'rə ina Bil iin ində timlə. ⁷Kam toms naa timr mulə, ni ipu seenək Dangwanzək ni marik pa, ⁸nɔk i meɛmen ina maz bo'rə wessan, kweek kwen faasəm Daa Billə, koo senz koo ura i keesuz. ⁹I dangwani, bosən seeniya ii ri' kai ribdi zuk pa. Nok i meɛmen Dangwanza iiz naa a iil pu billə paari, iika zur pu ullə pa. ¹⁰Gbakskarə, gamn naa gbam Daa Billə naa gbi'kəma ulləmra. ¹¹tə'en neta ya'amrə Billət, sə i kinə gbi'kəma biskarəm yiirəya Seetan dəirə. ¹²Nɔk yaama aam a zok naa kwaaləmmi pa. Gobtəra ri'il, a gwant naa gbi'kəm naa zeeska bissa bəlla təkraəlləz naa rumsa go'pas billə paari. ¹³Noka ri'ik pe'en neta ya'amrə Billət, nok sə i le' de'ka ublaa enkubairək, sa'kaa i bo'rəpu koo anyas, sə i le' de'ka naa gbam. ¹⁴Nok ri'ik de'en naa gbam, zəma naa gau doka seega iik, tarnaa iirə gumbrək na gau go'numa iim. ¹⁵Ni i tə'en taga dentək go'rəs zok nok dooka paka tingkaa gabta wessattək. ¹⁶Koo bənaya pe'en goosa eska timləs sə i le' rimsəka ra'a səraa enkabaazək. ¹⁷Pe'en buleya kweeska zulləz naa fonkaaza Rumsəz, uzi paka Billək. ¹⁸Koo bənaya weerən sə i oorə gbi'kəma Rumsa Billəssəm. Kai gbaspa, zo'on iika ullək gbaska roopa, naa weerək nok iya ipu wessa Billəi. ¹⁹Weerən nok mii, sə n kinə esəka dooka pagrək sə n pag naa sərpa, sə doo sumsuka zəmak paka tingkəkrə. ²⁰Nok mii tombaazi dooka paka tingkəkrək ura dokdənzəz, nok sə mina pak naa sərpa iirə te', ni tɔon bo'rəka rək. ²¹Nok ii bən sə i mee ni gapta miit pinnak, ni ipu bo'kəndək, Tikiikus doowiya aaz gbaanzaz senza Billəz, doosəkən don koo anya. ²²Noka ri'ikki sə n tɔmtu iirə, nok sə i mee gapta eet, sə na wengrəsən timra iil. ²³Gabta wessat na gau naa uriyangi, naa gbaaka, naa eska timr diga Daa Billə naa Daa Yeeso Kweebaazə. ²⁴Go'num naa gau naa iya i ii Daa Yeeso Kweebaaz naa iikaa bəmpakai.

Philippians

Chapter 1

¹Bulus naa Timotawus seeniya Kwebaaz Yeeso rəi rekarə iya i koosi Kwebaaz Yeeso rəi Filibii naa iya i bgaa iya i esə timrai, naa dikoni. ²Go'num naa gau naa ii, naa gabta oomi keetə Bil Daa azzə, naa Daa Billa al Yeeso Kwebaaz. ³Npu iisək Billa miil useiko rə nɔk ii, weerəka miik rə koo bənaya, ⁴Koo bənaya mina pu weerəkrə nɔk i tele, n weerə naa yaksa zok. ⁵Npu iik useiko rə nɔk daksəka zura iil pakka Billək rə te', diga ma'karə haa ri ak, ⁶N meegəsapu nɔk anni, sə ura ma' toms oomi iirə te'kaz rək muuka haa bəmsəkarə ublaa Yeeso Kwebaazzək. ⁷Gogon ara n geekən ri'eri iirə pak, nɔk ipu mirə timte i tele ii dowi a miyi go'numma Billəmra, naa meegəska paka Billək. ⁸Nɔk Billi seida miiz, npu naa ningsa a iik i yas, iikaa Kwebaaz Yeeso rəz. ⁹Npu weerək rə akrə, iikənka a iik naa ree muu, meeka naa meegəska rət tele. ¹⁰Npu weerəkrəzi nɔk sə ii gwegə tegəka neta arət. ¹¹Npu weerək rə nɔk sə ii gau mariya wessai, iya naa aibei pai ublaa Kwebaazzək. Nɔkka ri'eri zi sə i gau naa neta wessat a i kinə Yeeso Kwebaazzət naa gbikəm. ¹²Ri'ak n ii minge i meɛ, uri yangi, neta bo'rum naa miit gabsapu reka muu paka Billək zəma zə, ¹³Nɔkka riik sə doka mirə Kwebaazzək meegəsapu zok haa naa soozaiya Firatariyum yas, naa gə mari uri. ¹⁴Haa mari uri gənga i kinə gbam wessa nɔk dokaa miik, ii keetə kakarə, sə ii doo paka Billək. ¹⁵Zəma zə, ii uri, ipu dook paka Kwebaazək rə naa keerəs naa səərəme, uri boo naa sundume a wessai. ¹⁶Ii ya i doo paka Kwebaazzə naa iika ai ii meɛmen bongə ii gabsə ak zi sə mina təks paka Billək. ¹⁷Ama uri boo ii doo paka Kwebaazzək naa iika zur, naa markənka, ii meɛ bongə boopu bərke baalə dokaa miikə te' ¹⁸Sei anya?, koo billa pak ya, i waas-wan ya? ko zəma ya? ipu dook paka Kwebaaz rə, zok yagne yan inna enni, o, zok yakke yan. ¹⁹n meɛ ina an gbiske gbin, inna an bo'rumkpa nɔk weerəka iik, naa gə paka rumsa Yeeso Kwebaazəz. ²⁰Nɔk inna n esən gongan, minge, n geek daksə zur pa, goptira riil, sə n wegs timr koo bənaya, naa gə ri'ak, n i nooska Kwebaaz naa zoka miik. Npu naa ika Kwebaaz na kinə nooska mirə zokrə koo n seɛk koo n wərk. ²¹Nɔk miirə gə, Kwebaaz zi zəngs, wərk boo bagsi zi. ²²Ama sə na gakp gan gabta zokrət, sə naa tomsa omis gə, tɔo, n meɛ a n kaakən pa. ²³Ama ittənən go'gon hakkilo i miis ni ii in nka daa ara ak, nka gau naa Kwebaaz, a eki ki assə mii. ²⁴Nɔkka riik gabta mirə zokrə root doolezi nɔk ii. ²⁵De n meegəsə pu inna eni rə paa gə, n seek sen sə n gau naa ii pat, nɔk reekaa irə muuk, naa yaksa zokka irə eska timlək tək. ²⁶Faasəmma room umi, səgbəme a irrə Kwebaaz Yeeso rəi ii baktək zok nɔk gətkaa miirə iirək. ²⁷Rigən riətta tɔo paka Kwebaazzək at, bo'on ri'eri nɔk ko mina zaa gwəkəndə, ko ipu ang pa sə n gee n ii minge n gee enge, ipu yaale naa sudune a muyoi i tele, nɔk eska timra paka Billə rə al.

²⁸Kai serum na inna umkeereiya ii i bo'oskən an pa, ina yiisiki wōkaa iik, ama i boo i yi'sikən kweeka iik, inan boo keetə Billə zi. ²⁹Ama ii bo'sən pu go'num, nok Kwebaaz, nɔk eska timr Kwebaazzə tan pa ama haa naa bərka baar nɔk ur. ³⁰Ii puna bərka baar ni mirə ii og sə i gee npu bərək rə haa ri'ak al.

Chapter 2

¹N i minge i pokänkə Kwebaazzə, una pii sə na wosəkəna diga ikaa ulləkrə iikən kən zəngsə naa yika yirku. ²Yi'sən yaksa zoka miik naa sundumeya omii naa kinka go'numa yam am, ma'an daksəka zur naa zəngs naa sundumeya muyoi. ³Kai bo'rə una na ika zur pa ko nooska zur, ama tiisən zur ogən uri i ara pu. ⁴Kai daamə naa ina ii iin pa ama naa iika uri rək. ⁵Gamn billaa akrə ura pi Kwebaaz Yeeso rəz. ⁶Ura gau gooka Billək rəs ama yes zura gwandəl i kweekən naa Bil pa ni ina yaware ren. ⁷Ama pee zura ulləl una pa. Yerə ni senz ak sə gau naa goosa mari rəz. I ogsu deng deng ni mazzak. ⁸Tiiz zura ullol, tis zura gwandəl sə esə gbikəm haa wərk rə, wərka vaga raurək. ⁹Nøk ri'ik sə Bil esu gbikəm gbimam. sə esu ri'ra ar kala ri'ral. ¹⁰Nøk ri'ra yeeso rəl koo rugbe ya pai ya ii guuk dii, rugbeya ipu paai naa a dəlləi naa a dəllə dii. ¹¹Ko me'la palya keesək pak sə doo gee, Yeeso Kwebaaz Dangwanzzi, zakarə nooska Billə rə. ¹²Nøk ri'ik gbaabaiya mii, ni koo bənaya ii esə en gbikəm ko mina pu ang pa, ni ri'ak n pun ang pa ak, bo'on tomsa irə kweekarəz naa ser pa. ¹³Nøk Billi pu tomsə irə te'ka bo'on sundume naa bo'ka tomsa go'sukun an. ¹⁴Bo'on koo anya naa gootume pa naa gə ro'or pa. ¹⁵Nøk sə i gau mariya i tuumi pai naa gə zəmak, yangiya Billəi naa aibei pai. Bo'on ri' sə i oo ni oosak dəllə roo iya kəəz sə i duu pai zamanu azzəi rə te'. ¹⁶Kamn paka zəngsək naa gbam nøk sə n kinə ni n nooskən Kwebaaz ublaa ullok rə. angzi sə n meek n nog zuk pa, n bər baar zuk pa. ¹⁷Ko ni i dəksine ni ina marka rə hadaya rə naa gə tomtəya irə eska timləi, zok yage, gə zok yage naa ii yas. ¹⁸Naa ri'ik bo'on yaksa zok, bo'on yaksa zok naa mi. ¹⁹Ama minge n tomtək Timoti irə naa loka pa, nøk sə n kinə gbam mina mesapu goosa iis. ²⁰Npu naa maza zəngsa ès rəkənkə naa ur az pa, sə oksukən yirku naa zəmak as pa. ²¹Nøk gwani yas i laa kinkaa gwanirə zu'terək, a Yeeso Kwebaazək pa. ²²Ama i meəmen daraza ullos, ni bo'on tomtəya gwandə daa rəi yak, sene paka tingkak rə te'. ²³Uzi n de'es zəngsa miiz minge n tomtuku naa lo'ka pa, mina og rigəta i rigət. ²⁴Ama npu naa gbam Billə minge miin naa zura mindəl n zak naa lo'ka pa. ²⁵Ama n sundə minge too ton nka puu tomtəkən Abafaroditus, ur ungowanzi, dowiya tomsəs zi dowiya ya'am rəzzi, tombaz, senz nøk tomtəya mii. ²⁶De pi merka ikrə pat moos haa de i gee pu kunziz. ²⁷Zəma kunə haa to'pa ka wər. Ama Bil oksu yirku, gwan muzə pa, ama naa mi, nøk baar kana sugə baar sugəndə pa'pa. ²⁸Nøk ri'ik minge n tomtuku, nøk ina puu oka zok yakən nøk gbətəpu yirku rə. ²⁹Kween Abafaroditus naa yaksa zokka gbikak Billə, gwenən daraza mariya ni ur airəi. ³⁰Nøk tomtəya Kwebaazəiyi sə bədə wərka. es zəngsa ullos nøk sə boo sene nøk boka yi'is tomtəya i too ika bo'sei ai.

Chapter 3

¹Bamnarə, uriyangi zok na yagən nɔk Daa, bako mina biitin ina an irə una ni pa mirə. Neta at neekənən. ²Geen gen naa zai. geen gen naa tombaiya i go'pai, geen gen naa mariya i derə arai. ³Nɔkka riik eyi gangs, nɔk ayi a noos Bil naa rums. Nɔk ayi apu naa səgbəme Yeeso Kwebaazzə, gə aa a gəə sa' zoka akrə pa. ⁴Ko naa riik, mii naa zura mil n də na gbam zokrə uza na lɛɛk len sunduka naa gbam a ar an. ⁵I na'we ru' samsarai rə, mariya Israilai rə meela Bilyaminu rəllə, Yahudawaza Yahudawairəz; dooka a bissək mii Farisawazzi. ⁶Keetə mində timlə sə n ribdə mariya i doo Billai. N esə gbikəm bissə npu naa aibe pa boo. ⁷Ama anni baksike miya n gwenə inni neta zuk atti nɔk Kwebaaz. ⁸Zəma, n gwenə neta at yas ina zukkanni nɔk ara n meen Kwebaaz Yeeso Daa miiz. Nɔk uzi sə n daa net yas. N gwenə neta zukatti nɔk n iikənkaa Kwebaazək. ⁹De n gwenə ullə n oks npu naa go'numma mindəm ro'oknairə te'pa. Nɔkka riik npu naa eska go'numma omim Kwebaazzə mukə go'numma keetə Billəm puna eska timr. ¹⁰Ri'ak n i'u meeka naa gbikəmna ullə ruu tun gagəlləm, naa bərka baara ulləl n meə mige nka yer ni maza i wəka ullək az. ¹¹Ubla uka miima n gwək gwen ruuka də mukə. ¹²Naa wai n kinsapu neta pa, ko n gabsapu maza omiiz, ama duu naa gbam ko n kink ni Yeeso Kwebaaz kinek. ¹³Uri yangi n sundə naa timr zura mindəl, n kam dən una pa, Ama una pu munə: N zinsapu ina sa'kan sə n leerəs ina pu mu'kan. ¹⁴N kopsəsə ina n sundə rekarə muun nɔk kinka fasuma paari Billəm nɔk Kwebaaz Yeeso. ¹⁵A yas aa a daksa pui, a sunde bila ak rə: Ama mona sunde net uta bila uka rə som, Bil yiikən i bən. ¹⁶Sei ena reksapu sə a rigə bən rigəta attə. ¹⁷Uri yangi kubrən naa mii, gwenən iya ipu rigəttə wessa naa tomtəya mirəi ai. ¹⁸I uri gənga ipu rigəttə ni n doosənən ak sə gəbən npu dooskəndə naa meem no'rə ni umkeerəiya vaga rawrə Kwebaazzəi. ¹⁹Babsa iik wərki. Nɔk bil la iili baar, dunska kura iiki dəkə zur, i sunjde neta dəllət. ²⁰A boo ar gabta at pu Billə paa, aa apu zookən kesbaaz Dangwanz Yeeso Kwebaaz. ²¹Yessək zogg n naa arə gbam pi pan, rekrə zongn naa wessa gwandə gbikəm rə, sə yetən koo anya arə.

Chapter 4

¹Nok ni riik uriyangiya mində n iini pa sə n ningni, yaksa zokka miik naa gwanta miit bilaa ak rə deen Daa Billə ungwaniya n iini pai. ²Npu oorək Afodiya rə, npu oorək Sintik rə Daa Billə. ³Sinəm pipa n gə npu orukəndə, dowiya miirə soow rə zəmai po'on kita kii a ai, nok e bəətə baar yam naa Kilimas naa dowi uri a e bo'tə toms yam ai, iya riitə a ii ipu biisənən rababaza zəngsəs zə. ⁴Bo'on yaksa zok Daa Billə koo bənaya, gə n npu dookrə bo'on yaksa zok. ⁵Mari yas ina og bəska baar a iil Daa Bill rektək dera. ⁶Koo una kana gbeen baar pa naa riik koo anya sei naa weerək, naa ooruk, naa iika useiko, nok oorəka iik sə gau naa meeka Billək. ⁷Go'numma Billəm assapu meeka pat ak ama təksək temtiya ii naa sundume a ii Kwebaaz Yeeso rə. ⁸bapsa rə, uriyangi, ina pu naa gongan yas naa ina kwee eska gbikəm rən, naa wessan, naa ina ookapan, naa gə ina wessan naa ina kamtə iika pat, naa ina i doo ookawai pan, ara zantəm piin ak bo'on sudume teta ri'attə paa. ⁹Neta i kubrə sə i kwee, sə i gee, sə i og, gabta miitət, bo'rən neta goo ri'eti. Billa naa go'num al gəkp naa ii. ¹⁰Zok yagə pu wessa we Daa Billə, bamskarə i neksapu gbaaka iik mirə. I gwene oomi o wi'a i arai rə, ama i kinə bəlla pooka rəl pa. ¹¹Nok iika miiki sə i n doo ina an pa, nok kwesapu bəska baar koo irim goosa passə ya. ¹²I meen ni n gəkpən iika mindək rə rook, gə n meemni ni n kinkən gəngən. Ko bila koo andək ya, n kubrusapu susəma n rekən rek gənga naa a n gəkpən naa wədom, naa n gəkpən naa ina na'rek naa n gəkpən naa zaam ak. ¹³N leen bo'ka koo anya nok gwan ura baksə gbamaz. ¹⁴Nokka riik pat i dakəs zur naa mii soowa miiu rə te'. ¹⁵I mee boo, i Filibiyawai, ma'ka paka Billək rə bəlla n daatən Makidoyal, mariya ii uri i pii sə i po'e esəkrə ko kweeka rə sei ii in moirə. ¹⁶Ko bəlla n piin Tasaloonika i tomse ton ina bo'ka haazerən ar an də muko. ¹⁷N laa esəkki pa. Goptərə riil, n laa ina kamtək baka-baka siga a iizə. ¹⁸N kweesapu neta eti pat, pise. I kangbe. N kwee neta keetə iirət Abafuroditussə na'rə neta iit. net dəənt a tingə gbiika rət hadaya i kwee sə i go'sə Billat. ¹⁹Billa miil eskən en ina i iin pat, naa kinkaa gwandə gbikəm rək Kwebaaz Yeeso rə. ²⁰Ri'ak gbikəm naa gau Bil Daa aazə haa ting ting, naa gau ri. ²¹Dəəsən mariya i esə timr Kwebaaz Yeeso rə. ungwaniya miirə epu yam ai i pi dəəskəndə. ²²Mariya i esə timr ai pat i pi dəəskəndə, haa naa mariya Kaisallə gwai. ²³Go'numma Dangwanz Yeeso Kwebaazzəm naa gau naa rumsa iis.

Colossians

Chapter 1

¹Bulus manzo'a Yeeso Kwebaazəz Bil deru naa Timotaawus ungowanza aaz, ²Rəkarə mariya i es timr Yeeso Kwebaaz zə Kolosiyaawi. Gapta wessat naa go'numa Daaa aaz Billəm rə na gau naa ii. ³É iisə Bil Daaa Daaa aarə Yeeso Kwebaazəz usuko, gə koo bənnaya epu weerək Billə nok moo ii. ⁴E gee gen eska timra iilə Yeeso Kwebaazəz, naa gbaaka iirə mariya Bil teegii rək. ⁵I puna gbaaka eki nok riika baara ina i gbaksən billə paan də. I geesapu riika baara zema'ze'el paka tingkəkrəl ⁶Paka tingka zasən ak, pu dakrə pu yasək dəllə. Pu bo'runkgkpa rə ri'eri iirə te' diga ublaa i ma'an geeka gə sə i kubrun go'numa Billə zəmmammak. ⁷Paka tingka ak uki ni i kubrutən doowiya aarə á iinu pa ar təmsəz Abafaras sək, ura kamsə Kwebaaz təms wessa nok ááz. ⁸Abafaras doose pu gbaakáá iirə Rumsək. ⁹Nok gbaaka eki diga ublaa e geenak é gbas weerəka Bil nok ii pa. Epu oorukrə nok sə i gau naa meeka ullək naa meegəskaa Rumsək. ¹⁰Epu weerək Billə nok sə i ri'gə ri'gəttə tōo Daat ko bila a pakrə ya. Epu weerəkrə nok sə i ree mu' naa meeka Bil. ¹¹Epu weerək Billə nok sə i wengs zok le'ka koo andəya rekarə gbi'kəma ullə nooskarə bəmpam naa bəska baaləm. ¹²Epu weerək Billə i iik usukoa yaksa zokrəs Daarə ura bo'rə sə i kin torka binta iya i esə timr oosa rəirə. ¹³Gbittaa diga gwanta təgra rəssə sə kamtaa gwanta Waza gwandə iinu pazzə. ¹⁴Waza ulləzzəzzi sə a kinə dopska naa ra'askaa hakkeirək. ¹⁵Wazzi uzi goosa Billa og zok palləz. Uzi i seeu womkpa. ¹⁶Nok ulləzi sə wom koo anya, neta billə paat naa a dəllə te'et, a og zok naa a og zok pat. Koo teng gwani koo gwant, koo gwani, koo le'sum, gwanzi wom koo anya nok zura gwandəl. ¹⁷Uzi zənja sə koo anya tele, gə ulləzi net yas daksək zok. ¹⁸Uzi zura ikiliisiyairəl. Uzi ura seenza ma' ruuka roobaamrəz, noka ri'ik uzi naa ara seenkak koo andəya tele. ¹⁹Zok yak Bil, nok koo anya pu yiisəntət ullə, ²⁰səna geekəns koo anya Waza ulləzzə. Bil na kamtə gabta wessat kuuska kwaala ulləl vaga raurəllə. Bil geekəns koo anya rekarə ullə, ko neta dəllət ko neta pu billə paat. ²¹Nok dōo íi mara giniyi Billə, gəbən keerei yi timtər roo naa tomtəya enkurəi. ²²Bo'rə ri'eri nok sə bo yiin mariya wessai iya i doo ina go'pan iirə paa pai gwandə mu'. ²³Ina pu rekrə mu' naa eska timr, naa de'eska zok naa kepska naa riika baara iirə zəmal paka tinka tingka i geekrə. Paka tingka eki uki i i doosə koo neeya ura pu dəlləz. Paka tingka akki uki mii Bulus n yen tōmbaaz. ²⁴Ri'ak npunaa yaksa zok bərka baar miilə nok íi, gə n npu yi'sək bərka baara seetə Kwebaazəllə miirə zokrə, nok zoka ulləkki ikiliisiya. ²⁵Nok ikiliisiya sə n gau tōmbaaz tomsa Bil essəssə nok íi, sə n reksən paka Billək. ²⁶Uni sumsuma zəmam i sums wi'a i arairəm ama ri'ak i keetəpu kaaka

allə iya i esə timr ulləirə. ²⁷Íirəzi Bil íí keeska gbi'kəma sumsumrəm rekarə menkirə. Kwebaaza pu iirə ezi uzi de'eska zoka gbi'kəma zakamdəz. ²⁸Uzi e bo'rə wa'aaziya ulləz, kubrusən koo neeya sə gə i dingsə koo neeya to' naa mēgəskəna, nək e yiik koo neeya wessa Kweebaazə. ²⁹Uki sə n toməm naa yapru pa noka gbaama ulləm pu tomsə miirə.

Chapter 2

¹Ni ika mee ni n bərin baar wessa nok iik, nok iya ipu Lawudikiyai, naa i uri gənga a zokrə i medə oka mug pai. ²N bo'rə toms nok sə tiomtə a ii ina meə de'eska zoka iiki daksi goonəm rə rekrə zaudi a deenu zəngs naa mægəska sum səm a zəma Billəm, wato Kwebaaz. ³Gwandə zi bəəku naa mægəska pu sumə nən yas. ⁴N doosən ri'eri nok uza kana sərim naa pak uka a peesək sundume a ii ak pa. ⁵ko noka n pu naa ii zokrə ro' pak yas naa riik n pu naa ii rumsə. Ina pu yaksa zokrə nok n okən on ina wessan də na gbaama eska timra ill Kwebaaz zə. ⁶Ni i kween Dangwanz Kwebaaz ak, riigən riigəttə iit ni gwan ak. ⁷De'en naa gbaama gwandən, sə ina woomən gwandə pa', sə i es timr goonəm rə ni i kubrusənən ak, sə i yas ar nok ika useiko. ⁸De'sən zok uza kana sərən pa naa kubruskəna ullək, nok pu zuk lasiya irə marirəi rə, rigəskəna naa net a dəllət pa, ama naa rigəskəna Kwebaaz zək. ⁹Nok ullə zi sə goonəma Billə zokn rəu gau. ¹⁰I yis gwandə, gwanzi zura gbaam rəl yas naa gbikəm. ¹¹Gwandə zi i na'won naa goosa maz'zək rə i dəsən zok ak pa, ama nakpaa Kwebaazək rə. ¹²I iin naa ur batisma rə, sə gə ulləzi i ruusən rəkarə eska timrlə naa gbikəma Billəm, ura ruusu iya i wər airə. ¹³Noka i wərən hakkeirə te' naa nakpa zokrək, ruusə naa zəngsa gwandə sə gə ra'səsaa hakkeiya ai. ¹⁴Sə ra'səsa hakkeiya ai yas. Sə ra'səsa hakkeiya arə bisənən ai, naa ro'oknaiya ipu arə mu'ui. peesi yas, sə renni vaga rau rə. ¹⁵Sə le'es gbaam naa gbikəma, sə yisə dəl ka'ka allə, sə kinə le'eska gwanirə pa vaga rau rə. ¹⁶Nok, sə uza kana zəəsən bis rek rə ko bo'karə pa, ko ubla naasək rə, ko se' a pəkka gbətək ak, ko ubla əngəska rə. ¹⁷Zəngsa neta zak attək, ama zəma rəki Kwebaaz. ¹⁸Uza muzo ura i tiska zur zs nooska tombairək kana zəəsən bis, sə na le'nən kinka fasəm pa. Irəm maza ri'ezi tor pu neta og at sə gopsək hakkilo a ulləs sundume azok rəi rə. ¹⁹Kamz zullə pa. Nok zullə zi sə zok naa dalət yas dakən naa se'em sə dakən yas; Sə dag naa dagsəra Bil esun. ²⁰Ina wər naa Kwebaaz yam nok neta dəllət, nok an sə i gau gapta ni i pu dəllət ya; ²¹"Kai kam pa, kai gek pa, kai pa' pa. ²²Neta eti yas neta laksə atti, dəkəa naa kubruskəna a mari rək rə. ²³Ro'oknai a ei ipu naa megəska zok rək naa diina rək, a i kamtə nok tiska zur, naa basu, naa zok. Ama i go' zokrə pa.

Chapter 3

¹Sə Bil naa ruusapu naa Kweebaaz laan neta paat, ar Kweebaaz gamn na' go'na a Billəi rə. ²Sundum naa neta pu paarit, ka sundə naa neta dəllət pa. ³Nok a wərpu, zəngsa moos pu sumskakək naa Kweebaaz Billə. ⁴Nok Kweebaaz na gbərə, ura pu moorə timlə, i bən i gbərək naa ur gbikəma ulləm. ⁵Ipsən neta dəl iit, neta pu dəllət, kima kii, neta go'pat, naa gabta tēgra rət, sutum baar uki kima kii. ⁶Neta ri'eti kamtə kan suksa baar a Billət iya i wən zur ai. ⁷Irim neta eti rə a gau te'ka ningka. ⁸Ama dolezi i daak irim neta at, timr ma'ant, suksa baar, sundume a gopai, də'əs naa paka go'pak irə su' rə. ⁹Kai paksə zuta iit songb pa, nok i tus maza dōzaz naa tomsa ulləz. ¹⁰Sə i tə maza pəzzaz, ura i yeru pəzzəz nok meka rə rekarə goosa ura go'rəs. ¹¹Ara ak rə zi Heleniyawai naa Yahudawai, nakpa naa ura nau zok pas, mara gəni, baubawaz naa Sikithuyu senz naa ura i fasus, ama goptərə riik Kweebaaz uzi ko anya, gə pu ko anya rə. ¹²Ii uriyagiya i iinənpa Bil tēegii, Gawun naa oka yirku, go'num' tiiska zur, naa gbe'ka timr. ¹³Gbaakənkən inde te'. Uza na punaa ina moosu naa uzan, na ra'səsə ni daa à aaz ra'səsənaak. ¹⁴A ar neta attə yasan, iikənkəni, uni ina dog mari sə i gau muyoi. ¹⁵Daan gapta wessa a Kweebaazək na gau iirə timterə. Nok gapta wessa atti sə i dērnən zokka mukəkrə. Gawun naaa iika useeko. ¹⁶Daan paka Kweebaazək na gau iirə. Kubrusən sə i wēəsənkinini naa zinka ges. Zin gel naa iika useeko iirə timterə rekarə Billə. ¹⁷Ina bo'rəndə yas, koo pak koo toms, bo'on nok ri'ra dangwanz Yeesorək. iisən Daa Bil useeko ullə. ¹⁸Kitaki' noosən yaariya ii, ni go'on Daa Billə mu'uk. ¹⁹Yaara mari iin kitaki' a ii, kai zogsirə pa. ²⁰Yangi, noosən sə i duu dō'ga mariya ii koo andəya, nok ina tingnanni Daa Billə. ²¹Dai, kai yengrə yangiya ii pa, nok bo'ta zok wəssi. ²²Səni, duun dangwaniya iirə i səni zokrəi koo andəya, kai bo'rə tomsa oka no'rəs nok marii okənənnak pa, ama bo'on gonga ində timterə. Serəmmum Bil. ²³Kala ina i bo'rən, kamən ni i kamsə Billak, ni mazak pa. ²⁴I mēēmən i kweek toksa iirə bintəs. Kweebaaz Yeesozi i senu. ²⁵Nok ura bo'rə əkuz kin toksa ullə əkure bo'rəs, gə be'sum pu roo pa.

Chapter 4

¹I dangwani esə seniya ii ina wessan gə i yaksi zok, i maa i mee ipu naa dangwanz paa.²Ren muu naa eska gbam weērəkrə. Gamn naa zoka weērək rək naa ika useiko.³Weērə yam nok e, nok sə Bil na gbəərə bila nok paka ki, n doo sum suma zəma Dangwanzəm. Nok a anni sə npu gwettə.⁴Weērən nok sə n le' dooka wessa ni n bo'rək.⁵Riigən riigəttə wessat naa iya ipu gooi, tomən naa bəl.⁶Paka ik kobənaya naa gau paka gonəm rək. naa gau paka tingka gekarək, nok sə i mee ni i iisəkən koneyak.⁷Nok neta at miirə, Tikikus dooskən don ur ungwanza miizi senurə e pu yam Daa Billə.⁸N tomtu irə nok a neta etti nok sə i mee ina pu arə paan nok sənə gbəsən temtiya ii.⁹N tomtu naa Onisimus a n yerdus sə gə n gbəə'uz, boo pu ində te' sə i dooskən ina bo'rum ang.¹⁰Aristakus dowiya mirə i baye yam az pu dəəskəndə naa Markus unwaza Barnabas rəz (uza ullə paazi sə i doosən naa zaa i kwee'u)¹¹Na gə Yeeso ura i deru Yistusaz iyai yi gani muyo iya napsepu tomsə nok gwanta Billət. i gau pu ra'ask maam rə miirə.¹²Abafaras pu dooskəndə ur maa pu muzo erə te' gə senza Kwebaaz Yeeso rəzzi . ko bənaya weerən wessa wə, nok sə i gau yiisniyi zəma zə sundumeya Billəi rə.¹³N seidusən a boon toms irə pa naa timr mulə. Nok mariya ipu Lawudikiyawai naa Hirafolisai.¹⁴Luka gbaaba rumbaaz naa Dimas ipu dəəskən də.¹⁵Dəəsən ungwaniya Lawudikiyai, naa Nimfada, naa mariya i mee Bil ullə gwaai.¹⁶Bəlla i zangə wasika irə te'el, sei ina zangu mariya i es timr Lawudikiyai rə, megəsən i zangəsapu wasika Lawudikiya.¹⁷Doosən Akibas, "Na gən hakkilo naa tomsa Billə, kweetə boo bo'ok as.¹⁸Dəəska a mində na'rəkki Bulus sundum naa sargaiya mii, go'nəm gau na ii

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Bulus, Silas naa Timotawus rekarə iya i duu Billai Tassolinakawai Bill uzi Daa Kweebaaz Yeeso iika naa go'num na gau naa ii.²Koo bənəya è sundə sun naa weerəka eekrə.³È daa gbaska sunduka naa tomsa eska timra iil, naa iika gbm pak naa gbəsəka timr Daa Yeeso Kweebaaz; rekarə Billə mu'ka.⁴Uri yangi Bill inn sə təəgən,⁵ ni paka Billək zan iirək naa dooka tanpa, naa gəbən gbm rəkaro rumsa oomissə, iima i memen irəm gapta è gapta è gaptət nok iit, noka i gakbın gan wessa we'ek.⁶I gau iya i gwegrəi naa dang gwanz ni i kween paka miik naa gberka baar naa yaksa zoka rumsa Billəs.⁷I gak riisa mariya Makadoniya naa Asiya iya i esə timrai.⁸Nok ri'zi sə paka dang gwanzək sə keegus rekarə Makadoniya naa Asiyak tan pa, nok eska timra mool rəgənək, nok ri'ik è le'èk dooka una pa.⁹gwani naa zura iil i doodon ina bo'rumman, ərim tot kaa e tottunnək iirək; naa yetkaa i yettin i daatə duuka do'ozz sə i duu Bill. noka i noosukən Billa naa zengsal naa timr mulo.¹⁰Sə i zo' waza Billəz ura paariz ura i roosu werkrəz, Yesso ura Keesəka gbərka baallok rez.

Chapter 2

¹Ii naa zuta iit i mee uriyangi zaka è zan iirə ak gau kottopa. ²Ma'ka zakaa eek è gbii zok wessawè sə i bəsəə baar Filibi, ni i meennnak, naa ri'ik pat è de' naa gbam sə è doosun paka tingkak Billok ora è dingkənin ak. ³Ina epu doosukəndə an, song gbipa gəə neta oopatti pa a seerəmrətti pa. ⁴Ni gəbən Bill iinak ni esna paka tingkak, saa pag nok mari səna iinak pa. Nok Bill gwanzi gween gween timra aal. ⁵Nok i me'dfin meekapak, è mə'de paka tingra su'pa, iibən i mee ri' koo yiika yalinna zokron ya, gwan Bill ma məəmən, ⁶koo nok laaka gbi'kəm marirə, koo diga iirə koo rəakrə urirə, nok ri'ik ina kinə bəl a pe' gbi'kəmn, eya bo tombaya Kweebaazəi. ⁷Ama è gbaan naa erəm zəəu è zəwn yangəu naa zura gwandəllak, ⁸naa ri'ik è gbaan naa eekəngka, è gee yaksa zok sə è esən paka tingkak tanpa, ama haa naa zengsa iis i gau mariya è iiyyay. ⁹I bən uri yangi è sundunsun naa gapgta è gau mutto naa iit tuks naa ubla nok sə kay yaa pa, nok koo neeya gumsa pu gums, nok ri'zi sə è doosun paka tingka Billək. ¹⁰Ii seedaakuiya miiyi, naa gee Bill ni rumso oomis, a be'es zok pas a yəsininnas iya i esə timrai, ¹¹ni' sarkaa è sarən naa koo neeeya ni daa naa yangiya gwandeyak è doosun pak, sə e wengrəs timtəya iiy ee seedaakoiyi. ¹²Sə ina ri'ge erəm ri'gəta go'kən naa Billək, ura derən gwadə gwantəz naa gbi'kəm. ¹³Nok ri'ik epu noosuk Billə gbaska piipa bəllka ipu kweekən paka Billək eerə su'ro. Waato paka Billək i kweesapu ama ni paka marirə ak pa. Ama ni paka ullokak paka ullok kam toms anrə te', iya i esə timrai. ¹⁴Ii uri yangi i gau mariya i kubro Kweebaiya Billkəi iya i gau Yahudiya rekarə Kweebaazzə Yesso ii bən i bər baar ində zewwirə naa i bər baar Yahudaawairə na'rə. ¹⁵Iya i eu Daa Yesso naa sariya Billəi, sə i nənee, i go'sə Bill pa ipu naa keerəz. ¹⁶I le'ne pak naa mariya i mee Bill pai noka i yi'səkin naa hakkeiyak koo benəya, ama suksa baar tiisurə go'suma. ¹⁷Aa uri yangi a markən waa topa, ama a okun on rumso əya go'suma ni è okun mumma iimak, ¹⁸è ii in zaka iyrə, mii Bulus ama Setan ro'ne pu. ¹⁹Ama gbaka timra aalya, naa tingtəm, naa meetuwal zengsez ti pa, Daa Yesso ree mu'ka rekarə zakarə ullok, ²⁰əyi è tegnən zur naa sə zok yagəə.

Chapter 3

¹Nok ri'ik de' i le'ek dooska zok pa, è ogto ika daatə Atina eni muyo.² È tom Timtawus doowiya aaz senza Bilkəz gəə bo'ro bon tomsa paka tingkak kweebaazək, səna gapsa səna leerəsən eska timra illə.³ Nok sə koo neeya berpa nok berka baara eli, è meemen noka enini sə i teegee.⁴ Zemazi bəla epu naa iil, è doosapu epuna naa berka baar mu'ka bo'rum ri'eri ni è meek.⁵ Nok ri'ik n la dooska zok pa, n tomtpo not sə n mee eska timra iil, kana gau seer baara seerəsən pa, berka baara aal kana gau zuk pa.⁶ De' Timtawus zaa diga iiro sə kamto paka tingkak, eska timra illə naa baakənka, ni i sundəne wesssak lo'sapu i oge pa, naa mii bən lo'sa pu n ogən pa,⁷ nok anni uriyangi, berka baara ell naa senuwa è bo'rou è tabsəsən pu timr nok eska timra moirol.⁸ Ri'akgə apu naa zengs ina de' Daa Billa.⁹ È iisək Bill useekowa pazzi nok ii ya, naa yaksa zoka è bo'ro Billa allə mu' nok ii paya?¹⁰ tuks naa ubla ipu werəkrə wessawe sə a kənin oka no'naa no' sə a yiis ina pu iirə timlə pan.¹¹ Billa al daa az naa zura gwandəl, naa Daa aaz Yesson na kamtə iirə,¹² ii bən kweebaaz naa bagən, sə i bagə baakəngka ində te' naa mari yas, ni è bo'sunən ak.¹³ Haa səna des timtəya iil mariya i doo kəi pa wessa Billa allə mu', bəlla zaka Daa aaz Yesso Kweebaaz zakən naa mariya ulloi i gətkənək.

Chapter 4

¹Diga ɓapsarə epu oorukəndə epu doosukəndə nok Daa Yesso, ni i kubrun diga érek ərim ri'gəta ika ri'gət səna yag Bill zok, ni i ri'gən ak ri'ak bən ipu bo'kən dək bagən bo'ka ri'eri zemazə. ²Nok i meemen dookaa è dosun Daa Yesso rə:³Gə'noma Billəmmi, oonuma iim a iim ro'nən zu'təya iiy kimma ki'rə,⁴ nok koo neeya na mee ni i kangbən kizza ulloz ookapa naa kamska zur. ⁵Denkarə paa pa (ni mariya i mee bill pai)⁶ paka ekirə roo maz kana bo' səna zambə doowiya ulloz pa, nok Bill gəəsik ettirə yas, ni è see è doosənin puk.⁷Bill dèeraa nok gapta seet pa, ama gapta ookapat. ⁸Noka ri'ik ura mu'saz mu'us mazzi pa, mu'us Billi ura esən rumsa ulləz az.⁹Naa gwaaka uriyangi zəmazi sei uza na bə'tən pupa, koo inn naa zura indəl bən Bill gəssəsin pu gwaakənka. ¹⁰Zəmazi ɓaakən naa uriyangi iya ipu Makidooniyai yas, ama epu dook pakrə uri yangi, boon naa ar ri'eri.¹¹Epu dookən pakrə gamn wessawe sə igba tomsa ində mu'us, kamn toms naa neta indət ni è doosunin ak. ¹²Bo'rum ri'eri sə i ri'gə ri'gəta toot.¹³Ama uri yangi kai yerə me' nok iya i rusapui pa nok sə kai gau naa suksa baar pa ni éya timte i piipayak.¹⁴Ana esə timr Yesso wer sə ruu roobaamrə, ri'zi bən iya i ruus Yesso Kweebaazzəi Bill kamiki naa ur.¹⁵Noka eni epu doosukənde paka Billəkrə, aa apuna zengsai a artək iya i russa pui ruukarə paa.¹⁶Daa Bill naa zura gwandəl tiitək diga paa, naa gwera gbi'kak naa gwera gwanza tombairəz, naa poraa Billək, iya i werrai kweebaazi əyi i seek ruuka. ¹⁷Sə aa apuna zengsai esəm ɓa'rə a see ai naa sə i pe'səka paari kwaliro, sə a oks Daa Bill.¹⁸Noka ri'ik meen koo neeya timr naa paka ak.

Chapter 5

¹Ri'ak uriyagi paka Billə naa ubluttəkrə pa tōo ara aka bisin unak pa,² inn ma i meemen wessawe, ubla Daarək pu zakrə ni ruuzak naa tuks.³ Mari i dook gee bōpu timtərə naa yaksa zok, naa meekapa wo'səka zaskiro ni ubla dingtək ar biska roopa.⁴ Ama uriyangi, ipu tēgrarə roopa, nok ri'ik ublaa rook zaskən ni ruuzak pa, inn yas yangiya oosarəi naa yangiya ubla rəi, ii yangiya tēgrarəi gebən pa.⁵ Nok ii yangiya oosa rəiyi naa yanggiya ubla rəi aa yangiya tuksəi yi pa ko yangiya tegrarəi pa.⁶ Nok ri'ik kaa ri'gə ni uri i russən nakpa, ama a gau naa gbaksa tok nok kamska zur.⁷ Nok iya i ri'gə i ruu geə naa tuks ai iya i bo'wakai bo ipunaa tuks⁸De' aa yangiya ulloi sei a kams zur a esə timr, a gbaakən, a gau naa, meegəskəna kingka kweeka roo pa.⁹ Daa Bill gapsaa nok baar sugun na ullol pa, ama noj kijnka kweeka Daa Yesso Kweebaazzə.¹⁰ Ura wer nok aaz nok koo apunaazengs koo apu rumroa gak naa ur.¹¹ Nok ri'ik wengrəsən zok ində te'ka sə i womp koo neeya ni n bo'rənnak.¹² E oorə, uriyangi meen mariya i kam toms ində te'kai naa iya i assən mu'ui Daarəi naa iya i geesənnai.¹³ Gəən è oorə issini diim sə i gbaai wessawe nok tomsa iis, gamn naa iikənka ində te'ka.¹⁴ È zamən ii uriyangi, paarən iya i le' su'ui wengrəsin iya naa sənəm timlāi, po'ən iya naa gbamāi, sə i bu'un timr ində te'ka yas.¹⁵ Mazz kana gəs engka naa engku ində te'ka pa, ama koo benəya gəən naa go'num ində te'ka yas,¹⁶ zok na yagən koo benəya.¹⁷ Kai daa weerək pa koo benəya.¹⁸ iin usuko koo andeya, nok ri'ik iika Daa Billək, Kweebaaz Yesso rə.¹⁹ Kai issə rumsa Billəs²⁰ Kai bə'es səərum,²¹ gbāgən koo anya sə i de' ina wessan də paa.²² mu'sun neta engkuroy yas.²³ Daa Bill ura naa go'nummaz na neksən wessawe, sə rumsa iis, zengsa iis, naa zoka iik, kana gau naa wiirəka pa. Ubla Daa Yesso kweebaaz zakinakrə.²⁴ Ura naa se'summazzi ura derənnaz naa gəə ura bo'səkənaz.²⁵ Uri yangi weerəsəne Bill.²⁶ De'eskənka uriyagi naa kangbəmkaa rumsək.²⁷ N oorə Bill iirə paa, nok paka tombairək naa reks uriyangirə yas.²⁸ Go'num Daa Yesso kweebaaz na gau naa ii.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Bulus, Silas naa Timotaawus rekarə mariya i esə timr Billəi a Tasalonikai daa aazzə naa Yesso Kweebaazzə.² Go'num na gau naa ii Bill daa aazzə naa Daa Yesso kweebaaz.³ E iisək Bill usseko koo benaya nok moi, uriyangi ina tooni eska timr iil pu bakrə nna gbaaka koo neerəkya irə te' yas.⁴ Nok ee naa zuta aai è pag naa gbam iirə paa nok iya i esə timr Billəirə te' nok bəska baar naa eska timr, bərka baara iilə yas.⁵ Ina anni uni sedaakumma bisa go'num ma Billəm, naa iika yeskən i dooton gwantā Billət, ura i bər baar nok ur az.⁶ Nok Bill og go'num sə eska se'səm naa ee eya i bəsən baar ai.⁷ Nok iya i bər baar ai i kink enggəska naa ee iya i bəsnin baar ai ubla Yesso getkən naa kubrubaiya ulloi gbi'kəya gbi'ey, naa bama ullom.⁸ Rə'a egəkrə te', gəsik rə iya i mee Bill pairə, naa iya i duu paka tingkak Daa aarəz Yesso rə pai.⁹ I bərk baara bampal naa gə wo'gəski diga muuga Billərə naa gbi'kəma ullom.¹⁰ Na zaa ublaa rookro iya ookapai i noosuku iya i esə timr Billə i bo'ik neta mesəm rət, ublaa ekiro nok i see i megəs ina è doosi an.¹¹ Nok eki koo neeya pu weereək rə nok ii sə Billa érel na bo'ro i too derkaa eki, sənā tok sən ina rəə i ii wessan na tomsa eska timləs naa gbi'kəm.¹² Nok sə ri'ra Daa aazəl sə nooszok iirə, iib bən naa ur, nok go'nimma Daa Billa aalləm naa Daa Yesso kweebaaz.

Chapter 2

¹Epu oorukəndə uri yangi paka zaka Daa aarəz Yesso kweebaazzə, naa tookənkəa aarə ullo mu' ²naa sundumi timtəya ii kaina lamyə pa, zengsa iis kana ruu pa, koo nok rums koo pak ko rababaaza gəə keetə éraz, naa sundumə a ubla Daa Bill zakən ak pu ang. ³Uza kana serəm ko Bilaa pak rəya pa. Na zaa, gwanza ruguska ulləz gbətik ezi. ⁴Ur umkeerəzi noos zura gwandəl az mu'us ina puna ri'ra Billəl ang, haa gau gwaaga Billək rə sə doogə boozi Bill. ⁵I sundə bəllka i pin yam alpa allə i doosa neta at paya? ⁶ri'ak i meemen ina punaur ang nok sə kana gberə diga bəlli go' dən pa. ⁷Nok ina sumsənan pu gbətikrə kaaka allə: sei dei ura ro'onnaz pii rək mu' naa ro'okna sei ublaa i esnuk. ⁸Sə ura kaas bis ezi gbətik, Daa Yesso wo'suku naa pipsaa gwandə zokro, naa gberka ullok zakarə sə woosuku. ⁹Ura zak ulooz pu tomsa Setan es ppa, naa gbi'kəm yas naa alamai naa neta mesərət song rət. ¹⁰Naa seerəme a go'num pini pai nok iya i wook ai, de' i ii gbaaka kwekaa gbaaka zemak pa i gbisikən pak. ¹¹Noka ri'ik sə Bill tomtikini meegəskəna pa iirə nok sə ina meegəs song. ¹²Sə i zeəsəki bis, iya i esə timr pai i mu'us meegəskəna ina zeman sə zok yagi engkuro. ¹³Ama koo benaya iisəm Bill useeko nok ii, uriyangiya Bill gbaay ai nok Bill teegən diga ma'karə, nok neesəka rumsok rə naa iika irə zemak, ¹⁴detən nok paka tingkak aarə nok sə i kine Daa aarəz Yesso Kweebaaz. ¹⁵Nok ri'ik uriyangi, sei i de' naa gbam sə i keerə ina kubruskəna ang koona pakrə naa su' koo rababaazə. ¹⁶Ri'ak Daa aaz Yesso Kweebaaz, naa Daa Billa aal ura gbaaz sə ina esaa gbopsəka timr wessal naa eska timra wessal go'numma ullom rə. ¹⁷Naa gbopsəsən timr sənə wemgrəsən zok, koo tomsa passiya naa pak.

Chapter 3

¹Ri'ak uri yangi, weerə nok paka daa rək na ree mu' səna noos zok ni pu iik, ²naa gbak timr iya i go'pai naa mariya iya naa zammai ii yas zi ipu naa rums pa. ³Nok Daa go'gon ur wengrəskən sə zo'on rumsa go'passi. ⁴È puna kweeka Daa erə timlə nok ii, iibən səna go'ro ina ree mu'ka naa go'ka neta doosən ina go'rət. ⁵Daa ona go'rus timtəya ii, sə i kaa bill naa tabsəka timra Kweebaazəl. ⁶Nopk ri'ak uri yangi è pui doosukəndə naa rira Daa aaz Yesso Kweebaazəl uri yangi keesən zuta iit, sə i ri'gə ri'gəta i kwee érat pa. ⁷Ii bən i meemen ni ika gwegrənək è yiiig zu'teya ey ni worbai i ri'gətək pa. ⁸Gə è regə kowa mazzeu kotto pa, è kam toms tuks naa ubla noka è mu'sukənnak pa. ⁹Nok gəe epuna gbam pa, ama noka è ri'gəskən zu'teya ei sə i gwegrə érá. ¹⁰Nok bo'ta epuna naa ii è doosən engə, pat ura kam toms paz ka'ina esu rek pa. ¹¹È gee uri i ri'gə kotto i kam koo una pa iya i todo zuk zuk. ¹²Nok ri'ik ərim mariya eyi epu doosəkirə, sə epu dinsəki to'ro naa ri'ra Daa Yesso Kweebaazəl ina kam toms naa gbaksəka zur, səna rəg koowa ewi. ¹³Nok ri'ik uri yangi ka'i kees timra iil, timra go'ruka neta oomittə pa, ¹⁴koo neya duu paka rababaazə aspa ina gbaksu tokrə, ka'i tookən naa ur pa sə zok na buru. ¹⁵Ama ka'i pe'eu um keerə pa dinsunu tɔ ni zeezak. ¹⁶Nok ri' Daa gonum rəz na esən go'num koo bənaya naa koo araya, Daa na gau naa ii. ¹⁷De'sikaa miik kaa ak, Bulus, naa na'a miyy uni gau alamaa miiz kalan rababaazza i biiwaz. ¹⁸Go'numma Daa Yesso Kweebaaz na gau nasa ii ini pat, (na gau ri')

1 Timothy

Chapter 1

¹Bulus, manzoo Kweebaaz Yeeso rəz nɔk dɔɔkaa Billək ura kweeyaz Dangwanz Yeeso rə ura a de'esnu timr az. ²Rekarə Timoti rə waza miirə zəma eska timləz: Go'nəm, yirku naa gabta wessat diga Daa Billə naa Kweebaaz Yeeso Dangwanza aaz. ³Ni n doosnak a bo'rənək, n ri'gəkən Makadoniya ak minge, gamn Afisa nɔk sə a doosə ii uri kaina kubrusən una bəs pa. ⁴Kaina laas wakatiya iiz geeka səirə naa ge'sa bəmpas, neta eti kamtə kan sinəm, tɔɔ aka kamtə po'ka tɔmsa Billəssə rekarə mu'uk, nɔk eska timr. ⁵Go'ka bissək uki gbaaka diga timra oomillə, naa sundumiya wessai naa gəbən eska timra wessal. ⁶Mari uri i yerpu diga bilaa oomikrə sə i duu pangna zukan. ⁷Ii gəkpə lamiya bissəi, ama i meɛ ina pu dookrən pa koo ina i de'en paan. ⁸Ama a meɛmen bis bo go'gon ina kamən toms ni dookai i dook. ⁹A meɛmen ina an, bis nɔk maza pu wessaz pa, ama nɔk iya i duu dookai pai, naa iya í ru'gus marí, naa iya í duu Bil pai, naa hakkei ai, naa iya ipu na Bil pai, naa iya i doorə səəra pangnai. I kamtə bis nɔk iya i iu dai naa maiyai, naa iya i iu zurai. ¹⁰Nɔk kima ki'ei, naa iya i kisən yara marii, naa iya i ruurə mari sə i kami senurəi, naa songbai, naa iya i de'sə songbai, naa kala neta pu keɛrəssə na dookaa oomik. ¹¹Dookaa ak nɔk gbi'kəma paka tingka Billəkrə eki a naa sə'səmak, a í ese amaanak. ¹²Npu iisək Kweebaaz Yeeso Daa aaz useeko rə, ura wengrəsəz, nɔk kweeye pu mii waza wessaz sə tosə tomtəya ulləirə. ¹³Ninka mii maza n pag səəra pakazzi, ura bəs mari baaraz, sə ruusə mari, ama naa ri'ik tele i okse yirku nɔk n bo'rə meɛka miikrə pa naa eska timlə pa. ¹⁴Ama go'nəma Daa Billəm tiitə miirə naa eska timr, naa gbaakaa pu Kweebaaz Yeesorək. ¹⁵Paka tingka ak a duuka rəkki, reksapu koo neeya na kwee, səna doo bonge Yeeso Kweebaaz zaa dəllə nɔk kweeka mariya naa hakkei ai, iirə te' boo miizi n laa ves. ¹⁶Nɔk ri'ikki sə n kinə kweeka, nɔk miirəzi mii a seenzaz, ina yii bəska baara Yeeso Kweebaazəl. Bo'rə ri'erizi sə mina gau ina yiiikarən iya i esək timr rekarə zəngsa bəmpassə. ¹⁷Ri'ak, Gwanza zooraləz ura wər paz, ura sumsənzaz, Billa gwan mulol naa gbi'kəmal, naa nooska, na gau ullə ting-ting. Na gau ri'. ¹⁸Npu esək dooka akrə moorə, waza miiz, Timoti, n bo'rə ri'eri nɔk min n doo ina bo'rəmkpa na moon, nɔk a torpu ya'ama oomimrə. ¹⁹Bo'om ri'eri nɔk sə a gau naa eska timr naa sundumeya wessai. Mari uri i mu'us ke'ka to' ina enirə sə i dàà eska timra iil. ²⁰Ni Himunayus naa Iskandari, iya n esi səərbaazai nɔk sə ina dinsi to' ina kubrə mu'uska səəra pak.

Chapter 2

¹Noka ri'ik Ma'karə, npu oorəkrə ina oorə na weerək, naa oorək nɔk mari yas, naa iika usuko ina bo'rə ri'eri nɔk mari yas. ²Nɔk gwani na iya naa gwant ai yas, nɔk sə a gau gabta wessat, naa gabta kamska zur na gabta Billəttə te' naa gbi'kəm. ³Ri'eri go'gon ina kweekarənni Billə naa kweebaaza aazə. ⁴N ii mari yas ina gbisə, sə ina reks naa meekaa zəmak. ⁵Nɔk Bil pu mulo, ura de' aarə te'ez gə pu muzo, Bil naa maz Maza ezi uzi Kweebaaz Yeeso. ⁶Esə zura gwandəl nɔk dopska mari tele, nɔk seedaakum zoora allə. ⁷Noka ri'eki, sə min naa zura mindəl i tosə mina gau manzo sə mina doo paka tingkak. N doo zəma. N bo'rə songbi pa, miya n kubrusən menkizzi zəma naa sera Billəl. ⁸Nɔkka ri'ikki, n ii yara mari koo araya ina weerə sə ina təg nata ookapat paa naa suksa baar koo sinəm pa. ⁹Ri'erizi bən, n ii kita ki' ina tə' yaləna tɔɔn, naa kima tɔɔm naa kankpa zur. Kaina gau naa sikkpa suka naa kangeeri, naa bileya suktiniyai naa yaləna goman pa. ¹⁰N ii ina pə'rə zongn naa yaləna tɔɔ kita ki'a i gau gabta Billəttəi tomteya wessai rəi. ¹¹Kita kiiz na kubrə kamska zok naa təka zur pa koo andəya. ¹²N iisə ara kita kiiz kubruskən koo naa yii gbi'kəm yara mazzə paa pa, ama na gau naa kamska zok. ¹³Adamuzi i ma' go'tuku, sə Hauwa'u. ¹⁴I səərə Adamuzi pa ama kita kiizi i səəru hakkeirə. ¹⁵Koo naa ri'ik, i kweeku nɔk dingka yangi, ina ree mu' naa eska timr naa gbaaka, naa gabta ookapat, naa kamska timr.

Chapter 3

¹Paka i doo ak a zəmaki: Uza na ii gakkpa gbi'zəz iya i esə timr airə, iisapu tomsa oomis. ²Noka ri'ik ura gbi'zaz iya i esə timr airə na nee zura gwandəl. Nau gau maza kiiz muzəz. Na gau maza kams zuraz naa maza bəs baaraz, maza ke' to'oz, maza kwee mara giniz. Doolezi na gau maza le' kubruskənaz. ³Kana gau maza bo' wakaz pa, koo maza mu'us pakaz pa, noka ri'ik, na gau maza naa bəska baaraz naa gabta wessat. Gakp maza ii weesaz pa. ⁴Doolezi na le' kamkpa gwaaga gwandək wessa, yangiya ulləi ina noosu na eska gbi'kəm tele. ⁵Maz na le' kamkpa gwaaga ullək pa, bo'ok riga sə ka le' kamkpa mariya i esə timr Billəi ya? ⁶Təq ka gau maza pu' na' pəzzaz pa, nək sə kana dŋungs kur naa təkə zur pa, nək sə kana kasə irəm bissa i zeesə səərəbaazaz sə pa. ⁷Təq na gau naa dooka wessak mariya i esə timr pairə, nək sə kana kasə dəgsa zullə te' na tərə səərəbaazəkrə pa. ⁸Ri'erizi bən Dikonii ina gau na goosa go'os, iya naa dangkaam pai. Kaina gau iya i bo' wak ai pa, koo mariya na sutun baarai pa. ⁹Ina gau mariya i yii eska timr zemai, naa mariya naa sundumeya wessai yai. ¹⁰Go'gon ina riya zanga, ina gə ma' toms nək ipuna neeka zur. ¹¹Ri'erizi bən kita ki' ina gau naa goosa go'os. Təq kaina gau ni mariya naa sukumei ak pa. Ama ina gau iya i kweesi pakai naa iya i kams zurai koo andəya. ¹²Doolezi dikonii ina gau mariya naa kiiz muzo mu'ui, sə ina gbaa yangiya ii naa gwaama iim. ¹³Iya i bo'rə hidima wessai i kink de'ka naa gbam naa eska timra pu Yeeso Kweebaazəllə. ¹⁴Npu biiska neta attə, naa sundumeya zakarə moorəi naa lo'kapa. ¹⁵Ama mina lo'tə npu biiskarə nək sə a meɛ ni a ri'gəskən tomtəya moorəi gwaaga Billək rə, uki ikiliisiya Billa naa zəngsal, de'səz naa po'kaa zemak. ¹⁶Ina sinəm renni pa i yii bongə nooska Billa aal zəmazi naa gbi'kəm, "Gbəttə zura ulləl zokrə roo, Rums neksupu, malaikai í ogu, í ri'gən paka ullək menkirə te' tele, dəl esə timr ullə, sə í pe'su paari ara gbi'kəkrə."

Chapter 4

¹Nøk ri'ik Rums doosapu kaaka allə bonge, zoora ɸapsarəl mari uri i daak eska timra iil sə i gən sundumeya ii rumsa səərəmerəssə na kubruskəna mairək, ²songb rə roo, naa dankaamrə, sundumeya ii i wengsək. ³Ii i ro'kən kiim naa kweɛka rekaa Billə go'tək nøk sə ina mar na iika usuko iya i esə timr airə te' na iya i mɛɛ zəmai. ⁴Nøk ina Bil bo'rən yas pu wessa. Nøk ina kwee naa iika usuko tele, tɔɔ aka mu'us pa. ⁵Nøk i bukutəpu naa paka Billək naa weerək. ⁶Mona sundəsun uriyangi neta at, a gakp senza wessaz Yeeso Kweebaazə, nøk i woma wonzi paka eska timlə zəmak naa kubruskənaa a duu wessak. ⁷Ama mu'sum pangna zukan a kita ki' a dooriyai i iin. Gobtəra ri'il, doksəm zura mol duuka Billə. ⁸Nøka ri'ik dokska zok go'gon topa ama dokska zur duuka Billə go'gon koo andəya, nøk ina Bil doo bo eskaan zoora rikakal naa a zakallə. ⁹Paka ak go'gon kweekarə reksapu ika kwee yas. ¹⁰Ina bo'rə sə epu kamkpən tomse ketan, nøk apu naa de'eska timr Billa naa zəngsallə, ura kees mari yasaz, musamman iya i esə timrai. ¹¹Doom paka ak sə gə a kubrusən neta at. ¹²Ka ii sə koo neeya na sáá gbams moos pa. Gobtəra ri'il, gamn ina kubrukarən mariya i duu Bil airə tele: pakrə, goosə, iikənka, ura i kweɛsu pak as naa riisəm. ¹³Mina gə zaa, yaksən zok zangəkarə, naa dooka paka Billək, na kubruskəna. ¹⁴Ka yer esəka i esa anabchirək pa, ara dooniya ikiliisiyarəi i saasəna nat moorə paak. ¹⁵Gbaam gban neta at, de'səm zok roo nøk sə a gau mɛɛnzəz marirə mu'ka. ¹⁶Gbaam zura mondəl na ina a kubrusənan rəm mu' nettirə roo. Nøk sə a kees zura mondəl naa iya ipu gɛɛka rəi.

Chapter 5

¹Ka yengsə dōons pa. Nōka ri'ik, doosnu pak ni daak. Dōosən yanga gbami ni uriyangik. ²Doosən kita ki'a dooriyai pak ni maiya moozak, yanga kita ki' ni watkiwii naa riisəmrə roo telek. ³Noosən tuukì, tuukiya zəmai. ⁴Ama tuukuza puna yangiz koo yanga domdawai, ina ma' yiika ni i nooskən zeeuwa gwanirəu wak. Ina geesən dō'ga mariya ii, nōk uni ina Bil geen tingtəmam. ⁵Nōk tuukuzza zəmaz apu gwan muzəz, na de'es timra ulləl Billə. Koo bənaya pu oorəkrə naa weerək tuks naa ubla. ⁶Ama, kitakiiza ii gabta tingnəmrət wərpu, koo nōka punaa zəngsak. ⁷Dōom paka Billək neta attə, nōk sə kaina gau iya doo paka go'pak iirə páá pai. ⁸Ama maza le' bo'oska zeeuwa ulləu unapaz, musamman mariya gwandə gwa'ai, sinpu eska timr, dikka ura mee Bil paz na ur. ⁹Ina ge' kita kiiza tuukuza reksapu wi' zu' taarəz, kita kiiza ya'az muzəz. ¹⁰Ina meeu naa tomteya ullə wessai, koo le'ka kamkpa yangiya ulləirə, koo naa kweekwen mara gini, koo neksə mariya i esə timrai dəntai, koo ura po' mariya i bəsi baarai, koo ura wərpaz bo'ka tomteya oomii rəi tele. ¹¹Ama tuukiya i dō'gə pai, kaina ge' zok pa, nōk ina kasə winkaa zokrək a gau keerəssəs Kweebaazə, i iik in kiim. ¹²Bilaa ekirəzi sə i toogəsə zuta gwanirət bilətta yaakarət, nōk i laksapu dokskaa iirə seenzaz. ¹³I keesapu naa gōosa wōrurəs, i duu gwaam gwaam. I gau gabta wōrurətti kotto pa. Ama i gau dangkaamei yi, naa iya doorə pangna tōoyi pandəi, iya i bo'rə ina tōo ika bo'rə pan i doo ina go'pan. ¹⁴N ii tuukiya i dō'gə pai ina ree kiimrə, sə ina dingə yangi, sə ina kam gwaak, nōk ka esə səərəbaaz bila dookə paka go'pak enkurək aarə kamkpa tomteya i go'pairə paa. ¹⁵Nōka ri'ik uri yerapu duuka səərəbaazə. ¹⁶Kita kiiz uza ura naa eska timraz na punaa tuuki sei na po'i, nōk sə toms kana daksə mariya i esə timr Billəirə pa, nōk iya i esə timr Billəirə ina po' tuukiya zəmai. ¹⁷Kala doonza ikiliisiya rəz ura pu tomsə wessa, esnu gbi'kəm wessa we', musamman iya i bo'rə wa'azi naa kubruskənaz. ¹⁸Nōk rababaaz doo bonge, "Kaa doksə negəza baakrəz su' zora pu su'kun koourə allə pa," gə "Ura bo'rə tomsaz kink kin toksaa ullək." ¹⁹Kaa kwee zagəm dōonirə paa pa. Sei ina kinə seedaakui ittikə koo taarəkə. ²⁰Bi'səm iya naa hakkei ai marirə mu' nōk sə ser na kam iya i seetəi. ²¹Npu dooskarə Billə mu' na Kweebaaz Yeeso rə, naa malaikaiya i i teegəi, duum dookaiya ai ka gau naa suksa baar na bo'ka una na yiika be'səm pa. ²²Kaa gbakə saasəska uza nat pa. Kaa tor hakkeiya uza rəirə pa. Zo'om zura mool ookapa. ²³Kaa ree mu' naa bo'ka maam pa. Ama gobtəra ri'il, bo'om maama inabirəm topa nōk baara mol naa kunta moorət. ²⁴Hakkeiya urirəl ipu kaaka allə, i assəni pu mu'ka ar bissə. Ama uri hakkeiya ii pu duukirə sa'ka. ²⁵Ri'eri bən, ii uri tomteya iirə wessai ipu kaaka allə, ama uri gə i sumsək zok pa.

Chapter 6

¹Seniya ipu senurə dii ina gwenə dangwaniya ii i tooton eska gbi'kəm tele. Ina bo'rə ri'eri nɔk bo'ta sə i laas riira Billəl, naa kubruskənaa ullək. ²Seeniya dangwaniya ii mariya i esə timraiya kaina səyi pa nɔk ii uriyangiya ii yi. Goptəra riil, ina bo'si toms naa wəru pa. Nɔk dangwaniya i regən tomsa iisai, mariya i esə timr naa iya i iikən aiyi. Kubrusən gə a yii neta at. ³Na gau uza na kubrusən una som sə gə na mu'us kweeka kubruskəna zəmak, waato paka Dangwanz Yeeso Kweebaazzək. Kwe'kən kwen ni i kween kubruskəna Billə pak. ⁴Maza ezi ura tæg zur azzi gə mee una pa. Goptəra ri'il, punaa dingkənka naa sinəm pagrəmrə paa. Pagrəma emi kamtək kan keerəs, naa ruuska ro'or, naa də'kənka, naa sundumeya engkurəi. ⁵Naa geekənka pa marirə te' iya ipunaa sundumeya oomi pai. I daapu bilaa zəmak. I sundə bonge nooska Bil bilaa kinka zaudirəkki. ⁶Ri'ak duuka Bil naa de'eska timr baksizi gbi'zəz. ⁷Nɔk a zan koo una dəllə pa, a le'ek keeka na koo una pa. ⁸Goptəra ri'il reka naa yalən na daksa. ⁹Ri'ak iya i laa ina na'rənai i torton basurə, tərərə. I tor ton neta mə'əm rəttə naa winsa go'pak, naa kala ina tos mari sə i kasə hakkeirə naa wo'ka. ¹⁰Nɔk iika wees, uki gidaa enkuwa koo andəyak. Mari uri nɔk laaka wees sə i kebs eska timra iilə, sə i goptə zura gwanirəl baar gomt gənɲa. ¹¹Ama moo, maza Billəz, keem neta attə te' duum ina wessan, duuka Bil, kweeka pak, gbaaka, bəska baar, na tiska zur. ¹²Yaam yaara wessat eska timlə, kam zəngsa bəmpas i dennas a enirəzi sə a esə seedaakum, seedaakuirə gənɲa ina pu wessandə pa. ¹³Npu dooska ina andə Billə mu, ura biis net telez, naa Kweebaaz Yeesorə mu', ura doosə Bilatus Baabunti ina zəmanaz. ¹⁴Duum dookai wessa we', kaa bo'rə ina go'panpa, haa getkaa Dangwanza aaz Yeeso Kweebaaz gətkənəkrə. ¹⁵Bil Yiik gbətkaa ullək zoora wessallə, Bil, ura naa sə'səmaz ura gwan muzo na gbi'kəmaz, Gwanza pu gwantəz, Daa Bil ura pu gwantəz. ¹⁶Gwan muzo zi ura wərk paz, ura gau oosa maz le' səka roo pakrə, ura ogəz pipa, ko ura gwenkus pipa. Gbi'kəm na gbama bəmpam na gau ullə. Na gau ri. ¹⁷Doosəm mariya naa na'ai dəllə te'ei kaina tæg zur pa, kaina de'es timteya ii zaudiya bəmazəz pa. Noka ri'ik, ina de'es timteya ii Billə. Ura esaa zaudiya zəmaz nɔk geeka tingnəma aam. ¹⁸Doosəmi ina bo'rə ina wessan ina gau na gban bo'ka tomtəya oomii, ina gau iya i fas na' esəkrəi. ¹⁹Ri'zi sə i de'sək zuta gwanirət kurkaa wessat ina zakandə. Nɔk sə ina kwee zəngsa wessat. ²⁰Timoti, təgsəm ina i esan, kaa səəsə paka mə'əmrək naa sinəma geekənka pipəmrə ina der meeka songbrəm. ²¹Mari uri i doo neta eti nɔk i kepsapu eska timlirə. Go'num na gau naa ii.

2 Timothy

Chapter 1

¹Bulus, manzo Yeeso Kweebaazəz naa iika Billək, nɔk alkawalla zəngsəz apu Yeeso Kweebaazəz, ²rekarə Timoti, waza gbaanzaz: go'num, naa yirku, naa gabta wessat diga Daa Billə naa Kweebaaz Yeeso Daa aaz. ³N iisə Bill usuko, ura n noosúz diga dɔ'ga mariya miirə, naa sundumiya wessai, ni n sundəna weerəka Billa miiləkrə koo bənaya tuks naa ublak. ⁴Zoka n sundən naa meema moomak, n ii okà, sə n gau naa yaksa zok wessa. ⁵Í de'essə timr naa eska timra moorə zəmazə', keetə diga babaa mooz Loyis naa maiya mooz Afiniki, gəbən, n mee pu moorə. ⁶Nok a anni uki bo'rə sə n sundusəna naa esəka Billək moorə nɔk yiika na'a mii moorə. ⁷Nok Bil esaa rumsa selləs pa, ama a gbi'kəmrəz naa kamska zur. ⁸Noka ri'ik zur kana dəga eska seedaakum Dangwanza aazə pa, koo mii Bulus, pursunaaza ulləz. Goptəra ri'il, gamn zo'kaa bərka baalək paka tingkəkrə nɔk gbi'kəma Billəm. ⁹Billi keesaa sə deraa naa derkaa oomik. Bo'rə ri', nɔk tomsa aas pa, ama nɔk iika ullək na gə go'numa ulləm. Esaa neta at nɔk Kweebaaz Yeeso diga dəl má'pa. ¹⁰Ama ri'ak kweeka Billək yiipu zok nɔk gbətkaa Keesbaaz Kweebaaz Yeeso rəz. Kweebaazzi kamtə bəmna wərkək gə kamtə zəngsa bəmpas oosa gbə'tə diga paka tingkəkrək. ¹¹Noka anni, i teege nɔk ura bo'ok wa'azi, manzo, naa lamz rekarə menkirə. ¹²Nɔk a anni sə n bər baar nɔk neta at. Ama zur dəge pa, nɔk n meesapu ura n esə timr ulləz. Gə n meemen punaa gbi'kəma de'sək ina n esun haa rekarə ublaa ekirə. ¹³Gbaksəm riika wessak pagna a geeti miirəi, nɔk eska timlə naa gbaaka apu Kweebaaz Yeeso rək. ¹⁴Ina wessa Bil esan, gbaam Rumsa Billə gau aarəssa. ¹⁵A meemen, iya ipu gamnarə Asiyai yas i yesəpu kəl. Baara roolo Fizalas naa Harmazaanas ipu roo. ¹⁶Daa Bil na oksə zeeuwa Onisifaaras yirku, nɔk pu po'kerə koo benaya gə zur dəgu naa dɔkaa miik pursinarə pa. ¹⁷Goptəra ri'il, zoora pin Romanak, laaye wessawe', gə kinə. ¹⁸Daa Bil na yiisu yirkuwa ulləu ublaa ekirə. Bilətta po'net tele buta Afisusattə, i meemen bo wessa.

Chapter 2

¹Noka ri'ik moo, waza miiz, de'səm zok go'numa pu Kweebaaz Yeeso rəmrə. ²Neta a gee miirə seedakui gənpərə mu' dəngsəm mariya wessa í le'ek sə í kubrursən urik gəbən ai. ³De'səm zok naa bərka baar naa miil, ni sooja oomiz Yeeso Kweebaazəz. ⁴Soozeza pu tòmso sə íg zur neta dəlləttə sə yags dənza ulləz zokaz piipa. ⁵Ri'zi bən, gə ura pu gbəsəma nomrəmrə sə í bopsuku meetuwallaz piipa, sei na bamsapu duuka dookaiya i gapsii gbəssəmmirəi. ⁶Təotən baabaaza kam toms go'sumaz ma'ak pe'ka renteya ullə baakrəi. ⁷Gennəm sundumi ina n doosa andə paa, nək Daa Bil eska en meegəskəna koo andəya tele. ⁸Sundum naa Yeeso Kweebaaz, zeeuwa Dauda rəlləz, ura i ruusu diga roobaamrəz, a anni wa'aziya miirə paka tingkak rəz. ⁹Ura n bər baar haa kam sə í dogə ni keekəzak. Ama paka Billək dogo zok pa. ¹⁰Nək ri'ik n bəs baar naa neta at nək íya í teegí, Nək íma ína kinə kweekaa Yeeso Kweebaazək, naa nooska ting ting. ¹¹Paka ak a zəmakki: "Ana wər yam naa úr, a ruuk yam. ¹²Ana bəs baar, a gakp gwant naa ur. Ana sinnu ur bən sinkənaa. ¹³Ana gau naa eska timr pa, ur gakp naa eska timr koo benaya, nək ur sinkən zura gwandəl pa." ¹⁴De'esimi dən timr neta attə koo bənaya. Dingsəmi to' Billə mu'ka nək sə kaina sinkən pangdə paa pa. Nək a eni pu zuk pu unarə pa. Nək wo'sək won iya i geei. ¹⁵Yaam sə a yii zura mool Billə mu' maza wessaz, nək ura kam tomsaz punaa ina dəgsa zullən pa, ura kubrusən paka zəmak. ¹⁶Daam pagna zukan sə le'kən duuka paka Billəkan. ¹⁷Paka ílk gbərk koo araya ni kunuwa wo'səu wak. Írə te'ka Himinayus naa Filitus. ¹⁸Mariya eyi i kéés paka zəmakrə. Í doosapu bongə ruukaa roobaairək bo'rumsapu. Sə í gbaagəs eska timra uri rəl. ¹⁹Naa ri'ik, kurka womra Billəl naa gbamak de'sapu, punaa bi'ka na'a ai: "Daa Bil meəmen iya ipu ulləi" gəbən "Gə maza na der riira Billəl az tele doolezi gakp sə markən naa neta go'pat." ²⁰Gwaaga maza naa na'azzək, neta azurfa naa kangeerizi kotto pa. Bən neta yi'intat naa wómtat pii. Uri nək tomsa wessas, uri boo nək tómsa go'pas. ²¹Uza na nekasapu zura gwandəl nək neta go'pat, ur bən ura go'ozzi. Í de'su bəs, nək net tomsa daa naa gwaagazzə, gagbəs zok nək tómsa wessas. ²²Geemgen naa wingkaa yangrəm rək, laam go'num, eska timr, gbaaka, naa gapta wessat naa íya í der riira Daa Billəl diga timra wessallə. ²³Ama mu'sum dessa mə'əmrəs, nək a meəmen kamtəkan sinəm. ²⁴Senza Daa Billəz tōō ara ka gwakənak pa. Gəbtəra ri'ik gakp wessa naa koo neya tele, na le' kubruskəna, naa bəska baar. ²⁵Doolezi naa tiiska zur sə kubruskən íya í sinnui. Ləəgə Bil ra'səski nok meəkaa zəmakrə. ²⁶I keesək zura íi diga təraa seetan dəkrə, de səərəsipu sə í kam tomsa ullə íís.

Chapter 3

¹Ama meem neta at: ru'a däl bamnaräi bërka baar piik go'ma go. ²Nøk mari í iik zu'teya gwniräi, íya í íí weesai, nooska zur, særa pagn, íya naa timra oopalai, íya í ke'sə úri to' pai, íya í íí usuko pai, íya naa riisəm pai. ³Í gakp íya naa gbaaka oomiik pai, íya naa timra wiilalai, íya í doo paka go'pak, íya í kam zur pai, íya í íí ro'or ai, íya í íí ina wessan pai. ⁴Í gakp íya í yingə marii, íya naa wengka zurai, íya í noos zurai, íya í íí neta dällət sə ar iika Billai. ⁵Í goo mariya í nōos Billai, ama i sin sin gbi'kəma ulləm. Kai duu goosa mariya ri'eirəs pa. ⁶Nok uri íí rə te' mariya í todə gwaam sə í sərə kita ki'a í bə'pai. Kita ki'a ri'eyi í toogus ton dōōrapa hakkei. Í kée bila nok neta dälla soma'so. ⁷Kita ki'a ai Koo bənaya ipu kubrukrə, ama kink meeka meegəskəna zəmak rə pa. ⁸Ni Yanisu naa Yambirisu i rúúsən Muusarək. Riizi bən lamiya songbrəi i mu'sən zəmak. Ii mariya í yáápu sundumeya iirəirə. Iya naa eska timra songbrəi. ⁹Ama í rek mu' pa. Nøk mə'ma iim gbətək gbən kaka allə marirə mu' ni gwan mariya eyi yak. ¹⁰Ama moo, a duupu kubruskəna miik, naa bo'kaa miik, naa iika miik, na eska timra mil, naa bəska baara mil, naa gbaaka miik, ¹¹Bərka baara miil, naa basu a miu, naa irəm neta okse miit Antaakiya, naa Ikoniya, naa Listira. N bəs baar. Neta etirə tele, sə Daa Bil keese. ¹²Iya i ii gakkpa mariya wessai tele Yeeso Kweebaazə i bəski bən baar. ¹³Ama enkabai naa iya i bo'rə neta go'patai i rek mu' naa engku. I yaasək uri bilaa wessakrə. Ii naa zura gwanirəl i yaapu bila. ¹⁴Ama moo de'em neta a meegəsaputtə sə a esə timr paa naa gbam. Nøk a meemen ura a kubrə ulləz. ¹⁵A meemen diga zoora a piin waizəzak a meesapu paka biisənka neegummak. A anni meegəskəna bəsak nøk kweeka rekarə eska timra moolə Yeeso Kweebaazə. ¹⁶Kala paka rababaaza Billəzzək keetə diga Billəzi. Go'gon kubruskəna rə, gə biskarə, gə zeesəska pakrə, naa go'ruskarə, naa kubruskənaa wessakrə. ¹⁷Pu ri'eri nøk senza Billəz gapsapu wessa we', naa gekkpa kala tomsa pu oomissə.

Chapter 4

¹Npu eska dooka az Billə mu' naa Kweebaaz Yeeso, ura zeesak bis iya i wərai rə na iya naa zəngsai, nɔk gbətkaa ullək naa gwanta ullət. ²Gamn naa gepsəm sə a doo paka Billək, koo naa tingra koo naa tingra pa, bi'im, le'num, leerəsəm, naa bəska baar naa kubruskəna yas. ³Ru' ipu zakrə ara mari i bəskən baar kubruskənaa oomoikrə pa. Gəbtəra ri'ik, i toogəska lamiya i dooski ina i ii geekanan. ⁴I ke'ək to' gongarə pa, i ke'ek to' səiya zukkairə. ⁵Ama moo, gbopsum timr koo andəya yas. Bəsəm baar; kam tomsa paka tingkakrə yi'səm tomsa moos. ⁶Miigə ri'ak n keepu bila. Dənna bəkaaa miikrən rektəpu. ⁷N yaasapu yaara oomit n bamsapu noma miim, n kampu eska timr. ⁸I de'essə pu meetuwalla go'num rəz, a Daa Bill zeezba bissə eskeu ublaa rookroz, mii kotto pa ama na iya i ii oka gbətkaa ulləkai. ⁹Yaam a zaa mirə naa gbaku. ¹⁰Nɔk Dimas daaye pu. Nɔk iika dəllək daaye pu, ri'gə Tassalonika. Karaska boo ri'gə Galatiya, Titus bo ri'gə dəlla Dalmatiyallə. ¹¹Luka zi kotto epu yam. Pe'təm Markus sə i zaa yam, nok go'se gon tōmsə. ¹²Tikiikus boo n tōmu pu Afisus. ¹³Mona pu zakrə, kweetə yaluwa gbə'karə n daatə Karbuusarə na'rə Tarwaasa au, naa rababai, na gə wongna naa biit am ¹⁴Iskandari tibaaza nēt suktənsəz bə'se ɛnku tekta pa. Ama Daa Bil faasku fan tomsa ullə go'rəssə. ¹⁵Moo bən tərnu tən, nɔk ii paɲna een pa dii. ¹⁶N see n keesən zura miilak, ura de'serəz pii pa. Gəbtəra ri'ik, koo nēya i daye. Kaina ge' inan iirə paa pa. ¹⁷Ama Daa Bil de'serə, sə gə po'e nɔk diga miirə zi dooka paka tingkak na yi'is zok, sə menki yas ina gee. Gbise kəzəz su'rə. ¹⁸Daa Bil gbiske diga tomtəya ɛnkurəirə, sə gə nēke, sə kamkpe gwanta ullə paarittə. Nooska naa gau ullə ting ting. Na gau ri'. ¹⁹Də'səme Biriskila, naa Akila, naa mariya Onisifarassə gwa'ai. ²⁰Arastas piti Koranti. Taforimas boo n datu pu kunzuz Militas, ²¹Yaam a zaa niig nagə zaa. Aubulus pu də'əskarə naa Budis, naa Linas, naa Kalaudiya, naa uriyangi yas. ²²Daa Bil na gau naa rumsa moos. Go'num na gau naa moos ii.

Titus

Chapter 1

¹Bulus sənza Billəz naa manzo a Yeeso kweebaazəz nɔk iya esə timr mariya Bil tēegii naa mēeka zəmak na iika gapta Billəttə te', ²naa iya i de'es timr zəngsa bampa Billəssəi, iya pag songb pai, bo'si alkawal diga zoora dooləi. ³Gbəttə paka ullə esə mina dook. N bo'rək naa dookaa Bil kweebaaza aazzək. ⁴Rekarə Titus waza zəma eska timra aalləz, go'nəm naa gapta wessat diga Daa Billa aallə naa kweebaaza aaz Yeeso ura kweekaaz. ⁵Nɔka riiki sə n daata Kariita nɔk sə a bams tomsa yiis zok pas, sə a tēegə dooni dermeya gbi'ki airə ni n doosnak. ⁶Doolezi Doonz na gau ura i doo ina go'pan ullə paa paz, Ya'za kiiz muzəz, naa yangiya wessai iya i də'ni kēeku koo i kams zur pai pa. ⁷Too ton doonza iya i duu Bil airəz na gbi'kəma ulləm gbaaka gwaga Billəkrəm, na gau ura bo'rə ina go'pan paz. kana gau maza pag pagn zuk zukaz pa koo maza bəs baar paz. Kana gbakə suksa baaraz pas, ko bo'baaz, ko rə'baaz ko sutun baare. ⁸Gəbtəra ri'ik na gau maza kwēe mara ginis, ura ii ina wessannaz. Na gau maza naa go'nummaz, maza naa sundumez, maza kams zuraz. ⁹Maza kam paka i kubrusunuk dēdennaz nɔk sənə wəngrəs uri naa kubruskənaa wessak sənə go'rəs iya mu'sui. ¹⁰Nok iya i kwee pak pai ipu gənga, gon mariya i nabsapuirə te'ka pakrəma iim a zukammi. I sərə sə i yaas mari. ¹¹Zəmazi i tōton ro'kənarə nɔk i kubrusən ina tōo kubrəskənarə pan, not baksiya dəkəsa zulləz sə i gbans zeeu yas. ¹²Uza muzə iirə te'ka, ur maza naa bə'ruwazzi, doo bongə, "Kiraawai mariya i rumgbo songbeiye, iya i lapu laatərai, do'neta go'pat, wəri naa sutum baarei. ¹³Paka eki pu wessa, nɔk riik go'rəsni sə i kinə eska timra wessal. ¹⁴Kaa gən timra moos səiya Yahudaawairəirə koo dookaiya mariya i yesə gongaakum kurairə pa. ¹⁴Kaa gən timra moos səiya Yahudaawairəirə koo dookaiya mariya i yesə gongaakum kurairə pa. ¹⁵Iya ipu oomii, ko anya pu oomi. Ama iya ipu naa se'em sə i esə timr pai ina oomin pii pa. Nok timtəya ii naa sunduniya ii i laapu. ¹⁶I pe' géé bo mēemən Bil, ama i sinnupu tomtəya iirə. I duu ina doon pa. Ura tammən ina oomin iirən pii pa.

Chapter 2

¹Ama moo, doom ina wessan paka go'num rəkrə paa.² Doolezi yara mariya dɔɔriyai ina gau mariya naa kamska zurai, iya zu'tiya ii ipu oomii, iya naa go'numai, naa gapta wessat, naa eska timr, gbaakaa oomik, naa buuka timr.
³Ri'eri gəbən, doosən kitaki a dɔɔriyai ina gau gapta wessat ni tɔɔ kitaki ika gamnak naa kamska zur, ikana sukrə uripa. Ka' ina gau seni bo'ka maama inaabirəmɾə pa, ina kubrusen ina wessan⁴ nok sə ina geesə yanga kitaki sə ina gbaa yaari na yangiya ii.⁵ Ina gèèsi sə ina gau ki'a naa sundumeya oomii, naa mɛɛkai, iya gbaa gwaama iim sə i geesə yaariya iiyai. ina bɔ'rə rii nok paka Billək kanaa laask zok pa.⁶ Ri'erizi gəbən weenrəsım yanga gbami ina gau naa kamska zur.⁷ Ko andəya yiim zura mɔɔl ina kubrukarənnən, sɛgə a bɔ'rə ina zəman kubruskaa mookrə.⁸ Doom paka wessak sə i bə'əskəna pak, nok sə ura kwee paz na gee dəkəsa zur, nok pu naa ina dook aarə paan pa.
⁹Seni ina kweesə dangwaniya ii pak ko andəya. Ina yagi zok, ikana sinkən naa ii pa.¹⁰ Ikana ruuri una pa. Nok riik ina nɔɔsi sə ina esi gbi'kəm koo andəya tele, sə ina kamtə baksi kubruskənaa Bil kweebaaza aazəkrə.¹¹ Nok go'numa Billəm gbotəpu marirə yas, geesaa ana mu'us gapta mairət naa neta dellət.¹² Kubrusnaa ana mu'us neta go'pa dellət. Ana gau gapta wessa Billə mu'ut, zamanu a a pinnu azzə,¹³ sə ana de'es timr kweeka sə'səmɾə paa. Ublaa go'numa Daa aarə gbi'zazzəm naa kweebaaza aaz Yeeso rəm gbotkənəkrə.¹⁴ Yeeso esə zura ulləl nok aa səbo kweyaa bissə mu'ka tele, səbo yesaa mariy wessa we'ei bondəi, iya i təəgii, sə i le'eklen kamkpa tomsa wessassai.
¹⁵Paggəm naa gbam sə a wengris neta at. Go'rəsum naa gbi'kəm tele. Kaa ii sə uza na bə'sa pa.

Chapter 3

¹Sundəsini ina noos gwani sə ina esi gbi'kəm, ina kweesi pak sə ina gau naa gbaksa tok tomtiya wessairə paa yas.

²Sundəsimi ikana doorə koo mazpa, kaina sinkənpa, ina daa ko neya naduu ina goosun. ka ina noos zur marirə pa.³Nok aa bən dōo, mariya naa sundume pai yi naa mariya i gee pak pai. A yaàpu bila, sə a gau seniya geeka tingnum naa neta dèlləttəi. A gau enkurə te'ka naa zeesa. A meekənpa sə a mu'uskən andə te'ka.⁴Ama go'numa Daa Billəm naa a kweebaaza aazzəm gbaaka ullək marirə paak na gbotə.⁵Nok tomtiya go'numrə a kamiyi pa, ama nok yirkuwa ulləmmi sə kweyaa. Kweyaa neksəkaa dinkaa pəkkakrə, naa pə'kəma Rumsa Billəssəmrə.⁶Daa Bil kuutaa Rumsa ulləz gənga keesbaaza aaz Yeeseo kweebaazə.⁷Bo'rə ri'erizi nok sə ikana zeesaa bispa go'numa ulləmra, a gəkp naa bagsa timr mariya i pe'ek binta zəngsa bəmpassəi.⁸Paka ak kwesapu zok. N ii minge i doo paka ak naa gəbam neta attə paa, nok iya i esə timr Billəi ina pe' kamkpa tomsa wessa ni gon Bil esni ina kamənnak. Neta at a wessatti, gəbən puna baksi marirə mu'ka yas.⁹Daan sənnumma mə'əmrəm naa neta doka dō'ot naa suksa baar naa dinkənka dookairə paa. Neta eti pu zuk gəbən bagə una pa.¹⁰Mu'sən koo neyaya ura kamtə markənka iirə te'kaz ina dinsupu to', də' mukə koo dən ittənə.¹¹Meem mazzi keepu bilaa wessak, pu bō'ok hakkeirə sə wō'os zura gwandəl.¹²Mina tomtə Artimas ko Tikiikus moorə, gbatəm a okse Nikopoolis, ara n iin gəkpəna googakrə.¹³Tomtən Zinas ura le' zeeska bisaz naa gbaku, naa apoolos ni soou kamkpini unarə pak.¹⁴Doole mariya aai ina kubrə ni i kamkpən tomsa wessas sak, sə ina tok neta gbee baarat ya' ina gau kotto pa.¹⁵Mariya epu yammai tele, ipu də'əskarə. Də'səm iya i gbaaa eska timləi. Go'nəm naa gau naa ii yas.

Philemon

Chapter 1

¹Bulus, pursunaaza kweebaaz Yeesorəz naa ungowanz Timtaawus rekarə Filimon ungowanza e iinu pa tomsəz, ²naa doowiya kiizaz Afiya, naa ungowanza arrə ar ya'amrəz Afikus naa mariya i esə timr i dakən moorə gwa'ai.
³Go'num naa gəpta wessa Bil daa à aaz naa Kweebaaz Yeesorək na gau naa ii.⁴Koo bonnaya n pu iisək Bil useekorə n pu toskəndə weerəka Billa miilə.⁵N gee paka gbaaka naa eska timra illə daa Yeesorək naa iya i esə timrairə yasak.⁶N Weerə Bil dakska zura iilə eska timləl na ree mu' nok meeka kala ina wessa pu iirə te'endə kweebaazə.
⁷N pu naa yaksa zok haa sə timr tabse nok gbaakaa mook. Nok timteya iya esə timrairəi i kissəpu.⁸Noka riik, koo de n punaa le'səma n eskəna dokaa kweebaazə sə a bō'rə ina n doon.⁹Naa riik, nok gbaaka, n ii ooruka - mii Bulus, dōonz, gə ri'ak pursunaaz nok Kweebaaz Yeeseo.¹⁰N pu oorukarə nok Onisiimus, waza miiz, ura n gau daazəz ullə sargaiya miirəirə.¹¹Nok dōo gə pu naa bote uza moorə pa, ama ri'ak pu naa bote aarə.¹²N getnupu moorə, ura pu miirə timlə koo bonnayaz.¹³N ii n ka kamsu mində ang səka bō'se toms nok moo de n pu sargaire nok dooka paka tingka Billək.¹⁴Nok n ii bō'ka una naa iikaa mook pa. N ii ara tomtəya moorə wessai i gəkpən naa gəmak pa, ama na gau naa iikaa mook.¹⁵Ləəgə noka enini sə i markən naa ur ru' tōpak, nok səna gətə moorə naa gəpt haa tinntinj.¹⁶Diga ri'ak gəkp sənəz pa, ama ark sənəz, gəkp urgowanza a iikunupazəz. Ura gbaanəz miirəzzi, moorə gə maa ark an zokrə roo naa Daa Billə.¹⁷Nok riik, na mii ungowanza moorə tomsəzzi, kweemu ni a kweene miik.¹⁸Na bō'sapu unaa go'pan, koo a duwudun una, doosme mii.¹⁹Mii Bulus n biisa ina an naa na'a mii: n toka. sei mina doosapu moq a miizi pa.²⁰Ōo, ungowanz, bō'səme go'num nok Daa Bil; esəm zəngsa miis əngəska kweebaazə.²¹N biisəna ak nok n meemən a duudun paka n doosak. N meemən a bō'okbon ark ina n oorən.²²Gəbən laasne ar tiina, nok n pu okrə weerəka Billa iilə, lo'ok pa gətkəne iirə.²³Efaaras, ungowanza miirə gəptə pursunarə nok miiz Yeeseo Kweebaazə pu də'əskarə.²⁴Ri'eri gə Markus, Aristaakus naa Dimas naa Lukka ungowaniya miire tomsəi.²⁵Go'numa daa aaz Yeeseo kweebaazəm na gau naa rumsa moos. Na gau rii.

Hebrews

Chapter 1

¹Doka dō' Bil pag naa dō'ga mariya aai anabawaya ulləirə, dən gənna billət soma sō. ²Ama ru'a airə, Bil pag naa aa Waza ulləzəz, ura de'su pe'ba bintezəz koo andə paya tele, ura gə ulləzi sə wom dəllaz. ³Waza ullə ezi uzi dənta oosaa ullə gbi'kəmrək, goosa ullə zəmas, noos koo anya naa gbama ullə pakrəm. De' le' ra'aska hakkei, sə gau na' go'naa ura naa Gbi'kəm paarikrə.⁴Uza gau naa gbi'kəm malaikairə, ni riira pe'tel punaa gbi'kəm haa ar ri'teya iirəi wessawe'. ⁵Malaikaa pazzi Bil mede doosu bonge, "Moozi waza miiz, wonka N gapsapu daa mooz" naa gəbən, "N gəkp daa ulləz, ur bən gəkp waza miiz paya?"⁶Gəbən de Bil kamtə Waza ullə seenzaz dəllə roo, doo

bonge, "Malaikai yas ina noosu." ⁷Malaikairə paa doo bongə, "Yes malaikaiya ulləi rumsəs, seniya ulləi ra'a egəkək." ⁸Ama Wazzirə paa doo bongə, "Teng gwanta moot, Bil gəkp tingting. Gbala gwanta moot uki gbala wessak. ⁹Nɔk a gbaa gban go'num sə a mu'us ina go'pan. Nɔka ri'ik Billa mool, woosapu naa waaga yaksa zokrək haa a ar iya i noo yammai." ¹⁰"Ma'karə Daa Bil a kur dəl. Ara billə paak tomsa mondə nattəssi. ¹¹I laak lan ama moo a rək mu'ka, i busək ni yaluk. ¹²A kooki ni gbette sə i yetək ni yaluk. Ama moo apu ni a pinnak, wi' a moo i bamkp pa." ¹³Ama malaikairə te' neezi Bill medə dooka bongə, "Gam na' go'naa miikrə, Sei mina yesapu umkeereiya moo ar de'səna dənta moot ya"? ¹⁴Malaikai yas rumsa i tom nɔk ina noose sə ina gbaa iya i pe'ek binta iya kweekii paya?

Chapter 2

¹De pu zəma dooləzi a genkən hakilo a aaz ina a gee Waza Billəzzə paandə bo'ta sə a daa eska timr lo'ti lo'.²Paka i doo malaikairə su'rək na zəmazi paak naa gapsapu zəmazi. Bil zeas bisa ulləs naa go'num iya i mu'us duuka dookaiya ulləi yai dikka bis yas naa mu'uska geeka pak sə ina kwee toksa ika kweeyak.³Ri'zi sə a gbişək ya? ana dāa oosa gbi'kak ak ya? oosa Daa Bil doosənaa ak, naa seedaakuma iya i gee ai.⁴Bil maa seedək naa yiika neta məsəmrət naa gbi'kəm soma so' naa bən eska Rumsa oomis sə mar naa iikaa gwandək.⁵Bil de'es malaikai ina gbəa dēlla pēlla womkpal pa, goptəra ri'il, tos kweebaazi na gbəa.⁶Uza doo rababairə pakkirə paa bongə, "Maza neezi ya, sə aka sundusuz ya? Koo Waa maz, ura a gbəau az ya?"⁷A wom mari i gas malaikairə topa; ama a noosi naa gbi'kəm.⁸A es koo anya iirə dii. Bil de'es uzi gəkp gwant koo andə paa ya. Eki yii ina seek sa'an pii pa. Ama ri'kak gə a og maz gwant unarə paa pa.⁹Ama e mēe Yeeso a gbətə paa ni ura gas malaikairə pa. Nək bər baar sə wər, Bil essupu ara ar yasak. Yerpu Yeeso koo andəya paa, nək Yeeso wər nok mari. Nək Bil oksnaa yirkuki sə eni bo'rəm. Go'gon ara Bil yerken Yeeso ri'ik nək bər baar sə wər nək aa.¹⁰Bil uzi wom net yassaz, go' nək uzi ii neta bo'rət yas gau. Yeeso uzi bo'rə sə Bil Kees mari.¹¹Yeeso,ura kaas mari naazi nək Billai, gwan mariya Bil doo ipu oomi ullə mu'ui yasai i keetə ar mukə, Gwan Billə. Nək ri'ik Yeeso gee dəkəsa zur derkirə uriyangi pa.¹²Zinba ges bii gee kweebaaz doosə Bil, "N dook riira mool uriyagiya miirə te', N zink gella nooska moorəl ar tookənaa iya i esə timrairə te'!"¹³Anabi gə bii rababaaz uzarə ina kweebaaz doo Billə paan: "N hooluku." Gəbən ar uka rababaazə, Kweebaaz doo iya ipu ni yangiya ulləiyairə bongə, "Mii naa yangiya Bil esəi epu ari."¹⁴Nəka ri'ik, de iya Bil dərī yangiya ulləiyai mariyi, Yeeso bən yerpu maz ni iik. Seetan punaa le'kaa bo'oskən mari sə i serəmmum wərkak, ama Kweebaaz yer maz nək naa wərkaa ullək naa le'eska wərk yerək seetan maza gham pii paz.¹⁵Yeeso bo'rə ri' nək səbo fasaa aa yas, sə a le'ek daaka sera wərkrəl.¹⁶Nək Yeeso yerən mazak, zaa po'ok malaikairəzi pa. Ouwo, nəka àà a a kwee Bil ni Ibraahim bo'rəkki iya ii po'kaai.¹⁷Nəka ri'ik sei Bil yer Yeeso see ni aak, ni "uriyangik." Gau firist a gbi'zaz og mari na yirkuz sə kamsə Bil toms naa timr muləz nək wərkən nək hakkeiya marirəi sə bo'rə bilaa Bil ra'səkənīk.¹⁸Yeeso le' sə po' iya basu i toski hakkeirəi nək ur naa zura gwandəl bər baar sə tor basuwa hakkeirəurə.

Chapter 3

¹Noka ri'ik uriyangiya naa riisəm ai, ni derənnak. Sundən naa Yeeso, manzo naa fīrist a gbi'zaz a dooka hakkeiya aairək. ²Sen Bil naa timr mulə, ura teegus, ni Musa sen naa timr mulə gwaaga Billəkrə. ³Nok i pe' Yeeso ura wessa naa gbi'kəma nooskarək sə ar Musa, nok ura wom gwaagaz punaa noosək sə ar gwaagi. ⁴Kala gwaag uzazi wom, ama ura wom koo anyas tele uzi Bil. ⁵Musa senza wesazzi Billə gwa, doo don neta bə'rumkpat a zaakaz. ⁶Ama kweebaaz uzi Waza gau koo andəya gwaaga Billekrə. Aayi gwaaga ullək, ana kam gbama am wessa we' naa gapsa to'a kənkarəi. ⁷Noka ri'ik puni Rumsa Oomiz doo bonge: "wonka ina gee gwera ullək. ⁸Kai wengs timtəya í pa, ni Isaraila i bo'rən sinkənkənək ni gwegnik doolə roo. ⁹Ara daiya í i gwegnek haa, wi' zu' ittə ipu ok timteya miirəkrək. ¹⁰A eni rəzi timra miil laa naa dənə roon. N doo minge, tomtəya í koo bənaya ipu kanarə i mee billəta miit pa'. ¹¹Ni N gba'təm suksa baara mindəirə: 'I tork miirə zəngsarə pa.'"¹²Geen gen, uriyangi sə timra rumsa go'pas kana kinə zok irə te'pa. Timra yesək Bil kurraz. ¹³Ama wengrəsən zu'təya indəi wongka naa bo'ta haa ubla uka na pii ina der wonka nok sə uza iirə te'ka kana wengs naa səərəməya hakeirəi pa. ¹⁴A gapsapu iya popsa naa Kweebaazzəi, ana de' naa gbam ullə diga ma'karə rekarə poorot. ¹⁵A enirəzi i doo bonge, "Wonka ina gee gwera ullək, kai wengs timteya ii pai ni Israila i bo'on toi yandək."¹⁶Sei neriya i gee Bil sə i toriya? iya Musa meetən ya'az diga Masaraawairə paya? ¹⁷Naa neezi Bil baar sugu haa ublut zu' ittə ya? Naa iya i bo'rə hakkeiyai, iya wəngna iin kittə doolə roo zi paya? ¹⁸Neeyi Bil gba'təm bonge i tork boorə ar əngəskarə pa, naa iya i duu wuw pazzi gə? ¹⁹A og noka ri'ik ii kinə torka ar əngəska ulləkrə pa nok eska timr piipa.

Chapter 4

¹De' i daasapu dokaa torka ar əngəskənaa Billəkrə, a gee sera nək uza arə te' kana kasə tor pa. ²A geesapu paka tingkak əngəskaa Billəkrə, ni í bo'sən Israilaiyak, ama paka rook naa gə iya i geen sə i daa eska timra iil pa. ³Aà a esə timrai, a tooton əngəskaa Billət, ni doo bongə, "Ni en bədəsən pak naa suksa baara miirə ak, i tork əngəska miirəkrə pa." Koo naa ri'ik, tomtya ulləi i bampu diga ma'ka dəllə. ⁴Ar ukarə dosapu paka ublaa əngəskənaa gbansa akrə, "Bil inge ubla gbansa ra'akrə tomtəra." ⁵Bən doo bongə, "Ii tor əngəskənaa boorəkrə pa." ⁶Nəka ar əngəsən i gbomsusəpu aarə ina tor roori, iya i doosi paka tingkak ai tun doka dɔ' i duu pu haa sə kinə torka pa nək wengta zur. ⁷Bil de og ubla uka der "Wongka" ni pagən Dauda rək, de lo'os ni i doosən bongə, "Wongka i naa gee gwera ullək, kai wengs timteya ii pa." ⁸Joshua naka kami ar əngəskənaa Billəkrə, Bil ka pak nək ubla uka dənə mu'ka andə pa. ⁹Nəka ri'ik əngəskəna uka pii Ubla asawe nək mariya Billəi.n ¹⁰Ura kinə torka zengsa Billəssək ur naa zura gwandəl əngəsapu naa tomtəya ulləi, ni Bil əngəsənək. ¹¹Nək ri'ik a bo'rə ina wessan sə a kinə torka zasirə uza kana baz zaka pa sə torka nok wengka zura ulləl go'rən. ¹²Paka Billək paka naa zəngsakki naa gbama ar fongkaz rongkparə ittəkən i mas man rums diga zəngsə, naa le'en mu'səka sundəməya timləi na meegəskaa ullək. ¹³Billə mu'ka puna sums zokkai piipa. Nək ri'ik kala anya pu kaaka allə ura ar ge'kən neta bo'tə atrə. ¹⁴De' a punaa firist a gbi'zaz ura keetə Paariz, Yesso Waza Billəz kams eska timra allə rekarə ullə. ¹⁵A punaa firist a gbi'zaz naa ura gəəsəkaa yirkuwaz azau pa, amma ura ii gweeguz ko bilaya pakreya ni ak, amma hakkeirə paa pa. ¹⁶Nək ri'ik n ruu naa gbam sə a ree ara go'numa Billəkrə, sə naa bo'saa yirkurə sə a laa go'numa po'kaam ana pu laakrə.

Chapter 5

¹Kala firissa gbi'zaz i teegu diga marirə te' i teegu səna gau nɔk ii tomtəya Billəirə, sə ina esə esək naa hadaya busuka hakkeirək. ²Na gau ura bəs baar naa ri'gəta iya i mee unapai naa iya i doo səəru de gau naa iya ipu okapai pa. ³Nok a an, gabsapu doole esək en hadaya nɔk hakkeiya ulləi, ni ur bən bo'rən marirək. ⁴Maz kinə gbi'kəm nɔk zura gwandə pal. Gəbtəra ri'il, Billi deru, ni Haruna ak. ⁵Ri'zi bən Kweebaaz pe' gbi'kəm naa zura gwandəl pa sə gau firist a gbi'zaz. Gəbtəra ri'il, ama ura pagnus doo bongə, "Moozi Waza miiz;wonka n gaupu Daa mooz." ⁶Ni doon ar ukarək, "Moo firist zi haa bəmnarə gweka ni Malkisadek." ⁷Zoora pin zokrə rook, Kweebaaz de yoo weerəka ullək naa ooruka orək naa wora wessa we'ek naa meem rekarə Billək, ura kweekuz diga wərkəz. I ge'u, yii zura gwandəl haa ullə. ⁸Koo de ur Wazzi kam, kubrə eska gbi'kəm diga i nau bə'rurə te'. ⁹De' gapsapu oomi o' bən, sə gau Kweebaaz bəmkpa piipazak, iya esu gbi'kəm rəi yas. ¹⁰Bil desu ni firist a gbi'zaz ri'gəskəna Malkisadek ak. ¹¹A punaa net gənja eka doot Yesso rə paat, ama gomgon rekarə, de' i gau naa mo'kaa rərək. ¹²Bəlla ri'ak kal too ika gapsapu lami, naa lo'kaa irək, gamn mariya kubrəsənai, I ii in uza naa, kubrəsən ina ma'ka meeka Billək, i gapsapu iya ii bommai, rekaa puna gbam pak. ¹³Ura boo hommaz yaz meegəskən paka go'numrə eki pa, nɔk ur waa wazzi. ¹⁴Naa ukarə bo, reka gbam piik, reka mariya re'kiiyi, iya i puna ina go'on naa go'panak, nok i keen kubrəzka sə mee wessa naa keku.

Chapter 6

¹Noka ri'ik, kai daa kubrukəna ma'karə paka kweebaazək ekirək, a rekni mu'kak haa bapsarəkai gəə sə i kur pokna a timteya roobamrəi pa, naa eska timlə Billə bən. ²Koo naa kubruskəna batismarək, naa pa'ka na, 'ruukaa roobaamrək naa zeesəka bissa bampas. ³A bə'ogbon neta Bil iit. ⁴Naka dookaa iya oosa osən də mukəi, iya ləllei esəka paarik, iya i kinə Rumsa Billəz. ⁵Naa ura ulləz paka Billə tingkak naa gbi'kəma wi'a iirə zakrəi. ⁶Naa ura, gəə sa'kaz, go'rumkpa ara i mukən gomtitik po'ka na'rək, nək gəə sə i baa Waza Billəzzi bən sə i dəksu zur te'kate. ⁷Buta ma' bo'os maama i laasaz koo bonəya, keetətək dokta omit iya i kam tomsi buttərəi sə kwee sə'səma Billəm. ⁸Ama na bu'tə keptə naa bangsa eli boota pisupa, gbəəgbə baar haa sei i kamkpənu sù, bamsənarə doosək don zok. ⁹Ri'zi e doosapu i naa an uriyangiya gbaanai e meesapu i desapu netta wessak te paka kweeka zəngsək. ¹⁰Bil ura timr i zinsuku naa tomteya ii yas pu naa iika i yiisuku nək riira ulləi laz, ara i go'sən iya ipu okapaiyak, naa haa ri'ak ipu gə'kəndək. ¹¹E ii in kala neya naa bage zok naa go'karə naa gbaksa tok wessa we, haa zakarə bapsəkarə. ¹²Nək è ii ara i gəkpən wərbaiya pa, uma kubrən naa iya i kwee yiisəka dooka re'kak, eska timra iil naa bəska baar. ¹³De' Bil go rə doka naa Ibrahim, sə gba'təm naa gwandəl, de uza aru sə gba'təmsku pa. ¹⁴Doo bonge, "N sə'səka naa bən N baksəka zeeuwi." ¹⁵Bilaa ekirə, Ibrahim de bəs baar, kwee yi'səka dokaa ekirək. ¹⁶Zəma zi mari i gba'təm naa ina arin, gba'təmkpa iirek uki yii gəkpə pagrəmrə haa bamsənarə. ¹⁷A enirə te' Bil i yiisəkən iya i pe'ek binta dokaa kurrətəi, gəə ika bo'ok kana azzok pa sam, haa sə daksən gba'təmkpa. ¹⁸Nək go'num neta ittəmə am a azzok pa an, a ii, Bil meedək sə go'rə songb pa, aa a noktəi sə a kəna ar bo'na , a dénaa wessəkənka wessawè sə a kamz ina a batisma tōō an arə mu'ka. ¹⁹E gbaksapu to', ni anko waa zəngsəz, a de'sapu wessawe, go'mago, uzi bən tor haa yaluwa sugognarəurə. ²⁰Nək a yii Yeeso artə torkarə, də gapsapu firist a gbi'zaz haa bamsənarə ni Malkisadekak.

Chapter 7

¹Malkisad aa az, gwanza Salimaz, firist a Billa naa Gbi'kəmaz, ura oks Ibrahim zoora pu gətkəndə diga ikkpa gwanirək sə sə'su. ²Ulləzi Ibrahim esə muzə komnarə te' neta ulləttə. Riira ulləl "Malkisadek" uki "gwanza go'numrəz. Riira ulləl ula bən uki "gwanza Salimaz," uki, "gwanza gabta wessattək." ³Punaa daa, koo mai pa, punaa domdai pa, i mēē ublaa i dingnuk pa, koo ubla wərkənək pa. Googon Waza Billəz, sə gau firist ting ting. ⁴Gwenəm gbi'kəma mazazzəm rəm, domda aaz Ibrahim ma esu muzo diga komnarə te' neta kinə ya'am rə. ⁵Nōkka ri'ik diga zeewiya Lawi rəi iya i kinə gbi'kəma firist rəm i dosu dookairə te' ina kwee eska muzo Komnairə te'ka marirə nattə, uriyangiya iirəi rə, ii bən zeewiya Ibrahim rəiyi. ⁶Amma Malkisadak ura i mee zeewa ulləu iirə te' pa, kwee muzo komnairə te' Ibrahim rə, sə'su, ura puna alkawal az. ⁷Ina mu'uskarənni pa, bonge a gbi'zaz sə'sək ura topaz. ⁸Ang mariya i kwee muzo diga komnarə te' mariya i wərk ayi ubla ukarə. ⁹Ama dookarə i esəpu seedaakum punaa zəngs. Lawi naa zura gwandəl ura kwee muzo diga komnairə te', ur bən esə a ullən Ibrahimrə. ¹⁰Nōk Laawi bən pu diga geeteya domda ulləzzəz dəna Malkisadak sarən naa Ibrahim ak. ¹¹Ri'ik naka gbaaka firissək gakkpən zeeuwa Laawi rəurə (nōk ulləzi mari i kwee dookai) ika toz uza bəs naa ruutə ni riigəskənaa Malkisadik, sə i geeu ur doka Haruna rək paya? ¹²Firist naa as pu zok, dookai bən assək zok. ¹³Ura doo neta at ullə paa ezi, keetə meel ularə bese, ura maz medə kamsu toms bagadirə pa. ¹⁴Ri'ik pu kaaka allə, i ding Dangwanza aaz diga zeeuwa Yahudarəzzi, ura Musa medə pagna paka firissək pa. ¹⁵Ina a doon pu yi'təkrə kaaka allə, firist uza ruutuk naa goosa Malkisadek ak. ¹⁶Firist a pəzzaz a az gəkp naa goosa zokrəz pa, sei naa gbi'kəma zəngsa bəmpassəm. ¹⁷Nōk raababaz essapu seedakuum ullə: "Moo firist zi haa dəl bəmnarə ni goosa Malkisadek rək." ¹⁸Dookaiya ulləi duuyii i gənni sa'ka nōk gbama ulləm ya'rumpu naa kinka piipa. ¹⁹Dookaiya Musa rəi go'rə koo una pa. Nōk ri'ik i toktutə gbaksa to'a ookapairə, mu' ang nōk ur saa kink reksəka Billə. ²⁰Gbaksa to'a ii i go'runkpa pa sei dei naa gbatəmkpa, nōk firist a aarəi i gba'təmpa. ²¹Amma Bil gba'təm de doo Yeeso rə, "Daa Bil gba'təm asək ina ullə timlən pa: 'Moo firist zi haa dəl bəmnə.'" ²²Nōk gba'təmkpa ak Yeeso gau ura yi'is ina Bil doon. ²³Werk ro'on firistii a eyi gakkpa haa dəl bəmnə. a enini bo'rə sə firist ipi gənna waato muzo naa muzo uzarə sa'ka. ²⁴Amma nōk Yeeso gapsapu haa dəl bəmnarə, firistii a ulləz bən i bəəsə uza pa ves. ²⁵Nōka ri'ik puna gbi'kəma kweekən iya i sətə Billə mu'kai haa bəmnə dəl, gau naa zəngs haa oorə nok ii. ²⁶Firist a az uzi go' nōk aa, Punaa hakkei pa pu ookapa ura səeru pisupaz, ko'su diga mariya naa hakkəiyai rə, sə gau ura gbi'zaz haa paari. ²⁷Ii una pa, ni firistii a assaiyak, i esə hadaya koobənaya, ma'karə nōk hakkeiya ii, naa gə a marirəi. Ur bo'rə də muko yas, dənna esən zura gwandəl laakrək. ²⁸Dookai tosapu mariya ina gau firist a gbi'zaz koo de' i gbe'repu, amma paka gba'təmkarək sa'ka, tə'əs Waz ura ii go'ru ookapa haa dəl bəmnə.

Chapter 8

¹Ina e ii dookan aa an: Apunaa firist a gbi'zaz ura gau na' go'na gwanta Billəttə paari. ²Ura kamə toms ara ookapakrəz, naa gwaaga Daa rək zəma gabsak, maz pa. ³Kala firist a gbi'zaz i tosu toms nək yiika esək naa hadaya. Ri'zi gapsapu ullə kamtək kan ina yiikarən. ⁴Təp haa ri'ak Kweebaaz nakapu dəllə roo ka gau firist pa ves, de uri i pii iya i yii esəka marirəi ni dookai ii dook. ⁵I noos neta rigəskənəa paarittət naa zəngsa nettirət, ni Muusa Bil dōosunuk de pi go'kən gwaaga Billək rək: Bil doo bongə, "Gwenəm go'rum koo anya wessawe' ni i yisənək yiigrə." ⁶Amma ri'ak kweebaaz kwee tomsa ar az nək uzi gəgəska dookaiya oomiir, de' è doosapu paari dookaiya rəi. ⁷Naka naa doka ma'karə aa eyi i kasə koo unarə pa, ika gee səka laa ittə pa dokairəi. ⁸De Bil og albeiya marirəi, doo bongə "Gwenən ublut pu zakrə Daa Bil bongə N go'ok doka pənnan naa mariya Israilai, naa zeeuwiya Yahuza rəi. ⁹Gakp ni doka N bo'rə naa do'ga mariya iiyak pa; ublaa N kamni nattək sə N keesəni buta Masarrət. Gwanki N daanik, noka a de doka miirən rəpa, Bil doo ri', Daa Bil doo ri'. ¹⁰A anni doka N bo'ok naa mariya Israilai ya, sa'kaa ubluta attə, Bil doo ri'. N tosuk dookaiya mii iirə sundumerə, gə n biiki iirə timterə. N gakp Billa iil, ii bən i gakp mariya mii. ¹¹I kubruskən doowi iirə te' naa kura gwaageya ii naa bən kala doowi, i doo bongə, 'Meem Daa Bil.' Gwani yas i meeke, diga waizəz haa rekarə a gbi'zaz iirə tə. ¹²Nək N oksiki yirku engka baara iilə, hakkeiya ii n metək sunduka pa." ¹³Ni doon bongə, "dookaa pəriyai" gən pu a seenkak doonən. Amma ina dō'gəssan lo'sapu gapsapu ina yaakyan an.

Chapter 9

¹Amma koo dokaa seenkak punaa ar nooska dällä roo nõk duuka noosëkaa rook. ²Nõk ror pii okapa nõk gakkpən rora gokallək i der arki ar gō'nəm, arkirə ina de'eska fitila rən pii, na tebur, naa burodiya yiikarəz. ³Popsa naa yaluwa soknarə ewi ror ula pii, i der ar ookakək. punaa bagadi a zinariya rəz nõk ina dætəm rən, naa gəbən sanduki a dokarəz, ⁴pu gwe'kanən naa zinariya rəllə punaa koora zinariya rəz naa manna, naa gbalaa Harunarə suktə tagsak naa bille a dokarəi. ⁵Sanduki a dokarəzzə paa, punaa cheriboma naa gbi'kəmaz, gbe'eskanən naa zəngsa yirkurəz, ina an yas e le'ek sə e doosən munə mu' pa. ⁶De' i go'rus neta eti, firistii i tor rora gokallə koo bənaya nõk langsi. ⁷Amma firist a gbi'zaz tor rora ittəllə də muko willə, naa kwaal nõk eskarə, gwandə naa mariya i bo'rə hakkeiyai rə i mee pai. ⁸Rumsa Billəs pu yiikrə gee bila pii amma rekarə ara ar ookarəkrə pa nõk rora ookapa goka al pii asə. ⁹Ina an riigəskaki zamanuwa azzə. nõk pat esək naa hadaya, a wongka e esə at ii ipunaa gbi'kəma i bamsək ura wər as gwandə timlə pa. ¹⁰Amma ina an rekarənna naa ina bo'karən naa nekska ina zok iin anni, bako a pənnan na za. ¹¹Kweebaaz za ni firist a gbi'zaz neta wessattə. Sei tor tent a gbi'ta gbi'it a maz go'ri naa na'a ulləi pai, a dällä roon pan. ¹²Naa kwaala buirəi naa a yanga negirəi pa, amma naa kwaala gwandəl sə tor ara ar ookakrə də muko nõk an yas sə a kinə kweeka bəmpakrə. ¹³Nõk naa kwaala buirei naa a yanga negirəi naa kuka maama i zaasapu diga tam dəm iya i markənpu naa Bil nõk nekska zok, ¹⁴Dən riga sə kwaala kweebaazzəl, rekarə Rumsa bəmpassəl esə zura gwandəl naa aibe pa Billə, ra'səs temtiya ai nõk tomsa wərkəz sə a noos Billa naa zəngsal ya? ¹⁵Nõk a anni, tor te'ka dokaa pəzzazzə. Ri'zi boo, wərk gapsapu nõk kweeka iya dokaa senkakrəi hakkeiya irəirə, iya i derii boo i kweek alkawalla binta bəmpassəm. ¹⁶Doka pii ni ina a iinak. Paka ina iindəkrə, nõk ma'kəna kamkpa toms, doole uza yiik ura go'rəz wərpu. ¹⁷Sei ura doo ina iin na wərpu sə ina roon ma' toms. Ma' toms pa ura rooz na punaa zəngs gə. ¹⁸Nõk ri'ik Bil tos dokaa seenzaz tomsə naa bilaa do'nettə kwaala i wuu firist naa esə hadaya ge. ¹⁹Sa'kaa Muusa doosən Israilaawai koo anya ni Bil doon ulle dookairək, pe' kwaala yanga negi rəi naa a buirəi sə daksi naa maam. Ig yaluwa ulləu kwaala eirə sə waa kwaala rool rababaaza bille dookairəi. Sə waki marirə paa. ²⁰Doosi bongə, "Kwaala alli dokaa pəkkak a Bil esən i duukii." ²¹Riizi gəbən, faa kwa'a rooi tentə naa kala anya a i kamən toms arkirən. ²²Naa wakəka kwa'a aiyi sə i neksən koo anya. uni ina doo zok Billə dookairə. Kwaal na wuu ina de'es dō'in, Bil ra'sə hakkeiya mariya ei pa. ²³Naa bilaa hadaya rək tooton ara firist neksəkən neta yii ina kweebaaz bo'rə paarin. Amma Bil neksək neta pu Billə paat naa bilaa ar hadaya iit. ²⁴Kweebaaz tor ara ar ookare marii go'rək pa, goptəra ri'il, tor Billə paa nõk gakkpa Billə mu' nõk aa. ²⁵Tor arkirə nõk eska zura gwandəl dən gənja pa, ni firist a gbi'zaz bo'rənək, ura tor ara ar ookakrə wir naa wir naa kwaala urirəi. ²⁶Naka a anni gə ka torpu dən gənja diga ma'ka dəl. Amma ri'ak də muko zi tan yiik zok dəl bəmnarə sə pe'sək hakkei nõk eska zura gwandəl hadaya. ²⁷Mari yas i wər də' muko, sa'kaa roozə Bil zeeksi bis nõk hakkeiya ii. ²⁸Riizi gəbən, Kweebaaz za wər də muko, Bil yesu hadaya sənə bər baar nõk mari gənja iya i bo'rə hakkeiyai. Gətək dällä te' ittəza roozə, naa nõk eska zura ulləl hadaya pa nõk iya i bo'rə hakkeiyai pa, amma nõk sə keesəkən iya i zo'uwai.

Chapter 10

¹Nøk dookai i yii ina wessa Bil eskaa mu'un pa. Dookai i pii ni zängsa una sommandæn. Mari ina zaa noosæk Billæ naa hadaya iræm a kala willæz, i meddæk gakkpa fem pa. ²Bil na ra'sapu aibeiya iya i kamtæ hadayai, i og zura iil iya naa aibeiyaiyi es pa. Ika daapu eska hadaya! ³Zëmaa rooz uzi i esæn hadaya kala wir sundusinæn ipu naa aibei nøk hakkeiya ii. ⁴Nøk ri'ik i meegæsapu koo ina esæ hadayaa do'nettæz ni nega yaarii koo bui Billæ, koo na og kwaala ii wuukræ, eni le'kënaa gakkpa mariya na aibeiyai pa. ⁵Gwanki de Kweebaaz pu zakræ dællæ te', doo bongé, "Esækki koo hadaya a ii pa. Amma zoka a go'ræ nøk mii. ⁶Esæka du'ka hadayaræk koo hadaya nøk hakkei uki goosa pa. ⁷Sæ doo bongé, 'Gwenæm, Npu ang, ni pu biisinæn miiræ paa rababairæ mina bo'ræ ina a iin.'" ⁸Seekaræ doo bongé, "Hadayazi, koo esæk, koo esæka du'saput koo hadaya nøk hakkeiyi a ii pa. I goosa pa ves." Nøk iræm hadaya azzi i esæ dookairæ. ⁹Sæ doo bongé, "Gwenæm, Mii aa az nøk bo'ka ina a iin." Pe'es kubruskëna seenzaz nøk go'ræka kubruskëna gbo'tæz. ¹⁰Nøk a anni sæ i neksaa eska zoka Yeeso Kweebaazzæk an yas. ¹¹Ni firist de'en kala ubla nøk nooska Bil. Koo bænaya pu esæk hadaya munæn dæn amma a eni le' ra'aska hakkei. ¹²Amma Kweebaaz esæ hadaya dæ muko nøk hakkei, pu gamnaræ na' go'næa Billækræ haa ting ting. ¹³Pu zo'okræ sei ina yerpu umkeereiya ullæi gwandæ dæntæ di'. ¹⁴Næa esæk munæ gaupu ina wessan haa tingting iya i neksi pui. ¹⁵Rumsa Billæs gæ yisæa ri', Seekaræ doo bongé, ¹⁶"A anni dokaa N bo'ok naa ii, ublutta at na ar, Dæa Bil doo bongé. N tosæk dookaiya mii gwaniræ temtiræ, gæ N biiki gwaniræ sundumeræ. ¹⁷N gæk sæ N sundæ naa hakkeiya ii pa." ¹⁸Ri'ak ara ra'sæska hakkei piinnak, eska hadaya nøk ra'sæska hakkei pipa. ¹⁹Nøk ri'ik ungwaniya miiræ eska timlæi, nøk a essapu timr ina Yeeso fæms andæ kwæ' a ullæi i kuu nok aa, a le'eklen reka Billæ mu' na geeka sera unaræl pa ullæ buugræ. ²⁰Essapu bila rekaræ Bille mu' ni a gakpen tingting naa urak. Bilæa pækka eki uki Yeeso, ura wær nøk aaz. ²¹Kweebaaz uzi firist a gbi'zaz gau gwant mariya Billeire paa. ²²Nøk ri'ik a ree Billæ mu' naa timra wessal a esæ timr Yeesoræ. Uzi yer timteya aai ookapa sæ keesaa hakkeiræ. Pii ni wæa kwaala ullæi aare timteræk, ni neksæ zongna aan naa maama ookapam. ²³De Bil bo'ræ neta doosaa boo bo'kat yas naa timr mulæ, kaa daa duuguska naa dooka ina a esæn timran dæ pa. ²⁴A de'es bo'sækaa bon netti gæbæn. Gæ a sundæ ni koo neeya le'ek sæ wengs doowi zok sæ a iikænkæ sæ a bo'ræ neta wessat. ²⁵Kaa daa tookænkaa aaræk nøk nooska Dæa Bil pa ni uri i bo'onak. Goptæra ri'il, koo neeya aaræ te' na bagsæ doowi gbam. A bo'ræ ri' de a meegæs bælla Dæa Yeeso gætkænal rektæpu dera. ²⁶Ana wæas naa leek sæ ana bo'ræ hakkei de a meesapu zæma paka Kweebaazek, hadaya po'kaat pii es pa. ²⁷Goptera ri'il, a gau naa sera Bil zeeskænæa bissal, sæ gæ bæsæk umkeeraiya ullæi baar, koski ra'a ma' haakræ. ²⁸Kala neeya mu'us dookaiya Bil esi Muusai wærk naa oksku yirku pa mari ittækæ koo taarukæ ina doo bongé pu ri' ullæ paa. ²⁹Bæska baara gomalli, amma Kweebaaz wæza Billæzzi, gæ Billi. Uza na mu'us dokaa dogog mu'usapu kwaala ullæ kuusii nøk uraii mazzi na mu'us Rumsa Billæs, ura gau ullæz, ekigæ Bil bæsku baar wessawæ. ³⁰De a meemen Bil doo bongé, "Go'ka naa gbama eska mari ina i tōon nøk bo'ka hakkeiyan a miini. N bæski baar ni i tōok." A kam a eki. De Muusa bii, "Dæa Bil zeesæk mariya ullæi." ³¹Gakp ina yirkurænni maz na tor Billæ na'ræ! ³²Sundun naa dæna i seen meekænæ oosaa kweebaazæk. I wengs timr bærka baalæ de i bær baar, i ree mu' naa eska timr Billæ. ³³Bæl ularæ mari dæ'en bansæ te', i tosæn sæ i bær baar. Bæl ularæ i bær baar naa uriya i esæ timrai iiræ bærka baalæ. ³⁴Iiyi kottæ iya ipu pursunaræ nøk i esæn timr kweebaaze'æk paak, amma i bæn i kwee naa yaksa zok de iya esæ timr pai uri i pe'es ina pisænnan. I kwee rii nøk ii naa zura iil i meemen wessa inge ipu naa net Bille paa tingting, neta ar an a i pe'es digæ iiræt! ³⁵Nøk ri'ik zok kanaa wæsæn pa ina tosæn bærka baalæ, nøk ina ree mu' naa eska timr Billæ, faaskæn wessawæ. ³⁶Ren mu' naa buuka timr ullæ nøk bo'ka ina Bil ii ina bo'ræn, esken ina doon. ³⁷Annabi bii rababazæ bongé Bil doo kweebaazæ paa gee, "Ura n doo minge zakaz zak lo'ok pa. ³⁸Amma iya miiyi i gau wessai i rek mu' naa eska timr miiræ. Na ii sereiyi sæ ina daa eska timr miiræ, N geek yaksa zok naa ii pa." Amma aa mariya i seræmmaiyi pa. ³⁹Amma aa a esæ timr ullæiyi nøk sænæ keesaa tingting.

Chapter 11

¹Eska timr uni tabbaskēnaa pisē maz na pu zo'ok unarək. Uni kweeka kinka ina maz og dən pan. ²Nøk a anni sē do'ga mariya aai i kin kweeka nøk eska timra iil. ³Naa eska timr a mee gee Billi wom dāl naa dooka pak, nøk ina a ogan bo'tē zok ina piin dē pa. ⁴Nøk eska timli sē Habila esən Bil hadaya ar a Kainurəttak. Nøk eska timra elili sē i zanu gee punaa go'num. Bil zanu nøk esəka kamtək, noka eki, Habila pii pin pakrē koo de wərapu. ⁵Naa eska timli sē i pe'es Enoch paari og wərək pa. "Kin zok pa nøk Bil pe'supu." Nøk i doo bonge zok yag Bil gee tingnuma ullē inagē pe'su paari. ⁶Eska timr na pii pa ka bo'rum Bil sēka gee tingnuma aam pa, nøk ura zaa Billēz doole esək timr Bil pii, gē faasfan iya i lauwei. ⁷Nøk eska timli sē Nuhu kwee ina i dinsunu to' bo'rəmkandē diga og pa. Naa eska gbi'kəm naa ser sē wom bərək nøk kweeka mariya ullē gwa'ai. Bo'on ri'eki, le'es dāl sē gau pe'ba binteya go'numrəz a zaa eska timlēz. ⁸Noka eska timli Ibraahim de Bil deru duu sē ri'gē ara kweekən bintakrē. Ri'gē, mee ara rekənnak pa. ⁹Nøk eska timli sē gau buta dokarē ginirē dālləttē. Gau nu'terē naa Ishaaku naa Yaakubu, iya binta iit mutē naa urai. ¹⁰Bo'rem rii nøk gwen ina bo'rəmkpa mu'un, kink dēlla gbi'la riibaaz naa wombaaza rooz uzi Bil. ¹¹Nøk eska timli sē Ibraahim naa Saraatu i kin gham pe'ka baalē do'gəma iimrē de i pe' Bil punaa go'num, ura doo boo eski wazaz. ¹²Rii gəbən diga mazza muzo wərək dərāz sē zeeu gənja keetē. I dag ni zosiya Billē paa naa gē ni wa'rēta su' gbənarəttak. ¹³Ii yas i wo'əs i kwee ina Bil dooon pa. Goptərə ri'il, de i og sē i raai diga ar ye'na, i ii maraginiyi dēllē te'. ¹⁴Nøk iya i doo netti i gbəs kaakarē bopu laak dēlla bondo zulləllē. ¹⁵Zəmagē, inaka sundē dēlla i daal gē, ika kinkin bilaa gətkarək. ¹⁶Amma ni pinnak, i ii dēlla wessal, waato a Billē paaril. nøk ri'ik dēgsa zur kam Bil derkirē yangiya Biilēi pa de go'risipu ar gapt paari gē. ¹⁷Nøk eska timli sē Ibraahim de i gwegu esē Ishaaku. Ura naa yaksa zok kweesapu dokaz es waza ullē muzo tēngaz, ura i doo ullē paa gee, ¹⁸"Diga Ishaakurēzi i der zeeuwa moou." ¹⁹Ibraahim pe'es Bil le'eklen ruuska Ishaaku diga wərkrē. Riika pak wi, kinsupu gəbən. ²⁰Nøk eska timli Ishaaku sē'əs Yaakubu naa Isuwa neta zakattē paa. ²¹Nøk eska timli sē Yaakubu de wərək sē'əs yangiya Yusufurēi. Yaakubu noosi bən gwandē gbalārē. ²²Nøk eska timli sē Yusufu de wərək dera dooso yanga Israilai ina pe' nena booi ina pu ruukrē. ²³Nøk eska timli sē Muusa de i dingnu do'ga mariya ullēi i sumsu se'er taatē nøk i og waza oozzi, i serəm dookaiya gwanzēi pa. ²⁴Nøk eska timli de Muusa nootē mu'us derka waza wai kiiza Fir'aunarēz. ²⁵Goptərə ri'il, teegē bərka baar naa mariya Billēi, naa ara geekən tingnuma hakkeirəm ru' topak. ²⁶Teegē degsa zura duuka kweebaazēl naa zaudiya Masarattēz, nøk pi'sapu no'a ullēi faaskaa mu'ukrē. ²⁷Nøk eska timli sē Muusa daa Masar. Serum suksa baara gwanzēl pa, amma wəngs zok naa gwenka ura og zok paz. ²⁸Nøk eska timli sē kwee paska naa waarēka kwa' nøk ura wo'gəska yangiya i see dingkii naa pok yangiya i see dingki Israilaawairēi pa. ²⁹Nøk eska timli sē i ar gbənarē te' wa'rēta kotəntattē paa. De Masaraawai i yaan bo'ka rii, i tums zok yas. ³⁰Nøk eska timli sē konza Jerikoz kas buttē de i kowu ublut gbansa. ³¹Nøk eska timli sē Rahap tarabantaaz na mariya ipu yammai i wo' pa nøk kween mariya i zaa gwenk buta Jerikottək sē i gbisənək. ³²N doo an bən gənja ya? Bəl dakske pa mina minge n dook paka Gidiyon, naa Barak, naa Samson, naa Jepta, naa Dauda, naa Saamuyel, anabaawai. ³³Iya nøk eska timr i le'es gwant somaso, i kam tomsa zəmas sē i kwee dokaa Billək. ³⁴I de'es suta kəirət, i ips gbama ra'rem, i seps su' fonkairē, i rumgbə kunt besebe', i yer daa yaari ar ya'amrē, sē i tos sojaiya ginirēi i nog. ³⁵'Kitaki' i kin wərkiya i ruusi robaamrēi. ³⁶Uri i yiisi bərka baar, i mu'us ara i faskinik nøk səbo kin ruuka robaama wessamrē. ³⁷Uri i fo'i sē i mandi, haa uri i dogi naa sargai i kami ara i gbe'en marikrē. I to'gi naa bile. I margəs uri ittkē naa weeg. I de'rəs uri naa fonkai. ³⁸I bəsi baara ar gbamal, i og dāl goosi pa, i da'rē wo'sē roo, uri i woo yamuttē naa yiimdē naa du'terē. ³⁹Koo de mariiyi yas Bil kweesipu nøk eska timra iil dən i kin ina dogon pa. ⁴⁰Bil bo'rē in una wessa nøk àà, ina koo ana pii pa a gəkp oomin.

Chapter 12

¹Nøk ri'ik de a ko'sapu zok naa irəm bansa mariya sedaakumrəi, a mangs ina mo'aa sə gənnaa sa' sə hakkei kamaa ya'an. A buu timr lemma sə a nog noma pu aarə mu' am. ²A de'es hakkiloo aaz Yeesorə, ura uzi esaa sə bagsaa eska timraz, ura nøk yaksa zoka pu aarə mu'uk dooszok na wərka vaga raurə paak, ³moos naa dəgsa zur pa sə gau na' go'naa gwanta Billəttəkrə. Og on bərka baara aal. ⁴De i wengsapu zok naa yaara basuwa hakkeirəu, amma i bər baar sə i wər pa nøk mu'uska enku ni Yeeso bo'rək. ⁵Kai zins paka Solomon pag waza ulləzzə paak pa, a gookən naa a Bil wengrəsən yangiya ulləiyak gee: "Waza miiz ke'em to' Daa moozə na da'a gə, zok naa wəsa daa na da'a pa." ⁶Nøk koo neeya ura Daa iuwaz da'ku dan, sə go'rəs ura deru a ulləzzaz. ⁷Bil da'ka dan naa laaka mona wengs zok neta go'mat na kina gə. Bil na da'a, kama pu ni daa kamən yangiya ulləiyak. Dai yas i da' dan yangiya ii. ⁸Nøk ri'ik dən mona meedə kinka da'kaa Billək ni dāan yangiya ulləi yassak pa, moo waza Billə zəmazzi pa. A pii ni yangiya ruuləiyak iya daa ka'iz pii pa. ⁹Daiya aai i daaa apin waanik, a noosi nøk i bo'on ri'ik. Nøk ri'ik doole a go'ok zok nøk kweeka Bil Daa aarə rumsəz na dāaa nøk sə a gau wessa. ¹⁰Daiya aarə i dingai i dāaa bəl topa ni i og go'ok, ama Bil koo bənaya da'aa sə po'aa goosa ullə ookapassə. ¹¹Bəlla Bil da' naan, goo ni unaa geekən yaksa zok paan pa. Goptəra ri'il, goma. Ama sa'kaa roozə a oks a kubrusapu una roo. ¹²Nøk ri'ik, goptəra bo'ka ni a yapsənpu rumsək, esəm timr daakaa Billəkrə aska. ¹³Rem mu' naa duuka Yeeso nøk iya i esə timr i weng pai i kink gbm sə i daa duuka bilaa Billək pa. I go'sək rumsə. ¹⁴Yaan si gau gapta wessat. Bo'om ina a le'kan sə a gau oomi naa koo neya gamn naa riisəm ri'erizi sə a og Bil. ¹⁵Geem uza kana daa duuka Bil pa, ura ogsaa yirkurəz goosa go'pas kana bu'tə mooirə te' nøk uri kaina gəsa pa. ¹⁶Geengen uza iirə te' kana tor laatərlə ni Isuwa yingəsə gbi'kəma ulləm nøk rekak pa. ¹⁷De ii pe'ka binta sə'səmrət mu'ka sei i mu'su nøk kinə sə pu' na' pa. ¹⁸Ina zak Billə, i okusapu net gənja ni mariya Israilai i ogun ge'a siinaiyakrə. I de ge'a Bil doosi kaina pogo pakrə nøk gwan naa zura gwandəl tiitə pu roo. I og ra' dookrə naa gbm. ¹⁹I gee do'kaa porarək, sə i gee Bil paktə. Ser Kami gwanki i ooru naa paktə naa gwan gəbən pa. ²⁰Nøk Bil doosipu, "Maz koo do'net na pog ge'a eki, doole i ipsku." Ser kam mariyi. ²¹Zəma, nøk ser kam Muusa de og ina bo'rum ge'ekirən. Doo bongə, "N ning nøk ser kamsepu wessawə" ²²I zaapu Billə mu' ura gau Billə paaz, rekarə "Ursalimaa pəzzazzə." Pii ni domdaiya ii i bo'rən de i zaa noosək Billə Ge'a Sihiyoonakrə Israila, ara i womun Ursalima dəlləzak. I zaapu ara malaikai ge'em pii pai i pun yaksa zokrə ni i tookənnən yammak. ²³I kinsapu bansa iya i esə timteya ii, iya i daasi bila ni iya i see dingki sə i bii ri'teya ii Billə paak. I zaapu ara rumsa mariya Billəi i gamn naa go'num nakrə. ²⁴I zaapu Yeesorə, ura de' aarə naa Billə te' naa kwaala ullə wuu de wər vaga raurə paak. Yeeso bo'rə sə Bil ra'səsaa nøk kwaala ulləl ar an a Habilarəl. ²⁵Geengen kai mu'us ke'ka to' Billa pag naa iilə pa. mariya Israilai i gbi'sa Billəs pa de Muusa dinsi to' dəllə te' ang. Nøka ri'ik aa bən zəma a gbi'sək pa ana mu'us dinka to'a ipu dinskaarəi diga Billə paai. ²⁶Dəl lamrəm de pag Ge'a Sinaiyakrə. Amma rikak doosaa bongə, "N lamsək dəl gəbən də' muko, sə N lams billa paal gəbən." ²⁷paka gee, "Gəbən də' mukok" yii Bil keesək netti dəllə te' sə lams koo anya ina womandə. Bo'ok rii nøk neta billə paat lamkp pat na see tingting. ²⁸Nøk ri'ik a iisə Bil Useeko nøk apu gakprə mariya gwanta una lamsəki pairə. A noos Bil sə a iisu useeko nøk məsəma ullə gbi'ma ullə gbm naa iikarəm. ²⁹Sundun Billa a noosal puni ra'a doos koo anya a oopanak.

Chapter 13

¹Ren mu' naa iika uriyangiya moorə eska timləi. ²Kaa zins naa kweeka maragini naa iya ipu ginəmrə paai pa. Mona gbaa maragini, gbaaka maragini mari uri i tiis malaikai naa meekaa iik pa. ³Sundun sə i po' iya ipu pursunarəi nɔk i esən timrak, ni ipu yam bərek baalə zokrə naa iik. ⁴Yara mari naa kitaki' a kamkpən kiimai ina gbaakən. Bil wo'sək won iya i gau wessa pa koo i ruurə ya'az koo kiiza uzarəz. ⁵Kai gau naa ninsaa iika weesək koo bənaya pa, gə neta pisənnat na dagsən. Sundun ina Muusa bii bongə Bil doon: "N daaka pa ves; N daak eska pa." ⁶Nɔk ri'ik a dook naa timr mulo ni zinba gel dook, gee, "De Daa Yeeso uzi ura po'ez, Ser kamkpe pa! Marii le'ek bo'oske ina le'kən Bil po'ken pa." ⁷Dooniya iire rumsei i doosipu pak kweebaazə paa. Sundun naa ni i gamn gapta iit sə i gwegrə ni i esən timr kweebaazək. ⁸Yeeso kweebaaz as zok pa, ni pin rikakkak, koo bənaya pu ri', gə seek ri' tingting. ⁹Nɔk ri'ik kai dāa mari uri sə ina gou hakkilowa iiz sə i ese timr net utarə som Billə paa pa, neta məsumdə i kubrə eere pat. Misaali, kai daa una sena bo'rən sə i duu dookai somaso ina i rekandə pa. ¹⁰Dookaiyi i po'kən pa. Iya i kam toms ar bagadirəi kaina reg rent roo pa nɔk ara a noosən kweebaazakki. ¹¹Sa'kaa firist a gbi'kiyai i kamtənpu kwaala do'neta i ma' nɔk ra'aska hakkeiyak, mari uri i du' zongna roon ara i gawunakrə sa. ¹²Rii gə Yeeso bəb baar sə wər sugognaa Ursaliimakrə sa' nɔk yerkenaa mariya ullə Billəiyak. Bo'rə eni naa eska kwaala ulləl ni hadayak nɔk hakkeiya aai. ¹³Nɔk ri'ik doole a rek Yeesorə sə a bii; Doole i daak uri sə i də'aa ni doo i də'nu urak. ¹⁴Dəllə te' ang, aa a a esə timrāi apu naa dəlla gbi'lal ula sə ar Ursaliima pa. Goptera ri'il, apu zo'ok dəlla Billə paa a gəkpən tingting allə. ¹⁵Nɔk Yeeso wərən nɔk aak, doole a rek mu' naa nooska Bil koo an bo'rəmya. Uni gəkp ina a eskən zuta aat goptərə do'netal. A de'es zok nɔk dooska uri a essəpu timr Kweebaazə. ¹⁶Koo bənaya bo'on tomtəya wessa nɔk uri sə gə i do' ina pisinnan, nɔk bo'kaa riiki gook ni i esəpu hadaya tinsək Billat. ¹⁷Duun dooniya ii sə i bo'rə ina i doosunnan de iiyi iya ipu zo'okəndəi gə. Ubla uka i de'ek Billə mu' nɔk sə dook na kweesapu ina i bo'rən gə. Duuni nɔk sə ina bo're'ə tomsa zo'kən dəz naa yaksa zok, kai bo'rə naa dokska muug pa, nɔk ina tosi sə ina bo're'ə naa dokska muug, eni po'kən pa koo topa. ¹⁸Weerən Bil nɔk mii naa iya epu yammai. N me'emən dən n bo'rə ina tinsə Bil panpa. Npu yaakrə nɔk ii koo bilaa pakrəya. ¹⁹N oorun weerən Bil naa ningska zok sənə pe'es neta le'kəne zaka iirət. ²⁰Yeeso esaa koo anya, ko'saa, sə neeya ni neebaaza gbi'za bo'sən maiya ulləiyak. Billa gabta wessa timterəz ura ruus Yeeso wəkrə. Naa bo'kaa ri'ik, Bil tabbusnaa dokaa ullə bəmpak naa aa kwaala kuu diga Kweebaazə de wər vaga raurə paak. ²¹Nɔk ri'ik n weerə Bil na esən ina i iin yas sə i bo'rə ina iin, Yeeso Kweebaazə ulləzi nooska ting ting. Na gau ri'. ²²Uriyangiya miire eska timləi, de wasiikaa az a waanizzi n biisunnuu, n oorən i buu timr naa duuka ina n biisinan nɔk wengsəkən zokan. ²³N ii i me'e Timtaawus, ungowanza aarə eska timləz kee diga pursunarə. Na zaa ari gbaske mina re gwenkəndə. ²⁴De'sən dooniya iirə rumsəi naa iya i esə timr ai. Iya ipu Itaaliyai ipu də'əskəndə. ²⁵Go'num na gau naa ii yas.

James

Chapter 1

¹Yaakubu sənza Bil naa Daa a aaz Yeeso Kweebaazəz, rekarə me'teya komna na ittəko i fakssairo, N də'sen. ²Uri yangi, pe'en ina yaksa zokrənəni ina tor bərka baar somaso'rə, ³Me'en gweka eska timra iil kamtək wengska timr. ⁴Daan wengka timra ill na bəms toms nok sə i gau mariya i tə'sapu, una le'i pai. ⁵Ama uza iirə te' na ii meeka, na oorə Bil ura boo paz, esək ura ooruz, ro'kən pa. ⁶Ama na oorə naa eska timra sinəm pii pal, nok ura punaa sinəm timləz goopu zaka witaa gbənarə ruurək. ⁷Maza rooz naa sundo bo kink ina bo laa daa Billən pa; ⁸irəm mazzi punaa timte ittee, de' ar muko pa. ⁹Or waza naa zaamaz na də'rum na gbi'kima ulləm, ¹⁰ama ura naa na'az boo na tiisək zok nok wə'ok ni buruma wə'som wə'ənak. ¹¹Nok ubla dəgtə ma'ankək sə wə'os kos. Buruma ulləm reks sə ootuma ulləm wə' ves. Riizi gəbən mariya naa na'ai i assək. ¹²Maza naa sə'səmazzi ura wengs zok gwekaa kirez, kink me'etuwolla zəngsə a i bo'rə alkawal i esku iya i ii Billaiyaz. ¹³Ina gwək uza naa doo bongə, "Gwekaa ak keetə Billə pa", nok Bil gweg maz naa engku pa, Bil naa zura gwandəl gweg uza pa. ¹⁴Ama koo ne'eya gweg zok naa neta kimdə səəru sə pe'su timrat. ¹⁵Neta kimdə engkurət na noosapu dingtə hakkei, hakkei na noosapu i kamtə wərk. ¹⁶Ka ina səərən pa uriyangiya n iini pai. ¹⁷Kala esəka oomik keetə paari, tiitə diga Daa a oosarəzzə. Ullo aska zok pii ni zəngnə i adək pa. ¹⁸Bil tēgə eskaa zəngs naa paka zəmak nok sə ana gau ni yangiya se'eniya ullə neta womattə. ¹⁹Me'en an uriyangiya n iinipai. Koo ne'eya na gbakə geeka pak, na bəs baar baka pakkirə, na bəs baar suksa baalə, ²⁰nok suksa baara mazzəl bo'rə go'numa Billəm pa. ²¹Nok riik tusən neta hakkeirət yas naa engkuwa pu koo arayau, tiiska zullə te' i kwee paka i də'ək, ura kees zəngsa iisas. ²²Kai gau mariya i gee pakai kotto pa, duun nok kai səərə zuta iit pa. ²³Nok uza na gee paka rook sənə bo'rə pa goopu maza gwen muuga ullək daarogallək. ²⁴Gwen muuga ullək, na ri'ge sei zins ni gook. ²⁵Ama maza gwen naa hakkilo dookairəz, dookaiya keeskarəi, sə ree mu

naa duuka, gau geebaaza zinssaz pa, mazzi kink sà'səm ina bo'rəndə.²⁶Uza na sundo bopu duuk Billə ama nee meela ulləl pa, səərə zura gwandəlli, duuka Billa ulləl pu zuk. ²⁷Duuka Billa oomi naa laaatər pal uki, po'ka yanga daani naa tuuki bərka baara iilə, naa gə kaŋgbuska zur laatera dəlləllə.

Chapter 2

¹Uriyangiya mii, kai duu gongaakumma Daa Yeeso Kweebaaz, Daa a darajarəz naa be'sum pa. ²Maz uza na ree ara i tookənnakrə naa yaləna wessan naa ma'za kangeerirəz na'rə; sə gə ura naa zaamaz na tor naa yaləna wiisapun, ³kai gən hakkilo ura naa yalən ookapa ezirə sə i doosu bongə, "Useni gawum ara wessa akrə," sə gə i dooso ura naa zaamaz, "Moo de'em aa eri," koo "Gawum miirə dəntə dii pa." ⁴Ina bə'rə rii i zees bissi ində te' sə i yer zeesba biseiya naa sundumeya i go'pai pa ya? ⁵Kə'en to' uriyangiya n iini pai, Bil teege maza naa zaam dəlləz sə yer maza naa na' eska timlə sə pe' binta gwanta Billə i bə'sə iya i iuwai alkawalaz pa ya? ⁶Ama i saasapu iya naa zaamai! Iya naa na'ai iyyi i bəsen baar sə i gobdən ar bissə pa ya? ⁷Iya naa na'aiyi i doo səəra pak ri'ra wessa i dərnənnallə pa ya? ⁸Naa riik yas, ina duusapu dookaa Billəz ni i biin rababairə bongə, "Iim doowiya moqz ni zura mondəlak," i bə'rəpu wessa. ⁹Ama ina ii irəm mari uri som, ipu bə'ok hakkeirə, bis kamsən pu ni iya i ka'as dookaiyak. ¹⁰Neeyaa duu dookai yas ama sə deu də' naaz uzares pu naa albeiya ka'aska dookairez! ¹¹Nok Bil ura doo bongə, "Kai ruure ya'az koo kiiza mazzəz pa," gəbən doo bongə, "Kaa iu zur pa." Mona ruure ya'az koo kiiza mazzəz pa ama mona iu zur, a ka'sapu dookaiya Billəi. ¹²Nok riik pagən sə i bə'rə ni iya i zeeski bis naa dookaiya faskarəiyai. ¹³Nok bis za naa oka yirku pa iya i og yirku pairə. Yirku le'eslen bis! ¹⁴Uriyangiya mii, anni go' uza na doo bongə bopu naa eska timr, ama toms pu roo pas ya? Eska timr keeskukən ya? ¹⁵Misaalu ur waz uzaa ya'zaz koo kiizaz na ii yalən na reka rek nittə ni'ik, ¹⁶sə uza iirə te' na doosu bongə, "Rem oomi, ma'sum zok sə a reg rek oomi." Mona esu una neta iitə pa, anni go' roo ya? ¹⁷Rii gəbən eska timr naa zura ulləl napu naa toms pa, pu wərkək. ¹⁸Uza gəbən dook bongə, "Apu naa eska timr, mii pu naa toms." Geese eska timra moqre toms roo pal, mii n geesika eska timra miirə naa tomsal. ¹⁹A essəpu timr Bil pu muzə, pu wessa, ama mai bən i esə en timr sə i ning enirə paa. ²⁰Moq mə'sas, a ii meeka ni eska timr toms napu roo pa pu kottok ya? ²¹Domdaa aaz Ibraahim gə i zanu nok toms pa ya? De esə waza ulləz Ishaaku bagadirək? ²²A og pu eska timr naa tomsa ulləs, gə naa toms eska timra ullol kin ina iin. ²³Rababaaz yi'is de doo bongə, "Ibraahim esə timr Billə, i ge'u ni maza naa go'nummaz." Nok riik i dər Ibraahim verəya Billəz. ²⁴A ogpu nok naa tomsi sə maz kin gbiska, naa eska timr kotto pa. ²⁵Rii gəbən Rahap taranbantaaz toms gbiisu, de kwee tombai sə keesni bila uka pa ya? ²⁶Ni zok rums na pii pa wərkək, rii gəbən eska timra toms pu roo pal pu wərkək.

Chapter 3

¹Mari gənəzi sə i gakkp lami pa, uriyangiya mii. A meəmən a kink bisa gbi'sas gə.² Nok aa yas a dəu dənt bilət somaso'. Uza na dəu də' paka ulləkrə pa, ur maza wessazzi, ura le' kamska zoka ulləkaz.³ Ana tossə pirme labangal iirə suttə i bo'rə ina a iin, sə a yedə zoŋna iin.⁴ Gwenən gəbən jrigiya maamrəi, koo de pu gbi'ziz sei zaka wiita sə pe'i ama i ru'i naa waa siteeri sə yer ara ru'baaz iin yerkenikrə.⁵ Rii gəbən meəl pu waani zokrə, ama bo'rə neta gbi'tat. Gwenən ni yama gbi'kak du'un zok naa waa yentərak.⁶ Meəl pu ni ra'ak, ar gapta hakkeirə gau zokrə te'ek laas zok yas sə gaps ra' bilaa zəngsəkrək. Ur naa zura gwandəl i gaptə ra' diga gwaaga ra'rəkrə.⁷ Kala dɔ'neta wɔ'sət, noi, naa neta gou baar buttət, naa neta gau gbonarə te'et maz le' len kangbuka,⁸ ama ura le' kamgbuska meəlaz pii pa; yi' pu naa ɛnku naa imsa iuwəs.⁹ Naa meəli a noqsən Daa Bil, gə naa gwanki a kamun mariya i womi goosa Billəssəi su'.¹⁰ Sə'sum naa kamkpna su' keetə su' a mukəkrə. Uriyangiya mii, kana bɔ'rum rii pa.¹¹ Dur maama muməm keesken maama tinjəm naa a zogəm ya? ¹²Uriyangiya mii, te' rumb le'len keeska nənə inaabi, koo inaabi reptə te' rumbrə ya? Rii gəbən dur maama na mandam le' sakska maama tinnjəm pa.¹³ Neezi be'enzəz iirə te' naa meegəska ya? Mazzi naa yii gapta wessat naa bo'ka tomtəya ulləi naa tiiska zura keetə diga hikimarəl.¹⁴ Ama ina pu naa keerəsə go'pas naa iika zur iirə timterə, kai ka' dɔɔt sə i pak songb gongarə paa pa.¹⁵ Hikimaa az a tiitə diga billə paazi pa, ama a dəlləzzi, a rums pi roo paz, a zamrəz.¹⁶ Nɔk ara keerəs naa iika zur pinnak, roozi sakləka naa tomtəya i go'pai i pii.¹⁷ Ama Hikimaa keetə billə paaz pu ookapa, naa gapta wessa iikənkənarət, teg zur pa, yi' naa yirku, naa yangiya wessai, yiisə mari uri be'sum pa, doo gonga.¹⁸ Nənə go'numrəi i rug gapta wessat nok iya i bɔ'rə gapta wessatai.

Chapter 4

¹Sinkənka naa dinkənkaa iirə te'ek keetə diga araya? Keeto diga enkuwa ində iika zullə pu gwaalə ində te'etə pa ya? ²I ii, i kinə pa. I iu zur sə i kweerə, ama i le' kinka pa. I gwaarə sə i sinkənka, naa riik i kin pa nok i oorə pa. ³I ooro, i kin pa nok i ooro naa sundumeya i go'pai, nok i kamkpən toms bilaa ində enkurəkrə. ⁴I ruiya yaari naa ki'rəi" I mēe inge gwans naa dəl mu'uska Billi pa ya? Nōka riik, kala ura ii gwans naa dəllaz, yesapu zura ulləl keereya Billəz. ⁵Koo i sundo inge ina rababaaz doon pu rii pa de doo bongə, "Rumsa de'es aarə zokrəs pu keerəssə nok aa". ⁶Ama Bil esə en go'num genja gwanki sə rababaaz doo bongə, "Bil mu'us iya i tæg zurai ama esə go'num iya i tiis zurairə." ⁷Nok riik, esən zuta iit Billə. Mu'sun seetan, nōknōn diga iirə. ⁸Səətən Billə, ur gə səətək iirə. Nəksən nata iit, iya naa hakkeiyai sə nəks timteya ii, iya naa timte ittəkəi. ⁹Baar na gomun, sə i go! Bitta iit na yer gomta baar wi, yaksa zoka iik na yer yirku wi. ¹⁰Tiisin zuta iit Daa Billə mu', təkən paari. ¹¹Kai pagrə net ində paa pa uriyangi. Ura doo una ur waz uzarə koo zēesə ur waz bisaz paksapu dookairə sə zēes dookaiya Billəi. Mona zēes dookai, mooa a duu dookazzi pa. ¹²Maz muzəzi ura esə dookai sə zēes bisaz. Uzi le'ek sə wq'os koo kees. Mqō nēēzi sə a zēesəkə dōqwiya mqōz bis ya? ¹³Ke'en to', iya doo inge, "Wonka koo bo'ta e rek dəlla allə sə e gaptə wir mulə roo, sə e bō'tə yingu, sə e kin baksi." ¹⁴Nēē mēē ina bō'rəmka bō'tanya, gə zəngsa mqōs anniya? Nok a goopu kōliya i gbor tōpa sə i ra'səmmai. ¹⁵Goptəra riik, doon inge, "Daa Bil na kamee gə, e bō'ok an naa an. ¹⁶Ama rikak ipu tæg zulle naa ina i ii bō'kan. Təka zura eli enkuwi. ¹⁷Nok riik, ura mēēmən bō'ka ina wessan sə bō'rə pan, hakkeiyi ullo paa.

Chapter 5

¹Zan rikak iya ipu naa zaudii, go'on paari nok bërka baara i torkal. ²Zaudiya iiz womsapu, yaləna iin rəərəəz resapu. ³Kangeeri naa Azurfāa iiz yerpu ina zukan, kuuska ullok esək seedaakum iirə paa sə reg zoka iik ni ra'ak. I laksapu zaudiya iiz zuk ru'a bāmnarəirə. ⁴Geen, wōraa toksa tombai iya i togi pai rektəpu miirə - toksa iya i pe'sən neta o'ot gwa i kangbusas reksapu Daa Billə. ⁵Ipu gapnarə tingnumrə dəllə te' sə i tos zuta iit neta go'pattə. I su'sapu zongna iin nok de'eska. ⁶I wō'os sə i iu maza naa go'numaz. Mu'sən pak pa. ⁷Nok riik, gbo'on timr uriyangi haa zakaa Daa Billəkrə, ni baabaaz zo'on ina ta' o' on naa gbo'ka timrak haa sei maama seemam naa a bamsənarəm na langtək. ⁸I bən gbo'sən timra iil, nok zakaa Daa Billək rektəpu. ⁹Uriyangi, kai goomo ində te' pa nok i zeeskən bis. Gwenən, zeesba bis pu de'narə sugognarə. ¹⁰Misaalu, gwenən bërka baar naa wengska zoka anabaawaiya Billə i doosə mari pak ri'ra Billəlləi. ¹¹A der iya i wengs zokai, "Iya naa səsəmai." I gee gen wengska zoka Ayuubarək, gə i meemən daliilaa Daa Billəz Ayuubarə paa, ni Daa Bil yi' na yirkuk. ¹²Ina ara go'karən uriyangi, kai gba'tum naa ara billə paak koo buttə diik, koo naa irəm gba'tumka uka pa. "Oo" a iiz na gau "Oo" "Ouwowa" iiz na gau "Ouwo," nok bo'ta bis sarən. ¹³Uza pu bərk baalə iirə te' ya? Na weerə Bil. Uza pu naa yaksa zok ya? Na zin gella nooska Billə. ¹⁴Uza pu kunzəz iirə te' ya? Na der dooniya ikiliisiyarəi, dooniya ina weerəsu Bil sə ina woosu waag ri'ra Daa Billəllə. ¹⁵Weerəka maza naa eska timlək go'sək kunzi sə Daa Bil ruusu. Na bo'rə hakkei, Bil ra'səskui. ¹⁶Nok riik doon hakkeiya ii ində te' sə i weere Bil nok koo neeya nok sə i go'os. Weerəka Billa ura esə timləz kam kam toms wessa. ¹⁷Iliya mazzi ni aak. Weerə Bil bongə maam naa lang pa wi' taaree naa se'er bamburə. ¹⁸Gə iliya weere Bil, ara paak gbe'rum sə maam langtə buttə sə mari i kin neta o'ot. ¹⁹Uriyangiya mii, uza iirə te' na kee bilaa zəmakrə sə uza na gətnu, ²⁰maza ezi na meē ura gətnu maza naa hakkeiyaz neta bo'rə go'pattəz gbisapu zəngsa ulləs digə wərk naa hakkeiya genəirə.

1 Peter

Chapter 1

¹Biturus Manzo, Yeeso Kwebaazzəz rekarə iya i təgi mara giniyi, iya i teegəi dermeya Butus naa Galatiya, Kappadokiya, Asiya, naa Bitiniya. ²Naa meegəska Daa Billək, rekarə rumsa ookapassə, rekarə go'numa ma'ka kwala Yeeso Kwebaazzəm, go'num naa gabta wessat naa dag irə te'ka. ³Sə Bil naa Daa Kwebaaz Yeeso naa sə'sa, naa yirkuwa ulləi gbi'waw, naa dingkaa pəkkək, naa ina pau zookrən, naa zəngs ruukaa Yeeso Kwebaazzək digə rəbamrə. ⁴Rekarə binta laapat, gəkp naa diks pa, gə dōgəsək pa, i de'sək Billə paa nōk īi. ⁵Mooi īi Bil kosənpu, naa gbm rekarə eska timra kweekarəl ura keetək ullə bəpsarəz. ⁶Ipu naa yaksa zok genə, gəpsa puiərə ri'eri baar sukən, nok kim soma so. ⁷Nōk sə boo meē eska timra ill, eska timra ar an net suktun okarəl ura laa lan ko ina gweegu ra'rə nōk eska timr, inan bo'rum nōk eska timra iil kamtək zamtəm naa gbikəm naa nooska gətkaa Yeeso Kwebaazzək. ⁸I ogu pa, ama i īīu. I ogu pa ama i esə timr ullə, īi boo ipu yaksa zokrə naa ura i aru nooskarəz. ⁹Ipu kwèək go'numa eska timra illə, nōk kweeka zəngsa iiz. ¹⁰Anabaawai i doo ina bo'rumkpan kweekarə, nōk go'numa am gəkp a moon. ¹¹I laa sə boo meē kweeka pu zakrək, naa gə bəlla Rumsa Kwebaazzə ura pu irə te'es zakən az, bo'rum dena pu dooskini rək, bo'rumpu bəlla pu dooskini rəllə, naa bërka baara Kwebaazzəl, naa noskaa ullə zak sa'kal. ¹²I doosə Anabawai bongə, ipu noosək neta attə, nok zutəya ii pa, ama nōk i, dooka neta attə rekarə kamtəka paka tingkak iirə naa Rumsa Omis ura i tomtus digə paariz, neta atti ko malaikai i ii ina yiisi. ¹³Nōkka ri'ik bgobsən hakkilo naa doka sègə irə timte rəi, de'sən timr go'numrə a i kamtəkən dənna Yeeso Kwebaaz gbərkən ak. ¹⁴Ni yangiya omii kai duu tomtoiya irə gatə wi'airə mə'əmrət. ¹⁵Ama ura derənnaz pu okapa, mooi i ma gamn okapa tomtiya irəi tele. ¹⁶Pu bisənən gamn naa osa nōk mii N pu okapa. ¹⁷I ina deru Daa, ura zəəs bis naa bə'səm paz, ama naa tomsa kooneya bo'rossə, sei gamn gabta ginəmrət naa ser naa eska gbikəm. ¹⁸Meen inge, naa azurfā naa net suktun neta laantit sə i keesin pa, naa goosa me'emrə i pe' digə do'ga mariya iirəs. ¹⁹Nok ri'ik i keesənpu naa kwaala Kwebaazzəl omil ni Waa ma'aza puna aibe pazzak. ²⁰I teegə Kwebaaz digə ma'ka dəllə, ama bəpsa dəllə bə'tə iirə, ²¹Iya i esə timr Billəi nōk ur, Ura Bil ruusu digə rəbamrəz esi nooska nok eska timra iil, gbaksa tōka iik na gau Billə. ²²De' ri'zi, I neksapu zəngsa iis iikənkaa iikrə te' rekarə gbaakəkaa wessakrə uriyagiya iirə, nok ri'ik I gbaakən ində te' naa timra wessal. ²³De' ri'zi I dinjən pu pəkkək, naa dokta laa pat, ama naa dokta wessat, rekarə paka Billəkrə. ²⁴Ama zok yas pu ni wo'sak, naa gbi'kəma ulləm puni burama wo'osəmmak. wo'os kos kon, burum bən woks sə kadə. ²⁵Paka Daa Billək gəkp haa ting ting, paka akki i doosən paka tingkak iirək.

Chapter 2

¹Nokka ri'ik tusun engku yas, zagum, naa sээрume, naa кеерәs, naa neta гооpat yas. ²Ni yangiya leriya, nignsa naa kamән waama rums sәmrә nok ri'izi, sә i kink daka Kwebaazzә, ³Ina gwәg Daa Bil, ura naa go'nәmmazzi. ⁴Zan ullә billa naa zәngs sә mari i mu'sal, ama pu tәәgәndәl gbikәmma Billәm rә. ⁵Ti boo i puni billeya naa zәngsayak, i woomun gwaaga rumsәk rә, nәk sә i gau Firisiya okapai, nәk sә i esә net ma'anta kweentat Billәt rekarә Yesso Kweebaazә. ⁶Nassi nәә; "Gweenән, N de'sapu biila womdәl wessa we'el, a N teegәsa pu ulli tәegән dәl naa gbikәma Siyonarә te'em, Ura estimr ullәz pat geek dәgsa zur pa." ⁷Gbi'kәm pu irә iya i estimrai. "Ama iya i mu'us eska timrai, billa wombai i mu'usal ulli i gәnkән billa wessa we'el womlә." ⁸"Naa "Billa dәkpа dә'rәl" Naa kә'a waarәngbarәk "I dәu dә' de' i gamn wәngta zur i mu'us duuka pak, sә i deesәsi ina eni rә. ⁹I mariya tәegәniyai i gее suiyi, naa dakska zura gwanta gbi'ta Firisitosi rәt, naa gwant mariya naa rumsai naa mariya billәi, nәk ree doo neta wessat i dennән daga tәgra rә zakarә oosa ә es inna mәsәmrәnak. ¹⁰Doo i mariyi pa, ama ri'ak i mariya Billәi yi. Doo i kinә yirku a Billәu pa, ama ri'ak i kinsapu yirku. ¹¹Gbaabaiya mii, i derән ni mara ginik, naa mariya i rigәttәi, nogән winda-windai a zokrәi iya i gwaa ya'am na zәngsai. ¹²Gamn naa timtiya a wessai mәнki rә te' nәk sә ina pag neta go'pat iirә paa, i og on tomtiya iirә wessai sә i noos Bil ublaa zakәnnakrә. ¹³Essән gbi'kәm naa ko irәm bissa pasya nәk Bil, Ko gwanz nәk uzi gbi'za iiz. ¹⁴Naa gәbән gomnai, iya i tomti sә ina bis iya na aibei ai, sә ina zan mariya wessai. ¹⁵Nәk ri'zi sundumeya Billәi, rekarә tomtiya arә okapairә, ina bo'rә ri'eri sә zeesәk tomtiya i oopai, mariya zuk i pagii. ¹⁶Iya kweeniyai, kai yii gabta i kweenән at sә i kamn tomtiya tәgra rәi pa, ama gamn ni seniya Billәi yak. ¹⁷Noosән mari yas, gә iin yanga doowii. Sәrәmn Bil noosән gwanz. ¹⁸Moi sәeni, noosән dangwaniya fi naa gbikәm yas. Nәk ina i bo'sән wessan dә paa, ko naa inna go'pan dә paa. ¹⁹Ina nooska rәнni, nә nok naa sundumiya wessai rekarә Billәi, uza na bәs baar me'әmrә te" ²⁰Baksku anya?, naa na bo'rә ina go'pan sә i bәsnu baar ak? Ama ina bo'rә tomsa wessas sә ina bәs baar, ina kweeka rәнni Billә. ²¹Nokka ri'eki sә i derән, Kwebaaz bәr baar nәk ii. Daasән pu toms duun nateya a ullәi. ²²E' geesu go'ka neta go'pattә pa, gәә е geesu sәәru ullә su' rә pa. ²³Ko mona dә'әu, gән dә'әs pa. De bәr baar ama gәs pa, ama yii zura ullәl maza bis bis wessazzә. ²⁴Gwan naa zura gwandәl, pә'ēs hakkeiya ai gwandә zokrә sә kami vaga raurә, nәk sә kaina oksaa aibei rә pa ama ana gau zәngsa wessas sә nәk diga bәruwa ullәurә sә i ә go'os. ²⁵In yas i yaa ni maiyak, ama ri'ak i gәtәpu nebaazә, ura nee zәngsa fisisai.

Chapter 3

¹Ri'zi gəbən moi kitaki'a kiimrəi esən gbi'kəm naa yaariya Ii, nɔk uri i esə gbi'kəm naa paka Billək pa, nok sə ina og goosa līs, nok goosa Ís səna lēes naa doka pak pa, ²Nɔk sə ina og goosa iirə wessas, naa nooska zu'tiya gwani rəi. ³Ri'zi boo nuusa iis kana gau nuusa pe'rəka rəs pa, naa sik-kpa suka iik naa net suktundət naa tə'ka yalina iirə wessan; ⁴Ama nuusa wessas kana gau nuusa go'kas pa, ama na gau nussa timləs, naa gau naa go'ka Billə mu⁵Ri'eri zi kita kii a naa aibei pa dɔɔi, iya i de'əs timr Billə, i bo'sə zu'teya gwanirəi nuus, i gau gabta eska gbi'kəm rət naa yariya Íi: ⁶Ni Saratu doon paka Ibrahim rək, sə deeru Dangwanz: I boo yangiya ulləi yi ri'ak, ina pu tomtəya wessai rə, ina gee séra gbərka baaləl pa. ⁷Ni gwan N doosun kita ki'ya kiimrəiyak, Ri'zi bən yaramari, meen, gamn naa kita ki nok ipu naa gban pa, naa esəka gaptək, bo'on ri' sə ina gee weerəka iik. ⁸Bamkarə, i yas gamn goosa iis muzo, naa yirku, naa gbaakənka, naa takpa timr, naa tiska zur. ⁹Kai gəs enku naa enku pa, naa də'əs də'sə pa; Ama gəskaa iik na gau naa sə'səm, i deerən erizi nɔk sə ina zaa kinə sə'səm. ¹⁰"Ama maza i gbaaka zəngsaz, sə i ooka ru' a wessai yai, sei na kams mēla ulləl kana doo ina enku rən pa, dɔwiya ulləi ka ina pak ina zogən pa. ¹¹Naa yetə na daa ina go'pan, na bo'rə ina go'on, naa laa gabta wessat sə gabta wessat na duu. ¹²Nɔk no'a Billəi ipu mariya i bo'rə neta wessat airə paa, tɔka ullək boo pu gbə'rənkək nɔk oorukaa iik. Ama mu'ga Billək gwagwan naa iya i tomə enkui. ¹³Neezi ura ruusukənaz ya?, ina pu¹⁴ yaara bo'ka ina wssa we'endə ya? Ama ina bər baar nɔk go'num, ii mariya naa sə'səmai yi: Kai gee seera Íirə dinka to'rəl pa, gə zəngsa līs kana ruu pa. ¹⁵Ama ində timtirə esən timr Kwebaazzə, ni Daa Bil: Koo bənaya gamn naa zo'ka iya i deskən sə i doosi ina gbagən tok ang, ama naa eska gbi'kəm naa sér. ¹⁶Gamn naa rumsa wessas tingsas, nok mariya i de' gapta iit Yeeso Kweebaazə, ina gee deksa zur, nok ipu pak paka gbəmsəm rək rə naa Ii, ni Ii engka baiyak. ¹⁷Ama ar an go'karə ri' go'gon a bau soow tomssa go'ossə, na sunduməya Billəi yi ri'ang, naa á bərkən baar tomtiya i go'pairəi yak. ¹⁸Nɔk Kwebaaz bər baar də muko, nɔk mariya naa aibei ai, nɔk sə boo kamti Billə. Ama i ipsu zokrə, sə i ruusu rumsə. ¹⁹Rumso sə zi sə ree bo'tə wa'azi, ro'tiya i gbe'ni mari rə. ²⁰Iya i weng zullə dɔɔi, dənna Bil bəsən baar lo'on wi'a à dɔɔ a Nuhu rəirə, tun pu bo'ok bərk rə, ara mari ge'nii, a naa zəngsai samsara sə i gbisən maam rək. ²¹Go'gon rə'sa akrə batisma uzi kween ri'ak, paka ra'rəska sərū a zok rəu pa, ama wessa we' naa rums zakarə Billək, ruuka Yeeso Kwebaazzək. ²²Yeeso pu na' go'neya Billəi a, dəksapu paari i de' malaikai naa gwant naa gbi'kəm gwandə dii.

Chapter 4

¹Noka ri'ik de Kwebaaz bær baar zokræ, aa ma a doks zok, noka ri'ik koo neeya naa bæsapu baar zokræ, gbişə pu neta go'pattə ²Noka ri'ik maza az gæk sə goosa zokræz pa, mazi gakp naa duuka mari pa, ama gakp naa iikaa Billək naa gamna ullə dəllək rook. ³Yanga mari bəl assapu ar a bə'kən ina menkirən yak, ni iik bo'kak, neta go'pat, naa iika neta go'pat naa bo'ra bo'rai naa duuka neta dəllət ni do'òzak naa laka kita ki' ⁴I sundə, ina pənnanni ipu bo'rækro, sə i daks zur naa íí bo'ruka neta etirə pa, sə í gbaagəsi. ⁵I esək ge'em naa ura pu de'narəz, pu bisək iya naa zəngsai naa roobai. ⁶Noka ri'iki sə i doosə roobai paka Billək, nək sə ina bii naa Rumsa Billəs. ⁷Bapsa koo andəya, rəktəpu, nəkka ri'ik gamn naa umska zəngs, gamn naa sundumeya weerək rəi. ⁸Gamna naa iikənka ində te'ka, nək iikənka, zə' neta go'pat pa ⁹Kween mara gini wessa, naa wiirika pak pa. ¹⁰Ni koo neeya iirə te'kaz kinsapu essək, bo'nən toms sə i po'kən, ində te'ka sə i kam amaana a essəkka Billək rəz, ura esaa naa timr muloz. ¹¹Maz napu paka Billəkrə na pag ni mazza bo'rə wa'azi a Billək rə zi, uza napu tomsə na bo'rə naa gbama Bil essum, nək ri'zi boo noosək Bil, naa billaa Kwebaaz Yeeso rək nooska rə, na gbi'kəm a gwandəmmi koo bənaya. Na gauri" ¹²Moi iya N pu winkəndəi, kai og ni bərka baar na zaa gwekəndək kai og ni ina pənnan ni pa, kai og ni una ni som pu bo'rumkpa rə naa iik pa. ¹³Ama ina pu bərka baalə naa Kwebaaz Yeeso, i gamn naa yaksa zok naa tingtum, naa gəbən gamn naa yaksa zok naa tingtum ublaa i okən nooskaa ulləkak. ¹⁴Ina gbaagəsən nək ri'ra Kweebaazəl i kinəkkən sə'səm, nək Rums naa go'num, naa gə Rumsa Billəs na gau íirə paa. ¹⁵Ama uza iirə te' kana bær baar nək ikpa zur, ko ruur, ko əngka baar ko laaka naa toska no' pa. ¹⁶Ama uza napu bərka baalə ura Kweebaaziz nok, zur kana dəgu pa, noka ri'ik na noos Bil naa ri'ra eli. ¹⁷Bəl go'sapu, ora biis ma'təkən zok yangiya gwaga Billək rəi, naa ora ma'kən naa áak gə, iya i mu'us duuka paka Billək pai ya? ¹⁸"Maza wessaz naa gbişə deker basurə, anni bo'rumkpa naa ura mee Bil paz naa maza naa hakkeiyaz ya?" ¹⁹Noka ri'ik iya ipu bərka baaləi nək tomsa Billəsai, sei ina yii zəngsa íis Daa Billə ura kamn tomsa oomissas.

Chapter 5

¹N pu doosək dooniya irə te'kai pakrə, nɔk miima doowi doonzi, mii maa seedaako zi bərka baara Kweebaazəllə paa, naa mii ma N kinkg kin una noskaa i esək akrə paa. nooska i keetək. ²Noka ri'ik N pu dooskəndə dooni, neen gbəəga Billək, a pu irə te'kak, gbaani, gbaa ni gbamrə paa pa, ama noka I lín bo'kak, naa bo'kaa Billəkrə, gbaani naa kinka zukkak pa, ama naa iikaa zəngsək. ³Kai yii gbi'kəm mariya iirə na'rəi rək pa, nok ri'ik gamn ina kubruskənən gbəəgəkərə. ⁴Ubla i yiitikən doonza nebairəz, maa i kweek balla wessal laakpal. ⁵Noka ri'ik, moi yanga gbammi essən dooga mariya ii gbi'kəm. Kai gau naa wəngtaa zur pa, gbaakən kən ində te' nɔk Bil Ii maza wəng zulləz pa ama go'sə mariya i weng zullə pai ina wessan. ⁶Noka ri'ik tiisən zu'teya ii Billə mu' nossən non bəlla go'su gwanallə. ⁷Kamtun ina i lín tele gwandə mu' nɔk uzi gbaan. ⁸Də'sən zok sə i gau naa zo'ka, nɔk kēerisa iis setan pu kooləkrə, ni Kəəza koolə laa maza təbkuzak. ⁹Də'en i mu'su, də'en naa gbam eska timra illə. meen mariya i esə timr dəllə roo ai, meen doomiya iirə i gau gapt yam dəllə ai, Ii bəs bən baara i bər al. ¹⁰Ina bəssapu baar topa a roozo. Billa og yirku haa al, uzi neen, neeka bəmpak rekarə nooska Kwebaazzə uzi bəskən timr, sə dēəsən wessa sə bagsən gbam haa. ¹¹Gwanta bəmpat naa gau ullə paa, haa ting tin. Na gau ri. ¹²N kwesapu Silas, dowiya naa wessas zi, gəbən biisən topa rəkarə ullə, N pu dooskəndə, gəbən n esəpu timr ina n biitən an nɔk go'nəma Billəmmi a zəmmam, də'en paa ullə wessa. ¹³Ur kita kiiza i tegu naa ii Babilon az, pu dəsəkəndə, naa Markus waza miiz, pu də'əskəndə. ¹⁴Də'əskən ində te'ka naa kukkpaa iika rək, Gabta wessat naa gau naa ii iya ipu Kwebaazzəi tele.

2 Peter

Chapter 1

¹Simon Biturus, naa tombaaza Yeeso kweebazəz, rekarə iya i kwee eska timr naa diimairə ni aa a kweennak, eska timr go'nəma Daa Billa aalləmrə naa keesbaza az Yeeso kweebaazəm rə. ²Go'num nagau naa ii, gapta wessat nabagə zok Billə naa Yeeso kweebaaz dangwanza aazzə. ³Neta gau naa gbama Billəmat, naa iikaa Billəkak tele i essaa pu naa meekaa Billək, ura gondə gbi'kəmrə naa go'numazzə. ⁴Enirəzi sə esaa alkawalla gapta gbi'ta diimrəttəz. Bo'rə ri'erizi nok sə ina gau iya i kinək go'ossa Billəssai yak, bəlla i gbittən pu laatəra dəllə rolləkrə, neta enkuurət naa keekuurrəttə. ⁵Nok a eni yaan, i weens zoka iik, sə i baggə eska timr go'numa iimrə, naa gəbən go'numa meekarəmrə. ⁶Meekaa iirə bagən kamska zur, kamska zura iilə bagən bəska baar, bəska baara iilə bagən gapta duuka Billət. ⁷Duuka Billa iilə bagən po'ka uri yangi, po'kaa iik uri yangirə bagən gbaakənka. ⁸neta at napu iirə, səna noosapu iirə, i kinək ku'mə koo iya ipuna yangipai meekaa Yeeso kweebaazəkrə ində te'ka pa. ⁹Ama ura kinəpas sə gwenə ina gondə pourən tottoz, russapu, timr zinsupu ara i neksunu hakkeiya ullə dooiyakra. ¹⁰Nokrik uri yangi yaan sə i go'rəs derkaa iik naa təgəkaa iik, səna gau zəma ində. Ina bo'rə neta eti i dəwək də'pa. ¹¹Ri'erizi sə i gbe'rəska sugokna torkarə gwanta gbəmpattə, dangwanza aaz naa keesbaaz Yeeso kweebaazzə. ¹²Nokarik koo bənaya n gak naa gbaksa tok, sə n də'sən timr neta attə paa, koo de i meegəsapu netti, nok i neksənpu aska timlə essak. ¹³N pu sundəkrə mində timlə minge, go'gon ara n pi'iknən mis nok neta attakra, de n pu zokrə roogə. ¹⁴Nok n meemen mu'ka ang topa n daakən zoka akrə, ni Yeeso kweebaaz yiisənək. ¹⁵Nyaak ni ni nbo'kənək sə i sundə naa neta at miirə sa'ka, mina daan pu. ¹⁶É duu paka gbə'rurək songrə paapa, é doosən gbam naa gbotkaa dangwanza aaz Yeeso kweebaazək. Ama ee seedaakoiyi ullə gbi'kəmrə. ¹⁷Nok kweesa gbi'kəm naa diim Daa Billə, bəlla gwera kamtunu gbi'kəm naa go'num rəllə gee, ura azzi waza mindəs, n iinupas, n gēe yaksa zok naa ur wessawə. ¹⁸É gēe gwera eki diga paari, de epu yamma yiiga naa sə'səmakrə. ¹⁹A puna paka zəmak inna bo'rəmkə mu'kandə, i bo'rəpu wessa ina gən timr paagə. Puni Raase okkə təkrarə rook haa ar ootərarək, sə zəsəza ar oonarə okkə iirə timtirə. ²⁰Meegəsən naa a'an zanga, nok ina bo'rumka mu'kan ina mazzə timlənni pa. ²¹Nok inna bo'rumka mu'kan sə zaa naa sundumeya mazzəyai piiapa. Ama mari i kinə diga Rumsa Billə pak naa iissə.

Chapter 2

¹Saariya song rai i zaapu israilairə, lamiya songrai i zaak iirə, i zaskən naa kubruskənaa gborarək, sə i kamtəkən wo'oska naa mu'uskənka, sə gəbən i mu'sək dangwanza keesiz. ²Uri gənga i duuk Bilaa iik, sə i laksək go'numa iim. ³I kweerəkən naa sutumbaara iil, pakrəma iirə zuk zukam rə. wo'kaa iik lo'okpa, bisa iiz pu zakrə. ⁴Bil ko'os tombaiya ulləi iya bo'rə laatərai pa, gboktra riik sə kossi dura təgra rəllə diiri dodəsəkəkək haa rekarə ubla bissə. ⁵Ri'erizi gəbən ko'os dälla mariya dōoirəl pa. gboktra riik sə ko'os Nuhu gon muzə, ura duu paka Billək wessaz zə, naa mari gbansa iya i ipuna urai. Bəlla kamten maam sə wo'sən iya i duu Bil pa dəlləi yakrə. ⁶Sə Bil dōos della Sadomal naa Gomaral naa Ra' sə yesi tam, neta eti gau riigəskənawi iya i duu Bil pairə paa. ⁷Ama Lutu ura naa go'nummaz, keez timra ulləl enkubairə te'ka, sə Bil keesu. ⁸Nok maza naa go'numaz na gau enkubairə te'ka, koo bənaya suksa moosku nok oggək sə geek neta go'pat. ⁹Noka riik Bil meemen ni keeskən iya naa go'num ai berka baalə te'ek, naa gəbən ni kamkən iya ipuna go'numpai ubla bissək¹⁰Ina eni zəma zi na iya i ree mu naa tomsa zokrəs sə gə i saa iya naa gwantai ipu naa wengta zur naa bo'ka ina goosin, i serəm saaka iya i noosii. ¹¹Koo noka tombai ipu naaa gbama ar a iim am, ama i kamtə paka lakska rək irə pa Billə mu' pa. ¹²Ama doo neta at a puna sundume pat, i go'ri sə ina kami sə in desi. Ii mēē ina bōōkrən pa, i wo'ok. ¹³I kink kin fasəma ina i bo'rə go'pan rə, i sundə gee gēēk tingnum naa ubla, bo gapsə bonyi iya zute' a ii ya'te yi, zok yagi naa tomte irə sərəmeē rai wakati aipu naasə naa mo iiz. ¹⁴Ipu naa no' a ika kita kii rai, baar dag ni bo'ka hakkei pa, sə gau iya i dēēs zok pai bo'ka netta go'pattə, i dēēs timte a ii sutum ballə, ii yangiya naa su' kamkp ai yi. ¹⁵I daa pu bila a wessak, i laa, sə i duu bila Bal'amu waza Basura rəz urfa i bagsi a go'paz. ¹⁶Ama kwēē biir nōk hakkeiya gwandəi. Gumbaaza pagpaz bən biisə saariz yasa esi na gweera mazzək. ¹⁷Mariya ei ipu ni po'me a maam pipai ak ipu kooli a zaka gwayi ai, bəgrfa a gbikak pu zo'ki rə. ¹⁸I pag ni i ii paka pak naa wengka zur i sərə mari goōsa zokrəs sə i sərə mariya i ii gbiska irəm iya i bo'rə netta go'pat tēi rə. ¹⁹I bo'si alkawal zutə a ii sēniya hakkei rai yi, nōk maz senzzi ina pēesu timr an də. ²⁰Kala ura gbisə bo'rəka netta dəllə rōōt naa mēēka ²¹Daa naa Kwebaaz Yeeso Dangwanz. Dikka pii ma ka esi an, ka ina mēē bila go'num rək pa, naa a i mēēkən sə i daa ro'oknaiya wessai esi. ²²Re'sa paka ak zəma zi irə gee, "zaaz gətə pu tēēləska wimra ullət tə, yaauzza i nēēu maam az gətə pu səkla rə roo."

Chapter 3

¹Ri'ak n pu bisəkən ittəza wasikarəz zə nək sə n de'en timr, sə n pi sundume a iirə wessai mis. ²Nək sə i sunde naa ina saari a oomii i doo dōkan, na gə doka Dangwanz az naa Kwebaaz azzə i esə tómbaiya i rən. ³Mēen ma'karə iya i bāndəs arai i zak ru' a bapsa rəirə. I bāndəska i rek mu' naa ika neta dəllət. ⁴I dōk bonge, "Alkawal a ullə gətkarəz aa pazya? Diga dənna domda a eii i wənnaz, net pu ni pinnak diga ma'ka go'rikarə." ⁵I waaswan sə i mu'us naa leek, timr zinsipu ara diik naa a páák keetə maamrə, gəbən maamrə zi dō dō naa dooka a Billək, ⁶Gəbən nək neta goo ri'atti, sə i wo'sən dəl naa maam. ⁷Ama ara paa na dii ri'ak ak i dees nək ra' nək gwan dōkaa eki i deesi nək ubla bissək naa iya i duu Bil pai. ⁸Timr kana zinsənən ina an pa , iya n iini pai, nək ubla mukə Daa Billə goo ni wi' mul mulək, wi' mul mulo goo ni ubla mukə. ⁹Daa Bil pu naa mo'ra alkawal a ulləzzə pa ni uri i ogun mo'rak. Goptəra reel bəs baar naa ii. I ara uza muzo iirə te' wo'kənaz pa, ama koo neeya na pu' na'. ¹⁰Noka riik, ublaa Dangwanzək zak ni ruuzak. Atta paat assək naa gwerə gbikak. Ra' doosək koo anya, gəbən dəl naa tomtə a ulləi i keetək. ¹¹De netti tele wo'ok won ri'eri, tō ika gau irim mariya paiya? tō tōn iika gapta rumsət naa duka Bil. ¹²Gamn na zo'ka na gbaku haa ublaa Bil zakən ak rə. Ublaa ekirə, i wo'sək atta paarit naa ra' koo anya bəlsək na ma'ka go'ma go'. ¹³Ama nək alkawal a ulləz apu zook ara pəkka paakrə naa dəlla pəllal, ara go'nəm gakpən arə. ¹⁴Noka ri'ik, iya i iini pai, dəl meemen netta at, yaan yaara iit sə kaina oksən na ser naa aibei ullə mu' pa, naa gapta wessat. ¹⁵Gəbən pēen bəska baara Dangwanzəl nək kweekaki ni doowiya aarə i iinu paz Bulus biisənən ak naa meeka i esnuk. ¹⁶Bulus doo pak neta eti rə paa wasikaiya ulləirə paa, nettirə te'ka uta pii gomgən meekarə, mariya i kams zur pai i yer pagn a iin ni i bo'sə naasi urik, na wo'səka zutta gwanirət. ¹⁷Noka ri'ik, iya iini pai, de i meemen neta at gə zo'on zutta iit kaina yaasən naa sərəmə a mariya i meē Bil pai rə pa sə i kinə ina oomin pa. ¹⁸Ama daga go'num naa meeka Daa Billa al naa Dangwanz Yeeso Kwebaaz go'num naa gau naa ur diga ri'ak haa ting-ting sə na gau ri'!

1 John

Chapter 1

¹Ni pin ma'karək, ni a geenak, sə a ogunak, ni a sundunak, naa gə ni a go'run naa neta aatak, paka zəngsəkrə paa. ²Noka ri'ik zəngs yiitəpu zok, aa bən a oksapu, a gapsapu seedakum ullə. Epu dooskən paka zəngsa bəmpassə paa. Ni pin Daa rək sə yiitin zok aarək. ³Ni e ogən sə e geenak epu doosəkən iirə, nok sə i daks zur naa aa. Nok dakska zura aal puna Daa naa Waza ulləz, Yeeso Kwebaaz. ⁴Naa gə, neta e biisənən at, nok sə zok na yagən wesawe. ⁵Neta etiti e geetə diga ullə sə e doosən ii: Daa Bil oosaki, təgra pii ullə koo topa pa. ⁶Ana doo ange bo daksapu zur naa ur sə apu ri'gəttə təgrarə, a bo'rəpu songb a doo paka zəmak pa. ⁷Ama ana pu ri'gəttə oosarə ni ni gwan pin oosarək, apunaa daksəka zur andə te'ka, kwaala Waza ulləz Yeeso rəi i neksaapu hakkeiya aai yas. ⁸Ana doo bonge bopu naa hakkei pa, a səərə zura andəl, zəma bo pisaa pa. ⁹Ama ana doosu hakkeiya aai, ur pu oomi ura wessazzi ra'səskaa ran hakkeiya aai sə neksəsaa ina a bo'rə go'pan yas. ¹⁰Ana doo angə bo bo'rə hakkei pa yerupu songbai, paka ullək bo pi aarə te'pa.

Chapter 2

¹Yangiya Mindai n pu biisakən neta attə nok sə kai bo'rə laatər pa. Ama koo neeya bo'rə laatəraz aa gee a keesapu zura aal Daa aazə Yeeso ura naa go'numazzə. ²Gwanzi ura paksəkaa naa laatəraz a aal kotto pa haa naa dəlyas. ³Ri'erizi sə a meek ange bo meegəsapu, ana bo'rə pu ina doosan. ⁴koo neeya ura doo bongə, "Bo meemen Billaz," sə de'es dookaiya ulləi pa songbaazi, dooma zəmam pisupa. ⁵Ama maza bo'rə ina Bil doon, zəmazə, iika Billək gapsapu ullə paa. Pi ri'erizi sə a mee ange apu gwandə na'rə. ⁶Ura doo bongə bo essə pu zok Billəz be'sapu gumb nok kamkpa toms ni Yeeso Kweebaaz kamnak. ⁷Uriyangiya n iini pai, n biisən dookaa pəzzazzi pa, ama dookaiya do'kiyaiyi a i geesipui diga ma'kari. Dookaiya do'kiyai iiyi paka i geek. ⁸Gə npu biiskən dookaa pəzzazzəz, uki zəma Kweebaazə naa gə iirə, nok təgra pu assəkrə Oosaa zəmak bo pu ookəkrə. ⁹Koo neeya ura doo bongə, bopu Oosarəz sə mu'us ungowanza ulləz pu tegrarə te' ri'ak bən. ¹⁰Koo neeya ura gbaa ungowanza ulləzak gəkp oosarə te, gə paka dəkkpa də'rək pu ullə pa. ¹¹Ama ura mu'us ungowanza ulləz pu ri'gəttə təgrarə te'ka; nok mee arapu rekəndək pa. Nok təgra gbe'sapu no'a ulləi. ¹²Npu biiskəndə, yangiya mii, nok i ra'səsapu hakkeiya aai nok riira ulləl. ¹³Npu biiskəndə ii dai, nok i meemen ura pii diga ma'karəz. Npu biiskəndə, yanga gbami, nok i le'sapu enkubaaz. Npu biiskəndə ii yangiwai, nok i meemen Daa. ¹⁴N biisənpu dai, nok i meu men ura diga pii ma'karəz. Npu biiskəndə ii yanga gbami nok ipunaa gban, paka Billək gəkp iirə te', naa gəbən nok i le'sapu səərbaaz. ¹⁵Kai ii dəl koo neta pu dəllə root pa. koo neeya ura ii dəlləz telə, iikaa Daarək pu ullə te'pa. ¹⁶Nok neta pu dəllə te'et yas ni wo'səka zok, wo'səka no' naa gapta go'pat, a Daa rətti pa, ama a dəllətti. ¹⁷Dəl naa neta ullət i wo'ok. Ama ura bo'rə ina Daa iin gəkp ting ting. ¹⁸Yangiya mii, zoora bəpsarə rektəpu dera. Ni i geen bongə umkeereiya Kweebaazəi ipu zakandək, ko ri'ak bən umkeereiya Kweebaazəi genpa i zaapu. Noka ri'ik a meesapu zoora bəpsarəl rektəpu. ¹⁹I kee andə te'ka, ama ii a aiyi pa. Nok inakapu a aaiyi ika gaupu aarə. Ama de i keepu, a eni yiipu ipu aarə te'pa. ²⁰Ama ii ura Oonzaz woosunpu, ii tele i meegəsapu zəma. ²¹N biitən neta at nok i meemen zəmaki sə n biisən, i meemen zəma nok songb pu zəmarə te'pa koo topa. ²²Neezi songbaaz ya ama ura sin gee Yeeso Kweebaazi pas ya? Maza ezi umkeereza Kweebaazəzzi, de' sinpu Daa naa Waza gə. ²³Kala ura sin Wazaz punaa Daa pa. Ama koo neeya ura kwee Wazaz punaa Daa yam. ²⁴Ama iige, ina geesapu diga ma'karən na gau iirə te'. Ina i geesapu diga ma'karən na gapsapu iirə te'ka, ii bən i gəkp Wazzə naa gwan Daa re. ²⁵Nok ri'erizi sə doks naa aa doksəkaa zəngsa bəmpassəs. ²⁶Neta at n bii nok mariya i tos uri sə i yaa bilaiyi. ²⁷Ama iigə, wookaa i kweetə ullək gapsapu iirə, ii ri'ak i laa maza geeskən unaz pa. Ama ni woosəka iirə paa geeskən koo anya gə zəmazi, songbi pa, ri'erizi bo ni geesən ina gau ullək. ²⁸Ri'ak yangiya mii gamn ullə, nok səna gbə'tə, sə a kinə gbama zokrəm sə zur kana dəgaa naa zaka ullək pa. ²⁹Ana meemen ange punaa go'num, a meekmen ura bo'rə go'nummaz keete gwandə zi.

Chapter 3

¹Gwenən ni iika Daarək arə paak haa i derkaa yangiya Billəi, a gapsapu ri'eri zema. Noka ri'ik, dəl meeya pa, nok meenu pak. ²Yangiya n iinipai, ri'ak aa yangiya Billəiyi, ama haa ri'ak yiitə zok wessawe' ni a gakkpənək pa. a meemen Kweebaaz na gbə'te, a gook ni urak nok a oku gwan ni pinnak. ³Koo neeya ura punaa eska timr ullə paaz oogəsapu zura gwandəl ni ur pin ookapak. ⁴Koo neeya ura bo'rə hakkeiyak bo'rəpu ina go'pan, nok hakkei bo ina go'panni. ⁵I meemen boo Kweebaaz keetə nok sə bo pe'es hakkeiyi, nok ullə bo hakkei piipa. ⁶Koo neeya ura gapsapu a ulləzaz bo'rək hakkei pa. Ama ura bo'rə hakkei az me'də oku koo meeku pa. ⁷Yangiya mii, maz kana yaasənpa. Koo neeya ura bo'rə go'numaz maza go'ozzi, ni gwan Kweebaaz go'onak. ⁸Koo neeya ura borə hakkeiyaz maza səərbaazəzzi, nok səərbaaz bo'rəpu hakkei diga ma'karə. Noka ekiki sə Waza Billəz gbətən zok, nok səbo wo'os tomsa səərbaazəz. ⁹Koo neeya ura i dingi dingka Billəkaz bo'rək hakkei pa nok dogaa Billək gaupu ullə. Gəək sə bo'rə hakkei pa nok dingi pu dingta Billət. ¹⁰Ri'erizi bən sə yangiya Billəi naa yangiya səərbaazəi i po'gəs zok. Koo neeya ura bo'rə go'num paz keetə Billə pa, ri'erizi bən ura ii ungwanza ulləs paz. ¹¹Paka akki i gee diga ma'karə: gee ana gbaakən andə te'ka, ¹²Ka'ana goo ni Kainu pa, ura səərbaazəz ura iu ungwanza ulləzaz. Nok an sə a iu ya? Nok tomtəya ulləi i go'pa, ungwanza ulləz bo punaa go'num. ¹³Kana məsən pa, uriyangi, dəl na mu'sun. ¹⁴A meemen a keetəpu diga wəkrə zakarə zəngsə, nok a ii in ungwani. Maza punaa iika paz seek wəkrə. ¹⁵Koo neeya mu'us ungwanza ulləzaz o'baazi. Nok i meemen bo o'baaz punaa zəngs bəmpassəs ullə pa. ¹⁶Ri'erizi sə a meek gbaaka, nok Kweebaaz esə zəngsa ulləs nok àà. Aa bən tōqton akə esə zəngsa aas nok ungwaniya aai. ¹⁷Ama ura punaa neta dəllətaz ok ungwanza ulləz bərk baalə sə gbe'es timra ulləl yirkurəl ullə mu'ka bo'ok riga sə iika Billək gəkp ullə ya? ¹⁸Yangiya mii, kai yii iika pakrə koo meele kotto pa, ama a ii zəmarə naa tomsə. ¹⁹Ri'erizi sə a meek aa mariya zəmaiya naa gbakska timteya aai ullə. ²⁰Nok timteya aai ina wo'saa, Bil ar an timteya aai, meemen koo anya yas. ²¹Uriyangiya mii, a gau naa iikənka timteya aai ina wo'saa pa, apunaa gbakska tok Billə. ²²Gəbən ina a oorən yas a kink kin diga gwandə, nok a duusapu dookaiya ulləi naa neta go'sut tele. ²³Dookaiya ulləi aa ai, ana esə timr riira Waza ulləzzəz Yeeso Kweebaazəllə, sə ana iikən andə te'ka, gwan ni esnaa dookaiyak. ²⁴Koo neeya ura duu dookaiya Billəi yak tele seek gwadə, gəbən Bil bo ullə. Ri'erizi sə a meek pu aarə te' diga Rumsa esaa aasə.

Chapter 4

¹Yangiya mində n iini pai, kai esə timr rumterə yas pa. Gobtəra ri'il, gwegən rumtə sə i mee rumsa keetə Billəs nok anabawaya songbrəi genja i keetəpu dəllə. ²Ri'eri sə a meek Rumsa Billəs rumsa po'gəsas gee Yeeso Kweebaaz zaapu zokrə uzi keetə diga Billə. ³Ama rumsa po'gəsən Yeeso keetə diga Billə paa pa. Rumsa Billəssi pa, umkeereiya Kweebaazəiyi, Ura a gee bongə pu zakrəz, ri'ak bən rektəpu dəllə roo. ⁴İi a Billəiyi, yangiya mii, gəbən i le'təpu rumtəya ei, nok ura pii iirə te'es ar an ura pu dəllə te'ez. ⁵Rumtəya dəlləiyi, nok ri'ik ina i doon a dəllənni, dəl bo ke'si ken to'rə. ⁶Aa mariya Billəiyi. Koo neeya ura meemen Billaz ke'eske ken to'. Ri'eri zi bən ura pu Billəz pa ke'eske to' pa. Ri'zi sə i meek rumsa zəmas naa rumsa songbrəz. ⁷Uriyangi, a gbaakən andə te'ka, nok gbaakənka keetə diga Billəzi, koo neeya ura puanaa gbaakaz keetə diga Billəzi, meemen Bil bo. ⁸Koo neeya ura puna gbaaka paz mee Bil pa, nok Bil gbaakaki. ⁹Ri'erizi sə gbaaka Billək po'gus zok andə te, Nok ri'ik Bil tomtə Waza gwandə iinupaz dəllə roo, sə ana gau gaptə ullət. ¹⁰Gbaaka eki bo, nok a gbaan Bil ak pa, ama nok ur gbaanaak, sə tomtə Waza ulləz səna gau toksaa aarə hakkeirəz. ¹¹Uriyagiya mii, Bil na iiya in, aa bən a gbaakənka andə te'ka. ¹²Maza me'də oka Billaz piipa, ana gbaakən andə te'ka Bil punaa aa, gbaakaa ullək bo gapsapu aarə. ¹³Ri'eri sə a mee ange apu ullə, ur boo pu aarə te' nok essaapu Rumsa gwandəz. ¹⁴Aa bən a okəsapu gə gapsapu seedaakui Daa tomtən Waza ulləz səna gau Keesbaaza dəlləzokrə. ¹⁵Koo neeya ura po'gəsapu bongə Yeeso Waza Billəzzi, Bil gəkp ullə ur bo Billə. ¹⁶A meegəsapu a essəpu timr bo gbaakaa Billə gbaanakrə. Bil gbaakaki noka ri'ik koo neeya ura gau naa gbaakaz gapsapu Billəzzi, Bil bo pu ullə. ¹⁷Ri'erizi, sə gbaaka gau wessawe' aarə te'ka, nok a kink kin gbama zokrəm ublaa bissək, nok ni gwan pianak aa bən apu ri'eri dələ. Ser pii gbaakarə pa. ¹⁸Ama gbaakaa wessak keeskən ser, nok ser kam toms naa dingka to'k, ama sere kamsupuz bo punaa gbaakaa wessak pa. ¹⁹A gbaa nok Bil ma'saa naa gbaaka. ²⁰Uza na doo bongə, "N gbaa gban Bill" səna mu'us ungwanza ulləz, ur songbaazi nok kooneya gbaa ungwanza ulləz pu okurəz pa, Kaa le' gbaaka Billa ogu pal pa. ²¹A kinə dookaiya ai diga gwandə, koo neya gbaa Billaz, gbaak gban ungwanza gwadəs bən.

Chapter 5

¹Koo neeya ura esə timr bonge Yeeso Kweebaazi gə i dingū Billə, gəbən koo neeya ura gbaa ura daa az gbaak gban ura keetə ulləz. ²Ri'erizi sə a meek angə bo gbaa gban yangiya Billəi: ana gbaa Bil sə ana duu dookaiya ulləi gə. ³Ri'zi gbaaka Billək: ana duu dookaiya ulləi. Dookaiya ei bo i gom baar pa. ⁴Nok koo neeya ura keetə Billəz le'es len dəl. Nok ri'erizi le'eskaa le'sən dəllak. ⁵Neezi le'es dəl ya? Ura esə timr gee Yeeso waza Billəzzi. ⁶Gwanzi ura zaa diga maam naa kwaaləz: Yeeso Kweebaaz. Zaa maamrə kotto pa, ama maam naa kwaalə. ⁷Nok iya i esə seedai ipu taarəkə: ⁸Rums naa maam, naa kwaal. Iya taarəkə ai i gookənsapu muyo. ⁹Ana kwee seedakuma marirəm, seedakuma Billəm ar an. Nək gapsapu seedaakum Waza gwandəzzə paa. ¹⁰Maza esə timr waza Billəzzəz punaa seedaakum ullə. Ura esə timr Billə paz yerupu songbaaz, nok esə timr seedaakuma Bil esə Waza ulləz zamrə pa. ¹¹Seedaakuma room aa am: Bil esaapu zəngsa bəmpas, zəngsa rooz bo pu Waza ulləzzə. ¹²Maza punaa Waza ulləzaz punaa zəngs. Maza punaa Waza Billə paz punaa zəngs pa. ¹³N biisən neta at nok sə mee bonge bo punaa zəngsa bəmpas, iirəzi iya i esə timr riira Waza Billəzrəi. ¹⁴Gwan gbama pisaa diga ma'karən a emi gwan nagə zaa, nok ina a oorun yas naa iika ullək geyaa gen. ¹⁵De' a meemen geya gen ina a oorun tele, a meemen a kinəkin ina a oorun yas. ¹⁶Koo neeya ura og ungwana ulləz bo'rək hakkeirəz sə wer dən paz, na weerə, nək Bil səna esu zəngs. N doo mariya i bo'rə hakkei sə i wər dən pai. Nok hakkeiya kam wərkəz pii; n doo minge na oorə nok a eni pa. ¹⁷Ina go'pan yas hakkeiyi, ama hakkei pi a kam wərkəz pa. ¹⁸A meemen ura i dingū Billəz bo'rə hakkei pa. Ama ura i dingū Billəs keesku ken engkabairə gə i bo'ku koo una pa. ¹⁹A meemen aa mariya Billəiyi, a meemen bo dəl yas gaupu gwanta enkabairəttə dii. ²⁰Ama a meemen Waza Billəz zaapu essəsaapu meeka nək sə ana mee ura zəmaz. Gəbən, apu ullə ura uzi zəmaz, naa gə Waza ulləz Yeeso Kweebaaz. Uzi Billa zəmal naa zəngsa bəmpas. ²¹Yangiya mii, keesən zura iil mairə.

2 John

Chapter 1

¹Diga doonzə rekarə kitakiiza i teeguz naa yangiya ulləi, iya n ii zəmai, mii kotto pa, ama naa gə iya i meemen bilaa zəmakai. ²Nək gongaakumma pu aarəm gəbən gəkp naa aa ting ting. ³Go'num, yirku naa gapta oomit naa iikənkaa zəmak diga Daa Bil, naa Yeeso Kweebaaz, Waza Daa rəz, na gau naa aa. ⁴Zok yage oomi o' nok n oks yangiya moqi uri ipu ri'gəta oomittə, ni e kweetən dookaa az Daarək. ⁵Ri'ak orukki rekarə moqrə kitakiiz, n biisa dookaa pəzzazi pa, ama gwan ina i esaa diga ma'karən, nok sə ana gbaakən andə te'ka. ⁶Gbaakaa rook uki, ana gau gapta dookaa ullokrət. Dookaa rooz pii ni i geen seenkak bonge ana gau ullək. ⁷Nok səərbai gənna i keetəpu dəllə, iya i kwee bonge, Yeeso Kweebaaz zaa pu zokrə pai. Iya eiyyi iyyi səərbai naa keereiya Kweebaazəi. ⁸Gwenən ində te'ka, kai wo'os net pa nok an yas a kamsapu toms, ama i eskaa faasəm gənna. ⁹Kala ura ree mu' naa gapta pu kubrəskənaa Kweebaazəkrə paz, mee Bil pa. Ura pu kubrəskənaa ekirəz boo pu naa Daa naa Waz. ¹⁰Kala maza zaa iirə gwa naa kubrəskənaa eki paz, kai kweu pa, kai də'su pa ves. ¹¹Nok maza də'súz yas daksapu zur naa úr keeka tomtiya ulləirə. ¹²N punaa net gənna à n ka biisat, ama n ii biikakək pa. Ama n pu naa sundumeya n zakni moqrə sə a pakən nok sə yaksa zoka aak naa go'. ¹³Yangiya moorə wa'irəi ipu də'eskarə.

3 John

Chapter 1

¹Diga doonzə rekarə Gayus ura n gbaau zəmazə'əz. ²Moowa n gbaaz, n pu weerək Billə minge a kine sə'sum koo andəya naa gbama zokrəm ni rumsa moos punaa gbamak. ³Zok yage wessawe' de ungwani uri i zaa i esə sedaakum paka moorə eska timləkrə. ni a duun bilaa zəmakak. ⁴Una pii sə yage zok sə ar ni mina gee yangiya mii ipu gapta zəmatəkrə pa. ⁵Moowa n gbaaz, a kam toms uriyangiyarə naa maraginirə naa timr mulə. ⁶Iya i esə seedaakum gbaaka mookrə ikiliisiyairə mu'i. Go'gon a po'i naa gapta oomit bilaa toq duuka Billəkrə. ⁷Nok ri'ra alli sə i kee goka i kwee koo una menkirə pa. ⁸Aa bən a kwee goosa mariya ri'eyi rəs, nok sə a gau mariya i daks zur tomsa zəmassəi. ⁹N biisə ikiliisiya wasiika ama Diyotariifas ura ar kooneyya iika gbi'kəmrəz iirə te'ka kweyee pa. ¹⁰Noka ri'ik mina zaa, n də'esku timr tomtiya ullə bo'rrii rə ni laksən ri'teya eei marirə mu', naa pagrəma go'pamak. Eni maa daksu pa, haa maa mu'us kweeka uriyangi, haa sə neni ikiliisiyairə. ¹¹Moowa n gbaaz, kaa kubrə ina go'pan pa, sei ina wessan. Neeya bo'rə ina wessanaz, maza Billəzzi, ura bo'rə keekuz mee Bil pa. ¹²Kooneyya essəpu seedaakum Dimaatiriyussə paa zəma. Ee bən e esapu seedaakum, i meemen boo sedaakumma

eem zəmazi.¹³ Npu naa neta n ii biisəkat gəngən, ama n ii biikakək pa. ¹⁴N pu sundukrə a sarksan ya' sə a pakən.¹⁵ Go'num naa gau naa moo. Ungwaniya aai ipu də'əskarə, gəbən reksənəm də'əskaa eek ungwaniyə naa ri'teya ii.

Jude

Chapter 1

¹Yahuuda senza Yeeso Kweebaazəz, naa dōqwiya Yaakuburəz rekarə iya i dərri, iya i gbaai Daa Billəi, iya i rē'si nok Yeeso Kweebaazai. ²Yirku naa gabta oomit, naa gbaaka na bag zok iirə. ³Mōq iya n gbaanai n pu yaakrə nok biiskənən paka aarə keeskarəkrə, doolezi n biiskən si n weerən wessa we' nok eska gongaa i esu mariya i duu Billai də mukə kotto baka pii pa. ⁴Nok mariya uri i bō'mutə sə i totə iirə te' iya lo'sapu i biisapu zēeska bisa iisai mariya i mēē Bil pai, iya i yes go'numa Billəm laatərrəl, gəbən i sin doonz naa Daa a aaz, Yeeso Kweebaaz. ⁵N ii sunduskənən koo noka i mēēmən ina roonak Daa Bil kees mari buta Masarattə, ama sa'kaa roozə wō'gəs iya i esə timr pai. ⁶Gəbən malaikai iya i kam ar le'suma iim pai, i daatə ar gapta iire matat, Bil dogdisipu sargaire tingting, təgraa zərkenze'ekrə nok zēeski bis ublaa bō'takrek. ⁷Pii nik Sodom naa Gomraatak naa delmeya gbi'kiya keēr naa ii, iya i tos zuta iit laatəra kima laaka ki' koo laaka yaara marirəmrə, naa iika neta tōopat. I yesi misaaluwa ni mariya i gee ra'a bəmna pii payak. ⁸Ri' gəbən, iya naa irəm rudummii i laas zongna iin, sə i bə'əs iya gwantəi sə i pagrə neta go'pat iya naa gbi'kəmmairə paa. ⁹Ama koo Mika'iilu, malaikaa Billə gbi'zaz, de pu sinəmrə naa seetan zoka Muusarəkrə paa mēel sasu sə doo paka zēeska bissək ullə paa pa. Goptəra ri'ik, doo bonge, "Daa Bil na yengsa!" ¹⁰Ama mariya ai i kamtə laksəka kala ina i mēēgəsən pandə bonge mariya eyi ipu naa goosa do'nettəs, i goptə zura gwanirəl wō'ka. ¹¹Ina yirkurənni naa ii! Nok i duu bilaa Kainurək, gəbən i tossapu basuwa Balam rəurə nok kinka bagsi. I wō' suksa baalə te' ni Koorak. ¹²Irim iya ri'eyi bəruwi muuzəz naasa iirə gbaakənkarəssə te'. Í bō'rə naas naa dəgsa zur pa, i reg sə i yi'is ba'teya ii kotto. Ipu ni koliya maam pi iirə pa zaka yedii. Ipu ni tēta goōgrə reupattak, i wərpu, yiiseeya ii i bumsapu. ¹³Ii zaka wiitaa gbonarə ruurəkki, i kees degsa zuta iiti. Ii zosiya i kooləiyi, i bō'ri nok wiirəkaa təgrarək tingtinnək. ¹⁴Anuhu maza gbansa diga Adamurəz, doo ina bō'rəmkpan mu'un iirə paa bonge, "Gwenən, Daa Bil pu zakrə naa iya naa timte ookapai mū' mū', ¹⁵nok zēeska bis koo neērəya, sə le'es iya i gee to pai nok tomtəya iirə i bō'rii i oopai naa gə wənra panja mariya naa hakkeiyai i doo ullə paak. ¹⁶Iya ri'eyi iya naa sinum naa wiira pangnai, iya i íi bō'ka keekui. iya i də'rəm naa tēka zura íilai, iya i oorə-ooruək nok kinkaa gwanirəkai. ¹⁷Ama iya n iinən pai, sundun paka manzaniya Daa aaz Yeeso Kweebaazəi i doosun doka. ¹⁸I doosən bonge, "Zoorə bəmnaa dəlləkrəl, uri iya naa bəndəskai i keetək, iya i íi neta i duun Bil pattai. ¹⁹Mariya i daks sinummai, ii yangiya dəlləiyi, ipu naa Rums pa. ²⁰Ama ii iya n iinən pai, wōmun zongna iin eska timra iilə sə i weērə Bil Rumsa Billəssə. ²¹De' en iikaa Billəkrə sə i zo' go'numa daa à aaz Yeeso kweebaaz kamtəkən zəjsa bəmpassaz. ²²Oksən iya ipu naa sinummai yirku. Gbisən uri i keesi diga ra'rə. ²³Oksən uri yirkurə na ninka zok, yaləna iirə zokrən na gau iirə mu'sunun. ²⁴Ura le' sə təgsən diga dəpkpa də'rəz na bō'rə sə i de' ullə mu' naa aibe uza pa, naa yaksa zoka gbi'kak ²⁵Billa mulol keesbaaz Yeeso Kweebaaz naa daa à áazə. Gbi'kəm, le'ka, naa nooska na gau ullə diga rikak naa tingting. Na gau rii.

Revelation

Chapter 1

¹Anni rudəma Bil yiisu Yeeso Kweebaaz nōk sənə geesə seniya ulləi ina bō'rumkpa de'randə. Tom senza ulləz naa doosə Yonna. ²Yohanna gwesapu paka Billək naa paka ipu dookrə Yeeso Kweebaazə paak neta og attə. ³Iya naa səsəmai, i zangə naa gera paari, naa iya i ke'to paka ina bō'rumkpandə, naa ura gə duu paka pu biisənkəkaz, nōk zoorə rool pu mis. ⁴Mii Yohanna rekarə ikiliisiyaiya gbansa Asiyai, go'num naa gapta wessat diga ura puu, naa ura dōqz, gwanzi gə zak bən, naa gəbən rumsa gbansas gwandə ar gwantə mu'us. ⁵Gəbən Yeeso Kweebaaz , ura esə timr sə i seiduz ura i see dingku iya i wəairəz naa gwanza gwaniya dəlləi. Iya i ii airə sə keesaa hakkeirə gwandə kwaalə. ⁶Yerapu mariya naa gwantai, firissiya gwandə Daa Billəi gwandəzi gbi'kəm naa le'sum ting ting. Na gau ri' ⁷Gwenən, pa zakrə kolirə te'; no' i oku tele, haa naa iya i bagui. Gəbən me'teya dəlləi yas i gəkp wəgər nōk ur. Oo, Na gau ri'. ⁸"Miizi seeka naa bəmna," Daa Bil doo ri', "Ura uzi wonka, naa dōqz, na gə ura zakaz, ura ar Gbi'kəmrəz. ⁹Mii Yohanna doowiya iirə a bər baar yamaz gwantə naa bəska baara pau Yeeso rəl, gbagsəra i der Batmusal nōk paka Billək naa gəbən seedaakuma Yeesorə paam. ¹⁰Npu Rumsə roo ubla Billəkrə. sei n gee gwera naa gham mində sa' ni porak. ¹¹Doose bonge, "Biim ina a og rababaazə sə a tomsə ikiliisiya gbansa airə Afisus, rekarə Simina, rekarə Birgamas, rekarə gə Tiyatira, rekarə Sardisu, rekarə Filadalfiya, naa gəbən rekarə

Laudikiya."¹²N yerə n iii nka gwen neezi naa gwera pak naa miikya, de n yer n og fitilai gbansa naa kangeeri ara i dognikrə. ¹³Uza pii fitilairə te' ni Waa ma'zak, punaa yaləna ye'kapa haa diiri, naa kangeeri ko'supu te' gwandə gumbrə. ¹⁴Zura ulləl naa suka ullək pu seeya ni buusak, ni sakta talwuzzətak gə no'a ulləi ipu na meela ra'rəl ak. ¹⁵Dənta ullət sekəm puni weesa i noos ra'rəl ak sə i geekəs i keetitə ra'a tibairək, gwera ullək ni wuguma wuu du'rəmak. ¹⁶Punaa zosi gbansa na' go'nəa ulləkrə, fonkaaz na sut ittərə keetə ullə su'rə. Muuga ullək okə ni ublak yaarak. ¹⁷De n ogun n fo'sum ni roobaazak gwandə dəntə, sei gbag na' go'nəa ullək miirə paa sə doo bongə, "Kaa serəm pa. Miizi ma'karə naa bamnarə, ¹⁸naa gə maza naa zəngsazzə. N wər ama gwenən npunaa zəngs haa ting ting! Npunaa mabudiya wərkrəz naa ar gamnaa roobairək rəz. ¹⁹Nəka ri'ik biim ina a ogan, ina ri'ak n naa ina bo'rumkpa mu'kan. ²⁰Ni paka sumsənka zosiya gbansa a ogi miirə na' go'narə ai, naa fitilayi gbansa naa kangeeri ai: Zosi a gbansa ai malaikaiyi ikiliisiya gbansa airəi, gəbən fitilayi gbansa ai ikiliisiya gbansa aiyi."

Chapter 2

¹"Rekarə malaikaa ikiliisiya afisus allə biim:'Paka ura kam zosi gbansa n doosai mində na' go'narə naa fitilai a naa kangeeri gbansa ai rəi, "N meemen ina a bo'rən, tomsa gbi'sas naa bəska baara mool naa de'eska timra mool. N meemen a kwee mariya naa enkui pa. ²N meemen a gweksapu iya i doo bongə, boo malaikaiyi ama ipu ri' pa, a oksi ipunaa songb.³N meemen apunaa kamska timr gə a bər baar nək riira miil, ama a yaps pa. ⁴Ama Npunaa an moorə paa a daa gbaaka moorə seenkak. ⁵Sundum naa ara ba gummunak. Pu'un na' sə a bo'rə neta a bo'rə seentat. Mona pu' na' pa, N zak moorə sə N pe'es fitilaa mooz ar de'naa ulləkrə. ⁶Ama apunaa an a mu'us mun ina Nikolaawai bo'rən a mii bən N mu'usan. ⁷Ura punaa to'os naa gee ina Rums doosə ikiliisiyaiyan. Ura le'es araz, N esku bila na regə diga te'a zəngsəkrə apu firdausiya Billəzzə."⁸"Rekarə malaikaa Simirnazzə biim:'Paka ura seenzaz naa bamnarəz ura wər sə ruutə gəbənaz: ⁹"N meemen bərka baar naa zaama moon ama apunaa zaudi. Naa gə pagna zuk iya bongə boo Yahudawaiyi, ama iyyi pa. Ama buuga nooska seetandəkki. ¹⁰Ser kana kamna bərka baara kinkal pa. Gwenum! seeta dōnsək uri iirə te' pursinarə dera nək i gweknənnak, i bərka baar ru' komna. Gamn naa eska timr haa wərkrə, sə N eskən meetuwolla zəngsəs. ¹¹Ura punaa to'oz naa gee ina Rums doosə ikiliisiyaiyan. Ura le'es araz bərka baar naa wərka buutəkak pa."¹²"Rekarə malaikaa ikiliisiya Birgamassassəbiim:'Ura punaa fonkaaza romat ittərə: ¹³"N meemen ara a gamnak ara teng gwanta seetandəz piinakki. Naa ri'ik a kub riira miil naa gham, a sin eska timra mool miirə pa, koo ru'a Antipas seekuuwa miiz ura naa eska timraz, ura iu zok iirə te'es eri ara seetan gamnakrə. ¹⁴Ama npunaa net waani moorə paa: Apu naa uri iya i kuw kubruskənaa Balaamrək aki, iya i kubrusən Balak nək sənə dōnsə yangiya Israilai bilaa dəkkpa də'rəl, Nək sə ina reg reka i esə dō'zak sə ina laa naa laatəra kima ki'rəm. ¹⁵Ri' gəbən apunaa iya i kwee kubruskəna Nikolaawairəi yak. ¹⁶Noka ri'ik, pu'un nə! Ina pu' nə' pa, N zak iirə ya' sə N gwaa ya'am naa ii naa fonkaaza keetək miirə su'rəz. ¹⁷Ura punaa to'os na gée ina Rums pu doosək ikiliisiya airən. Ura le'es araz N esku manna i sumsus, sə gə N esku billa bullal naa riira miirə pəllal biisənən billirə paa, riira ura meez piipaz ama sei ura kweez."¹⁸"Rekarə malaikaa ikiliisiya Tiyaatirəz biim:'Paka Waza Billəzzə, ura no'a ulləi i goo meela ra'rəl naa dənt ni weesa bipsas doon aa an: ¹⁹"Meemen ina a bo'rən: Gbaaka mook naa eska timra mool naa tomtəya mooi naa kamska zura mool, ina a bo'rə ri'akan ar an a à bo'rə seenan. ²⁰Ama Npunaa an moorə paa: a dāà Jezebel, kita kiiza der zura gwandəl anabiyaz. Səərə seniya mii naa kubruskənaa ullək sə i bo'rə zina faasikanci naa reka i esə dō'zak. ²¹N esupu zoor na pu' na', ama ii pu'ka na' tomtəya ullə i go'pairə pa. ²²Gwenən! N dōnsku naa kunu, iya i bo'rə zina naa urai boo i bərka baara gbi'lal, sei ina pu' na' ina i bo'rəndə. ²³N ipsək yangiya ulləi ikiliisiyai yas i meək bongə Miizi ura gwen sundumerə naa timraz. N esək koo neeya iirə te' ina tōq ina bo'rən. ²⁴Ama iya i seetə Tiyaatirairə, naa gə iya i kwee kubruskənaa ki pai, sə gə i meə ina uri i der neta surunta seetandə Npu dooskəndə, 'N de'sən gums usa pa.' ²⁵Naa ri'ik, kuwun paka miik dēnden sei Mina zaa. ²⁶Ura le'es araz naa ura bo'rə ina N bo'rə haa rekarə bamnarə, N esku gham dermerə paa. ²⁷Gakp gwant iirə paa naa gbala wees, uwa'gəski ni denda wopsak.' ²⁸Ni N kweetən Daa miizək, N esku zosiza ar oonarəz. ²⁹Ura punaa to'oz naa gee ina Rums doosə ikiliisiya airən.

Chapter 3

¹"Rekerə malaikaa ikiliisiya Sardiisussəi biim:'Paka ura kam Rumsa Billəz gbansa naa zosi gbansa. "N meemen ina a bo'rən. Apu naa riira yii apunaa zəngsal, ama moo wərki. ²weetum sə a wengs zok ina seendən, ama a wərki dera nək N oks tomtəya mooi bomsinii Billa miilə mu' pa. ³Sundum, ina a gee sə a kween. Duum sə a pu' na'. Ama moona wee pa, N zak ni ruuzak, a meek zoora N zakə moorə pa. ⁴Ama ri'teya urirəi topa i pii Sardiisu iya i wiis yaləna iin pai. I ri'gək naa mii i tək yaləna bunnan nək i tooton ri'⁵Ura le'es araz i təkəsku yaləna bunnan, gə N ra'sə riira ulləl rababaaza zəngsəzzə pa. N dook riira ulləl Daa miizə mu', naa malaikairə mu'. ⁶Ura punaa to'os naa gee ina Rums doosə ikiliisiyaiyan. ⁷"Rekarə malaikaa ikiliisiya Filadelfiyazzə biim:Paka ura pu ookapas naa gongaz ura kam mabudiya Daudarəz, naa gbe'rə ura gbe'səkaz pipa, naa gbe'es ura gbe'rəkaz pipa. ⁸"N meemen ina a bo'rən. Gwenum N de'sapu sugognaa weng az moorə mu' ura gbe'sukaz piipa. N meemen apunaa waa gham, naa ri'ik a duusapu paka miik a sin riira miil pa. ⁹Gwenum! Iya buuga seetandəkrəi i doo bongə boo Yahudaawaiyi ama iyii pa, gobtəra ri'il ii songbaiyi. N bo'ok sə i gu' moorə dii, sə ina mee N iya in. ¹⁰De a kamsapu dookaa miiz sə a wengs zok lo'ti, N təkəska diga zoora gwekarə pu zakrə dəllə te'el nək gweka iya i gau dəllə rooi. ¹¹Npu zakrə ri'ak kamn ina pisan nək uza kana kweerəsa meetuwolla mooz pa. ¹²N esək ura le'ez araz de'səz gwaaga Billa miilə, gə keek diga roo pa. N biik riira Billa miilə ullə paa, riira dəlla gbi'lal Billa miilə (Ursaliima pəzzaz tiitə diga billə paa), naa riira miilə pəllal. ¹³Ura punaa to'oz naa gee ina Rums doosə ro'tiya aiyan. ¹⁴"Rekarə malaikaa ikiliisiya Lawodiisiyaz biim:'Paka Na gau ri', seedakuwa zəma gbenkarəz, ura gau gwant neta Bil womattəz. ¹⁵"N meemen ina a bo'rən. Gə moo apu tamzəz koo ma'anzəz pa. N win akapu tamzəz koo ma'anzəz! ¹⁶Nok apuni yoowak a ma'pa a tau pa, N tu'uska miirə su'rə dera. ¹⁷Nok a doo monge, 'Npunaa zaudi, npunaa net gənja, n ii una es pa." Ama a mee monge boozi bo ar zaam, yirku ruurum naa kandumrə pa. ¹⁸Ke'em to' ina n dooskandə: Yiwum kangeeriya oomi i suktu naa ra' miirə sə a gau naa zaudi, yaləna sekə sə buron sə a təsə zura mool nək bo'ta a yii burka zoka kanduma moom dəm, naa waaga wookarə no'rək nək sə a okə oomi. ¹⁹geesə ura N gbaau az, N geesi ni gəkpənək. Nəka ri'ik, pu'um na'. ²⁰Gwenum, Npu de'narə sugognarə sə N daggbə. Ura gee gwera miik sə gbe'rə sugognaz N tork ullə gwa' sə N reg naa ur, ur gə naa mii. ²¹Ura le'es arz N esku bilaa gəkpən naa mii teng gwansa miitə, ni mii bən N le'sun sə N gau naa Daa miiz ullə teng gwantək. ²²Ura punaa to'oz naa gee ina Rums doosə ro'tiya aiyan. ²³"

Chapter 4

¹De neta at as, n gwen, n og sugogna gbe'rumpu billə paa. Gweraa n see geekak pagne ni porak, doose bonge, "Zam paa ari, N yiiska ina bo'rumkpa neta at naa as gə." ²Ni umkpa norak npu Rumsə sə n og teng gwans billə paa naa uza gaptə paa. ³Ura gau paa ezi goo ni yaspa naa yakutuk. Duragəpz duza ko'oz teng gwanti. Duragəbəza rooz goo zumurudu. ⁴Keer naa teng gwanti teng gwant zur naa narkə i ko'os, gə iya i gau paai iyyi dooni zur naa narkəi iya i tə yaləna bunnannai, naa meetuwolla kangeerirəz zuttə. ⁵Ra'a veklək naa gweera ni pipsəzak keetə teng gwantirə. Fitilai gbansa ipu kweekrə teng gwantirə mu', fitilayi gbansa ei rumsa Billəs gbansazi ⁶Gəbən teng gwantirə mu' gbəna pii ookapa seka ni kiristallak. Keer naa teng gwanti dɔ'net uta nattə yi' naa no' sa' na mu'. ⁷Dɔ' ina seenan goo puni kəəzak, dɔ'ina ittəzan goo puni negəzak, a taanan punaa muug ni mazak, gə dɔ' ina nazan puni vaaluwa usəzak. ⁸Dɔ' ina narkə eyi ii yas ipunaa bente bamrə ba', naa no paa naa dii. tuks naa ubla i dāādooka bonge, "Oomo, oomi, oomiuzi Daa Billa naa Gbi'kəmas uzi dɔɔ, uzi ri'ak, uzi gətək gəbən." ⁹Koo bənyaya dɔ' netti i esə gbi'kəm naa noosək, səna iisə ura pu gamnarə teng gwantirə useeko, ura gau ting ting az, ¹⁰dooniya zur naa narkə eyi i buu dii ura tengsə ezirə mu'. I gu' ura gau teng gwantirəzzə sə i dɔngs meetuwolla ii ullə teng gwantə mu' sə i doo bonge, ¹¹"Moowa a reksazzi, Daa eez naa Billa eel, kweem gbi'kəm naa noosək naa le'sum. Nɔk a wom koo anya, naa iika mook sə i gau sə i wom zok."

Chapter 5

¹Sei n og na' go'nāa ura gau teng gwantə eziṛə rababaaz bii zok sa' naa mu' gbangnarə. Bodus zok naa koosna gbansa. ²N og malaikaa naa le'sumaz dookrə naa gbam bongə, "Neezi reksapu sə gbe'rək rababaaza az sə ka'as ina budəs zokanya?" ³Koo uza billə paa koo dəllə te' le' sə gbe'rə rababaazi koo zangu pa. ⁴N og haa nək ura kin zok reksapu gbe'rukarə koo zangukurəz pii pa. ⁵Ama muzo dooniya eirə te' doose bongə, "Kaa go' pa. Gwenum! Kəəza meela Yahuudas, yiisuka Daudarək le'suz. Uzi le' sə gbe'rə rababaazi naa ina budəs gbansan." ⁶Teng gwanti naa dɔ' netta nattə etirə naa dooniya eirə te', n og Ma ya'al de'narə goɔ ni ipsapu zokak. Punaa gur gbansa, naa no' gbansa iiyi rumsa Billə gbansa tom zok dəllə te' yas. ⁷Ree kwee rababaazi na' go'nāa ura pu gamnarə teng gwantə paa eziṛə. ⁸Zoka kween rababaazik, dɔ' neta nattə eti naa dooniya zur naa narkə eyi i buu buttə dii Waa ma'zirə mu'. Koo neeya iirə te' punaa gbank naa urdiya yi' taasauwaz, uzi weerəka Billa iya i esə timrairəi. ⁹I zin gella pəllal: "A reksapu pe'ka rababaazirə sə a gbe'rə ina i budənan. Nək i de'sa naa kwaala mondəl a yipsəpu Bil mari diga kala meel, pak, mari naadərme. ¹⁰A bo'risipu dəl gwant naa firissiya i duu Billa aalai, gə i gəkp gwant dəllə roo." ¹¹Sei n gwen sə n gee dookaa malaikai gənpairək keer naa teng gwanti dakaa iik mu' zu' komna naa gə dɔ' netti naa dooni dakaa iik mu' zu' komna naa zu' komna. ¹²I doo naa gweraa gbi'kak bongə, "Ura reksazzi Waa ma'az de'es zokal sə kwee gbi'kəm, zaudi, mēeka, naa le'sum, go'num naa nooska." ¹³N gee kala ina wom zok pu billə paa naa dəllə te' naa gbənarə te'en dookrə bongə, "Nooska le'sum, naa go'num naa gbi'kəma gwantəm na gau ura pu gaptə teng gwantəz naa Waa ma'az ting ting. ¹⁴Dɔ netta nattə eti i doo bongə, "Na gau ri!" Sə dooniya ei i buu dii sə i noosu.

Chapter 6

¹N gwen zoora Waa Ma'az gbe'rən ina budus rababaaza munən, n gee muzo dɔ'neta nattə etirə dookrə naa gwera do' ni pipsəzak paari bongə, "Zam!" ²N gwen, pirmus usa pi buzzəz. Ura dæguz kam taau sə i esu meetuwol. Keetə ni daa ya'alak nɔk səna le'es ar.³De Waa Ma'az gbe'rətə ina budus zok a ittənən, n gee dɔ' ina ittəzən doo bongə, "Zam!" "Sei pirmus usa keetə bibzəz ura dægus i esu bila na pe'es gabta wessat dəllə te' nɔk sə mari ina ipkpən. I esə ura dægus fonkaaz gbi'zəz⁵De Waa Ma'azi gbe'rətə ina budus zok taanən, n gee dɔ' ina taazan doo bongə, "Zam!" N og pirmusa wiisas gə ura dægus kam ina riikarən riikarən ullə na'rə. ⁶N gee ina goo ni gwera dɔ' ikna nazzən dookrə bongə, "Kooniksa alkamarəz sule muzo, naa gə kooniksiya buroodirəi taarəkə i gəkp sule muzo. Ama kaa pog waak naa maama inabi pa."⁷De Waa Ma'azi gbe'rə ina budus zok nazzək n gee gwera dɔ' ina naazzən doo bongə, "Zam!" ⁸Sei n og pirmusa waas. Ura dægus i deru wərk gə hades uzi gbo'u. I essipu bila naa le'sum dəllə yas ina iu mari naa fonkaaza kunurəz naa wɔdu, naa dɔ' neta pu dəllə root.⁹De Waa Ma'az gbe'rə ina budus zok gbanaazan n og zəngsa iya i iwi nɔk paka Billəkai naa seedakuma i dognim bagadirə dii. ¹⁰I go' naa gwera gbi'kak paari bongə, "Haa bənnaziya Gwanza ees moowa naa zəma oomiz, sei mona zeasapu iya i gau dəlləi sei mona gəəse kwaala eel ya?" ¹¹Kai koo neeya iirə te' i esu yaluwa buwwau, gə i doosi bongə ina zo' topa sei daka doomei seniya ii naa uriyangiya iirə yariyai naa kita ki'kiyai na kintə iya i ipkpi ni i ipni iik.¹²De Waa Ma'az gbe'rətə ina i budus zok bambuzan, n og yakaa buttək gbi'kak pii. Ubla yer wiikək ni yaluwa riurəwak, gə se' raasa yer ni kwaalak. ¹³Zosiya billə paai i kadətə dəllə te' ni rum reksən yangiya ulləi gittək zaka naa gwaatə gə. ¹⁴Ara billə paak lips ni rababaaza i koosuzak. Kala yiig naa buta maamdə te'et es ara piinnakrə. ¹⁵Sei gwaniya dəlləi naa mariya wessai, naa dooniya soojairəi naa iya naa zaudii, naa iya naa le'es kai naa koo neeya senz naa ura senzi paz i wɔɔ gbonbirə naa gbakseyə yiimrək. ¹⁶I doosə yiim naa gbakse, "Gbə'mee! Sumsumee ur gau teng gwantəzzə mu' naa suksa baara Waa ma'zəz amrə. ¹⁷Nɔk ublaa gbi'ka iirə suksa baalə rektəpu neezi le'ek de'ka ya?"

Chapter 7

¹Sa'kaa ezirə n og malaikai narkə de'narə ka'seya dəlləirə, i kamsapu zakaa dəllək naa gbam nɔk bo'ta zaka gwaa dəllə, koo gbənarə, koo té' ukarə paa. ²N og malaikaa uza zakrə diga dii punaa ina Billa gawal budusan. Wootə su' naa gwera paari rekarə malaikai narkə i esi bila ina bis dəl naa gbəna: ³"Kai bis dəl, gbəna, koo tet pa sei mina gapsəpu seniya Billəi na' ti'teya iirə zanga."⁴Naa gə dakaa iya gapsi na'ai: Mu' zu' gbansa naa narkəi 144,000, iya i bi'si diga meela mariya Israilairəi:⁵mu' komna naa ittəkəi diga meela Yahudarəllə i gapsi na', mu' komna naa ittəkəi diga meela Rabinurəllə, mu' komna naa ittəkəi diga meela Gaddəllə, ⁶mu' komna naa ittəkəi diga meela Asharəllə, mu' komna naa ittəkəi diga meela Naptaalirəllə, mu' komna naa ittəkəi diga meela Manaasarəllə. ⁷mu' komna naa ittəkəi diga meela Simandəllə, mu' komna naa ittəkəi diga meela Leevirəllə, mu' komna naa ittəkəi diga meela Isaakarəllə, ⁸mu' komna naa ittəkəi diga meela Zabuluunarəllə, mu' komna naa ittəkəi diga meela Yusufurəllə, naa mu' komna naa ittəkəi diga meela Benjamindəllə i gapi na'. ⁹Sa'kaa nettirəz n og doora bansa mariya maz ka le' ge'ki pai diga dərme, me'te, naa mari somaso' ipu de'narə teng gwantirə naa Waa ma'aza mu'. I təsapu yaluna bunnan sə i kam daləta té' dibinorək iirə nattə, ¹⁰ipu derk su'rə naa gwera paari bonge, "Keeska a Billa aali ura gau teng gwantəz naa gə Waa Ma'az!"¹¹Malaikai tele naa dooniya ipu de'narə keer naa teng gwanti yas naa dɔ' neta nattə eti i buu buttə dii ura gau teng gwantəzzə mu' sə i noos Bil, ¹²bonge, "Na gau ri"! Nooska, le'sum, meəka, useeko, gbi'kəm, le'ka naa gbam naa gau Billa aalə ting ting! Na gau ri!"¹³Sei uzo dooniya eirə te' dese bonge, "Iya paiyi i tə' yaluna bunnan aiya, gə i keetə araya?"¹⁴N doosu minge, "Bil na zo'a, a meəmen," sei doose bonge, "Tiyi iya i keetə bərka baara gbi'lalləi. I dəpsapu yaluna iin sə i yeri buriyi naa kwaala Waa ma'azəz. ¹⁵Noka ekiki ipu de'narə pou teng gwanta Billəttə, sə i noosu tuks naa ubla gwandə gwa'. Ura pu gamnarə teng gwantə paaz bo'siki nuur. ¹⁶I geek wɔdu koo bəngba es pa. Ubla ma'ki pa koo ma'ra uka pa. ¹⁷Nɔk Waa ma'aza teng gwantə te' al gakp neebaaza iiz, sə neei ara dura maamrəkrə, sə Bil ra'sək meema iirə no'rəm."

Chapter 8

¹De Waa Ma'az gbe'rətə ina budus zok gbansan ara billə paak rəəs kəs kəs reeta awa. ²Sei n og malaikai gbansa iya ipu de'narə Billə mu'i naa pot gbana sə i esi. ³Malaika uza zaa, kam taasauwa kangeeriya urdirəz na'rə sə de'nu bagadirə. I esu urdi gənna nɔk sənə weerə Bil naa weerə iya i esə timr airə yas kangeerirəz teng gwantə mu'uszə. ⁴Yeema urdirəm naa weerəka Billa iya i esə timr airə ruu sə lees Billə u' diga malaikaa zirə na'rə. ⁵Malaikaa rooz pe' taasauwa urdirə rooz sə yi'su naa ra' diga bagadirə. Sei mangu diiri dəllə te', sei sekəkaa ra'rək, naa do'kaa pipsəzzək naa lamrəkaa dəllək bo'rum. ⁶Malaikai gbansa naa pot gbansa eiya i go'rə zok nɔk pipkpa potti. ⁷Malaikaa seenzaz piu poraa ullək, sei maama ra'rəm fəəkən naa kwaal gbətə. Mangs zok diiri dəllə te' sə doos rat naa wo'os yas ⁸Malaikaa ittəzəz piu poraa ullək sei una ni gbindan yiigag naa ra'a dook mangs zok gbənarə. Ina ar reeta gbənarəz yer kwaal, ⁹ina ar reeta neta naa zəngs gbənarət wəs, naa gə ina ar reeta burumrən wo'gəs. ¹⁰Malaikaa taazaz piu poraa ullək, sei doora zosus katə diga billə paa okə ni toocik ina ar reeta womut naa badəlləssə. Riira zosuszirəl womwud. ¹¹Ina ar reeta maamrə yer womwud, gə mari gənna i wəs diga maama yet zokramrə. ¹²Malaikaa nazzəz piu poraa ullək, ina ar reeta ublarəkan wiis, rii gə ina ar reeta se' raasarən naa zosirən. Ina ar reeta iizan yer wiinən; ina ar reeta ubla naa tuksan punaa oosa pa. ¹³N gwen, sə n gee gweraa vaalurək usukrə billə paari, der su' naa gwera paari bongə, "Bərka baar, bərka baar, bərka baar, iya i gau dəllə rooi nɔk pota seetə pipkarə malaikaiya taarəkə airə."

Chapter 9

¹Sei malaikaa gbanaarəz piu poraa ullək. N og zosus katə diga billə paa rekarə dəllə te'. I esə zosuzzi mabudiya dura surundalləz. ²Gbe'rə dulli, sei yeem keetə diga dullirə naa gbindan ma'raa ra'rək. Ubla naa zaka i yerə wiikək nək yeema suptə dullirəm. ³Yeemirə te' zaasi uri i keetə dəllə te', i essipu le'sum ni ta'sək dəllə te' yas. ⁴I doosi bongə kaina bəs wə'os koo tē' uka dəllə te' pa sei mariya ipuna na'a Billəi tiilə pai kotto. ⁵I esi bilaa ikkpa mariya eirək pa, ama ina bəsi baar haa se'er gbanaarə. Gombaa iirək gook ni a leez ta'an mazak. ⁶Rua eirə mari i laak wərək ama i kink pa. I wink boka wər ama wərək noki⁷Zaasiyi i goo ni pirmiya i go'rəsi nək ya'amai. Zu'a iirəi ipunaa una ni meetuwolla kangeerizak, gə muuma iim goopuni muuma marirəm. ⁸Ipunaa suk ni suka kita ki'rəkak naa nu' ni nu'a kəirəiyak. ⁹Ipunaa book gumrə ni booka weesək, gə do'kaa iirə beterək puni do'kaa pirmeya ya'amdə gənpayak. ¹⁰Ipunaa sallut naa dora ni ta'sik; iirə salluttə ipunaa le'suma bəska marirə baar haa se'er gbanaarə. ¹¹Ipunaa malaikaa dura surundəllə ni gwanza iizak. Riira ulləl naa Yahudaawam uli Abaddon, naa Helinaawam boo uli Apolion. ¹²Ya'ama seenam assapu. Gwenəm! Sa'kaa ezirə neta bərka baalət ittərə piti zakrə. ¹³Malaikaa bamburə piu poraa ullək, sei n gee gwera keetəkrə diga gulla bagadiya kangeerirəz Billə. ¹⁴Gweraa rook doosə malaikaa bambus ezi ura naa poraz bongə, "Fasum malaikaiya narkə iya i mayi wooma gbi'ka Efrettakrə." ¹⁵Malaikaiya narkə ei i go'rəsapu zok zoolirə, ublaa ekirə, se' ekirə, i fasi nək ikkpa ina ar reeta marirəzan. ¹⁶Dakaa soojaiya i dæg pirmei mu' mul zu' komna 200,000,000 zi. N gee dakaa iik. ¹⁷Riizi n ogən pirmiya rooi miirə rudumrə naa iya dægii. Booma iirə gumrən pu bimmun, wiinun wi', naa gə maa ruməm. Zu'a pirmiya rooirəm goo puni zu'a kəirəm gə iirə suddə ra' yeem naa yingbək keetə roo. ¹⁸Ina ar reeta marirəzan iu zok naa neta taatə eti: ra', yeem, naa billa maama rumrəu a pu dookrət a keetə iirə su'rən. ¹⁹Nək le'suma pirmiyayirən pu gwanirə suddə, naa salluttə nək salluta iit puni bigag, gə ipu naa zu'a i bəsni mari na nogrəm. ²⁰Mariya i seetəi iya netti iwi pai, gə i pu' na' tomteya i bo'rirə i pa, gə i daa nooska mai naa do'za kangeerirəz naa bile nattət pai neta ok ar pa, gee pak pat, koo rigə pat. ²¹Koo i pu' na' diga ipkpa zullə pa, naa bo'ka langsi, naa tomteya kima ki'rəm naa bilutta ruurət pa.

Chapter 10

¹Sei n og malaika uza gbi'zəz tiitəkrə diga billə paa. Bundusaa zok kolirə te', gə dura geps pu ullə paa. Muuga ullək puni ublak, gə dənta ullət de'səza ra'rəzak. ²Kam waa rababaaza gbe'rapu zokaz ullə na'rə sə de'es də go'naa ullək gbənarə paa, də ukii ullək boo buttə paa. ³Sei woo su' paari ni kəəz go'nak. De woo su'ki pipsiya gbansa ai i guutə naa gwera iik. ⁴Zoka pipsiya gbansa ei i woon su' n biik dera, ama n gee gwera uka diga billə paa bongə, "sumsum ina pipsiya gbansa ai i doon. Kaa bii pa." ⁵Malaika n ogu de'narə gbənarə naa buttə diiz təg na' go'naa ullək billə paa. ⁶Sə gba'tum naa ura gau ting ting az, ura wom billa paal naa dəl naa ina pu iirə te'enaz, naa gbəna naa ina pu te'en, sei malaikaazi doo bongə, "Lo'ka piik pa. ⁷Ama ublaa malaikaa gbansas pipkpən poraz, ina məsumdə Billə yi'ik ni doosən seniya ulləi anabaawaiyak." ⁸Gwera n gee diga billə paa eki doose gəbən bongə, "Rem, pe'em rababaaza gbe'rənza malaikaa de' gbənarə naa buttə paa ezirə na'rəz." ⁹Sei n ree malaikaa roozə sə n doosu na ese waa rababaazi. Doose bongə, "Kweem rababaazi sə a təwu. Yerk baara mool zokra, ama tink ni wosik moorə su'rə." ¹⁰N pe' waa rababaazi diga malaikaazirə na'rə sə n təpsu. ting ni wosik miirə su'rə ama de n təpsu baara miil yer zokra. ¹¹Sei gwera ula doose bongə, "Doolezi a dook ina bo'rumkpan marirə, dərme, me'te, naa gwanirə paa."

Chapter 11

¹I esəpu gbala mina kamən toms naa ur, ni gbalaa riika nettək. I doose bonge, "Ruum a riitə gwaaga Billək naa bagadi, naa mariya i noos rooi. ²Ama kaa rii ara gokak gwaaga Billəkrə pa nɔk i essəpu menki, i digdəsək dälla oomil haa se'er komna naa ittərət. ³N esək seedaakuiya mii ittəkə, gbi'kum ina doo ina bo'rumkpan ru' 1,260 i tə'ək basa yalun." ⁴Seedaakuiya ai uyi teta zaitun dət ittərə naa gəbən de'enza fitilai ittəkəi a ipu de'narə Daa dälla roozo mu'. ⁵Uza yaani bəska baar, ra' keetək iirə su'rə sə wo'os keeriya ii. Kala maza yaani bəska baaraz i ipkpə bilaa akrə. ⁶Seedaakuiya ei ipunaa gbi'kuma i gbe'eskən ara paak nɔk maam kana zaapa zoora ipu dookən ina bo'rumkpan dən. Ipunaa gbi'kuma i yerken maam sə gəə kwaalal sə gəbən ika kamtə basu zoora go'sizzə. ⁷Ina bamsapu seedaakuma iirəm, dɔ'neta keetə dullə roo zaa gwaak ya'am naa ii. Le'eski sə ipsiki tele. ⁸Zongna iik kisək bilarə dälla gbi'lallə (uki ara i der Sodom naa Masar ak) ara i baan Dangwanza iizak. ⁹Ru taare naa reeta ii uri diga marirə te' ba'te, naa me'te somaso', naa dərmeiya i og wəngna iik. I iik sə i tosi gaggəllə pa. ¹⁰Iya i gau dəlləi zok yaki iirə paa haa i bo'rək naas. Haa i tomrə esək gwanirə te'ka nɔk anabaawaiya ittəkəi i bəs mariya i gau dəlləi baar ai. ¹¹Ama sa'kaa ru' taarəkə naa topai ənsəma Billəm toskirə, i ruuk sə i de' naa dənta iit. Sera gbi'lal kamkp iya i ogii. ¹²Sə i geek gwera gbi'lal billə paa dooski bonge, "Zan paa aari!" Sə i usuk paari kolirə te'ka, sə gə keeriya iirəi okirə. ¹³Zoora elirə but lamrək wessa we', sə ar uka dəllirə wɔ'sək. Mari mul gbansa i wərk lamrəka dəllə elirə, mariya i seei boo nɔk ser kamnd i noosək Billa paal. ¹⁴Bərka baara ittənən assapu. Gwenən! Bərka baara taaləl; pu zakrə ya'. ¹⁵Sei malaikaa gbansas piu pora ullək, sei gee gwera gbi'kak pagrə billə paa dookrə bonge, "Gwanta dəllət yerpu gwanta Daa aaz naa Kweebaaza ulləzzə. Ura kisək gwant diga ri'akat ting ting." ¹⁶Sei dooniya zur naa narkəi iya i gau teng gwansa Billəssə mu' buu muuma iim dii sə i noos Bil. ¹⁷I doo bonge, "E iisa useeko, Daa Billa naa Gbi'kumaz, ura pii wonkaz naa gə ura pii ninkas, nok a pe'sapu gbi'kuma moom sə a ma' kiska gwant. Ura kissə gwans koo andəya tele, ura pii wonkaz naa ura pii ninkaz gə ura zakaz. ¹⁸Dərmei baar goomi, ama suksa baara mool zaapu. Zoor zaapu ara zeeskən roobai bissək naa gə faasuka seniya anabawai, naa iya i esə timrai, naa iya serum riira mool ai, iya zuk ai naa iya naa gbamai. Zoor zaapu ara a wɔ'sək iya wɔ'os dəllai." ¹⁹Sei gwaaga Billə paak gbe'rə zok akwatiya alkawalləz og zok gwaaga Billəkrə. Sei oosa sekəm ak gbe'tə, sə pipsəs i do'rə, sə but lamrə, naa talwiya gbi'kiyai i kadətə.

Chapter 12

¹I og alama uza gbi'zi billə paa: kita kiiz uza bundus zoka ullək naa ubla, naa se' raasa gwandə dəntə dii, naa meetuwolla zosi komna naa ittəkəi gwandə zullə. ²Punaa baar pu go'okrə nok gomta baar, gəbən ar dingtə, ³Gə alama uza yii zok billə paa: Gwenəm! Sei gbama biksa bimnan naa zut gbansa na gə guri komna, gə punaa meetuwol gbansa ullə zullə. ⁴Sallaa ullək boo poupu dii naa salusiya zosiya paarii haa dɔngti dəllə roo. Gbama biksa rooz pu de'narə popsa naa kita kiiza yaan dingt ezi, nok sənə dɔngtənək sə bo təps waza ullə dingus. ⁵Sei ding waz, waza ya'zaz, ura gəkp gwant dərmerə tele naa gbalaa te' weesak. I kweerə waza ulləz rekarə teng gwansa Billəssə, ⁶sei kita kiizi nog doolə roo, ara Bil kwe' gusəkrə, nok i gbaaku aa eri ru' 1,260. ⁷Ri'ak ya'am ruutə diga billə paari, malaika Mikailu i gwaa naa doora gbama biksa esi; sei gbama biksa esi naa malaikaiya ullə i gwaa. ⁸Ama gbama biksa rooz punaa gban wessa sə le'sukənək pa. Noka ri'ik ur naa malaikaiya ullə i kinə ar billə paa pa. ⁹Doora gbama biksa esi, biksa dɔɔz ura der seetan az, ura səərə dəl yas az i dongsu dəllə roo gwan naa malaikaiya ulləi tele. ¹⁰Sei n gee gweera gbi'kak billə paa: "Ri'ak kweeka zaapu naa gbi'kum, naa gwanta aarə Billəm, naa gbi'kuma Kweebaazəm. nok ura ribdə uriyangiya aai dongsu zok dii, ura ribdi tuks naa ublaa Daa Billa aalə mu'. ¹¹I le'su naa kwaala Waa ma'zək nok paka iirə naa seeidaamak, nok i gbaa zəngsa iis haa wəkrə pa. ¹²Noka ri'ik zok naa yagən moo iya billə paai, iya i gau rooi. Ama ina yirkurənni iya ipu dəlləi naa gbəna, nok seetan tiitəpu iirə. Punaa suksa baara gbi'lal, nok me'emən zora ullə seetuz pu topa ¹³De gbama iksa esi me'esapu i dongsupu dəllə roo, sei nengə kita kiiza ding waa yara maz ezi. ¹⁴Ama i esə kita kiizi bente ittəkə a gbi'kiya naa gbakui nok sənə usə rekarə ara i go'su doolə roo. Ara eki ki gbaanuk wakate muzorə, zoor gənja naa zoor topa woonzuz diga biksirə muugrə. ¹⁵Biksa roos wim maam gwandə su'rə ni womak, nok sə maami naa wɔ'su. Ama dəl po' kita kiizi. ¹⁶Dəl gbe'rə su'a ullək sə bo'os womaa gbama biksa roos wim gwandə su'rəm. ¹⁷Sei gbama biksi baar go'mu wessawe' naa kita kiizi sə rigə go'ok ya'am naa zeeuwa ullət, iya ipu duuk dookaiya Billəi rəi sə gə i kam kan seeidaama Yeeso rəm. ¹⁸Sei gbama biksi de' buttə pou gbənarə.

Chapter 13

¹Se i og dō'net uta pu keetəkrə diga gbənarə roo. Punaa gur komna naa zut gbansa. ullə gurirə punaa meetuwol komna, gə kala zura ulləl punaa riira səəra pakrəl. ²Dō' ina n ogan goo puna goluzzak. Dənta ullət puni beyarak, su'a ullək puna kəəzak gbama biks esupu gbama ulləm, naa teng gwanta ullət, naa gbi'kuma ulləm sə naa kisə gwans. ³Zur mulo diga zu'teya dō' inni rəi ipspu zok, ama nogruma ulləm go'ospu. Dəl tele inni məsi zoora ipu duukən dō' nettirəz. ⁴I noos gbama biks, nōk essapu dō'neta eti gbama ulləm. Sə i noos dō'netti gəbən, ipu dookrə bonge, "Neezi puni dō' neta at ya? gə "Neezi ka gwaa na ur ya?"⁵I esə dō'netti su' səna pag paka təkə zullək səəra pagrəm. I iisu naa yii gbi'kum se'er zur ittəkə naa ittei. ⁶Sei dō'netti gbe'rə su'a ullə sə pagrə səəra pagn Billə paa. Pu dookrə riira ulləllə paa, naa ar gapta ullət, naa gə iya ipu gaptə billə paa. ⁷I iisə dō'netti naa yaa ya'am naa iya i esə timrai sə gə naa le'si. Gə i essup gbi'kum kala meelə paa, naa mari, naa me'te, naa dəlme tele. ⁸Iya i gau dəlləi yas i noosku, iya diga gamna dəlləi i bii riira iil rababaaza zəngsəzzə pa, a Waa ma'azək, ura i de'suz⁹Uza naa punaa to'a geekarəi, naa gee. ¹⁰Kala maza i pe'ku senurəz, ri'gək senurəzi. Ura gə i ipkpə naa fonkaaz, naa fonkaaz sə i ipkpə. Ina an uni derkaa yirkurək naa bəska baar, naa eska timr iya ipunaa riisəmai. ¹¹Sei n og dō'net uta pu keetəkrə diga buttə diiri. Punaa gur itte ni waa ma'azək, sə pag ni gbama biksak. ¹²Kamkp toms naa gbi'kuma dō'neta seenzaz ullə mu', tosək dəl naa iya i gau te'ei sə i noos dō'neta seenzaz, ura i rumgbuz gida nogrəma ulləm rəi. ¹¹Sei n og dō'net uta pu keetəkrə diga buttə diiri. Punaa gur itte ni waa ma'azək, sə pag ni gbama biksak. ¹²Kamkp toms naa gbi'kuma dō'neta seenzaz ullə mu', tosək dəl naa iya i gau te'ei sə i noos dō'neta seenzaz, ura i rumgbuz gida nogrəma ulləm rəi. ¹³Go'rə neta gbi'na məsəmrən, sə bo'rə ra' tiitə dəllə te' diga billə paari marirə mu'ka. ¹⁴Nōk alaamaiya i iisu naa bo'rii, səərə iya i gau dəllə rooi. Sə doosi ina go'rə maarəza dō'netirə nōk nooskaa dō'nettirəz ura punaa nogrəma fonkaazəz ama naa ri'ik biik. ¹⁶I iisu naa esə maarəzə dō'nettirəz zəngs nōk sə maarəzzi na pag səna tos iya i mu'us nooska maarəza rooz tele ina iu zok. ¹⁶Pi' koo neeya, iya zukai naa iya naa gbamai, iya naa zaudi, naa iya naa zaam ai, seni naa seni pa, ina kwee alaama na'rə koo tiilə. ¹⁷Bo'rumpa uza na yik koo na yingə sei na punaa alaama do'innirəz, nōk ge'ema room pu de'ek de'ta riira ulləllə. ¹⁸Ina anni meeka. Uza naa punaa meeka, na ge' ge'ema do'innirəz. Nōk ge'ema mazzəmmi. Ge'ema room uki zu' zur naa komnai naaa zu' taare naa bamrəi 666.

Chapter 14

¹De n og n gwen Waa Ma'az de'nərə billa Sihiyonarə allə. Naa mari mu' zu' gbaanarə naa zu' ittəkə naa narkəi 144,000 iya ipunaa riira ulləl naa riira Daa ulləz gwanirə tiilə. ²N gee gwera diga billə paa wuugə ni maam gənja tak naa gwera gbi'kak pipsəs zək. Gwera n geek puni bankak ipu du'uk banka iirək. ³I zin gella pəllal teng gwantirə mu' naa do'neta narkə ei naa doonirə mu'. Maza ka le' zinka genlis pipa sei mariya mu' zu' gbaanarə naa zu' ittəkə naa narkəirə 144,000 iya i yipti diga dəlləi. ⁴Iya eiya i laas zu'teya gwanirəi naa kita ki' pa, nək i kam zu'teya gwanirəi naa go'num goosa kimrəssə pa. Iya eiya i duugə Waa Ma'az ara rennak tele. Iya eiya i yipti naa goosa marəmraz pa ama yang teta seenta Billət naa gə Waa Ma'az. ⁵I oks songb iirə su'rə pa; ipunaa aibe pa teng gwanta Billəttə mu'. ⁶N og malaika uza usukrə billə paa, punaa pangna wessa bəmpan sə doosək iya ipu dəlləi, naa dərme tele, pagn, me'te naa mari yas. ⁷Sə der naa gwera gbi'kak bonge, "Serumən Bil sə i noosu. Nok zoora biskən az rektəpu. Noosnu, ura go'rə ara billə paak, naa dəl, naa gbəna, naa ara maam wuutunak." ⁸Malaika uza, malaikaa ittəzəz sə gə doo naa gwera gbi'kak bonge, "Katəpu, Baabilaa gbi'zaz katəpu, ura səərə dərme yas ina bo' waka maama inabirəm inaa kima ullə am." ⁹Malaika uza a taazaz duuti sə doo naa gwera gbi'kak bonge, "Ura noos do'neta eti naa goosa ulləz yas, na gəə kweesapu alaama ulləz tiilə koo na'rə, ¹⁰ur bən bo'ok bon maama ianbiya suksa baara Billəm, ura bo' maamiz i bəsku baar na ra', naa bileyə ra'rəi Billə mu'ka naa malaikuiya ullə ookapai naa gə Waa Ma'azə mu'ka. ¹¹Yeema iirə basurəm ruuk paa ting ting, ipunaa əngəsəpa pa tuks naa ubla iya i noos do'netti naa goosa ulləz, naa gə ura kwee alaama ullə riilə ezi. ¹²A an yii bəska baara iya naa riisəm ai, iya i duu dookaiya Billəi sə gə i esə timr Yeesorə." ¹³N gee gwera diga billə paa dookrə bonge, "Biim ina an: Moo iya naa sə'səmaiya iya i wər Daa Billə." "Oo," Rumsi doo, "nək sə ina əngəs tomsa iisə, nək neta i bo'rə duutki dun." ¹⁴N gwen sə n og kolii buzzaz. Naa uza ni Waa Mazak gəbtə kolirə te'. Punaa meetuwolla kangeerirəz gwandə zullə naa kwaanza ro'maz gwandə na'rə. ¹⁵Sə gə malaika uza keetə gwaaga Billəkrə sə der naa gwera gbi'kak ura pu gəbtə kolirə te': "Pe'em kwaanza mooz sə a ma' kwaaka. Nək zoora kwaakarət zaapu, nək neta o'ka dəllət oosapu." ¹⁶Sei ura pu gəbtə kolirə te' ezi mangtə kwaanza ulləz dəllə roo, sə neta o'ka dəllət kwaaz zok. ¹⁷Malaika uza keetə gwaaga Billəkrə paa; urbən punaa kwaanzz ro'maz. ¹⁸Gəbən malaiaka uza keetə diga bagadiya ma'ka net dəəntət, ura punaa gbi'kum ra'rə paa. Sə der naa gweraa gbi'kak ura naa kwaanza ro'mazzə, "Pe'em kwaanza mooz sə a kwaaz nen teta inabirət a i oosapui dəllə, nək i oosapu." ¹⁹Malaikaa ezi dōntə kwaanza ullə ezi dəllə sə toogus neta inabiya dəlləz. Sə kuus denza gbi'za i zaan maama inabimrə a suksa baara Billəm. ²⁰I digdəz denza zaaka maama inabirəm emi dəllə sa', kwaal bən kuutə diga denza i zaan maama inabirəm sə wuu haa reks ni salandu a pirməzsəs, meel mu' muzu naa zu' taare 1,600.

Chapter 15

¹Sə gə n og alaama uza gbi'zəz a məsəmrəz billo paa: Malaikai gbansa naa neta bəsək mari baarat gbansa, nɔk na neta etiti sə Bil yik suksa baara ulləl bamsənərək.²N og una gbotə ni gbonaa polkum ni daroogallaa səkəzzək. de'narə pou gbonaa ekirə iyyi iya i reg nasara do' innirəi naa goosa ulləssə, naa gənna iya ipu naa ri'ra ulləlai. Ipu kamnarə naa ɸanɸa Bil esin.³I zinək gella Muusa sənza Billəzzəl, gella Waa Ma'azzəl: "Neta gbi'ta naa məsəmmatti tomtəya mɔqi, Daa Billa gbi'lal. Zeeskaa zəmak naa gongaakum uti bilita mɔot, Gwanza dəllə yasaz. ⁴Neezi serəmkpa sə noos ri'ra mɔol pa ya Daa Bil? Mɔozi kotto apu wessa. Dərmə yas i zak sə i nɔosa mon muzə, nɔk gɔ'num naa tomtəya mɔorə wessa a yiyai".⁵De' neta eti as, n og Gwaaga Billək naa nu'təya seedaakumrəi, i gbe'rumtə billə paa. ⁶Diga ara ar ookarəkrə malaikaiya i kam neta bəsək mari baarat gbansa i keetə. I tətə yaləna bunna səkən sə i yag neta kimde ni maama zinariyarət gumbərə keerat.⁷Una muno neta naa zengs eti rə te', esə Malaikaiya gbansa ai i kam seti gbansa naa suksa baar Billəl, iya i gau ting-ting haa ting-ting. ⁸Gwaaga Billək yi'is naa yeema nooska Billəm naa gəbən gbi'kəma ulləm. Maza le' torka rooz piipa sei dei laaka dəlla gbansa a Malaikai gbansa i kami ai ina yi'sapu.

Chapter 16

¹Sei n gee gwera ukaa keetə Gwaaga Billəkrək do' paari naa gbam doosə malaikaiya gbansa eyi bonge, "Rən i kuus neta gbansa tasauwiya baar sugənda Billəttə eti dälla." ²Malaikaa seenzaz ree sə kuus a ullən dälla; sei do'wiiya i go'pai kam mariya ipu naa lambaa do' indəi iya i noos goosa ulləssai. ³Malaikaa ittəzəz bən ree kuus a ullən gbonarə. Gbona yer kwa'; ni kwa'a maza wərazzəyak, sə kala ina punaa zəngs gbonaa ekirən wər. ⁴Malaikaa taazaz re kuus a ullən womut na baderə sə maamətta iit yer kwa'. ⁵N gee Malaikaa mamrəz doo bonge, " Moo maza zəma naa go'nummazzi, moowa dōō naa rikakkazzi, moowa ookapaz, nok a zeesapu neta at. ⁶Nok i kuusapu kwa' a mariya i esə timrai naa anabaawairəi, a essipu kwa' ina bo'i nok uni ina i tōon." ⁷N gee bagadi bagtə bonge, "Riizi Daa Billa gbi'lal, zeeskaa mōōk pu wessa zəma. ⁸Malaikaa nazzaz kuus a ullən ublarə, sə i esu bila na dōōs mari naa ra'. ⁹I dōōs naa keeka ma'raa rook wessawe, sə i pagrə səəra pak ri'ra Billə ura punaa iiko neta bəs mari baar etirə paaz. I pu' na' sə i noosu pa. ¹⁰Malaikaa gbanaazaz kuus a ullən ting gwanta dō' innirəndə, sei təgra gbə'əs ar gwanta ullət. I təbdə meəl nok gomba. ¹¹I doorə səəra pak Billə nok gomba naa nogrum, sə mu'us pu'ka na' neta i bo'rəttə. ¹²Malaikaa bamburəz kuus a ullən womaa gbi'kakrə, womaa Yufurətussak. Maama womaa rookrəm oks nok sə ina go'rus billaa gwanza ara ubla gbətənakkərə zakənakkərə. ¹³N og rumsa go'pas taasə a goo busiya ipu keetəkrə diraagonrə su'rəi, naa a do' indək naa a anabaawaiya songbrəirə. ¹⁴Ii rumsa maiya i bo'rə ina məssəmrəssi. Ipu keekrə sə i ree gwaniya dəlləirə sə i daksi ar mukə nok ya'ma gbi'ma ublaa Daa Billəkrəm. ¹⁵("Gwenəm! n pu zakrə ni ruuzak! ura naa sə'səmmazi ura gau naa zo'kaz, ura punaa yaləna ullən zokrəz nok bō'ta kee kandəzəz sə i og ina burka zokren ullə. ") ¹⁶I kamti ar mukə ara i dər Amagedon naa meēla Ibraaniyaawairəyak. ¹⁷Malaikaa gbansaz kuus a ullən zakarə. Sei gweraa gbi'kak do'tə Gwaaga Billəkrə naa ting gwanssə sə doo bonge, "I bo'rusa pu!" ¹⁸Oosa veklitə, sə do' ni pepsəzzak, sə but lamrəm-lamrəmkaa buttə eki ar an a me'dəsapu bō'rəmkat diga bəlla maz ma'an gapna dəllak, lamrəmkə buta gbi'tatti. ¹⁹Berniya gbi'zaz markən no' taarə, sə dəlməya iya i meē Bil pairəi i kadə sə i ua'gə. Sei Bil sundə naa Baabila, dälla gbi'lal, sə esə dälla eli koppa naa maama inaabirə i bō'rə diga keeka suksa baarəl. ²⁰Kala butta yaagəs, naa gəbən get i me'də kinka pa. ²¹Biliya gbi'kiyai i wəng haa ai i kadətə diga paa marirə paa. Sei i de' Bill nok laaka dälla talwi rəl, nok laaka dälla rool mo'tuto pu.

Chapter 17

¹Muzə diga Malaikaiya gbansa eyirə ura i kam taasauwi gbansai zaa sə doose bongə, "Zam, n yiisəka bisa i biskən tarabantaaza gbi'za gau maamterə paazə. ²Uzi gwaniya dəlləi i kidəmmunu sə i bə're laater. Maama inaabiya ullə tarabantaam rəmmi bə'rə mariya i gau dəlləi." ³Sei Malakaazi pe' Rumso ri'ginə wo'səroo, sə n og kitakiiz gamna rə do'ina gbi'nan də paa naa ridəya seera pakrəi, do'inni puna zu' gbansa naa gur komna. ⁴Kita kiizi te' yalina ullən puni wə'likək, naa galuura bibzazau sə gəə, pə'rə zok naa zinaariya naa bilə i gə'ma naa lu'u'lu'ai. Punaa kop a zinariya rəz gwandə na'rə, yi'sənzəz naa neta séét, gəbən naa səəru rət, a kidəmnin gə'pat eti. ⁵Ullə tiilə i bii ri'ra i sum ma'nəa rooz az, "BAbilaa gbi'zaz, uzi maiya tarabantai rəz naa neta gə'pat dəllət." ⁶Sei n og kitakiizi kwa'a iya i esə timrai, naa iya i iwi nək Yeesoi, i bə'rusupu. De' n ogu, məsəm kame Omi o'. ⁷Ama Malaika rooz doosə bongə, "Nək an sə məsəm kama ya? N dooskadon ma'anaa kitakiiza azzəz naa a do' ina gba'andəz, do' ina naa zu' gbansa naa gur komnai. ⁸Do' ina à og eni , ri'ak pii pa, ama keetək dera diga dura surkaa ulləl keespallə, sə wə'sək iya ipu gaptə dəllə ri'teya Ii i bii zok Rababaaza Zəngsəzzə pai diga ma'ka dəlləi. Məsəm bə'oski ina og də'inni gəbən gə, pu ang ri'ak pa, ama zak dera. ⁹Neta at ii hikima nok meegəska. Zu' à gbansa eyi, gbakseyi gbansa iya kitakiizi gamni paai. ¹⁰Gəbən gwaniyi gbansa. Gawani gbanarə i waarumsapu, muzəzi see, a muzəz boo zaa dən pa, naa zaa gəkp waa to'pa. ¹¹Do'ina pi dəon, ri'ak pii pan, ur bən gwanza samsarazzi; amma pu gwaniya gbansa eyirə te' boo gə wə'ok wən. ¹²Gura a ogi komna eyi gwaniya komna i tə'si dən paiyi amma i kweek kwen gbi'kəm ni gwanik a awa muzəm naa də' inni. ¹³Sundumeya ii ipu muyo, gə i esək do'inni gwant naa gbi'kima iim. ¹⁴I gwaag ya'am naa Wa Ma'az, ama Waa Ma'az le'eski nək ur Dangwanza gwanirəzzi-gəbən iya i dərī, sə i tēgi, iya wessai ipu naa ur." ¹⁵Malaikaazi doose bongə, "Maamətta a og ara tarabantaazi gamnak uki mari naa bansa mari naa iya i meə Bil pai naa me'te" ¹⁶Gura komna a ogi ai, ii naa də' inni i mu'sək tarabantaazzi. I tusku sə i daau kandəziz, sə i taagəsku kasaka, sə i dəosu naa ra' yas. ¹⁷Nək Bil gbopsapu iirə timterə ina bə'rə neta boo iit naa eska də'inni gbama iim sənə gau gwant haa sei pangna Bil doon na yi'sapu. ¹⁸Kita kiiza i ogu ezi berniya gbi'za gau gwant gwaniya dəlleirə paazzi."

Chapter 18

¹Sa'kaa n ogən netattaz, gə n og malaika uza pu tiitəkrə diga billə paa. Punaa iiko tektapa haa dəl gə ookum naa darajaa ulləz. ²Der su' naa gwerāa gbi'kak sə doo bonge, "Dəlla gbi'la Baabilonnal kasəpu! Yerəpu ar gapta mairət, ar woonaa kala rumsa go'passə naa səəra noi. ³Nok mariya dərmerəi yas i bo'rəsapu maama inaabiya ullə latəlləm. Gwaniya dəlləi i bə'rəpu laater naa ur. Mariya naa weəsai naa iya naa gbi'kəmai i geesapu tingtuma ulləm. ⁴"Sei n gee gwera uka diga billə paa doo bonge, "Keetən diga ullə roo mariya mii, nok kai də' hakkeiya ulləi pa, bo'ta neta bəsə mari baaraa ullət tiitəndə. ⁵Hakkeiya ulləi i tookənsapu paari. Bil sunde naa tomtəya ullə ənkure i go'pai. ⁶Faasupu ni ur faasən urik, toksuku dən ittənə ina bə'rəndə paa. ⁷Ni tə'gən zura gwandəl sə geen tingnum eki, esnu bərka baar naa gomba. Nok doo gwandə timlə, 'N pu gamnarə ni gwanzak, Mii tuukuzzi pa, n bo'rək riuu pa.' ⁸Noka ri'ik ubla uka neta bəsku baarat tiitəku: wərk, wagər naa busum. Ra' dōosku yas, nok Daa Bil ura naa gbi'kəmazzi gəbən uzi zēesku bis' ⁹Gwaniya dəlləi i bə'rə laater sə i kée billaa nok urai i go'ok naa wōoga su' bəlla i ogən yēema ulləmmakrə. ¹⁰I də'ək aari nok sərəmkpa bərka baara ulləl, sə i dook bonge, "Ina yirkurənni, ina yirkurənni naa berniya gbi'zaz, Baabila, berniya naa gbi'kimmaz! Bərka baara mōōl tiitarə awai toparə te'." ¹¹Mariya gbi'kiya i yiu sə i yingə dəlləi i go'ok sə i kis wagər nok ur, de koo uza yikp neta ullət es pa. Neta zinaariya rət, azurfərət naa biliya ¹²gəlkirəi naa lu'u lu'ui naa leilonna yamzaz, naa huzza, naa garura naa Siliki naa jar alharini naa tē' a dēəkapak somaso', naa neta i tōdəs naa te' a gōmak, naa a tagularək naa tē' wēesa wessas, naa billa naa zaka bəskarəl. ¹³Naa Kirfa, naa neta sittarət, naa urdiya ra'rəz naa mur naa lubban naa maama inaabirəm, naa waag, naa zuma alkamarəm, naa negi, naa mai, naa pirme, naa keekeiya pirmirəi, naa sēni, naa zəngtəya yanga marirəi. ¹⁴Neta a iinpat yas za'apu. Geeka tintuma mōōm naa ootuma mōōm yas wō'pu, gə a puuk kinka pa. ¹⁵Mariya gbi'kiya i yiu sə i yingəi sə i kin zaudi nok urai i də'ək aari nok sərə bərka baara ulləttək, sə i go'ok naa wōoga su' a suksa baallək. ¹⁶I dook bonge, "Ina yirkurənni, dēlla gbi'la puna Liilina yawəz naa galuraa bibzazzai naa Alhariniya bibzaz ka go'rəkə nuus naa netta zinariyarə, binniya naa diimai naa Lu'u lu'ui!" ¹⁷Awa muzo kotto neta eti yas wō'pu. Kala dōōnza jirgiya maamrəzzə naa iya i torui yas, naa mariya kinə reka iik diga tomsa gbonarəzzək yas, i de' aari ar ye'na. ¹⁸I go' de i og yēema pu dōōkəndəm. I doo bonge, "Dēlla palli goo dēlla gbi'la alyə?" ¹⁹I faa kəəg gwanirə zu'tirə, sə i go' naa gbam naa wōōka su' naa wēera su' bonge, "Kai, ina yirkurənni naa dēlla gbi'lal, ara mariya naa jirgiya maamrəi yas i kinən zaudik. I wō'supu ni umkpa norak." ²⁰"Zok na yagən ullə pa, ii mariya i esə timrai, naa manzaanii naa anabaawai, nok Bil kamtəpu bisa iis ullə pa!" ²¹Malaikaa naa gbmamz pe' billa gbi'la gooni naaral sə kosə gbonarə sə doo bonge, "Bilaa akrəzi sə i kosək Baabila dēlla gbi'lal yirkurə naa gbam, i puuk oku pa. ²²Do'kaa fanj naa ges naa uuka guri naa pipkpa algeetai i geek zok dellirə pa. Maza naa tomsa na'rəs koo irəm a pas ya kink zok dēllirə pa. Í geek do'kaa naalək moorə pa. ²³Oosaa pitilarək okək moorə es pa. I puuk geeka gweta mariya i bə'rə kiimai moorə pa, nok mariya moorə naa zaudii iyyi yangiya gwaniya dərmerə a səəri naa neta moorə təgrarətai. ²⁴Ulləzi sə oks kwa'a anabaawai naa iya i esə timrai, naa kwa, a iya i ibdi dēlləirəi.

Chapter 19

¹Sa'kaa neta etirattē n gee gweraa unaa do'tē diga billē paari ni gweraa mariya gannairayak dookae bonge, "Haliluuya. Kweeka, daraaja naa gbi'kēm gapsapu Billa aalē. ²Zeeska ullək zəmazi, nok zeesəpu tarambantaaza gbi'za laks dāl naa latəraz bis. Gəsapu gimra kwa'a seniya ulləirəi, iya tarabantaazi kuusii. ³I gəə i puu pak ittəzazzə bonge, "Haliluuya! Yeem keetək ullə haa ting ting." ⁴Dooniya zur naa narkə ai naa neta natte Bil wom naa zəngsat i kasə dii sə i noos Bil ura pu gamnarə ting gwanta ulləttəz. Ipu dookrə bonge, "Na gau rii, Haliluuya". ⁵Sei gə gwera keetə ting gwantirə bonge, "Noosən Billa aal, ii seniya ulləi yas iya i serəmmusennai, iya naa ghammai naa iya i punaa gham pai". ⁶Sei n gee unaa do'tē ni gweraa mariya gannairəkak, ni maaməta pu wuutəkrə wōmutəmak, gə ni perkaa pepsəzzəkak dookrə bonge, "Haliluuya! Daa Bil pu gwantə, uzi Billa gau gwant yasaz. ⁷A gee tingtum sə zok na yaga wessawe', sə gə a noosu nok naasa wa ma'azzə kiimrək rektepu, gəbən kiiz pəzza ullə go'rəsapu zoka ullə." ⁸I iisupu na tē' nata kimrə oontat, naa lilinna yamzaz ookapaz" (Nok lilinna ookapazzi tom̄tiya oomi iya ookakapai rəi). ⁹Malaikaazi doosə bonge, "Biim ina an: Iya naa sə'səmaiya iya i dooti naasa wa ma'azzə kiimrəsai". Sə gə doosə bonge, "Paka Billə zəmazə'ək aa eki". ¹⁰N kisə dānta ulləttə dii sə n noosu, ama doosə bonge, "Kaa bo'rə ripa! Mi bən umgwanza tomsəzzi naa moo naa uriyangiya mooi iya i punaa seedaakumma Yeeso rəm iirə na'rəi noosən Bil, nok seedaakomma Yeesorə umi rumsa anabsimrəm". ¹¹Sei n og ara billə paak gbe'rəmtə sə n gwenə, n og pirməsa bussas. Ura dæg pirməssis i dərū gee ura wessa naa gongaz. Gwaa ya'am naa zeeskaa zəmak. ¹²No'a ulləi ipu ni meēla ra'rəllak, meētuwalli ipu gəngən ullə zullə. Puna riira maz meēpal biisəndəl gwandə zokrə sei gwan kotto sə meē. ¹³Tə'tə yaluwa i iktə kwa'rə rool sə i dər riira ulləl inge Paka Billək. ¹⁴Soojaiya billə paai ipu duukurə pirmiya buriyairə paa, i tə'tə lilinna yakkpapa buzza ookapaz. ¹⁵Fonkaaza rommaz keetə ullə su'rə sə dobdunu dərme, sə gə gəkp gwant iirə paa naa gbala weēs. Digdə ara i bo'on maama inabirəmak naa suksa baara go'mago' Billa naa ikoommalləm. ¹⁶Puna riir biisəndəl gwandə yalurə naa gwandə longlō: "Gwanza gwanirəz naa Dangwanza dangwanirəz." ¹⁷N og malaika de'narə ublarə. Dər noiya i usə paai naa gweraa gbi'kak bonge, "Zan tookəntən yas nok naasa gbi'sa Billəz. ¹⁸Zan i təu galaa gwanirək naa galaa dooniya ya'amrəirək naa galaa pirmerək naa iya dægii, naa galaa mariya yassairək, iya i gapsə gwani naa seni naa iya naa ghammai naa iya una zaamai". ¹⁹N og do'inni naa gwaniya dəlləi naa soozaiya ii. Ipu tookənkərə ar mukə nok gwaaka ya'am naa ura dəktə pirməs ezi naa soojaiya ulləi. ²⁰I kam do'inni naa anabaawaiya songbrə i bo'rə neta mäsəmdə ullə mu'ut. Naa neta etiti sə sərən mari sə i noos goosa ulləs. Ii ittəkkək i kosi ra'a gəga pu kweekrə ekirə roo. ²¹I ips iya i seetəi naa fonkaaza keetə ura dæg pirməssazzə su'rəz ezi. Noi yas i təu galaa iik.

Chapter 20

¹Sei n og malaika tiitəkrə diga billə paari. Punaa mabuudiya dura surka ullək kespallə naa sargai gwande na'rə.
²Sə kam diraagon dōga biksa esi, a uzi seetan koo ibilisaz sə dogu wi' mul. ³Kəsu dura surkaa ullək kəsəpa elirə roo, sə gbe'əs sə bóms. Nok sə kana gəə səərək marirə pa, sei wi'a mullai ina assapu. Sa'kaa roozə doolezi i fasku wa bəlla topallə.⁴Gə n og ting gwani. Iya i gau paai iyyi iya i essipu iikomma zeeska bissəmai. Sə gə n og zəngsa iya i gəpdəs zu'teya ii nok seedaakuma Yeesorəm naa paka Billəkai. Iya i mu'us noosəka dō' inni, naa goosa ulləs naa kweeka alama iirə tiilə naa iirə na'rəi. I gəə i ruutə naa zəngs sə i gau gwant naa kweebaaz wi' mul.⁵Wərkiya i seei i weētə pa haa sei wi'a mul eyi ina as. Anni ruukaa robaamre seenkak. ⁶Ura naa sə'səmazzi naa oomizsi ura kinə torka ruukaa roobaamrə seənəmamaz. Wərka gbo'tikək punaa gbam iya ri'eyirə paa pa. I yerək firissiya Billəi naa a kweebaazəi sə i gau gwant naa kweebaaz wi' mul.⁷Wi'a mul eyi ina bampu, i fattək seetan diga pursina ulləzzə. ⁸Keek goka sə səərə mari ko'kiya narkə delləirə; toogesik Gog naa Magog nok ya'am. I dag ni wa'rəta womarətak.⁹I ree kaaka ara dəlləkre sə i kō'əs ara iya i esə timr Billəi i pinnak, dəlla i iinpal. Ama ra' keetə diga billə paa sə za ra'si. ¹⁰Seetan ura səəriz i kosu ra' gəəga pu kweekrə ekirə, ara i kosən dō'in naa anabaawaiya songbrəiyak. I gbiik sənə tuks naa ubla haa ting ting.¹¹Sei n og ting gwansa gbi'sas bussus naa gə ura pu gaptə paaz. Ara paak naa a diik nog ullə mu' ama mēə ara i kōōkənnak pa. ¹²N og wərki- a gbi'kiyai naa a ye'kiyai de'narə ting gwantirə mu', sə i gberə rababai. Sei i gbe'rə rababaaz uza-Rababaaza zəngsəs. I zēəsə robai bis ina i bii rababaiya eyirə te'endə.¹³Gbona keetəttə wərkiya ipu ulləi. Wərk naa Haades i esə wərkiya ipu iirəi sə i zēəsi bis neta i bō'rəttə paa.¹⁴I kosə wərk naa haades badəra ra'rəllə. An uni wərka gbo'ok - badəra ra'rəl. ¹⁵Ura i oks riira ulləl rababaaza zəngsəszə paz i kosu badəra ra'rəllə.

Chapter 21

¹Sei n og ara paari pakkak naa dëlla pëllal, nok ara paari seënkak naa dëlla seëndal i assapu, gbona bën pii pa. ²N og berniya ookapaz, Ursaliimaa pëzza tiitë digä Billëz bille paaz, go'rës zok ni kiiza pëzza i bō'su kim nok ya'za ullëzzak. ³N gee gweraa gbi'kak digä ting gwansirë dookrë bongë, "Ogum! Ar gapta Billët pu yanga marirë, gäkp naa ii. I gäkp mariya ullëi, së Bil naa zura gwandël gäkp naa ii së gau Billa iil. ⁴Ra'sëski meëma iim yas, gëbën wërë, koo baar gomd, koo wëra, koo bërka baar piik pa. Neta dööt assapu. ⁵Ura gau teng gwansirë paaz doo bongë, "Ogum! N gënpu koo anyä pënnën." Doose bongë, "Biim ina an nok neta at ina kweekarë zëmanni." ⁶Doose bongë, "I bamsapu neta at! Mizi Alfa naa Omega, ma'ka naa bamka. Ura bängba bō'ruz n esku maama zängsäm kotto naa tog pa. ⁷Ura regë nasaraz, pe'ek binta neta attëz; së n gau Billa ullël, ur boo gäkp waza miiz. ⁸Ama iya i serëmmai naa iya i esë timr pai, naa iya naa sëëruwai, naa iya i iu marii, laabaki'ei, naa iya naa yiilai, naa iya i duu dö'zai, naa songbai ar gapta iit gäkp gëëga ra'rë te' koo bënaya. Wërka ittëkëkki." ⁹Muzë digä malaikaiya gbansa airë te', ura punaa taasauwi gbansa yi'niyi naa neta bësëk mari baarat zaa miirë së doose bongë, "Zam ang n yiisëka kiiza pëzza Waa Ma'azzëz." ¹⁰Sei pe'e Rumsë roo rekarë yiiga gbi'ka ye'enkakrë së yiisë berniya ookapaz, Ursaliima, pu tiitëkrë digä Billë billo paa. ¹¹Ursaliima punaa darajaa Billësz, sëkëmkäa ullëk goo pu ni billa gomal gëbën ni billa yasfaa ookapaizak. ¹²Punaa kongza gbi'za ye'enzaz, naa sugognët komna naa ittëkë, naa malaikai komna naa ittëkë sugognëta etirë. Sugognëta rootë ii bii ri'teya me'tiya Israilarë komna naa ittëkëi. ¹³Naa à di'ik sugognët taatë, Pa' sugognët taatë, aa sugognët taatë Nimz sugognët taatë. ¹⁴Konjza berniizirëz punaa de'si komna naa ittëkë, iirë paa uni ri'teya manzaaniya Waa Ma'zë komna naa ittëkëi. ¹⁵Ura pagne ezi punaa gbala riinaa zinaariya rëk nok riika dëlli, naa sugognëta ullët naa konjyi a ullëi. ¹⁶Berniizi wom zok ni soorok; ye'kaa ullëk, naa aakaa ullëk irëmma mukëkki. Ríi berniizi naa gbala riikarëk, melli mu' komana naa ittëkëi, (aaka, naa ye'ka, naa nookaa ullëk yas kwerkënkwen). ¹⁷Së ge rii konjza ullëz, kamu 144, riikaa marirëkrë (uki gë riikaa malaikarëk). ¹⁸I wom kongza ezi naa yasfa naa gëbën zinaariyaa ookapa goo darogallaz. ¹⁹I go'rëz kongza ezi kim naa bileya ookapa i gommei. A seëndal yasfa, ittëz Saffir, taaz Agat, naz Emeral, ²⁰gbanaaz Oniks, bambuz Sardiyus, gbansaz kirisolat, samsaaraz Beril, pittü muzëz toofas, komnaz Lirisofaras, a komna naa muzëz zasinta, a komna naa ittëkëz Ametis. ²¹Sugognëta komna naa ittëkët, Lu, u lu, uyi komna naa ittëkëi, kala sugogna mukë i go'rë naa Lu, u lu, u muzë. Bilëtta berniizirët zinariyazi yas ni daarangallak. ²²N og Gwaaga Billëk berniizirë pa, nok Daa Bil naa gbi'këmmaz naa Waa Ma'az iiyi Gwaaga Billëk. ²³Berniizi ii ubla koo se' raasa sëna okusu pa nok oosaa Billëk okusu, Waa Ma'azi pitilaa ullëz. ²⁴Derme i gäkkpën oosaa berniizirëk. Gwaniya dëllëi i kamtëk gbi'këmma iim roo. ²⁵Sugognëta ullet gbe'sëk zok naa ubla pa, tuks bën piik roo pa. ²⁶I kamtëk gbi'këmm naa diima dërmerëm roo. ²⁷Ge unaa oopan tork dëllirë pa. Koo uzäa bō'rë ina dëksa zullën koo zambukaz torrëk dëllirë pa, ama sei iya i biisapu ri'teya ii Waa Ma'azë rababaaza zängsëzzëi.

Chapter 22

¹Sei malaikaazi yiise womaa maama zəngsəmrək, ookapa ni kiristaalak. Wuutə diga ting gwansa Billə naa Waa Ma'azzəkrə, ²duu biləttə dəllirə te'et. Naa bapsəta womaa ekirək, te'a zəngsə reu yangi somaso se'rə se' komna naa ittəkeik pii. Danja te'a rookrəi a rungbuka marirəiyi. ³Rekarə mu' kankpəna su' piik pa. Ting gwansa Billəs naa a Waa Ma'azzək gəkp bernirə roo, sə seniya ulləi i senu. ⁴I og muuga ullək, gə riira ulləl gəkp iirə tiilə. ⁵Tuks piik gəbən pa, i winnək oosaa pitilarə koo ubla rək pa, nok Daa Bil okəski. I gəkp gwanta bəmpat. ⁶Malaikaazi doose bongə, "Pangna an a kweekarənni pu zəma. Daa Billa Rumsa anabaawairəssəl, tòmətə malaikaa ulləz səna geesə seniya ulləi nətə bo'rəmka ri'ak at" ⁷"Gwenəm! N pu gətəkrə ya!" Ura naa sə'səmazzi ura duu pangna rababaaza azzəmmaz. ⁸"Mii Yohana, miizi n og sə n geetə nətə at. Bəlla n ogən sə n geenazzə, sei n kisə malaikaa doose nettizzə dentə sə n nqosu. ⁹Ama doose bongə, "Kaa bo'rə rii pa! Mii bən senzi ni mook, naa uri yangiya mqqi anabaawai naa iya i duu pangna rababaaza azzəmai. Nqosəm Bil!" ¹⁰Doose bongə "Kaa gbe'es paka nətə bo'rəmka i doo rababaaza azzək pa nok bəl rektəpu. ¹¹Ura punaa gə'num paz na ree mu'ka kana bo'rə gə'num pa, ura punaa səəruwaz na ree mu'ka naa səəruwa ulləu. Ura puna gə'numaz na ree mu naa gə'numa ulləm, ura pu ookapaz na ree mu ookapai. ¹²"Gwenəm! Npu gətəkrə naa gbaku. Faasəma miim pu minde na'rə sə n faasəkən koneya ni ur bo'rən tomsak. ¹³Miizi Alfa naa Omega, ma'ka naa bamska, ina i ma'an puna bəmna. ¹⁴Iya naa sə'səmai yi iya i dəps yaləna iin nok səbo kinə billaa reka nən te'a zəngsəkrəi sə gə bo tor bernizirə naa a sugognəttək. ¹⁵Zai naa iya naa yiilai, iya i nqos də'zai, naa iya i laa ki' koo yaarii, naa iya iu marii, naa iya i ii bə'ka tòmsa gə'passai ipu goka. ¹⁶Mii Yeeso, N tomtə malaikaa miiz naa doosa nətə at nqk iya i duu Billai. Miizi yisək naa gidaa zeewa Dauda rəurək, zəsa ar oonaa okəz. ¹⁷Rums naa kiiza pəzzaz i doo bongə, "Zam!" Ura geez na doo bongə, "Zam!" Kala ura gee bəngba sə iiz na zaa na kin maama zəngsə zukam. ¹⁸N doosə koo neya ura gee pangna nətə bo'rəmkpa bii zok rabaabaza azzət: Uza na bag una paa, Bil bagsuku nətə bəsək mari baar bii zok rababaaza azzək. ¹⁹Uza naa ya'rə una pangna bii zok nətə bo'rəmka bii zok rababaaza azzət, Bil ya'rək ina ullə kink diga te'a zəngsəkre naa dəlla ookapa a i bii rababaaza azzə te'en. ²⁰Ura ese seedaakum nətə attəz doo bongə, "Oo! Npu gətəkrə ya." Na gau ri'! Zam, Daa Yeeso! ²¹Go'nəma Daa Yeesorəm naa gau naa koo neya. Na gau ri.